

ALM

12

T. 144238
C 1205741

D E

FIDEICOMMISSIS

Præsertim Vniuersalibus, 377

TRACTATUS

FREQUENTISSIMVS:

MARCI ANTONII PEREGRINI

Iurisconsulti præclarissimi, ac Magnificæ Camerae Patauinae
Aduocati Fiscalis;

*Commodum tamen Scholæ, quàm in causis et Reuerentibus admodum
quibus, ut perinde est, etiam:*

NUNC PRIMUM IN LUCEM EDITVS.

Cum Summarij, & tractatibus complementariis
Cum Privilegijs Casarea Maiestatis, Senatus Veneti, & aliorum Principum.

VENETIIS. M. D. XCV

Apud Rubrum Meietum.

R. 1812

D E

Prætorius Vindobonensis

FRANCISCA

Incommodis prædictis et ad Modum Canonici
Abbas

Quam Primam in Locum Editam
Cum Primis Capitulis et Canonibus

VENETIAE
Abbas Rectoris

ILLVSTRISSIMO
ET REVERENDISSIMO
MARCO CORNELIO
EPISCOPO PATAVINO
ET ABBATI S. ZENONIS.

M. Antonius Peregrinus Iurifconf. Patauinus.
S. D.

CVM sublimem, & admirabilem vniuersi Orbis paren-
tem, Illustrissime & Reuerendissime Antistes, Natura,
tquam instrumento vtemem, Hominem inter cetera
animantia vti perfectiorem procreasse, ipsumque veluti
spectatorem suorum operum, & quemadmodum Diuinus
Plato dicebat, mundi ciuem instituisse, cognouerim, pro facultate semper
laboravi, ne a me ipso, scilicet ab Homine & ciue mundi desciscerem. Ideo
humanis legibus, diuino afflante spiritu, pro bono humani generis regimine
dispositis, pro viribus natura & ingenij mei in cumbens, laborum meorum
primitias in lucem protuli, Opere de iure fisci edito. Nunc autem de Fidei-
commisfis nouum opus maximis laboribus, & diuturnis vigilijs compara-
tum publicare curavi. Quod quidem dum imprimeretur, cogitabam cui
nam potissimum commendarem, cuius splendore, & praclaro in me studio
claresceret. Plurimi enim occurrebant viri grauissimi, & ex omnibus
partibus conspicui. Tibi tandem Praesul Amplissime opus ipsum decreui.
Nam Patria Nobilitate post posita, quae inclita est, tuo proprio decore,
quod regali accessit, Virtutibus tuis, scientia, pietate, Morum probitate

inter ceteros adeo refulges, ut merito CLEMENS VIII. Pont.
Max. Te unum (rigoroso tamen examine prauo, quod verum Illustreque,
apud omnes sapientia, & virtutis tua iudicium tulit) ad Episcopatus
Patauini fastigium extulerit, in eoque tribuendo Te adeo prompto, beni-
gno, & paterno amore profectus sit, ut Nobilem illam, ac insignem Ab-
batiam Sancti Zenonis Tibi ab Alexandro Farnesio Felicis recordationis
Cardin. Amplissimo resignatam, & iam exacantem effectam denuo Ti-
bi (quod omnium expectationem superauit) singulari iure concesserit.
Maioraque de Te, ob egregias virtutes tuas, ac animi ornamenta exi-
mia, expectent omnes. Accedit etiam quod Tu ipse scis, quantum tibi
debeam, & quantum me tibi debere iure profitear, ac vniuersa Illu-
stris. Cornelia Familia. Accipe igitur munus hoc longe minus quam
debeam, sed maximum eorum, qua nunc offerre possum, ac certissimum
propensa in Te voluntatis mea argumentum. Humanitateque tua natu-
rali, & insigni ipsum foueas, ac me ipsum, qui in te colendo nemini cedo,
solita tua beneuolentia complectere.

Vale, & pro S. R. E. Commode & Dignitate, Diu, & feliciter
vive. Patavii die XV. Ianuar. M. D. XCV.

AD LECTOREM.

QVAM pridem in assidua forensi exercitatione celeberrimam, & maxime necessariam, tractationem fideicommissariam animaduertissem, pro viribus insudate cepi, vt illa aliquando meis laboribus absoluta in lucem prodiret: putabam enim materiam hanc quasi proprijs suis terminis clausulam, atque contentam, facile breuibus comprehendi posse. Verum, cum ad intimos huius rei gradus peruenissem, Rem admodum variam, ac maxime obscuram, opus graue, & prouinciam satis arduam, me suscepisse perspexi, ita vt ab incepto non semel desistere cogitauerim. Non enim commode huius rei tractatum absolui posse cognoui, quin prius vniuersa testamentaria tractatio, & vltimarum voluntatum Principes partes magnis vigilijs peragerentur. Quae in re quam varie & inter se diuersae occurrant doctissimorum Auctorum sententiae, quantaeque circunferantur perdifficiles atque summopere complicatae quaestiones, nemo iuris studiosus est, qui ignoret. Praeterea cum materiam ipsam fideicommissariam viri insignes, & Iurisconsulti Clarissimi, tum commentarijs suis, tum etiam responsis, ac proprijs tractatibus conscripissent, hanc meam operam superuacaneam fore verebar. Itaque difficultas rerum, quae in tractatione occurrunt, Amplitudo materiae, quae longe lateque patet, lucubrationes diuturnae, occupationes meae in negocijs continuatae, & mea me suadebat in primis mei ipsius cognitio, qui facile sentio, quam sint exiguae vires meae, vt onus voluntariae sumptum omnino abijcerem, atque penitus defererem. His ergo curis & cogitationibus commotus atque perturbatus anceps diu fui, quid mihi peragendum esset. Praevaluit tamen in me ratio quaedam naturalis, & publicae utilitatis finis, ne scilicet opus ceptum, & innumeris laboribus per multa temporis spacia comparatum & auctum deferre rem imperfectum, & perpetuo tanquam abortum in tenebris iacere permitterem, sed vt potius tanquam gratam sobolem, & humano generi aliquantisper vilem in lucem ederem absolutum. Inde validius dies nocteque in eo ordinando ac perficiendo insudaui, sic vt vniuersam fideicommissariam tractationem, Deo duce tandem peregerim, atque hoc vno opere complexus sim, quod in quin-
quaginta tres Articulis facilioris doctrinae causa diuisum esse volui, subordinatos, & coaptatos quae optime potui. Et quoniam me, quemadmodum iam dixi, publicae utilitatis ratio tractationem hanc perficere impulit, ideo quaestiones inutiles penitus deferui, viles vero proprijs rationibus atque argumentis ornatas delegi, & in his a locis rem ipsam comprobantibus nunquam discesi, scribentiumque auctoritates in aperienda veritate, quantum mihi lumen rationis, & conscientia optima rerum testis tribuit, secutus sum. Nec meum fuit candide lector consilium, Auctorum opiniones, quae propemodum infinitae extant, & multorum loca, quae tam multa sunt, cumulare, & aggregare, vel cum antiquioribus aut recentioribus decertare. Nam nullo vnquam tempore in me alijs contradicendi viguit

studium. Qua propter si quid aliorum aduersari sententijs scriptum comperies, scito me amica veritate, & recti specie in contrariam adductum esse opinionem. operis autem si qui fuerint detractores, illos hortatos velim, vt non ante aliquid reprehendant, quam id æquo & bene dispositò animo perpenderit. Nec me in hoc opere, fateor, cultum & elegantiam sermonis adhibuisse. Nam Forensium rerum non intermissa tractatio hanc mihi partem negauit, grauiora vero errata, quæ ab impressore commissa fuerunt, quantum licuit animaduertere, emendauì, & emendata notauì, in leuioribus te iudicium adhibiturum esse, mihi persuadeo. Accipe igitur Benignissime lector hunc meorum laborum, & vigiliarum fructum tuis vigilijs atque laboribus aptum & vtilem, quem si semel æquo animo legeris, fortasse te eum legisse non penitebit. Vale.

Marcus Antonius Peregrinus Iuriconsultus.

Articulus. 1.

FIDEICOMMISSVM quid sit, & qui fideicommittere possint, & an fideicommissa sint fauorabilia vel odiosa. fol.1.

Articulus. 11.

De Senatusc. Trebelliano, de ratione & effectibus illius. fol.8.

Articulus. 111.

De Trebellianica & Falcidia. fol.19.

Articulus. 1111.

Onera hereditaria quemadmodum partiantur inter heredem, & inter fideicommissarium, & an legatarij contribuant in oneribus hereditarijs. fol.41.

Articulus. V.

Fideicommissum vniuersale quando constitutum dicatur. fol.48.

Articulus. VI.

Quæ non contineantur in fideicommissio vniuersali. fol.55.

Articulus. VII.

Prælegata an veniant in vniuersalibus ordinationibus. fol.62.

Articulus. VIII.

Grauatius per fideicommissum vniuersale an restituat, quæ habuit ex substitutionibus vniuersalibus. fol.68.

Articulus. IX.

De iure accrescendi inter fideicommissarios vniuersales. fol.76.

Articulus. X.

Incrementa accedentia rebus fideicommissarijs pendente fideicommissi conditione an cedant fideicommissario, & an decrementa pertineant ad onus heredis vel fideicommissi. fol.79.

Articulus XI.

Voluntas testatoris quæ seruanda sit, & quæ non. fol.85.

Articulus. XII.

Fideicommissa & legata an præsumantur relicta ab hærede scripto, vel a substituto etiam fideicommissario, aut ab eius hæredibus, & an a pupillo, vel a substituto pupillari, vel ab eius legitimis hæredibus. fol.103.

Articulus. XIII.

Substitutio pluribus facta an & quando in persona cuiuslibet locum habeat. Reciproca fideicommissaria quando videantur inducta inter plures honoratos. fol.119.

Articulus. XIII11.

An ex prohibitione de non alienando resultet simplex fideicommissum, & an videatur inhibita successio legalis ab intestato de persona extranea. fol.127.

Articulus. XV.

Caducatio primo gradu an sequens substitutus admittatur. fol.135.

Articulus. XVI.

Condicio & qualitas an & quando videatur repetita, & an onera legatorum & fideicommissorum.

Clausula in principio, vel in medio, aut in fine posita quando referatur ad omnia Capitula vel ad aliqua. fol.144.

Articulus. XVII.

Plures instituti aut substituti an succedant ordine successiuo vel simultaneo. fol.162.

Articulus. XVII11.

Ordo successiuus quemadmodum accipitur an per vulgarem an per fideicommissariam. fol.167.

Articulus. XIX.

Pluribus per nomen Collectiuum diuersarum personarum & graduum vocatis, primo admisso an sequentes remaneant perpetuo exclusi. fol.173.

Articulus. XX.

Proximitas in substitutionibus fideicommissarijs, an consideretur respectu grauatis

tis vel grauati.

fol. 179.

Articulus. XXI.

Nepos an & quādo in fideicommissis locum patris ingrediatur.

fol. 184.

Articulus. XXII.

Fideicommissum alicui relictum vt ei debeatur quando oporteat illum extare.

Et quid in fideicommissis relictis agnatis & cognatis testatoris vel alterius.

Et an natus post casum fideicommissi admitatur.

Et an naturales contineantur, & an adoptiui.

fol. 193.

Articulus. XXIII.

An legitimatus per rescriptum contineatur in dispositionibus fideicommissarijs de legitimis & naturalibus.

fol. 208.

Articulus. XXIII.

De filijs non ex vero matrimonio natis. Sed ex causa matrimonij legitimis.

fol. 223.

Articulus. XXV.

Filiorum liberorum & descendentium appellatione, in fideicommissis an æque veniant masculi & feminae.

fol. 234.

Articulus. XXVI.

Masculorum appellatione an contineantur masculi ex feminis, & descendentium per lineam masculinam nomine an contineantur masculi ex feminis.

fol. 246.

Articulus. XXVII.

Prælati masculi in successione fideicommissarijs an nepos excludat amitam. Et an filius excludat matrem, & an masculus vnius lineæ præferatur feminis alterius lineæ.

fol. 251.

Articulus. XXVIII.

Filij positi in conditione an censeantur dispositiue vocati, item qui contineantur filiorum appellatione, item an oporteat eos esse hæredes. Et an monasterium excludat substitutum.

fol. 254.

Articulus. XXIX.

Filij in conditione positis, quo tempore oporteat eos extare.

fol. 267.

Articulus. XXX.

Fideicommissa ordinata fauore descendentium & agnatorum an sint perpetua vel temporalia. Et quo ordine succedatur, in stirpes & an in capita.

fol. 274.

Articulus. XXXI.

Fideicommissa & legata an transmittantur ad hæredes, & an cedi possint titulo aliquo.

fol. 278.

Articulus. XXXII.

Hæredum mentio quemadmodum accipitur in vltimis voluntatibus.

fol. 284.

Articulus. XXXIII.

Hæres alienantis rem fideicommissariam aut feudalem an illam possit pro iure suo uendicare.

Testator disponendo de re aliqua an uideatur de ea disposuisse pro iure suo an pro iure sui hæredis.

Testator quatenus possit hæredem & legatarium grauare, uoluntas captatoria quæ sit.

fol. 296.

Articulus. XXXIII.

De compendiosa substitutione ac de fideicommissaria uulgari & pupillari in ea contentis.

fol. 306.

Articulus. XXXV.

Hæres grauatus per fideicommissum uniuersale an ueniente fideicommissi casu detrahat credita sua debita & legata soluta.

Et quomodo faciendæ sint hæ detractiones.

fol. 320.

Articulus. XXXVI.

De legitima.

fol. 326.

Articulus. XXXVII.

Dos data aut legata ab auo nepti an computetur in legitimam filij.

fol. 346.

Arti.

Articulus. XXXVIIII.

In legitima, an qui non admittitur ad successionem, faciat alijs partem.

Item an faciat numerum.

Et an sit locus iuri accrescendi. fol.349.

Articulus. XXXIX.

De alienatis per heredem grauatum impu-
tandis in legitimam & Trebellianicam.
fol.355.

Articulus. XL.

Fideicommissariae res quibus casibus valide
alienari possint. fol.357.

Articulus. XLI.

Et an praescribi possint & quanto tempore.
fol.377.

Articulus. XLII.

Et an ex causa dotium ualide possint alienari.
fol.386.

Articulus. XLIII.

Fideicommissarius agens quæ probare & de-
ducere debeat quo ad personas & fidei-
commissi casum. fol.392.

Articulus. XLIIII.

Rem in bonis testatoris fuisse fideicommissa-
rium agentem probare oportet. fol.405.

Articulus. XLV.

Fideicommissario uniuersali, quæ actiones

competant.

fol.416.

Articulus. XLVI.

De interdicto quorum bonorum. fol.423.

Articulus. XLVII.

De interd. quor. legat. fol.430.

Articulus. XLVIII.

De remed. l. h. C. de ed. di. Adr. fol.439.

Articulus. XLIX.

Fructus ab hærede percepti an sint restituen-
di fideicommissario.

Et an impurentur in detractiones. fol.
gio 447.

Articulus. L.

De impensis necessarijs utilibus & uolupta-
rijs. Et quis possessor eas deducat & de
modis deducendi. fol.463.

Articulus. LI.

De substitutionibus & fideicommissis ordi-
natis in contrahibus. fol.479.

Articulus. LII.

Fideicommissa quibus modis finiantur. fol.
gio 495.

Articulus. LIII.

De iudicialibus in causis fideicommissarijs.
fol.520.

ERRATA GRAVIORA.

1. Ar. Vb num. 12. riga 12. lege in primo. sic etiam lege sub nume. 16. riga 10. & riga 17. lege, Decian. & sub nume. 27. riga 14. lege, Ne improprij.
2. Ar. Sub nu. 12. riga 6. lege petit: & ante num. 14. lege, vt venientes, & nume. 17. riga 21. lege, & idem. sub nume. 28. riga 4. lege: Lucius, num. 43. riga 7. lege partem. sub nume. 43. riga 23. lege Fideicomissarius. sub nume. 48. riga 5. lege. pretextare. & riga 12. lege iuribus. & nume. 51. riga 15. lege reliquis. & nume. 63. riga 5. lege Fideicomissum. num. 56. riga 5. lege alio. sub num. 79. riga 4. lege Hi. sub nu. 80. riga 25. lege, prouisionis.
3. Ar. Sub nu. 23. riga 2. lege & qui. sub nu. 31. riga 14. lege: Cui. sub nu. 33. lege: Falcidia. nu. 55. lege, duabus. sub nu. 60. riga 22. lege, aut. ante nu. 64. lege directa sub nu. 70. riga 15. lege. pu. to. sub nu. 84. lege. Nolente. sub num. 107. riga 10. lege, iudicia. & riga 16. lege, cuius opinio- nis ultra relatos. ante nu. 110. lege, nequeunt: & ante nume. 111. riga 6. lege: demi ac detrahi posse. sub nume. 112. lege Trebellianicam. nume. 114. riga vlt. lege, passum. nume. 128. riga 6. lege, pure.
4. Ar. Sub nu. 38. lege, procedunt. & sub nu. 47. lege, suboritur. & nu. 61. riga 5. lege, antierius. & ante nu. 65. lege, praelata.
5. Ar. Sub nu. 14. riga 15. lege conf. & ante nu. 18. lege, restrictione.
6. Ar. Sub nu. 18. riga 38. lege, detinebat. sub nu. 30. lege, adhieterant. ante nu. 38. lege, defertur. sub nu. 39. riga 4. lege, uti.
7. Ar. Sub nu. 1. riga 12. lege, preter eos. sub nu. 27. riga 6. lege. Nam. sub nu. 37. lege pulcherrimum. sub num. 46. post medium lege agnitione. ante nu. 50. lege: non ausim.
8. Ar. Sub nu. 18. circa medium. lege, precedant. sub nu. 20. lege, fundi. sub nu. 39. circa medium. lege: vltimo morienti. & prope finem: in 5. riga. illa verba, vt in: abundant. & sub nume. 40. lege in puberibus. sub nume. 42. riga 7. lege. Nam substitutus.
9. Ar. Sub nu. 1. legerratio Coniunctionis. sub nu. 2. riga 10. lege: col. 6. vers. tertio. sub nu. 14. lege, omnes simul.
10. Ar. Sub nu. 4. ad finem. lege & sic ea iura. sub nu. 13. lege: Accessorij. nu. 19. lege augmentum. & nu. 33. lege, mercimonialibus. & sub nu. 34. bis lege: mercimonialibus. & ante nu. 37. lege, subalterni.
11. Ar. Sub nu. 5. in fine. lege: Decian. sub nu. 30. riga 5. lege grauari. & riga 9. lege refert. & sub nu. 40. riga 29. lege, prudente consideratione. sub nu. 44. in fine, lege, vrgentes. & sub nu. 46. riga 21. lege. vt in illis. & sub nu. 46. riga vlt. lege: Soci. iun. conf. 106. sub nu. 58. riga 9. lege,

- legatarium. sub nu. 66. riga 5. lege, negatiuam. sub nu. 70. lege, preponendus est. & ante nu. 71. lege, famam legatarij lederent. nu. 86. lege con- dicio voluntaria. sub nu. 87. lege, & procedant dicta. sub nume. 90. versus finem, lege, omnia autem. sub nume. 109. riga 9. lege. Ripa. in d. 1. nemo potest. sub num. 127. illa verba, postea & abundant.
12. Ar. Ante nu. 42. lege, quæ non possent. sub nu. 50. lege, pure & conditionaliter.
13. Ar. Sub nu. 26. lege: successio defertur. sub num. 28. lege: nisi facta esset. & sub nu. 31. riga pen- lege, nam vno. & sub nu. 32. lege: quia idem est. sub nu. 36. lege, & hic est casus. & sub num. 53. lege, donec alius moriatur.
14. Ar. Nu. 3. riga 2. lege, fauore. & nu. 5. riga 3. lege, legalis. & riga 13. lege conditionaliter. sub nu. 15. lege, vbi sic notatum. sub nu. 18. lege, extra familiam. & sub nu. 20. versus finem, lege, & cet. Nam compertum est.
15. Ar. Sub nu. 18. lege, in eius persona detinere.
16. Ar. Sub nu. 17. lege: simpliciter. nu. 41. riga 3. lege ad hæc. & nu. 46. riga 3. lege in alijs. & sub nu. 48. riga 12. lege: lib. 7. & nu. 61. lege. dirigit. & sub nu. 90. post medium. lege, vbi substi- tutus. & sic nu. 111. versus finem. lege, plus quæ consequi. & nu. 114. riga 1. lege: nam filius. & sub nu. 138. lege, luxuriarentur.
17. Ar. Sub nu. 7. riga 5. lege, per vulgarem. & riga 7. lege, preteritione, & infra lege, ne, quandoque. & infra lege, & hæc interpretatio.
18. Ar. Sub nu. 6. lege: qui idem. & versus finem. lege, in fideicomissariam conuertatur. & sub nu. 9. post medium, lege protentionem. & riga pen. lege. Clausula. & sub nume. 14. riga 2. lege, significans inter substitutionem. sub nume. 30. lege, & ultra eos. & sub nume. 37. lege & sic iure suo.
19. Ar. Sub nu. 15. lege, in casu voluntatis. sub nu. 21. circa medium. lege prolatione: non probatio.
20. Ar. Sub nu. 19. lege nepotique defuncto. & sub nu. 23. in finem. lege, nu. 56. & sub nu. 24. lege: filia: Tuij. & infra. lege. Artic. 25. nu. 53.
21. Ar. Sub nu. 23. lege, per mortuorum filios. & in 4. riga seq. lege filios. & infra, lege, Didac. in pract. sub num. 44. riga 26. lege, idco substitutus nepotibus. & sub num. 46. lege, & plures reru- lit Menoch.
22. Ar. Sub nu. 4. lege, ante agnitionem. sub num. 9. riga 25. lege: fratris, aut alterius. sub num. 23. lege: nam & hos. & sub nu. 25. lege, hos continet. sub nu. 37. lege: quæ non sunt. sub nu. 72. circa me- dium. lege, quia sicut nascerentur.
23. Ar. In princ. lege, quam frequens. sub nu. 4. lege, etiam inuitis. sub nu. 11. riga vlt. lege: Becius. sub nu. 15. lege, non sibi subditus. ante num. 41. lege: tantum potest ante nu. 72. lege pro Domi no Gaspere. sub nume. 76. lege, & in eorum defectum fisco. & ante nume. 80. lege, quam etiam post.
24. Ar. Sub nu. 42. versus finem. lege, ff. de verb. oblig. nu. 49. riga 2. lege, sic enim. nu. 66. riga 7. lege, prolem. sub nu. 71. riga 7. lege, pronunciatum.

35. Ar. Sub. nu. 17. riga 8. lege in sua familia. sub. nu. 40. versus finem. lege. in eius locum.
36. Ar. Sub. nume. 5. riga 7. lege, stricte esse. sub. nume. 13. lege in Materiali. sub. nu. 27. lege at scini na non est.
37. Ar. Sub. nu. 9. riga pen. lege, & num. 24. lib. 3. sub. nu. 20. lege, propter fratrem. sub. num. 23. riga 3. lege. fœminis.
38. Ar. Sub. nu. 5. lege, non faciunt deficere, sub. nu. 6. riga. 4. lege, collecta. sub. nu. 42. lege, honoratis pluribus. sub. nume. 71. lege, sed argumentatiua hæc ratio. sub. num. 87. lege, substitutam ecclesiam.
39. Ar. Sub. nume. 13. riga. 2. lege, tempus mortis. sub. nume. 21. post medium. lege, sicuti in ea lege, & sub. nu. 22. lege, ad relevandum patrem grauatum.
30. Ar. Sub. nu. 4. lege, & Petra Placentinus, & sub. nume. 6. lege: morte eius expirat. sub. num. 15. lege: Quinimo ante, num. 18. lege: reiectam fuisse.
31. Ar. In prin. riga. 8. lege legata, & riga 23. lege ante agnitionem. ante. nu. 10. riga. pen. lege. Curt. cons. 28. sub. nu. 24. ante medium. lege. ex causa tutui.
32. Ar. Sub. nu. 63. lege: Nam confessiones.
33. Ar. Sub. nu. 1. riga. ult. lege. Decii 68. nu. 2. riga 2. lege, ex pluribus. sub. nu. 8. sexto, abundat. sub. nu. 16. lege: et plicet fideicommissarius. sub. nu. 24. lege Nicolaum Barifonum.
34. Ar. Sub. nu. 3. riga ult. supple hæc uerba de veritate diffinitionis Bar. nu. 17. lege mortis conditio, sub. nu. 62. dictio: ideo, abundat.
35. Ar. Sub. nu. 3. riga. 1. lege, non datur, sub. nu. 10. lege. Franc. Marzarius. nu. 20. riga. 2. lege. præscriptis.
36. Ar. Sub. nu. 3. riga, 3. dictio, etiam, abundat, & sub. nu. 43. lege, nec eius testamentum ex causa, sub. nu. 63. riga. 12. lege, detrahatur autem. nu. 75. riga. 5. lege: de detractione: sub. nu. 129. reperitur duplicatio per errorem totius illius particulæ. nu. 142. riga 2. lege deductio. sub. nu. 149. post medium: lege, & siquidem. item in secunda riga subsequē. lege, si tibi §. de pignare, fide pacti. & prope finem: lege. Nam & heredes. sub. nu. 151. lege: quæquidem ordinariū est remedium.
37. Ar. Sub. nu. 1. riga. 4. lege imputetur. sub. nu. 11. post medium. lege. nam in casu. sub. nu. 14. riga. 6. lege, imputatur filio. nu. 23. riga. 1. lege: Dotes ab aucto, & infra lege, vel earum aliqua præmortientibus. nu. 25. riga. 1. dictio tam, abundat, & infra, lege, præsupposito quod uera sit, & inferius lege, simpliciter ex fideicommissio.
38. Ar. Sub. nu. 6. lege: fecus si ille sit. sub. nu. 9. lege. Nam qui, & infra, lege, fecus est Aret. & inferius, accepta & aliqua, & riga. ult. lege. Nec partem facit. sub. nu. 13. lege: cetera totius, & infra, lege, sectatores fuerunt: item longe, inferius: lege, Tertius casus: Quartus casus. Quintus casus, & nu. 14. lege: Quinto inferitur. sub. nu. 18. lege: reponantur in patrimonio, & inferius: lege, ne masculorum. sub. nu. 19. lege: pura duarum: & infra

lege, pro earum dotibus, & inferius, lege, scripserunt Cardin. sub. nu. 24. lege: iudicatum fuit: & inferius, lege, neuta sapientibus. sub. nu. 26. prope finem. lege: Dom. Cardin.

39. Ar. Sub. nu. 6. lege, ad tempus mortis, & infra lege: in Artic. 35. & inferius lege: sicuti dixi in Artic. 36.

40. Ar. Sub. nu. 5. lege prohibitionem legali, & sub. nu. 6. lege, nam rei sub conditione. sub. nu. 28. versus finem, lege: ab illis actibus. sub. nu. 36. lege Titij portio & sub. nu. 38. prope finem: lege, & est uera, & sub. nu. 39. lege: citra iustam rei estimationem, sub. nu. 45. lege, qui ex testamento, & infra lege: ut proxime dixi, sub. nu. 48. versus finem: lege, & denotat causam. sub. nu. 55. lege, per Mag. sub. nu. 59. lege per quandam fictionem. sub. nu. 64. lege: secutus fuerit Menoch, & infra: lege, plurima adducit, & inferius ut bona feruentur. sub. nu. 69. lege pertinente, & nu. 73. lege: sic intelligunt, & sub. nu. 78. lege: Iaf. in l. si fundum, & ante. nu. 83. lege: sicuti ex Artic. & nu. 83. riga. 3. lege: relictum est. sub. nu. 95. lege: sed ultra hos sub. nu. 100. lege, admissum ex secundo sub. nu. 104. lege: fuit dissolutum ante. nu. 112. lege Antonio Aloisio Zanotto.

41. Ar. Sub. nu. 4. lege, sicuti ex pluribus: sub. nu. 10. lege: quædam esse. sub. nu. 11. præmissorum doctorum.

42. Ar. Sub. nu. 7. lege dotem nurus, sub. nu. 13. lege alienata & distracta, sub. nu. 42. versus finem, lege posteriores ad eum, & infra: cui assentit: & ante nu. 64. lege: Colleg. Patavin. & nu. 65. lege: sed quid & sub. num. 79. & quod dicitur de prælati, & ante. nu. 82. lege, locum fore restitutioni, & nu. 85. riga 5. lege ex re uiri, & nume. 92. lege, l. cum seruus ff. de condit. & demonst. sub. nume. 104. lege: in hac autem, & infra Zenon in 1. & longe inferius, lege: cum marito de lucro dotis.

43. Ar. Sub. nu. 6. lege: singulari successori. sub. an. 8. lege, seruo inuito, sub. nu. 9. lege, ita stipulatus. sub. nu. 21. riga. 1. lege, quæ sub. nu. 26. lege, differtur, sub. nu. 29. lege, sed contra in nato, num. 35. riga. 1. lege, pro iure suo, sub. nu. 53. circa medium, lege, non æque considerari potest, & inferius, lege, exclusâ matre, & sub. nu. 55. lege, desisse esse partem, sub. nu. 57. versus finem, lege, cum qualitate. sub. nu. 60. lege, Bal. in l. eum qui sub. nu. 71. circa medium, lege, docto. nu. 71. riga 2. lege, confessionem, & nu. 72. lege, & præterea, & nu. 73. lege, probant presumptiue.

44. Ar. Ante nu. 6. riga pen. lege, libera, sub. nu. 18. circa medium, lege, quos secutus est.

45. Ar. Sub. nu. 34. lege, non potest refricare, & nume. 44. lege, proferatur. sub. num. 49. lege adptione.

46. Ar. Sub. nu. 3. lege in Remed. primo. sub. nu. 4. lege, per agnitionem possessionis, & riga ult. lege in hos. sub. nu. 3. riga 10. lege agnoscat, sub. nu. 6. lege, sed contra facit, sub. nu. 11. lege. Et in hoc, sub. nu. 18. lege, Dec. cons. sub. nu. 28. riga 5. lege, conueniri, sub. nu. 32. lege, & vicepuones, sub. nu. 45. lege, lex cuius noluit, sub

nu. 46. riga. 3. lege, damnatus.

47. Ar. Sub. nu. 7. riga vlt. lege, pro vt, sub. nu. 12. rig. 8. lege in d. l. Paulus, quæ. & infra, lege, inualore possessionem, & sub. nu. 14. magis in proposito. & sub. nu. 22. lege statuti Paduani, & sub. nu. 81. lege, detentionem.

48. Ar. Sub. nu. 4. lege, supremis, sub. nu. 4. riga 2. lege, ante aditam.

49. Ar. Sub. nu. 10. lege, Paul. in d. §. cum seruus, & nomen debitoris, sub. nu. 2. §. lege, fuisse collatum, & sub. nu. 29. lege, quarta facti, & sub. eo. nu. lege, a vero herede fructus percepti, sub. nu. 53. lege, in herede Falcidio, & sub. nu. 54. lege, in annis 20. & sub. nu. 58. lege, & quia. & ante. num. 67. lege, tetigit, & sub. nu. 69. lege annua, & sub. nu. 114. lege, in iure errat, & sic etiam sub. nu. 118. lege, errat.

50. Ar. Sub. 1. lege, Arr. Pintel. sub. nu. 21. lege, ad aliquid faciendum, sub. nu. 24. lege, rei perceptio & infra, non vt fit, sub. nu. 29. riga vlt. lege, eas, sub. nu. 3. §. lege, percepturus, sub. nu. 40. lege, &

idem dicunt. sub. nu. 66. lege, sic. et im. sub. nu. 70. lege habita relatione, nu. 71. lege, vigris, & infra, lege vendi non possit nisi 200. & nu. 72. lege precia scamentorum, & sub. nu. 74. lege, & soli possessorem bonafidei. sub. nu. 76. lege pro impendente, & infra lege, vtilitatem aliquam, & infra, quæ tamen aliquo casu, & infra, pereant, sub. nu. 83. lege, aut potentem.

51. Ar. Sub. nu. 5. lege huius nodi. sub. nu. 7. lege, quia hi. sub. nu. 8. lege. l. Gaius sub. nu. 26. lege. Decius sub. nu. 31. riga. 2. lege. pacta hæc, sub. num. 48. lege, contrario donatoris. sub. num. 76. lege vendicari.

52. Ar. Sub. nu. 22. lege. sic de forma. sub. nu. 47. lege, permissionem de alienando. sub. nu. 58. lege scienter euentem. sub. nu. 122. lege iuris regularis. sub. nu. 128. lege, Nicolaus Bellon. sub. num. 140. lege, per pedum positionem. & ibidem. lege, vt possessor eiectus, & sub. nu. 141. lege. sic quæ asusit, & sub. nu. 143. lege, coactus & sub. nu. 146. lege, qua etiam.

INDEX COPIOSISSIMVS RERVM OMNIVM

Atque sententiarum.

QVÆ IN VNIVERSIS ARTICVLIS HVIVS
OPERIS CONTINENTVR.

A

Approposito, efficientem causam designat articl. 26. num. 26. fol. 246.
Opiniones multorum relata in proposita questione. ibi. num. 27. fol. 246.
Ab intestato capere permixtus, capit etiam ex testamento. ar. 14. numer. 25. fol. 128.
Ablatiui absoluti in substitutionibus, resoluntur in singularitatem. ar. 13. nu. 62. fol. 113.
Absenti per contractum citra stipulationem eius nomine non acquiritur. ar. 51. nu. 3. fol. 480.
Abiurdi vitandi causa, an liceat arguere ad fideicommissum inducendum vel non inducendum. articl. 11. num. 45. fol. 86.
Accepta a legatariis, & fideicommissariis non in figura conditionis, computantur in Trebellianicam, & in falcidiam, & an plus in unam quam in aliam. ar. 3. num. 42. fol. 21.
Accrescens heredi portio repudiata a cohærede venit in fideicommissum vniuersali. ar. 8. nu. 4. fol. 68.
Accrescens portio perinet ad fideicommissarium vniuersalem. ar. 10. nu. 25. fol. 79.
Accrescens portio portioni accrescit, non ei qui partem non habet. ar. 8. nu. 7. fol. 68.
Acquirens alteri potest ante illi quæ situm stipulationem remittere. ar. 6. nu. 21. fol. 55.
Actio ex testamento datur fideicommissario vniuersali, post aditam ab hærede hereditatem, pro vniuersitate hereditatis restituenda. ar. 45. nu. 13. fol. 416.
Acta iudicialia nocent illis, quibus sententia superinde lata nocitura est. ar. 53. nu. 3. fol. 520.
Et teneat heres reddere rationem de consumptis, & neglectis. ar. 45. nu. 14.
Actione sublata, attamen iniustitia facienda est per manum regiam. ar. 92. nu. 147. fol. 495.
Actio ex testamento non datur aduersus tertios possessores. ar. 45. nu. 16. fol. 416.
Actiones alicui competentes an princeps de absoluta potestate tollere possit. ar. 52. nu. 148. fol. 495.
Actiones hereditariae non dantur legatariis, nec contra legatarios. ar. 2. nu. 47. fol. 9.
Actiones ex Trebelliano facta restitutione verbali, aut

legali transeunt in fideicommissarium. articl. 53. nu. 11. fol. 520.
Actiones pro rata, an transeant in filium ex causa legitima. ar. 36. nu. 25. fol. 326.
Actiones pro fideicommissis quæ competant ar. 53. num. 11. fol. 520.
Actiones quæ oriuntur ex substitutionibus per pactum conuentis. ar. 51. nu. 68. fol. 480.
Actiones quæ sitæ per heredem ex causa rerum hereditarium, cedenda sunt fideicommissario. articl. 10. num. 13. fol. 79.
Actiones quæ sitæ per heredem post aditam hereditatem non restituuntur fideicommissario vniuersali. ar. 6. nu. 42. fol. 55.
Actiones sine cessione non transeunt ab vno in alium. ar. 51. nu. 12. fol. 480.
Actiones sunt de iure ciuili ar. 52. nu. 112. fol. 493.
Actioni personali uel reali pro fructibus spacio triennij prescribitur. ar. 49. nu. 127. fol. 456.
Actionum, & obligationum naturam testator ipso iure mutare nequit. ar. 11. nu. 108.
Actus debet semper intelligi & accipi in partem utilitorem agentis. ar. 34. nu. 30. fol. 306.
Actus duo contemporanei consensu respectui, & unus factus contemplatione alterius. articl. 6. num. 50. fol. 55.
Actus nostri interpretantur in casum possibilem nobis, & nostre potestatis. ar. 37. nu. 17. fol. 336.
Actus nullus potest tamen per partes uiuificari, ut iure pacti ualeat, si tamen initium esset purgabile. ar. 51. nu. 41. fol. 480.
Actus, qui sit nullus, non præstat argumentum ad actum ualidum. ar. 16. nu. 50. fol. 144.
Actus ut ualeat semper est capiendi interpretatio. ar. 7. nu. 18. fol. 62.
Ad beneplacitum, uerba hac in quem sensum resoluantur. ar. 40. nu. 54. & nu. 58. fol. 367.
Adempta substitutione de patre, an intelligatur adempta substitutio sequens de filio. articl. 18. num. 26. fol. 167.
Ademptio captatoria, nulla, & inualida est. ar. 33. num. 73. fol. 296.
Ademptio facta per testatorem in Codicillis de patris substitutione in testamento, si non sit ex causa odij superueniente, non præiudicat filio post patrem substituto. articl. 18. num. 33. fol. 167.

a Ademptio

I N D E X.

*Ademptio quando videatur inducitur per modum conditio-
nis, & quando per modum pænæ. artic. 11. nume. 9. 2.
folio 86.*
*Administrans non præsumitur impendere de suo. artic. 3. 5.
nume. 30. f. 3. 20.*
*Administrantes res alienas non præsumuntur donare de
suo. ar. 3. 5. 8. f. 3. 20.*
*Administratores rebus administratoris impendisse cre-
ditur. ar. 3. 6. nu. 1. 38. 3. 26.*
*Administratores culpe in non parendo præceptis a te-
statore præiudicant ecclesiæ, & pupillis. artic. 11. nu-
me. 90. f. 86.*
*Adoptiui continentur in dispositione de filiis relata ad
eum, qui ex natura filios habere nequit. ar. 2. 2. nu. 9. 2.
fol. 193.*
*Adoptiui iura agnationis, & cognationis effequentur.
ar. 2. 2. nu. 94. f. 193.*
*Adoptiui non includuntur in dispositione bonialis facien-
tis mentionem de filiis alicuius, non ipsius disponen-
tis. artic. 2. 2. nu. 93. f. 193.*
*Adoptiui continentur in dispositione patris adoptiui de
liberis, & agnatis, & filiis suis. artic. 2. 2. nume. 91.
fol. 193.*
*Item & in dispositione de agnatis, & cognatis alterius,
cum in usu ipsius adoptatus fuisset. ar. ibid.*
*Adoptiui habet illas successiones, quas habent veri filij
in bonis patris adoptiui. ar. 2. 2. nu. 91. f. 193.*
*Adoptiui non debetur legitima, succedit tamen ab inte-
stato. ar. 3. 6. nu. 43. f. 3. 26.*
*Quid autem sit ubi adoptatus fuit ab auctore paterno, vel
materno, ibi declaratur. ibi. nu. 43.*
*Adventitia in dubio sunt, quæ velinquit nepoti. ar.
43. nu. 7. f. 416.*
*Adversariæ diffinitiones, an repetant conditiones præce-
dentium. ar. 16. nu. 91. f. 144.*
*Falsit quando oratio præcedens, aut sequens esset imper-
fecta. ibid. nu. 92.*
*Aedibus affixa proprijs legari possunt, ut debeatur æsti-
matio, non res ipsæ. ar. 11. nu. 10. 5. f. 86.*
*Aedificia an abradi possint, cum dominus impotens est
soluere æstimationem bonæ fidei possessori. ar. 50. nu-
me. 47. f. 468.*
*Æqualitatis causa plures operatur effectus. artic. 7. nu-
me. 37. f. 62.*
*Æstimatio rei alienæ legatæ debetur, ubi est in commer-
cio communi, quamvis legatarius illius rei sit incapax.
ar. 11. nu. 98. f. 86.*
*Æstimatio rerum in diuisione inter socios non facit em-
ptionem. ar. 10. nu. 42. f. 79.*
*Æstimum præiudicat domino si patiat rem suam po-
ni ad æstimum alterius. ar. 44. nu. 10. f. 406.*
*Æstimum probat rem fuisse in bonis testatoris ad cuius
nomen reperitur. ar. 44. nu. 7. f. 406.*
*Æstimum præsumptiue probat rem fuisse, & esse in bo-
nis illius, ad cuius nomen reperitur descripta. artic. 44.
nu. 12. f. 406.*
*Æstimum probat aduersus describentem. artic. 44. nu. 9.
fol. 406.*
*Æstimum vnus non præiudicat alteri, qui non consen-
sit. ar. 44. nu. 11. f. 406.*
*Ætatem alicuius deducens, & super ea se fundans pro-
bare debet. ar. 43. nu. 38. f. 393.*
Æstines, qui sint. artic. 2. 2. nu. 40. f. 193.

*Agens antequam, si non opponatur exceptio recte pro-
cessit. ar. 4. 1. nu. 2. f. 77.*
*Agens debet probare se talem, qualem se dicit. ar. 43. nu-
me. 60. f. 393.*
*Agens ex fideicommissio probare debet euentum fideicom-
missi. ar. 4. 3. nu. 35. f. 393.*
*Agens probare debet quod est fundamentum sue inten-
tionis, sue affirmet, sua neget. artic. 43. nume. 36.
fol. 393.*
Agnationis nomen, quos designet. ar. 2. 2. nu. 25.
*Agnationis ratio in fideicommissis habita, videtur in ca-
sibus promissis. ar. 29. nu. 39. f. 268.*
*Agnationis ratio in substitutionibus habita, operatur ut
fidei non faciant conditionem ad exclusionem substitui-
ti agnati. ar. 25. nu. 2. 5. f. 235.*
*Agnatis, aut cognatis, vel filiis alicuius extranei reli-
ctum, ut debeatur non comprehendit nisi eos, qui nati
erant tempore testamenti. ar. 2. 2. nu. 14. f. 193.*
*Agnatis, aut cognatis testatoris, relictum ut debeat
sufficit si qualitas agnationis, aut cognationis ad-
sit tempore testamenti, vel tempore mortis testatoris.
ar. 2. 2. nu. 7. f. 193.*
Nisi testator ignorasset illos extare. ibid.
*Agnatis, cognatis, & illis de familia beneficiatis proxi-
miores ipsi testatori admittantur. artic. 2. 2. nume. 64.
fol. 193.*
*Agnatis, & cognatis fideicommissum relictum, non in
primis finitur, idem quoque est, cum fideicommissum
relinquitur, aut*
Propinquo ribus de prole, aut
Antiquioribus de domo, aut
Hereditibus masculis,
*Descendentibus, Liberis, Posterisque suis. artic. 19. nu-
me. 16. f. 174.*
*Agnatis, & cognatis alicuius tertij relictum omnibus,
& singulari viriliter debetur. artic. 2. 2. numero 63.
fol. 193.*
*Agnatis fideicommissio relicta fãmæ non continentur.
ar. 25. nu. 47. f. 235.*
*Agnatorum & cognatorum nomen restringitur quando-
que ad quartum, & ad tertium gradum. ar. 23. nume-
ro 87. f. 209.*
*Agnatum se esse probans non tenetur probare se esse pro-
ximiorum. ar. 43. nu. 60. f. 393.*
*Alexandri traditio consi. 67. vol. 1. improbat. ar. 12.
nu. 22. f. 104.*
*Alexandri diuinctio a multis approbata refertur. ar. 26.
nu. 29. f. 246.*
*Aliena res per patrem filio relicta, an imputetur in legi-
timam. ar. 36. nu. 106. f. 326.*
*Alienandi potestate concessa heredi grauato an alienare
possit citra dotantem. ar. 40. nu. 46. f. 366.*
*Alienandi potestate concessa de aliquibus rebus fideicom-
missarijs, an sufficiat alienatio per vniuersalem heredi
dis institutionem. ar. 40. nu. 52. f. 367.*
*Et quod non possit deducitur ex pluribus. ibidem. nu-
mero 53.*
*Alienandi potestate concessa, venit etiam heredi institu-
tio. Sed non successio ab intestato. artic. 52. nume. 46.
fol. 493.*
*Alienandi potestate concessa per clausulas diuisionales,
non secuta alienatione potest res pati. ar. 52. nu. 44.
fol. 493.*

S E C U N D U M

- Secus si res alienata fuerit. nam possessor omnino tutus erit. ibid. nu. 45.*
- Alienare permixtus in vita, de ijs rebus testari non potest. ar. 40. nu. 43. f. 358.*
- Alienare permixtus per heredem inquisitionem alienasse videtur. ar. 40. nu. 57. f. 367.*
- Alienare permixtus res fideicommissarias licitè illas alienat. ar. 40. nu. 45. f. 358.*
- Alienare non potest hæres res fideicommissas pro subiectas, aut in diem certum. ar. 40. nu. 1. f. 358.*
- Alienare potest filius vel alius, cui legitima debetur, grauatus per fideicommissum conditionale quantum capit legitima sibi debita. ar. 39. nu. 1. f. 356.*
- Alienare qui non potest nec etiam transigere valet, rem tradendo, aut dimittendo. artic. 40. numero 124. folio 376.*
- Alienari ex lege prohibita, an ex causa dotis alienari queant. ar. 40. nu. 65. f. 354.*
- Alienari re expresse prohibita, non potest in ea constitui seruitus aliqua personalis, aut predialis. artic. 40. numero 114. f. 373.*
- Alienata non bona fide in fideicommissi præiudicium, fideicommissarius reuocat. ar. 39. nu. 11. f. 356.*
- Alienata per heredem grauatum ex permissione testatoris, an imputetur in quantum Trebellianicam, & in verum hæredis creditum. articulo 39. numero 10. folio 356.*
- Alienata per patrem titulo oneroso, an filius reuocet, quia sint alienata in fraudem suæ legitimæ. artic. 36. nu. 37. f. 326.*
- Alienatio dolosa, & fraudulenta nunquam censetur permixta. ar. 40. nu. 50. f. 366.*
- Alienatio in dubio non presumitur, nec dolosa, nec fraudulenta. ar. 40. nu. 51. f. 366.*
- Alienatio facta per heredem grauatum fideicommissio conditionali subsistit pro quantitate Trebellianicæ, si eueniens fideicommissi casu, Trebellianica sibi debetur. ar. 39. nu. 2. f. 356.*
- Alienatio permixta pro suis indigentibus, & ad sui beneplacitum, quæmodum sit interpretanda. ar. 40. numero 47. f. 366.*
- Et an differentia sit si dictum fuerit, pro suis necessitatibus vel in suis necessitatibus. ibi. nu. 48.*
- Alienatio prima an reputetur illa, quæ fuit facta secundo loco creditori anteriori hypothecario, an verò prima reputetur quæ in facto facta fuit primo loco creditori posteriori, uel alteri qui non esset creditor. ar. 39. nu. 3. fol. 356.*
- Alienatio quando nomine suo, vel nomine alterius facta videatur. ar. 40. nu. 81. f. 370.*
- Alienatione concessa intra certum tempus de rebus fideicommissariis cum certa solemnitate, an post illud tempus videatur omnino denegata. ar. 40. numero 67. fol. 369.*
- Alienatio secuta contra testatoris prohibitionem, qui postea nascitur alienationem factam reuocare possunt. artic. 22. numero 75. fol. 493.*
- Alienatione secuta ex permissione fideicommissarii, eueniens fideicommissi casu, competit actio ad rei restitutionem. ar. 52. nu. 47. f. 493.*
- Alienatione sub pena prohibita, an in penam incidit, qui rem locat ad longum tempus aut in ea constituit ius seruitutis. ar. 40. nu. 118. f. 373.*
- Alienationes an imputentur in detractioes pro precio, quo factæ fuerint, an verò pro precio tempore restitutionis. ar. 39. nu. 6. f. 356.*
- Alienationes primæ factæ per heredem grauatum fideicommissio conditionali imputantur in suis creditis, in legitimam, vel Trebellianicam, si eas detrudere poterat. ar. 39. nu. 4. f. 356.*
- Ampliatur per Croi. ut primæ alienationes valeant ex causa Trebellianicæ, etiam si postea hæres grauatus tot fructus collegerit, qui impleant Trebellianicam. & male ibid. nu. 5.*
- Alimenta intelliguntur reueruata filiæ exclusæ per statutum a successione. ar. 38. nu. 14. f. 350.*
- Alimenta præstans alicui, quem alius incenbatur alere, ab eo repetit. ar. 36. nu. 14. f. 346.*
- Alimenta vltierum non consequitur filius, si dilapidauit sibi assignata. ar. 42. nu. 88. f. 384.*
- Alimentorum causa bona assignata, si filius consumpsit, an cadat a iure alimentorum. ar. 36. numero 144. fol. 326.*
- Alimentorum causa an bona fideicommissaria alienari possint. ar. 42. nu. 86.*
- Hæc est magis necessaria, quàm dotium causa. ibi. numero 87. f. 384.*
- Alimentorum causa pater filio portionem bonorum assignare tenetur. ar. 36. nu. 16. f. 326.*
- Alimentorum fauore repetitio conceditur, quæ aliis non permitteretur. ar. 16. nu. 67.*
- Alimentorum iuri filius nec expresse, nec tacite renunciare potest. ar. 36. nu. 146. f. 326.*
- Alimentorum ius emittit filius ex ijs causis, pro quibus potest exheredari. ar. 36. nu. 145. f. 326.*
- Alimentorum restitum sub conditione morandi cum aliquo, non impleta conditione, an, & quando expiret. ar. 16. nu. 146. & 140. 141. 142. 143. f. 144.*
- Aliqua, dictio, omnia & singula significat cum negatiua adiungitur. ar. 7. nu. 27. f. 62.*
- Alius, repetit pro sui natura, & de similibus dicit. artic. 16. nu. 21. f. 144.*
- Alluio acquirit rei, & cum ve transit ad quemcunque res illa transire debebat.*
- Quò ad proprietatem.*
- Quò ad possessionem.*
- Quò ad ius decimandi.*
- Et quò ad onania. ar. 10. nu. 22. f. 79.*
- Alluione autem, an ad fideicommissarium pertineat. ar. 10. nu. 18. f. 79.*
- Alluione autem, an transeat ad redimentem ex pacto. ar. 10. nu. 21. f. 79.*
- Alluione autem eiusdem iuris est cuius res autem. ar. 10. nu. 23. f. 79.*
- Et ideo pertinet ad redimentem ex pacto de reuendendo. ibid. nu. 24.*
- Item & ad fideicommissarium vniuersalem. ibidem. numero 25.*
- Alternativa fauore filiorum resoluitur in coniunctam. ar. 13. nu. 34. f. 113.*
- Alternatiue natura est, ut in qualibet parte possit esse vera. ar. 13. nu. 34. f. 113.*
- Alterum de duobus dicitur. ar. 28. nu. 23. f. 255.*
- Ambiguum verbum seu nomen vno modo acceptum in vno testamento parte, sic quoque intelligitur in alia. ar. 25. nu. 34. f. 235.*

- Amplius, diffio, cuius sit uirtutis.* ar. 16. nu. 17. f. 144.
- Ancherani consil. 365. in parte improbat. ar. 6. 33. num. 49. f. 296.*
- Ancherani consilium 74. an sit acceptum.* ar. 3. 1. nu. 18. folio 278.
- Ancherani consiliatio 127. valde dubia.* ar. 15. nu. 30. folio 135.
- Annua relictio alicui, & heredibus suis, an alienari possint an in prauidicium heredum.* ar. 32. num. 63. fol. 285.
- Annui redditus pensionesque annue an diuidantur pro rata temporis.* ar. 49. nu. 100. f. 456.
- Annus in diuisione ex quo die incipiat numerari.* ar. 49. nu. 102. f. 456.
- Annuum debitum, seu annua prestatio ex re aliqua, an ea perempta finiatur.* ar. 4. nu. 57. f. 421.
- Antiquiore de domo uocato, & substituto, Reciproca successura refulat.* ar. 13. nu. 86. f. 113.
- Appellans pro suo interesse, admittitur ad appellandum in eo statu, quo causam inuenit.* ar. 53. nu. 55. f. 520.
- Appellare an possit fideicommissarius; a sententia lata aduersus heredem, vel aduersus primum fideicommissarium.* ar. 53. nu. 54. f. 520.
- Appellare an possit fideicommissarius a sententia conformibus contra heredem latis.* ar. 53. nu. 56. f. 520.
- Antiquum an reputetur tempus 40. annorum.* ar. 44. num. 18. f. 406.
- Appellari de iure ciuili secundum aliquos potest etiam ad utrumque effectum.* ar. 46. nu. 40. f. 423.
- Sed secundum alios quod ad effectum deuolutiui tantum.* ibid. num. 41.
- Appellari an possit ab incidentibus, & emergentibus.* ar. 46. num. 50. f. 423.
- Appellari non potest de iure ciuili a sententia, cuius grauen reparari aliter possit.* ar. 46. nu. 45. f. 423.
- Appellari potest a sententia in possessione, quando grauen non possit aliter reparari.* ar. 46. num. 46. fol. 423.
- Item, cum possessorium sapit causam proprietatis.* ibid. numero 47.
- Item, cum super proprietate non expectetur aliud iudicium.* ibid. num. 48.
- Item, a parte condemnatoria fructuum, & expensarum.* ibid. num. 49.
- Appellari potest de iure canonico a sententia in quocumque possessione lata.* ar. 46. nu. 37. f. 423.
- Et a quocumque graamine, num. 38.*
- Nisi appellans sit spoliator notorius.* ibid.
- Etiamsi si remedium possessorium iure Canonico iniunctum propositum fuerit in foro Caesaris.* ibi. nu. 39.
- Appellari potest a rescripto Palatini, & inferioris a Principe ab illius graamine.* ar. 52. nu. 156. f. 495.
- Appellari quando a diffinitiuo non conceditur.* ar. 46. nu. 50. f. 423.
- Appellatio a sententia excommunicationis non suspendit iudicatum.* ar. 46. nu. 42. f. 423.
- Item, nec in causa alimentorum, & dotis.* ibi. nu. 43.
- Alij uero sentiri appellari minime posse, & hac re uerit est.* ibi. nu. 44.
- Appellatio, cui index detulit, in quacumque causa deuoluit, & suspendit.* ar. 46. nu. 53. f. 423.
- Approbatio de testamento non impedit detractionem Trebellianicæ, quæ non reperitur in testamento probata.* ar. 3. nu. 120. f. 21.
- Appellatio iure concessa, quæcumque sit causa, deuoluit, & suspendit.* ar. 46. nu. 54. f. 423.
- Appellatur a legitimatione Palatini grauen inferente ad supremum.* ar. 23. nu. 67. f. 209.
- Approbatio de testamento paterno non prauidicat filio in legitima.* ar. 36. nu. 81. f. 326.
- Approbatio filij de testamento paterno per simplicem aditionem hereditatis non facit, ut Trebellianicæ prohibitioni assenserit.* ar. 3. nu. 67. f. 209.
- Arbitri ex statuto necessarij cognoscunt etiam de causis fideicommissarijs.* ar. 53. nu. 95. f. 520.
- Diuersum est in expressa approbatione concurrente prohibitione in testamento patris.* ibid. nu. 119.
- Arbitrio tertij an possint committi institutiones prout legata.* ar. 33. nu. 70. f. 296.
- Arcini traditio consil. 53. in secundo dubio improbat.* ar. 6. nu. 3. f. 55.
- Argumentum a contrario sensu quemadmodum sumi debet.* ar. 28. nu. 105. f. 255.
- Argumentum a contrario sensu in ultimis voluntatibus ualidum esse.* ar. 28. nu. 18. f. 255.
- Argumentum a feudalibus ad emphiteuticæ, & fideicommissaria ualet.* ar. 27. nu. 4. f. 251.
- Argumentum a libertate ad piam causam ualet.* ar. 16. nu. 140. f. 44.
- Arrogatis impuberibus debetur quarta ex constitutione Diui Pij.* ar. 36. nu. 41. f. 326.
- Arrogatis impubes non arguit testamentum arrogatoris, nec donationes de inofficiso.* ar. 36. num. 41. fol. 326.
- Arrogatus pubes eiusdem iuris est prout legitime natus quod ad successiones, legitimam, & ad arguendum testamentum, & donationes patris arrogatoris.* ar. 36. num. 42. f. 326.
- Ascendentes non detrahunt utramque quartam.* ar. 3. nu. 53. f. 21.
- Descendentes omnes utramque quartam.* nu. 54.
- Sed in Trebellianicam imputant fructus exceptis filijs primi gradus.* ibid. nu. 54.
- Ascendentes non conferunt in successione descendenti.* ar. 49. nu. 45. f. 449.
- Ascendentes non detrahunt utramque quartam de fideicommissio conditionali.* ar. 49. nu. 46. f. 449.
- Ascendentes per fideicommissum grauari fructus in Trebellianicam computant.* ar. 49. nu. 63. f. 449.
- Ascendentibus debetur legitima.* ar. 36. numero 44. fol. 326.
- Assignatio bonorum facta a patre filio in potestate, censetur facta in causam pecunij. Si autem facta sit filio non in potestate, donationis titulus praesumitur.* ar. 6. nu. 44. & 46. f. 55.
- Attinentes qui sunt.* ar. 22. nu. 41. f. 193.
- Augumenta, & decreta in pretijs rerum expositarum in melioramentis praesentant ad possessorem, & ideo horum augmentatio attenditur tempore restitutionis.* ar. 50. num. 72. f. 472.
- Diffinitio in hac materia solutionis, & alimationis melioramentorum.* ibi. nu. 73.
- Augumentum, & diminutio aqua, ac naturalis est proportioni.* ar. 10. nu. 29. f. 79.
- Augumentum an sit latens, aut patens, non distinguitur.* ar. 10. num. 25. f. 79.

Augu.

I N D E X.

Augmentum directi, vel utilit dominij accedens testatori, post rem legatam, non pertinet ad commodum legatarii. art. 33. nu. 22. f. 96.

Testis testator habeat ius in rem futurum per suam mortem, & transiturum in alium, quam in eius heredem, videtur rem legasse pro iure suo tantum ibi. nu. 23.

Quod si ius suum per mortem suam transeat in heredem, videtur illam legasse etiam pro iure heredis, & teneatur heres illam prestare, si legatarius sit capax, sin autem ipsius rei affirmationem ibi. nu. 24.

Augmentum proutj fundi contingens ex causa melioramentorum factorum excedens summam expensarum factorum cedat domino non possessori. ar. 50. num. 71. fol. 47. 2.

Augmentum separabile non auget rem, cui accedit. art. 10. nu. 19. f. 79.

Aui morte finitur onus dotandi nepotes ex filio. art. 37. num. 18. f. 346.

Aui morte finitur onus dotandi neptem ex filio. art. 42. num. 26. f. 387.

Et an in descendentes non natis, nec conceptis in vita testatoris locum habeat illa Auth. nu. 37.

Auia materna neptes dotare non tenetur. art. 42. nu. 46. fol. 381.

Auia a pari procedit cum matre in pupillari. art. 34. nu. 40. f. 306.

Autem. contra rogatus. C. ad Trebel. declaratur. art. 40. num. 44. f. 358.

Autem. Nunc autem. C. de secundis nuptijs, declaratur. ar. 40. nu. 60. f. 367.

Autem. Res qua. C. communia de lega. cum suis concordantibus, quid disponat. ar. 42. nu. 1. f. 379.

Autem. res qua. C. communia de leg. in quibus personis locum habeat. ar. 42. nu. 30. f. 381.

Et in filio, ac filia gratias locum habet. ibi. nu. 31.

Et an in filio gratiatus, ut filiam suam dotare possit. ibid. numero 32.

Et an augere possit dotē ab aucto nepiti relictam. ibi. n. 33.

Et an possit pater gratiatus filiam suam dotare in suo testamento de bonis fideicommissarijs. ibi. nu. 34.

Sed in nepte ex filio gratiatus contra deciditur. ibidem numero 35.

Autem. res qua. C. communia de leg. locum habet in quoque fideicommissio vniuersali, aut particulari, puro, aut conditionali. ar. 42. nu. 54.

Restringitur ad bona relicta ipsi gratiatus, non alteri. num. 55. f. 384.

Item, locum habet quicumque sit substitutus. nu. 56.

Item, in dote spiritali. ibid. num. 57.

Sed an locum habeat in gratiatis per contractum plene discutitur. ibid. nu. 58.

Aius cum dote neptem ex filio diuiti, ab eo dotem repetit. ar. 37. nu. 23. f. 346.

Aius non tenetur dotare neptem ex filia diuite. art. 37. num. 5. f. 346.

Nec etiam alimentare. ibid. nu. 6.

Aius tenetur dotare, & alere neptes ex filio & praterea filio relinquere legitimam. ar. 37. nu. 9. f. 346.

B

Baldi Distinctio in l. cum ita. §. in fideicommissio. ff. de leg. 2. reijciitur. ar. 21. nu. 12. f. 184.

Bartoli doctrina in l. qui Roma. §. coheredes. ff. de verb. obli. declaratur. art. 14. num. 20. f. 128.

Bart. decisio in l. quando. ff. de acquir. hered. communiter recipitur. art. 15. nu. 14. f. 135.

Bastardi appellatione quis continetur. art. 22. num. 88. fol. 192.

Bona existentia penes filios, vel apud heredem testatoris fideicommissitantis, an praesumantur de bonis ipsius defuncti. ar. 44. nu. 1. f. 406.

Bona fideicommissaria debita per mortem testatoris heredi, non includuntur in fideicommissio vniuersali de bonis testatoris, nec in relicto ususfructus omnium bonorum. ar. 6. nu. 89. f. 55.

Bona impuberis propria, an continentur in relicto ab impuberis heredibus. ar. 12. nu. 42. f. 104.

Bona libera non extitisse, fundata est si dicentis intentio contra fideicommissum. ar. 42. nu. 73. f. 384.

Bona possessa per descendentes a fideicommissitante in loco, ubi ipse bona possidebat, praesumuntur fuisse de ratione ipsius committentis. ar. 44. nu. 2. f. 406.

Bonis mobilibus, & immobilibus relictis fideicommissum vniuersale est. ar. 5. nu. 43. f. 49.

Bonis mobilibus, & immobilibus relictis per verbum commune, sic relictum non conseruit vniuersale, sed particulare. ar. 34. nu. 56. f. 306.

Bonorum partem restituere rogatus non tenetur fideicommissio vniuersali. ar. 5. nu. 28. f. 49.

Nisi dictum fuerit, quicquid ex bonis peruenisset. ibid. numero 29.

Aut. quicquid ex bonis superest. nu. 30.

Bonorum suorum dispositio, non claudit bona alteri debita, immo etiam si eidem debeantur in quem dispositio conseruitur. ar. 6. nu. 12. f. 55.

Bonorum sunt iura, & actiones. ar. 36. nu. 24. f. 326.

C

Caducata portio transeat ad substitutum, & conium, tam in hereditariis, quam in legatis, cum suo onere, & transit per portionibus hereditarijs. ar. 16. num. 87. & 81.

Fallit quando onus nominatum uni fuit iniunctum. ibid. num. 88. f. 144.

Caducata prima substitutione fideicommissaria ob defectum conditionis, omnes alie sequentes expirant, nisi sub alia conditione conceptae sint. ar. 15. nu. 29. f. 193.

Campatica proiecta pro certis annis pro manutentione retractus agrorum, an fructibus compensentur & offerantur. ar. 50. nu. 17. & 21. f. 463.

Capitulum quando dicatur esse unum, aut plura. art. 16. num. 103. f. 144.

Capitulum si pater de testam. in sexto ex aliorum intentione declaratur. ar. 34. nu. 57. f. 306.

Capitulum si pater. De testamen. in sexto declaratur. art. 34. num. 27. f. 306.

Captatoria, an, & quando sit voluntas commissa voluntati tertij. art. 33. nu. 68. f. 296.

Et quando in eius arbitrio ibi. nu. 69.

Captatoria ademptio prout datio nulla, & inualida est. ar. 33. nu. 73. f. 296.

Captatoria est voluntas, cum quis pro alio testatur. ar. 33. nu. 72. f. 296.

Captatoria est voluntas, cum quis relinquit si quod; sibi, aut

a 3 alteri

I N D E X.

- alteri ab eo nominato relinquitur. ar. 33. n. 60. f. 296.
Limita, cum in prateritis refertur conditio, nam improba non est. ibi. nu. 61.
Limita secundo, cum duo testantur, & vicissim se instituant. ibi. nu. 62.
Limita tertio, cum sub modo concepta fuit dispositio. ibi. nu. 63.
Captatoria voluntas, ad pias causas sustinetur. ar. 33. nu. 66. f. 296.
Captatoria voluntas est, cum in voluntatem grauati relinquitur, secus si in arbitrium. ar. 33. nu. 65. f. 296.
Captatoria voluntas quæ sit, plene declaratur. ar. 33. nu. 51. f. 296.
Et est ubi persona heredis, aut legatarij voluntati alienius committitur. ibi. nu. 52.
Casus attenditur qui euenit, non qui euenire potuit. ar. 28. nu. 24. f. 255.
Casus per verba omisso, regulariter habetur pro omisso. ar. 11. nu. 35. f. 86.
Cauere hæres tenetur per modum facultatis suis possibilem de legatis, & fideicommissis præstandis. ar. 40. nu. 10. f. 358.
Causa est potentior suo causato, ar. 26. nu. 29. f. 246.
Causa impeditiua magis attenditur, quam permissiua. ar. 11. nu. 62. f. 86.
Causæ fideicommissariæ sunt commissibiles consilio sapientum. ar. 53. nu. 10. f. 520.
Cautela valde utilis pro substituto. art. 8. nu. 45. f. 68.
Cautio de legatis præstandis, est multum utilis legatarij, & fideicommissarij. ar. 40. nu. 14. f. 358.
Cautio Mutiana locum habet etiam in conditionibus affirmatiuis. ar. 11. nu. 126. f. 86.
Cautio tamen de legatis præstandis remitti à testatore potest. ar. 40. nu. 11. f. 358.
Sed non cautio de viendo, & fruendo arbitrio boni viri, quam præstare tenetur usufructuarius. ibid.
Ratio diuersitatis ibi declaratur. nu. 12.
Cephalæ decisio cõs. 221. improbat. ar. 43. n. 28. f. 193.
Cessat interdictionem quorum legatorum semel apprehensa per heredem possessione. ar. 47. nu. 10. f. 430.
Cessio de omnibus iuribus competentibus, & competitur, operatur remissionem fideicommissi conditionalis, quando aliud ius cadens in futurum non poterat competere præsupposita tamen scietia. ar. 52. n. 33. f. 493.
Cessio quæ non potest operari effectum translationis æditionum, operatur effectum liberationis debitoris. ar. 52. nu. 34. f. 493.
Cessibilia per contractum transmittuntur quoque in heredes. ar. 31. nu. 29. f. 278.
Cessionarius fideicommissarij vniuersalis cõpellere potest hæredem, vt hæreditatem adeat, & fideicommissario restituat ad utilitatem ipsius cessionarij. ar. 31. n. 33. f. 278.
Citandi non sunt, quos causa principaliter non tangit. ar. 53. nu. 53. f. 520.
Cippus nomen, quos sig. significat. ar. 22. nu. 29. f. 193.
Citatio necessaria non est ubi agitur de leui præiudicio. ar. 48. nu. 26. f. 440.
Citationis defectus per clausulam citatis, & non citatis, non suppletur inter non subditos. ar. 23. nu. 71. f. 209.
Civilissima possessio non differt à ciuili, & eosdem producit effectus. ar. 47. nu. 17. f. 430.
Clandestino in matrimonio nati proles illegitima est, si obstat aliquod matrimonij impedimentum, etiam à coniugibus ignoratum. ar. 24. nu. 74. f. 224.
Clausula accessoria ad vnam personam, non trahitur ad aliam. ar. 16. nu. 52. f. 144.
Clausula, ad habendum, tenendum, possidendum & quicquid placuerit; an tribuat potestatem alienandi. ar. 52. nu. 41. f. 493.
Clausula an sit posita in dispositiuis, an in executiuis multum interest. ar. 52. nu. 43. f. 493.
Clausula, ad vendendum; tribuit potestatem alienandi. ar. 52. nu. 38. f. 493.
Clausula, à suo beneplacito, non reddit dispositionem conditionalem. ar. 40. nu. 61. f. 367.
Clausula citatis, & non citatis adiecta in privilegio legitimi, quando præiudicat fideicommissarij. ar. 23. nu. 70. f. 209.
Clausula de per se stare, quæ sit. ar. 16. nu. 102. f. 144.
Et posita in principio, in medio, vel in fine: refertur ad omnia, nisi aliqua resiliat ratio. ibidem.
Clausula codicillaris an tacite subintelligatur in testamentis. ar. 2. nu. 31. f. 9.
Panciroli opinio in cõs. 54, reijcitur item cum fideicommissum fuit relictum personæ dilectæ, & pietatis causa. nu. 32.
Idem in fideicommissio ad pias causas. nu. 33.
Idem cum testator relinquit fideicommissum post mortem filij impuberis. nu. 34.
Et cum testator iubet fideicommissum persolui etiam hæreditate non adita. nu. 35.
Clausula codicillaris operatur fideicommissariam inter vocatos nomine collectiuo. ar. 19. nu. 19. f. 174.
Clausula codicillaris tamen per verba suarum temporis resolueret institutionem de liberis in fideicommissariam post mortem fratris. ar. 17. nu. 37. f. 163.
Clausula codicillaris operatur, vt verba directæ obliquantur. ar. 34. nu. 69. f. 306.
Clausula codicillaris adiecta in testamento repetit fideicommissum in eo relictum eadem à venientibus ad intestato sed etiam à succedentibus ex priore testamento. ar. 2. nu. 17. f. 9.
Clausula codicillaris operatur mente testatore in eadem voluntate non aliter. Ideo adiecta in primo non grauat succedentes ex secundo reuocante primum testamentum. ar. 2. nu. 18. f. 9.
Clausula codicillaris operatur, vt substitutione facta de pluribus diuersorum graduum, ea insituitio post primum admissum resoluitur in vim fideicommissariæ. ar. 18. nu. 62. f. 167.
Clausula codicillaris non operatur, vt vulgaris venturatur in fideicommissariam. ar. 18. nu. 8. f. 167.
Clausula, & quibus dederit; tribuit potestatem alienandi Feudalia, Emphytheotica, & fideicommissa. ar. 52. nu. 38. f. 493. & in quo differat. ibid. nu. 39.
Clausula, in stirpes, & non in capita, operatur vt remotior stirps concurrat cum propinquiore. ar. 27. nu. 18. fol. 184.
Et si additum sit salua graduus prerogatiua, clausula hæc operatur, vt inter illos de eadem stirpe, prerogatiua locum habeat. ibi. nu. 19.
Clausula in fine posita facilius refertur ad superiora, quàm contra. ar. 16. nu. 104. f. 144.
Et refertur ad proxima quibus congruere potest, sed non ad extranea, & quæ illa præcedunt. ibi. nu. 105.
Et si plura sint capitula immediate præcedentia, refertur

I N D E X.

tur ad ea, qui bus congruere potest. ibi. nu. 106.
 Non tamen refertur ad ea capitula, circa qua facta fuit
 specialis provisio. ibi. nu. 107.
 Clausula in omnibus, & per omnia, habet vim specialis
 expressionis. ar. 36. nu. 89. f. 126.
 Clausula institutiōis in quinque solidis, quid operetur in
 testamentis. ar. 36. nu. 88. f. 326.
 Clausula, in: quod extantibus masculinis fāmīne non succedant,
 in fēndi. libus sic accipitur, ut quādoquē masculini
 defīnāt exta re fāmīne succedāt. ar. 29. n. 18. f. 168.
 Clausula, ita quod extantibus masculinis fāmīne non succedant,
 declarat. ar. 27. nu. 23. f. 51.
 Clausula omni meliori modo saluat testamentum a vitio
 nullitatis, ubi filio fuit aliqd relictum simpliciter non
 expresso titulo, & de illius clausula virtute. ar. 36.
 num. 56. f. 326.
 Quid autem si cūctum fuisse titulo legati, amplē declaratur.
 ibid. nu. 57.
 Clausula omni meliori modo, plurimos operatur effectus.
 ar. 34. nu. 3. f. 306.
 Clausula, omni meliori modo, operatur, ut fideicommissarius
 a seipso capere possit. ar. 47. nu. 54. f. 430.
 Clausula omnia, & singula, habet vim specialis expressionis.
 ar. 36. nu. 83. f. 326.
 Clausula posita intra vnum capitulum, ad illud tantum
 refertur, & quando dicitur esse vnum capitulum, &
 quando diversa. ar. 16. nu. 103. f. 144.
 Clausula pro se, & qui buscuque heredibus: facit feudū,
 & fideicommissum alienabile. ar. 52. nu. 42. f. 493.
 Clausula reservatua fideicommissorum, dīctā in instrumento
 divisionali, in quo data fuit potestas alienandi,
 quid operetur. ar. 52. nu. 48. f. 493.
 Clausula reservatua iuris sui, operatur reservationem iuris
 indefinitē. ar. 40. nu. 70. f. 370.
 Clausula reservatua ius fītiorum, non protenditur ad transver
 sales. ar. 23. nu. 78. f. 209.
 Clausula reservatua iurium operatur, ut coram eodem iudice
 causa tractari possit. ar. 48. nu. 66. f. 440.
 Clausula salva gradus prerogativa excludit representationem
 gradus. ar. 71. nu. 3. & 17. f. 184.
 Et quid cum testator ordine successivo vocavit. ibi. nu. 4.
 Clausula, salvo iure cuius sit virtutis. ar. 47. n. 29. f. 430.
 Clausula, salva gradus prerogativa, refertur ad mentem
 iuris, ac ideo non tollit gradus representationem iure
 acceptam. ar. 21. nu. 20. f. 184.
 Transfertur si dictum sit, secundum iuris ordinem. ibid.
 num. 21.
 Clausula sine praeiudicio adiecta in legitimationibus quid
 operetur. ar. 23. nu. 76. f. 209.
 Clausula plures, quae tribuunt potestatem alienandi. ar.
 52. nu. 40. f. 493.
 Clausula posita in instrumento divisionis, ut tollant ius
 fideicommissi, debent illud importare expressē, aut in
 necessariā cōsequentiā expressōri. ar. 52. n. 24. f. 493.
 Clausula, quae tribuunt liberā administrationem, tribuunt
 quoque potestatem alienandi. ar. 52. nu. 43. f. 493.
 Clausula permittentes alienationem, an operentur remissionem
 fideicommissi. ar. 52. nu. 37. f. 493.
 Clerico fideicommissum impositū sub conditione, si naturales
 liberos non habuerit invalidū est. ar. 28. n. 42. f. 255.
 Clericus comparans coram iudice seculari, potest corā
 eo reconveniri. ar. 48. nu. 67. f. 440.
 Clericus in possessionem immisus salvo iure tertij, an pro

renovatione tenetur citari possit coram iudice seculari,
 qui eam tenentem concessit. ar. 48. nu. 62. f. 440.
 Clericus non potest decretum pro parte acceptare, & pro
 parte recusare. ar. 48. nu. 65. f. 440.
 Clericus secularis si dedicat se ecclesiae, an de eo prout de
 professio religionem censendum sit. ar. 23. n. 90. f. 255.
 Clericus succedens laico convenitur coram iudice ecclesiastico.
 ar. 48. nu. 64. f. 440.
 Codicilli trahuntur ad testamentum nec per codicillos testator
 censetur recepsisse a dispositis in testamento, nisi
 in partibus reformatis. ar. 16. nu. 49. f. 144.
 Cognatorum nomen, quomodo succincat. ar. 22. nu. 39. f. 193.
 Collectiva nomina plurimum graduum, & personarum, quae
 sint. ar. 19. nu. 11. f. 174.
 Collectivo nomine vocati plures de alia gente & familia,
 omnes, & quilibet viriliter admittuntur ad relictum.
 ar. 17. nu. 39. f. 163.
 Collectivum nomen operatur, ut plures eo nomine vocati
 intelligantur ordine successivo. Limita, ut ibi. ar. 17.
 num. 35. & num. 39. f. 163.
 Collectivum nomen operatur, ut eo nomine in fideicommissio
 vocati, ordine successivo vocati intelligantur, quod
 ibi pulchre declaratur. ar. 21. nu. 39. f. 184.
 Colonus deducit impensas necessarias, & viles ultra re
 pusae condictionis. ar. 50. nu. 5. f. 463.
 Colonus non tenetur ad onera pro rebus indicatis, nisi im
 ponantur pro rata fructuum, puta decima, vel duodeci
 ma. ar. 50. nu. 18. f. 463.
 Colonus retinet possessionē noīe heredis. ar. 47. n. 3. f. 43.
 Colorata possessio non requiritur in feudilibus non iuris
 dictionalibus, sed facti possessio sufficit, ut vassallus spo
 liatus restituatur. ar. 52. nu. 137. f. 493.
 Colorata possessio quae sit. ar. 52. nu. 143. f. 495.
 Coloratus titulus sufficit ad obtinendam in possessorio. ar.
 48. nu. 31. f. 440.
 Comites platinii non possunt legitimare extantibus legiti
 mis, nisi talis auctoritas specialiter sit demandata.
 ar. 23. num. 57. f. 209.
 Et requiritur ut certiorati fuerint de existentia filiorum
 legitimorum. ibi. nu. 58.
 Commoditas fructuum distat plurimum a iure ususfructus.
 ar. 45. nu. 9. f. 416.
 Commutari an possint relictā ad vnum usum in alium.
 ar. 52. f. 495.
 Compendiosa a milite facta continet pupillarem. ar. 34.
 num. 20. f. 306.
 Compendiosa an sit facta per verba civilia, vel non civilia
 plurimum interest. ar. 34. nu. 58. f. 306.
 Compendiosa continens vulgarem, & fideicommissariam,
 interpretari debet facta in eisdem bonis, sicut varieque
 convenit. ar. 8. nu. 47. f. 62.
 Compendiosa continet vulgarem, & pupillarem expressas
 verbis generalibus. ar. 34. nu. 3. f. 306.
 Compendiosa de duobus facta pro verba directā, & per
 verba communia, quemadmodum accipitur, declaratur
 pulchre. ar. 34. nu. 84. & nu. 87. f. 306.
 Compendiosa facile admittit, ut nominatum substituto ali
 quo, & alijs gradatim, vel de gradu in gradum, aut or
 dine successivo inter illos resulet fideicommissaria suc
 cessio de vno in alium. ar. 18. nu. 19. f. 167.
 Compendiosa facta per verba merē obliqua valet omni
 tempore iure fideicommissaria, non autem in vim vul
 garis. ar. 34. nu. 61. f. 306.

Compen-

Compendiosa facta per verba directa civilia in re certa, valet iure pupillaris decedente pupillo in aetate pupillari. ar. 3.4. nu. 52. f. 306.

Compendiosa facta per verba commune in bonis vel in quotis bonorum capientibus totum assem, valet iure pupillaris intra pubertatis tempora. ar. 3.4. nu. 52. f. 306.

Facta autem in quota hereditatis non valet iure pupillaris. num. 53.

Et multo magis si facta sit in rebus certis. nu. 54.

Compendiosa facta a pagano per verba communia cum distributio, quodcumque, an contineat pupillarem, communis est, quod contineatur. ar. 3.4. nu. 23. f. 306. Et quid si facta sit sub conditione mortis sine distributio, quandoque, cois est quod contineatur. ibi. nu. 24.

Compendiosa facta per duo verba, directum civile, & commune, vel obliquum, valet iure directo, & iure fideicommissi. ar. 3.4. nu. 82. f. 306.

Compendiosa facta per verba directa civilia in re certa post tempora pubertatis, valet iure fideicommissaria. ar. 3.4. nu. 81. f. 306.

Compendiosa facta per verba directa civilia post pubertatem obliquitur. ar. 3.4. nu. 73. f. 306.

Præsertim addita clausula codicillaris, vel alia simili. ibi. nu. 74. & nu. 76. f. 306.

Compendiosa facta per verba communia, aut directa non civilia continet fideicommissariam. ar. 3.4. nu. 67. f. 306.

Compendiosa facta per verba directa civilia post tempus pubertatis vertitur in fideicommissariam, in copulatis casibus numeratis ibi. ar. 3.4. nu. 76. 77. 79. 80. f. 306.

Compendiosa facta in re certa per verba directa, vel communia resoluta in vulgaræ, an trahatur ad uniuersum. ar. 3.4. nu. 19. f. 306.

Compendiosa facta per verba directa, aut communia continet vulgarem. ar. 3.4. nu. 16. f. 306.

Compendiosa facta de duobus per verba communia, vel communia aut obliqua, quænamadmodum sit regularanda. ar. 3.4. nu. 88. & 89. 90. 91. f. 306.

Compendiosa facta per verba mere obliqua non continet pupillarem. ar. 3.4. nu. 63. f. 306.

Compendiosa facta a pagano per verba mere directa civilia, quæ a principio iure pupillaris valere non potuit, valet iure fideicommissi. ar. 3.4. nu. 70. f. 306.

Compendiosa facta simpliciter heredi in iustitio fideicommissariam uniuersalem continet. ar. 5. nu. 7. f. 49.

Compendiosa facta per verba mere directa, an oblique- tur. ar. 3.4. nu. 69. f. 306.

Compendiosa fieri potest in relictis particularibus. ar. 3.4. nu. 7. f. 306.

Compellendi adire heredem remedium legale ad huc necessarium est. ar. 2. nu. 66. f. 9.

Compendiosa in quo differt a reciproca. ar. 3.4. nu. 3. f. 306.

Compendiosa effectus qui sint. ar. 3.4. nu. 16. f. 306.

Compendiosa non est cum substitutione confertur post aditum hereditatem. ar. 3.4. nu. 12. f. 306.

Compendiosa non est substitutionis species de per se, sed adiectio quædam, eius tamen formula differt ab alijs. ar. 3.4. nu. 15. f. 306.

Compendiosa non est quæ moram fideicommissariam continet. ar. 3.4. nu. 65. f. 306.

Compendiosa facta per verba directa civilia, quæ iure pupillaris valere potuit, an potest obliquitur. ar. 3.4. nu. 71. f. 306.

Compendiosa pro sui natura apta est comprehendere vul-

garum pupillarem, & fideicommissariam. ar. 1.5. nu. 1. f. 135.

Compendiosa pluribus facta non continet pupillarem, si omnibus non conuenit. ar. 3.4. nu. 48. f. 306.

Compendiosa per verba generalia continet plures substitutionum species. ar. 3.4. nu. 13. f. 306.

Sed si expresse sint, non continentur sub compendiosa. ibi.

Compendiosa in bonis testatoris facta, an excludat pupillarem. ar. 3.4. nu. 44. f. 306.

Compendiosa necessitate præsupponit fideicommissariam ultra vulgarem, quæ inducitur sit per verba tractum temporis importancia. ar. 3.4. nu. 8. f. 306.

Et compendiosa est quæ concipitur sub conditione mortis citra aduerbium quodcumque. ibi. nu. 9.

Compendiosa aptitudine plures sub se species substitutionum continet, actum autem una tantum. ar. 3.4. nu. 15. f. 306.

Compendiosa non est ubi una tantum substitutionis species importatur. ar. 3.4. nu. 10. f. 306.

Vel citra reperitur facta per verba mere obliqua. ibi. nu. 11.

Compendiosa quemadmodum locum habeat in relictis particularibus. ar. 3.4. nu. 66. f. 306.

Compendiosa simpliciter facta ad uniuersum trahitur. ar. 3.4. nu. 57. f. 306.

Compendiosa resolutur in hanc, vel in illam substitutionis speciem, prout casus obtulerit. ar. 7. nu. 10. f. 62.

Compendiosa resolutur in vulgarem, in pupillarem, & in fideicommissariam prout casus se obtulerit. ar. 16. nu. 2. f. 113.

Compendiosa resolutur in hanc, vel in illam speciem prout casus obtulerit. ar. 3.4. nu. 15. f. 306.

Compendiosa substitutio quid sit. ar. 3.4. nu. 2. f. 306.

Compendiosa non sit an oporteat quod sit concepta sub conditione mortis. ar. 3.4. nu. 4. f. 306.

Item, an necessarium sit, ut facta sit impuberi. ibi. nu. 5.

Resolutio est, ut compendiosa fieri possit etiam sub alia conditione, quam mortis. ibi. nu. 6.

Compensatio non admittitur circa debitum ipso iure exactum. ar. 49. nu. 41. f. 449.

Compromissum necessarium ex solutio tenetur facere heredes grauatus de rebus fideicommissarijs. ar. 40. nu. 122. f. 376.

Itera, emptor conuentus super re uendita ibidem.

Item, Minores ligantes de rebus suis. ibi.

Compromissum generale non refertur ad contenta in testamento. ar. 52. nu. 79. f. 493.

Compromissum est transactionis species. ar. 52. nu. 75. f. 493.

Compromittere non potest, qui non potest alienare, quomodo id intelligatur. ar. 40. nu. 122. f. 376.

Compromittere an possit heres grauatus de rebus fideicommissarijs. ar. 40. nu. 119. f. 376.

Compromitti non potest per primos fideicommissarios uasillos, & emphyteotas in prauidium sequentium. ar. 52. nu. 87. f. 493.

Compromitti potest inter heredem, & fideicommissarium, & inter duos confideicommissarios. ar. 52. nu. 76. f. 493.

Concedens rem cum aliquo uenere, aut pacto extrinseco, an solus ipse possit remittere onus illud. ar. 51. nu. 46. f. 480.

Concessus in uita testatoris, an habeatur pro nato in fidei commissis. ar. 22. nu. 11. f. 193.

Concessa res alicui pro se, & descenditis suis, an finita generatione reactat ad succedere. ar. 51. nu. 21. f. 480.

Concessio alicui debere aliqua facta pro se, & descenditis suis masculis tantum, finita de decedentia masculina finitur, & res ad concedentem, & illius heredes reuertitur. ar. 29. nu. 12. f. 268.

Concessio

I N D E X.

Cocessio probat re esse fideicommissaria. ar. 44. n. 24. f. 406.
Conditio an presumi debeat terminata respectu temporis, vel indeterminata. ar. 29. nu. 15. f. 268.
Conditio casualis, aut mixta, adiecta instituto, non afficit substitutum. ar. 16. nu. 5. f. 144.
Conditio collata in personam tertij implenda per eum in personam legatarij, an habeatur pro impleta, si per illum steterit. ar. 16. nu. 15. f. 144.
Conditio determinata q̄ intelligitur. ar. 29. nu. 19. f. 268.
Conditio defecta que sit. ar. 16. nu. 118.
Conditio donec aut si viduabit, ar. 11. nu. 122. f. 123.
Conditio de non nubendo à iure improbat. ar. 11. nu. 18.
Conditio quando debet impleri. ar. 33. nu. 45.
Conditio annua quomodo impletur. ar. 16. nu. 157.
Conditio adiecta in vno legato, non intelligitur repetita in alio, de alia re, etiam eidem persona, in eadem testamento relicta. ar. 16. nu. 1. f. 144. et i quo fallat. ibi. nu. 13.
Conditio adiecta institutioni, videtur repetita in legato eidem relicto postea. ar. 16. nu. 3. f. 144. & in quo fallit. num. seqq.
Conditio adiecta in relicto ab vno heredum, non trahitur ad aliud relictum eidem persona ab alio herede. ar. 16. nu. 33. f. 144.
Conditio adiecta institutioni, non videtur in persona eiusdem repetita in substitutione vulgari facta in portione coheredis. ar. 16. nu. 8. f. 144.
Conditio adiecta primo ad qualificandum eius relictum, deficiens, aperit locum secundo. ar. 15. nu. 9. f. 135.
Conditio ascripta ad onus vnius legatarij, non repetitur ad onus alterius in alia oratione perfecta. ar. 16. nu. 90. f. 144.
Et que sit fauorabilis. nu. 70.
Conditio adiecta vni ex pluribus rebus legatis in eadem oratione quomodo intelligitur. ar. 16. nu. 31. f. 144.
Conditio adiecta vni ex honoratis an trahatur ad sibi continentium. ar. 16. nu. 7. f. 144.
Conditio adiecta in fideicommissaria vniuersali in qua & de quo videtur repetita. ar. 16. nu. 7.
Conditio adiecta in vulgari ad faciendum substitutionem condicionalem, & ad excludendum substitutum operatur ut caducato primo gradu, alteri quoque gradus deficiant. ar. 15. nu. 7. f. 135.
Conditio ex parte grauati reuelamen est, ex parte vero honorati onus est. ar. 15. nu. 36. f. 135.
Et distinctio eius. num. 37.
Conditio ferendi nomen, & arma familie, honestia, & posibilitas est. ar. 11. nu. 121. f. 86.
Conditio hæc si filius natus decesserit sine filijs, & eius filij sine filijs, resolutiva in distincta. ar. 12. nu. 17. f. 104.
Conditio mixta habens causam successum non tamen in causam alimentorum, quando cum impleri non possit finitur relictum. ar. 16. nu. 144. f. 144.
Veluti in usufructu annuo relicto uxori, donec cum filijs moraretur. ibi. nu. 145.
Conditio morandi cum aliquo, fauore legatarij adiecta, non perimit legatum, si impleta nõ sit. ar. 16. n. 147. f. 144.
Sed si fauore illius cui quo morari debebat, pereat, perit legatum ibid. 148.
Conditio morandi quãdo ex circumstantijs possit uideri adiecta fauore illius cum quo morandum sit. ar. 16. n. 151.
Conditio mixta in legato alimentorum casu deficiens non perimit relictum. ar. 16. nu. 149. f. 144.
Conditio morandi in relicto alimentorum, non videtur adie-

cta fauore illius, cum quo morari debebat. ar. 16. nu. 150. f. 144.
Conditio mixta qua facto tertij impleri non potuit, quando habeatur pro impleta. ar. 16. nu. 152. f. 144.
Conditio mixta, que sit. ar. 16. nu. 157. f. 144.
Conditio magis inficit quam modus & valde ab eo differt. ar. 33. nu. 64. f. 296.
Conditio mixta deficiens facto eius in cuius persona erat implenda, habetur pro impleta. ar. 16. nu. 154. f. 144.
Conditio mixta deficiens facto implere debentis inualidat dispositionem, declarata et limitata ut ibi. ar. 16. n. 138. f. 144.
Idem est cum per casum impleri non potest. ibi. nu. 139.
Fallit fauore libertatis, & pie causæ. nu. 140.
Fallit cum in duobus est implenda, & in uno occurrat casus impediens ibi. 141.
Fallit in relicto alimentorum. nu. 142.
Conditio non intelligitur repetita ab una substitutione ad aliam. ar. 16. nu. 93. f. 144.
Item, quando conditio concerneret liberationem heredis grauati. ibi. nu. 94.
Conditio nõ operat effectum dispositionis. ar. 28. nu. 8. f. 255.
Limita, quãdo conditio, & dispositio ad unum reservatur, & dispositio inualida est ibidem. & nu. 12.
Conditio non repetitur quando non est eadem ratio. ar. 16. nu. 38. f. 144.
Conditio non seruat conditionis naturam, ubi implemen- tum fieri debe post emolumentum q̄sum. ar. 11. n. 130. f. 86.
Conditio in relicto, & alijs conditionalibus prius liquidari debet. ar. 43. nu. 9. f. 393.
Conditio potestatiua habetur pro impleta, cum per casum impeditur impleri. ar. 16. nu. 130. f. 144.
Etia quod casus occurrisset in vita testatoris. ibi. n. 131.
Idem si deficiat culpa aut facto testatoris. ibi. nu. 132.
Fallit si deficiat facto tertij iniuncto. 133.
Idem, cu per mortẽ honorati antequam impleat. ibi. nu. 143.
Item, cum testator voluisset conditionem vere impleri. ibi. nu. 135.
Item, cum testator conditione non impleta rem aliam re- liquisset. nu. 136.
Conditio potestatiua in hereditate adiecta primo, non afficit substitutum, ex multorum opinione. ar. 16. n. 56. f. 144.
Secus in legatis. ibi. nu. 57.
Conditio potestatiua habetur pro impleta cum stat per eum ex cuius implemento obligaturus erat, vel etiam si non erat obligaturus. ar. 16. nu. 128. f. 144.
Conditio potestatiua que sit & in quibus conditionalis differat & quo deficiat. ar. 16. nu. 123. f. seq.
Conditio resolutiva in contractibus, non facit contractum condicionalem. ar. 11. nu. 129. f. 86.
Conditio q̄ repetita nõ videt vitare. a. 16. n. 143. f. 35. et 36.
Conditio resolutiva in quibus differat à conditione suspensa. ar. 43. nu. 21. f. 393.
Conditio, si presbyter aut monachus fiat, quãuis nuptias impediatur valida est. ar. 28. nu. 7. f. 255. At, si non fiat, hæc rejicitur nu. 75.
Conditio, si nupserit habeat 200, si monachauerit habeat 100. valida est. ar. 28. nu. 73. f. 255.
Conditio si sine filijs tacite sub intellectu in fideicommissis affectum, an subintelligat in vulgari. ar. 34. n. 95. & seq.
Et cum adiecta est i persona primi substituti. a. 15. n. 32.
Conditio sub qua datum admittitur si euacuat, facit relictum non deberi. ar. 11. nu. 93. f. 86.
Conditio, si liberos non habuerit, vel non genuerit, an de-

fecta

I N D E X.

ſecta ſit, ſi quis poſtea liberis ſuſceperit. ar. 29. nu. 5. & 21. f. 268.
Si liberis habuerit quomodo purificetur. ar. 29. nu. 6.
Conditio, ſi hæres erit, ſi mihi ſucceſſerit. adiecta primo ſubſtituto, et poſtea facta ſint alie ſubſtitutiones fideicommiſſariae, eo non exiſtente hærede, operatur omnium caducitatem. ar. 15. nu. 32. & 40.
Conditio, ſi ſine filiis, an operetur in compendioſa non continetur pupillaris. ar. 34. nu. 60. f. 306. & quid adiecta in compendioſa nu. 93.
Conditio ſi non poſſit impleri factio teſtatoris, an habeatur pro impleta. ar. 16. nu. 156.
Conditio ſi ſine liberis ſtatim purificatur per aſſumptionem ſacerdotum. ar. 28. nu. 83. f. 255.
Conditio, ſi ſine liberis, tacite ſubintellecta, non eſt eius uis, cuius eſt expreſſa. ar. 32. nu. 39. f. 285. & quid intellecta in fideicommiſſaria. ar. 15. nu. 43.
Conditio ſuperſtitia, qua ſit. ar. 43. nu. 20. f. 393.
Conditio tacita, ſi ſine filiis, ſubintelligitur in pupillari, & in exemplari. ar. 34. nu. 98. f. 306. & quid ſubintellecta ad legem cum auis. ibid. nu. 94.
Conditio tacita, q̄ ex legis diſpoſitione inerat quādo nō ſubintelligit in alia diſpoſitione. ar. 16. nu. 43. & 45. & ſeq.
Conditio tacita idem operatur quod expreſſa. ar. 43. nu. 19. f. 393. & quid a lege ſubintellecta. ar. 15. nu. 42.
Conditio voluntaria dependens a factio tertij adiecta inſtitutioni, aut alteri relicto, ſi ab illo non impleretur, facit deficere relictum, ubi relictum ab initio eſt conditionale. ar. 11. nu. 86. ſecus quando. nu. 87. & 88.
Conditionalia relicta duplicem habent inſpectionem. ar. 31. nu. 21. f. 278.
Conditionalia relicta non imputantur in legitimam. ar. 37. nu. 19. f. 346.
Conditio caſuali non impleta, omnino deficit diſpoſitio. ar. 16. nu. 116. f. 144.
Immo habetur pro non facta. ibi. nu. 117.
Conditio deficiente non deficit relictum, ubi teſtator alias relictum erat, vel cum conditionis implementum petit ab eo, qui inde obligabat. ar. 16. nu. 122. f. 144.
Conditio non impleta diſpoſitio habetur per non facta. ar. 43. nu. 16. f. 393.
Conditio purificata ex tunc diſpoſitio habetur pro pura. ar. 44. nu. 17. f. 393.
Conditio nem fideicommiſſi exiſtiſſe, actor liquidare debet. ar. 15. nu. 6. f. 135.
Conditio nem licet ſupremus quandoque remittere poſſit, nō ſic inferitur. ar. 23. nu. 72. f. 209.
Conditio nem ſemel impletam eſſe ſufficit quāvis non durerit illius implementum. ar. 29. nu. 3. f. 268.
Conditio nem nolente legatario implere deficit relictum etiam alimentorum. ar. 16. nu. 146. f. 144.
Conditio nem poteſtatiſſimam implendi ſus non tranſit ad hæredes. ar. 16. nu. 125. f. 144.
Conditio nem ſemel impleſſe ſufficit, quando relictum eſt unum, licet conditio cauſam ſucceſſiuam habeat. ar. 16. nu. 143. f. 144.
Conditio nem caſuales, aut mixtae, non repetuntur de perſona unius ad perſonam ſubſtituti, aut coniuñcti, immo earum defectus locum aperit illi. ar. 16. nu. 76. f. 144.
Conditio nem conſiſtentes in ſacto vel non ſacto voluntario, cautionibus implentur. ar. 11. nu. 126. f. 86.
Conditio nem de iure ſc̄i: impoſſibiles q̄a tamē non ſunt contra bonos mores, hæ de ſacto impleri debent prout

feri poteſt. ar. 11. nu. 117. f. 86.
Conditio nem impediens nuptias temporales ex legibus magis reiſciuntur quam impediens vitam contemplatiuam. ar. 28. nu. 71. f. 255.
Conditio nem neceſſaria diſſerunt a voluntarijs. ar. 31. nu. 22. f. 278.
Conditio nem perſona coherentes non implebiles per eum in quem tranſferuntur, an ſaltem impleri debeant in perſona primi, a quo fuerat relictum. ar. 16. nu. 96. f. 144.
Coniectura hominum legibus non recepta, non ſufficiunt ad pronunciandum. ar. 11. nu. 43. f. 86.
Coniectura qua requirantur, ut ſub filiorum nomine ſibi non continentur. ar. 25. nu. 15. f. 235.
Coniectura ſola non ſufficiunt, ad probandum fideicommiſſum conſtitutum, niſi ſint neceſſarias, aut valde probabiles. ar. 11. nu. 39. & 40. ubi pulchre. f. 86.
Coniuñcti in unam portionem, in fideicommiſſaria reciproca præſertuntur alijs. ar. 20. nu. 18. f. 179.
Coniuñcti per nomen appellatiuum admittuntur in unam partem, & ſingulariter nōminatus, in aliam. ar. 21. nu. 41. f. 184.
Coniuñcti verbis qui ſint declaratur. ar. 9. nu. 8. f. 77.
Coniuñctum quando pluribus ſubſtitutio poſſit videri facta. ar. 13. nu. 6. f. 113.
Coniuñcti non ſunt quibus in teſtamenti duorum eadem res relinquuntur. ar. 9. nu. 9. f. 77.
Coniuñctio duorum rerum ſimil relictarum operatur, ut pariformiter debeantur. ar. 45. nu. 4. f. 416.
Coniuñctorum nomen, quos diſignet. ar. 22. nu. 32. f. 103.
Coniuñctus in tertio gradu tranſuerſali deſcendente excludit coniuñctum in tertio gradu tranſuerſali aſcendente. ar. 20. nu. 4. f. 179.
Coniuñctus, idemque ſubſtitutus, in portionem ſibi coniuñcti præſertur, tam in vulgari, quam in fideicommiſſaria, alijs in aliam portionem coniuñctis. ar. 21. nu. 35. f. 184.
Coniuñctus in relicto uſufructus, & uſus, & generali in uſis, in quibus poſt iurum quaſitum eſt locus iuri accreſcendi præſertur ſubſtituto. ar. 13. nu. 23. f. 113.
Coniuñctus ſemper excludit ſubſtitutum, ubi ſubſtitutum ambobus coniuñctum facta fuit, ad inter eos in eo relicto eſt ſucceſſio inuicibiliſ. ar. 13. nu. 18. f. 113.
Coniuñctus, ut excludat ſubſtitutum tanquam perſonam prædicta qua requirantur. ar. 13. nu. 48. f. 113.
Conſanguineum ſc̄i allegans an debeat probare certum conſanguinitatis gradum. ar. 43. nu. 63. f. 393.
Conſanguineorum nomen quatuor modis accipitur. ar. 22. nu. 35. f. 193.
Conſanguinitas, & filiatione in antiquis probatur per memorialia & ſcripturas primatas. ar. 43. nu. 86. f. 393.
Conſanguinitas ex quibus probetur. ar. 43. nu. 72. f. 395.
Conſanguinitatis poſſeſſorum iure cognitur. ar. 43. nu. 67. f. 393.
Conſanguinitatis probatio in genere ſufficit, ubi conſanguinitas infra certum gradum non requiritur. ar. 43. nu. 65. f. 393.
Conſentens rem ſibi pure per fideicommiſſum debitam alienari, an ad precium recurſum habeat. Duae referuntur diuerſæ opinionēs. ar. 40. nu. 72. & ſeq.
Conſenſu fideicommiſſarij pluribus modis ſinitur fideicommiſſum. ar. 52. nu. 9. f. 493.
Conſenſu fideicommiſſarij res alienata vendicari per fideicommiſſarium non poteſt. ar. 52. nu. 45. f. 493.
Conſenſus

I N D E X.

Consensus eorum, quorum prima erat causa in alienatione rei fidei commissæ non præiudicat sequentibus. ar. 52. nume. 94. fol. 493.

Consensus præstius ratione officij non præiudicat in iure suo. ar. 40. nume. 89. fol. 370.

Consensus fideicommissarij conditionalis de re alienanda, an præiudicat in pretio. ar. 40. num. 85. f. 370.

Sed an in re ipsa, ut vendicari nõ possit. ibi. n. 86. f. 370.

Consensus fideicommissarij operatur validitatem alienationis de re fideicommissaria. ar. 40. nume. 68. fo. 370.

Consensus in alienatione impediens ortum fideicommissi facit illam valere. ar. 40. num. 82. f. 370.

Consensus simplex, & repudiatio non tollit ius futurum. ar. 40. num. 87. f. 370.

Consentiens in sui præiudicium non nocet heredibus suis in iure eorum. ar. 52. nu. 97. f. 403.

Consentiens rem suam legari, & donari an sibi præiudicat in pretio. ar. 44. num. 43. f. 406.

Consentiens rem suam vendi terti suam, non sibi præiudicat in pretio. ar. 40. nu. 76. f. 370.

Consentiens alienationi rei fideicommissaria, an præiudicat sibi in re, & an in pretio. ar. 14. nu. 24. f. 128.

Consentiens rem suam vendi terti rem venditoris, & per eum possessam, non præiudicat sibi in pretio, secundum Bar. & sequaces. ar. 40. nu. 77. & seqq.

Consentiens rem suam donari, aut legari, præiudicat sibi in re, & in pretio. ar. 40. nu. 71. f. 370.

Conditiones possibiles præscribi possunt, & earum implementum prius requiritur. ar. 11. nu. 119.

Conditiones quæ non requirunt actus perseverantiam, sufficit semel impleri, secus si perseverantiam desiderant. ar. 11. nu. 120.

Conditiones remittuntur de relictis nominatim filio, ita ut habeat suam legitimam. ar. 36. nu. 113. f. 326.

Conditionis defectus unde caducatur prima substitutio fideicommissaria operatur ut cætera posteriores subordinata deficiant cum sub eadem conditione possunt videri facta. ar. 15. nu. 28. f. 135.

Conditionis defectus, siue sit suspensiva, vel resolutive, cessare facit fideicommissum. ar. 52. nu. 6. f. 493.

Conditioni aut modo non parens, cum fructibus restituitur. ar. 11. nu. 121. f. 86.

Coditioni voluntaria nõ obtemperas, an perdat relictum, ac si nunquam illud habuisset. ar. 11. nu. 127. f. 86.

Conditionis defectus semper operatur defectum dispositionis. ar. 11. nu. 125. f. 86.

Conditionis defectus cessare facit dispositionem conditionalem. ar. 29. nu. 14. f. 268.

Conditionis defectus, an absolute deficere faciat dispositionem. ar. 16. nu. 115. f. 144.

Conditionis eventum fideicommissarius probare tenetur. ar. 43. nu. 10. f. 393.

Conditionis implementum non operatur effectum acquisitionis irrevocabilis. ar. 11. nu. 119. f. 86.

Conditionis implenda causa data non venit in fideicommissum univcrsali. ar. 6. nu. 39. f. 5.

Conditionis implenda causa data, an computetur in salicilium, & Trebellanicum, & an in legitimam. ar. 3. nu. 43. f. 21.

Conditionis verba in forma specifica servanda sunt. ar. 16. nu. 121. f. 144.

Conducens ad longum tempus re subiecta fideicommissio, an possit ipse à contractu recedere. ar. 40. nu. 111. f. 373.

Conduclori etiam ad longum tempus non incumbunt onera collectarum. ar. 4. nu. 67. f. 42.

Confessio directæ facta probat filiationem, & consanguinitatem. ar. 43. nu. 72. f. 393.

Confessio patris se debitorem esse in magna quantitate, nõ præiudicat filio in legitima, etiam quod facta sit per contractum. ar. 36. nu. 36. f. 326.

Confessio hæredis an noceat fideicommissariis. ar. 53. nu. 61. f. 529.

Confessionibus an probetur fideicommissum constitutum. ar. 43. nu. 6. f. 393.

Confessiones quæ nocent auctori, an noceant singulari possessori. ar. 53. nu. 36. f. 520.

Confines an præsumantur ex tempore mutati. ar. 44. nu. 53. f. 406.

Confirmatio non extendit sed roborat actum. ar. 51. nu. 39. f. 480.

Confirmatio pro sui natura non extendit, nec ampliat actum confirmatum. ar. 6. nu. 8. f. 55.

Coniectura efficax ad fideicommissum inducendum inter descendentes est, ne aliquem bona ad extraneos digrediantur. ar. 13. nu. 39.

Creditor non cogitur mutare seu nonare personam sui debitoris. ar. 2. nu. 35. f. 9.

Creditor pro credito capere potest etiam res particulariter legatas. ar. 40. nu. 28. f. 358.

Creditor in diem non recte agit, ut reus condemnetur ad sibi dandum de adveniente, nam ab agendo exceptione repellitur potest, nisi miserationis causa dies ad solvendum ex lege concessus sit. ar. 41. nu. 3. f. 377.

Creditor conditionalis, ante conditionis eventum agere nequit. ar. 41. nu. 4. f. 377.

Creditor cui ex secundo decreto res in solum adiudicata fuit, an teneatur stare locationi. ar. 40. nu. 100. f. 373.

Creditor, commodatarius, mandatarius, negociorum gestor, quas impensas repetant. ar. 50. nu. 42. f. 468.

Creditor cui fuit relictum legatum, cum hoc quod non possit exigere suum creditum, pro rata legatari repellitur, sed quod supra est petere potest. ar. 33. nu. 42. & seqq.

Creditores hæreditarii prævalent omnibus in testamento honoratis. ar. 4. nu. 6. f. 42.

Creditores hæreditarii super fructibus, verum hæreditarii pendente confessione inventarii ius habent. ar. 49. nu. 76. f. 449.

Creditoris dicto, ac etiam debitoris quantum sit debitum, aut creditum remitti potest. ar. 33. nu. 59. f. 296.

Cuiuslibet ex agnatis relictum, omnibus, & singulis debetur. ar. 22. nu. 68. f. 193.

Culpam possidere defunctus pro possessore convenitur. ar. 46. nu. 27. f. 423.

Culpam adducens probare tenetur. ar. 10. nu. 405. f. 79.

Cum, copulat accessorie. ar. 16. nu. 72. f. 144.

Cum autem concessio est facta uni pro se & descendeb. masculis & feminis cum clausula prelationis masculorum, adhuc videtur filiam in portionem patris, nisi præsertim alij masculis transverfalia. 27. nu. 14. f. 251.

Cum volueris, adiectio hæc, cuius sit figurationis. ar. 33. nu. 71. f. 296.

D

Diminutiones rerum hæreditariarum, an pertineant ad onus hæredis, vel fideicommissarii. ar. 10. nu. 26. f. 79.

Diminutiones

I N D E X.

Diminutiones contingentes in rebus hereditarijs, an minuant legitimam. ar. 36. nu. 30. f. 326.

Disiuncta posita inter personas, inter quas respectu dispositionis cadit ordinata hereditas, servat suam naturam. ar. 18. nu. 24. f. 167.

Disiuncta quoadque res in soluta in copula. ar. 17. nu. 8. f. 163.

Disiuncti quo ad effectum impediendi ius accrescendi, qui sint. ar. 9. nu. 2. f. 7.

Dispensatio an exigat agnatorum & cognatorum citationem. ar. 23. nu. 61. f. 209.

Dispensatio super matrimonij invaliditate an obtineri possit per filium post obitum patris. ar. 24. nu. 83. f. 224.

Dispensatio super matrimonio invalido an legitime prolem iam susceptam. ar. 24. nu. 78. f. 224.

Dispensatio quo fit. ar. 23. nu. 3. f. 209.

Disponendi potestate concessa in visa, non continetur dispositio per testamentum. ar. 40. nu. 62. f. 367.

Disponere, verbum, proprie perinet ad ultimas voluntates. ar. 40. nu. 58. f. 367.

Dispositio hominis late accipitur, quatenus patitur verbo rum conceptio. ar. 7. nu. 2. f. 62.

Dispositio hominis proprie ad sonum, & litteram verborum est exandenda. ar. 24. nu. 42. f. 220.

Dispositio quamvis generalis, non includit ea, quae non sunt in potestate disponentis. ar. 6. nu. 11. f. 55.

Dispositio testatoris in iuribus verificatur, ubi ad praesentia tempore testamenti trahi non potest. ar. 13. nu. 78. f. 113.

Dispositiones hominum a iure scripto recipiunt interpretationem. ar. 24. nu. 22. f. 224.

Dispositum censetur, quod testator interrogatus verisimiliter disposuisset, & Regula haec quemadmodum procedat. ar. 11. nu. 32. f. 86.

Distributivum universale attribuit actum cuilibet in solidum, & an sit aliqua differentia, quod exprimitur conditionaliter negative, vel affirmative. ar. 13. nu. 31. f. 113.

Distributivum operatur, ut pluribus facta substitutio in quolibet locum habeat. ar. 13. nu. 31.

Divisio hereditatis in plures, vim institutionis, & substitutionis universalis habet. ar. 5. nu. 39. f. 43.

Divisio inter coherederos ad tempus prohiberi potest, sed non in infinitum post eorum mortem. ar. 11. nu. 80. f. 86.

Divisio facta per sententiam nunquam tollit iura de futuro. ar. 52. nu. 54. f. 493.

Divisio est similis permutationi. ar. 52. nu. 53. f. 493.

Divisio habet naturam transactionis. ar. 52. nu. 20. f. 493.

Divisione, & assignatione facta per patrem inter filios, de bonis suis, an pater de eis bonis fideicommittere possit. ar. 6. nu. 43. & nu. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. f. 55.

Divisione facta cum promissione, de non contraveniendo ex causa fideicommissi debiti, non refertur ad fideicommissum conditionale. ar. 52. nu. 28. f. 493.

Divisione facta inter duos, mortuo uno ex eis, si in eius portione contingat fideicommissi casus, frater superstes vendicat iure fideicommissi, nec ex causa extinctionis repellitur. ar. 52. nu. 65. f. 493.

Divisione non potest fideicommissum videri remissum, quod ignoratum fuerit. ar. 52. nu. 20. f. 493.

Divisione facta si unus scienter in portionem suam res conditionatas acceperit, non potest divisiones factas retractare. ar. 52. nu. 63. f. 493.

Divisione facta, & in partem unius obuentis fideicommissarius scienter, si ex fideicommissi causa evincatur

non competit de extinctione actio adversus fratrem eius respectu precij. ar. 52. nu. 68. f. 493. & nu. 62.

Divisione facta si partes conveniunt, ne de extinctione teneantur re extincta, non etiam ad precium agitur. ar. 52. nu. 70. f. 493.

Divisione facta rem alienam scienter accipiens non agit de extinctione, re extincta. ar. 52. nu. 58. f. 493.

Divisione facta, si scienter in partem unius obvenierint feuda, quae post eius mortem devoluta sint in dominis, heredes eius de extinctione non agunt. ar. 52. nu. 60. f. 493.

Divisione facta cum clausula, de non contraveniendo alii qua ratione, vel causa, quae diei, vel excogitari possit, an videatur remissum fideicommissum. ar. 52. nu. 36. f. 493. & nu. 26.

Divisione facta per testatorem inter suos coherederos, cessat extinctionis ratio. ar. 52. nu. 72. f. 493.

Fallit, ut ibidem.

Fidei iuris instrumentum inter filios coherederos, vel alios de bonis, ubi de bonis defuncti probat ea bona fuisse illius defuncti fideicommissis. ar. 44. nu. 5. f. 406.

Data conditionis causa implende, de bonis paternis, an imputentur in legitimam. ar. 36. nu. 119. f. 326.

Data conditionis causa implende, non de bonis patris, non imputantur in legitimam. ar. 36. nu. 105. f. 326.

Data per patrem filio, ob causam necessariam imputantur in legitimam. ar. 36. nu. 113. f. 326.

Datum inter viros, & actio, ut imputetur in quarta, imputabitur. ar. 3. nu. 34. f. 21.

Datum pure, & deinde sub conditione ademptum, sub contraria conditione datum videtur. ar. 11. nu. 88. f. 86.

Debita hereditaria praestantur soluta de bonis hereditarijs. ar. 35. nu. 29. f. 300.

Contra ibi. nu. 34.

Debitum necessarium in materia compensandi legatam quale fit. ar. 33. nu. 41. f. 296.

Decime concessae laicis non refertur ad nonaliam. ar. 10. nu. 20. f. 79.

Declaratio voluntatis commissi per testatorem alicui de eo, si sibi secreto dixit iure recipit. ar. 3. nu. 58. f. 296.

Declaratio ex sequentibus sumitur ad praecedentia circa aliquod nomen, vel verbum ambiguum. ar. 25. nu. 31. f. 335.

Decretum iudicis non est necessarium in alienandis rebus fideicommissarijs. ar. 40. nu. 23. f. 358.

Decretum an necessarium sit cum res fideicommissaria dotis causa alienatur. ar. 42. nu. 94. f. 384.

De herede in heredem, plura de vi bonis clausulae. ar. 32. nu. 43. f. 285.

De legitima omne onus ipso iure rejicitur, etiam si filius relictum agnouerit. ar. 36. nu. 92. f. 326.

Demonstrationes duae sufficiunt, si verificentur ad probandam rei identitatem, etiam quod alia non conveniant. ar. 44. nu. 50. f. 406.

Depositi factum in pecunijs non in specie super Bancis ad nomen alicuius tertij, non est revocabile. ar. 51. nu. 5. f. 480.

Descendentes plus iuris habent in hereditate ascendenti, quam e contra. ar. 49. nu. 43. f. 449.

Descendentes ex viro colonello donec extant praesentunt alijs de alio colonello. ar. 13. nu. 74. f. 113.

Descendentes, ut substitutum excludant, semper si fieri potest, capienda est interpretatio. ar. 12. nu. 49. f. 113.

Descendentibus substitutis primo admisso alij videntur exclusi. ar. 19. nu. 5. & latius nu. 8. f. 174.

Def. en

I N D E X.

Defendentium nomen, & liberorum, etiam sine adlectione, in perpetuum, omnes in infinitum continet. ar. 30. nu. 14. f. 275.

Defendentium nomen omnes in infinitum sexus designat. ar. 25. nu. 8. f. 235. & ar. 19. nu. 1.

Defendentium virilis sexus per virilem, de virili, a virili de linea a linea per lineam masculinam, an continetur femina ex masculo descendens ar. 26. nu. 23. f. 246.

Deterioramentorum quoque ratio in estimandis meliora mentis habetur. ar. 50. nu. 79. f. 472.

Diffio, nisi, posposita orationi negativi præcedenti ponitur, & affirmat. ar. 40. nu. 65. f. 369.

Diffiones, secundum quod, prout, & sicut, sunt repetitiue. ar. 16. nu. 111. f. 144.

Diffiones, ultra, præter, supra, pro sui natura includunt. ar. 16. nu. 18. f. 144.

Diffiones, prout, & secundum quod, sunt similitudinarie. ar. 16. nu. 111. f. 144.

Dies quando videatur incertus ad effectum impediendi transmissionem. ar. 31. nu. 26. f. 278.

Et quando facit conditionem in re voluntatis ibid. nu. 19.

Dissimulans non competere alicui in euentum aliquem an possit ad dissimulationem conueniri ad declarationem iuris sui. ar. 41. nu. 7. f. 377.

Dilectio magna ac licita accedente pietatis intuitu, facit relictum valere omni meliori modo. ar. 2. nu. 32. f. 9.

Diminutio rerum hereditariorum contingens post acceptatam hereditatem cum beneficio inuenturij, an cedat damno hæredis, vel legatarij. ar. 49. nu. 75. f. 449.

Dolo possidere desinens pro possessore habetur, declaratur ibi. ar. 46. nu. 26. f. 423.

Dominij exceptio in possessorij an opponi possit. ar. 46. nu. 35. f. 423.

Dominium rerum particularium ad tempus concedi potest. ar. 40. nu. 2. f. 358.

Dominium rerum relictarum sub conditione, interim pleno iure apud hæredes residet. ar. 40. nu. 6. f. 358.

Dominium rerum non potest stare in suspensio. ar. 40. nu. 6. fol. 358.

Dominium non regreditur sine retraditione resoluta contractu, ex quo per rei traditionem in alium translatum fuit. ar. 51. nu. 80. f. 480. *¶* Vide fallentias ibi.

Dominium rei sue per pactum quasi minuire non possit si re rem illam alienare non possit. ar. 51. nu. 70. f. 480.

Dominium illud quod erat penes defunctum, transit in heredem. ar. 48. nu. 1. f. 440.

Dominium rei legatæ ipso iure transit in legatarium de re testatoris. ar. 49. nu. 103. f. 456.

Dominium in substitutum per contrarium donationis ipso iure transit. ar. 51. nu. 69. f. 480.

Dominium ex quibus causis ab uno in alium transfertur, ex eisdem etiam quasi dominium transit. ar. 49. nu. 607. fol. 456.

Dominus pauper permittitur, ut possessor bonæ fidei vires impensas per aplumbaturam abradere sine lesione prioris status rei. ar. 50. nu. 35. f. 468.

Dominus finita linea Vassallorum potest propria auctoritate ingredi possessionem feudatij. ar. 52. nu. 138. f. 493.

Dominus fructus naturales a quocunque vendicare potest. ar. 49. nu. 123. f. 456.

Domus appellatione in fideicommissis, qui continentur. art. 22. nu. 27. f. 193.

Dignitas filio in potestate non imputatur in legitimam,

cum ob bene merita facta est donatio. ar. 36. nu. 126. f. 326. *fallit nu. seq.*

Donata filio matrimonij contrahendi causa, in legitime imputantur. ar. 36. nu. 134. f. 326.

Donata filio emancipato non imputatur in legitimam. ar. 36. nu. 125. f. 326.

Donata pro legitima, vel pro sua parte imputantur in legitimam. ar. 36. nu. 135. f. 326.

Donatio ecclesiæ facta pro quanto reuocetur per super na scientiam filiorum. ar. 28. nu. 89. f. 255.

Donatio facta a coniuge de re coniugis consentientis, & volentis, an retractabilis & reuocabilis sit. artic. 44. nu. 39. f. 406.

Donatio causa mortis facta per eum qui testari nequit, vim fideicommissi, & vltimæ voluntatis non obtinet. ar. 1. nu. 13. f. 2.

Donatio per legitimacionem filiorum ex subsequenti matrimonio reuocatur. ar. 24. nu. 7. f. 224.

Donatio irrevocabiliter facta, quo ad hoc an includatur in fideicommissum vniuersali, equiparatur donationi reuocabiliter facta. ar. 6. nu. 4. f. 55.

Donatio causa mortis non requirit inscriptionem. ar. 51. nu. 62. f. 480.

Donatio absentis facta confirmatur, si sine vitio rei possessionem apprehenderit. ar. 51. nu. 5. f. 480.

Donatio ob causam de præterito an egeat inscriptione. ar. 51. nu. 65. f. 480.

Donatio est omnis promissio, datio, aut cautio ex causa liberali proveniens. ar. 51. nu. 61. f. 480.

Donatio facta ob causam de presenti que sit, & que in inscriptione indigeat. ar. 51. nu. 66. f. 480.

Donationes factas si testator in suo testamento confirmat an videatur illas reuocasse, & ex testamento reliquisse. ar. 6. nu. 3. f. 55.

Donationes inter viuos morte confirmatæ computantur in legitimam. ar. 36. nu. 124. f. 326.

Donationis contractus speciale ius habet, ut ex stipulatione donatoris quaratur absenti substituto in re donata utilis actio, etiam realis. ar. 51. nu. 17. f. 480.

Dos ab auctore data, aduentitia censetur, quando neptis persona fuit contemplata. ar. 37. nu. 2. f. 346.

Dos an possit repeti a muliere super bonis subiectis fideicommissi ascendenti, si sciens contraxerit cum marito, qui iam omnia bona libera consumpserit. ar. 42. nu. 16. f. 379.

Dos an imputetur in legitimam relicta dote, & legitima. ar. 36. nu. 136. f. 326.

Dos & alimenta per statutum reseruata, debentur filiæ etiam si aliunde filia habet ex quo alii, & dotari possit. ar. 38. nu. 23. f. 350.

Dos data ab auctore nepti ex filio inope, computatur in legitimam debitam nepti in bonis patris. ar. 37. nu. 15. f. 346.

Dos data filiæ computatur nepti in legitimam in bonis aui. ar. 37. nu. 10. f. 346.

Dos debetur a patre filiæ, etiam quod filia habeat de suo. ar. 42. nu. 69. f. 384.

Dos donata an computetur in legitimam. artic. 36. num. 136. f. 326.

Dos reseruata per statutum succedit loco portionis iure communi debita. ar. 38. nu. 22. f. 350.

Dos reseruata a statuto filiabus exclusis, secundum plebrosque succedit loco legitimæ. ar. 38. nu. 20. f. 350.

Dos confessata an detrabatur de fideicommissio prout re-

I N D E X.

re tradita. articulo. 42. num. 83. fol. 384.
 Dotandi mulierem causa relicta, & facta post mulieris
 mortem substitutione, an ex eo casu in re hac in dotem
 tradita, sit locus lucro statuario. Contrariae sunt aucto-
 rum opiniones. ar. 42. nu. 104. f. 390.
 Dotare non tenetur iterum filium, quia dotem suam negli-
 genter consumpsit. ar. 42. nu. 12 f. 379.
 Dotans mulierem de re aliqua subpso per fideicommissum
 debita non repellit maritum a perceptione lucri dota-
 lis statuarii, et si ignorauit vel conditione. a. 42. nu. 100.
 Dotans mulierem, quam dotandi, onus ad alium pertine-
 bat, ab illo repetere potest. ar. 37. nu. 7. f. 346.
 Secus non pater est inops, nam auius tunc alimentat, &
 dotat. ibi. nu. 8.
 Dotatas mulieres esse publice interesse, & huiusmodi inter-
 esse praeponderat interesse de fideicommissis seruandis.
 ar. 42. nu. 5. f. 379.
 Dote in constituenda habetur ratio bonorum etiam, in qui-
 bus masculi excludunt feminas, ar. 36. nu. 13. f. 326.
 Dote feminabus relicta a testatore constituente perpetuum
 fideicommissum utrum dos deduci possit, si mulier ha-
 beat unde se dotare poterit. ar. 42. nu. 76. f. 384.
 Dotem datam nepti ab auius repetendi post mortem aui
 transit in filium patrem neptis. ar. 37. nu. 12. f. 346.
 Dotem potendi ius, & dotari personale mulieris est. art.
 42. nu. 43. f. 381.
 Dotes ab aui neptibus legata non imputantur in legiti-
 mam filii. ar. 37. nu. 21. & nu. 23. f. 346.
 Dotes neptibus ab aui legate, earum contemplatione vi-
 dentur relictae, quando alias legatum redderetur nul-
 lum. ar. 37. nu. 20. f. 346.
 Dotis augmentum an de fideicommissis subducatur. ar.
 42. nu. 84. f. 384.
 Dotis congruitas consideratur tempore, quo filia fuit nu-
 pta, & dotata. ar. 42. nu. 46. f. 381.
 Dotis causa, & pro festiuitatibus, & conuiuijs fideicom-
 missa alienari possunt. ar. 42. nu. 80. f. 384.
 Dotis constitutio & restitutio, quo ad onus fideicommissi
 procedunt a pari. ar. 42. nu. 82. f. 384.
 Dotis causa valet donatio a patre in filium in potestate.
 ar. 36. nu. 136. f. 326.
 Dotis debita filiabus ex causa an competat hypotheca in
 bonis paternis. ar. 36. nu. 148. f. 326.
 Dotis filij causa si pater alienat, & recuperat, ea bona in
 fideicommissi causam recidunt. ar. 42. nu. 22. f. 379.
 Dotis legatum conditionale est, nec transmissibile. ar. 37.
 nu. 19. f. 346. foliis nu. 26.
 Dotis quantitas a testatore relicta an augeri possit in pre-
 iudicium fideicommissi. ar. 42. nu. 77. f. 384.
 Dotis restitutio conceditur in bonis fideicommissariis,
 quamuis post constitutum fideicommissum dos accepta
 fuerit. ar. 42. nu. 81. f. 384.
 Dotis restitutio quandoque conditionale non est & ad ha-
 redes transmissibile. ar. 37. nu. 26. f. 346.
 Dotes spirituales in legitimam imputantur. ar. 36. nu.
 122. f. 326.
 Dotium promissio ad fauorem descendendum feminarum
 operatur, ut filia non excludatur substitutum vi posi-
 ta in conditione expressa, vel tacita. ar. 25. nu. 24. f. 235.
 Dotium causa alienari potest fideicommissum relicta de
 eo, quod supererit tempore mortis. ar. 42. nu. 53. f. 381.
 Dubia probatio, actio, vel exceptio non reuelat. ar. 43.
 nu. 56. f. 393.

Dubitationis tollendae gratia quandoque aliqua superfluo
 exprimitur. ar. 14. nu. 21. f. 128.

E

Ecclēsia nunquam perit, ac ideo instituta sub die incē-
 pta, potest non expectata die hereditatem adire.
 ar. 11. nu. 65. f. 86.
 Ecclesia possidet res ecclesiae. ar. 48. nu. 79. f. 440.
 Ecclesia particularis, & monasteria, ac collegia quando
 que dissoluntur. ar. 11. nu. 64. f. 86.
 Electio incerti de certis per testamentum luntati alterius
 committi potest. ar. 33. nu. 57. f. 296.
 Emens rem subiectam fideicommissi conditionali, de con-
 sensu, & permissione fideicommissarii etiam ignorantis
 fideicommissum, tutus est. ar. 40. nu. 88. f. 370.
 Emens sub conditione per fideicommissum relicta, euen-
 iente conditione fideicommissi, & re euicta agere ad
 prius restitutionem licet scies emerit. ar. 52. nu. 62. f. 493.
 Emens scienter rem subiectam fideicommissi etiam condi-
 tionalis, non deducit impensas utiles. ar. 50. nu. 63. f. 472.
 Emphyteota tenetur ad onera pro rebus proiecta declara-
 ri. ibi. ar. 50. nu. 19. f. 463.
 Emphyteota an transigere possit in re emphyteotica. ar.
 40. nu. 124. f. 376.
 Emphyteota tenetur soluere publicas functiones. artic. 4.
 num. 68. f. 49.
 Emphyteota in re emphyteotica potest constituere ius vi-
 susfructus. ar. 40. nu. 113. f. 373.
 Emphyteota & vasalli transactio non obstat sequenti-
 bus. ar. 52. nu. 82. f. 493.
 Emphyteosis stipulata pro se, & filiis masculis, & feminis
 stante statuto exclusio feminarum, masculis per prius
 admittuntur. ar. 17. nu. 24. f. 163.
 Emphyteusim de nouo acceptam pro se filius, & descen-
 dentibus, potest acceptor remittere in praedictum filio-
 rum. ar. 51. nu. 58. f. 480.
 Emphyteosis stipulata pro se, & filijs, filij ordine successi-
 uo post patrem admittuntur. ar. 17. nu. 25. f. 163. imi-
 ta usque ad nu. 31.
 Emphyteosis an possit resutari in praedictum sequenti-
 ar. 52. nu. 86. f. 493.
 Emphyteosis noua an alienari possit in praedictum com-
 prehensorum in inuestitura. ar. 6. nu. 20. f. 5.
 Emphyteotica an includantur in fideicommissio vniuersali.
 ar. 6. nu. 29. f. 55.
 Et quid si in his testator habuerit potestatem testandi.
 ibidem.
 Emphyteotica an in causam dotis alienari possint. ar. 42.
 nu. 64. f. 384.
 Empta a viro matrimonio constante, de re sua non de re
 uxoris empta praesumuntur, nisi aliud appareat. ar. 42.
 nu. 85. f. 384.
 Empta res ex pecunia hereditaria, aut in solum accē-
 pta pro debito hereditario, an efficiatur hereditaria,
 ita ut restituenda sit fideicommissario vniuersali. art.
 44. nu. 28. f. 406.
 Emptor sciens rem esse alienam, ea euicta, non etiam agit
 ad pretij restitutionem. ar. 52. nu. 58. f. 493.
 Emptori spectant fructus pendentes in fundo vendito, ac
 an pro parte colonica. ar. 49. nu. 92. f. 456.
 Enunciatiua verba an disponent in contrarium. ar. 51.
 nu. 60. f. 480.

E p i s t o l a

Epistola non exigit partis presentiam, & eius absentiam
supplet. ar. 43. nu. 73. f. 323.

Error iuris excusat a malafide quo ad fructuum acquisitionem
ne licet non ad prescriptionem. ar. 46. n. 118. f. 456. et n. 19.

Errorem iuris qui allegat probare debet. ar. 49. nu. 119. f. 456.

Et de modo probandi ibidem.

Error etiam iniustus in matrimonio putativo sufficit. ar.
24. nu. 68. f. 224.

Error iuris dubij excusat. ar. 49. nu. 120. f. 456.

Et heredibus adiectio hac in ultimis voluntatibus, quod di-
ctum sit filij, & heredes, an stet contra iustitiam, an augmenta-
tione, & decidit siare augmentative. ar. 32. n. 18. f. 285.

Et heredibus adiectio hac in transmissibilibus ad extra-
neos stat augmentative, ut etiam heredes extranei conti-
neantur. ar. 32. nu. 14. & latius, nu. 16. f. 285.

Ex heredatus an faciat partem, & numerum in computa-
tione legitima. ar. 38. nu. 11. f. 350.

Enunciare tradita ex causa divisionis, reintegratio quoad-
modum fit facienda. ar. 52. nu. 55. f. 493.

Enunciatio debetur in contractu divisionis, & quomodo. ar.
52. nu. 53. f. 493.

Enunciationis promissio in contractu divisionis generaliter fa-
cta non predest ubi res enunciatur ex causa dividendi.
nota nisi in eum casum specialiter convenierint. ar. 52. n.
69. f. 493.

Enunciationis promissio, an operetur remissione fideicommissi.
ar. 52. nu. 52. f. 493.

Enunciis rebus hereditariis extra testatoris cogitatum, an
minuantur legata. ar. 4. nu. 58. f. 42.

Evidens est quod per conclusiones demonstrabile est. art.
25. nu. 12. f. 355.

Exceptio, non esse tale, opponi sepe poterit. ar. 2. n. 7. f. 9.

Exceptio tua non interest, potest opponi in vim declarato-
ria, & peremptoria. ar. 2. nu. 73. f. 9.

Exceptio debet plene, & efficaciter concludere prout actio.
ar. 40. nu. 66. f. 369.

Excipere potest quis de iure tertij, quod est penitus ex-
clusivum iuris agentis. ar. 46. nu. 28. f. 423.

Exclusa una persona excluditur quoque quae ab ea descen-
dunt. ar. 27. nu. 18. f. 251. & ar. 26. nu. 2.

Exclusus semel in legalibus perpetuo durat exclusus. art.
27. nu. 17. f. 251.

Exhereditatio patris non nocet filio. ar. 18. nu. 32. f. 167.

Exhereditatus iustus, an uti ingratum repellatur a fideicom-
misso. ar. 22. nu. 95. f. 193.

Et de fidei successione ibi. nu. 96.

Ex linea patris mei non est natus ex sorore mea, eius filij
linea paterna rumpitur per filium. ar. 26. nu. 31. f. 246.

Expressum cum aliquid fieri lex requirit non sufficiunt ver-
ba generalia. ar. 3. nu. 89. f. 21.

Extenso fit de uno casu expresso propter aliquem effectum
ad alium casum per quem contingat illemet effectus.
ar. 11. nu. 46. f. 86.

Extenso de persona ad personam in substitutionibus fieri
potest, secundum consensum opinionem. ar. 29. nu.
32. f. 268. contra, nu. 33.

Extenso permittitur in exorbitantibus ex vi eiusdem ra-
tionis. ar. 42. nu. 59. f. 384.

Extraneo herede admixto cum liberis heredibus, & fa-
cta substitutione post eorum mortem substitutus succedit
in portionem extranei exclusi coniunctis, sed non in portio-
nem unius ex liberis, alio superstitite. ar. 13. n. 50. f. 113.

Falsa pro infectis haberi nequeunt, & e contra. ar.
24. nu. 36. f. 224.

Falso quod servatur perinde habetur, ac si de iure vale-
ret. ar. 28. nu. 4. f. 255.

Factus presumitur expensis facientis. ar. 35. nu. 37. f. 320.

Femina semel exclusa, an perpetuo duret exclusa. ar. 27.
nu. 16. f. 251.

Femina extranea non succedit in fundo accepto pro qui-
buscunque heredibus. ar. 32. nu. 56. f. 285.

Femina exclusa in successione fideicommissaria ob ma-
sculi existentiam, an remaneat perpetuo exclusa. ar.
27. nu. 20. & nu. 21. f. 251.

Femina in eodem casu cum masculo presumitur prae-
funt. ar. 43. nu. 52. f. 393.

Femina in suis ordinationibus testamentariis sexum fe-
mininum non presumitur odisse. ar. 25. nu. 18. f. 235.

Femina nupta extra familiam, dicitur esse de familia, &
bona prohibita alienari extra familiam in eam aliena-
ri possunt. ar. 14. nu. 37. f. 128.

Feminae ceteris paribus non concurrunt cum masculis in
fendis, quamvis vocat & sint. ar. 32. nu. 55. f. 285.

Feminae in dispositionibus fideicommissis ad favorem libero-
rum, agnatorum, & consanguineorum non continentur,
stante statuto exclusivo filiarum & feminarum. ar. 25.
nu. 57. f. 235.

Feminae in feudalibus pro masculis, & feminis, intelli-
guntur vocatae ordine successivo post masculos. ar. 17.
nu. 40. f. 163.

Feminae persistentes masculorum a successione exclusae
perpetuo durant exclusae. ar. 29. nu. 20. f. 268.

Feminarum exclusio ab universali successione fideicom-
missaria operatur inclusionem masculorum. art. 29.
nu. 40. f. 268.

Feminarum appellatione non veniunt masculi ex eis. ar.
26. nu. 21. f. 246.

Falcidia detrahatur de legatis pure relictis, quando in fidei-
commissio universali nihil superest. ar. 4. n. 43. f. 42.

Falcidia non detrahatur de relictis ad pias causas. ar. 3. n.
62. f. 21.

Falcidia an possit prohiberi filiis primi gradus. ar. 5. nu.
109. f. 21.

Falcidia deducitur de legatis relictis a substituto pupilla-
ri, & ab heredibus pupilli. ar. 12. n. 47. f. 104.

Falcidia videtur remissa si haeres integrum persolvit reli-
ctum. ar. 47. nu. 38. f. 430.

Falcidia detractionem in relictis ad pias causas testator
concedere potest. ar. 11. nu. 74. f. 86.

Falcidia appellatione largo modo continetur Trebelliani
ca. ar. 3. nu. 16. f. 21.

Falcidiam ultra legitimam detrahunt filij primi gradus
de legatis conditionalibus. ar. 3. nu. 8. f. 21.

Falsa causa vitiat institutionem. ar. 2. nu. 22. f. 9.

Fama in antiquis probat rem fuisse testatoris fideicom-
mittentis, latissime differtur. ar. 44. nu. 17. f. 406.

Fama probat consanguinitatem, & filiationem in anti-
quis. ar. 43. nu. 87. f. 393.

Familia aliqua an per pactum inter eos possit constitui ordi-
ne succedendi diversum a lege scripta. ar. 51. n. 36. f. 480.

Familia nomen quoque continet. ar. 22. nu. 26. f. 193. &
ar. 30. nu. 15.

Familia, & agnatorum mentio, intelligitur de familia te-
statoris. ar. 22. nu. 20. f. 193.

Familia fideicommissum relicta, inter illos de familia ordine successivo per fideicommissariam deferitur. ar. 19. nu. 12. f. 174.

Ferraria est de Terris donatis Ecclesiæ Ro. à Constantino Imperatore ar. 23. nu. 16. f. 209.

Fenda ascendente deferuntur ad descendentes, ab inter ipsos per transuersum in infinitum. ar. 30. nu. 18. f. 275.

Fenda in generali potestatem legitimandi non continentur. ar. 6. nu. 27. f. 55.

Fenda legitima per rescriptum non competunt nisi de eis facta sit specialis mentio. ar. 6. nu. 26. f. 55.

Fenda deferuntur ad descendentes in perpetuum. ar. 30. nu. 10. f. 275.

Fendalia an in legitimam impuntur, pulchre declarantur. ar. 36. nu. 108. f. 326.

Fendalia de quibus ex lege testator disponere poterat, an contineantur in fideicommissio vniuersali. ar. 6. nu. 30. f. 55. & nu. 6.

Fendalia, cum non reperitur in ijs alius ordo à iure, vel ex tenore inuestituræ constitutus, deferuntur iuxta ordinem iuris communis. ar. 30. nu. 21. f. 275.

Fendalia an in causam dotis alienari possint. ar. 42. nu. 63. f. 384.

Fendalia longissimo tempore non prescribuntur. ar. 41. nu. 17. f. 377.

Fendalia veniunt in possessionis adipiscendæ. ar. 46. nu. 24. f. 423.

Fendalis efficitur res per transactionem à Vassallo ex causa feudi acquisita. ar. 40. nu. 126. f. 376.

Fendatarius functiones publicas soluere tenetur. ar. 4. nu. 68. f. 42.

Fendi alienationem non potest feudatarius alienatoris hæres retrahere. ar. 33. nu. 11. f. 296.

Fendum nouum an per acquisitionem alienari possit in preiudicium comprehensorum. ar. 6. nu. 19. f. 55.

Fendum nouum specialiter fideicommissi potest domino consentiente inter comprehensos in inuestitura. ar. 6. nu. 25. f. 55.

Fendum prescribitur aduersus dominum, qui petere neglexit. ar. 41. nu. 13. f. 377.

Fendum, aut emphyteota de nouo recipiens pro se filiis, et descendens, potest domino remittere, vel de eius consensu alienare in preiudicium filiorum. ar. 5. nu. 58. f. 480.

Fendum autem nouum primus acceptor valide refutare potest. ar. 5. nu. 84. f. 495. excipe nu. seq.

Fendum nouum specialiter fideicommissi potest inter vocatos in inuestitura. ar. 6. nu. 28. f. 55.

Fendum nouum in vniuersali fideicommissio, non continetur. ar. 6. nu. 22. f. 55.

Fendum nouum non potest alienari in preiudicium nominatum comprehensorum in inuestitura. ar. 6. nu. 23. f. 55.

Fissio auaritia legis inducta, idem operatur quod veritas. ar. 35. nu. 16. f. 320.

Fideicommissa an proferantur ultra spatium centum annorum. ar. 30. nu. 6. f. 275. & nu. 12.

Fideicommissa ab extraneis relicta alienari pro dotibus non possint. ar. nu. 52. f. 33.

Fideicommissa conditionalia præcedente fideicommissario ante euentum conditionis non transmittuntur ad hæredes, et quascendens sicut inter liberos. ar. 31. nu. 6. f. 278.

Fideicommissa conditionalia relicta liberis & agnatis debentur existentibus tempore casus fideicommissi, licet non nati in vita testatoris. ar. 22. nu. 69. f. 193.

Fideicommissa debentur uitata institutione: ex aliqua falsa causa, declarando vt ibi. ar. 2. nu. 22. f. 9. & f. 9. ad num. 30.

Fideicommissa debita a patre filio non imputantur in legitimam. ar. 36. nu. 107. f. 326.

Fideicommissa ab ijs relictis possunt, quibus datur vel non adimitur. ar. 1. nu. 10. f. 2.

Fideicommissa, & legata presumuntur relicta ab hæredibus, & si plures sint, ab omnibus pro portionibus hæreditariis. ar. 12. nu. 1. f. 104.

Fideicommissa & legata, quæ legataris, & fideicommissariis non acquiruntur remanent apud hæredes grauatum. ar. 31. nu. 1. f. 278.

Fideicommissa ex causa dotis non possunt alienari, vbi exstant bona libera. ar. 42. nu. 66. f. 379.

Fideicommissa non possunt relinqui ab ijs qui pecuniarietate honorati non fuerunt. ar. 1. nu. 21. f. 4.

Fideicommissa nuda relinqui possunt, & ex voluntate minus solenni debentur. ar. 1. nu. 45. f. 2.

Fideicommissa nominatim ab vno relicta non censentur, ab alio repetita. ar. 2. 39. f. 9.

Fideicommissa particularia possunt cedi, & in cessionarium transferri. ar. 31. nu. 3. f. 278.

Fideicommissa relinqui possunt à successorio intestato, ita a legitimis hæredibus, pupillis in potestate patris existentibus. ar. 1. nu. 17. f. 2.

Fideicommissa repetita à venientibus, ab intestato non aliter debentur nisi ab eis adita fuerint hæredibus. ar. 2. nu. 37.

Fideicommissa repetita debentur tunc cum per eum, qui in primo gradu est, hæreditas adeatur secundum plerumque, contra tamen decidit auctor. ar. 2. nu. 38. f. 9.

Fideicommissa relicta liberis, & descendens, in infinitum proferuntur. ar. 30. nu. 10. f. 275.

Fideicommissa quibus modis finiuntur. ar. 52. nu. 1. f. 493.

Pro negativa plures alij. nu. 11.

Fideicommissa relinqui non possunt ab exhæredato, nec ab illius hærede. ar. 8. nu. 29. f. 68.

Fideicommissa transferuntur pro dotibus alienari nequeunt. ar. 42. nu. 49. f. 381.

Fideicommissa transuersalia inter agnatos, an proferantur ultra septimum gradum. ar. 30. nu. 18. f. 275.

Fideicommissa vniuersalia pure relicta etiam ante aditam hæreditatem per heredem grauatum, transmittuntur ad hæredes fideicommissarij. ar. 31. nu. 3. f. 278. & nu. 4. & 5.

Fideicommissa quo loco ab hærede præstanda sint. ar. 53. nu. 8. f. 520.

Fideicommissa vbi peten da sint. ar. 53. nu. 1. f. 520.

Fideicommissa an per contrahens constitui possint. ar. 51. nu. 1. f. 480.

Fideicommissa varijs modis finiuntur. ar. 52. nu. 10. f. 493.

Fideicommissaria facta post mortem plurium disponit honoratorum, locum habet in quolibet, secus ubi conditio refertur ad plures non coniunctim honoratos, sed in pluribus gradibus, nam in omnibus verificari oportet. ar. 13. nu. 68. f. 113.

Fideicommissaria facta post mortem omnium, & in totam, an in quolibet locum habeat, & quid in vulgaribus, & quid in pupillaribus. ar. 13. nu. 59. f. 113.

Fideicommissaria facta duobus in tota re, primo moriente locum habet in illius portione. ar. 13. nu. 53. & iterum, nu. 55. f. 112.

Fideicom-

I N D E X.

Fideicommissaria facta si omnes, si ambo, si uterque, an in quolibet verificetur. ar. 13. nu. 56. f. 113.

Fideicommissaria facta post mortem plurimum positorum in conditione non purificatur aliqui ex eis moriente. ar. 13. nu. 70. f. 113.

Nisi & hi forent dispositi vocati ibid. nu. 71.

Fideicommissaria facta pluribus reciproce inter eos substituitur sub conditione, si omnes decesserint sine filiis, an purificata conditione in persona ultimi tantum, locus sit substituto. ar. 13. nu. 35 f. 113. & nu. 36. & 37.

Fideicommissaria hereditatis petitio, an detur contra tertium possessorem, & siquidem sine titulo possidet cō petit. ar. 45. nu. 21. f. 416. adde nu. 22. & 23.

Fideicommissaria hereditas quid sit ar. 1. nu. 2. f. 2.

Fideicommissaria importatur cum tractus temporis interest. ar. 13. nu. 18 f. 167.

Fideicommissaria militaris continet in se tacitam vulgarem. ar. 2. nu. 93 f. 9.

Fideicommissaria nominatim facta post mortem plurimum omnium mortem expectat. ar. 13. nu. 69. f. 113.

Fideicommissaria non inducitur, nisi aut illam verba importent, aut veniat in necessariam consequentiam expressorum. ar. 13. nu. 4. f. 113.

Fideicommissaria omnia possunt in dotis causam tradi, ubi res sic postulat. ar. 42. nu. 26 f. 370.

Fideicommissaria portio heredi delata, includitur in fideicommissio uniuersali, sicut prælegatum. ar. 8. nu. 9. f. 68. cum seq.

Fideicommissaria pro sui natura præsupponit hereditatem aditam, & in ea non continetur tacita vulgaris, et herede non adente expirat, & successore omnes alia posteriores substitutiones. ar. 15. nu. 19. f. 135.

Fideicommissaria res alienata, & recuperata, an reintuitur in causam fideicommissi. ar. 42. nu. 20. f. 370.

Fideicommissaria substitutio non adita hereditate expirat. ar. 7. nu. 6. f. 61.

Fideicommissaria substitutio quando videatur indulta. ar. 5. nu. 48. f. 49.

Fideicommissaria substitutio dicitur obliqua ar. 1. numero 3. & differt a directa. f. 2.

Fideicommissaria substitutio recipit intellectum à precedente institutione. ar. 16. nu. 69. f. 144.

Fideicommissaria substitutio transferitur ad heredem alium, non sic directa. ar. 2. nu. 6. f. 9.

Et grauatum, ac succedentem ex indicio testatoris, alias non debetur. nu. 7. & vique nu. 11.

Fideicommissaria substitutio quid sit. ar. 1. nu. 2. f. 2.

Fideicommissaria substitutio in beneficiis per contractus fieri nequit. ar. 1. nu. 15. f. 2.

Fideicommissaria hereditatis petitio competit fideicommissario uniuersali & de natura ipsius actionis. ar. 45. nu. 19. f. 416.

Fideicommissaria non est locus per mortem primi, quando non fuit facta duobus coniunctim sed successiue vocatis. ar. 13. nu. 66. f. 113.

Fideicommissaria rei alienatio valet facta ab ignorante ignoranti fideicommissum. ar. 45. nu. 24. f. 416.

Fideicommissaria res non præferuntur spatio etiam longissimi temporis, & ultra, aduersus fideicommissarium, cum adhuc non euenierit in eius personam casus fideicommissi. ar. 41. nu. 16. f. 377.

Fideicommissarii possessio quibus in casibus sibi prodest. ar. 47. nu. 76. f. 430.

Fideicommissarii primi factum substituit non præiudicat. ar. 52. nu. 81. f. 493.

Fideicommissarii consensu pluribus modis finitur fideicommissum. ar. 52. nu. 9. f. 493.

Fideicommissarii si plures sint, an vnus sine alio heredem cogere possit. ar. 2. nu. 84. f. 9.

Fideicommissarii possessio apprehensa possidet herede, semper vitiosa est, et facta restitutione verbalis, aut legali. Declara. vt ibi. ar. 47. nu. 78. & 79. f. 430.

Fideicommissario absurdum est plus præstare, quam testator dederit. ar. 2. nu. 5. f. 9.

Fideicommissario alleganti in hereditate fuisse bona mobilia, onus docendi incumbit. ar. 35. nu. 24. f. 320.

Fideicommissario decedente in vita testatoris, fideicommissum euanesceat. ar. 22. nu. 2. f. 193.

Fideicommissario dicenti alia bona extitisse, quæ sufficiant ad implementum legitimæ & Trebellianicæ, an credatur. ar. 39. nu. 14. f. 56.

Fideicommissario dicenti detractiones fuisse consumptas in alijs alienationibus, onus docendi incumbit. ar. 39. nu. 13. f. 56.

Fideicommissario non ante queruntur iura, & actiones, nisi prius agnoscat fideicommissum. ar. 2. nu. 64. f. 9.

Fideicommissario quemadmodum succuratur cura hæres dissipat bona hereditaria. ar. 40. nu. 9. f. 358.

Fideicommissario uniuersali competit remedium f. C. de edi. di. Ad post restitutionem verbalen. ar. 48. nu. 12. f. 440. & seq.

Fideicommissario uniuersali competunt reales actiones pro fideicommissio consequendo, facta restitutione verbalis, aut legali. ar. 45. nu. 18. f. 416.

Fideicommissario uniuersali, an restituatur habita per pupillarem substitutionem. ar. 12. nu. 53. f. 104.

Fideicommissario uniuersali non competit remedium l. f. C. de edi. di. Ad ante restitutam hereditatem. ar. 48. nu. 5. f. 400.

Fideicommissarium non facit opinio grauati, sed voluntas testatoris quæ in iudicio extimatione est. ar. 23. nu. 25. f. 209.

Fideicommissarius duobus existentibus, post euentum casus fideicommissi, altero non petente an alter petente possit totum, an partem tantum. ar. 9. nu. 12. f. 77.

Fideicommissarius an urgere possit heredem, ut res hereditarias quas non possidet, uendat, & sibi restituat. ar. 2. nu. 55. f. 9.

Fideicommissarius allegans grauatum decessisse sine filiis, an probare teneatur. ar. 43. nu. 47. f. 393. & nu. 48.

Fideicommissarius an possit ab emptore renouare res alienatas pro solutione alicuius pretio restitui. ar. 40. nu. 27. f. 358.

Fideicommissarius an precise stare locationi ad modicum tempus factæ a grauato. ar. 40. nu. 105. f. 373.

Fideicommissarius an cogere possit, cum alius ut hæres adiuit. ar. 2. nu. 83. f. 9.

Fideicommissarius cogere potest heredem ad sibi idonee cauendum de fideicommissio præstando. ar. 40. nu. 10. f. 358.

Fideicommissarius conditionalis an inhibere possit heredem, uendat res fideicommissarias. ar. 40. nu. 8. f. 358.

Fideicommissarius conditionalis ante conditionis euentu agere nequit, nec et ad declarationem iuris sui. ar. 41. nu. 4. f. 377.

Fideicommissarius cum mulier pro restitutione sua dotis apprehendit bona fideicommissaria, reuocatum habet aduersus bona libera per maritum alienata. ar. 42. nu. 18. f. 379.

Fideicommissarius compellere potest heredem adire, cui de dit facultate abstineri, declarando, ut ibi. a. 2. n. 70. f. 9.
Fideicommissarius cum agit aduersus tertium possessorem, an teneatur probare de dominio fideicommissitensis, an vero sufficiat probare de eius possessione, & detentione. ar. 44. nu. 26. f. 406.
Fideicommissarius cui testator uiuens rem tradidit iuste possidet. ar. 47. nu. 44. f. 430.
Idem est si ex alio titulo factio testatoris uiuentis res ad legatarium peruenerit. nu. 45.
Idem, si fideicommissarius esset executor testamenti. ibi nu. 46. & que nu. 49.
Fideicommissarius est loco heredis, sed non est heres, & appellatione heredis non continetur. a. 3. n. 81. f. 285.
Fideicommissarius ex fideicommissio agens, quæ deducere debeat, & probare. ar. 43. nu. 1. f. 393.
Fideicommissarius ex Trebelliano & loco hered. a. 2. n. 4. f. 9.
Fideicommissarius emens res subiectas fideicommissio conditionali casu eueniente precium a granato repetit. ar. 40. n. 83.
Secus si fideicommissum fuisse purum & pure relictum. ibi nu. 84. f. 370.
Fideicommissarius fideicommissario ex Trebelliano restituit, sed non quo ad omnes effectus. ar. 5. nu. 3. f. 49.
Fideicommissarius fideicommissario non detrahit quartam Trebellianicam, ideo actiones ab uno in alium ipso iure transeunt. ar. 2. nu. 59.
Secus in herede. f. 9.
Fideicommissarius habens ab herede rem fideicommissariam titulo oneroso, eueniente casu fideicommissi recuperat ab herede partem quod ab eo abstulit. a. 39. n. 7. f. 35.
Fideicommissarius heredes alienantis, an possit pro suo iure rem alienatam vendere. ar. 33. nu. 1. f. 296.
Fideicommissarius habet intentionem fundatam grauati decessit sine filijs, in tacita conditione a lege subintellecta. ar. 43. nu. 58. f. 393.
Fideicommissarius in diem uel sub conditione an compellere possit heredem. ar. 2. nu. 82. f. 9.
Fideicommissarius legata a se nominatim relictæ, de sua portione prestat, legata a substituto relictæ non præstantur ab instituto. a. 1. nu. 11. f. 42.
Fideicommissarius possidet oblata heredi, Trebellianica non illi arceat i possessorio. a. 47. n. 67. f. 430. uide usque n. 74.
Fideicommissarius possidens ex voluntate testatoris iuste possidet. ar. 47. nu. 41. f. 430.
Hoc tamē casu locus est falsitas, & Trebellian. ibi. n. 42.
Fideicommissarius probare debet se esse uocatū. a. 43. n. 60. f. 39.
Fideicommissarius periculo suo, cum uniuersalis est, cogere potest heredem adire, et restituere hereditatem. a. 2. n. 65. f. 9.
Fideicommissarius possidens sciente, & patiente herede, quasi restitutus possidet. ar. 47. nu. 40. f. 430.
Fideicommissarius quotæ hereditatis, diuidit per quota cum herede onera creditorum, legatarum autem per quota quam heres assequitur ultra quartam Trebellianicam dum tamen de iure potuerit illam detrachere. Non tamē fideicommissarius de sua portione supplebit legata dimi nuta. ar. 4. nu. 10. f. 42.
Fideicommissarius quando agere possit. a. 41. nu. 2. f. 377.
Fideicommissarius rem alienatam ex causa dotis an uendicare possit precio restituito. ar. 42. nu. 23. f. 379.
Fideicommissarius ante restitutionem non habet ius in bonis. ar. 48. nu. 7. f. 400.
Fideicommissarius post adeptam per heredem possessionem non potest eo non citato illam ingredi. ar. 48. n. 18. f. 440.

Fideicommissarius secundus, rei possessionem vacantem re ste adipiscitur. ar. 47. nu. 5. f. 430.
Fideicommissarius succedens uni ex cohæredibus, non capit portionem alterius cohæredis licet substitutus sibi fuisset cohæres præmortuus. ar. 15. nu. 24. f. 135.
Fideicommissarius succedit fideicommissario & qualiter. ar. 20. nu. 10. f. 179.
Fideicommissarius substitutus in eo quid supererit uel ab herede alienatas ultra doctantē vendicare non potest a tertijs possessoribus nisi in subsidium. ar. 40. nu. 41. f. 358.
Fideicommissarius uniuersalis ante Iulianum tenebatur creditoribus in solidum & supra rives hereditatis post uero itidem tenebatur, nisi solemne inuentarium fecerit. ar. 4. nu. 6. f. 42.
Fideicommissarius uniuersalis non consequitur ab herede granato fundos, quos heres iure lateranitatē ex statu eo, ex cā rerū hereditariarū quesuit. ar. 10. n. 47. f. 79.
Item nec fructus quasitos, uel alias utilitates ex rebus hereditarijs. ibi. nu. 5.
Fideicommissarius uniuersalis an possit, auferre administrationem heredi granato, male se uersante in rebus fideicommissarijs. ar. 40. nu. 15. f. 38.
Fideicommissarius uniuersalis de tota, & legatarij nominatim ab herede beneficiati contribunt in detractioe quartæ Trebellianicæ, & quomodo fiat contributio. ar. 4. nu. 23. f. 42.
Fideicommissarius uniuersalis post adeptam possessionem an sit legitimus contradicitor ne heres in possessionem mittatur. ar. 48. nu. 17. f. 440.
Fideicommissarius uniuersalis possidens, an possit conueniunt ab herede se iuri. ar. 47. nu. 64. f. 430.
Fideicommissarius uniuersalis post restitutionem uerba lem, aut legalem potest propria auctoritate vacantem possessionem rerum adipisci. ar. 48. nu. 16. f. 440.
Fideicommissarius uniuersalis heres esse dicitur. ar. 47. nu. 2. f. 430.
Fideicommissarius uniuersalis tenetur stare locationi testatoris, prout heres eius. ar. 40. nu. 2. f. 373.
Fideicommissarius ex permissione testatoris expressa, uel tacita potest ingredi possessionem, prout fideicommissarius particularis. ar. 47. nu. 58. f. 430.
Fideicommissarius uniuersalis non factio inuentario, tenetur in solidum creditoribus & legatarijs. ar. 4. nu. 8. f. 42. & nu. 9.
Fideicommissarius uniuersalis heredem recusantem adire, compellere potest, ut hereditatem adeat, & restituat. ar. 45. nu. 12. f. 416.
Fideicommissarius uniuersalis licet quandoque detrahat Trebellianicam, non tamen de relictis ab eo. ar. 4. nu. 45. f. 42. & nu. 46.
Fideicommissarius uniuersalis quamuis uulgaris substitutus cogere potest heredem adire, & restituere. a. 2. n. 67. f. 9.
Fideicommissarius uniuersalis granari potest in re propria prout heres, ac in solidum tenebitur, nisi hereditatem cum beneficio inuictarij agnouerit. ar. 33. nu. 46. f. 396.
Fideicommissarius uniuersalis respectu testatoris censetur uniuersalis successor, respectu autem heredis successor singularis, & contra. ar. 53. nu. 13. f. 250.
Fideicommissarius uniuersalis post agnitionem fideicommissum potest illud cedere. ar. 31. nu. 34. f. 278.
Fideicommissarius uniuersalis tenetur ad legata heredi in iuncta. ar. 16. nu. 65. f. 144.
Fideicommissarius uniuersalis præfertur substituto per uulgarem.

I N D E X.

vulgarem. articulo. 2. numer. 69. fol. 9.
Fideicommissarius vniuersalis non detrahit falcidiam, uel Trebellanicam locus in eis rebus ibidem expressis, in quibus falcidie locus est. ar. 3. nu. 6. f. 21.
Fideicommissi scientia an presumatur. ar. 52. n. 103. f. 493.
Fideicommissi dies à quo tempore cadat. ar. 22. nu. 3. f. 193.
Fideicommissum constitutum in casu prohibitionis, & essentialiter eueniente, ac re acquisita uocato in casu contra factiōis, an fideicommissarius substitutus in casu mortis rem aduocare possit. ar. 14. nu. 48. f. 128.
Fideicommissio seruata in terminis Auth. ex causa, C. de lib. prater. conditiones adiectæ heredi impleri debet ut fideicommissum debeat. ar. 16. nu. 96. f. 144.
Fideicommissio grauari potest omnis in hereditate successor per ultimam uoluntatem, secus autem si ex pacto & ex conuentione succedat. ar. 2. nu. 14. f. 9.
Fideicommissio grauari possunt pater dominus, & monasterium, in quibus ex persona serui, filij, & monachi res acquiritur. ar. 1. nu. 20. f. 2. & nu. 22.
Fideicommissio ordinata ad fauorem familie, & descendentiū alicuius extranei, quemadmodum in eo succedatur. ar. 20. nu. 27. f. 179.
Fideicommissio pro, an contra, sit decise pronuntiandum plures referuntur pro fideicommissio sensisse. ar. 1. nu. 38. Alij contra. nu. 39. f. 2.
Fideicommissio relicto agnatis, cognatis, & huiusmodi, quando adesse debeat qualitas agnationis & cognationis. ar. 22. nu. 6. f. 193.
Fideicommissio uniuersali subiuncta etiam prædia particulariter relicta. ar. 5. nu. 44. f. 49.
Fideicommissorum fauor non operatur, ut quod plus est de beatur, nisi alijs fideicommissum constitutum interdicere. ar. 1. nu. 33. f. 2.
Fideicommissorum quedam sunt vniuersalia, quedam particularia. articulo 1. numero 1. f. 2.
Fideicommissorum materia an sit fauorabilis, uel odiosa. ar. 1. nu. 23. f. 2.
Fideicommissorum usus originem habuit sub Cæsare Augusto. ar. 1. nu. 6. f. 2.
*Fideicommissorum fauor in quibus consistat articulo 1. numero 43. f. 2.
Fideicommissorum mali effectus.* ar. 52. n. 114. f. 493.
Fideicommissum ad certum tempus factum ultra non profertur. ar. 1. nu. 37. f. 2.
Fideicommissum an sit simplex, an uero in casu contrafactiōis aduersus testatoris prohibitionem in re hac non distinguitur. ar. 30. nu. 1. f. 275.
Fideicommissum alleganti onus docendi incumbit. ar. 1. num. 26. f. 2.
Fideicommissum ad pias causas patitur detractiōe quarum, quando incertum est, etiam causam successuram. ar. 2. nu. 85. f. 9.
Fideicommissum alleganti, & se uocatum onus probandi incumbit. ar. 19. nu. 1. f. 174.
Fideicommissum conditionale non transmittitur ad liberos quorum in testamento nullibi facta sit mentio. ar. 31. nu. 11. 12. f. 278.
Fideicommissum conditionale ex uic reciproca inter duos uel tres sub conditione, si sine liberis, non transmittitur ad eos. ar. 31. nu. 16. f. 278. secus nu. 17.
Fideicommissum cum perpetuum constituitur inter agnatos uel descendentes, transit de uno in alium iuxta illorum proximioritatem. ar. 22. num. 77. f. 193.

Fideicommissum conditionale, uel in diem incertam relictum, ante aduentum diei, uel conditionis non transmittitur. ar. 22. nu. 4. f. 193.
Fideicommissum constitutum in re, aut factio indiuiduo post plurimum mortem, non uerificatur quolibet moriente. ar. 13. nu. 67. f. 115.
Fideicommissum censetur relictum ab eo a quo uiliiori modo relinqui potuit. ar. 12. nu. 11. f. 104.
Fideicommissum cum semel recipit suam firmitatem strikte accipitur. ar. 1. nu. 40. f. 2.
Fideicommissum diminutum ex causa dotium an reintegretur superuenientibus bonis. ar. 42. nu. 70. f. 384.
Fideicommissum de re aliena domino consentiente ualet. ar. 44. nu. 32. f. 406.
Fideicommissum descendens pro dotibus alienari nequit ab ascendentibus. ar. 42. nu. 4. f. 341.
Fideicommissum ex tacita uoluntate defuncti resultat, quando dispositio testatoris sic postulat in necessariam consequentiam expressorum, quia alias non ualere. ar. 11. nu. 29. f. 86.
Fideicommissum expirat nullo existente herede. ar. 2. nu. 90. f. 9. & nu. seq.
Fideicommissum etiam ex parte honorati non protenditur de persona ad personam, nisi persona continueat sub illa significatione uocabuli. ar. 1. nu. 30. f. 2.
Fideicommissum in dubio an censetur iniunctum filio impuberi, an uero substituto pupillariter aut eius legitimis heredibus. ar. 12. nu. 31. f. 104.
Et quæ sit uilius ibid. & nu. seq.
Fideicommissum iniunctum filio si decesserit sine filijs, aut eius filij sine filijs, censetur filio iniunctum sub duplici conditione. ar. 12. nu. 6. f. 104. & latius ibid. sub num. 9.
Fideicommissum in testamento ordinatum in compluribus casibus debetur à reuerentibus ab intestato, & præsertim cum testator heredem instituendo errant in conuictione naturali uel ciuili. ar. 2. nu. 19. f. 9.
Fideicommissum in dubio, an presumatur relictum ab e. rede filij puberis ad impediendum detractiōem legitimæ. ar. 12. nu. 20. f. 104. & nu. seq.
Fideicommissum in dubio presumitur relictum à filio pubere herede instituto, non ab eius heredibus. ar. 12. nu. 27. f. 104.
Fideicommissum impersonale, seu reale, censetur iniunctum heredi, & quodcumque eius conditio eueniat debetur, & bona uindicari possunt. ar. 12. n. 16. f. 104.
Fideicommissum indefinite relictum post impuberis mortem non includit bona impuberis, sed bona testatoris. ar. 12. nu. 49. f. 104. & nu. 52.
Fideicommissum iniunctum filio impuberi, non includit bona illius, nec eius legitimam. ar. 12. nu. 44. f. 104.
Fideicommissa materna, & ascendentiū per lineam maternam, an alienari possint pro dotibus descendentiū constituendis, aut restituendis. ar. 42. nu. 45. f. 381.
Fideicommissum ordinatum fauore familie in perpetuum non extenditur ultra quartam generationem. ar. 30. nu. 13. f. 275.
Secus si fauore descendentiū in perpetuum ex communione traditione ibidem.
Fideicommissum non extenditur de casu ad casum, immo etiam in utroque simpliciter factum non protenditur ad casum mixtum. ar. 1. nu. 36. f. 2.
Fideicommissum non extenditur de persona ad personam,

- etiam quod attenda lata significacione vocabuli continetur. ar. 1. nu. 27. fol. 2.
- Fideicommissum** non purè debetur, si per verba sit relictum, quæ sapiant dilationem in longius tempus. ar. 45. nu. 5. fol. 416.
- Fideicommissum** ordinatum esse ex quibus probetur. ar. 43. nu. 2. fol. 393. & nu. seq.
- Fideicommissum** petens ex iure alieno docere debet ex persona auctoris sui fideicommissum. ar. 43. nu. 2. f. 393.
- Fideicommissum** post conditionis, & dei incertæ aduentum transmittitur. ar. 22. nu. 55. fol. 193.
- Fideicommissum** præsumitur magis relictum à substituto, quam ab instituto, & magis à filiis positus in conditione, cum sunt dispositiue vocati, quam ab hærede. ar. 12. nu. 13. fol. 104.
- Fideicommissum** per patrem ab impuberis hæredibus relictum, pubertate adueniente expirat. ar. 8. nu. 28. f. 68.
- Fideicommissum** particulare quid sit. ar. 1. nu. 5. fol. 2.
- Fideicommissum** an potius præsumatur relictum à filiis filiorum substitutis per vulgarem, an vero à filiis primo loco institutis. ar. 12. nu. 19. fol. 104.
- Fideicommissum** potius præsumitur relictum ab hærede scripto, quam ab hærede hæredis. ar. 12. nu. 10. fol. 104. & nu. seq.
- Fideicommissum** relictum liberis, & descendentibus, in infinitum deferitur. ar. 30. nu. 2. Et latius nu. 9. f. 275.
- Fideicommissum** relictum sub conditione si sine liberis, vel eius liberi sine liberis, debetur quodcumq; liberi deserint extare. ar. 29. nu. 11. fol. 268.
- Fideicommissum** resultat, & sequitur effectus à testatore consideratus. ar. 49. nu. 3. f. 268.
- Fideicommissum** constitutum sub certa temporis conditione non profertur ad aliud tempus. ar. 52. nu. 3. f. 493.
- Fideicommissum** perit non impleta conditione. ar. 52. nu. 6. fol. 493.
- Fideicommissum** resultat inter duos cohæredes, ex his verbis. Ognî cosa sottoposta à fideicommissio. ar. 5. nu. 12. f. 49.
- Fideicommissum** reale operatur, ut ad quæcumq; res vadit, vadat cum suo onere. ar. 13. nu. 81. f. 113. & nu. seq.
- Fideicommissum** relictum à patre suo in potestate, an videtur dilatum in tempus existentie sui iuris, & an purè relictum sit nullius valoris. ar. 45. nu. 10. f. 416.
- Fideicommissum** honorato iniunctum, si inualidum sit, attamen relictum debetur. ar. 28. nu. 42. fol. 125.
- Fideicommissum** an ipso iure transcat à primo in secundum fideicommissarium absq; aliqua mora. ar. 49. nu. 26. f. 456.
- Fideicommissum** dilatum post mortem hæredis in eius gratiam prolatum videtur. ar. 49. nu. 26. fol. 449.
- Fideicommissum** etiam conditionale pacto remitti potest. ar. 52. nu. 14. fol. 493.
- Fideicommissum** simpliciter relictum non ad electa die, aut conditione purè debetur. ar. 45. nu. 1. fol. 416. fallit nu. 2. & 3.
- Fideicommissum** simplex, & absolutum quale sit. ar. 14. nu. 6. fol. 128.
- Fideicommissum** sic constitutum, prout in testamento patris, vel alterius, an nouum constituat fideicommissum, an verò iam constitutum proroget. ar. 16. nu. 114. f. 144.
- Fideicommissum** vniuersale non continet quod peruenit ad hæredem, non vti hæredem, sed ex alia causa. ar. 6. nu. 34. fol. 55.
- Fideicommissum** ut sit vniuersale oportet, quod sit de hereditate testatoris, secus si de alia vniuersitate. ar. 5. nu. 42. fol. 49.
- Fideicommissum** vniuersale iniunctum vni cohæredum, non includit portiones cohæredum sibi ab intestato delatas. ar. 8. nu. 47. f. 68.
- Fideicommissum** vniuersale includit portionem cohæredis accrescentem. ar. 8. nu. 4. fol. 68.
- Fideicommissum** vniuersale non continet ea, quæ hæres grauatus habiturus erat, alio existente hærede. ar. 6. nu. 1. fol. 55.
- Fideicommissum** vniuersale, an includat expressa in institutione, quæ non sint repetita in ipso vniuersali fideicommissio. ar. 6. nu. 5. fol. 55.
- Fideicommissum** vniuersale debetur à venientibus ab intestato, si ab eis fuerit repetitum. ar. 2. nu. 15. fol. 9.
- Idem** si in testamento fuerit inserta clausula codicillaris. nu. 16.
- Fideicommissum** vniuersale ex contractu non constituitur. ar. 5. nu. 46. fol. 49.
- Fideicommissum** vniuersale, an validum sit quod à Trebelliani effectus, si hæreditas sit non soluendo. ar. 2. nu. 94. fol. 9.
- Fideicommissum** vniuersale non continet, quæ ad extraneum hæredis hæredem nõ transcunt. ar. 6. nu. 33. f. 55.
- Fideicommissum** vniuersale constitutum fuisse, pluribus declaratur exemplis. ar. 5. nu. 4. fol. 49.
- Fideicommissum** vniuersale cedi non potest. ar. 2. nu. 52.
- Fideicommissum** vniuersale nunquam egreditur vires hereditatis. ar. 3. nu. 77. fol. 21.
- Fideicommissum** vniuersale est, cum ad vniuersitatem hereditatis referatur etiam per verbum lego. ar. 5. nu. 26. fol. 49.
- Fideicommissum** vniuersale post cessionem dici etiam nõ agnatum transmittitur ad heredes. ar. 22. nu. 3. f. 193.
- Fideicommissum** vniuersale an includat portionem, quæ ex pupillari peruenit. ar. 8. nu. 31. f. 68.
- Fideicommissum** vniuersale est, siue heres rogetur, siue alius, cui ex persona heredis hereditas acquiritur. ar. 5. nu. 2. fol. 49.
- Fideicommissum** vniuersale est etiam, cum testator de quota hereditatis rogatur. ar. 5. nu. 27. f. 49.
- Fideicommissum** vniuersale non continet quæ hæres acquirit propter res hereditarias. ar. 10. nu. 3. f. 79.
- Fideicommissum** vniuersale, an includat quod rogatus habuit ex pupillari substitutione. ar. 8. nu. 24. f. 68.
- Fideicommissum** vniuersale non includit quod ad hæredem peruenit, non ex iudicio defuncti, sed ex alia causa. ar. 6. nu. 7. f. 55.
- Fideicommissum** vniuersale non continet, quod ad extraneum hæredis hæredem non transit. ar. 6. nu. 17. f. 55.
- Fideicommissum** vniuersale includit portionem, quam hæres grauatus habuit ex substitutione vulgari de parte cohæredis. ar. 8. nu. 1. f. 68.
- Fideicommissum** vniuersale purè debitum, non includit portionem ex substitutione grauato acquisitam. ar. 8. nu. 8. fol. 68.
- Fideicommissum** vniuersale includit etiam portionem, quæ iure legitimæ deducitur. ar. 3. nu. 128.
- Fideicommissum** vniuersale, an possit per cessionem in alium transferri. ar. 3. nu. 27. f. 278.
- Fideicommissum** vniuersale non est, nisi passim actiones transcant. ar. 5. nu. 5.
- Fiduciarius** hæres quis sit, & hic non detrahit Trebellanicam. ar. 3. nu. 19. f. 21. & nu. 20.

Fiducia

I N D E X.

Fiduciarius hæres per fideicommissum grauatus non restituit prelegata. ar. 7. nu. 38. f. 62.

Filia exclusa à successione patris per existentiam masculorum, reservata dote, facit partem & numerum secundum unam opinionem. ar. 38. nu. 17. f. 350. & nu. seq.

Filia femina exclusa per masculum, ob prerogativam statuti, eo deficiente admittitur ad fideicommissi successionem, in quo vocati sunt descendentes, & liberi, aut per simile nomen collectum. ar. 19. nu. 27. f. 174.

Filia grauata sub conditione si sine filijs, excludit substitutionem extraneum non agnatum, quamvis testator exclusisset propriam filiam ab universali successione. ar. 25. nu. 20. f. 235. & nu. seq.

Filia exclusa per statum dote reservata, præsupposito, quod dos detrahatur, ut si alieni, an augeat numerum ad commodum masculorum. ar. 38. nu. 24. f. 350.

Filia reintegrata ad successionem facit partem masculis in legitima. ar. 38. nu. 25. f. 350.

Filia ex matre grauata facit deficere conditionem fideicommissi ad exclusionem substituti aumculi. ar. 25. nu. 19. f. 235.

Filia maritata, & non dotata, aut cum parva dote, an possit revocare patrem per illam dote. ar. 42. nu. 30. fol. 381.

Filia, quæ consumpsit legitimam, & Trebellanicam, non potest se dotare in fideicommissariis. ar. 42. nu. 2. f. 348.

Filia in Regni successione exclusa, & masculus ex ea excluditur. ar. 26. nu. 7. f. 246.

Filia instituta à patre, & filio masculo, vel etiam per nomen appellativum, statim statuto exclusio filiarum per existentiam masculi, an cum masculo concurrat. ar. 17. nu. 3. fol. 163.

Filiabus substitutis continentur filia testatoris, & filia grauati. ar. 20. nu. 24. f. 179.

Filia continentur in dispositionibus ad favorem filiorum. ar. 25. nu. 43. f. 235. & sequæ ad nu. 480.

Filia ubi competenter dotari possunt in bonis patris, an minuant fideicommissa masculina relicta masculis cum onere dotandi filias. ar. 37. nu. 25. f. 346.

Filia stante statu exclusio, in fideicommissio auito favore filiorum, & descendente ordinato, non concurrunt cum proprijs fratribus. ar. 25. nu. 54. f. 235. & nu. seq.

Filia femina stante statu exclusio, in fideicommissio ordinato ad favorem filiorum liberorum, & descendente. ar. 25. nu. 49. f. 235.

Filiae propria exclusio non operatur exclusionem neptis ex filio grauato, ubi cõstat de causa exclusionis ipsius filia, quæ non cõcurrat in neptis. ar. 25. nu. 76. f. 235. et nu. 17.

Filia non faciunt conditionem ad exclusionem substitutionum agnatorum. ar. 25. nu. 27. f. 235.

Filiae ex filio grauato defecere faciunt fideicommissi conditionem ad exclusionem patris. ar. 25. nu. 13. f. 235.

Filiationis possessori in iure reperit. ar. 43. nu. 66. f. 393.

Fili appellatio in copulativis casibus feminas cõtinet, quis aliqua cõiectura resistere videat. ar. 25. nu. 36. f. 235.

Fili cõiunctorij, qui ut prædicti substituti excluderent, an substituti & ipsi excludant. ar. 13. nu. 91. f. 113.

Fili cõcepti in matrimonio putativo de post litem contestatam legitimi sunt. ar. 24. nu. 70. f. 224.

Fili & descendentes possunt in conditione, dispositiue vocati, an ordine successio teneantur sibiipsis restituere de uno in alium. ar. 28. nu. 26. f. 255.

Fili in ultimis voluntatibus in conditione possunt, an censentur dispositiue vocati. ar. 28. nu. 1. f. 255. & sequæ ad numerum 5.

Fili cum non faciunt conditionem, non possunt videri dispositiue vocati. ar. 28. nu. 22. f. 255.

Fili in conditione possunt, & dispositiue vocati, an capere possint caducata patris vocatione. ar. 28. nu. 25. f. 255.

Fili in tacita conditione à lege subintellecta non censentur dispositiue vocati. ar. 28. nu. 6. f. 255.

Fili in conditione possunt videri dispositiue vocati, cum argumentum à contrario sensu sic de necessitate inferat. ar. 28. nu. 17. f. 255.

Fili in conditione possunt in substitutione vulgaris facta extraneo, an quia ab intestato succedere non possunt testatori, vocati videantur. ar. 28. nu. 15. f. 255.

Fili non imputant fructus in quartam Trebellanicam, etiam quando extraneis restituntur. ar. 3. nu. 114.

Fili intelliguntur dispositiue vocati in portione propriæ parentis, non alterius. ar. 28. nu. 19. f. 255.

Fili in conditione possunt in legatis, an videantur dispositiue vocati. ar. 28. nu. 16. f. 255.

Fili in conditione possunt, quo tempore oportet eos exterre. ar. 29. nu. 1. f. 268.

Fili nati in matrimonio inualido parentibus scientibus illegitimi sunt. ar. 24. nu. 7. f. 224.

Fili in conditione possunt, an in cõtractibus videantur dispositiue vocati. ar. 28. nu. 29. f. 255. & quid in statutis. nu. 30.

Fili in conditione possunt, & nminatim gravati, censentur dispositiue vocati. ar. 12. nu. 7. f. 104.

Fili in conditione possunt, si censentur dispositiue vocati, de eis censendum est, prout si dispositiue forent vocati. ar. 15. nu. 37. f. 135.

Fili legitimati per rescriptum detrahunt duas quartas, nec fructus in Trebellanicam imputant. ar. 3. nu. 115. f. 21.

Fili nati ex matrimonio dispensato, post dispensationem equidem legitimi sunt, & de legitimo matrimonio. ar. 24. nu. 81. f. 224.

Fili nati in matrimonio putativo pendente appellatione à sententia contra matrimonium lata, an sint legitimi. ar. 24. nu. 71. fol. 224.

Fili nati in matrimonio putativo sunt legitimi, & naturales, ac de legitimo matrimonio nati. ar. 24. nu. 72. f. 224.

Fili nati in matrimonio putativo, ambobus vel altero cõiunguntur ignorante legitimi sunt. ar. 24. nu. 66. f. 224.

Fili nati ex vero, & legitimo matrimonio veniunt in quacumque dispositione de filiis. ar. 24. nu. 62. f. 224.

Fili hæredes patris pro iure suo non possunt venire aduersus factum cum promissis per se, & suos hæredes. ar. 52. nu. 97. fol. 493.

Fili possunt in conditione, in dubio non censentur grauati, sed eorum pater institutus hæres. ar. 12. nu. 15. f. 104.

Fili primi gradus conditionali fideicommissio grauati absolute faciunt fructus suos. ar. 49. nu. 36. f. 449.

Fili ob quorum existentiam deficit fideicommissum, si postea sine filiis decedant, non reuincit fideicommissum. ar. 29. nu. 22. f. 268. & nu. 23. f. 24.

Fili non possunt videri dispositiue vocati, quando ex facto contingit, non posse videri factum patri substitutionem. ar. 28. nu. 22. f. 255.

Fili possunt in conditione, & grauati, censentur dispositiue vocati. ar. 11. nu. 30. f. 86.

Fili qui pro numero coram detrahunt semissem pro legitima detrahunt etiã Trebellanicam. ar. 3. nu. 56. f. 21.

Fili in conditione possunt, an per existentiam filia excludatur substitutus, qui illam in successione grauatis, & grauati excluderent, & quod non, plures referuntur.

ar. 25. nu. 37. f. 23. §. & sequen.
Filijs in conditione positus filia agnatum substitutum excludit, quando ille non praeualt filia in successione graduantis, & grauati. ar. 2. §. nu. 42. f. 23. §.
Filius substitutus ex aliquo, concurren nepos cum altero filio superstitie. ar. 2. nu. 44. f. 184.
Filius superstitibus, & pramortuorum filijs substitutis, nepotes ex filijs pramortuis concurrunt cum patrius superstitibus. ar. 2. nu. 29. f. 184.
Filius substitutus, & eorum filijs substitutis, continentur etiam pramortuorum filij. ar. 2. nu. 30. fol. 184.
Filius primi gradus an Trebellianica prohiberi possit. ibi. num. 107.
Filius in successione parentum magis fauendum est, quam Ecclesiae. ar. 28. nu. 88. f. 255.
Filius, aut eorum filij substitutis nepos ex filio prae defuncto int. ar. in portionem patris. ar. 2. nu. 42. f. 184.
Filius institutus ac relictus, & eorum filijs substitutis, nepos concurren cum postmo. ar. 2. nu. 33. f. 184.
Filius, & descendentes ab aliquo substitutis, an nepos ex uno concurret cum altero filio. ar. 2. nu. 45. f. 184.
Filius substitutus, & si non extiterit, eorum filijs pramortuente uno ex eis, filius superstitis succedit exclusis filijs alterius. ar. 2. nu. 45. f. 184.
Filius relictus in causam necessariam, etiam posthumus continetur, relictus pro dote pro alimentis. ar. 2. nu. 13. f. 193.
Filius substitutus quāvis nepotes videantur includi, attamen admissio filio primi gradus substitutio cōiungitur, non vltimus profertur ad nepotes. ar. 19. nu. 6. f. 174.
Filius institutus, an cum masculis concurrant feminae, statim statim exclusio, statim magis officii dispositiones hominum quam alias lex communis. ar. 17. num. 4. fol. 163.
Filius incommuni fideicommissum non afficit filias. ar. 25. nu. 3. fol. 235.
Filius superstitibus substitutis continentur etiam nepotes. ar. 2. nu. 27. f. 184.
Filius institutus nominatim, aut relatiue substitutis non continentur nepotes. ar. 2. nu. 28. f. 184.
Filio semel admissio nepotes excluduntur, cum sub filii appellatione continentur. ar. 19. nu. 25. f. 174.
Filio masculo admissio ex forma statuti, exclusio filia, filia non amplius succedit ex dispositione loquente de filiis. ar. 19. nu. 26. f. 174.
Filio, & nepote ex eo institutis, utrum simul concurrant quaestio est, sed in fideicommissis, & relictis particularibus simul concurrere patet. ar. 17. nu. 6. f. 163.
Filio in potestate haredis instituto, si pater rogetur restituere hareditatem fideicommissum videbitur collatum in tempus existentiae sui iuris. ar. 45. nu. 8. f. 416.
Filiorum appellatio, an naturales contineat quando refertur ad personam, qua potest habere legitimos. ar. 28. nu. 43. f. 255.
Filiorum appellatio secundum communem usum loquentis nepotes designat. ar. 22. nu. 55. f. 193.
Filiorum appellatio in conditionibus aequipollet, ac si, sine liberis dictum fuisset. Ideoq; concurren nepotes, & proneptes. ar. 2. §. nu. 6. & §. 235.
Idem est in dispositis. ibi. nu. 7.
Filiorum appellatione filia continetur. ar. 25. nu. 1. f. 235.
Filiorum appellatio in fideicommissis ex parte grauati non includit nepotes. ar. 1. nu. 27. f. 2.
Filiorum appellatio in conditione includit etiam seminas,

& ex feminis natos. ar. 28. nu. 36. f. 255.
Et in uno verificatur. ibi. num. 37.
Filiorum appellatio, an contineatur nepotes. ar. 22. nu. 44. f. 193. vide numeros sequentes.
Filiorum appellatio in conditionibus nepotes, & vltiores includit. ar. 1. nu. 31. f. 2.
In dispositis uero etiam ex parte honorati non contineri permulti teneantur. num. 32.
Filiorum appellatione, an contineatur nepotes, prae supposito, quod tempore dispositionis extitissent filij, sed non tempore cedentis diei. ar. 2. nu. 60. f. 193. & nu. 61.
Filiorum absoluta institutio, etiam posthumos nasci uiuos includit. ar. 22. nu. 12. f. 193.
Filiorum masculorum mentio in conditione operatur, ut feminae sub tacita conditione non ueniat. ar. 28. nu. 38. f. 255.
Filio uero mentio relata ad eum, qui naturales tantum habere potest, de his intelligitur. ar. 28. nu. 40. f. 255. & nu. 41.
Filiorum mentio, cum ad extraneos refertur, nepotes non continet. ar. 22. nu. 56. f. 193.
Idem cum filij extant, secus ubi filii non extant. num. 57. & nu. 58.
Filiorum legitimandorum consensus an requiratur in legitimatione per matrimonium. ar. 24. nu. 57. f. 224. & qualis nu. seq.
Filius in successibus patri ex legis ordinatione, non includitur in conditione, si sine filiis. ar. 28. nu. 51. f. 255. excipe num. seq.
Filius agnoscens hareditatem ex paterno testamento, an teneatur per fideicommissum uniuersale praestare bona sibi a patre donata, de quibus facta sit mentio in institutione, licet non in uniuersali fideicommissio subsequente. ar. 6. nu. 6. f. 55.
Filius per fideicommissum grauatus, an possit de fideicommissio paterno dotare filiam habentem matrem diuinam. ar. 42. nu. 48. f. 389.
Filius fideicommissio uniuersali grauatus pure, unam tantum quartam detrahatur. ar. 3. nu. 49. f. 21.
Filius pure per fideicommissum censetur grauatus ad impediendum detractionem duarum quartarum, quando code tempore deferitur hareditas, & credit dies fideicommissi. ar. 3. nu. 52. f. 21.
Filius quem constat natum fuisse, nec apparet de eius morte praesumi uiuere post patris mortem. ar. 43. nu. 59. f. 393.
Filius cui delata est hareditas paterna non potest illam repudiare retenta legitima. ar. 36. nu. 102. f. 326.
Filius debet habere legitimam integram in proprietate, & usufructu. ar. 12. nu. 29. f. 104.
Filius potest institui sub conditione potestatis, quid est in mixta, & conditionalis, pulchre, & late declaratur. ar. 36. nu. 63. f. 326.
Filius prateritus in uno gradu, illum dicit nullum. ar. 36. nu. 64. f. 326.
Filius ante deductionem certarum rerum non habet dominium, & possessionem ex causa legitima. ar. 3. nu. 133. fol. 21.
Filius praesumitur plus iurare quam pater. ar. 43. nu. 55. f. 393.
Filius pro legitima creditor est in bonis patris. ar. 4. nu. 15. fol. 42.
Filius in re propria grauatus compensat grauamen illud cum Trebellianica. ar. 3. nu. 59. f. 21.
Filius approbans testamentum patris an sibi praedictet in legatum, latissime ponitur. ar. 36. nu. 81. f. 326.
Filius ex bonis uacantibus sibi delatis non praestat legatam, aut si fideicommissum. ar. 2. nu. 40. f. 5.

I N D E X.

si co non opponente non potest alius de iure fisci excipere.
ar. 3. nu. 81. f. 21.

Fiscus non stat instantia indicial capta per suum auctorem. ar. 53. nu. 23. f. 520.

Formalia testatoris immutatur nequit. ar. 11. nu. 109. f. 86.

Forus in causis fideicommissariis quis sit, & ubi. ar. 53. nu. 1. f. 520.

Frater fratris stipulari nequit in allodialibus, emphyteoticis, & feudaliibus. ar. 51. nu. 10. f. 480.

Frater prateritis instituta turpi persona expugnat testamentum in totum, & sic quoque soror. ar. 36. nu. 45. f. 326. *amplia & limita usque ad nu. 54.*

Frater consanguineus succedit cum virinque coniuncto per vulgarem. ar. 20. nu. 15. f. 179.

Frater consanguineus concurrat cum virinque coniuncto in fideicommissio paterno. ar. 20. nu. 12. f. 179.

Frater sororem an dotare teneatur. ar. 42. nu. 50. f. 381.

Frater a fratre repetit dotem datam pro nepte. ar. 36. nu. 111. f. 326.

Frater, qui ex forma statuti sororem dotare tenetur, non potest stipulari dotem sibi restituere. ar. 42. nu. 51. f. 381.

Frater coniuncti in vnam portionem, & alij in aliam facta reciproca, & eueniente casu per mortem vnius, coniunctus sibi praeferatur alijs. ar. 20. nu. 19. f. 179.

Frater medicantes quamvis sint incapaces bonorum immobiliu, capere tamen possunt estimati. ar. 11. nu. 99. f. 86.

Fratribus testatoris institutis, aut substitutis, utrinque coniuncti praeferuntur. ar. 20. nu. 19. f. 179. *fallit nu. 20.*

Fratribus institutis, utrinque coniuncti per prius vocantur limita. ar. 17. nu. 34. f. 163.

Fructibus non petitis qui deberentur, post litem contestatam amplius petiti non queunt. ar. 49. nu. 145. f. 456.

Fructus ab herede percepti servare debent ad supplendum onera per testatorem iuncta, ad quae bona hereditaria non satis sunt, ut ibi. ar. 49. nu. 33. f. 449. *& quando in seq.*

Fructus a testatore sui pendentes tempore eius mortis augent hereditatem, & an restituuntur fideicommissario plene discurrunt. ar. 49. nu. 16. f. 449.

Fructus an computentur in legitima ascendentium. ar. 49. nu. 43. f. 449.

Fructus an veniant in remedio final. C. de edi. di. Adri. ar. 48. nu. 61. f. 440.

Fructus veniunt in restitutione in directa militari. artic. 49. nu. 32. f. 449.

Fructus loco an affici assensu rogati a testatore pro conductione aliquorum fundorum. ar. 49. nu. 73. f. 449.

Fructus naturales qui sint ar. 49. nu. 128. f. 456.

Et qui industriali. nu. 120.

Fructus non imputantur in Trebellianicam filiorum primi gradus. ar. 49. nu. 55. f. 449.

Etiā quod derivant viranque quartam. nu. 66.

Ac etiam ubi filius rogatur restituere extraneo ibi. nu. 57. *limita usque ad nu. 62.*

Fructus imputantur in creditum heredis ubi testator prohibet, ne creditum suum deducat. ar. 49. nu. 31. f. 449.

Fructus hereditate iacente percepti an imputentur in Trebellianicā, Falcidiā, & legitimam. ar. 49. nu. 15. f. 447.

Fructus rei pro rata dividuntur inter possessorem & inter retrahentem iure agnationis, & lateranitatatis. ar. 49. nu. 98. f. 456.

Fructus non imputantur in legitimam alicui debitam. ar. 49. nu. 39. f. 449.

Fructus feudaliū defuncto Vassallo ad quem perti-

neant. art. 49. nume. 108. f. 456.

Fructus pendentes in fundis tempore casus fideicommissi pertinent ad fideicommissarium in totum, nec dividuntur pro rata. ar. 49. nu. 91. f. 456.

Fructus pendentes in fundo pure legato debentur legatario, scilicet si sub conditione. ar. 49. nu. 19. f. 449.

Fructibus in hereditate repertis, & consumptis, an pro his heres teneatur fideicommissario, vide ibi. ar. 10. nu. 32. & 34.

Fructus veniunt in interdicto quorum legatorum. ar. 47. nu. 79. f. 430.

Fructus computantur in verum heredis creditum. ar. 49. nu. 4. f. 447. *& in seq. numeris.*

Fructus collecti post mortem testatoris ante aditam hereditatem, augent hereditatem, & veniunt in fideicommissio vniuersali. ar. 49. nu. 2. f. 447.

Fructus consecretur vna cum repeti possunt. art. 49. nu. 141. f. 456.

Non autem principaliter. nu. 142.

Fructus, & utilitates omnes perceptae ab herede ante casum fideicommissi vniuersalis non restituuntur. ar. 49. nu. 20. f. 449. *& nu. 21.*

Fructus extantes tempore mortis defuncti continentur in fideicommissio vniuersali. ar. 49. nu. 1. f. 447. *& restituentis sunt.*

Fructus medio tempore percepti ex rebus conditionaliter legatis in Falcidiā imputantur. ar. 49. nu. 50. f. 449. *& num. 51.*

Fructus ex rebus fideicommissariis percepti quomodo in dotibus imputantur. ar. 42. nu. 71. f. 381.

Fructus tamen industriali extantes tempore ius mortis possessor bone fidei restituunt. ar. 49. nu. 112. f. 456.

Fructus immaturi, et ipsi tanquam pars rei censentur. ar. 49. nu. 17. f. 449.

Fructus cum percipiuntur, non est necesse exprimere quantitatem, liquitatio tamen necessaria est. ar. 49. nu. 143. f. 456. *& nu. 144.*

Fructus debiti iure actionis peti possunt secuta sententia condennatoria super re. ar. 49. nu. 148. f. 456. *& nu. 149.*

Fructus percepti quando dicantur ar. 49. nu. 12. f. 449.

Amplia, & limita ut infra, nu. seq.

Fructus percepti restituendi cederent in impensas necessarias, quae aliquo casu deduci non possent. ar. 50. nu. 33. f. 463.

Fructus perceptos ex propriis melioramentis possessor bone fidei omnino facit suos. ar. 50. nu. 67. f. 472.

Fructus percepti per heredem grauatam pendente fideicommissi conditione, an compensentur in creditis ipsius heredis sibi debitis, vel pro solutis creditoribus hereditariis, & legataris, plene discutit. ar. 35. nu. 10. f. 320.

Fructus percepti, an imputentur in impensis, & melioramentis factis. ar. 50. nu. 64. f. 472.

Fructus percepti qui sint quo ad possessorem bone fidei, & quo ad usufructuarium. ar. 49. nu. 11. f. 456.

Fructus percepti ex rebus particulariter relictis ante mortem testatoris, cedunt hereditati. ar. 49. nu. 8. f. 447. *excipe infra.*

Fructus percepti post casum fideicommissi, an sint restituendi fideicommissario. ar. 49. nu. 78. f. 456.

Fructus percepti ab herede post translationem dominium, rerum pertinent ad fideicommissarium, veluti facta restitutione verbali. ar. 49. nu. 88. f. 456. *& nu. 89.*

Fructus percepti ex singulis rebus legatis, ante aditam hereditatem

hereditatem non debentur legatario. ar. 49. nu. 11. f. 447. ex cipe nu. seq.

Fructus percipiendi an consideretur respectu petitoris, vel possessoris. ar. 49. nu. 132. f. 456.

Fructus percepti ex rebus legatis ante diem legati pertinent ad heredem. ar. 49. nu. 105. f. 456.

Fructus percepti ab herede grauato fideicommissio conditionali, an imputentur in eius credito. ar. 49. nu. 37. f. 449. & nu. 38.

Fructus percepti restituendi, compensandi forent in impedimentis vitales, quas possessor aliquo casu deducere non possit. ar. 50. nu. 52. f. 468.

Fructus percepti pignori ad possessorē. ar. 49. nu. 138. f. 456.

Fructus percepti post casum fideicommissi, an imputentur in detractiones. ar. 49. nu. 140. f. 456.

Fructus percepti ab herede post mortem commissam in restituendo debentur legatario, & fideicommissario. ar. 49. 85. f. 456.

Fructus post mortem patris percepti non imputantur filio in legitimam. ar. 36. nu. 120. f. 326.

Fructus non imputantur filiis in quartam Trebellianicā, etiam quando detrahunt duas quartas, ac etiam quando restituunt extraneis. ar. 33. nu. 112.

Fructus, & alie utilitates ex reb^{us} hereditariis percepte non restituuntur fideicommissario. ar. 10. nu. 5.

Fructus restituuntur extantes tempore mortis grauati, ubi heres grauatur restituere, quicquid ex bonis super esset. ar. 49. nu. 29. f. 449.

Fructus satis sed non nati an habendi sint in consideratione. ar. 49. nu. 18. f. 449.

Fructus rei prohibita alienari secuta illius alienatione statim debentur substituto. ar. 49. nu. 108. f. 456.

Fur, & inasor fructum pendentium non detrahunt impedimentam factam in fructuum pendentium. ar. 50. nu. 25. f. 463.

Fur necessarias impensas in re mobili furtiua factas non deducit. ar. 50. nu. 27. f. 463.

Funeris onus ad heredem imposita autem funeris ad onus hereditatis incumbit. ar. 5. nu. 40. f. 320.

Funeris onus, ad fideiorem in fideicommissio, & in maiore pertinet, si aliunde non sit. ar. 40. nu. 19. f. 358.

G

Geminatio, & triplicatio multum operatur. ar. 49. nu. 28. f. 449.

Geminatio plurimum potest. ar. 24. nu. 40. f. 24.

Generalis concessio non includit ea, que per similitudinem non essent concessa. ar. 40. nu. 50. f. 366.

Generatio, & de genere, qui sub his nominibus continentur. ar. 22. nu. 28. f. 193.

Generatio quarta, in terminis tex. in Auth. de restitutione fideicommissi, dinumeratur omnia persona primi prohibiti. ar. 30. nu. 12. f. 275.

Genitius casus efficientem causam significat. ar. 26. nu. 24. f. 246.

Glissa in l. tale pactum, s. fin. ff. de pact. declaratur. ar. 11. nu. 32. f. 86.

Gratus computatio in successione, fideicommissariis, an sit facienda ex persona grauantis, aut grauati. arti. 30. nu. 5. f. 275.

Gratus computatio in materia successionum, consideratur secundum ordinem succedendi. ar. 27. nu. 9. f. 184.

Gratus prerogatiua, que non producit effectum successionis,

nis, non attenditur. ar. 21. nu. 10. f. 184.

Grauenam uni iniunctam an ex inde praebeat argumentum ad alterius grauenam. ar. 13. nu. 16. f. 113.

Grauari potest is, cui successio ex lege deferatur, & tolli potest, scilicet in eo, qui ex hominis dispositione vocatur, & ex eius permissione potest tolli. ar. 8. nu. 27. f. 68.

Grauari nemo poterat secundum iura vetera supra vires relictas. ar. 4. nu. 48. f. 42.

Grauari proximitas inspicitur, quamuis testator post masculos ad feminas diuertat. ar. 20. nu. 5. f. 179.

Gregis augmentum, & diminutio pertinet ad commodum, & incommodum fideicommissarii. ar. 49. nu. 65. f. 449.

H

Habita ex contractu inter viuos non imputantur in falcidiam, aut Trebellianicam. ar. 3. nu. 30. f. 21.

Herede nolente adire, quia falcidia sit sibi prohibita, non peruenit legata nam hereditas deuoluitur legatariis. ar. 2. nu. 91. f. 9.

Herede non aduente hereditatem expirat fideicommissum vniuersale. ar. 2. nu. 12. f. 9.

Herede possidente non potest fideicommissarius ex permissio ne testatoris intrudere possessionem. ar. 47. nu. 55. f. 430.

Herede pure rogato partem hereditatis restituere, quatenus admodum onera cum fideicommissario diuidantur. ar. 4. nu. 13. f. 42.

Herede testatoris substituto post mortem alicuius legata rij, ex substitutione veniunt tantum heredes scriptus. ar. 32. nu. 72. f. 285.

Herede vocato etiam in priuilegiatis testamentariis heredes extraneus continentur. ar. 32. nu. 28. f. 285.

Non tamen continetur heres ex re certa cum extat alius vniuersalis heres. ibi. nu. 29.

Heredes & descendentes, verba haec designant heredes sanguinis. ar. 19. nu. 10. f. 174.

Heredes heredu, & legatarioru possunt grauari, prout poterant heres scriptus, & legatarius. ar. 12. nu. 5. f. 104.

Heredes duo in solidum esse non possunt. ar. 11. nu. 84.

Heredi ante aditam hereditatem non currit tempus conficiendi inuentarium. ar. 32. nu. 4. f. 285.

Heredi potest testator coarctare tempus ad adendum hereditatem. ar. 11. nu. 74. f. 86.

Heredi testator iubere potest, vt hereditatem non adeat cum beneficio inuentarii. ar. 11. nu. 76. f. 86.

Heredi priuato hereditate ob inobservatum testatoris praecipit, cui hereditas applicetur. ar. 11. nu. 133. f. 86.

Heredi nullum nomen citra hereditatis aditionem in iure consideratur. ar. 32. nu. 2. f. 285.

Hereditibus duobus concurrentibus scriptis in duobus testamentis eadem die conscriptis, vter praefertur. ar. 48. nu. 24. f. 400.

Hereditibus utriusque sexus vocatis in materia differenti, femina non concurrit cum masculo. ar. 32. nu. 50. f. 285.

Hereditibus & descendentes alicuius vocatis, necesse est vt post illius mortem sint inuitari. ar. 19. nu. 18. f. 174.

Hereditibus quibuscumque infensado facta, etiam extraneos includit. ar. 32. nu. 54. f. 285.

Heredis industria quae sita non restituuntur fideicommissario vniuersali. ar. 44. nu. 29. f. 406.

Heredis nomen intelligitur pro ea quota hereditari pro qua quis est heres. ar. 32. nu. 7. f. 285.

Heredis nomen in insitum omnibus, legatis fideicommissis pure

I N D E X.

pure ascriptis Titio, & eius heredibus, continet etiam extraneos heredes, & per vulgarem heredem censentur vocati, non per fideicommissum. ar. 3. n. 30. f. 285.

Hæredis nudum nomen etiam absque corporibus hereditariis in lege operatur. ar. 3. n. 24. f. 21.

Hæredis nomen in conditione positum, intelligitur de effectuali herede. ar. 15. n. 41. f. 135.

Hæredis nomen positum in prærogativa, non in iure hereditario, heredes sanguinis designat. ar. 3. n. 58. f. 285.

Hæredis nomen in substitutionibus post mortem heredis scripti, si sine liberis decesserit, de Titio & eius heredibus an completatur heredes extraneos. ar. 3. n. 31. f. 285. vide numeros sequentes.

Hæredis nomen in principum gratiosis concessionibus ad liberos restringitur. ar. 3. n. 59. f. 285.

Hæredis potestas minor est in revocando quam defuncti. ar. 51. n. 57. f. 480.

Hæredis rem potest defuncti alienare sicut suam rem, & fidei committere. ar. 33. n. 5. f. 296.

Hæreditaria qualitas cum in liberis requiritur an in iure quod hereditas non fuerit delata. ar. 3. n. 23. f. 285.

Hæreditaria qualitas, cum requiritur in liberis succedentibus in re non transmissibili, sufficit quod concurrat cum re aliqua. ar. 3. n. 21. f. 285.

Hæreditarius titulus est indissolubilis, & transfert iura omnia actiua, & passiva, & rem omnem hereditariam. ar. 3. n. 49. f. 306.

Hæreditarius titulus in re aliena consistere nequit. ar. 3. n. 70. f. 306.

Hæreditas dari non potest ex die certa, & ex tunc a die mortis hæres adire potest hereditatem. ar. 1. n. 61. f. 86.

Ex die autem incerta, & sub conditione dari potest. n. me. 62. ibid.

Hæreditas ex contractu non datur. ar. 3. n. 50. f. 296.

Hæreditas etiam sine vilo corpore rerum iuris habet intellectum. ar. 3. n. 23. f. 21.

Hæreditas iacens sustinet personam defuncti non heredis. ar. 49. n. 3. f. 447.

Hæreditate diminuta pro aliqua quota, quia alius succedat, pro rata diminuitur fideicommissum. ar. 4. n. 50. f. 42.

Hæreditate per heredem adita omnis defuncti voluntas confirmatur. ar. 2. n. 89. f. 9.

Hæreditate per heredem coacta adita, qui inde nascitur effectus. ar. 2. n. 89. f. 9.

Hæreditate pro parte quotitativa ablata heredi, rei indigno, auferens, pro illa parte solui legata. ar. 4. n. me. 51. fol. 42.

Hæreditate pro aliqua parte integrali ablata, hæres remanet hæres, & solui legata. ar. 4. n. 52.

Hæreditatem restituere rogatus, intelligitur de parte sua. ar. 8. n. 22. f. 86.

Hæreditatis appellatione, legata, & fideicommissa non continentur. ar. 7. n. 54. f. 62.

Hæreditatis argumenta, & diminutiones post testatoris mortem, spectant ad heredem Felidum non autem ad legatarios particulares. ar. 10. n. 36. f. 79.

Hæreditatis nomen ius spectat, Patrimony vero magis corpora spectat. ar. 7. n. 57. f. 62.

Hæreditatis calculus refertur ad tempus mortis testatoris. ar. 35. n. 13. f. 320.

Hæreditatis nomen relatum ad unum ex coheredibus eius tantum portionem significat. ar. 13. n. 8. f. 113.

Hæredum adiectio cum alia circumstantia, que designet

liberos esse vocatos, utrum operetur ut oporteat illos esse heredes. ar. 3. n. 11. f. 285.

Hæredum alienum iam defuncti mentio restringitur ad tunc cognatos nec profertur ad futuros. ar. 3. n. 66. f. 285.

Hæredum alienum mentio in substitutione actiua de aliquo & eius heredibus masculis operatur, ut ille videatur per fideicommissum gratiatus illis restituere. ar. 18. n. 20. f. 167.

Hæredum, an heredis mentio, in plurali, vel in singulari facta sit, an aliqua sit differentia. ar. 3. n. 61. f. 285.

Hæradum appellatio omnes in infinitum continet, primos, secundos, & vteriores. ar. 3. n. 60. f. 285.

Hæradum masculorum appellatio, an includat masculos transuersales. ar. 3. n. 46. f. 85.

Et an includat masculos, qui ex feminis descendant, plenè discutitur. ibi. n. 47.

Idem quoque est cum vocantur heredes, & descendentes, secus cum vocantur descendentes, & heredes. ibi. n. me. 48. 49. 50. 51. 52.

Hæradum mentio extraneos non importat, cum agitur de excludendis liberis testatoris. ar. 3. n. 40. f. 285. & n. 41. 42. 43. 44.

Hæradum mentio in conditionalibus pro liberis accipitur. ar. 3. n. 37. fol. 285.

Hæradum mentio ex parte eius, cui conceditur, omnes in infinitum continet tam in contractibus quam in ultimis voluntatibus. ar. 3. n. 63. f. 285.

Hæradum mentio in prohibitionibus ex contractu, omnes, primos, & vteriores continet. ar. 3. n. 72. f. 285.

In ultimis voluntatibus autem continentur cum omnes heredes heredes committitur. n. 73.

Hæradum mentio in re non transmissibili ad heredes, ad emnes in infinitum profertur excepto usufructu. ar. 3. n. 65. f. 285.

Hæradum mentio in legibus & statutis, omnes in infinitum continet. ar. 3. n. 82. f. 285.

Hæradum mentio in ultimis voluntatibus, de heredibus testatoris intelligitur, in re dubia. ar. 3. n. 83. f. 285.

Hæradum nomen in feudalibus, pro liberis heredibus accipitur, & regitur, ut sint heredes. ar. 3. n. 10. f. 285.

Hæradum testatoris mentio in grauaminibus non solum primos sed & vteriores completitur. ar. 3. n. 67. f. 285. Limita infra.

Hæres adire coactus a preiore tueretur ne damna aliqua sustineat, neque lucra aliqua amittat. ar. 2. n. 86.

Hæres ante aditam hereditatem non habet ius in bonis hereditariis. ar. 48. n. 8. f. 440.

Hæres adeundo hereditatem videtur consentire relictis, quatenus de iure valeant. ar. 3. n. 86. f. 326. vide n. me. 87. 88. 89.

Hæres alienare permittitur de rebus fideicommissariis p suis necessitatibus, si habeat alia bona libera, an, & in quā tum alienare possit fideicommissaria. ar. 40. n. 49. f. 366.

Hæres, a quo auferitur hereditas ob non observatum præceptum testatoris, detrahatur legitimam, & dotes. ar. 42. n. 54. f. 381.

Hæres ante casum fideicommissi, an possit restituere hereditatem fideicommissario cum fructibus in creditum præiudicium. ar. 3. n. 127. f. 21.

Hæres adiens hereditatem veram contrahit obligationem de observando relictis, & contracta per asuatum. ar. 33. n. 9. f. 296.

Hæres accipitur pro eo, qui hereditatem agnouerit. ar.

I N D E X.

32.nume.5.fol.285.
 Hæres aduendo hereditate defuncti videtur confirmasse alienationes per eum factas. ar. 33.nu.8.f.296.
 Hæres ad eum tempus initiui non potest, ut desinat esse hæres. ar. 11.nu.59.f.86.
 Hæres cum beneficio inuentarij an faciat suos fructus ab eo perceptos p̄d̄e p̄cessu inuentarij, an p̄ eis teneatur creditoribus & legatariis. ar. 49.nu.74.f.449.
 Hæres cum beneficio inuentarij, secundum quorundam opinionem potest rem propriam a defuncto alienatam vendicare. ar. 33.nu.12.f.296.
 Hæres cum beneficio inuentarij excluditur a vendicatione propria rei per defunctum alienatæ. si tantumde ad eum per hereditatem peruenit. ar. 32.nu.25.f.285.
 Hæres cu beneficio inuentarij, feudalem rem a defuncto alienat iure suo vendicare potest. ar. 33.nu.14.f.296.
 Hæres cui in penam aufertur hereditas, an Trebellianicam detrahat. ar. 3.nu.92.f.21.
 Hæres, cui in penam aufertur hereditas, quia testatoris precepto non paruit, illam ex Trebelliano restituit. ar. 11.nu.128.f.86.
 Hæres coactæ adiens amittit lucra omnia, quæ habiturus non erat, si hereditatem non adiiisset. ar. 2.nu.87.fol.9. limita nu.88.
 Hæres cum detrahit credita sua, illa quidem detrahit de vniuersa hereditate ante detractionem legitimæ, & Trebellianicæ. ar. 35.nu.39.f.320.
 Hæres cum agi de pronuntiando se heredem, vel fideicommissarium neminem citat. ar. 48.nu.22.f.440.
 Hæres decedens post insumum, de aduendo, ante aduam, quo ad confirmandum fideicommissum vniuersale habetur, ac si hereditatem adiiisset. ar. 2.nu.76.f.9.
 Hæres declaratus ingratus a testatore, & quod nolit eum habere de bonis suis, videtur per fideicommissum grauatus. ar. 5.nu.15.f.49.
 Hæres de suis creditis videtur sibi ipsi soluisse in rebus hereditarijs stabilitibus, ac de pecunijs, & de mobilibus, quæ seruandæ seruari poterant. ar. 35.nu.23.f.320.
 Hæres ex capitis contra fideicommissarium de testamento, an audiatur. ar. 2.nu.71.f.9.
 Hæres ex re certa institutus, dato cohærede vniuersali adueniente hereditate grauatus in ea re non detrahit nec Trebellianicam nec Falcidiam. ar. 3.nu.8.f.21.
 Hæres ex re certa institutus, dato cohærede illoq; adueniente grauatur per fideicommissum particulare. ar. 5.nu.33.
 Si vero cohæredem non habeat, substitutio fideicommissaria sibi facta an trahatur ad vniuersum, pulchre discutitur. ibid. nu. 34.
 Hæres ex rebus hereditarijs potest sibi ipsi soluere. ar. 35.nu.14.f.320.
 Hæres etiam post repudiatam hereditatem rebus tamen integris cogitur adire. ar. 2.nu.81.f.9.
 Hæres ex re certa potest rem suam a defuncto alienatam vendicare. ar. 33.nu.3.f.296.
 Hæres Falcidius, ac etiam Trebellianicus titulu heredis habent in quarta, quam detrahit. ar. 3.nu.22.f.21.
 Hæres fideicommissio vniuersali grauatus scienter alienans res fideicommissarias, æquiparatur malefidei possessori. ar. 45.nu.15.f.416.
 Hæres pro fideicommissis præstandis conuenitur in loco, ubi in caput soluere. ar. 53.nu.3.f.520.nu.4.5.6. seq.
 Hæres grauatus an possit locare res fideicommissarias. ar. 40.nu.90.f.373.

Hæres grauatus cueniente fideicommissi conditione, ex tunc secundum aliquos credita sua deducere potest. ar. 35.nu.19.f.320.
 Hæres grauatus eueniente fideicommissi casu rem restituit cum fructibus pendentibus detrahit impensis. ar. 49.nu.94.f.456.
 Socini Decisio improbat. ibi. nu. 95.
 Hæres grauatus fideicommissio vniuersali veniente restitutionis casu, detrahit legata sibi relicta, & quæcumque sua credita. ar. 7.nu.20.f.62.
 Hæres grauatus legatis, vel fideicommissis in diem, vel sub conditione, interim pendente die, aut conditione non præscribit aduersus eos. ar. 41.nu.8.f.377.
 Hæres grauatus per fideicommissum vniuersale, si inuentarium bonorum non fecerit, non iuratur in litem aduersus eum. ar. 44. nu. 25.f.406.
 Hæres grauatus per fideicommissum vniuersale detrahit quartam hereditatis. ar. 2.nu.45.f.49.
 Hæres grauatus postulate fideicommissario tenetur cōfiscare inuentarium. ar. 35.nu.25.f.320.
 Hæres grauatus restituere quicquid spererit, potest totum alienare pro doctis, etiam pro personis extraneis. ar. 42.nu.53.f.381.
 Hæres grauatus rem subiectam fideicommissio puro, vel in diem certam alienare nequit. ar. 40.nu.1.f.358.
 Hæres grauatus relictis conditionalibus, aut in diem incertam, interim est pleno iure dominus. ar. 40.nu.6.fol.358.
 Hæres heredis, in penalibus adiecta heredi pena non continetur. ar. 32.nu.71.f.285.
 Hæres heredis non continetur, cum testator procedit pro videndo heredi suo. ar. 32.nu.74.f.285.
 Hæres heredis an pro suo iure venire possit aduersus defuncti factum. ar. 33.nu.15.f.296.
 Hæres heredis non dicitur, qui non est hæres ex quota hereditaria. ar. 32.nu.22.f.285.
 Hæres heredis & legatarij grauati potest per fideicommissum. ar. 11.nu.18. Non tamen potest in plus grauari. nu. 19.f.2.
 Hæres heredis quamvis per longam successionem, est heres primi defuncti. ar. 33.nu.31.f.296.
 Hæres adita hereditate absq; inuentario non agit interdictio quorum legatorum. ar. 47.nu.61.f.430.
 Hæres honoratus in tota, vel in quæta hereditatis, potest similiter grauari in tota, vel in quæta hereditatis propria, & eo casu fructus bonorum testatoris, impuntantur heredi ad augendum onus. ar. 33.nu.47.f.296.
 Hæres in quem ex statuto possessio continuatur, potest remedijs adipiscenda agere aduersus possessores. ar. 47.nu.18.fol.430.
 Amplia vt ibidem nu. 19. 20. 21. 22. 23. 24.
 Hæres in diem, vel sub conditione institutus, an cogi possit, adire, & restituere. ar. 2.nu.82.f.9.
 Hæres idemq; creditor hereditarius potest pro suis creditis alienare tot bona hereditaria etiam quod testator subiecerit æ fideicommissio. ar. 39.nu.33.f.56.
 Hæres in inuentario dolose omitens describere res aliquas, an cadat a beneficio Falcidiæ, & Trebellianicæ. ar. 3.nu.80.f.21.
 Hæres incapax, an cogi possit a fideicommissario adire. ar. 2.nu.77.fol.9.
 Hæres in rebus legatis, an habeat titulum hereditarium. ar. 7.nu.46.f.62.

Hæres

Hæres in rebus legatis, an habeat titulum hereditarium ar. 7. nu. 48. f. 62.

Hæres impubes potest a patre per fideicommissum grauari in omnibus, pupilli bonis. ar. 8. nu. 26. f. 68.

Hæres institutus pro tempore vitæ suæ, alio post eius mortem instituto, videtur rogatus illi restituere. ar. 5. nu. 20. fol. 49.

Hæres institutus in eius vitâ, ita ut ultra habere non possit, perpetuo est hæres, videtur tamen per fideicommissum rogatus. ar. 5. nu. 18. f. 49.

Hæres institutus in sua vitâ tantum, cum taxatim videtur per fideicommissum grauatus. ar. 5. nu. 17. f. 49.

Hæres institutus in certa re, cum hoc ut plus habere non possit, intelligitur in residuo grauatus per fideicommissum. ar. 5. nu. 13. f. 49.

Hæres institutus ad pascha, alio postea instituto, videtur rogatus illi per fideicommissum restituere. ar. 5. nu. 19. fol. 49.

Hæres institutus in quota, bonorum existente cohærede in hereditate, grauatus restituere non restituit, ex Trebelliano. ar. 3. nu. 11. f. 21.

Hæres iussus per sua portione certam rem habere, intelligitur grauatus fideicommissio. ar. 5. nu. 11. f. 49.

Hæres non potest esse melioris conditionis quam defunctus. ar. 33. nu. 4. f. 296.

Hæres non confectio inuentarii an valide alienare possit res legatas pro solutione æris alieni. ar. 40. num. 29. fol. 358.

Hæres non tenetur seruare præcepta testatoris iure improbatâ. ar. 36. nu. 8. f. 326.

Hæres non potest remittere pactum extrinsecum adiectum, i aliquo contractu ad commodum tertij. ar. 5. 1. num. 56. f. 840.

Hæres ob inobseruatam testatoris præceptum hereditate priuatus, non fideicommissum illâ restituit. ar. 5. num. 14. fol. 49.

Hæres omnis quicumque sit per fideicommissum vniuersale grauatus cogi potest adire, et restituere. ar. 2. nu. 7. f. 59.

Hæres omnino incapax non cogitur adire, & restituere. ar. 2. nu. 79. f. 9.

Qui vero capax est alienius quotæ licet non totius assis, cogitur adire, et restituere non tamen ex Trebelliano retinet plus quam capax sit. nu. 80.

Hæres per additionem hereditatis videtur esse tunc sibi ipsi soluisse de suis creditis hereditarijs. ar. 3. 5. mer. 15. fol. 320.

Hæres per fideicommissum vniuersale grauatus, detrahât quocumque sua credita cum testatore, etiam si hereditatem agnouerit absque beneficio inuentarij. ar. 35. nu. 1. f. 320. vide etiam sequentes num.

Hæres per fideicommissum grauatus pendente die, vel conditione tenetur ad onera. ar. 50. nu. 20. f. 463.

Hæres per fideicommissum conditionale grauato potest res fideicommissarias alienare. ar. 40. nu. 7. f. 358.

Hæres per fideicommissum videtur rogatus ubi institutio de eo fuit coarctata ad certum tempus, alio deinde hærede instituto. ar. 5. nu. 16. f. 49.

Hæres per fideicommissum vniuersale grauatus tenet de dolo, lata culpa, leui, & quandoque lenissima. ar. 10. num. 28. f. 79.

Hæres per fideicommissum grauatus, alienare a testatore permittitur licite alienari. ar. 40. nu. 44. f. 358.

Hæres per fideicommissum vniuersale grauatus tenetur

reddere rationem fideicommissario substituto, & inuentarium conficere. ar. 3. nu. 74. f. 21.

Hæres per fideicommissum conditionale grauatus ante fideicommissi casum, an citatus fideicommissarius si filij sit, possit deducere credita sua limâ, & Trebell. a. 3. nu. 2. f. 21.

Hæres quoque per fideicommissum grauatus impensas repetit. ar. 50. nu. 62. f. 472.

Hæres per fideicommissum grauatus post euentum fideicommissi, fructus perceptos tenetur imputare in melioramentis. ar. 50. nu. 65. f. 472.

Hæres præscribit aduersus legatarios, & fideicommissarios in pure relictis, præscribitur con scienter aduersus eos, quibus competit ius reuocabilitate. ar. 41. nu. 10. f. 377.

Nisi heredi culpa imputari posset in celando testamentum. ar. 41. nu. 11.

Hæres promittens legatario intelligitur promississe in causam legatarij. ar. 3. nu. 31. f. 320.

Hæres pro ære alieno defuncti recte alienat res fideicommissarias, etiam quod ad instantiam creditorum in tentam capta non fuerint. ar. 40. nu. 15. f. 358.

Hæres promittens testatori ex fideicommissio rem præstare pacto obligatur. ar. 43. nu. 5. f. 393.

Hæres pro suis creditis an possit deducere tot ex bonis hereditarijs pro valore illius temporis, quo sibi ipse per successionem soluitur videtur sui pro tempore, quo soluit creditoribus, & legatarijs. ar. vero inspecto tempore restitutionis fideicommissi. artic. 35. numer. 12. fol. 320.

Hæres pro rebus ab eo venditis, vel permutatis tenetur fideicommissario. ar. 10. nu. 30. f. 79.

Hæres pure grauatus fideicommissio vniuersali ante restitutionem hereditatem tenetur creditoribus hereditatis, & ab illis conueniri potest, post restitutionem detrahât quarta, pro quarta tantum. ar. 4. nu. 16. f. 42.

Hæres, qui hereditatem perdit post eam aditam, quia conditioni voluntaria non paruerit, an eam restituatur uti hæres, an vero quasi nunquam fuisset hæres. ar. 11. nu. 127. f. 86.

Hæres, quandoque potest venire contra factum defuncti. ar. 33. nu. 1. f. 296.

Hæres qui culpa sua neglexit exigere a creditoribus, vel res ab alio possessas vendicare, tenetur fideicommissario. ar. 41. nu. 18. f. 377.

Hæres qui indignus est rem retinere, cogi potest adire, et restituere. ar. 2. nu. 78. f. 9.

Hæres, qui soluit debita hereditaria, presumitur de suo soluisse, nisi appareat pecuniam in hereditate repperitam fuisse, aut mobilia in eam causam alienata. ar. 35. nu. 34. f. 320.

Hæres qui sponte restituit fideicommissario, nibilo revento, nulla onera subire cogitur. ar. 4. nu. 3. f. 42. Ex cepe ut num. 3.

Hæres quare simpliciter vendendo rem ad tempus legatam non possit illam alienare, possit tamen expresse usque in eam diem. ar. 40. nu. 3. f. 358.

Hæres ante restitutionem hereditatem fideicommissario, recte conuenitur a legatarijs, & fideicommissarijs, particularibus. ar. 4. nu. 247. f. 42.

Hæres reventa re certa ex testatoris ordinatione, post hereditatis restitutionem, non tenetur creditoribus, aut legatarijs, etiam si res illa sit supra quartam hereditatis. ar. 40. nu. 44. f. 42.

Hæres restituere rogatus, quicquid supererit licite alienat usq; ad dodrantē, quadrantem vero in dotū causas, & redemptionis captivorum alienare valet. ar. 40. nu. 40. f. 358.

Hæres redimens res hereditarias, de suo ære redimisse præsumitur. ar. 35. nu. 35. f. 320.

Hæres ex re certa alio existente hærede vniuersali loco legatarij est, quo ad actiones. ar. 32. nu. 8. f. 285.

Hæres rem suam a defuncto alienatam pro iure suo vendicare nequit. ar. 33. nu. 6. & nu. 10. f. 296.

Hæres rogatus, vt hæredem alium faciat, intelligitur grauatus fideicommissio vniuersali, vel etiam si alium sibi cohæredem faciat, ar. 5. nu. 8. f. 49.

Vel ut cum alio partiatur hereditatem. ibi. nu. 9. Aut communicet hereditatem. ibidem.

Vel quia confirmet primum testamentum. ibidem.

Hæres subtrahens rem aliquam hereditariam in totum cadat a beneficio inuentarii. ar. 3. nu. 82. f. 21.

Hæres solutus de suo legatis, potest in fideicommissi restitutione ea detrahere. ar. 35. nu. 9. f. 320.

Hæres specialiter prohibitus alienare aliqua immobilia, non etiam potest super his credita sua hereditaria, detrahere. ar. 35. nu. 8. f. 320.

Hæres scriptus si alius non possideat, mittitur in possessionem nemine citato. ar. 48. nu. 25. f. 440.

Nec opus est citare venientes ab intestato. ibi. nu. 26. Nec aliquem, qui non possidet. ibi. nu. 27.

Hæres transigens an pro iure suo possit contravenire, transactioni. ar. 52. nu. 90. f. 493.

Hæres tenetur confiscare inuentarium petente fideicommissario, nedum primo, sed & ulterioris gradus fideicommissario. ar. 3. nu. 79. f. 11.

Hæres tenetur res legatas vendicare & manibus possessorum, & legatarijs tradere. ar. 47. nu. 59. f. 430.

Hæres tenetur reddere rationem fideicommissario, vniuersali. ar. 10. nu. 27. f. 9.

Hæres Trebellianicus, & hæres Falcidius in pluribus conueniunt, & in multis differunt. ar. 3. nu. 73. f. 21.

Hæres testari prohibitus, intelligitur fideicommissus grauatius fauore venientium ab intestato. ar. 5. nu. 10. f. 49.

Hæres venditoris re pro iure suo vendicans aduersus emptorem exceptiōem de euictione subiciens se euictioni an rem recte vendicat. ar. 33. nu. 16. f. 296.

Hoc amplius dictio repetitiua est. ar. 16. nu. 15. f. 135.

Honoratus grauari potest respectu commodi. ar. 33. nu. 37. f. 296.

Hypotheca an inducta sit in bonis paternis dotis causa filiabus debite. ar. 36. nu. 148. f. 326.

Hypotheca non transfert dominium, nec possessionem, quò ad ciuiles effectus. ar. 39. nu. 0. f. 356.

Hypotheca actiua & passiva, restituta hereditate reintegrantur hæredi, & contra hæredes. ar. 35. nu. 3. f. 320.

Hypothecaria pro re legata aduersus tertium possessoriam, an exigat probationem dominij vel quasi, an vero satis sit, vt probetur de possessione. ar. 44. num. 27. f. 406.

Hypothecaria an possit cumulari cum personali. ar. 45. nu. 50. f. 416.

Hypothecaria actio an competat fideicommissario vniuersali. ar. 45. nu. 49. f. 416.

Hypothecata an sint bona patris pro legitima debita filiis. ar. 36. nu. 147. f. 326.

Identitas fundorum per confines demonstratur. ar. 44. nu. 43. f. 406.

Ignorantia de impedimento matrimoniali an profit fornicarijs, ita vt contractus postea legitimo matrimonio filij antea nati legitimentur. ar. 24. nu. 52. f. 224.

Ignorantia rem esse alienam, aut conditionatam operatur, vt in contractu diuisionis debeat euictio, pro ut in alijs. ar. 52. nu. 56. f. 493.

Ignorantia in dubio præsumitur in impediētibz matrimonium, quæ in facto fuit. ar. 24. nu. 67. f. 224.

Impedimentum tertij ad hoc debet esse ordinatū, vt conditio videatur impleta. ar. 16. nu. 153. f. 144.

Impendens in rei rescissionem hypothecam priuilegiatā in re illa habet. ar. 50. nu. 34. f. 463.

Impensa funeris per hæredem grauatū legatis, & fidei commissis detrahatur. ar. 35. nu. 40. f. 320.

Impensa in recuperando rem per alium possessum inter necessarias est. ar. 50. nu. 9. f. 463.

Impensa in custodia rei an necessaria sit, & an deducibilis, & an fructibus sit ascribenda, & quid si fructus superet. ar. 50. nu. 21. f. 463.

Impensa in disolvendo fundum, vtilis melioratio censetur. ar. 50. nu. 28. f. 463.

Impensa necessaria constat etiam in faciendo, nedum in rescicendo. ar. 50. nu. 6. f. 463.

Impensa in solutionibus creditorum hereditariorum necessaria est. ar. 50. nu. 1. f. 463.

Impensa facta per hæredem grauatū, per maritū per patrem, & in causis beneficijs, an compensetur cum fructibus perceptis. ar. 50. nu. 12. f. 463.

Distinquatur an impensa sit modica vel non. ibidem.

Impensa eius cuius fructum præsumitur, qui illud scrifecit. ar. 50. nu. 25. f. 463. vid. nu. 24.

Impensa modica quæ sit. ar. 50. nu. 13. f. 463.

Impensa in exigendo debitores ex actu minuit. ar. 50. nu. 14. f. 463.

Impensa ex principis ordinatione facta in reductionibus agrorum ad fertilem culturā inter necessarias est, & deducibilis fructibz nō cōsumptis. ar. 50. nu. 16. f. 463.

Impense facta causa colligendorum & conseruandorum fructuum, necessaria est. ar. 50. nu. 22. f. 463.

Impensa deducibilis seruatur per retentionem rei & ope exceptionis. ar. 50. nu. 55. f. 472.

Impensa facta per hæredem p defensione rerū hereditariarū, necessarie sunt, & detrahūt. ar. 50. nu. 11. f. 463.

Impense officij notariorum, & proxenetarum in rebus distrahendis sunt necessariae. ar. 50. nu. 10. f. 463.

Impensa necessaria non admittit moderationem l. in fundo. ff. de rei vendica. ar. 50. nu. 32. f. 468.

Impensa necessariae an sint detrahendæ pro quanto impensum fuit, etiam quod nulla utilitas fundo accesserit. ar. 50. nu. 74. f. 472.

Impensa necessaria quæ sint. ar. 50. nu. 1. f. 463.

Et necessitas consideratur, quia si possessor non fecisset, teneretur ad interese. ibi. nu. 2.

Impensam utilem nimis grauem, & onerosam dominus possessori restituere nō cōpellit. ar. 50. nu. 44. f. 468.

Impensam utilem an actor omnino teneatur soluere possessori, q in re causam habuit a domino, an vero teneatur pati, vt impensam tollat vel soluendo ruderē estimationem liberatur. ar. 50. nu. 46. f. 468.

Impensa-

I N D E X.

Impensarum necessariarum diuersa exempla in indiuiduo in faciendo. ar. 50. nu. 7. f. 463.
Item in reficiendo. ibi. nu. 8.
Impensas utiles per ferruminationem rei adiunctas possessor bonafide deducti, prout illas, quae per applumbaturam, ex excepto, quod illas abraderi non potest. ar. 50. nu. 5. f. 468.
Item, nec dominus cogere potest possessorem, ut illas abradat. ibidem.
Impensas utiles dominus actor restituere non tenetur, cum pauper est, & restituere non possit, nisi re carere cogat aut cum nimis onerosa & excessiua. a. 50. n. 33. f. 468.
Imperator legitimat quoscumque, & ubicumque, loco in quo ad dignitates, & honores seculares. a. 23. n. 12. f. 209.
Sed an legitimare possit in terris Ecclesiasticis, aut aliorum statuum non recognoscentium cum in superiorem quoad effectum succedendi, & capacitate bonorum. ibi. nu. 13.
Imperator non legitimat quo ad spiritualia, & spiritualibus annexa. ar. 23. nu. 10. f. 209.
Impossibiles condiciones de natura, de facto, aut de iure rescinduntur. ar. 11. nu. 116. f. 86.
Impubes maior factus, an praesumitur scire, quae vidit in aetate pupillari. ar. 52. nu. 10. f. 493.
Impubes non praesumitur praemortuus, nisi cum in eodem casu cum parentibus perit. ar. 43. nu. 57. f. 303.
Imputabilia in legitimam conferuntur, exceptis relictis per ultimam voluntatem. ar. 37. nu. 4. f. 346.
Imputantur in viram, quatuor, quae iure testamenti capiuntur sic iubente testatore. ar. 3. nu. 36. f. 21.
Item omnia, quae iure institutionis capiuntur. ibi. n. 37.
Imputantur omnia in detractionibus, quae in fideicommissi restitutione cadunt. negatiue autem non procedit argumentum. ar. 3. nu. 47. f. 24.
Imputantur plura in Trebellanicam quam in Falcidianam. ar. 3. nu. 29. f. 21.
In, & Intra, eiusdem sunt significationis. a. 43. n. 30. f. 393.
Incapacibus per ultimam voluntatem relinquere non potest praeter alimenta. ar. 11. nu. 67. f. 86.
Incapax ob suum delictum rem aliqua habere, nec illius aestimationem ex legato capit. ar. 11. nu. 100. f. 86.
In conditione autem negativa ad certum ipsi relata, ut purificet tunc oportet liberos non extare. ar. 29. nu. 13. f. 286.
In conditione autem negativa absolute, & indeterminata pro lata, sufficit quandocunque liberorum defectus. ar. 29. nu. 9. f. 286.
Incrementa facti, hominis factio accedentia rebus hereditariis, veluti meliorationes detrahuntur ad haereditatem commodum. ar. 10. nu. 1. f. 79.
Incrementa naturalia accedentia rebus hereditariis restituntur. ar. 10. nu. 17. f. 79.
Incrementa accedentia rebus hereditariis, ex legis dispositione non pertinent ad fideicommissarium vniuersalem. a. 10. n. 8. f. 79.
Incrementa iuris accedentia rebus fideicommissariis ex facta heredis grauari, veluti consolidationis directi cum vtili pertinent ad haereditatem. ar. 10. nu. 1. f. 79.
Indefinitum necessario non aequipollet vniuersali. ar. 7. nu. 5. fol. 62.
Praesertim si affirmatiue prolata sit, nisi omnium equalis sit ratio. ibi. nu. 56.
In feudibus, & emphyteuticis cum ab initio concessio est facta duobus, vel pluribus, cum clausula praetula masculorum, masculi vnus linea non excludunt feminas alterius linea. ar. 27. nu. 13. f. 251.

In fideicommissis an succedatur per stirpes, vel per capita. ar. 30. nu. 20. f. 275.
In fideicommissis successus deuoluitur successio iuxta ordinem successionis intestatae. ar. 21. nu. 5. f. 184.
In fideicommissis successiones, an perpetuae sint, vel intra certos gradus distinguat auctor. ar. 30. nu. 19. f. 275.
In fructibus ultra legitimum percepti potest filius a patre grauari, & videtur grauatus, si in legitima grauatus fuerit. ar. 49. nu. 42. f. 449.
Ingressus monasterium in illam transfertur pro tempore vitae sua bona etiam fideicommissaria, & alienari prohibita. ar. 14. nu. 27. f. 128. & nu. 28.
Ingressus monasterium non pia mente, sed in substituti fraudem, non efficit, ut monasterium substitutum excludat. ar. 28. nu. 94. f. 255.
Idem est si blanditius, & monachorum suasionibus impulsus fuisset. ibi. nu. 95.
Inhabilitas medijs inquit inhabilitatem in extremo. ar. 27. num. 6. f. 251.
In iudicijs superuenientibus inter testatorem, & inter legatarium, reuocatur legatum, & fideicommissum, etiam si superuenierint inter testatorem, & fratrem legatarii. ar. 18. nu. 34. f. 167.
In institutione plurium copulatiue facta, inter quos cadit ordo necessitatis interpretatur per vulgarem. ar. 18. nu. 3. f. 167.
In institutionibus vniuersalibus communis opinio est, ut ordine successus succedant. ar. 17. nu. 7. f. 163.
In legitima an filius quoquo modo sibi praediacare possit. ar. 36. nu. 77. f. 326.
In legitima non sibi praediacat filius quamuis fuerit praesens, & consentiens testamento paterno, in quo minus legitima sibi fuerit relictum. ar. 36. nu. 80. f. 326.
In legitima quae impuntur, ar. 36. nu. 103. f. 326.
In legitimum impuntur quaecumque pure relictum ex testamento. ar. 36. nu. 121. f. 326.
Fallit in his quae non sunt de bonis testatoris. ibi. num. 122. & 123.
In legitimam non reputantur quasita ex pupillari. ar. 36. nu. 115. f. 326.
Nec ex fideicommissaria collata in euentum alicuius conditionis. ibi. nu. 116.
Nec quod iure accrescendi, aut per vulgarem, in relictis particularibus acquiritur. nu. 117.
In legitimam non impuntur relictia conditionalia. ar. 36. nu. 112. f. 326.
In pœna cum hereditas auferretur heredi, is cui applicatur, non illam capit uti substitutus. ar. 11. nu. 131. f. 86.
In possessoris summarissimis semiplene sufficiunt probationes. ar. 46. nu. 34. f. 423.
In possessoris adipiscendae obstat exceptio de notorio defectu in proprietate. ar. 48. nu. 30. f. 440.
In possessoris, victoris magnum assert commodum. ar. 46. nu. 33. f. 423.
In potestate grauari esse non debet, ut fideicommissa ordinata, euertere possit. ar. 22. nu. 75. f. 193.
In praerogatis substituti facta valet per portionibus cohaereditum, quia iure legati capiuntur. ar. 7. nu. 4. f. 62.
In priuilegijs multum interest, an in singulari, vel in plurali de haereditibus dictum fuerit. ar. 32. nu. 62. f. 285.
In primogenituris, & maioritatis filiorum mentio liberos designat. ar. 22. nu. 51. f. 193.
Et in feudibus. ibi. nu. 52. f. 54.

I N D E X.

- Insignia et arma designat cuius res sit.* ar. 44. n. 47. f. 406.
Infinuari an debeant donationis causa matrimonij. ar. 36. nu. 134. f. 326.
Infinuatio an sit necessaria in donationibus ob causam. ar. 51. nu. 65. f. 480.
Infinuatio cessat ob onus donatoris iniunctum. ar. 51. nu. 64. fol. 480.
Infinuatio non est necessaria in pacto successio is reciproco inter duos. ar. 5. nu. 6. f. 480.
Infinuatio necessaria est in omni gratuita concessione supra 500. aureos. ar. 51. nu. 61. f. 480.
Non tamen in donatione causa mortis. ibi. nu. 62.
Infinuatiois defectus supplet iuramentum. ar. 51. n. 63. f. 480.
Infirmi a preceptis, an duret effectus male fidei quoad fructuum restitutionem. ar. 49. nu. 139. f. 456.
Instantia qualis qualis in scriptis redacta, requiritur in oibus iudicijs quatinus summarius. ar. 48. n. 59. f. 440.
Instantia litis iudicialis incipit a contestatione. ar. 53. nu. me. 17. fol. 520.
Instantia litis transit ad heredem actoris & rei, & ad universales successores. ar. 53. nu. 18. f. 520.
Ac iteo transit ad heredem, & ab heredem in fideicommissarium. ibi. nu. 19.
Instantia capta p. heredem gravatum non transit in fideicommissarium universalem. ar. 53. nu. 19. f. 520.
Instantia transit in eum, in quem iura litigatoris transeunt actiue, & passivè: non tamen possue transit aduersus personas ecclesiasticas, sed actiue sic. ar. 53. n. 20. f. 520.
Instantia generaliter transit in casibus ubi bona, & iura transferuntur. ar. 53. nu. 21. f. 520.
Salvo tamen privilegio rei respectu condemnationis. ar. 53. nu. 22. f. 520.
Instantia non transit in successorem singularem in personabilibus. ar. 53. nu. 24. f. 520.
Instantia cepta cum patre in pertinentibus ad patrem, & filium transit in filium etiam non heredem patris. ar. 53. nu. 26. f. 520.
Item transit aduersus successorem in locum violenti possessoris. ibi. nu. 27.
Instantia inchoata contra aliquem sub noie dignitatis transit ad successorem in dignitate. ar. 53. nu. 28. f. 520.
Instantia ubi transit aduersus aliquem, sit citandus est. ar. 53. nu. 30. f. 520.
Instantia ius cedi potest. ar. 53. nu. 29. f. 520.
Instituto byedus est alienationis species. ar. 49. nume. 57. fol. 367.
Instituto universalis operatur, ac si res fuissent nominatim expressæ. ar. 40. nu. 55. f. 367.
Institutiones, & substitutiones an regulentur ordine committino, vel successio. ar. 17. nu. 1. f. 193.
Institutiones an possent committi in arbitrio tertij prout legata. ar. 33. nu. 70. f. 296.
Instituit fratre, & nepote ex eo, vel alijs per copulam inter quos cadit ordo offensionis, & successionis, ambo si mul concurrunt in successione. ar. 17. nu. 20. f. 163.
Instituit patre, & filijs, qui extranei sint, simul concurrunt, videlicet frater in dimidia, & filij in alia dimidia. ar. 17. nu. 38. f. 163.
Instituit, fratre, & nepote ex altero fratre ambo simul concurrunt. ar. 17. nu. 23.
Instituit filio & nepote ex eo, an nepos ordine simultaneo, an verò ordine successio intelligatur vocatus. ar. 17. nu. 5. f. 163.
Instituit filio, & extraneo, ambo simul concurrunt. ar. 17. nu. 19. f. 163.
Instituit duobus filiis, equaliter, & coniunctim succedunt. ar. 17. nu. 21. f. 163.
Instituto fratre, & eius liberis vel descendentes, frater prius admittitur, & liberi ordine successio per vulgarem videntur vocati. ar. 17. nu. 36. f. 163.
Instituit dicitur filius cui pater reliquit legitimam, aut partem suam. ar. 36. nu. 59. f. 326.
Instrumenta antiqua inter alias personas probant de dominio, & possessione tertij, enumeratiue in eo instrumento nominati. ar. 44. nu. 19. f. 406.
Instrumenta acquisitionum defuncti probant, rem fuisse in illius bonis. ar. 44. nu. 4. f. 406.
Instrumenta an probent conanginitatem, vel aliud factum. ar. 45. nu. 83. f. 393.
Integrè non admittit aliqua diminutione. ar. 3. n. 90. f. 21.
Interesse respectu lucri legitimi, iure canonico permittitur. ar. 33. nu. 35. f. 296.
Interficiens aliquem non succedit in eius hereditate, nec fideicommissio subordinato post eum. ar. 22. nu. 98. f. 193.
Intestata successiones originem trahunt a iure gentium. ar. 52. nu. 111. f. 423.
Intestatus decedens videtur alienare in venientes ab intestato. ar. 40. nu. 59. f. 67.
In Trebellianicam impugnantur mobilia, & pecunia prout testator iussit. ar. 36. nu. 76. f. 326.
Inuentarij omisso non præiudicat heredi in ijs in quibus ex lege reperitur moderata testatorij potestas disponentis. ar. 33. nu. 48. f. 296.
Inuentarij beneficium an prodest, ut separari possint bona, quæ liberis deferuntur cum qualitate hereditaria. ar. 32. nu. 24. f. 285.
Inuentarij confessio Tutori à Testatore remitti potest. ar. 11. nu. 75. fol. 86.
Non tamen heredi in creditorum præiudicium, legatariorum ritque ibi.
Inuentarium probat rem fuisse in bonis fideicommittentis. ar. 44. nu. 2. f. 406.
Inuestitura feudalis cum clausula, ita quod extraneis masculis femine non succedant quemadmodum sit accipienda. ar. 29. nu. 18. f. 268.
In vulgari conditio extrinseca quandoq; adiecta duobus modis consideratur. ar. 15. nu. 7. f. 135.
Index potest ex officio suo condemnare reum in fructibus post litem contestatam, et non petitis. ar. 49. nu. 146. f. 456.
Iudex in fructibus debitis iure actionis, an possit condemnare si petiti non sint. ar. 49. nu. 150. f. 456.
Iudex secularis est iudex competens cum clericis, ubi petiti reuocari facti in per iudicem: non aut condemnari clericum, aliquid dare, vel facere. ar. 48. nu. 69. f. 440.
Iudex si non condemnat reum in fructibus petitis, illum absoluisse videtur. ar. 49. nu. 147. f. 456.
Iudex qui grauauit, releuare quoque ad eum perinet. ar. 48. nu. 64. f. 440.
Iuramento renunciari potest, de his ff. de transact. omnibus legibus prohibuitur. ar. 52. nu. 49. f. 493.
Iudex ecclesiasticus non mittitur in possessionem rerum temporalium. ar. 48. nu. 68. f. 440.
Iudicis factum iniuste procedentis non excusat a fructuum perceptione. ar. 49. nu. 121. f. 456.
Index de facili errare potest in coniecturanda hominis voluntate. ar. 11. nu. 40. f. 86.

I N D E X.

Iudex ex varijs circumstantijs potest arbitrari circa bonabilia pro fideicommissario vniuersali aduersus heredem, qui inuentarium non fecit. a. 3. n. 28. f. 320.

Iudex in causis fideicommissarijs est ordinarius loci. ar. 53. nu. 6. f. 250.

Indicia realia aduersus non possidentem non possunt intentari eo opponente. ar. 46. nu. 30. f. 423.

Iura conditionalia pacto remitti possunt. a. 52. n. 14. f. 493.

Iure suo veniens, non ex persona parentis capit licet patens illius capere non possit. ar. 26. nu. 6. f. 246.

Iuramentum facit, ut absenti ius efficaciter quaratur. ar. 51. nu. 52. f. 480.

Iuramentum habet vim specialis expressionis. ar. 36. nu. nu. 90. fol. 326.

Idem si alia formula usus fuisset, quæ specialitatis vim haberet. nu. 31.

Iuramentum in litem non defertur fideicommissario aduersus heredem, qui inuentarium facere omisit. ar. 35. nu. 27. f. 320.

Iuramentum habet vim clausulæ codicillaris, & facit actum valere et maiori modo. ar. 34. nu. 75. f. 306.

Iuramentum supplet defectus solemnitatum non autem consensus. a. 52. nu. 49. f. 493.

Iurisdictionalis testator nature negat. a. 11. n. 11. f. 86.

Ius accrescendi non habet locum in taxative & limitatiue relictis, & cõcessis alimetorum causa. ar. 9. n. 4. f. 77.

Ius accrescendi non habet locum, cum testator expresse rem, vel quotam non reliquit. a. 9. nu. 11.

Ius accrescendi ex coniunctione prokueniens, inunctum cum substitutionis iure, precepta substitutione non perit. ar. 15. nu. 39. f. 135.

Ius accrescendi prohiberi potest in legatis, & fideicommissis. ar. 11. nu. 65. f. 86. & nu. 66.

Ius alicui quæsum etiam in spe ad rem princeps non tollere præsumitur. ar. 23. nu. 63. f. 209.

Ius canonicum seruandum est in materia matrimoniali, & spirituali, et quo ad successiones bonorum spiritualium ex causa matrimonij prouenientes. a. 24. n. 56. f. 224.

Ius accrescendi quantum operetur ipso iure, quoad translationem proprietatis, & dominij, non tamen quoad effectum translationis possessionis. ar. 48. nu. 78. f. 440.

Ius quod nec re, nec spe competit, an in pactum deduci possit. ar. 52. nu. 17. f. 493.

Ius accrescendi, seu non accrescendi locum habet inter fideicommissarios re tantum, vel re, & verbis coniunctos. ar. 9. nu. 7. f. 77.

Item inter verbis coniunctos. ibid. nu. 8.

Ius accrescendi vnitum cum iure substitutionis operatur, ut substitutus, & coniunctus præferatur substituto tantum. ar. 9. nu. 14. f. 77.

Ius accrescendi cessat inter succedentes diuerso iure. ar. 38. nu. 7. f. 350.

Ius accrescendi an locum habeat inter fideicommissarios vniuersales. ar. 9. nu. 1. f. 77.

Ius accrescendi cessat inter fideicommissarios vniuersales omnino disunctos, prout, & inter particulares. ar. 9. nu. 2. fol. 77.

Ius accrescendi prohiberi potest per testatorem inter fideicommissarios vniuersales. ar. 9. nu. 3.

Ius accrescendi cessat inter fideicommissarium particularem, & vniuersalem. ar. 9. nu. 5. f. 77.

Cessat etiam inter succedentes diuerso iure. ibid.

Ius agendi non exercetur aduersus singularem debitorem.

successorem.

Etiā quod per contractum vniuersitas bonorum sit translata. ibi. nu. 14.

Ius agendi auctori competens non transit ad singularem successorem sine cessione. ar. 53. nu. 1. f. 520.

Ius in specie quæsum ex pacto contrahenti alicui tertio contraria illorum voluntate remitti potest. a. 51. n. 38. f. 480.

Secus si quæsum sit ex dispositione legis. ibidem.

Ius in spe ex causa de presenti in futurum, quando legitimum sit, & quando non. ar. 52. nu. 3. f. 493.

Ius deducendi utramque quartam transmittitur ad heredem. ar. 8. nu. 23. f. 68.

Ius deducendi dotem, an transmittatur ad heredem, siue si lia sit nupta siue non. ar. 42. nu. 41. f. 381.

Ius de futuro habens in aliquibus casibus agere potest ad declarationem iuris sui. ar. 41. nu. 5. f. 377.

Ius excipiendi transit ab auctore in successorem, ab heredem de in fideicommissarium. ar. 53. n. 16. f. 520.

Ius in re quibus modis considerat. a. 23. n. 73. f. 209.

Ius superueniens auctori ex causa de petitorio, an, & quando pro sit reo ad confirmandum iudicium. ar. 41. n. 6. f. 377.

Ius patronatus libertorum non transit in fideicommissarium vniuersalem. ar. 6. n. 36. f. 55.

Item nec ius patronatus Ecclesiæ. ibi. nu. 37. 38. 39.

Ius spe nobis competens sine facto nostro a nobis auferri non potest. ar. 52. nu. 16. f. 493.

Ius Tertij pluribus modis considerat. a. 23. n. 53. f. 209.

Ius Tertij quando sit exclusiuius iuris agens opponi potest in petitorijs. ar. 48. nu. 70. f. 440.

In possessione autem operari non potest. ibi. nu. 71.

Ius Tertij exclusiuius iuris agens potest deduci in petitorijs non in possessione iuris adipiscenda, ideo non audiretur excipiens de iure Tertij. ar. 48. nu. 46. f. 440.

L

L Audiam ceteraq; alie utilitates ad heredem nõ fideicommissary commodum pertinent. ar. 10. nu. 6. f. 79.

Legare prohibitum non potest eadem per fideicommissum, aut per institutionem relinquere. ar. 1. nu. 56. f. 2.

Legata nominatim ab heredem relictæ, ab eo debentur, nec in eis contribuit fideicommissarius de quota, licet secus si esset de tota. ar. 3. nu. 12. f. 42.

Legata annua soluere tenentur hæres de fructibus, & si nõ soluerit, tenentur hæreses heredis. ar. 4. nu. 24. f. 42.

Post restitutionem verò non rellæ conuenitur etiam retenta Trebellianica. ibid. nu. 25.

Legata an minuantur, quia cuius sint res hereditarie. ar. 4. nu. 58. f. 42.

Legata ab auctore nepiti relictæ aduentitias censentur. ar. 37. nu. 22. f. 326.

Legata conditionalia, & fideicommissum conditionale contrahunt in declaratione Trebellianica. a. 4. n. 38. f. 42.

Legata nominatim ab heredem note proprio relictæ non aficiunt fideicommissarium. ar. 4. n. 17. f. 42. & nu. 18.

Legata nominatim ab heredem relictæ ab eo petenda sunt, & si restituta fuerint hæreditas non deductis legatis, repetit a fideicommissario. ar. 4. nu. 22. f. 42.

Legata nominatim de re relictæ fideicommissarius in solidum præstat nõ factio inuentario, aliquin pro viribus hereditatis nõ detracta Falcidia, aut Trebellianica. a. 4. n. 44.

Legata relictæ ab instituto censentur repetita a substituto per fideicommissum. ar. 4. nu. 19. f. 42.

Legata relictæ nominatim a fideicommissario non debentur ab heredem. ar. 40. nu. 20. f. 42.

Legata

I N D E X.

Legata res eidem bis in eodem testamento quemadmodum
debeatur. ar. 16. nu. 3. 2. f. 144.

Legata relicta ad vitam legatarius, & post eius mortem sub
stituto heredem, an sint conditionalis. ar. 12. nu. 7. 8. f. 285.

Legata relicta ad vitam alicuius, eius morte redeunt ad
ius hereditarium. ar. 3. 2. nu. 76. f. 285.

Legata potius videntur relicta ab heredem instituto, quam
a fideicommissario substituto. ar. 12. nu. 3. f. 104.

Legata pure relicta integre præstantur, & quarta detra-
hitur de eo quod est in fideicommissio vniuersali condi-
tionali. ar. 4. nu. 40. f. 42.

Legata quando videntur relicta a fideicommissario, &
non ab heredem. ar. 4. nu. 21. f. 42.

Legata, si quædam inde fallabilia sint, an quarta q̄ ex istis
non deducitur, detrahatur de alijs. ar. 4. nu. 30. f. 42.

Legata, & fideicommissa particularia relicta de re legata
videntur relicta ad omnes legatarios. ar. 12. nu. 4. f. 104.

Legata & fideicommissa ad tempus relinquere possunt. ar.
11. nu. 10. f. 60.

Legata, & fideicommissum pro quota pure relicta constituto
fideicommissio conditionalis in residuo, eueniente conditio-
ne contribuit in detractioe quartæ. a. 4. nu. 39. f. 42.

Legata, & onera iniuncta substituto per vulgarem, eo nõ
capiente non debentur a primo. ar. 15. nu. 20. f. 135.
& nume. 21. 22.

Legata, & fideicommissa, & cætera onera tenetur subire
is, penes quem res remanet, quando is grauius non ca-
pit, nec habet substitutum, aut coniunctum, & eo casu
omnes conditiones, quæ prodesse legatario grauiato,
prosumt heredem. ar. 16. nu. 89. f. 144.

Legata, & fideicommissa relicta a primo censentur repetita
a substituto. ar. 16. nu. 59. f. 144. limita nu. 60. 61. 62.

Legata, & fideicommissa particularia pure relicta ab he-
redes transmittuntur, si post testatoris mortem etiam
ante aditam hereditatem legatarius decesserit. ar. 31.
nu. 2. fol. 278.

Legata ex iuris necessitate continentur in vniuersali insti-
tutione. ar. 7. nu. 26.

Legata quoloco ab heredem præstentur. ar. 5. 3. nu. 8. f. 520.

Legatarius, & fideicommissarius particulares non cogunt
heredem adire hereditatem. ar. 2. nu. 48.

Legatarij primo nominati, in quibusdam casibus præse-
runtur alijs. ar. 4. nu. 59. f. 42.

Non si sit legatarij quantitas. ibid. nu. 60.

Legatario partis bonorum non acquiritur dominium sine
traditione, ideo cessante mora fructus non debentur
legatario. ar. 49. nu. 80. f. 456. limita vsq; ad nu. 84.

Legatarij pro re reueta per heredem, qui sit supra quartam
trebellianicam in eo excessu recursum habent aduersus
heredem, quatenus legata integra consequi nõ possint
a fideicommissario. ar. 4. nu. 7. f. 42.

Legatarius certæ speciei, etiam quod agnouerit legatum,
non poterit grauari vltra precium illius speciei, nisi in
quantitate grauetur. ar. 33. nu. 40. f. 296.

Legatarius quantitatis grauius in re aliena non tenetur
plus impendere, & idem si grauius fuerit aliqua fa-
cere. ar. 33. nu. 38. f. 296. & nu. 39.

Legatarius certæ quantitatis, non potest in quantitate
plus grauari. ar. 33. nu. 34. f. 296.

Legatarius si priuatur legato, quia non paruit precepto
testatoris, cui applicetur. ar. 11. nu. 13. f. 86.

Legatarius inuadens possessionem rei per heredem posses-
sa cadit a suo iure. ar. 47. nu. 11. f. 430.

Legatarius certæ rei, cum agit aduersus tertium in possessionem
reum, an teneatur probare de dominio, vel quous ipsius
testatoris. ar. 4. nu. 27. f. 406.

Legatarius particularis qui non possidet non est legitimus
contradictor heredis in possessione. ar. 38. nume. 32.
f. 440. & nu. 33. & 34.

Legatarius occupans res non sibi legatas de expilata hæ-
reditate tenetur. ar. 47. nu. 36. f. 430.

Legatarius grauius in re legata pro parte, dimittit sub
legatario pro rata, prout sibi per Falcidiam dimittit
fuit. ar. 4. nu. 46. f. 42.

Legatis, & fideicommissis dimittitur, an minuatur ope-
ra iniuncta. ar. 4. nu. 49. f. 42.

Legatum nõ presumitur relitum aïo cõpẽsandi cũ debito
voluntario, sed est debito necessario. a. 33. nu. 21. f. 296.

Legatum relitum post mortem plurim, debetur omnibus
mortuis, non ante. ar. 13. nu. 57. f. 113.

Legatũ multiplex & annuum sub conditione potestatiua
relitum, pro quibus annis impleatur, debetur. ar.
16. nu. 157. f. 113.

Legatum annuũ relitum ciuitati, & locis pijs, an spacio
annorum centum finitur pro affirmatiua plaris addu-
cuntur. ar. 30. nu. 8. f. 275.

Legatum relitum sub conditione casuali, si interim mori-
tur grauius non redditur caducum, secus si interim
prædecedat honoratus. ar. 12. nu. 12. f. 104.

Legatum duobus relitum diuersis temporibus quandoq;
cedit. ar. 22. nu. 74. f. 193.

Legatum in dubio sic accipi debet, ne reddatur caducum.
ar. 31. nu. 20. f. 278.

Legatum vni relitum diuersis temporibus cedere non po-
test. ar. 22. nu. 72. f. 193.

Legatum quantitatũ in terris & possessionibus, debetur
pro estimatione eius temporis, quo cedit dies legati.
ar. 35. nu. 18. f. 320.

Legatum relitum animo compensandi cum debito, com-
pensatur pro rata crediti, & quod plus est in credito
legatarius petit. ar. 33. nu. 42. f. 296.

Legatum de re aliqua vni debita relitum, si de debito nõ
constat iure legati debetur. ar. 7. nu. 42. f. 62. & limita
vt num. 43. 44.

Legis dispositio facilius moderatur, declaratur, restringi-
tur, & ampliatur, quam hominis. a. 24. n. 42. f. 224.

Leges etiam exorbitantes loquentes de filiis, & de filijs le-
gitimis & naturalibus, locum quoque habent in legi-
timatis. ar. 23. nu. 28. f. 209.

Legi de his ff. de translatio. pacto renunciari non potest.
ar. 52. nu. 78. f. 493.

Legis finalis. C. de edic. Di. Adr. Remedium competit vni
uersalibus successoribus, primis, secundis, & deinceps
ex testamento. ar. 48. nu. 1. f. 440.

Ac etiam fideicommissarij vniuersalibus, ibidem.

Legitima assignata per patrem viuenti filio, autis facul-
tatis ante eius mortem augetur. ar. 36. n. 17. f. 326.

Et diminutis diminuit. ibi. n. 18. excipe vt n. 19. 20. 21.

Legitima an distrahi possit plene desinitur, & distingui-
tur. ar. 8. nu. 42. f. 68.

Comei obiectio diluitur. ibi. nu. 43.

Ancharanti quoque contradictio. nu. 44.

Legitima an pbeat titulu hereditariũ. a. 36. n. 60. f. 326.

Legitima, an p rata detrahatur de legatis. ar. 4. n. 32. f. 42.

Legitima assignata in certis bonis si ea pereunt, perire lo-
siliũ occidunt. a. 42. nu. 89. f. 384.

Legitima

I N D E X.

Legitima arctiori vinculo debetur descendenti, quam ascendenti. ar. 49. nu. 44. f. 449.

Legitima ascendenti est aucta de quadrante ad trientem pro ut ascendenti, & in pluribus comparatur. ar. 49. nu. 47. f. 449.

Legitima an præbeat titulum institutionis an uero sit, quata bonorum. ar. 2. nu. 42. f. 9.

Legitima an continetur sub vniuersali, bonorum filij hypothea. ar. 3. nu. 130. f. 21.

Legitima an relinqui possit in pecunijs, & mobilibus. ar. 36. nu. 71. f. 326.

Legitima commutabiliter debetur non in commutabiliter. ar. 3. nu. 129. f. 21.

Legitima debetur filio cum fructibus, nec sufficit relinquere proprietates, quo tanti valeant, quantum legitima tota. ar. 36. nu. 68. f. 326. & reu. seq.

Legitima detrahatur de fideicommissio, quod committitur ob inobseruatū præceptū testatoris. ar. 36. nu. 66. f. 326.

Legitima de rebus p contractum paternum restitutioni subiectis detrahi potest. ar. 51. nu. 23. f. 480.

Legitima debetur statim ex die mortis, testatoris cum fructibus. ar. 49. nu. 40. f. 449.

Legitima debet relinqui absq; onere, quod quidem pulchre declaratur. ar. 36. nu. 61. f. 326.

Potest tamē filius pindivellū in ea grauari ibi. nu. 62.

Legitima detrahatur contra voluntatem testatoris nisi relicta sit. ar. 36. nu. 151. f. 326.

Legitima differt a Falcidia, & Trebellianica quo ad filij creditores. ar. 3. nu. 131. f. 21.

Legitima detrahatur etiam de portione per fratrem cohæredem repudiata. ar. 8. nu. 3. f. 68.

Legitima debetur ascendenti. ar. 36. nu. 44. f. 326.

Legitima est onus hereditarium, & ab hærede paterna non a legatariis. ar. 4. nu. 33. f. 42.

Legitima expresse in testamento prohibita si filius de eo simpliciter hæreditem agnoscat in ea non sibi præiudicat. ar. 36. nu. 84. f. 326.

Legitima ex causa pro ea consequenda, qua actio competit. ar. 36. nu. 147. f. 326.

Et an pro legitima, & supplemento sint hypotheata bona paterna. ibidem.

Legitima filio, vel filia relicta non datur reuocis contra hæredes bonorum patris, ex causa dotis danda ipsi filia, aut accipit dea per filium. ar. 42. n. 9. f. 379. & n. 10.

Legitima ipso iure rescatur. ar. 36. nu. 27. f. 326.

Legitima impatur in Falcidia, & Trebellianicam pure debeat. ar. 3. nu. 49. f. 21.

Legitima in dubio non claudisur in fideicommissio vniuersali paterno. ar. 8. nu. 40.

Legitima minuit immensas donationes per patrem factas. ar. 36. nu. 35. f. 326.

Legitima non debet filijs nō succedentibus. ar. 36. n. 6. f. 326.

Et cōmodi fieri potest, non de singulis corporibus, deducit, sed in aliquibus. nu. 34. ibid. nu. 35. & 36.

Legitima non debetur filio excluso a successione p pactū, data eius validate. ar. 36. nu. 78. f. 324.

Legitima non debetur ex hæredario. ar. 36. n. 142. f. 326.

Legitima non debetur naturalibus, nisi legitimati sint. ar. 36. nu. 40. f. 326.

Legitima nō minuitur peremptis corporibus legatis, si alia super sint bona. ar. 36. nu. 32. f. 326. & nu. 33.

Legitima non amittitur ob non constitutionem inuentarij. ar. 36. nu. 140. f. 326.

Legitima non detrahatur per cohæredem extraneum de portione a filio cohærede repudiata. ar. 8. nu. 6. f. 68.

Legitima non includitur in fideicommissio vniuersali filio iniuncto. ar. 3. nu. 132. f. 21.

Legitima non debetur filio excluso a successione intestata. ar. 38. nu. 16. f. 350.

Legitima omnibus præualeat legatis et ad pias causas, ac fideicommissis vniuersalibus. ar. 4. nu. 14. f. 42. & nu. 15.

Legitima pro tertia debetur in singulis corporibus hereditarijs. ar. 36. nu. 73. f. 326.

Legitima portio accrescens ex fideicommissio non restituitur, contra Ruin. ar. 8. nu. 5. f. 68.

Legitima p immensas donationes non tollitur filijs natis aut nascituris. ar. 51. nu. 22. f. 480.

Legitima quo titulo relinqui debeat. ar. 36. n. 5. f. 326.

Legitima quibus personis debita sit. ar. 36. nu. 38. f. 326. & nu. 39.

Legitima quibus casibus amittitur. ar. 36. n. 139. f. 326.

Legitima quid sit. ar. 36. nu. 1. f. 326.

Legitima sumit initium a causa testati, & debetur ab intestato. ar. 36. nu. 5. f. 326.

Legitima statim absq; intervallo ex die mortis euellitur. ar. 36. nu. 113. f. 326. & 114.

Legitima regulatur ab intestato, rebus sic habentibus intestato prout testamento. ar. 36. nu. 11. f. 325.

Adeo ni nec et in illis affirmatio debeat. ibid. nu. 12.

Legitima relinqui debet ascendenti titulo institutionis. ar. 49. nu. 48. f. 449.

Legitima semel detracta cessat omnis questio de augmento, & diminutione. ar. 36. nu. 29. f. 326.

Legitima ad alimentam argumentatione non tute est. ar. 36. nu. 146. f. 326.

Legitima detractio an impedit hæredem, vel fideicommissarium in possessione. ar. 47. nu. 66. f. 430.

Legitima detractio an filius remittere possit in præiudicium suorum creditorum. ar. 3. nu. 128.

Legitime ex causa an filius sit creditor in bonis paternis. ar. 36. nu. 150. f. 326.

Legitima ex causa an filius agere debeat contra hæredem tantum, an etiam aduersus legatarios pro rata. ar. 36. nu. 149. f. 326.

Legitima ex causa singuli legatarij, aut qui ab hærede emerunt, pro rata tenentur non in solidum. ar. 36. nu. 154. f. 326.

Legitima ex causa filius creditor est, non dominus bonorum. ar. 36. nu. 33. f. 326.

Legitima in computatione filia simpliciter exclusa a successione primis non facit numerum, nec pactum. ar. 38. nu. 14. f. 350.

Legitima in deductione an testator possit prohibere ius accrescendi. ar. 38. nu. 8. f. 350.

Legitima in computatione an renuncians faciat partē, & numerum, legitimam pater viuens consentienti filio soluere potest. ar. 38. nu. 12. f. 350.

Legitima in computatione filij omnino in successibiles nō faciunt partem, nec numerum. ar. 38. nu. 4. f. 350.

Legitima in computatione, qui non facit per rem, non facit numerum. ar. 38. nu. 2. f. 350.

Legitima in deductione locus est iuri accrescendi. ar. 38. nu. 5. f. 350.

Etiam inter succedentes d'uxo iure. nu. 6.

Legitima in computatione frater prateritus non facit partem matri. ar. 38. nu. 13. f. 350.

Legitima

Legitima in computatione an, qui non succedit, faciat partem, aut numerum. ar. 36. nu. 1. f. 350.
Legitima supplementum deditur contra voluntatem defuncti. ar. 36. nu. 82. f. 326.
Legitima supplementum petitur conditione ex lege, quæ in rem scripta est. ar. 36. nu. 1. f. 326.
Legitima supplementum non tollitur per pactum quod non sit iuratum. ar. 36. nu. 79. f. 326.
Legitima supplementum non tollitur per renunciam generalem. ar. 36. nu. 98. f. 326. & nu. 99. 100.
Legitima supplementum causatur, & inducitur ex lege abiq; dispositione testatoris. ar. 36. nu. 151. f. 326.
Legitima supplementum non tollitur, per quietationem ad recepta, & acceptationem relicti. ar. 36. nu. 93. f. 326.
 Etiam si pater prohibuerit filium plus petere ibi. nu. 94. Limita nu. 95. 96. 99.
Legitimam pater viuens filio assignare non tenetur. ar. 36. nu. 143. f. 326.
 Et si assignauerit reuocare potest. ibi. nu. 15.
Legitima potest pater relinquere in rebus æque idoneis, aut parum diffinitis. ar. 36. nu. 75. f. 326.
Legitimam si prout non exhibeat hæres, & expectet se cōdemnari, in duplum tenetur. ar. 36. nu. 70. f. 326.
Legitimam si pater viuens assignasset, aliam dare non tenetur. ar. 36. nu. 143. f. 326.
Legitimam si pater viuens filio assignauerit quam ipse consumpsit, non tenetur iterum aliam assignare legitimam. ar. 42. nu. 13. f. 379.
Legitima prout pater assignatus, filius hæres institutus, et p fideicommissu grauatus detrahatur. ar. 36. nu. 75. f. 326.
Legitimam potest index pro suo arbitrio assignare in una re, vel plurib. ar. 36. nu. 70. f. 326.
Legitimam filio debitam fideicommissum uniuersale non completitur. ar. 36. nu. 82. f. 326.
Legitimam non potest filius eligere in corporibus, quæ ipse maluerit. ar. 36. nu. 88. f. 326.
Legitimantur filij per subsequens matrimonium, quāuis mater sit vilis conditionis. ar. 24. nu. 51. f. 224.
Legitimantur per matrimonium filij ante nati licet de medio intercesserit impedimentum. ar. 24. nu. 60. f. 224.
Legitimantur per matrimonium subsequens nati ex ancillis. ar. 24. nu. 48. f. 224.
Legitimantur per matrimonium subsequens filij nati ex parentibus inter quos matrimonium constare poterat, alias non. ar. 24. nu. 49. f. 224.
Legitimantur iure Canonico nati ex soluto & soluta, licet non in demo retenta. ar. 24. nu. 53. f. 224.
Legitimandi spurij, & incestuosos auctoritatem principis palatinus conferre potest. ar. 23. nu. 47. f. 209.
Legitimare verbum designat propriam legitimacionem. ar. 23. nu. 35. f. 209.
Legitimari potest naturalis a Principe seculari sic, ut habeat successiones illas, quas habent illi, qui nascuntur de legitimo matrimonio. ar. 24. nu. 21. f. 224.
Legitimari non possunt naturales et spurij nobiles a comitibus palatinis siue speciali principis cōcessa. ar. 23. nu. 47. f. 209.
Legitimari possunt spurij, & illegitime nati de potestate suprema, aut succedere in fideicommissis, ad quæ vocantur filij legitimi, & naturales. ar. 23. nu. 68. f. 209.
Legitimari non potest quis vi filius alicuius, nisi sit filius filius. ar. 23. nu. 38. f. 209.
Legitimari per matrimonium ut quis possit plura requiruntur. ar. 24. nu. 47. f. 224.

Legitimati per matrimonium sunt iustij filij, & proprie legitimi. ar. 24. nu. 15. f. 224.
 Cōsequuntur omnes successione quas habent illi, qui ab initio legitimi sunt. ar. 24. nu. 16. f. 224. vide n. sequentes.
 Et pari perfruuntur fortuna cum natis post matrimonium ibi. nu. 17.
Legitimati per rescriptum Cæsareum non continentur in conditionibus, & fideicommissis de filiis legitimis, & naturalibus, ad exclusionem substitutorum ex Senatusconsulto. Vener. 1567. & ex bulla Pij 4. 1562. ar. 23. nu. 13. f. 209.
Legitimati per matrimonium subsequens admittuntur ad omnia in quibus vocantur legitimi, & naturales. ar. 24. nu. 13. f. 224.
Legitimati per matrimonium, ex complurium sententia non sunt legitime nati ac deo non continentur in hominum dispositionibus, de legitime natis, seu de legitimo matrimonio. ar. 24. nu. 25. f. 224.
Legitimati per matrimonium succedunt in feudis secularibus, & ecclesiasticis, non sic per rescriptum. ar. 24. nu. 9. f. 224. & nu. 10. 11. 12.
Legitimati spurij in forma plenaria continentur in dispositione hominis, de filiis legitimis, & naturalibus. ar. 23. nu. 46. f. 209.
Legitimati per matrimonium inspecto vsu cōmuni loquendi, non sunt de legitimo matrimonio. ar. 24. nu. 38. f. 224.
Legitimati per matrimonium sunt fauorabiles, & ex pluribus. ar. 24. nu. 23. f. 224.
Legitimati per matrimonium differunt a legitime natis. ar. 24. nu. 33. f. 224.
Legitimati per matrimonium plus iuris assequuntur quā legitimati per rescriptum. ar. 24. nu. 23. f. 224.
Legitimati per matrimonium non sunt adeo decorosi, prout legitime nati. ar. 24. nu. 30. f. 224.
Legitimati per rescriptum continentur in dispositione hominis loquente de filiis. ar. 23. nu. 37. f. 209.
Legitimati per rescriptum continentur in dispositione de filiis legitimis, & naturalibus. ar. 23. nu. 39. f. 209.
Legitimatio, non citato, aut dissente iustitio, an valida sit. ar. 23. nu. 50. f. 209.
Legitimatio inutiliter facta non prescribitur spatio longissimi temporis. ar. 23. nu. 89. f. 209.
Legitimatio per matrimonium fauorabilior est quam per rescriptum. ar. 24. nu. 33. f. 224.
Legitimatio facta a Papa cum dispensatione super radice matrimony processit ubique & quo ad omnia. ar. 23. nu. 72. f. 209.
Legitimatio per matrimonium quam cohabitationem inter parentes exigit. ar. 24. nu. 53. f. 224.
Legitimatio de aliquo vi filio constituit filium in possessione filiationis. ar. 43. nu. 78. f. 393.
Legitimatio facta a palatinis, vel etiam a principe, ut valeat extantibus legitimis oportet vt de illorum existētia sint certiorati. ar. 23. nu. 58. f. 209.
 Et non pradiantur legitimis non citatis in sua legitima. ibi. nu. 59.
 De plenitudine autem potestatis secus ibi. nu. 60.
Legitimatio facta de aliquo vi spurio vel naturali si inuvalida sit, inuvalidam reddit institutionem de eo vii legitimato. ar. 22. nu. 20. f. 9.
Legitimatio naturalium de potestate ordinaria fieri non potest extantibus filiis legitimis ideo de eis fieri debet mentio. ar. 23. nu. 53. f. 209. vide etiam nu. 54. & 55. Legi.

I N D E X.

Legitimatio non retrahitur. ar. 24. nu. 3 f. 224.
Legitimatio facta à principibus laicis per quam naturales aut spurii restituntur primis natalibus, & antiquæ ingenuitati, est vera legitimatio. ar. 23. nu. 36 f. 209.
Legitimatio ad præiudiciū comprehensoriū in investitiis feudilibus & emphyteuticis non valet eis non citatis, nec contentiōisibus. ar. 23. nu. 64 f. 209.
Nec etiam ad præiudiciū donatarij post donationem perfectam. nu. 65 ibid.
Legitimatio per subsequens matrimonium exigit instrumentorum confessionem, aliās filij non legitimantur. ar. 24. nu. 54 f. 224.
Legitimatio favorabilior est quam adoptio. ar. 23. num. 41 fol. 209.
Legitimatio per rescriptum est de regalibus. ar. 23. num. 90 fol. 209.
Legitimatio facta post mortē patris non præiudicat ijs, quibus questum fuit ius. ar. 23. nu. 74 f. 209.
Legitimatio facta cum clausula sine præiudicio filiorum legitimorum, filij legitimi ex integro succedunt ex testamento & ab intestato, prout si naturales non fuissent legitimi. ar. 23. nu. 80 f. 209.
Si autem facta sit cum clausula sine præiudicio venientia ab intestato, prodest quidem clausula agnatis in iure tunc realiter acquisito, aut delato, aut etiam in spe cōpetente ex causa de præterito. ibi. nu. 81. & nu. seq.
Legitimationem adversus potestē dicit de nullitate. ar. 23. num. 66 fol. 209.
Legitimationes factæ in terris Dom. Ven. an valeant ex auctoritate Cesaris. ar. 23. nu. 18 f. 209.
Legitimationes ex auctoritate pontificia non præiudicant legitimis successoribus. ar. 23. nu. 6 f. 209.
Legitimationes factæ in terris infensandis à Papa, aut ab Imperatore, ex eorum auctoritate an valeant. ar. 23. nu. 19 fol. 209.
Legitimationis per matrimonium magna est vis, & de illius effectibus qui etiam exinde proveniunt initio patre. ar. 24. nu. 1 f. 224.
Legitimationis plures sunt species. ar. 23. nu. 33 f. 209.
Legitimationis inualiditas infra quantum tempus obijci possit. ar. 23. nu. 88 f. 209.
Legitimato per rescriptum debetur legitima, & iura omnia quæ inde pendent. ar. 23. nu. 27 f. 209.
Legitimato per rescriptum an plus relinquij possit, quam filio legitimo, & naturali. ar. 23. nu. 31 f. 209.
Legitimato per matrimonium plus relinquij potest quam filio ab initio legitimato. ar. 24. nu. 4 f. 224.
Legitimatus per matrimonium à successione fideicommissaria, de filijs natis de legitimo matrimonio pellitur. ar. 24. nu. 46 f. 224.
Legitimatus per matrimonium, ac et per rescriptum pontificium potest eligi episcopum. ar. 24. nu. 43 f. 224.
Legitimatus cum hoc, ut patri succedat in eo, quod ipsi patri placeret, an habeat ius petendi, aut retinendi legitima. ar. 36. nu. 9 f. 326 & nu. 10.
Legitimatus per rescriptum an succedat in fideicommissis nobilitum. ar. 23. nu. 42 f. 209.
Legitimatus per matrimonium incepto initio nascēdi, non est natus de legitimo matrimonio. ar. 24. nu. 27 f. 224.
Legitimatus per matrimonium continens in statu loquutionis de legitimis, & naturalibus. ar. 24. nu. 5 f. 224.
Legitimatus per rescriptum, iura omnia legitimorum, & suorum affigitur. ar. 23. nu. 26 f. 209.

Legitimatus cum clausula sine præiudicio, non excludit substitutum. ar. 23. nu. 7 f. 209.
Legitimatus plenarie per rescriptum pontificium capax est etiam dignitatis episcopatus, secus est in dispensato. ar. 23. nu. 8 fol. 209.
Legitimatus per matrimonium repelli potest ne succedat in fideicommissis, & feudis. ar. 24. nu. 26 f. 224.
Legitimatus per matrimonium desinit omnino esse infamis, secus si per rescriptum. ar. 24. nu. 8 f. 224.
Legitimatus per rescriptum non continetur in dispositione hominis de legitimo matrimonio, seu legitime natis. ar. 23. nu. 45 f. 209.
Legitimatus ex auctoritate Cesaria non succedit in feudilibus, & emphyteuticis ecclesiasticis. ar. 23. num. 11 fol. 209.
Legitimatus per matrimonium in primogenituris non præferit filij ante eum natus de legitimo matrimonio, quousque legitimatus per naturam maior sit. ar. 24. nu. 35 f. 224.
Legitimatus per rescriptum est verè legitimus, & naturalis. ar. 23. nu. 40 f. 209.
Legitimatus per matrimonium præferitur in iure primogenituræ post natis. ar. 24. nu. 6 f. 224.
Legitimatus per rescriptum, an continetur in statutis de filijs legitimis, & naturalibus. ar. 23. nu. 29 f. 209.
Legitimatus per matrimonium in legalibus ordinationibus habetur pro legitime nato. ar. 24. nu. 41 f. 224.
Legitimatus, seu dispensatus quo ad sacros ordines, an redat habilis ad succedendū in palatib. ar. 23. nu. 9 f. 209.
Legitimatus per rescriptum an efficiatur verè legitimus. ar. 23. nu. 30 f. 209.
Legitimatus ad exclusionem substituti, quod ad eum censetur plene legitimatus. ar. 23. nu. 49 f. 209.
Legitimatus ad quemdam, an possit dici legitimatus, an vero sit dispensatus. ar. 23. nu. 34 f. 209.
Legimitas favore prolis præsumitur. ar. 43. nu. 71 f. 393.
Legitum an quis sit natus ipsi partus non conceptionis inspicit, nisi ipsi hoc sit natus vili. ar. 24. nu. 39 f. 224.
Legitimorum heredum nomine an contineantur nedum descendentes sed et transverales. ar. 23. nu. 79 f. 209.
Legitimus quis præsumatur, an naturalis vel spiritus constituto de iuratione. ar. 43. nu. 70 f. 393.
Legis si remedium. C. de edi di. Ad. competit nedum cum verum possessio est iacua sed etiam cum occupata est. ar. 43. nu. 19 f. 440. vide nu. 20. 21.
Lex cum aius. ff. de condi. & demon. cessat si filij non succedunt. ar. 25. nu. 59 f. 235.
Item, cum substitutus potior esset in successione testatoris filia gravata, quæ ex tacita conditione agit de iulium excludendo. ibi. nu. 60 & 61.
Lex cum aius. ff. de condi. & demon. an locum habeat in filijs non honoratis in re, qua agitur sed tantum positis in conditione. ar. 13. nu. 92 f. 113.
Lex cogit in primis. ff. de rebel. declaratur. ar. 1. nu. 34 f. 2.
Lex Centurio. ff. de vulg. inducitur, ut pupillaris continetur in compendiosa. ar. 34. nu. 26 f. 306.
**Lex Domos hæreditarias. ff. de leg. 1. declaratur, & conciliatur cū in fundo. ff. de rei vend. a. 50. nu. 74 f. 472.
Lex de his. locum habet in quocumque actu per quem agitur de cōtēis in testō, & inter quoscuq. ar. 52. nu. 23 f. 493.
Lex de his. ff. de transact. locum habet in contractu divisionis. ar. 52. nu. 20 f. 493.
Lex de his. ff. de transact. locum habet in pacto gratuito. ar. 52. nu. 15 f. 493.**

Lex

I N D E X.

- Lex finalis. C. de verb. signi. declarat. ar. 19. nu. 14. f. 174.*
Lex finalis. C. de fideicom. declaratur. a. 43. nu. 4. f. 393.
Lex ex facto. §. si quis autem. ff. ad Trebell. declaratur. ar. 1. nu. 41. fol. 2.
Lex in fundo. ff. de rei vendica. in sui ratione locum quoq; habet in possessore bonafidei cum titulo a vero domino, & per eam glossatur tex. in c. 1. §. si passallus. in titu. sic finit lex. ar. 50. nu. 48. f. 468.
Lex in his quæ sunt iuris operatur, & inducit secundum veritatem. ar. 23. nu. 46. f. 209.
Lex in fundo. ff. de rei vendica. locum non habet in expensis necessariis. ar. 50. n. 32. f. 463.
Lex in testamento. ff. de condi. & demon. declaratur. ar. 44. nu. 51. f. 406.
Lex iubemus. C. ad Trebell. non est correctæ & pulchre declaratur. ar. 3. nu. 108.
Lex Imperator. ff. ad Trebellia. declaratur. ar. 40. nu. 16. fol. 358.
Lex in fundo. ff. de rei vendica. declaratur. ar. 50. nu. 74. fol. 472.
Et conciliatur cum l. domos. ff. de leg. 1. ibid.
Lex licet aliquid ipso iure inducat autamen intelligitur parte volente. ar. 2. nu. 64. f. 9.
Lex Lucius. ff. de hared. insti. declaratur. a. 28. n. 14. f. 255.
Lex mulier. ff. ad Trebell. declaratur. ar. 11. nu. 46. f. 86.
Lex precibus. C. de impub. declaratur. a. 34. n. 25. f. 306.
Lex prima. C. de pactis. declaratur. ar. 28. nu. 7. f. 255.
Lex Quidam testamento Proculum. ff. de vulga. declaratur. ar. 13. nu. 54. f. 113.
Lex si debitor. ff. ad l. Falcid. declaratur. ar. 3. n. 33. f. 21.
Lex si cognatus. ff. de reb. dub. plene declaratur. ar. 19. nu. 30. fol. 174.
Lex Titia. ff. ad l. Falcid. declaratur. ar. 7. nu. 67. f. 62.
Lex Verbis civilibus. ff. de vulga. declaratur. ar. 3. 4. nu. 71. fol. 306.
Libelli forma in interdicto quorum legatorum. ar. 47. nu. 79. fol. 430.
Libelli forma in interdicto quorum bonorum. ar. 46. nu. 36. fol. 423.
Libellus an requiratur in remedio l. final. C. de edi. Di. Ad. declaratur. ar. 48. nu. 57. f. 440.
Libellus non requiritur, cum imploratur iudicis officium pro executione rei indicatæ. ar. 48. nu. 58. f. 440.
Libellus qualiter sit formandus in materia. l. fi. C. de edi. di. Ad. ar. 48. nu. 60. f. 440.
Libera potestas ex quibus clausulis videatur attributa. ar. 52. nu. 43. f. 493.
Libere fundum à servitutibus, & pensionibus, utilis impensa est. ar. 50. nu. 27. f. 468.
Libere Verbum, in substitutionibus adiectum, operatur, ut substitutus possit propria auctoritate apprehendere possessionem. ar. 19. nu. 20. f. 174.
Liberis & descendantibus substitutis cum qualitate hæreditaria, nepos concurret cum patre, & hæres remotiores cum propinquiorebus. ar. 21. nu. 46. f. 184.
Liberorum, & descendantium nomine, qui continentur. ar. 22. nu. 43. f. 193.
Liberorum nomen in feudalibus ad masculos restringitur. ar. 32. nu. 10. f. 285.
Liberorum appellatio omnes utriusq; sexus includit. ar. 25. nu. 8. f. 235.
Liberum, & plenum, aq. pollentia sunt. ar. 3. n. 95. f. 21.
Licentiatius consensus non tollit iura de futuro. ar. 52. nu. 13. fol. 493.
Limitationes ad regulas. l. ex capite hominis inuenta non sunt recipiendæ. ar. 29. nu. 38. f. 268.
Lineæ omnes, seu descendentes omnes adiutuntur vacante fideicommissio. ar. 20. nu. 7. f. 179.
Linea dupliciter accipitur, & in dubio de recta intelligitur. l. 1. plura scribuntur in proposito cum de linea alienius dispositio loquitur. ar. 22. nu. 24. f. 193.
Linea masculina alicuius incipit ab eius filio, & feminina à filia. ar. 26. nu. 28. f. 246.
Lite contestata possessor constituitur in presumpta malefidei. ar. 49. nu. 137. f. 456.
Locare potest perceptionem, & commoditatem fructuum ad longum tempus, quo rem locare non potest. ar. 40. n. 119. fol. 373.
Locari an possint res fideicommissariæ ita, ut fideicommissarius teneatur stare locationi. ar. 40. n. 90. f. 373.
Locatio ad longum tempus transferri ius utilis dominii. ar. 40. nu. 94. f. 373.
Locatio ad vitam dicitur ad longum tempus. ar. 40. nu. 109. fol. 373.
Locatio ad longum tempus alienatio est. ar. 40. nu. 107. fol. 373. & nu. 108.
Locatio ad longum tempus est annorum decem. ar. 40. nu. 93. fol. 373.
Locationi a testatore facta fideicommissarius, & legatarius particularis stare non tenetur, si sit ad modicum tempus, nec contra conductorem. ar. 40. nu. 90. f. 373.
Locationi non tenetur stare successor quando ius prius perimitur. ar. 40. nu. 104. f. 373.
Locationi facta per usufructuarium non tenetur stare proprietarius. ar. 40. nu. 104. f. 373.
Item, nec successor in beneficio ecclesiastico ibid.
Locationi facta per aliquem ratione officii, & administrationis rei successor in officio, ac in re stare tenetur. ar. 40. nu. 98. f. 373.
Locationi facta per debitorem non tenetur stare creditor, cui res fuit in solutum adjudicata. ar. 40. n. 102. f. 373.
Locationi an tenetur stare successor per sententiam. ar. 40. n. 101. fol. 373.
Locationi ad longum tempus stare tenetur singularis successor. ar. 40. nu. 95. f. 373.
Locationi ad medium tempus facta per gravatum, an fideicommissarius stare tenetur. ar. 40. nu. 96. f. 373.
Locationi ad longum tempus facta à gravato fideicommissarius stare non tenetur. ar. 40. nu. 106. f. 373.
Locupletatum quem esse alleganti, onus probandi incumbit. ar. 49. nu. 116. f. 456.
Lucra dotalia tam ex parte viri, quam ex parte uxoris ex pacto locum habent in rebus fideicommissariis in decem traditis, aut obligatis, in terminis Authen. res quæ. C. commun. de leg. ar. 42. n. 96. f. 390. & nu. 97.
Lucrum dotis delatum marito præmoriante uxore cum liberis, ut debeatur oportet liberos adesse tempore mortis uxoris. ar. 29. nu. 8. f. 268.

M

Malefides defuncti nocet eius hæredi. a. 49. n. 133. fol. 456. & nu. seq.
 Malefides superueniens operatur, ut ex tunc possessor teneatur de perceptis, & de percipiendis. ar. 49. n. 135. fol. 456.

Malefidei

Malefidei poffefforem præfumptum titulus excufat à p.
cipiendis. ar. 49. nu. 136. f. 476.

Malefidei poffeffor ve perempta etiam in vniuerfalibus
pro impenfis neceffarijs nihil detrahit. ar. 50. num.
28. fol. 463.

Malefidei poffeffor impenfis neceffarias in rem factas,
per rei retentionem fibi feruat, alias reftituitare nihil
detrahit. ar. 50. nu. 26. f. 463.

Malefidei poffeffor reftituit fructus, non tamen ex fuis
melioramentis. ar. 50. nu. 67. f. 472.

Mandatum ad pias caufas tranfit ad onus heredum ir-
reuoocabiliter. ar. 51. nu. 57. f. 480.

Mandatum reuocari poteft, cum alteri non eft ius qua-
fitum. ar. 44. nu. 36. 37.

Mantica improbat. ar. 11. nu. 42. f. 86.

Maritus pro tempore matrimonij cõftantis tenetur fol-
uere onera pro rebus. ar. 50. nu. 20. f. 463.

Maritus impenfis factas in res vxoriar iure actionis
repetit. ar. 50. nu. 60. f. 472.

Mafculi defcendentes præferuntur feminis in fideicom-
miffio fucceffio afcendenti, flante ftatuto exclusiuo
faminarum quauis femina in fucceffione patris gra-
uati excluderet mafculum. ar. 20. nu. 23. f. 17.

Mafculi vnius colonell. an excludant feminas alterius
in fideicommissarijs, feudilibus, & emphyteuticis,
quando ab initio concessio facta fuit duobus, aut tri-
bus pro mafculis & feminis, cum pralatione mafcu-
lorum in fideicommissis, referuntur opiniones pro ma-
fculis. ar. 27. num. 12. f. 251.

Mafculi ex feminis in contrahibus non continentur. sub
nomine defcendentium mafculorum. ar. 26. nu. 8. f.
246. fallit vsq; ad nu. 14. ibidem.

Mafculinitatis qualitas ex rationis maiortate repetita
videtur. ar. 25. nu. 3. f. 235.

Mafculinitatis qualitas exprefsa in vna oratione inter
certas personas, an intelligatur repetita in alia ora-
tione quo ad alias personas. ar. 25. nu. 3. f. 235.

Mafculinitatis ratio quando poffit videri habita. ar. 25.
nu. 26. f. 235. & nu. seq.

Mafculinum concepit femininum non proprie, sed per ex-
ceptionem. ar. 25. nu. 5. f. 235.

Mafculinum in vltimis voluntarijs concepit femininum
ar. 25. nu. 2. f. 235. & nu. 3.

Mafculinum appellatio feminas fecludit. ar. 25. nume.
11. fol. 235.

Mafculorum appellatio in ftatutis, defcendentes ex femi-
nis non continet. ar. 26. nu. 3. f. 246.

Etiam quod ftatutum quofcunq; defcendentes mafculos
admittat ibi. nu. 4. fallit nu. 5. 6.

Mafculorum defcendentium appellatione, an contineant
mafculi ex feminis, proprietates verborum fuadet,
ut contineantur. ar. 26. nu. 1. f. 246.

Mafculorum mentio in vna parte testamenti, an intelli-
gatur repetita in alia, varie referuntur opiniones. ar.
25. nu. 28. f. 235.

Mafculorum mentio in fideicommissis, & difpofitis per
vltim. volunt. mafculos ex feminis non continet, cū
difpofitiue de eis facta fuit mentio. ar. 26. nu. 1. f. 246.

Mafculus excludens feminam a fucceffione grauati, il-
lam quoq; excludit in fideicommissio, quauis refpe-
ctu grauatis femina non excluderetur. ar. 20. num.
25. fol. 179.

Mafculus ex femina excludit amicum a fucceffione feu-

di accepti pro fe, mafculus & feminis, cum claufula
prælatiua mafculorum. ar. 27. nu. 3. f. 251.

Et idem est in fideicommissis, & emphyteuticis, cum
ea claufula pralationis mafculorum ibi nu. 4. & 5.

Mafculus ex matre etiam fupervtine, fuccedit in emphy-
teufi ad exclusionem amice, ftipulata pro fe, & de-
fcendentib. mafculis, & feminis cum claufula præla-
tiua mafculorum. ar. 27. nu. 7. f. 251.

Nec matris exiftentia impedit filium vti fua præroga-
tiua mafculinitatis. nu. 8.

Mafculus non fuccedit in Regno ad cuius fucceffione ma-
ter illius excluditur. ar. 26. nu. 7. f. 246.

Mafculus præfertur femina in fideicommissarijs, fi fe
teftator difpofuerit. ar. 27. nu. 1. f. 251.

Mafculus promeniens ex matre, quæ incapax fit, fape ex
fui persona capax eft. ar. 27. nu. 9. f. 251.

Mafculus fuperveniens poft fucceffionem femina quæfti-
tam, an ei auferat, fi res talis fit quæ pro fui natura
tranfeat in mafculos, & in feminas cum pralatione
mafculorum. ar. 27. nu. 11. f. 251.

Mafculus ex mafculis uocatis, absq; dubio mafculus ex fe
minis non continentur. ar. 26. nu. 2. f. 246.

Mafculus in conditione poffitis, femina tacitam legalem
conditionem non faciunt. ar. 26. nu. 2. f. 246.

Mater, & afcendentes per lineam matrem am defcenden-
tibus ftipulari nequeunt. ar. 51. nu. 8. f. 480.

Nifi ftipulentur fuper re fua, quæ daret fua, vel futura
fit fua. num. 9.

Mater excluditur per pupillarem comprehenfam in com-
pedio. ar. 34. nu. 41. f. 306.

Vbi fubftitutus apparet malum dilectus teftatori, ibi
dem, & num. 42.

Matrimonio fubfequente inter Auum, & Auiam an le-
gitimatur Nepos ex filio præmortuo. ar. 24. num. 61.
fol. 24.

Matrimonium contrahit in vltimo vita fpiritu legiti-
mat filios iam fufceptos quo ad omnia. ar. 24. nume.
59. fol. 224.

Matrimonium cū ferva an contrahi poffit iure ciuili uel
Canonico. ar. 24. nu. 48. f. 224.

Matrimonium iure Canonico folo confenfu citra aliam fo-
lennitatem contrahitur. ar. 24. nu. 55. f. 224.

Matrimonium inter infideles contrahit in iuxta coru mo-
res. fi poftea convertantur ad Chrifti fidem ratu ma-
net, & proles inde nata legitima eft. ar. 24. nu. 63. f. 24.

Matrimonium præfumptum præfumptione Canonis red-
dit filios legitimos. ar. 24. nu. 64. f. 224.

Matrimonium quando dicatur in faciem ecclefie contra-
ctum. ar. 24. nu. 65. f. 224.

Matris folæ exiftentia, nifi pupillo fuccedat non excludit
tacitam pupillarem in exprefse vulgari contentam. ar.
28. nu. 57. f. 255.

Melioramenta in re immobili facta, an cenfeantur res
immobilis, an potius creditum, quod debitum fit iure
actionis, vel exceptionis. ar. 50. nu. 84. f. 472.

Melioramenta foluere promittens ad id tendit quod ius
ris eft. ar. 50. nu. 85. f. 472.

Melioramenta fi pereant, an pereant periculo facien-
tis, an domini ipsius fundi. ar. 50. nu. 76. f. 472.

Melioramentorum æftimatio quemadmodum fit facien-
da. ar. 50. nu. 78. f. 473.

Melioramentorum exceptio vtrum opponi poffit poft la-
tam fententiam. ar. 50. nu. 8. f. 472.

Meliorationes seruantur iure retentionis rei, & ope exceptionis ar. 50. nu. 5 f. 472.
Sed verum detur actio quæstio est ibid. 56. 57.
Meliorationes fecisse allegantur. siue agat siue excipiat, onus probandi incumbit ar. 50. nu. 5 f. 472.
Menochy conf. 26. in 1. reprobatur ar. 10. nu. 25 f. 79.
Mercedes pro vsu verum mobilium, aut malium, & seruorum, in fructu sunt ar. 49. nu. 72 f. 449.
Militares substitutiones quemadmodum regulentur ar. 34. num. 59. f. 306.
Militaria testamenta sunt priuilegiata, vt relicta ex eis debeantur, etiam si heres non adierit hereditatem ar. 2. num. 36 f. 9.
Militaris directio, an comparetur vulgari, pupillari, aut fideicommissariæ ar. 8. nu. 46 f. 68.
Militēs quando in testando vtantur priuilegijs militari- bus ar. 3. nu. 60 f. 21.
Militum priuilegia an iure nouo, quo ad Falcidiam, & Trebellanicam sublata sint ar. 3. nu. 61 f. 21.
Militia idest officia, an impentur in legitimam ar. 36. num. 130 fol. 326.
Minor fundum suum vendicans, tenetur restituere bonæ fidei possessori viiles impensas ar. 50. nu. f. 468.
Minoribus, & literarum imperitis præsumpta iurium renunciatio non nocet ar. 52. nu. 51 f. 423.
Mobilia, quæ per eorum vsum naturaliter deteriorantur aut consumuntur, an cedant periculo fideicommissarij ar. 10. nu. 35 f. 79.
Mobilibus venditis tenetur heres fideicommissario ad illorum pretium ar. 10. nu. 31 f. 79.
Mobilibus per heredem consumptis, & peremptis, tenetur fideicommissario ar. 10. nu. 31.
Mobilium appellatione, quæ contineantur, & veniant ar. 5. nu. 43 f. 49.
Mobilium deterioratio, aut consumptio pro eorum vsu, cedit damno fideicommissarij ar. 10. nu. 39.
Mobilium perceptio naturaliter deducitur ex cursu certæ temporis ar. 10. nu. 40 f. 79.
Mobilium perceptio pro eorum naturaliter vsum, an sit imputanda in detractationibus de iure heredis competentibus ar. 10. nu. 44 f. 79.
Mobilium quæ seruari poterant defectus, periculo fideicommissarij cedunt ar. 10. nu. 43 f. 79.
Modali ex dispositione statim competit actio, oblata cautione de modo implendo ar. 11. nu. 115 f. 86.
Modalis præsumitur potius dispositio, quam condicionalis ar. 11. nu. 114 f. 86.
Modus a testatore legato adiectus, si ab eo remaneatur, legatum intelligitur ademptum.
Modus si per legatarium non impleatur deficit reliquum ar. 16. nu. 158. f. 59.
Si vero per casum impleri non possit, non deficit reliquum ibid. nu. 160.
Modus est quædam in futurum resolutiua conditio ar. 43. nu. 14 f. 393.
Modus tripliciter accipitur ar. 11. nu. 109 f. 86.
Ordo quid sit & peruenit, & immutari possit ibi. n. 10.
Modus in quo differat à conditione ar. 11. nu. 113.
Molestiam, vel controuersiam facere super rebus fideicommissarij prohibitis, intelligitur de molestia facti, & iuris, adeo vt sibi debium petere nequeat ar. 35. nu. 5 f. 320. vide nu. 6. & 7. seq.
Monasteria in Regno Franciæ, non excludunt substitui-

tos, si sine liberis ar. 28. nu. 91. f. 255.
Monasterium grauito sub conditione, si sine liberis, monasterium ingrediente, substitutum excludit, sic disponente viroq; iure civili, & Canonico ar. 28. nu. 58. fol. 255.
Stricte tamen ad suos terminos ea iura recipienda, & exequenda sunt ibi. nu. 59.
Ei requiritur quod ingressus in eo monasterio emisisset professionem ibi. nu. 60 & seq. vsq; ad 70.
Monasterium non excludit substitutum per fideicommissum in fauorem agnationis, & familie constitutum ar. 28. nu. 76 f. 255.
Idem est, cum testator exclusit filios per iuris interpretationem ibi num. 77.
Monasterium non excludens substitutum tenet bona in vita professi grauari ar. 28. nu. 81 f. 255.
Nisi ex ordinatis a testatore, aut pro fideicommissi natura aliud statuendum sit ibi. nu. 82.
Monasterium non excludit piam causam substitutam ar. 28. nu. 84 f. 255.
Monasterium non præfertur filio substituto ar. 28. nu. 87. fol. 255.
Mora afficit, siue indicialis siue extra iudicialis ar. 49. nu. 86 f. 56.
Siue etiam irregularis sit ibi num. 87.
Mora commissi per recipere lebentem an locus sit maritioni ar. 16. nu. 129 f. 144.
Mora commissi in non implendo conditionem an sit purgabilis ar. 16. nu. 127.
Moram purgare licet quo ad exceptionem, licet non quo ad actionem ar. 16. nu. 129 f. 144.
Mora quemadmodum committatur in implere debente conditionem ar. 16. nu. 126 f. 144.
Mors ex quibus probetur, & in criminalibus plena probatio requiritur ar. 43. nu. 39 f. 393.
Idem est in civilibus causis, quæ magne sint & quarum præiudicium per sententiam irreparabile est ibi nu. 40. 41. & 42.
Mulier an pro dote sua inuadere possit fideicommissaria omnis fideiusoribus ar. 42. nu. 74 f. 84.
Mulier an possit imputari cur indanda dote mariti conditionem non explorauerit, & quid si scierit fideicommissum constitutum ar. 42. nu. 17 f. 379.
Mulier pænes quam reperitur bona fideicommissaria sibi in causam dotis tradita, an de eis disponere possit, tres casus descriuntur ar. 42. n. 23. & 27. 28. 29 f. 79.
Mulier pro restitutione dotis an possit directio apprehendere bona fideicommissaria, an vero reneatur prius excutere bona libera ar. 42. nu. 18 f. 379.
Mutare voluntatem non potest heres, cum id fuerit in conditione voluntatis defuncti ar. 51. nu. 56 f. 480.
Mutans pecuniam in refectionem rei, qualiscumq; sit rem ipsam hypothecam habet ar. 50. nu. 34 f. 463.

N

Nasciturus institutus, aut aliter beneficiatus, uenit qui nati sunt post conditionis fideicommissi aduentum ar. 22. nu. 76 f. 193.
Nati in 6. aut octauo mense an sint capaces successionum ar. 43. nu. 29 f. 393.
Nati tempore cuius fideicommissi habiles sunt licet non nati viuo testatore ar. 22. 69.
Contra tamen teneantur multi ibi. nu. 70.

Naturales,

I N D E X.

Naturales, & spurij non succedunt in feudis acceptis, p quibuslibet, hereditibus, nisi fuerint ad feudum solemniter legitimi. ar. 3. 2. nu. 57. f. 285.

Naturales in conditione, & dispositione de ueris filiis non continentur. ar. 28. nu. 39. f. 255.

Naturales non detrahunt duas quartas. ar. 3. n. 116. f. 21.

Naturales cum agnatis paternis, ar. 22. nu. 82. f. 193.

Naturales cum agnatis paternis, nec iura agnationis habent cum agnatis paternis, ar. 22. nu. 82. f. 193.

Naturales an fruuntur beneficio auct. res qua. ar. 42. num. 38. f. 81.

Naturales, & bastardi sub nomine consanguineorum continentur. ar. 22. nu. 89. f. 193.

Naturales non sunt de domo, nec de familia patris. ar. 22. nu. 83. & 84. f. 193.

Habent tamen iura cognationis, cum coniunctis ex linea matris ibi nu. 85.

Naturales tantum an continentur in fideicommissis dispositis, ad fauorem filiorum, & descendendum. ar. 22. nu. 79. f. 193.

Naturales regulariter continentur sub nomine filiorum in hominum dispositionibus. ar. 28. num. 45. f. 255.

Amplia, & limita vsq; ad nu. 48.

Naturalibus legitima non debetur nisi legitimi sint. ar. 36. nu. 40. f. 39.

Naturalibus filiis pater stipulari non potest. ar. 51. nu. 7. fol. 480.

Naturalis appellacione largo modo continetur quilibet natus ex soluto, & soluta, modo non ex coitu punibili. ar. 22. nu. 86. f. 793.

Immo etiam natus ex coniugato, & soluta. nu. 87.

Naturalis ex concubina natus, vel etiam ex soluto, & soluta filiorum nomine continetur. ar. 28. nu. 49. f. 255.

Naturalis filia an debeat dotari, & alimentari. ar. 42. nu. 38. f. 81.

Naturalis non concurrat cum legitimis etiam in hominis dispositione. ar. 28. nu. 50. f. 255.

Natus ex testamento matris pater an sit capax. ar. 43. num. 26. fol. 393.

Natus in octaua mense naturaliter viuere noquit. ar. 43. num. 30. f. 393.

Natus post casum fideicommissi non admittitur. ar. 22. num. 72. & 74. f. 193.

Natus post subsecutum matrimonium vere est de legitimo matrimonio. ar. 24. nu. 45. f. 224.

Natus viuis tempore matris, quamuis illic decesserit, capax successionum sit. ar. 43. nu. 27. f. 393.

Negativa, que est fundamentum intentionis alicuius, ab eo probanda est, & de modis probandi. ar. 43. num. 48. fol. 393.

Negativa in omnibus uerificanda est. ar. 25. n. 14. f. 235.

Negantis intentio fundata est in negativa. ar. 43. num. 12. fol. 393.

Negativa plus potest quam affirmatiua. ar. 22. nu. 80. f. 193. & ar. 43. nu. 50. f. 393.

Nepotes ac ceteri descendentes concurrunt in successione ascendendum cum proximioribus. ar. 21. nu. 6. f. 184.

Nepotes detrahunt duas quartas, sed in Trebellianicam fructus computant. ar. 3. 117.

Nepotes concurrunt cum patruo, amita, auunculo, & matertera, in successione patris, amita, auunculi, & matertera. ar. 21. nu. 7. f. 184.

Extra hos casus nepos per patruum excluditur. nu. 8.

Nepotes non continentur filiorum appellacione, iudiciorum incommodo agitur. ar. 22. nu. 62. f. 193.

Nepotes non continentur, cum testator nominatim filios institutos substituit. ar. 22. nu. 24. f. 184.

Nepotes concurrunt cum patruis, etiam quod patri sint nominati. ar. 21. nu. 26. f. 184.

Nepotes non concurrunt cum patruis, quando testator substituit filios institutos, aut eorum filios. ar. 21. nu. 25. contra nu. 42. f. 184.

Nepotes in successione patruis ex diuersis patribus nati, succedunt in stirpes non in capita. ar. 30. num. 25. f. 275. & num. 26.

Nepotes ceteriq; descendentes fructus perceptos in Trebellianicam imputant. ar. 49. nu. 62. f. 449.

Nepos an concurrat cum patruo in fideicommissis, quando patruus est nominatim seu specialiter vocatus, nepos autem sub nomine collectiuo. ar. 21. nu. 23. f. 184.

Nepos assumit locum patris, ut cum patruo concurrat in fideicommissis collectiuis. ar. 21. nu. 11. f. 184.

Nepos an legitimeur factio Aui, item an factio patris quo ad aum. ar. 24. nu. 61. f. 224.

Nepos ex fratre, in fideicommissis ordinatim per nomen collectiuum, an concurrat cum patruo. ar. 21. n. 1. f. 184.

Nepos ex fratre primogenito excludit, patruum secundo genitum. ar. 21. nu. 16. in primogenitis. f. 184.

Nepos concurrat cum patruo in omni fideicommissio vacante per mortem eius, in cuius intestati successione concurrisset cum patruo. ar. 21. nu. 22. f. 184.

Nepos in materia successionum adeo est proximus, pro patruo. ar. 21. nu. 17. f. 184.

Nepos in feudalibus concurrat cum patruo, cum feudum patet per mortem patruis. ar. 21. nu. 13. f. 184.

Idem, si per mortem aui. nu. 14. & 15.

Nepos in successione amite, & patruis, pronepotem excludit. ar. 27. nu. 15. f. 251.

Nepos qui ab intestato non concurrat in successione cum patruo, non etiam cum eo succedit in fideicommissis vacantibus. ar. 30. nu. 27. f. 275. Nec in feudis.

Nepotibus debetur legitima in bonis auitis, & quomodo. ar. 36. nu. 39. f. 326.

Neptis, aut nepos ex filia, an dicantur de filiis ex se natis, & de semine, & generatione aui materni. ar. 28. num. 35. f. 255.

Nominati in fideicommissis preferuntur alijs non nominatim vocatis. ar. 21. nu. 23. f. 184.

Nominati nomine appellatiuo, seu coniunctiuo pro una persona reputantur. ar. 17. nu. 21. f. 163.

Nominatim a legatario onera relicta, caduca legatario an debeantur ab herede. ar. 15. nu. 26. f. 135.

Nominatim substituto aliquo, & eius filijs, nepotes quoque continentur. ar. 21. nu. 44. f. 184.

Nominatim onus uni iniunctum non censetur repetitum a substituto. ar. 16. nu. 60. f. 144.

Nominatio de filio, aut consanguineo in actu non communi, sed proportionabili ad filios, & consanguineos probat presumptiue filiationem. ar. 43. num. 77. fol. 393.

Nominatio incidenter, & propter aliud facta non probat consanguinitatem, & filiationem, nisi in indicio facta sit. ar. 43. nu. 74.

Item, probat quo ad illum actum, in quo facta fuit. ibid. fol. 393.

I N D E X.

Nominatus reputatur nudum, qui ppro, sed et speciali nomine appellativo designatur. ar. 2. nu. 34. f. 184.

Nomine debitoris legato, q. vilitatem annuam parit, debentur legatario utilitates omnes inde procedentes nō ex alic. a testatore. ar. 49. nu. 10. f. 447.

Nomine suo, an nomine alieno, quando quis videatur actum gessisse. ar. 40. nu. 8. f. 370.

Nominis appellatiui vel collectiui natura patit, ut plures sub his nominibus comprehensi, quandoq; ordine successiuo succedant. ar. 17. nu. 34. f. 163.

Nominis sola expressio nō sufficit ad certificandum personam. ar. 44. nu. 46. f. 406.

Non nati tempore cedentes fideicommissi, admittuntur natos, & admissi in fideicommissi relictis per nominis collectiuam. ar. 19. nu. 29. f. 174.

Non nati tempore casus fideicommissi, licet substituti sint liberi, aut descendentes non succedunt ex eo fideicommissio. ar. 19. nu. 9. f. 174.

Non succedere, & non esse, in successione legalibus paria sunt. ar. 13. nu. 26. f. 113.

Limita, ubi substitutus in successione impuberis intestati concurreret cum fratre impubere, coniuncto. ibid. num. 27.

Notarij ex stipulatione queritur ius, & actio secuta rationabilione, non ante ar. 51. nu. 14. f. 480.

Notarij, & officiales publici pro alio stipulari possunt. ar. 51. nu. 13. f. 480.

Notario stipulante absentis nomine, an eadem irrevocabilius queratur. ar. 51. nu. 50. f. 480.

Notalia viles meliorationes sunt. ar. 50. nu. 26. f. 468.

Nullitas actus non levis est pena agentis. ar. 11. num. 70. fol. 86.

Nullus, in conditione negatiua aequipollet particulari. ar. 13. nu. 58. f. 113.

Numerus pluralis in substitutionib* agnatorū, in vno tantum verificatur, & de contra. ar. 22. n. 65. f. 183.

Numerus pluralis operatur, vt contineatur, qui alias non continebatur. ar. 22. nu. 66. f. 193.

Numerus pluralis pro sui natura exigit concursum duorum vel plurium. ar. 20. nu. 20. f. 179.

Numerus singularis saepe aequipollet numero plurali, & quo ad hoc vt in substitutionibus primo admissio, ceteri non repellantur. ar. 19. nu. 17. f. 174.

O

Obligatio omnium bonorum, adiecta in fine instrumenti ad omnia refertur. ar. 16. nu. 102. f. 144.

Odiosi non includuntur in generali testatoris ordinatione. ar. 22. nu. 99. f. 193.

Offensa videtur remissa, cum testator postea illum vocat. ar. 22. nu. 100. f. 193.

Officia vendibilia aut ad h. heredem transibilia in legitimā imputantur. ar. 36. nu. 130. f. 326.

Officium iudicis non competit fideicommissario post aditam hereditatem. ar. 45. nu. 17. f. 416.

Oldradi deci. conf. 177. ex communi intentione reijciuntur & plura circa eam. ar. 15. nu. 15. & 17. f. 135.

Oldra conf. 21. reiectum. ar. 5. Collegio Paduano. ar. 29. nu. 36. f. 268. & Old. conf. probant auctor ibi. n. 37.

Onera collectarum, censuum, & libellorum, quemadmodum participant inter heredem, & inter fideicommissarium. ar. 4. nu. 65. f. 42.

Onus in re legata adiectum, a legatario, non ab heredem praestatur. ar. 12. nu. 4. f. 104.

Onus quod transfertur de vna persona ad aliam transe cum illis met conditionibus. ar. 15. nu. 24. f. 135.

Onus vni ex honoratis iniunctum, si relictum agnoscat, solus ipse subire tenetur. ar. 16. nu. 77. f. 144.

Opinio auctoris in proposita questione refertur. ar. 26. nu. 30. fol. 246.

Ordo charitatis & affectionis cadit in institutione facta copulative de pluribus inter eos. ar. 18. nu. 4. f. 167.

Diuersum est, quando sunt vocati plures diuersorum graduum. ibi. nu. 5.

Ordo scripturae an sit attendendus. ar. 7. nu. 70. & melius sub num. 67. f. 62.

Ordo scripturae an observandus sit in hoc, ut relictum videatur praecedere vel potius subsequi gravamen. ar. 8. nu. 18. fol. 68.

Ordo successiuus inter plures vocatos per copulam, an intelligitur per modum vulgaris, an per modum fideicommissariae. ar. 18. nu. 23. f. 167.

Ordo successiuus dupliciter consideratur in substitutionibus. ar. 19. nu. 2. f. 174.

Ordo successiuus inter plures comprehensus sub nomine collectiuo, an intelligitur per modum vulgaris, an per modum fideicommissariae. ar. 18. nu. 2. f. 167.

Ordo successiuus an intelligitur per vulgarem tantū an etiam per fideicommissariam. ar. 18. nu. 2. f. 167.

Ordo successiuus inter plures per nomen appellatiuum an intelligitur per modum vulgaris tantum. ar. 18. nu. 25. f. 167.

Ordo successiuus inter nominatum, & plures sub nomine collectiuo comprehensos in compendio facti intelligitur per fideicommissariam. ar. 18. nu. 21. f. 167.

P

Pacta resolutiua contractus an sine clausula constitutiui possessorij operetur translationem domini. ar. 51. nu. 8. f. 480.

Pactum an confirmet testamentum inualidum. ar. 51. nu. 42. fol. 480.

Pactum approbatiuum testamenti paterni inualidi, an valeat saltem in vim pacti. ar. 51. nu. 40. f. 480.

Pactum approbatiuum fideicommissorum in testamentis maiorum ualidum est. ar. 51. nu. 38. f. 480.

Pactum in traditione rei meae ne acceptor illam alienare possit, ualidum est. ar. 51. nu. 7. f. 480.

Sed non impedit translationem domini. nu. 72.

Sed contrafaciens tenetur ad interesse. ibidem fallētiās vide vsque ad nu. 82.

Pactum cum vno non profertur ad alias personas. ar. 52. nu. 16. f. 493.

Pactum de futura successione inualidum est nec iuramentū roboratur. ar. 51. nu. 24. f. 480.

Pactum duorum consensu roboratum, ex sola vnius voluntate non reuocatur, nisi contractus sit innominatus, & res sit integra. ar. 51. nu. 44. f. 480.

Pactum de succedendo in rebus quibuscumq; secundum aliquos inualidum. ar. 51. nu. 28. f. 480.

Alij contra & est communis. ibi. nu. 29.

Pactum de futura successione directo, aut per indirectū, quando sit iure improbatum. ar. 51. nu. 32. f. 480.

fallit vt num. 33. & 34. 35.

Pactum

I N D E X.

Pactum ex quo de presentis sit ius quasi tum tertio remitti non potest. ar. 51. nu. 5. f. 480.
 Si autem non sit ius quasi tum remitti poterit. nu. 54.
Pactum est defutura successione, cum de tota hereditate fuit actum. ar. 51. nu. 5. f. 480.
 Vel etiam si de quota hereditatis. nu. 26.
Pactum non porrigitur nisi ad eum, ad quem ut porrigatur paciscentis interest. ar. 52. nu. 7. f. 493.
Pactum quo quis promittit, non renouat legatum, an validum sit. ar. 51. nu. 21. f. 480.
Pactum quando sit de futura successione. ar. 51. nu. 30. f. 480.
Pactum, quod bona paciscentium sint subiecta conditionibus, & restitutionibus, prout in testamento cuiusdam defuncti, validum est. ar. 51. nu. 37. f. 480.
Pactum super re mea, quae durat mea ad favorem tertij valet, renouabile tamen est. ar. 51. nu. 5. f. 480.
Pactum minus alteri non praedicat. ar. 52. nu. 81. f. 493.
Pancivulus in cons. 98. improbat. ar. 35. nu. 20. f. 320.
Papa in matrimonialibus, & spiritualibus potest omnino. ar. 24. nu. 82. f. 224.
Papa an possit dispensare super matrimonio inualido. ar. 24. nu. 77. f. 224.
Papa quandoque dispensat super matrimonio ex nunc, quandoque retro. ar. 24. nu. 80. f. 224.
Papa in terris ecclesie sibi subditum legitimat quo ad omnes effectus temporales & spirituales. ar. 23. nu. 1. fol. 209.
 Item subditum ubique locorum legitimare potest. nu. 2. & ad qua vide. nu. 3. 4. 5.
Pape licentia de persequendo in matrimonio iam contra factio nulliter, an legittime prolem iam susceptam. ar. 24. nu. 79. f. 224.
Pape dispensatio super matrimonio, inualido an legitime prolem iam susceptam. ar. 24. nu. 78. f. 224.
Paragaphus, cum proponeretur mulier. ff. ad Trebell. in sui ratione declaratur. ar. 42. nu. 2. f. 379.
Paragaphus final. l. final. ff. de leg. 2. pulchre declaratur. ar. 40. nu. 38. f. 378.
 Et eo casu ad quale pretium restituendum haeres teneatur. nu. 39.
Paragaphus, fratre. in l. peto. ff. de leg. 2. declaratur. ar. 19. nu. 13. f. 174.
Paragaphus finalis in lex facto. ff. ad Trebell. declaratur. ar. 32. nu. 36. f. 285.
Paragaphus, hoc sermone, in l. bonas. ff. de verb. signi. declaratur. ar. 19. nu. 24. f. 174.
Paragaphus hinc nobis, in auben. de hered. & Falcidia declaratur. ar. 3. nu. 6. f. 21.
Paragaphus, in iude commissio, in l. cum ita. ff. de leg. 2. declaratur. ar. 19. nu. 12. f. 174.
Paragaphus, quomobrem, in auben. de restitu. & ea quae pariter declaratur. ar. 42. nu. 3. f. 379.
Paragaphus, scilicet libertis, in l. Titia scio. ff. de legat. 2. declaratur. ar. 13. nu. 17. f. 113.
Partem facit, qui ad parte admittitur, si admitti speratur, non tamen impedit ius substitutionis. ar. 3. nu. 7. f. 9.
 Etiam si non totum habuerit. ibi. nu. 10.
Partem non facit alius, quae nullo modo ad partem admittitur. ar. 38. nu. 3. f. 350.
Particularis oratio quibus nominibus, & signis concipitur. ar. 13. nu. 29. f. 113.
Particularis oratio pro sui natura distribuit ut coprebetur singulas res, & personas. ar. 13. nu. 30. f. 113.

Partium assignatio habet vim institutionis uniuersalis. ar. 34. nu. 52. f. 306.
Partium distributio vim institutionis habet. ar. 34. nu. 89. fol. 306.
Partus, an conceptionis tempus spectandum sit. ar. 24. nu. 50. f. 224.
Partus an natus fuerit vivus, vel mortuus ex signis dignoscitur. ar. 43. nu. 34. f. 393.
Partus deficiens aut superabundans in officiis membrorum non est prodigiosus, nec monstruosus si aut in membro aliquo quid inuis sit, discutitur ibi. ar. 43. nu. 5. f. 393.
Partus natus mortuus omnino incapax est. ar. 43. nu. 24. fol. 393.
 Idem si monstruosus, aut prodigiosus sit quod ibi plene declaratur. ibidem.
Partus natus quibus casibus sit capax vel incapax. ar. 43. nu. 33. f. 393.
Partus nondum editus homo non est. ar. 49. nu. 18. f. 449.
Partus nondum pfecte exatus moriens intra psummaternam non est capax successionis. ar. 43. nu. 5. f. 393.
 Idem est in partu, qui ut nasceretur membrum aliquod excisum fuit, & statim natus perit ibi. nu. 32.
Pater administrator bonorum filij potest alienare sine decreto, ex iustis tamen causis. ar. 40. nu. 24. f. 358.
Pater administrans bona filij solens pro eo an praesumat soluisse de peculio filij. ar. 36. nu. 15. f. 326.
Pater an possit renouare consensum praestitum filio donati rem paternam per donationem renouabilem, vel irrenouabilem. ar. 44. nu. 38. f. 406.
Pater de rebus filij impuberis potest testari si substituit do pupillari, & coadiutori grauatam legitimis in puberis heredes, & valent sic ordinata, quomodo filius in pupillari aetate moriatur. ar. 12. nu. 30. f. 104.
Pater filium suum impuberem heredem institutionis potest in re ipsius pupilli grauari. ar. 12. nu. 43. f. 104.
Pater heredem filij sui puberis non potest grauari in legitima filij. ar. 12. nu. 24. f. 104.
Pater in suo testamento non potest prohibere alienationem bonorum suorum pro constitutione, & restitutione dotium. ar. 42. nu. 6. f. 379.
Pater in casum viliorum praesumitur prouidisse filio. ar. 34. nu. 31. f. 306.
Pater legata filiae re sibi in causam dotis data, quid ei legasse videatur distinguunt. ar. 33. nu. 27. f. 296.
Pater male administrans aduentitia an priuatur administratione. ar. 40. nu. 15. f. 358.
Pater naturalis pro alimentis filij naturalis praesumitur expendisse de bonis illius filij si quae habet, non de suis. ar. 35. nu. 32. f. 32.
Pater non cogit totum suum patrimonium obligare pro dotem nurus, nec i dotem filiae assignare. ar. 42. nu. 15. f. 379.
Pater plus grauari potest haeres filij impuberis, quam filij puberis. ar. 12. nu. 26.
Pater pro filijs natis, & nascituris stipulari potest si tamen legitimi sint. ar. 51. nu. 6. f. 480.
Pater pro filijs bonorum praesumitur capere consilium. ar. 40. nu. 16. f. 367.
Pater qui constituit legitimam, & Trebell. non potest dotare filiam in commissarijs. ar. 42. nu. 7. f. 384.
Pater sine decreto valide alienat bona filiorum aduentitia ex iusta causa. ar. 42. nu. 9. f. 384.
Pater stipulans pro filio, censetur stipulari pro eo ut eius herede. ar. 32. nu. 15. f. 285.

I N D E X.

Pater tenetur dotare filiam, & pro filio affecurare dotem nurus. ar. 42. nu. 7. f. 379.

Et onus istud non est personale potius, sed reale, sicut onus alendi, ideo transit ad quemcunq; transit vniuersitas bonorum paternorum. ibi. nu. 8.

Patre, & filio simul commorientibus vter presumatur prius mortuus. ar. 43. nu. 51. f. 393.

Patre, & filio in diuersis locis mortuis an presumatur pater premortuus ita, vt sit locus fideicommissi si sine filiis. ar. 43. nu. 54. f. 393.

Patrimonij nomen, an habeat significatum hereditatis, an uero bonorum. ar. 5. nu. 3. f. 49.

Patrimonium, nomen est collectivum vniuersale. ar. 7. num. 28. f. 62.

Patris exclusio nocet filiis non expresse à testatore vocatis. ar. 18. nu. 27. f. 167.

Idem, si filij post patrem sint uocati, secundum plerosq; num. 28.

Alij contra, quos an effor sequitur. ibi. nu. 29.

Patris exclusio à iure quærendo non realiter quæso, minus præiudicat filiis suis, q. iure quæsito. ar. 18. n. 30. f. 167.

Patris substitutione reuocata, an et intelligat adempta successina substitutio de filio. ar. 18. num. 26. f. 167.

Patruales succedunt inter se per capita non per stirpes, tam in hereditatibus. ar. 30. num. 22. f. 275. quam in fideicom. & emphy. 23. 24.

Patruus in quibus casibus excludit nepotem a successione intestati in bonis allodialibus, in eisdem quoq; casibus illum excludit in feudalibus, nisi inuestitura tenor aliud insinuet. ar. 30. nu. 28. f. 275.

Pauli Ca. dictum in l. Gallus, §. etiam, ff. de lib. & post. lib. improbat. ar. 3. nu. 38. f. 285.

Paupertas quodq; accipitur à patrimonio. ar. 4. n. 5. f. 42.

Pecunia reperta penes heredem grauatum non presumitur hereditaria. ar. 3. nu. 26. f. 320.

Pecunia vsus in consumptione consistit, & est de rebus quæ non seruantur. ar. 10. nu. 33. f. 79.

Pegasianum Senatusconsultum induxit duo quæ Trebelliano attributa fuisse. ar. 2. nu. 5. f. 59.

Pensio pro fructibus debitis ad eum spectat ad quem fructus spectarent. ar. 49. nu. 96. f. 456.

Et diuiditur pro rata prout diuiderent fructus quorum causa præstat. ibi. nu. 97.

Pensiones ecclesiasticæ pro rata temporis diuiduntur. ar. 49. nu. 101. f. 456.

Pensiones prædiales non ex actæ ab heredem an pertineat ad fideicommissarium. ar. 49. nu. 68. f. 449.

Pensiones præceptæ ab heredem prædente fideicommissi conditio ne imputant in Trebellianum. ar. 49. nu. 71. f. 449.

Pensiones non ex actæ ab heredem pimentes ad fideicommissarium, an ab eo restitui debeant sequenti fideicommissario. ar. 49. nu. 70. f. 449.

Pensiones personaliter debite non ex actæ ab heredem an pertineant ad fideicommissarium. ar. 49. n. 66. f. 449.

Per dictio demonstrat causam efficientem. ar. 26. n. 25. f. 246.

Petit res ei cuius est, aut cui debita est. ar. 36. num. 34. fol. 326.

Permutari potest res fideicommissaria in aliam utilitatem. ar. 40. nu. 3. f. 358.

Qui contra resistat defuncti uoluntas. ibi. nu. 33.

Vel nisi certa rem testator alienari prohiberit. ar. 34.

Permutata res cum re hereditaria, an efficiatur hereditaria, & fideicommissaria. ar. 44. nu. 30. f. 406.

Et quid cum res habita fuit ab heredem in permutacionem ab eodem fuerit alienata, an per fideicommissarium alienari possit. ar. 44. nu. 31.

Persona cõiuncti vel pãdilecta p. iur. in fideicommissaria, substituto uocato post plurimum morietur. ar. 13. n. 4. f. 13.

Persona prædilecta in materia hac quæ sit, & est de descendentibus. ar. 13. nu. 46. f. 113.

Dum tamen saltem in partem successione in testati cõcurrat cum substituto.

Persona vna exclusa, quando videantur exclusæ, quæ ab ea deriuant. ar. 18. nu. 31. f. 167.

Persona in omni iudicio prius legitimanda est. ar. 43. nu. 60. fol. 393.

Personalis an possit cumulari cum hypothecaria. ar. 45. nu. 50. f. 416.

Petitio hereditatis nõ dat, post semel p. heredit. aut fidei cõmissarii ad eam possessionem. ar. 45. nu. 2. f. 416.

Petitio hereditatis nõ dat aduersus possessionem cui titulo post defuncti mortem. ar. 48. nu. 52. f. 440.

Petitio hereditatis aduersus eum, qui titulum habuit ab vno, & possessionem ab alio. ar. 48. nu. 50. f. 440.

Petitione hereditatis quomodo in ea sit libellandam. ar. 45. nu. 31. f. 416.

Pia causa substituta, an matri præualeat in pupillari comprehensa in compendio. ar. 34. nu. 43. f. 306.

Pia causa non detrahit Falcidiam, aut Trebellianicam aduersus piam causam. ar. 28. nu. 8. f. 255.

Pias ad causas relicta a primo semper censentur repetita a substituto. ar. 16. nu. 60. f. 144.

Pis causis relicta non efficiuntur caduca. ar. 11. num. 64. fol. 86.

Pius locus substitutus pro parte excludit monasterium etiam ad beneficium fideicommissarii. ar. 28. nu. 86. fol. 255.

Plenitudo potestatis principum in iure cognita, & quæ sit. ar. 52. nu. 12. f. 493.

Pleno iure verba hæc parios habent significatus pro subiecta materia. ar. 3. nu. 96. f. 21.

Plenum dicitur cui nihil potest addi, vel minui. ar. 3. num. 95. fol. 21.

Pluralis locutio in vno quandoque verificatur. ar. 28. num. 37. f. 255.

Pluralitas, resolutur in singularitates ex mente testatoris. ar. 21. nu. 40. f. 184.

Pluralitas personarum nõ presumitur. ar. 43. n. 85. f. 393.

Pluralitas quamuis in pupillari non resolutur in singularitates, secus tamen in fideicommissaria. ar. 13. nu. 27. fol. 113.

Plus, comparatiue stat, & de eius natura. ar. 16. num. 19. fol. 144.

Pena ademptionis illicita esse existimatur, vbi post re quæ sit hæres, vel legatarius priuatur, vel pena afficitur ob id, quia alius non paruerit præcepto testatoris, contra Menoch. ar. 11. nu. 89. & 90. f. 86.

Pena nõ leuis ageris, est nullitas actus. ar. 11. n. 70. f. 86.

Pena iniuncta heredi si aliquid non fecerit, q. improbi sit, non debetur. ar. 11. num. 91. f. 86.

Pænæ, multæ, & confiscationes bonorum, qui sunt fructus iniurisdictionis, ab heredem spectant, non ad fideicommissarium. ar. 10. nu. 7. f. 79.

Pena adiecta præcepto nullo, & inualido à testatore heredi suo iniuncto per contrasubstitutionem non debetur. ar. 35. nu. 6. f. 320.

I N D E X.

Pena priuationis iuris sui locum non habet nisi in casibus in iure expressis ar. 3. nu. 83. f. 21.
Pena an conditio sit declaratur. ar. 1. nu. 92. f. 86.
Pena an potest testator sine iusta causa heredibus, & legatariis imponere. ar. 1. nu. 85. f. 36.
Portio ablata filiabus feminis favore masculorum applicatur masculis. ar. 3. nu. 15. f. 350.
Portio, quam ultra legitimam pro dotibus constituendis alienare licet de paterno fideicommissu, assumit naturam legitimam. ar. 42. nu. 4. f. 379.
Portio repudiantis, vel non valentis fideicommissum agnoscere, deferitur substituto aut coniuncto, si autem remanet apud grauatum. ar. 2. nu. 78. f. 193.
Portionem suam restituere rogatus, an videatur de portione cohæredis, quam ex substitutione fideicommissaria assecutus fuit. ar. 8. nu. 19. f. 68.
Portionis nomen relatum ad personam, totum includit, quod habuit, ad rem autem relatum medietatem significat. ar. 8. nu. 20. f. 68.
In ultimis voluntatibus totum designat. ibi. nu. 21.
Possessio an vacare dicatur per mortem defuncti. ar. 47. nu. 33. f. 430.
Possessio amittitur cum index ordine iuris seruato, illa transfert in alium. ar. 47. nu. 27. f. 430.
Possessio annalis cum fructuum perceptione tuenda est. ar. 47. nu. 32. f. 430.
Possessio defuncti non vacat, si retineatur per colonos, et inquilinos nomine hæredis. ar. 47. nu. 35. f. 430.
Possessio defuncti de iure non continuatur in hereditate, & in hæredem, nisi quò ad effectum perficiendi usucapionem iam inceptam. ar. 47. nu. 34. f. 430.
Possessio & titulus habitus post defuncti marit ab alio quam ab hærede, non impedit missionem in possessionem. ar. 48. nu. 51. f. 440.
Possessio filiationis, & consanguinitatis an sufficiat in decisiõis petitori. ar. 43. nu. 68. f. 393.
Possessio iuris probatur ex facti detentione de re ipsa, per fructuum perceptionem, & fundi insistentiam, ac illius incolatum. ar. 44. nu. 15. f. 406.
Possessio iurium incorporalium per diuinum actum acquiritur. ar. 48. nu. 38. f. 440.
Possessio in incorporalibus sæpe acquiritur per unicum actum possessorium. ar. 46. nu. 19. f. 423.
Possessio non acquiritur ex vi iuris accrescendi de portione accrescente. ar. 48. nu. 78. f. 440.
Possessio probata in vita defuncti præsumitur continuata usque ad eius mortem. ar. 45. nu. 20. f. 416.
Possessio præcedens præsumitur continuata. ar. 44. nu. 16. f. 406.
Possessio quæ est penes hæredes, & successores præsumitur continuata ex titulo defuncti qui ea bona tenebat. ar. 44. nu. 4. f. 406.
Possessio quæ erat penes defunctum, arguit rem fuisse in illius bonis. ar. 44. nu. 3. f. 406.
Possessio quam hæres acquirit est noua possessio. ar. 48. nu. 1. f. 440.
Possessio quæ est apta concurrere cum origine rei, releuat possessorem. ar. 42. nu. 69. f. 393.
Possessio tradita per nuntium publicum hæredi scripto, vi de bonis testatoris probatur. ar. 44. nu. 20. f. 406.
Possessio vitiosa non iuuat fideicommissarium. ar. 47. nu. 64. f. 430.
Possessio uera ex sola legis auctoritate transfertur ab

uno in alium. ar. 47. nu. 16. f. 430.
Possessione accepta de ciuitate metropolitana, videtur accepta totius provincie. ar. 48. nu. 76. f. 440.
Possessione accepta per rectorum de aliqua ecclesia, videtur quoque accepta possessio rerum ecclesie. ar. 48. nu. 76. f. 440.
Possessione per heredem accepta in vna ex rebus hereditariis, an sufficiat, ut omnium videatur accepta. ar. 48. nu. 72. f. 440.
Possessione de domo accepta, etiam mobilia in ea contenta videntur possideri. ar. 48. nu. 75. f. 440.
Possessione accepta in vna ex pluribus rebus debitis per successionem, aut per contractum, non videtur quæsitæ in alijs. ar. 48. nu. 77. f. 440.
Possessionem partis rei sufficit ingredi, ad obtinendum possessum totius rei, nisi alia pars per aliam possideatur. ar. 48. nu. 73. f. 440.
Possessionem ex statuto ingredi permittitur intelligitur nisi alius possideat. ar. 47. nu. 57. f. 430.
Possessionis continuatio ex statuto an impediatur per ingressum alterius. ar. 47. nu. 14. f. 430.
Possessionis inmissio cum iudicis auctoritate non priuat possessorem sua possessione, & possessore reclamante statim reuocanda est. ar. 48. nu. 36. f. 440.
Possessor allegans possessionem ante mortem defuncti, est legitimus contradicitor. ar. 48. nu. 29. f. 440.
Idem, si allegat se prius possidere ex testamento posteriori, vel pari in tempore iudicis. ar. 40.
Sed an idem sit, si possessor alleget ex testamento anteriori. ibidem. & vide notat ad nu. 49.
Possessor bonæ fidei tenetur pro fructibus naturalibus consumptis, quatenus est occupator. ar. 49. num. 126. fol. 456.
Possessor bonæ fidei in particularibus peremptorie miles perdit impensas secus in vniuersalibus. ar. 50. num. 37. f. 468.
Possessor bonæ fidei impensas necessarias in iudicijs particularibus per retentionem rei deductas alias re percepta nihil detrabit. ar. 5. nu. 29. f. 40.
In iudicijs vero vniuersalibus permittitur detractio ex alijs rebus. ibi. nu. 30.
Possessor bonæ fidei an pro fructibus perceptis teneatur quatenus locupletatus sit & quid in iudicijs vniuersalibus. ar. 49. nu. 113. f. 456.
Quid in particularibus. ibi. nu. 114.
Possessor bonæ fidei facit suos fructus industriales perceptos ex rebus fideicommissarijs. ar. 49. num. 109. fol. 456.
Possessor bonæ fidei miles impensas quibus in casibus de ducere possit. ar. 50. nu. 31. f. 468.
Possessor bonæ fidei sine titulo a vero domino vel cum titulo inualido, fructus compensare tenetur cum melioramentis, etiam in iudicijs vniuersalibus. ar. 50. nu. 66. f. 472.
Possessor bonæ fidei an inuito domino soli abradere possit ædificiũ, cũ abrasio sibi cõceditur, an vero soluta rudum æstimatione repellatur. ar. 50. nu. 49. f. 468.
Possessor bonæ fidei præferitur fructus naturales spatii trienni saltem ex generali titulo pro suo. ar. 49. nu. 124. f. 456.
Etia quod fructus sint consumpti ante trienniũ. n. 125.
Possessor citandus est ab hærede, qui petit missionem in possessionem ex beneficii final. ar. 48. nu. 35. f. 440.
Pos-

I N D E X.

- Possessor**, cui conceditur retentio rei ob meliorationes, an faciat fructus suos omnes. ar. vero pro rata melioramentorum. ar. 50. nu. 28. f. 472.
- Possessor** etiam iniustus tuendus est in sua possessione. ar. 47. nu. 56. f. 430.
- Possessor** habet intentionem fundatam detractionis non esse consumptas. ar. 39. nu. 13. f. 356.
- Possessor** malefidei vultum impensas per rei retentionem sibi non seruat, quia donasse videtur. ar. 50. nu. 29. f. 468. *Declarat & limita ut infra.*
- Possessor** malefidei fructus omnes restituit perceptos, & percipiendos. ar. 49. nu. 130. f. 456.
- Nec præscriptio se iuri potest.* nu. 131.
- Possessor** momentaneus & ipse citandus est. ar. 48. nu. 38. f. 440.
- Possessor** plurium rerum, an pro melioramentis factis in uinare possit aliam retinere. ar. 50. nu. 69. f. 472.
- Possessor** per annum, & diem verus possessor est. ar. 48. nu. 37. f. 440.
- Possessor**, seu detentor, qui dominum recognoscit impensas utiles, & necessarias iure actionis petere potest. ar. 50. nu. 58. f. 472.
- Idem est in possessione qui iure domini rem tenet titulo quandoque resoluibili.* nu. 59.
- Possessor** qui fundum francavit, an in relaxatione facit de possi initio auctore deducere pecunias expositas in francationem, an satis sit quod euincens se constituat illius libellarium & quid è contra. ar. 50. nu. 50. f. 468.
- Possessor** quilibet bonafidei etiam sine titulo facit suos fructus industriales. ar. 49. nu. 110. f. 456.
- Possessor** cum titulo a domino, vel detentator qui dominum recognoscit utiles impensas facilius detrahit, veluti marinus in rebus dotalibus, & extradotalibus, emptor cum pacto, vel iure municipalis de reuocando. ar. 50. nu. 38. f. 468.
- Hæres** per fideicommissum grauat. nu. 39.
- Colonus**, & emphyteota distinguendo. nu. 40.
- Assensus** & inquilinus, etiam quod ob illorum culpam locatio sit finita. nu. 41.
- Et dummodo meliorationes factæ excedant tempus locationis ibidem.*
- Possessor** titulus cum bonafide conueniri non potest petitione hereditatis, nec publiciana, nisi lite pendente titulum procurasset. ar. 45. nu. 28. f. 416.
- Possessor** vi fructus acquirit præsumitur bonafidei. ar. 49. nu. 117. f. 456.
- Possidendi iustum initium habens**, non potest de facto expelli. ar. 47. nu. 31. f. 430.
- Possidens** civiliter potest propria auctoritate deicere occupantem naturalem. ar. 47. nu. 26. f. 430.
- Possidens** seu retinens rem nomine domini, impensas necessarias etiam re percepta deducit. ar. 50. nu. 31. fol. 462.
- Possidentes** rem cum titulo à domino habito, licet resoluibili non tenentur compensare fructus cum melioramentis suis, quia fructus iure domini suos faciunt, diuersum est in possessoribus, qui cum fructus capiunt, conueniri possunt ad illorum restitutionem. ar. 50. nu. 64. f. 472.
- Posteror** appellatio, q. cōtineatur. ar. 22. nu. 37. f. 193.
- Prædilecto** vno, videtur in eius portione prædilecti quoque eius posterius & descendentes masculi, & feminae. ar. 27. nu. 15. f. 251.
- Prælatio** filiorum posteriorum in conditione diuersa est h. vulgari a fideicommissaria. ar. 28. nu. 14. f. 255.
- Prælati** impendens de suo patrimonio in rem ecclesiæ, potest impensas deducere. ar. 50. nu. 43. f. 468.
- Prælegata** de rebus debitis non continentur in fideicommissio vniuersali. ar. 7. nu. 39.
- Prælegata** diuisoria totius, vel maioris partis hereditatis continentur in fideicommissio. ar. 7. nu. 61. f. 62.
- Sic etiam cum cohæres extraneus filio cohæredi iubetur hereditatem restituere.* ar. 7. nu. 62.
- Prælegata** non ueniunt in restitutione fideicommissi quorum dies tunc non cesserat. ar. 15. nu. 25. f. 135.
- Prælegata** non præstantur ab hærede fiduciario. ar. 7. nu. 33. f. 135.
- Prælegata** non ueniunt in fideicommissio hereditatis, in quibus nulla hereditaria portio sit considerabilis. ar. 7. nu. 59. f. 62.
- Prælegata** in totum impendantur hæredi, cum agitur de detrahenda falcidia, vel Trebellianica aduersus eum à quo prælegatum pro parte capitur. ar. 2. nu. 40. fol. 21.
- Prælegata** post fideicommissum vniuersale relicta in eo non continentur. ar. 7. nu. 63. f. 62.
- Etiam quod testator in fideicommissum substituit simpliciter.* ibi. nu. 64.
- Ac etiam quod fideicommissum fuisse ordinatum pro conferuatione bonorum in familia.* ibi. nu. 65.
- Ac etiam ut non veniat portio quam iure hereditario percepit.* ibi. nu. 66.
- Prælegata** prius relicta continentur in sequente fideicommissio ordinato per verba, non sub commemorationis hereditatis. ar. 7. nu. 34. f. 62.
- Amplia etiam si dictum fuerit in hereditate, & in bonis.* ibi. nu. 35. & limita 36. 37. 38.
- Prælegata** filio grauato relicta non restituntur. ar. 7. nu. 15. f. 62.
- Item relicta vnicò hæredi per fideicommissum vniuersale gramato.* ibi. nu. 16.
- Prælegata**, quibus facta sunt particularis prouisio, non clauduntur in fideicommissio vniuersali. ar. 7. nu. 30. f. 62.
- Nisi facta fuerit inter eosdemmet, inter quos facta sunt fideicommissaria vniuersalis.* ibi. nu. 31.
- Prælegata** ascripta hæredi vnicò per fideicommissum vniuersale gramato, an in fideicommissio vniuersali continentur. ar. 7. nu. 11. f. 62.
- Et non continentur, si deductis perceptis, aut retentis rebus aliquibus grauatus fuerit.* ibi. nu. 12.
- Idem si dictum fuisse saluis legatis.* ibi. nu. 13.
- Idem cum prælegatum fuisse libere & expedite.* ibi. dem. nu. 14.
- Prælegata** an in fideicommissio vniuersali continentur plurimum defuncti voluntas confert. ar. 7. nu. 21. fol. 62.
- Prælegata** continentur in fideicommissio per verba vniuersalia relicta, siue in eadem scriptura, vel in alia, siue præcedant vel sequantur fideicommissum. ar. 7. nu. 23. f. 62.
- Prælegatum** hæredi relictum, pro portione hereditaria iure legati non valet. ar. 7. nu. 2. f. 62.
- Et in dubio iunior interpretatio ut valeat.* ar. 7. nu. 3. f. 62.
- Prædilectus** in institutione, quomodo videatur prædilectus in substitutione. ar. 21. nu. 37. f. 184.

Pro.

I N D E X.

- P**relegatum hæres repudiata hereditate in duobus casibus amittitur. ar. 7. nu. 7. f. 62.
- P**relegatum caducatum in personam heredis, transeat, adsum substitutum, an vero remaneat in hereditate, ad omnium coheredum commodum. ar. 7. n. 8. f. 62.
- P**relegatum cuius dies cessit, post fideicommissum uniuersalis casum non restituitur. ar. 7. nu. 79.
- I**tem si relictum fuerit in causam remunerationis. ibid. num. 80.
- I**dem est, si relictum sit substituto per vulgarem, qui ex institutione non successit. ibid. nu. 51.
- P**relegatum an præstetur fideicommissum, vel non ex quibus probetur. ar. 7. nu. 69. f. 62.
- P**relegatum ubi aliqua ratione excipitur à fideicommissio uniuersalis, integrum retinetur. ar. 7. nu. 52. f. 62.
- P**relegatum si præcedat, & sequatur fideicommissum sub commemoratione hereditatis, non venit in restitutione per portionibus prelatorijs coheredum, sed pro portione hereditaria. ar. 7. nu. 53. f. 62.
- P**relegatum heredi relictum, eo repudiante hereditate, non debetur substitutio vulgariter, sed ipsi heredi. ar. 7. nu. 55. f. 62. & nu. seq.
- P**rescribere non potest spatio longi temporis qui ab herede rem suppositam fideicommissi conditionali cedit. ar. 41. nu. 14. f. 377.
- S**uus si non ab herede, sed ab alio causam ab herede non habente bonafide emerit ibidem. nu. 15.
- P**rescribi an possint res fideicommissarie plene declaratur. ar. 4. nu. 1. f. 377.
- P**rescribantur spatio triennij actiones pro fructibus. ar. 49. nu. 115. f. 456.
- P**rescripta res per heredem grauati, cuius prescriptio in uita testatoris incipit, an sit restituenda fideicommissario. ar. 10. nu. 11. f. 79.
- P**rescriptio eius, qui causam habuit ab eo, qui dolo aut culpa possidere desit, prodest alienanti. ar. 46. num. 28. fol. 423.
- P**rescriptio longissimi temporis non præiudicat agere. non valent. ar. 41. nu. 17. f. 377.
- P**rescriptio non operatur ubi veritas consistere non potest. ar. 23. nu. 92. f. 206.
- P**rescriptionis exceptio quando obstat in remedio, l. final. C. de edi. di. A. d. ar. 48. nu. 51. f. 440.
- P**restationes ex causa obligatoria quot requirunt ad cõstituendum possessionem. ar. 46. nu. 19. f. 423.
- P**restationes si factæ sint ex causa non obligatoria non produciunt statum possessionum. ar. 46. nu. 20. f. 423.
- P**restationes ab illis qui non possunt transferre possessionem non constituunt possessionem. ar. 46. num. 22. fol. 423.
- P**resumitur præcessisse actum, qui ex ordine iuris præcedere debebat. ar. 7. nu. 70. f. 62.
- P**resumpta testatoris voluntas, quâvis legibus scriptis non recepta, an allegari possit ad fideicommissum in duendum. ar. 11. nu. 44. f. 86.
- P**resumptio testatorem minus grauasse heredem quem admodum accipitur. ar. 3. nu. 72. f. 306.
- P**resumptio pro actus validitate præualeat omnibus alijs. ar. 1. nu. 35. f. 2.
- P**resumptio nulla est ex testamento oriens, aduersus quâ non concedatur contraria probatio. ar. 11. nu. 24. f. 86.
- P**retore auctore inuadens possessionem rei per alium possessæ non excusatur. ar. 47. nu. 13. f. 430.
- P**retoris decretum operatur effectum restitutionis verbalis. ar. 47. nu. 77. f. 430.
- P**rimogenitura iuri non potest pater testando præiudicare. ar. 11. nu. 107. f. 62.
- P**rimogenitus consensit inuestiri secundo genitum sibi ipsi præiudicat. ar. 40. nu. 69. f. 370.
- P**rinces iura, & testamentorum dispositiones immutare non potest. ar. 24. nu. 44. f. 224.
- P**rinces tamen de plenitudine potestatis legitimat naturales, & spurios, etiam extantib. legitimis. ar. 23. nu. 56. f. 209.
- P**rinces ius quæsitum de iure gentium auferre non potest de plenitudine potestatis. ar. 52. nu. 127. f. 493.
- E**x causa tamen potest ibi. nu. 128. & 129.
- P**rinces iure ordinario non intendit aliter in iure suo præiudicare. ar. 52. nu. 119. f. 493.
- P**rinces potest plenitudinem suæ potestatis in legitimando naturales, & spurios communicare suis palatinis. ar. 23. nu. 47. f. 209.
- P**rinces peccat in se ipsum, si ius alterius sine causa auferat. ar. 52. nu. 125. f. 493.
- P**rinces in nonnullis casibus proficitur se non posse contra rescribere. ar. 52. nu. 120. f. 493.
- P**rinces de plenitudine potestatis potest declarare actus civilis iuris nullos. ar. 52. nu. 133. f. 493.
- P**rinces dominum iure civili tantum quæsitum an de plenitudine potestatis tollere possit. ar. 52. nu. 30. f. 493.
- P**rinces a subdito possessorem recuperanda, conueniri potest si cõspoliauerit re aliodici. ar. 52. nu. 13. f. 493.
- P**rinces non potest disijungere Vasallos sine culpa conuicta. ar. 52. nu. 131. f. 493.
- P**rinces de absoluta potestate potest secundum præter, & contra leges. ar. 52. nu. 121. f. 493.
- P**rinces in allodialibus non habet intentionem fundatæ aduersus priuatos. ar. 52. nu. 136. f. 493.
- P**rinces tollere potest, quæ ex concessione gratiosa in alium transiit. ar. 52. nu. 132. f. 493.
- P**rinces de plenitudine potestatis tollere potest quæsitum ex causa iuris civilis. ar. 52. nu. 144. f. 465.
- E**tiam in tertia præiudicium. ibi. nu. 145.
- P**rinces per rescriptum tollere potest de plenitudine potestatis actiones, exceptiones, & replicationes alicui competentes. ar. 52. nu. 146. f. 495. & alia facere ut res que ad nu. 54.
- P**rinicipaliter quægitur, semper attenditur in omni materia vel fauorabili, vel odiosa. ar. 37. nu. 24. f. 346.
- P**rinces de potestate ordinaria non possunt tollere iura fideicommissi, & particulari. ar. 52. nu. 16. f. 493.
- P**rinces per legem generalem iura fideicommissorum tollere possunt. ar. 52. nu. 113. f. 493.
- P**rinces moderare possunt iurisdictionem suorum magistratuum, ne in aliquibus causis iudicent. ar. 52. nu. 15. f. 493.
- P**rinces non recognoscentes superiorem possunt legitimare in statib. suis. ar. 23. nu. 21. f. 209.
- P**rinces non subditi Imperatori reuocare possunt legitimaciones ex eius auctoritate. ar. 23. nu. 18. f. 209.
- P**rinces de plenitudine potestatis, quid de iure facere possint. ar. 52. nu. 126. f. 493.
- P**rinces rescriptum non confirmat male gesta nec tollit remedia rescriptoria. ar. 52. nu. 89. f. 493.
- P**rinces accedente auctoritate non potest alter ex contrahentibus, vel etiam ambo remittere pactum ad alterius utilitatem. ar. 51. nu. 47. f. 480.

Possessor,

I N D E X.

Principis consensus in rerum suarum alienatione ad im-
possibile refertur. ar. 1.1. nu. 101. f. 395.
Principium decreto an fidei commissi habeantur. ar. 52.
num. 107. f. 493.
Privatus regala possidens iudicialiter contentus, tene-
re docere de titulo suo possessionis, alioquin de pellit-
tur de possessione. ar. 52. nu. 139. f. 493.
Privilegia dotum nauticibus competentia ad filios tran-
smittuntur. ar. 42. nu. 44. f. 281.
Privilegiatus in specie de qua agit videtur privilegio suo
adversus privilegium in genere. ar. 3. nu. 70. f. 21.
Privilegio filiorum primogenitus in corpore iuris clauso
non derogatur per legem generalem. ar. 3. nu. 110. f. 21.
Privilegium ubi conceditur nemo est citandus. ar. 13.
num. 51. f. 209.
Trius, distio, ordinem temporis denotat. ar. 50. nume.
82. fol. 472.
Probationes quae prosunt contra auctorem ad obtinen-
dam, an sufficiunt adversus illius successorem. ar. 44.
num. 6 fol. 406.
Probationes in possessoris qua requirantur. ar. 46. nu.
31. fol. 423. & num. seq.
Probationes de fideicommissio debent esse concludentes.
ar. 11. num. 38. f. 86.
Probationes debent de necessitate concludere. ar. 43.
num. 11. fol. 393.
Procurator potest constitui ad petendum restitutionem
fideicommissi universalis. ar. 31. nu. 32. f. 278.
Professio sunt quae aliunde filius acquirat contempla-
tione patris. ar. 36. nu. 109. f. 326.
Professi monasteria, si ex statuto non succedunt pater-
nibus, non excludunt substitutionem. ar. 28. nu. 82. f. 355.
Progenies, proles, sive p, posteritas, synonyma sunt.
ar. 22. nu. 23. f. 193.
Progenies aliqua an possit inter se pacisci, de succedendo
certis modis. ar. 51. nu. 36. f. 480.
Progrede possidens in isto titulo credens se heredem, pre-
scribit res hereditarias adversus rerum heredem.
ar. 46. nu. 12. f. 423.
Prohibere potest testator successionem intestatam de a-
liquo. ar. 14. nu. 30. f. 128.
Prohibita alienatione extra masculos, femina ab inte-
stato succedens capere nequit bona illa. ar. 14. nume.
39. fol. 128.
Prohibita re alienari, si per eius alienationem nemo le-
ditur, tenet alienatio. ar. 14. nu. 49. f. 128.
Prohibitio alienationis facta per hominem non impedit
alienationem ex lege. ar. 14. nu. 26. f. 128.
Prohibitio alienandi extra familiam, non inducit fidei-
commissum, nisi in casu contrasactionis per alienatio-
nem. ar. 14. nu. 10. f. 128.
Idem si dictum fuisset, ut bona in familia manerent, vel
ad hoc ut in familia remaneant. ibid. nu. 11. 12. 13.
Prohibitio alienationis quia testator veluti bona perpetuo
in familia manere, an operetur simplex, & absolu-
tum fideicommissum & pro affirmativa plures ad-
ducuntur. ar. 14. nu. 14. f. 128.
Ally contra quod non nisi in casu contrasactionis ibid.
nu. 1. vide nu. 16. & 17. seq.
Prohibitio alienandi quoquo modo, vel quoquo titulo im-
pedit etiam alienationem legalem. ar. 14. nu. 40. f. 128.
Prohibitio de non alienando bona supposita fideicommissio
paterno pro dotibus constituendis, aut restituendis,

nulla, & invalida est. ar. 42. nu. 6. f. 39.
Prohibitio de non alienando sub quacunque formula fa-
cta, non includit fideicommissum, nisi in casu contra-
sactionis per alienationem. ar. 14. nu. 18. f. 128.
Prohibitio de alienando operatur fideicommissum in casu
contrasactionis, ad favorem illarum personarum, qua-
rum favore fuit facta prohibitio. ar. 14. nu. 5. f. 128.
Prohibitio de alienando, an impedit legalem alienatio-
nem per successionem intestati de persona, quae non sit
de permixtis. ar. 14. nu. 25. f. 128.
Prohibitio de non alienando in contractu, regulariter non
impedit dominii translationem. ar. 42. num. 60. f. 384.
Prohibitio de non alienando aliquam rem favore pluri-
reciprocum inter eos inducit fideicommissum. ar. 13.
num. 80. f. 113.
Prohibitio de alienando relata ad filios non includit nepo-
tes limita ut ibi post alciatum. ar. 1. nu. 28. f. 21.
Prohibitio de alienando an amplius fideicommissum, cui
addicitur. ar. 14. nu. 47. f. 128.
Prohibitio perpetua de non alienando sub pena privatio-
nis, non impedit alienationem ex causa legitimae. ar.
36. num. 67. f. 326.
Prohibitio realis impedit alienationem legalem per suc-
cessionem intestati. ar. 14. nu. 33. f. 128.
Prohibitio personalis an impedit intestatam successio-
nem. ar. 14. nu. 34. f. 128.
Prohibitio simplex de alienando sine causa aut non facta
favore certae personae, nulla, & inefficax est, ratio ibi
plene discutitur. ar. 14. nu. 1. f. 128.
Etiam quod plures fuerint prohibiti alienare. ibid. nu. 2.
Valida autem est cum reperitur facta favore certarum
personarum, & prohibito contrasactione res alienata
per fideicommissum vendicatur. ibidem. nu. 3.
Et includitur et alienatio facta per ultimam voluntatem
etiam nedum per contractum inter vivos. ibid. nu. 4.
Prohibitum alienare extra familiam, vel extra descendentes,
an illis requisitis, & emergere nolentibus, in extraneum
alienatio fieri possit. ar. 14. nu. 20. f. 118.
Prohibitum alienare de bonis fideicommissarum usque ad
annos 25. an postea valide alienare possit. ar. 40. nu.
63. fol. 369.
Prohibitum alienare extra familiam, non potest alienare
per actum inter vivos in extraneum successurum
ab intestato. ar. 14. nu. 35. f. 128.
Prohibitum alienare intelligitur quoque prohibitus facere
actum, ex quo sequatur alienatio. ar. 14. nu. 31. f. 128.
Prolis appellatio quos denotat. ar. 22. nu. 22. f. 193.
Promittens pro facto suo tantum non obligat heredem
venientes iure suo. ar. 52. nu. 95. f. 493.
Sed in rebus hereditariis, & habentibus qualitatem
hereditariam praedicatur. ibi. nu. 96.
Promittens non contravenire, videtur etiam promisisse
pro suis hereditibus, nisi pro facto suo tantum promi-
serit. ar. 52. nu. 97. f. 493.
Pronomina demonstrativa, repetunt, & relationem per-
sonalem faciunt. ar. 16. nu. 25. f. 144.
Pro non scripta transeunt ad substitutionem sine onere. ar.
16. nu. 62. f. 144.
Quid autem sit in hereditatibus pro non scriptis am-
ple discutitur ibi. nu. 63.
Pro non scripta portio in hereditate, cum omnes heredes
graviati sunt, transeat cum suo onere. ar. 16. nu. 83.
f. 144. etiam in legatariis. nu. 84.

Praele.

Pro non scripta, absq; culpa legatarum accrescunt conium
Ho sine onere. ar. 16. nu. 81.
Fallit. v. ibi præteritum in causis pjs. nu. 82.
Pro non scripta portio in hereditatibus transit sine one
re legati nominatim iniuncti. ar. 16. nu. 85. f. 144.
Propinquorum appellatione, qui contineantur. ar. 22.
nu. 36. f. 193.
Proprietatis notorius defectus oblat agendi possessorio
recuperandi. ar. 52. nu. 38. f. 493.
Proprium est quod alteri non est commune. ar. 28. num.
34. f. 255.
Prorogatio voluntaria fieri non potest in iis que sunt
de referuatis principi. ar. 23. nu. 17. f. 209.
Prospicere nomen, quos includat. ar. 22. nu. 30. f. 193.
Proximior respectu hæredis scripti an præferatur poste
riori respectu grauati. ar. 20. nu. 11. f. 179.
Proximior grauato an videatur grauatus remotior. ar.
29. nu. 34. f. 268.
Proximiores vocasse quid importet. ar. 20. nu. 9. f. 179.
Proximioribus admissis, an sequentes repellantur. ar.
22. nu. 67. f. 193.
Proximioribus vocatis, nepos ex fratre non concurrat
cum patruo. ar. 21. nu. 2. & 17. f. 184.
Proximitas grauati non consideratur, quando non est
sanguine coniunctus cum testatore. artic. 20. num.
14. f. 179.
Proximitas acquirentis vel ultimo defuncti sit attendē
da in feudalibus, & emphiteoticis. a. 51. n. 59. f. 480.
Proximitas in fideicommissariis substitutionibus, an at
tendatur respectu grauatis, vel grauati. ar. 20. nu.
12. 3. f. 179.
Proximitas questio respectu grauatis, & grauati pro
cedit in dubio. ar. 20. nu. 12. f. 179.
Proximorum appellatio quos includat. a. 22. n. 33. f. 193.
Publicatis hæredes grauati bonis, publicantur etiam
res subiectæ fideicommissio in diem certam relicto, pro
eo tempore tamen. ar. 40. nu. 5. f. 358.
Publicatis bonis, an fideicommissa transeant in filiam.
ar. 3. 1. nu. 35. f. 278.
Publiciana non datur aduersus possidentem cum titulo
habito ab alio. ar. 45. nu. 41. f. 416. & limita vt nu.
43. 44. 45. 46.
Publiciana agere potest fideicommissarius ex persona
sui auctoris, probato titulo & possessione testatoris.
ar. 45. nu. 39.
Sed an agere possit ex suo titulo fideicommissi, & ex pos
sessione sui auctoris vide ibi. nu. 40. f. 416.
Publiciana requirit titulum habitem ad præscribendum,
& acquirendum rei dominium. ar. 45. nu. 37. f. 416.
Publiciana competit fideicommissario ex persona iura, si
post adeptam possessionem ceciderit ab ea. ar. 45. nu.
35. f. 416.
Tollesio probatur per fructuum perceptionem. ar. 45.
nu. 36. f. 416.
Pupillarem in compendiofa per verba communia facta
ex coniecturis deducitur, veluti si dictam sit, quod
substitutus capiat iura auctoritate. a. 34. n. 33. f. 306.
Vel si in alia parte testamenti verbum commune acce
pisset pro directo, verbum in vna significatione acce
ptum in aliqua testamenti parte, sic etiam intelligen
tur in alia. ibi. nu. 34.
Idem est si testator substituit in tota & integra sua
hæreditate, vel per similia verba. ibi. nu. 35.

Pupillarem non contineri in compendiofa facta à paga
no per verba communia, plerique tulerunt sed ma
le. ar. 34. nu. 32. f. 306.
Pupillari ex substitutione qua sita, an includantur in fi
deicommissio vniuersali declaratur. ar. 8. nu. 31. 32.
33. 34. 35. 36. 37. 38.
Pupillari subordinata inter duos pupillos, an qui vni
succedit, succedat quoq; alteri pupillari expressa ca
ducata per pubertatem, expirat quoq; tacita vulga
ris. ar. 15. nu. 18. f. 135.
Pupillaris facta a duobus, locum non habet nisi in persona
vltimi. ar. 13. nu. 22. f. 113.
Et moriente primo in pupillari ætate succedit alius pu
pillus superflus, & eius mater, & alius frater pubes
nu. 32. ibid.
Limica, vbi substitutus posset uideri magi dilectus.
ibid. nu. 24.
Limica secundo, vbi frater coniunctus in pupillari non
succederet fratri suo pupillo intestato. nu. 25.
Limica etiam, vbi frater superflus repudiaret successio
nem. nu. 26.
Pupillaris an contineatur in compendiofa facta per ver
bum commune. ar. 34. nu. 24. f. 306.
Pupillaris substitutus an tenetur probare pupillum in
pupillari ætate defunctum. ar. 43. nu. 46. f. 393.
Pupillaris an contineatur in compendiofa a pagano per
verba communia facta plene dispuatur, & opinio
nes referuntur & quid in re hac indicatum. ar. 34.
nu. 39. f. 306.
Pupillaris facilius continetur in compendiofa cum ver
ba ad pupillum dirigitur. ar. 34. nu. 37. f. 397.
Pupillaris facta in bonis testatoris, vel relicta ad testa
toris personam non minus desinit esse pupillaris. ar.
34. nu. 45. f. 306.
Pupillaris continetur in compendiofa facta in omnibus
bonis. ar. 34. nu. 46. f. 306.
Pupillaris substitutio deuoluit ad substitutum omnia pu
pilli bona generis cuiuscuq; ar. 11. nu. 51. f. 86.
Pupillaris facta a duobus, sic intelligitur facta, vt inter
hos duos videatur seruata successio ad exclusionem
substituti, matris, & aliorum. artic. 13. nume. 28.
fol. 113.
Pupillaris substitutio facta per verbum commune in re
certa pupillaris iure an valeat, vel obliquetur. ar. 5.
nu. 38. f. 49.
Pupillaris in re certa facta per verbum directum ciuile
trahitur ad vniuersum. ar. 34. nu. 50. f. 306.
Pupillaris contenta in compendiofa facta a pagano per
verba directa, etiam non ciuile matrem excludit. ar.
34. nu. 21. f. 306. & nu. sequenti.
Pupillaris expressa, qua ratione tacita continet pup
pillarem. ar. 11. nu. 50. f. 86.
Auctor autem duas subiecit rationes. ibid. nu. 51.
Pupillaris tacita excludit matrem, vbi substitutus est
de defendentibus, vel cum talis est, qui ex lege munici
pali filio pupillo una cum matre succedat. ar. 34. nu.
36. f. 306.
Pupillaris substitutio facta per verbum commune in re
certa, vel in quota bonorum non ualet iure pupillaris
directæ, sed iure fideicommissariæ. ar. 34. nu. 55. f. 306.
Pupillaris contenta in compendiofa mutari matrem ex
cludit. ar. 34. nu. 20. f. 306.
Pupillariter substitutus, & per fideicommissum grauatus.

us, omnia pupilli bona restituit, quæcunque fuerint.
ar. 8. nu. 24. f. 68. & nu. 25.
Tupulum in pupillari etate defunctum allegans probare
teneatur. ar. 43. nu. 45. f. 393.
Puri, & purificati par est condicio. ar. 49. nu. 78. f. 456

Q

Qualitas adiuncta post duo verba dispositiva, si ad
utrumque referri commodè potest, utrumque cõ-
plectitur. ar. 16. nu. 109. f. 144.

Qualitas requisita, quo tempore adesse debeat. art. 29.
nu. 7. fol. 268.

Qualitas substantialis certo tempore requisita, debet illo
tempore adesse. ar. 24. nu. 29. f. 224.

Qualitatem aliquam deducens illam probare tenetur. ar.
43. nu. 46. f. 393.

Quarta quam detrahit hæres delegatis, & de fideicom-
misso vniuersali, respectiue habet naturam Falcidie,
& Trebellianicæ. ar. 4. nu. 29. f. 42.

Qui pro aliquo testari potest, fideicommittere quoque ua-
let. ar. 1. nu. 9. f. 2.

Quorum bonorum interdictum competit cuiusq; vniuer-
sali successor in hereditate alicuius defuncti. ar. 46.
nu. 1. f. 423.

Et fideicommissario vniuersali competit. nu. 2.

Et filio in sua legitima instituto ibi. nu. 3.

Cessionario hereditatis, ibid.

Fisco quoq; in hereditate successor, ibi.

Monasterio ex persona imprefsi.

Successori quoq; in dignitate pro bonis illius dignitatis
ibidem.

Sic tamen, vt his vniuersalibus successoribus sit quæsi-
tum ius reale in successione. nu. 4.

Non tamen competit successoribus singularibus. ibi.
nu. 5.

Nec donatarijs etiam omnium bonorum. nu. 6.

Nec datur post semel adeptam possessionem. nu. 7.

Et si semel intentatum fuerit, non amplius intentari po-
terit ibi. nu. 8.

Et in eo ueniunt fructus prout in petitione heredita-
tis, nu. 9.

Et annis triginta durat. ibi. nu. 10.

Et datur aduersus possidentes titulo pro hærede, aut pro
posseffore. nu. 11.

Et datur nedum pro rebus per defunctum possessis, sed
etiam pro rebus detentis. ibi. ar. 46. nu. 14. f. 423.

Item, & contra posseffores rerum simulati ibi. nu. 15.

Non tamen aduersus possidentes cum titulo. ibid.

Item, & competit pro iuribus omnibus realib; in qui-
bus considerari potest status possefforius in rem ibi.
num. 16.

Item, & pro iuribus omnibus personalibus, pro qui-
bus reales actiones, & iudicia petitoria competunt,
ibidem nu. 16.

Sed an pro præstationibus annuis personalibus, pro
quibus status aliquis possefforius considerari potest,
legistiæ tenent negatiuum. ibi. nu. 17.

Canonistæ contra decidunt. ibi. nu. 18.

Non tamen competit pro rebus non possessis per defun-
ctum tempore sua mortis, quamuis in tempore ante-
riori possedisset. nu. 23.

Nec datur contra non possidentem. nu. 25.

Nisi dolo possidere desisset cum culpa. nu. 26.

Quorum bonorum competit etiam pro rebus, quas pen-
dente iudicio reus possidere incipit. a. 46. n. 29. f. 42.

Quorum legatorum, cessat cum de voluntate hæredis le-
garius adipiscitur possessione. ar. 47. nu. 37. f. 430.

Quorum legatorum conueniens non aliter rem restitu-
ni, nisi præstita cautione de legato præstando. ar. 47. nu.
62 fol. 430.

Quorum legatorum interdictum non fundatur in sola ra-
tione recuperatæ possessionis. ar. 47. nu. 59. f. 430.

Quorum legatorum interdictum, competit omnibus vni-
uersalibus successoribus. ar. 47. nu. 1. f. 430.

Etiam fideicommissarijs vniuersalibus. nu. 2.

Non tamè competit particularib; possefforib; ibi. nu. 3.

Ideo legatarius legatarij recte adipiscitur possessionem
rei vacantiem. ibi. nu. 44.

Et datur aduersus possidentes titulo legati & fideicom-
missi non alio titulo. nu. 6.

Et etiam aduersus fideicommissarium vniuersale. nu. 7.

Et aduersus successores in locum eorum etiã titulo sin-
gulari. nu. 6.

Et præsupponit heredem adiuisse hereditatem. nu. 9.

Item, legatarium seu fideicommissarium, vacuum pos-
sessionem apprehendisse secus autem si post apprehen-
sam possessionem per heredem ibi. nu. 10.

R

Retractionis plures effectus sunt. a. 51. n. 1. f. 48.

Ratio expressa a testatore ampliat, fideicommissum
ultra personas nominatas, ac ultra tempus expres-
sum. ar. 1. nu. 5. f. 36. excipe vt nu. 55. 56.

Ratio, quare per Quorum legatorum tota res, non Falcidie
portio tantum vendicatur. ar. 47. nu. 62. f. 430.

Ratio generalis implicat dictum etiam in grauaminibus,
& fideicommissis. ar. 3. nu. 70. f. 285.

Ratio ampliat dictum, & fideicommissarium intra tamen
terminos & naturam dicti. ar. 14. nu. 22.

Ratum habendi ius, & facultas non transit ad hæres.
ar. 51. nu. 15. f. 480.

Re coniunctus tantum, iure non decrescendi totum asse-
quitur ac idcirco onus alteri in eadem re collegatario
iniunctum subire non tenetur. ar. 16. nu. 78. f. 144.

Re tantum coniuncti duo in hereditate esse possunt. art.
16. nu. 79. f. 144.

Re, & verbis coniuncti, ob verbalem coniunctionem re-
nentur ad onus iniunctum collegatario non capienti.
ar. 16. nu. 80. f. 144.

Recipiens rem sub quodam modo & onere, non potest so-
lus se ab eo liberare. ar. 51. nu. 45. f. 480.

Reciproca an resultet substitutis descendentibus, & agna-
tis. ar. 13. nu. 85. f. 113.

Reciproca an resultet institutis tribus filijs, & eorum de-
scendentibus substitutis infinitum inter descendentes,
ab uno, & inter ab alio plene discutiit. a. 1. nu. 7. f. 13.

Reciproca an inducatur per illa verba de hærede in hæ-
redem, de liberis in liberos, plene scribitur. ar. 13. nu.
76. fol. 113.

Reciproca fideicommissaria ex uerbis, ibi expressis, indu-
cta. ar. 13. nu. 75. f. 113.

Reciproca fideicommissaria an resultet inter duos, aut plu-
res institutos, qui sint, descendentes, substituto possi-
eorum mortem extraneo. ar. 13. nu. 38. f. 113.

Reciproca

I N D E X.

Reciproca fideicommissaria non inducit nisi verborum, vis, aut aliqua necessaria coniectura urgeat. art. 13. num. 73. fol. 113.

Reciproca fideicommissaria non resultat inter plures descendentes à filio heredem instituto cui testator substituit descendentes suos in infinitum. ar. 13. n. 89. f. 113.

Reciproca inducit ex prohibitione de non alienando, quia veli bona semper remanere in sua familia. art. 13. num. 79.

Reciproca inter tres heredes institutos substituit eorum descendentes in perpetuum non intelligitur repetita inter descendentes. ar. 13. nu. 90. f. 113.

Reciproca substitutio in casum vulgaris, & pupillaris interpretatur cum simpliciter verba facta, nisi addita sit clausula codicillaris per verba futuri temporis. ar. 18. nu. 10. f. 168.

Reciproca resultat vocato antiquiore de domo. arti. 13. num. 86. fol. 113.

Reciproca resultat per hæc verba, Sotto fideicommisso, vel vocatis pluribus per fideicommissum. ar. 13. n. 87. f. 113.

Reciproca non resultat, cum testator post mortem omnium suorum descendantium, voluit rem aliquam pervenire ad ecclesiam. ar. 13. nu. 84. f. 113.

Recognitio possessoris gravati bona esse fideicommissaria pbat talia esse nisi contrarium pbat. ar. 44. n. 24. f. 406.

Recuperans rē ex parte de retrovendendo, an teneat stare locationi ad modicum tempus facta. ar. 40. n. 97. f. 373.

Reddus insitus, est in ratione quicquid pro centenario. ar. 49. nu. 54. f. 449.

Redemptionis causa ab hostibus, & à latronibus, paterna fideicommissa alienari possunt. ar. 42. nu. 90. f. 384.

Secus si ob es alienum, aut dilecti causa gravatus per fideicommissum detineatur. nu. 91.

Item, alienari pro redemptione vitæ, aut membri ipsius gravati. ibi. num. 92.

Referenti an standum sit, si relatum non inveniatur. ar. 16. nu. 111. f. 144.

Reficere domum combustam non est impensa necessaria. ar. 50. nu. 75. f. 472.

Refutatio realis rem penitus abdicat, personalis autem respectu personarum pro quibus facta fuit refutatio. ar. 52. nu. 74. f. 493.

Refutatio realis qua sit ibidem.

Rei aliena ignorans legatum relictum nullius est roboris. ar. 11. nu. 96. f. 86.

Scienter autem relictum valet, ita ut hæres rem redimere teneatur, aut illius estimatione pstat. ibi. n. 97.

Rei aliena administratio confertur interdici, nisi quatenus legibus sit concessa. ar. 11. nu. 94. f. 86.

Rei identitas ex quibus adici, & probari possit. ar. 44. num. 43. f. 406.

Relatio intelligitur semper facta cum omnibus suis qualitatibus. ar. 29. nu. 17. f. 268.

Rei sue administratio hactenus confertur concessa, quatenus ex legibus non reperitur interdici. ar. 11. num. 71. f. 86. & nu. 72. 73.

Rei venditio datur pro singulis rebus, non ad iuris universitatem. ar. 45. nu. 33. f. 416.

Relatio restringitur ad alium ad quem refertur. art. 51. num. 39. f. 480.

Relationis natura qualis sit. ar. 16. nu. 2. f. 144.

Rei indicatio maxima est vis, ut ibi declaratur. arti. 53. num. 32. f. 500.

Rei vindicatio, petitiio hereditatis, & publiciana, an sint vel cumulari possint. ar. 45. nu. 48. f. 416.

Relatum operatur, ut fideicommissaria facta pluribus resoluatur in singularitates, vulgaris autem non. ar. 13. nu. 33. f. 113.

Relatum quis, repetit & restringit. ar. 16. n. 24. f. 144.

Relatum si non reperitur, an standum sit referenti. ar. 16. nu. 111. f. 144.

Relicta per patrem filie exclusa per statutum impetratur in portionem filii reservatam. ar. 38. nu. 26. f. 500.

Relictum presumitur, si magis testator est officiosus. ar. 25. nu. 58. f. 235.

Relictum ab herede, cui ipse voluerit, inutile, & invalidum est. ar. 33. nu. 55. f. 296.

Idem, si dictum fuerit, quem heres elegerit ibi. nu. 54.

Relictum in defectum liberorum, & descendendum debetur quodcumque defuerint extare. ar. 29. n. 10. f. 268.

Relictum ad voluntatem capientis, an & quando iure validum sit. ar. 33. nu. 57. f. 296.

Relinquere, verbum pertinet ad plenas voluntates, & tempus mortis significat. ar. 45. nu. 6. f. 416.

Relinquere videtur, qui cum poterat non relinquere, non id fecit. ar. 14. nu. 32. f. 128.

Rem hereditariam unus ex cohæredibus prestare rogatus tenetur pro portione sua, non autem aliorum cohæredum portiones prestare. ar. 13. nu. 17. f. 113.

Rem fuisse in bonis testatoris fideicommissarius probare debet, & ex quibus probetur. ar. 44. nu. 1. f. 406.

Remissio fideicommissi tacita colligitur, ex pluribus simul concurrentibus. ar. 52. nu. 12. f. 493.

Remissio onere per pactum in contractu adiecto, ad quæ pertineat utilitas. ar. 51. nu. 49. f. 420.

Remitti potest onus in contrarium adiectum ad favorem tertij ante adventum conditionis, vel dici. ar. 51. n. 48. f. 48.

Remedio, quo vult potest quis ex pluribus vii. arti. 42. num. 75. f. 384.

Renunciatio qua in pactum transiit tollit iura de futuro prout pactum. ar. 52. nu. 11. f. 493.

Et etiam si iudicialiter facta sit, aut iuramento vallata, aut absentis nomine acceptata. ibidem.

Renunciatio non aufert quod alteri non acquiritur. art. 52. nu. 73. f. 493.

Renunciatio in rebus suis non præiudicat hæredibus in re proprio. ar. 52. nu. 92. f. 493.

Renunciatio filiae in hereditate patris non præiudicat nepotibus ex ea. ar. 52. nu. 93. f. 493.

Renunciatio stricte accipienda est, quia tollitur, nec preiunxit. ar. 52. nu. 25. f. 493.

Renunciatio simpliciter tolluntur iura de presenti, non in diem, aut sub conditione debita. ar. 52. nu. 10. f. 493.

Renunciatio facta per verba, quæ habent significatum temporis presentis, & futuri, ad præiens refertur. ar. 52. num. 31. f. 493.

Renunciatio seu repudiatione perit fideicommissum pure debitum. ar. 52. nu. 10. f. 493.

Non autem si in diem, vel sub conditione debitum. ibidem.

Reperempta, an omnia pereat ratio melioramentorum. ar. 50. nu. 77. f. 472.

Repetitio qualitatum, & conditionum cessat de rmo relicto ad aliud, cum ob aliquam circumstantiam appareat de diversitate rationis, & de causa non repetendi. ar. 16. nu. 34. f. 144.

Veluti cura diffinitur, & non per eundem modum, e

conuenit.

conuenit. ibi. nume. 35.
¶ Vel quando specialis qualitas in 2. relicto reperitur ad iecta, promissio sub certa qualitate impedit repetitione precedentis qualitatibus ibid. nu. 36.
¶ Aut cum facta repetitione sequens relictum, visitaretur. ibi. num. 37.
¶ Item, quando non est eadem ratio. nu. 38.
¶ Idem est, quando facta repetitione resultaret aliqua ab surditas, aut repugnantia. nu. 39.
¶ Vel quando per repetitionem restringeretur dispositio, late pro sui natura interpretanda. ibid. nu. 40.
¶ Item, quando agitur de his, quæ demonstrationis causa adiecti fuerunt. nu. 41.
¶ Idem est cum verborum approprietas non patitur. nu. 24.
¶ Similiter, quando conditio expressa in suo principali nihil operatur ibi. nu. 43.
¶ Repetitio conditionis, qualitatis, aut oneris legatorum, an, & quādo fieri possit de una persona, ad aliam personam. ar. 16. nu. 54. f. 144.
¶ Repetitio qualitatis adiectæ in actu nullo, non fit ad actum validum. ar. 16. nu. 50.
¶ Repetitio in dubio non est facienda. ar. 16. nu. 53. f. 144.
¶ Repetitio inducitur, cum rationis identitas, & disponens voluntas fuerint. ar. 16. nu. 26.
¶ Item, quando non facta repetitione actus redderetur, nullus ibi. nu. 27.
¶ Item, quando resultat abstrahendum aliquod. ibid. nu. 28.
¶ Repetitio, qui pro alio impendit in causam, quam ille sumptum suo sacre tenebatur. ar. 36. nu. 111. f. 326.
¶ Repetitio dictiones referunt conditiones adiectas in primo relicto ad secundum, & contra. ar. 16. nu. 54. f. 144.
¶ Et plura referunt de effectibus dictionis repetitæ. ibi. nu. 16.
¶ Res alienari prohibita ex promissione hominis secuta alienatione remouetur. ar. 40. nu. 17. f. 358.
¶ Res alienari prohibita, an pro debito prohibiti alienari possit. §. prædium. in l. peto. ff. de leg. 2. declaratur. ar. 40. nu. 20. f. 358.
¶ Res aliena domino consentiente legari, & fideicommissi potest. ar. 44. nu. 3.
¶ Res alienabiles cum aliqua solemnitate legabiles sunt, ut pro illis debeat estimatio veluti res minorum, res dotales, res ecclesiasticæ inferiorem, res feudales. art. 11. nu. 102. & 103. f. 86. & nu. 144.
¶ Res alienas testator legare non potest, vi illarum dominum transferat. ar. 11. nu. 95.
¶ Res fideicommissaria ab ignorante ignorantis fideicommissum valide alienantur. ar. 40. nu. 38. f. 358.
¶ Res fideicommissaria dotium causa alienari possunt. ar. 40. nu. 37. f. 358.
¶ Res fideicommissio subiecta alienari possunt pro ære alieno, funeris impensa, & pro satisfaciendis legatis. ar. 40. num. 18. f. 358.
¶ Res hereditaria alienata pro solutione æris alieni, & re tro ad libellum accepta an egrediantur fideicommissi causam. ar. 40. nu. 30. f. 358.
¶ Res hereditaria obligata pro debito testatoris pro illius solutione possunt alteri obligari. ar. 40. nu. 31. f. 358.
¶ Ac etiam recte permittuntur in uitiores ibi. num. 32.
¶ Res hereditaria naturaliter casu, aut vi peremptæ pereunt fideicommissario. ar. 10. nu. 38. f. 79.
¶ Residui appellatio totum includit, etiam quod in alterius persona caducatur. ar. 9. nu. 6. f. 77.
¶ Res legatæ, & per fideicommissum particulariter reli-

ctæ, alienari non possunt pro solutione æris alieni, cum ex tunc aliq. particulariter non relicte. a. 40. nu. 28. f. 35.
¶ Res pignoratæ ademptæ per heredem grauatum, vel recuperata ex pacto de retro uendendo, venit in restitutione fideicommissi detracta pecunia per heredem de re sua in eam causam expulsa. ar. 10. nu. 2. f. 79.
¶ Res peritæ, aut deteriores futuræ subiectis fideicommissio, alienari possunt. & heres de pretio tenetur, & si non alienat sibi imputabitur. ar. 40. nu. 36. f. 358.
¶ Res particulares hereditariæ si perierint sine dolo culpa, & mora heredis, pereunt periculo fideicommissi statum universalis. ar. 4. nu. 54. f. 42. 55.
¶ Res per Vassalli transactionem, ex causa feudi quasita efficitur feudalis. ar. 40. nu. 126. f. 376.
¶ Res quasita ex precijs rerum hereditarium an illarum loco subrogentur ut, si subiacent fideicommissio. ar. 39. nu. 12. f. 356.
¶ Res quasita heredi grauato ob iniuriam in eam commissam non restituitur fideicommissario. ar. 10. nu. 10.
¶ Res redempta ex rebus fideicommissariis alienatis loco illarum subrogantur. ar. 40. nu. 44. f. 358.
¶ Res recuperata, ex vi illius contractus, ex quo fuit alienata, redit in suam priorem causam. ar. 42. nu. f. 379.
¶ Res semel facta transmissibiles, & alienabiles, de facili durat alienabiles. ar. 2. nu. 60.
¶ Restitutio in integrum non conceditur ei, qui in penam suæ, iure suo priuatur. ar. 11. nu. 132. f. 86.
¶ Restitutio ex capite iuste ignorantia conceditur legatariis, & fideicommissariis aduersus prescriptionem. ar. 41. nu. 12. f. 377.
¶ Restitutio, ut actiones in fideicommissarium transeant, de iure Canonico etiam necessaria est. art. 47. nume. 75. fol. 430.
¶ Restitutio ex Trebelliano duplex est hominis, & legis. ar. 2. num. 53. f. 9. & est, expressa & tacita. ar. 2. num. 54. fol. 9.
¶ Restitutio hereditatis faciendi per bonæ fidei possessorem quantas sit, inspicitur tempore restitutionis, sed in herede grauato per fideicommissum inspicitur quantas sit tempore mortis testatoris. ar. 10. nu. 16. f. 79.
¶ Restitutio legati ex Trebelliano pluribus casibus a lege inducitur. ar. 2. nu. 56. f. 9.
¶ Primo, cum heres Trebellianicus contumaciter ab est.
¶ Secundo, cum heres grauatus decessit sine herede. nu. 57.
¶ Tercio cum fideicommissarius, fideicommissario restituit. quo casu maxime dubitatur an absq. ulla mora actiones ipso iure transeant. nu. 58.
¶ Quarto inducitur ab herede grauato. ar. 2. nu. 61. f. 9.
¶ Quinto in fideicommissis relictis ecclesiis, & locis pijs nume. 62.
¶ Sexto de iure Canonico. num. 63.
¶ Restitutio verbalis quo ad fideicommissarium, idem operatur, quod aditio hereditatis respectu heredis. ar. 45. num. 18. f. 416.
¶ Restitutio hereditatis, fieri debet ab herede fideicommissario, operatur eosdem effectus, quos operatur aditio hereditatis in pona heredis. ar. 2. nu. 50. f. 9.
¶ Restitutio in integrum coeeditur aduersus inmodicam lesionem apparentem per instrumenta de nouo reperta. ar. 52. nu. 100. f. 493.

Restitutio

I N D E X.

Restitutioe facta, ex tunc transeunt in fideicommissarium verum dominia, & actiones omnes. ar. 2. num. 50. fol. 9.

Restitutioe reali facta fideicommissariis non uisitur remedio leg. final. C. de edi. Di. Adr. articulo 48. nu. 10. f. 440.

Restitutioe res ex contractu subiectæ, an patiatur detractiones pro legitima, & Trebellianica. ar. 51. nu. 22. f. 480.

Res, quæ separabiles sunt, adiectæ rebus fideicommissariis deducuntur, nec ueniunt in restitutione fideicommissi, feudi, aut maioratus. articulo 50. n. me. 53. fol. 468.

Res subiecta fideicommissio conditionali interim quo ad dominium, & possessionem proprie est hæredis. ar. 33. nu. 29. f. 296.

Res qui non possidet in rei uendicatione docto per actorem de suo dominio absoluitur, quia non possidet, actor autem dominus declaratur, & in expensis condemnatur. ar. 45. nu. 34. f. 416.

Res fideicommissaria, an possit commutari de una in aliam. ar. 52. nu. 159. f. 495.

Res an inuitus extra domicilium à iudice suo remittendus sit. ar. 52. nu. 7. f. 520.

Ruini decisio conf. 100. nu. 2. improbatur. ar. 19. nu. 21. f. 174. & conf. 100. f. 135. nu. 23.

Ruini differentia in conf. 164. in tertio quam facit inter nomen descendendum, & nomen familiæ, improbatur. ar. 19. nu. 31.

S

Sapientis consilio an testator referre possit ab eo ordinata. ar. 33. nu. 5. f. 296.

Scientia testamenti, & relictorum in genere non sufficit ut transactio valeat de contentis in testamento, sed requiritur specialis scientia. articulo 52. numer. 21. fol. 493.

Scientia rei alienæ efficit, ut non competat de euictione actio medum in contractu uenditionis, sed etiam diuisionis, nec etiam ad pretium. articulo 52. num. 57. fol. 493.

Scientia testamenti, & fideicommissi ex quibus præsumatur. ar. 52. nu. 104. f. 493.

Scripta in testamento cum suis clausulis solitis, uel insolitis, ex ordinatione testatoris præsumuntur scripta. ar. 7. nu. 45. f. 62.

Scripto, an præsumptum sit, uerba testamenti caute, & diligenter attendenda. articulo 11. n. me. 34. f. 86.

Semper dictio, cuius sit natura. articulo numer. secundum fol. 251.

Sententia lata pro restitutione fideicommissi executio, ex quibus clausulis in sententia adiectis suspendatur. ar. 50. nu. 83. f. 472.

Sententia probat fideicommissum constitutum, & non constitutum. ar. 43. nu. 8. f. 393.

Sententia erronee lata, & quesita ex eius causa, an sint restituenda. ar. 6. nu. 41. f. 55.

Sententia in possessorio lata potest dici nulla, & dua petitiu integrum restitutio. ar. 46. nu. 52. f. 423.

Sententia confirmat titulum inuálidum, & facit de albo nigrum, & contra. ar. 6. nu. 2. f. 55.

Sententia probat contra obtinentem, & eius successores ar. 53. nu. 34. f. 520.

Sententia si sint successores singulares. ibi. nu. 35.

Sententia lata aduersus unum, qui insolitum ius habebat, nocet alijs. ar. 53. nu. 41. f. 520.

Sententia lata aduersus unum de certis credendi alijs præ iudicat. ar. 53. nu. 42. f. 520.

Sententia in indiuiduis lata contra unum ex consortibus alijs nocet. ar. 53. nu. 43. f. 520.

Sententia super legitimitate, & parentela facit ius quo ad omnes. ar. 53. nu. 44. f. 520.

Sententia lata aduersus eum, cuius principaliter non interest, non præiudicat principali. articulo 53. nu. 45. f. 520.

Sententia lata contra eum cuius principaliter interest, nocet eius successoribus, ac habentibus secundarium interestem. ar. 53. nu. 46. f. 520.

Sententia lata aduersus principalem debitorem nocet eius debitori. ar. 53. nu. 47. f. 520.

Sententia lata aduersus administratorem, vel prelatum, ac tenentem primum locum in administratione nocet successoribus. ar. 53. nu. 48. f. 520.

Sententia lata aduersus heredem nocet legatarijs, & fideicommissarijs etiam non citatis. articulo 53. num. 49. fol. 520.

Sententia lata contra heredem præiudicat, legatarijs in euandatione legis Falcidæ. articulo 53. num. 50. fol. 520.

Sententia lata aduersus Vassallum tenentem feudum, an præiudicat, sequentibus. articulo 53. numero. 51. fol. 520.

Sententia lata contra heredem præiudicat substituto etiam non citato. ar. 53. nu. 52. f. 520.

Sententia ut valeat in ijs, quæ pendent ex testamento, debet esse lata, uisus & cognitis uerbis testamenti. ar. 53. nu. 38. f. 420.

Sententia lata aduersus heredem gratuum an præiudicat fideicommissario, & an lata aduersus primum fideicommissarium, nocet sequentibus substitutis. ar. 53. nu. 39. f. 520.

Sententia continenter lata contra heredem non nocet legatarijs. ar. 53. nu. 57. f. 520.

Sententia si eo colludente lata fuerit. ibi. nu. 8.

Sententia si per culpam hæredis lata fuerit, declaratur, ut ibi. nu. 59.

Sententia si ob aliquod particulare factum hæredis, aut primi fideicommissarij lata fuerit: nam non nocet sequentibus. nu. 60.

Sententia lata contra heredem ex iuramento delato, aut relato, non nocet fideicommissario. ar. 53. n. me. 62. fol. 520.

Sententia lata contra heredem, quia non probatur, an nocet fideicommissario. ar. 53. nu. 63. f. 520.

Sententia aduersus unum lata non nocet consorti in sua portione. ar. 53. nu. 40. f. 520.

Sententia pro fideicommissario lata, quæ in iudicium transiit probat fideicommissum. articulo 53. num. 32. f. 520.

Separatum quando substitutio pluribus uideatur facta. ar. 13. nu. 6. f. 113.

Seruius prædiales, & personales potest constituere grauatim per fideicommissum conditionale, interius pendente conditione. ar. 40. nu. 112. f. 373.

62 Serui.

I N D E X.

Servitutes acquisitæ prædijs hered. iurij cum illis transeunt. ar. 10. num. 14. f. 79.

Servitutis ius qui constituere nequit, potest tamen ad facti patientiam se obligare. articulo 40. numero 117. fol. 373.

Si filius fuisset institutus in sua legitima tantum, ab eius herede præsumeretur relictum, quia alias non ualeret. ar. 12. nu. 3. f. 104.

Si verba essent directæ filio instituto supra legitimam, à filio videtur relictum, nisi testator in tota, & integra sua hereditate, vel sine diminutione instituisset. ar. 12. nu. 38. f. 93.

Solemnitas probatoria in testamentis, & fideicommissis remitti nequit. ar. 43. nu. 3. f. 393.

Solemnitas in actu interposita, quæ necessaria non sit, & minus legitime, non vitiat. articulo 2. numero 21. fol. 9.

Solutio quam lex inducit per additionem hereditatis de vero heredis credito, habet vim solutionis iudicialis. ar. 3. nu. 17. f. 320.

Soluta per patrem pro filio ex causa alicuius condemnationis an computetur in legitimam. ar. 36. nu. 137. fol. 326.

Solutio functionum pro rebus descriptis ad æstimum alterius non operatur, vel solvens acquirat sibi dominium, & possessionem rerum, potest tamen soluta repetere. ar. 44. nu. 8. f. 406.

Solutio facta, quam lex inducit favore heredis grauati, si sibi ipsi soluisse videatur; an intelligatur facta primo in mobilibus, deinde in stabilibus. discutuntur plures rationes, articulo 35. numero 22. fol. 320.

Spoliatus à principe possessione iurisdictionum, & regalium, an sit restituendus docto de sola possessione facti, nam plures sic tenuerunt. ar. 52. num. 140. fol. 495.

Spes quam habent filij agnati, & cognati de succedendo non est iuris vinculis munito. ar. 23. num. 52. fol. 209.

Spurij non continentur appellatione filiorum in hominum dispositionibus, nec sub nomine de domo, & de familia. ar. 22. nu. 81. f. 103.

Spurij filiorum nomine, etiam in dispositionibus hominum non continentur. articulo 28. numero 44. fol. 255.

Spoliatus in beneficiis & spiritualibus non restituatur, nisi possessionem probet, & colores seu iustificet aliter quam per facti possessionem. ar. 32. num. 142. fol. 495.

Spurius longo tempore possidens paternam hereditatem, an præscribat. ar. 46. nu. 13. f. 423.

Spurius spacio triginta annorum possidens bona paternam tenet. ar. 23. nu. 94. f. 209.

Spurius an quis præsumatur, vel potius naturalis. ar. 22. nu. 90. f. 193.

Status causa quanto tempore præscribitur. ar. 23. num. 93. f. 209.

Stantibus masculis semine non succedant, conditio ista in statutis stat exclusivè in perpetuum, non suspensivè ad tempus. articulo 29. numero 20. fol. 268.

Statutaria ordinatio magis afficit dispositionem hominis quam iuris communis provisio. articulo 20. numero.

16. fol. 279.

Statuto continuante possessionem à desinito in heredem, an continuatio impediatur. articulo 47. num. 14. fol. 430.

Statuto testatores quemadmodum presumantur voluisse se conformare. articulo 25. numero 41. fol. 235.

Statutum Patavinum de professio religionem declaratur. ar. 28. nu. 93. f. 255.

Statutum de lucro dotis locum habet in fideicommissis datis in dotem. ar. 42. nu. 97.

Idem est in contractibus. nu. 98.

Stipulari quis potest alteri, cum verba promissiva, & executiva referuntur ad personam stipulantis. ar. 51. nu. 11. f. 480.

Stipulante aliquo nomine absentis, an ius in spe conditionallyter questum eidem contrarius concedendi voluntate, auferri possit. articulo 51. numero 50. fol. 480.

Stipulans nomine absentis non potest à contractu recedere non expectata illius voluntate. ar. 51. num. 51. fol. 480.

Stipulari possunt pro alijs Notarij, & alij publici officiales. ar. 51. nu. 13. f. 480.

Stipulatione interposita super re mea, vel quæ durat mea, tertio ius acquiritur. articulo 51. numero 16. fol. 480.

Secus si non duret mea præterquam in contractu donationis ibidem.

Studiorum causa fideicommissa alienari nequeunt. articulo 42. nu. 93. f. 384.

Subrogatum assumitur qualitates præcedentis dispositionis, in cuius locum subrogatur. ar. 16. numero 30. fol. 144.

Substantialia actus factio hominis, nec consuetudine tolli possunt. ar. 40. nu. 13. f. 358.

Substitui, est loco sui alium ponere. ar. 5. numero 6. fol. 49.

Substitui potest in contractibus per modum vulgaris & per modum fideicommissaria. ar. 51. numero 2. fol. 480.

Substitui potest vulgariter, & per fideicommissum in legatis fideicommissis, & donationibus ca. mor. ar. 15. nu. 2. f. 135.

Substitui vulgariter, vel pupillariter, sub nomine heredum continentur. articulo 32. numero 80. fol. 285.

Substitutio potior est causa in questione proposita ex Rote auctoritate. ar. 15. nu. 38. f. 135.

Substitutio facta de aliquo per contractum, an ante casum remitti possit. ar. 51. nu. 43. f. 480.

Substitutio facta in quota hereditatis licet sit uniuersalis fideicommissaria, attamen intra tempora pubertatis, non valet pupillaris. articulo 5. numero 40. fol. 49.

Substitutio de absente facta atra stipulationem notarij non valet. ar. 11. nu. 14. f. 2.

Substitutio excludit ius accrescendi. articulo 9. numero 13. fol. 76.

Intellige cum substitutio est utilis.

Substitutio de aliquo simpliciter facta, interpretatur directæ vulgaris, etiam inter plures coheredes recipiōca, nisi addita sit clausula Codicillaris. articulo 18. nu.

I N D E X.

- nu. 7. fol. 167.
- Substitutio collata post mortem alicuius honorati, compendiosa est, fideicommissariam continens. ar. 19. nu. 19. f. 174.
- Substitutio est conditionalis institutio, & prouiso facta in defectum primæ. articulo 15. numero 10. fol. 135.
- Substitutio facta, si omnes, si ambo, si uterque, an in quolibet locum habeat. Quid in vulgari, quid in pupillari, quid in fideicommissaria. ar. 13. num. 56 f. 113.
- Substitutio collata in unum tempus non extenditur ad aliud tempus. articulo 15. numero octauo folio 135.
- Substitutio directæ fieri potest in beneficiis per contractum, articulo primo numero decimo sexto fol. 2.
- Substitutio intelligitur facta in illis bonis in quibus facta fuit proxima præcedens institutio, præsertim si adiecta sint aliqua verba repetitiva. ar. 34. nu. 46. f. 306.
- Substitutio potius debet interpretari directæ, quam fideicommissaria, & magis in sensum vulgarem, quam fideicommissariam. articulo 19. numero 3. fol. 174.
- Et expirat in primis admisis, cum non adiunt verba denotantia tractum temporis, ita vt sequentes, contineant. ibi. nu. 3.
- Substitutio pluribus facta, vel vni de pluribus, an locum habeat in persona cuiuslibet, an vero post omnes, & an inter eos resulet reciproca. ar. 13. num. 1. fol. 113.
- Substitutio post mortem heredis de aliquo & eius filijs, quo ad patrem, & filios resoluitur in vulgarem. ar. 18. nu. 13. f. 167.
- Nisi adiecta sit dictio & post eum, vel aliqua tractum temporis significans. ibi. nu. 14.
- Substitutio pupillaris est conditionalis institutio. ar. 34. nu. 50. f. 306.
- Substitutio sic est interpretanda, vt sit directæ non obliqua. ar. 34. nu. 27. f. 306.
- Substitutio sic se habet ad substitutum, prout institutio ad institutum. articulo 5. numero 35. folio 49.
- Substitutio simpliciter facta de pluribus diuersorum graduum, vulgarem, & fideicommissariam continet. ar. 18. nu. 12. f. 167.
- Substitutio simpliciter facta non obliquatur, nisi clausula ipsa concepta fuerit per verba futuri temporis. ar. 18. nu. 9. f. 167.
- Substitutio vni facta, vel pluribus de per se separatim locum habet in personam illius, cuius casus euenerit, nec substitutus coniunctum excludet. ar. 13. nu. 5. fol. 113.
- Substitutione facta heredi, si decesserit in vita testatoris vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum 3 an fideicommissaria trahatur ad casum si moriatur post testatorem. articulo 5. 2. numer. 4. fol. 493.
- Substitutione prima defecta enascuntur alia dependentes. ar. 29. nu. 29. f. 268.
- Substitutiones in contractibus de vno in alium post mortem spirant eo præcedente, prout in vltimis voluntatibus. ar. 51. nu. 20. f. 480.
- Substitutiones contentæ in compendiosa verbis generalibus expressæ sunt. articulo 34. numero 14. fol. 306.
- Substitutiones in contractibus factæ sub aliqua conditione, ea deficiente expirant. ar. 51. numero 19. fol. 480.
- Substitutus res data censetur cum eisdem qualitatibus agentibus, prout primo. articulo 16. numero 69. fol. 144.
- Substitutus non concurret cum instituto. ar. 15. num. 11. fol. 135.
- Substitutus per vulgarem succedens in hereditate, non præcedit legatum sibi relictum. ar. 16. num. 68. fol. 144.
- Substitutus pupillaris, & pupilli legitimus hæres grauari possunt per fideicommissum vniuersale, & eo casu detrahatur Trebellianica. articulo 12. num. 45. fol. 104.
- Substitutus vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, eligit ex qua succedat. articulo 51. num. 45. fol. 68.
- Substitutus vulgaris caput iure suo, & quandoque potest plus grauari quam primus. articulo 15. num. 12. f. 174.
- Succedere accipitur pro subintrare in locum alterius. ar. 20. nu. 10. f. 179.
- Successione quemadmodum regulentur in substitutionibus per contractum. articulo 51. numero 59. folio 480.
- Succesor non plus iuris habere potest, quam auctor suus. ar. 45. nu. 27. f. 416.
- Succesor singularis in quibus casibus non tenetur stare colono, nec colonus ei. articulo 40. numero 91. fol. 373.
- Succesor in beneficium non tenetur stare locationi factæ à præcessore. ar. 40. nu. 103. f. 373.
- Succesor omnis per sententiam tenetur stare locationi. ar. 40. nu. 101. f. 373.
- Successorum appellatione qui contineantur. ar. 32. nu. 84. f. 285.
- Suorum appellatio, quos comprehendat. ar. 22. num. 38. f. 193.
- Superfluitas quandoque toleratur gratia dubitationis tollenda. articulo decimoquaruo numero 21. folio 128.
- Suppletio necessaria de aliquo verbo operatur pro natura illius verbi, ac si expressum esset. ar. 34. num. 64. f. 306.
- Symeon de Prædis distinctio improbat. ar. 35. num. 21. f. 320.
- Synonima inter se differunt articulo primo nume. 55. fol. 2.

T

TAm, & quam: dictiones istæ naturam copulatiuæ habent, & ordinem successuum pro materia subiecta important. articulo 13. num. 64. fol. 113.

Tam, & quam, vim copulatiuæ habent, & de eius natura.

e 3 natura.

I N D E X.

- nativra. ar. 17. nu. 8. f. 163.*
Et communis traditio maxime perceret, si testa-
tor instituit filium, & successore nepotem ex co-
ibid. & alijs casibus, usque ad nu. 12.
Tam possessor quid sit, aliqua clausula. ar. 18. num.
24. f. 86.
Tam quia fideicommissaria & restitutio fideicommiss-
sa. ar. 19. nu. 3. f. 54.
Item possessor detrahatur.
Vel a impleri potest.
Vel legima, & Trebellianica.
Tempore de omnibus pupillaribus. artic. 2. num. 38.
fol. 154.
Tempore cessat ubi heres, quia universalis, & qua-
litate persona, articulo 23. numero 39. fo-
glio 184.
Tempore dispositiue, & continuatio etiam quam
redatur. ar. 3. nu. 25. f. 294.
Tempore quaesita circa res suas persona & obligari
possit. ar. 3. nu. 27. f. 297.
Et quia videtur omnibus.
Tempore, & potestas de rebus suis. artic. 51. num. 4.
fol. 247.
Et quis possessor.
Et communis heredis.
Tempore certo aliquid permiffum, aut prohibitum
intra fines illius temporis clauditur. ar. 52. num. 3.
fol. 493.
Tempore aliquo fideicommissum relictum non ante
peti potest, quamvis dilatoris causa cessare vi-
deretur. ar. 51. nu. 5. f. 493.
Tempus impensarum observandum quod sit, an do-
minus sit diues, vel non. articulo 50. numero 34.
fol. 468.
Tertius possessor difficultus ex probationibus con-
vincitur in actionibus fideicommissarum quam ha-
res heredis gravati. articulo 44. numero 6. fo-
glio 406.
Testamenta, & potestas testandi an sit iurigen-
tium, an civium. articulo 62. numero 108. fo-
glio 493.
Testamenta, & ultimae voluntates adiuncta fuerunt,
ut quis de rebus suis disponat. artic. 6. num. 14. &
15. fol. 51.
Testamenti sola extrinseca apparentia consideratur
in remedio leg. final. articulo 48. numero 30. fo-
glio 440.
Testamentum ex causa acquisitio iuris civilis est. ar. 52.
nu. 112. f. 493.
Testamentum, & fideicommissum scientia, an ignorantia
presumatur. articulo 52. numero 103. fo-
glio 493.
Testamento renocato, ex dispositis in eo non sumitur
declaratio ad sequens. articulo 25. numero 35.
fol. 235.
Testamentorum solemnia principum constitutioni-
bus alterari possunt. articulo 52. numero 110.
fol. 493.
Testamentum paternum filius approbens gravatus
per fideicommissum universalis, in quo de legitima
nihil dictum sit, non sibi in ea praeiudicat. ar. 36.
nu. 81. f. 326.
Testamentum apud infideles factum coram duobus te-
stibus valet, ar. 52. nu. 109. fo. 493.
Testamentum plurimum praeiudet, quamvis primum
fuerit partium consensu confirmatum. artic. 51. nu.
42. f. 480.
Testamentum renocatum non praestat argumentum ad
secundum validum, declarando ut ibi. ar. 16. nu.
51. f. 144.
Testandi libertas consideratur respectu persona her-
edis, non bonorum. articulo 51. numero 27.
fol. 480.
Testari quis potest de re alterius domino consentiente.
ar. 44. nu. 40. f. 406.
Testari dubio praestat argumentum. ar. 50. num. 49.
fol. 379.
Testari quis potest iuxta formam testamenti per ter-
tium formati. ar. 33. nu. 56. f. 296.
Testator an videatur disposuisse de re, pro iure suorum
heredum, cum ius ipsius testatoris morte sua fina-
tur. ar. 6. nu. 10. f. 55.
Et resolutur numero 15 ibid.
Testator committere potest, ut heredes iurgia circa
hereditatem occurrentia compromittant in appella-
biliter. ar. 11. num. 112. f. 86.
Testator in dubio de sua hereditate rogasse intelli-
gitur ac de rebus suis disposuisse, articulo 2. numero
43. fol. 9.
Testator in dubio non videtur de re sui heredis dispo-
sisse. ar. 6. nu. 13. f. 55.
Testator in dubio videtur providisse familie suae, agna-
tis, cognatis suis, & de rebus suis disposuisse. ar. 22.
nu. 20. f. 193.
Testator legans rem heredis uti deur illam legasse pro
iure heredis ac heredis sui, sed non pro iure non he-
redis. ar. 33. nu. 30. f. 296.
Testator legans legatario rem per testatorem posses-
sam, quae post eius mortem ad legatarium perven-
tura erat, non pro iure suo legasse censetur, ac idcir-
co legatario aestimatio debebitur. ar. 33. num. 26.
fol. 296.
Testator legans rem, videtur illam legasse pro iure suo,
etiam finituro morte sua, quamvis legatum redda-
tur inutile. ar. 33. nu. 17. f. 296.
Testator heredis cognatis suis. articulo 33. numero 18.
fol. 297.
Testator persona heredem ipsam. ar. 33. num. 27.
fol. 127.
Testator legans rem sub commutatione iuris sui, vi-
detur pro iure suo illam reliquisse, etiam quod om-
nes rei confines consignaverit, ac etiam quod perso-
nae coniunctae legasset, & etiam quod esset commu-
nis cum herede declarata ut infra. artic. 33. nu. 28.
fol. 296.
Testator non potest in plus gravare heredem heredis,
quam heredem ipsam. articulo 12. numero 23.
fol. 104.
Testator non videtur per verba generalia de rebus,
sui heredis disposuisse. articulo 6. numero 106.
fol. 55.
Sed specialis expressio requiritur.
Testator potest retransferre, dispositionem suam de
tempore ad tempus. ar. 49. nu. 103. f. 456.

Testator

I N D E X.

- T**estator presumitur minus grauasse secundum heredem. ar. 34. nu. 72. f. 306.
- T**estator potest rem heredis legare sicut rem propriam ar. 33. nu. 5. f. 296.
- T**estator quatenus legatarios fideicommissarios, & heredes grauare possit. articulo 33. numero 32. folio 296.
- T**estator rem heredis, vel rem heredi debitam legare potest prout rem suam. articulo 33. numero 24. folio 296.
- T**estator sciens rem per eum possessam subiacere conditionibus extinctiuis, per illius mortem, videtur tanquam alienam legasse. articulo 33. numer. 25. folio 296.
- T**estatori imputandum est, cur per verba congrua non sit locutus. ar. 11. nu. 36. f. 86.
- T**estatoris mens talis presumitur, qualis ex verbis eius apparet. ar. 28. nu. 80. f. 255.
- T**estatoris conditionibus heredem. articulo 19. nume. 24. fol. 146.
- T**estatoris affectio, & proximitas consideratur, cum non queritur de gradu parentele respectu, sed disputatur, an respectu alicuius qualitatis aliqua persona sit vocata vel non. articulo 20. numero 11. folio 179.
- T**estatoris voluntas circa res suas quandoque inualida est. ar. 11. nu. 77. f. 86.
- N**on potest sibi auferre liberam testandi facultatem. ibidem.
- T**estatoris assertio in suo testamento probat rem fuisse suam. ar. 44. nu. 20. f. 306.
- T**estatoris in rebus suis quanta sit potestas. ar. 11. nu. 71. fol. 86.
- T**estatoris dispositio, prebens delinquendi occasionem inualida est. articulo 11. num. 78. fol. 86.
- T**estatorum voluntates ad mentem iuris municipalis sunt redigenda, articulo 25. numero. 53. folio 235.
- T**estatus quandoque non videtur, qui de certis bonis specialiter non disponit. articulo 6. numero 32. folio 374.
- T**estes de auditu auditus in antiquis probant in causis matrimonialibus pluribus concurrentibus. articulo 43. nu. 91. f. 393.
- I**tem, probans de consanguinitate. nu. 82.
- I**tem auctoris fideicommissaria. nu. 83.
- E**t rem possidorem.
- T**estes de auditu in factis non antiquis, quam probationem faciunt. articulo 43. numero 80. folio 393.
- T**estium probatio, rem fuisse in bonis testatoris, sufficiens est. articulo 44. nu. 13. fol. 406.
- T**itulus putatus etiam singularis non tuetur possidorem in petitione hereditatis, quamuis prodesset ad prescribendum. articulo 45. numero 30. fol. 416.
- T**itulus a vero domino etiam lite pendente procuratus prodest reo. articulo 45. nume. 29. fol. 416.
- T**ormeli traditio in §. quidam reſte. dum constituit differentiam inter nomen descendendum, agnatorum cognatorum, & familie, improbat. articulo 19. nu. 32. fol. 174.
- D**istinctio auctoris notanda. ibid. nu. 33.
- T**ota res deducta in substitutione pluribus facta, in vulgari, & pupillari, si portio primi vacat, non est locus substituto quid autem in fideicommissaria ad suam personam. articulo 13. numero 52. folio 113.
- T**ota res, seu hereditas videretur esse in fideicommissario, ubi testator res suas suis nominibus possessit relatis ad suam personam. articulo 13. numero 10. fol. 113.
- T**raſlatu probatur filiatio, & consanguinitas. ar. 43. nu. 88. f. 393.
- T**raſſatio de rebus feudilibus an noceat succedenti, & in feudo, articulo 40. numero 126. folio 376.
- T**raſſatio cum vno facta alteri non nocet. ar. 52. nu. 81. f. 493.
- T**raſſatio de his, quæ ex testamento pendent non potest fieri, non cognitis dispositis in testamento. ar. 52. nu. 77. f. 493.
- T**raſſatio est species alienationis in qua eadem solenitas necessaria est, quæ in alienatione. ar. 40. num. 123. f. 376.
- T**raſſatio bonafide facta super causa probabili, & argumentatiua non rescinditur, ex capite lesionis. articulo 52. nume. 102. folio 493. & nume. 99.
- T**raſſatio, & agnationi legitima non possunt transferri. ar. 17. nu. 92. f. 84.
- T**raſſatio causa latior est, plura denotat. ar. 17. nu. 18. fol. 104.
- T**raſſatio an rescindi possit ex capite lesionis. ar. 52. nu. 98. f. 493.
- T**raſſatio bona fide facta super lite dubia in causa feudi, & fideicommissi sustineri potest, maxime accedente principis consensu. articulo 52. num. 88. fol. 493.
- T**raſſatio malafide facta, doli actione, & exceptione rescinditur. articulo 52. numero 101. folio 493.
- T**raſſatione per heredem quesita, an sint restituenda fideicommissario. articulo 6. numero 40. folio 55.
- T**raſſationes super dependentibus ex testamento originalem illius naturam tenent. articulo 42. nu. 62. fol. 374.
- T**raſſigere non potest, qui alienare non valet. ar. 40. num. 123. f. 376.
- T**raſſigere an possit emphyteota de reb. emphyteoticis. ar. 40. nu. 124. f. 376.
- T**raſſigere an possit Vassallus de feudo & rebus feudilibus in preiudicium domini articulo 40. nume. 125. fol. 376.
- T**raſſigendi potestas latior est, quam compromittendi. ar. 52. nu. 75. f. 493.
- T**raſſigere an possit hæres grauatus de rebus fideicommissariis, articulo 40. numero 123. folio 376.
- T**raſſigi potest de feudo inter dominum, & inter Vassallum. ar. 52. nu. 80. f. 493.
- T**raſſatio hominis, & traſſatio legis in materia repetendarum conditionum, an inter se differant. ar. 16. num.

I N D E X:

16. num. 97. fol. 144.
Translatio ab uno in alium intelligitur cum suis oneribus, & qualitatibus, quod declaratur ut ibidem. articulo 16. numero 95. folio 144. & numero, 99. 100.
Translatione facta post tempus ab uno in alium, res transit sine oneribus. articulo 16. numero 98. folio 276.
Transmissibile quod non est potest testator facere transmissibile. articulo 31. numero 25. folio 278.
Transmissibilia quae non sunt ad heredem eadem perceptionem in alium transferri non possunt. ar. 31. num. 28. f. 278.
Transmissibilia plura sunt ad heredem, quam testibilia. ar. 31. nu. 30. f. 278.
Transversales an continentur in relicto agnatis, familia, & agnationi. articulo 22. numero 21. folio 193.
Transversalibus legitima debita non est. ar. 36. nu. 56. fol. 326.
Trebellianica appellatione non venit Falcidia. ar. 3. nu. 17. f. 21.
Trebellianica an amittatur ob non confessionem inueniarii, prout Falcidia, negative determinatur. num. 72. ar. 3. nu. 72. f. 21.
Trebellianica an possit valide in codicillis prohiberi. ar. 3. nu. 121. f. 21.
Trebellianica an detrahatur de praegatis quae veniunt in fideicommissio universali. ibi.
Trebellianica an possit prohiberi filijs primi gradus. ar. 3. nu. 107. f. 21.
Trebellianica an ob clausulam, omni meliori modo videatur prohibita. articulo tertio numero 97. folio 21.
Trebellianica potest prohiberi filijs primi gradus de portione fratris pupilli, cui per pupillarem successit. ar. 3. nu. 113. f. 21.
Trebellianica quibus in rebus deducatur. articulo 3. num. 26.
Item ex eo, quia directio quis sit substitutus. ibid. 98.
Item quia fideicommissarius iussus fuerit non molestare heredem. ibid. 99.
Item quia dictum fuerit, quod bona sine aliquo onere perueniant. ibid. 100.
Vel quia iussisset restituere hereditatem certis rebus retentis, quibus voluit heredem esse contentum. ibi. num. 101.
Vel quia heredem aliquo casu hereditate privasset, ita ut haberetur pro non instituto. ibidem. numero 102.
Vel quia aliquem instituisse usufructuarium in vita sua tantum, & post eius mortem alium instituisse heredem. ibid. nu. 103.
Trebellianica cessat ubi heres privatur hereditate, quia neglectus. implere disposita a testatore. ar. 3. nu. 72. f. 21.
Trebellianica confunditur cum filij credito si testator sic iussisset. articulo tertio numero 58. folio 21.
Trebellianica detrahitur de fideicommissio relicto proprio filio testatoris. articulo tertio numero 71. folio 21.
Trebellianica detrahitur de fideicommissio universali relicto a substituto pupillari, & ab eius legitimis heredibus. ar. 12. nu. 46. f. 104.
Trebellianica debita est tempore restitutionis fideicommissi, & non ante, articulo tertio numero 25. fol. 21.
Trebellianica deducitur a substitutis per fideicommissum universalem tantum non ab alijs substitutis articulo tertio numero 12. folio 21. & numero, 132.
Trebellianica detractio competens heredi reddit possessionem fideicommissarii viisiam. ar. 47. num. 65. f. 430.
Trebellianica detrahitur per cohæredem pupilli pupillariter substitutum gravatum fideicommissio universali de omnibus pupillaribus, bonis subiacentibus restitutioni. articulo 8. numero 41. folio 68.
Trebellianica detrahunt, pupillariter substitutus, vel etiam eius legitimus heres gravatus per fideicommissum universalem. articulo 8. numero 309. fol. 68.
Trebellianica est quarta hereditatis quae restituitur, siue heres sit in tota, siue in quota, articulo 3. num. 21. f. 21.
Trebellianica, & Falcidia minuum relicta volente herede, & non aliter articulo tertio numero. 126. fol. 30.
Trebellianica est quarta eius, quod venit in restitutione. ar. 4. nu. 42. f. 42.
Trebellianica ex lege cessat, quando heres agit ut fideicommissum intercederet, articulo 3. numero 59. fol. 21.
Trebellianica in modo detrahendi differt a legitima, & e contra. ar. 4. nu. 37. f. 42.
Trebellianica iure veteri prohiberi non poterat. ar. 3. nu. 84. f. 21.
Iure nouo prohiberi potest. ibi. 85.
Trebellianica iure nouo, an detrahatur contra voluntatem defuncti. ar. 3. nu. 86. f. 21.
Trebellianica non sibi imputat quæ heres capitis ex testatoris iudicio post fideicommissum restitutum. ar. 3. nu. 46. f. 21.
Trebellianica non deducitur ab herede, qui non ex testamento, sed ex pacto restituere promissit. ar. 3. nu. 18. f. 11.
Trebellianica non intelligitur prohibita, si testator iusserit in eam imputari, quæ heres imputare non tenetur. ar. 3. nu. 32. f. 21.
Trebellianica non detrahitur de fideicommissis militaribus. ar. 3. nu. 60. f. 21.
Trebellianica non detrahitur de relictis in causas pias. ar. 3. nu. 63. f. 21.
Et queritur quo ad hoc causa pia.
Trebellianica plura admittit imputanda quam Falcidia. ar. 3. nu. 29. f. 21.
Trebellianica prohibita vni non videtur prohibita alteri. ar. 3. nu. 122. f. 21.
Trebellianica praevalet legatis, & fideicommissis. ar. 4. num. 26. folio 42.

Trebell-

I N D E X.

Trebellianica potest prohiberi filiis primigrados de por-
tione fratris pupilli, cui per pupillarem successit. ar.
3. nu. 113. f. 21.

Trebellianica quibus in rebus deducatur. articu. 3. nu.
me. 26.

Trebellianica, quid sit articulo tertio numero secundo.
fol. 21.

Trebellianica semper est quarta portionis per fideicom-
missum universale restituenda articulo tertio nume-
ro, 3.

Trebellianica si prohibita sit heredi, & hoc prætextu
nolit hereditatem adire, an cogi possit a fideicommissa-
rio, & eo non cogente an fideicommissum. ar. 2. num.
92. f. 9.

Trebellianica videtur prohibita cum testator iubet om-
nia bona restituere. ar. 3. nu. 88. f. 21.

Trebellianica ut videatur prohibita, an necessaria sit ex
pressa prohibitio. ar. 3. nu. 87. f. 2.

Trebellianica ut detrahatur, oportet heredem fuisse
rogatum, uti hereditatem restituere. ar. 3. nu. 104. f. 21.
& nu. 105. 106.

Trebellianica in detractioe contribunt legatarij, &
fideicommissarius universalis. articulo 4. nume. 27.
fol. 42.

Trebellianica in deductione qua imputanda sint, &
qua in Falcidia. ar. 3. nu. 28. f. 21.

Trebellianica prohibitio valet in nepotibus, cum fidei-
commissum eis eis iniunctum. articulo 12. num. 14.
fol. 104.

Trebellianica tractatus plura habet capita. ar. 3. nu. 1.
fol. 21.

Trebellianica nomen iure Canonico inuentum fuit. ar.
3. nu. 15. f. 21.

Trebellianicam, quam heres a legatarijs non detraxit,
non detrahit de fideicommissum universali. ar. 4. num.
28. fol. 42.

Trebellianicam prout Falcidiam heres remittere potest.
ar. 3. nu. 123. f. 21.

Trebellianicam compensant, filij in legitimam si pater
hoc iniecit. ar. 3. nu. 57. f. 21.

Trebellianica de fideicommissum paterno conditionali de-
trahunt filij, quamvis pro legitima semissem capiant.
ar. 3. nu. 56. f. 21.

Trebellianicam quantum non detrahunt, qui heredis
titulum non habent, quamvis in hereditate successer-
int, veluti fideicommissarius universalis, legatarius
hereditatis. ar. 3. nu. 5. f. 21.

Trebellianicam deducere quandoq; utilius est, quam le-
gitimam. ar. 3. nu. 50. f. 21.

Sub conditione vero grauatus utruq; detrahit de iure
Canonico, & de consuetudine, immo etiam in inspectis
regulis, & legibus iuris civilis. nu. 51.

Trebellianicam detrahit, qui quoquomodo universalis,
successor est in hereditate, per fideicommissum uni-
uersale grauatus, titulum heredis habens, siue ex
sua siue ex persona alterius. articulo 3. numero 4.
fol. 21.

Trebellianicam non detrahit heres ex re certa institut-
us, dato coherede universali, qui hereditatem adi-
nit. ar. 3. nu. 7. f. 21.

Trebellianicus heres qui sit, & quis sit Falcidius. ar. 2.
nu. 46. f. 9.

Trebelliano locus est, cum heres universaliter grauatur

ar. 5. nu. 1. f. 49.

Trebellianum locum habet cum testator rogat de heredi-
tate sua non alterius. articulo secundo numero,
43. f. 21.

Trebellianum præsupponit heredem institutum grauatum
in tota, aut quota hereditatis. articulo 2. nume.
41. fol. 91.

Trebellianum Senatusconsultum ad fideicommissarias,
hereditates, non ad res singulas pertinet. articulo
2. num. 1.

Trebellianum Senatusconsultum tria induxit, & tria
præsupposuit. ar. 2. nu. 5. f. 9.

Trebellianum induxit ut facta restitutione hereditatis,
actiones hereditarie actiue, & passiuæ transeant in,
& contra fideicommissarium. articulo secundo num.
44. fol. 9.

Tunc dictio extremitatem temporis designat, & restrin-
git dispositionem ad casum expressum, & ad alium
impedit extensionem. articulo 29. numero 38. fol-
gio 268.

Tunc & casu. De natura huius dictionis. ar. 13. nume.
65. fol. 113.

Turpia relicta non debentur, & quæ Turpia sint. ar. 11.
num. 68. f. 86.

Tutor, & Curator præsumuntur de suis creditis sibi ip-
sis soluisse, nisi ex rationibus aliter appareat. ar. 35.
nu. 33. f. 30.

Tutor cum decreto an valide remittere possit fideicom-
missum reciprocum inter pupillum, & alium. ar. 52.
nu. 50. f. 493.

Tutor iure dare potest pecuniam, ut substitutus pupilo
sub conditione, si sine filijs, remittat fideicommissum.
ar. 52. nu. 50. f. 493.

Vassallus, & emphyteota tenentur demonstrare
fundus feudales, & emphyteoticos, omnia bona
præsumuntur feudalia, & emphyteotica. ar. 44. nu.
23. f. 406.

Vassallus an possit transigere de feudo. ar. 40. nu. 125.
fol. 376.

Vassallus in re feudali an possit constituere seruitutem
aliquam personalem, aut realem. articulo 40. nu. 11.
fol. 373.

Vassallus non potest compromittere in re feudali. ar. 40.
num. 120. f. 376.

Vassallus & emphyteota impensas repetunt. ar. 50. nu.
61. f. 472.

Vendens rem alienam personaliter obligatur. ar. 40. nu.
43. f. 359.

Veneriarum civitas est altera novior Roma. ar. 52. nu.
123. f. 493.

Verba ad personam aliquam relata variantur, pro
conditione illius persona. articulo 34. numero 39.
fol. 306.

Verba aptanda sunt ad mentem testatoris nisi expresse
repugnent. §. cum ita in l. heredes mei, ff. ad Trebel.
ar. 11. nu. 19.

Verba accipiuntur in significatione impropria, ut de-
functi voluntas seruetur. articulo 11. numero. 5.
folgio 86. ubi plures, legibus declarantur in se-
quentib.

Verba

I N D E X.

Verba conditionaliter prolata non inducunt dispositionem. ar. 1. nu. 52. f. 2.
Verba directa in codicillis obliquantur. ar. 34. nume. 68 fol. 306.
Verba dispositiva semper sufficiunt ad inducendum fideicommissum. ar. 1. nu. 51. f.
Verba denotantia consilium non sufficiunt. ar. 1. nu. 49.
Item quae commendandi aliquem causa prolata fuerit. nu. 50. f. 2.
Verba directa civilia quae sint. articulo 34. nume. 49. fol. 306.
Verba directa adiecta in compendiosa facta puberi obliquantur. ar. 5. nu. 19. f. 49.
Verba debent sic accipi ut pro omni tempore operentur. ar. 34. nu. 83. f. 306.
Verba cui non conveniunt, non etiam conveniunt dispositioni. ar. 24. nu. 37. f. 224.
Verba enunciativa in contractibus an disponant. ar. 51. nu. 60. f. 480.
Verba enunciativa probant enunciatum quo ad validitatem illius actus, sed non cum principaliter de eo iure enunciatum disputare contingit. articulo 43. num. 75. f. 393.
Verba enunciativa ad gravatum relata important omnes fideicommissi. ar. 14. nu. 23. f. 128.
Verba in quacunque materia generaliter accipiuntur, quatenus patitur eorum proprietates. ar. 7. num. 24. fol. 62.
Verba in omni materia late accipiuntur quatenus patitur eorum proprietates. ar. 23. nu. 85. f. 209.
Verba in omni materia semper debent intelligi cum effectu operativo. ar. 7. nu. 17. f. 62.
Verba obliqua saepe directantur. articulo 34. nume. 62. fol. 306.
Verba factum natura denotantia naturaliter accipienda sunt. ar. 24. nu. 32. f. 224.
Verba quaecumque etiam deprecatoria sufficiunt in fideicommissis. ar. 1. nu. 46. Item denotantia testatoris desiderium. num. 47. Dummodo relata sint ad gravatum, non ad honoratum. nu. 48.
Verba quando clara sunt, standum est dispositioni importate per verba. ar. 11. nu. 2. f. 86.
Verba suppleri possunt ad perficiendum orationem imperfectam, non tamen in testamentis regulariter. ar. 11. nu. 26. & 27. f. 86.
Verba suppleri possunt vitandae contrarietatis causa. ar. 11. nu. 28. f. 86.
Verba rediguntur ad improprium intellectum ut defuncti voluntas iustineatur. ar. 7. nu. 19. f. 62.
Verba secundum eorum proprietatem late accipiuntur, etiam quod materia sit odiosa, & penalis. ar. 30. nu. 17. f. 274.
Verbis scripturae inherere oportet. articulo 11. num. 35. f. 86.
Verbalis restitutio, quae sit. articulo secundo numero 53. fol. 9.
Verbum ambiguum pluris significationis acceptum uno modo in una testamenti parte, eodem modo intelligitur in alia. articulo 25. numero 30. & nume. 34. fol. 234.
Verbum ambiguum in capitulo unius legis, statuti, & testamenti, in quem sensum accipiendum sit, declarari potest ex sequentibus, & praecedentibus in quem

sensum in illis partibus acceptum fuerit. ar. 16. num. 10. f. 144.
Verbum commune relatum ad quotam bonorum, vel haereditatis, alio existente haerede, non trahitur ad universum. ar. 5. nu. 40. f. 49.
Verbum commune adiectum universitati bonorum nullo existente haerede trahitur ad universum. ar. 34. nu. 85. f. 306.
Secus alio existente haerede. ibi. nu. 86.
Verbum directum civile in re certa nullo existente haerede, operatur institutionem substitutionem vulgarem, ac pupillarem trahi ad universum. ar. 5. nu. 41. fol. 45.
Verbum obliquum adiectum certa rei non trahitur ad institutionem. ar. 5. nu. 36. f. 49.
Verbum commune adiectum certa rei non trahitur ad universum. ar. 5. nu. 37. f. 49.
Verbum autem civile directum utriusque trahitur, ibidem.
Verbum praeteritii temporis imperfecti in submissio futurum denotat. ar. 46. nu. 39. f. 423.
Verbum prolatum in una scriptura, declarat in quem sensum disponens illud accepit in alio actu, vel scriptura. ar. 16. nu. 108. f. 144.
Verbum, quod potest accipi demonstrative, & dispositione in dubio accipi debet, ut sit demonstrative. ar. 16. nu. 110. f. 144.
Verbum quodlibet sic debet accipi, ut sit cum aliquo effectu operativo. ar. 32. nu. 13. f. 285.
Verbum, seu nomen adiectum in fideicommissaria aptum comprehendere plures personas diversae qualitatis, ex mente testatoris declaratur. ar. 20. num. 22. fol. 179.
Verisimile praestat intellectum fideicommissi constitutioni. ar. 11. nu. 32. f. 86.
Verbes ex statuti forma deferri prohibet legari tamen possunt. ar. 11. nu. 106. f. 86.
Vidua, cum mulier erit, relicta debetur statim cum, vidua sit licet non perseveret. ar. 29. nume. 4. f. 268. fol. 42.
Vita alicuius finita, finiuntur quoque concessionis sibi factae in eius vita. ar. 32. nu. 77. f. 285.
Vitium visibile circa testamentum in parte substantiā impediri missionem ex leg. final. ar. 38. nume. 28. fol. 440.
Et hoc casu veniens ab intestato efficitur possessor, interdicto tamen quorum bonorum conveniri potest. ibidem.
Vitium non visibile missionem non impedit. ibi. numero 29.
Vivere non presumitur quis ultra annos centum, sed an & usque ad annos centum sunt opiniones. ar. 43. nu. 44. f. 393.
Ultimo ex pluribus honoratis nominatim in tota re gravato, resultat inter eos reciprocum fideicommissum, iuxta communem traditionem. ar. 13. nu. 14. f. 113. & num. seq.
Ultimo nominatim facta substitutione in eius personam non veniunt portiones alienum. articulo 13. numera 11. f. 113.
Ultimo post mortem ex pluribus facta substitutione in toto, non resultat inter eos reciprocum aliquod fideicommissum. ar. 13. nu. 9. f. 113.

¶ ultimo

I N D E X.

Ultimo substitutio facta, ex pluribus honoratis illius tantum portionem comprehendit etiam quod ultimo facta fuerit substitutio simpliciter. arti. 13. nume. 7. fol. 113.
Ultimus ex fideicommissariis in quem res peruenit libere alienat. ar. 2. nu. 2. f. 493.
Ultimus, in quem res fideicommissaria peruenit, potest illam libere alienare. articulo. 14. numero. 49. fol. 128.
Vniuersale signum, an adjiciatur institutioni, vel restitutioni plurimum differt. ar. 7. nu. 29. f. 62.
Vniuersale signum operatur, vt contineatur, que ex vi indefinita non continentur. ar. 7. nu. 26.
Vniuersalis locutio comprehendit etiam eos, qui alias non continentur. ar. 22. nu. 18. f. 193.
Vniuersalis dictio operatur, vt contineatur, que alias non continentur. ar. 20. nu. 21. f. 179.
Vniuersalis locutio idem operatur in vniuerso, quod specialis in sua specie. ar. 40. nu. 55. f. 367.
Vniuersalis in ciuitate ea, que alias non continentur. ar. 14. nu. 41. f. 128.
Voluntas testatoris potest allegari ad detrahendum verbis, vt non tantum significant, sed si allegetur ad addendum, potest fieri, si verba secundum aliquam eorum significationem conuenire possent. arti. 11. nu. 23. fol. 86.
Voluntas testatoris vt locum habeat, interpretatione, & extensione inuadit. articulo. 29. numero. 31. fol. 268.
Voluntas tacita, & implicita aequipollet expressa. arti. 47. nu. 39. f. 430.
Voluntas testatoris seruanda est, que tamen ex verbis aliquo modo concipi possit. articulo. 11. numero. 19. fol. 86.
Voluntas testatoris, que non sit expressa per verba, secundum aliquam eorum significationem, aut que non veniat in necessariam, seu manifestam consequentiam expressorum, non attenditur, nec obseruatur, sed statim dispositioni importate per verba. arti. 11. nu. 33. f. 86.
Voluntas testatoris licet non expressa, que tamen veniat in necessariam, seu manifestam consequentiam expressorum, habetur pro legitima ad fideicommissum inducendum vel non inducendum. ar. 11. nu. 25.
Voluntas qualis sit declaratur etiam ex actu nullo. ar. 16. nu. 51. f. 144.
Voluntas testatoris, cui non repugnant verba secundum eorum propriam, aut impropiam significationem, pro legitima accipitur, & seruanda est. ar. 11. num. 4. fol. 86.
Voluntas omnis a testatore expressa an seruanda sit. ar. 11. nu. 57. f. 86.
Præsertim circa personas honoratas ibid. nu. 58.
Voluntas etiam coniecturaliter sufficit in fideicommissis. ar. 11. nu. 44. f. 2.
Voluntas ex actu nullo demonstratur. articulo. 11. num. 69. f. 86.
Voluntarie impense que sint, & quomodo deducantur. ar. 50. nu. 54. f. 468.
Et que deducere possit bonæ fidei possessor. ibidem.
Voluntates testatorum an possint stare in suspensio. arti. 22. nu. 74. f. 193.
Voluntates defunctorum rane, & inceptæ circa funus,

& sepulchrum reiciuntur. ar. 11. nu. 82.
Item ubi in republica detrimentum cederent. ibidem. num. 83.
Voluntas testatoris questio ad iudicem pertinet. arti. 11. nu. 40. f. 86.
Voluntatis questio in ultimis voluntatibus ad iudicem pertinet. ar. 43. nu. 7. f. 393.
Votum pro voluntate, & pro officio accipitur. ar. 42. nu. 2. f. 379.
Vsufuctuario non potest testator remittere cautionem de viendo, & fruendo arbitrio boni viri. ar. 11. nu. 78. f. 86.
Vsufuctuarius impensas in re factas an, & quales detrahat. ar. 50. nu. 42. f. 68.
Vsufuctuarius durante vsufuctu, tenetur ad onera per soluenda. ar. 50. nu. 20. f. 463.
Vsufuctuarius omnium bonorum de manu heredis capere debet. ar. 47. nu. 51. f. 430.
Limita, vt ibidem, & nu. 52.
Vsufuctuarius quoque vniuersalis inuentarium facere tenetur. ar. 33. nu. 26. f. 320.
Vsufuctum constituere grauatur per fideicommissum conditionale. ar. 40. nu. 11. f. 375.
Idem, & emphyteota. ibidem.
Vsufuctum constituere non potest, qui rem alienare nequit. ar. 40. nu. 116. f. 373.
Potest tamen concedere commoditatem fructuum, etiam fructum perceptionem. ibidem.
Vsuræ, iure Canonico sunt prohibita, permittitur tamen iustum Lucrum ar. 33. nu. 35. f. 296.
Augetur conclusio ad heredem prælegatarium. ibi. nu. 36. f. 296.
Vsuras in testamento suo testator permittere nequit. ar. 11. nu. 78. f. 86.
Nisi ab inuito hærede legatarius sortem exigere non possit. ibidem.
Item inuolida est vbi lex restitit. nu. 79.
Vtens beneficio alienius legis, aut statuti, debet eo vti tam pro se quam contra se. articulo primo, nume. 29. fol. 2.
Vterus an censeretur debeat viuius, vel mortuus ex eundem declarabitur. ar. 43. nu. 33. f. 393.
Vtilitates provenientes ex rebus, que singulo die præbent utilitatem pro rata temporis diuidantur. ar. 49. nu. 99. f. 456.
Vt supra, dictio, repetitio est præcedentium. ar. 20. nu. 16. f. 268.
Vulgarem tantum designet, si dictum, & in defectum ar. 18. nu. 16. f. 167.
Vel non existente, vel non existentibus. 17.
Vulgaris in compendio operatur, ut substitutus ex vulgari succedat, prout ille. articulo 15. nume. 13. fol. 135.
Vulgaris expressa qua ratione contineat tacitam pupillarem. ar. 11. nu. 52. f. 86.
Et cur non contineat tacitam fideicommissariam in bonis pupilli. ibid. nu. 53.
Vulgaris contenta in compendio continet tacitam pupillarem. ar. 34. nu. 28. f. 306.
Vulgaris expressa facta per verba mere obliqua ualet iure vulgaris directæ pupillaris, expressa facta per verba mere obliqua ualet iure pupillaris. ar. 34. nu. 62. fol. 306.

Vulgaris

I N D E X.

Vulgaris facta duobus non habet locum, nisi in persona amborum casus eueniat. ar. 13. nu. 19. f. 9.
Vulgaris in compendiofa quos operetur effectus. ar. 15. nam. 16. f. 135.
Vulgaris substitutionis effectus est, ut primo non habente, sequens capere possit. ar. 15. nu. 3 f. 135.
Vulgaris continetur in compendiofa. ar. 15. nu. 4.
Vulgaris fit & consideratur in fideicommissis subordinatis. ar. 15. nu. 5. f. 135.
Vulgaris consenta in compendiofa sub mortis conditione, verificatur in quocumq; alium casum impotentia, & trahitur ad casum voluntatis. art. 34. nume. 17. fol. 306.
Vulgaris consenta in compendiofa, facta in hereditate trahitur ad vniuersum, idem fit facta sit in quota hereditatis. ar. 34. nu. 18. f. 306.
Vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, clausula hæc operatur fideicommissariam in casu mortis. ar. 18. nu. 11. f. 167.
Vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, clausula hæc, an operetur, ut fideicommissaria in tempus mortis, videatur relata. ar. 34. nu. 99. f. 306.
Vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum substitutus, eligere potest. ar. 8. nu. 45. f. 68.
Vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum facta substitutio, cuius sit virtus. ar. 2. nu. 67. f. 9.
Et sic facta valet iuxta naturam, & casus illarum substitutionum.
Et etiam si facta sit per verba mere directæ vel mere obliquæ. nu. 68.
Vxor relicta domina, & usufructuaria propria auctoritate potest apprehendere possessionem. art. 47. nume. 50. fol. 430.
Vxor an præcisè stare teneatur locationi à marito factæ. ar. 40. nu. 105. f. 373.
Vxor an teneatur stare locationi facta per maritum de

suo fundo dotali. ar. 40. nu. 99. f. 373.
Vxor relicta usufructuaria, omnium bonorum mariti sui, non assequitur usufructum in bonis, quæ iure præcedentis fideicommissi debebantur heredi scripto. ar. 6. nu. 9. f. 5.
Amplia, & declarata, ut ibidem.
Vxor relicta usufructuaria donec vixerit, filiis extantibus est alimentanda, eis autem postea defunctis, & succedentibus extraneis heredibus reasumit pleni usufructum. ar. 12. nu. 28. f. 204.
Vxor relicta usufructuaria omnium bonorum, potest deducere dotem, & contra dotem. art. 33. nume. 41. fol. 296.
Vxore non per viam institutionis relicta usufructuaria alio post eius mortem instituto, quemadmodum interpretetur relictum hoc. art. 5. nume. 21. & nume. 23. & 24. f. 49.
Valeret autem indubitanter aliquo in re certa pure instituto. ibid. nu. 24.
Aut si filius post vxoris mortem fuisset hæres institutus. ibid. nu. 25.
Vxori alicuius relictum debetur, quamuis maritus prædecesserit testatori. Non tamen debetur sequenti vxori ductæ post testamentum, præmorta illa, quæ erat vxor tempore testamenti. ar. 22. nu. 15. f. 193. limita. nu. 16. & 17. seq.
Vxori relictum, an mortua vxore tempore testamenti debeatur secunda vxori existenti tempore mortis. ar. 22. nu. 8. f. 193.

Z

Z *Anchi declaratio improbat, articulo 13. nume. 40. fol. 113.*
Zanchi traditio, in repet. s. cum ita, nu. 1265. improbat. ar. 16. nu. 22. f. 144.

F I N I S.

FIDEICOMMISSVM
Q V I D S I T ;
ET Q V I FIDEICOMMITTERE
P O S S I N T :
ET A N FIDEICOMMISSA S I N T
Fauorabilia, vel odiosa.

S V M M A R I V M .

- 1 Fideicommissorum, quædam sunt vniuersalia, quædam particularia.
- 2 Fideicommissaria hereditas quid sit.
- 3 Fideicommissaria substitutio quid sit.
- 3 Fideicommissaria substitutio dicitur obliqua, & differt à directâ.
- 4 Directio quis succedit, vbi hereditas iacet.
- 5 Fideicommissum particulare quid sit.
- 6 Fideicommissorum vsus originẽ habuit sub Cesare Augusto.
- 7 Fideicommissa relinquere qui possint, inspecto tempore mortis.
- 8 Et qui inspecto tempore fideicommissi ordinati.
- 9 Et qui pro aliquo testari potest, fideicommittere quoque valet.
- 10 Fideicommissa ab ijs relinqui possunt, quibus datur, vel non adimittitur.
- 11 Donatio causa mortis substitui potest per fideicommissum.
- 12 Donatio substitui potest per vulgarem, & quomodo, non autem per fideicommissum, vtilis tamen actio in rem substituto dabitur.
- 13 Donatio causa mortis facta per eum, qui testari nequit, vim fideicommissi, & ultime voluntatis non obstat.
- 14 Ideoq; substitutio de absente facta citra stipulationem notarij non valebit.
In donationibus causa mortis locum habet. l. quoties. C. de don. que sub mod.
- 15 Fideicommissaria substitutio in beneficiatis per contractus fieri nequit.
- 16 Substitutio directâ fieri potest in beneficiatis per contractum.
- 17 Fideicommissa relinqui possunt à successoribus intestati: item à legitimis hæredibus pupilli in potestate patris existentibus.
- 18 Hæres hæredis, & legatarij grauari potest per fideicommissum.
- 19 Non tamen potest in plus grauari.
- 20 Fideicommissa grauari possunt, pater, dominus, & Monasterium, quibus ex persona serui, filij, & Monachi res acquiruntur.
- 21 Fideicommissa non possunt relinqui ab ijs, qui pecuniariter honorati non fuerunt.
- 22 Fideicommissa grauari non possunt, qui non habent à testatore sed aliunde ex legis beneficio.
- 23 Fideicommissorum materia, an sit fauorabilis, vel odiosa.
- 24 Dispositio aliqua, an sit fauorabilis, vel odiosa, principalis disponentis intentio attenditur.
- 25 Odium, quod in consequentiam dispositionis
A fauora.

M. Antonij Peregrini

- favorabilis procedit, non consideratur.*
- 26 Fideicommissum alleganti onus docendi incumbit.
- 27 Fideicommissum non extenditur de persona ad personam, etiam quod attenta lata significatione vocabuli contineatur.
- Filiorum appellatio in fideicommissis ex parte gravati non includit nepotes.
- 28 Prohibitio de alienando relata ad filios, non includit nepotes, limita ut ibi post Alcia.
- 29 Vtens beneficio alicuius legis, aut statuti, debet eo uti tam pro se, quam contra se.
- 30 Fideicommissum etiam ex parte honorati non protenditur de persona ad personam. Nisi persona contineatur sub lata significatione vocabuli.
- 31 Filiorum appellatio in conditionibus, nepotes & ulteriores includit.
- 32 In dispositionis vero, etiam ex parte honorati non contineri, permulti tenuerunt.
- 33 Fideicommissorum favor non operatur, ut quod plus est, debeatur, nisi alius fideicommissum constitutum intercederet, nu. 35.
- 34 Lex, cogi, in princ. ff. ad Trebell. declaratur.
- 35 Presumptio pro actus validitate praevalet omnibus alijs.
- 36 Fideicommissum non extenditur de casu ad casum.
- Immo etiam in utroque simplici factum non protenditur ad casum mixtum.
- 37 Item nec ad certum tempus factum ultra profertur.
- 38 Fideicommissum pro, an contra, sit decisive pronuntiandum, plures referuntur pro fideicommissum sensisse.
- 39 Alij contra.
- 40 Fideicommissum cum semel receptis suam firmitatem stricte accipitur.
- 41 Declaratio tex. in l. ex facto. §. si quis autem. ff. ad Trebell.
- 42 Declaratio tex. in §. 1. Insti. de fideicommissi hered.
- 43 Fideicommissorum favor in quibus consistat.
- 44 Voluntas etiam coniecturata sufficit in fideicommissis.
- 45 Fideicommissa nutu relinqui possunt, & ex voluntate minus solenni debentur.
- 46 Verba quaecunque etiam deprecatoria sufficiunt in fideicommissis.
- 47 Item denotantia testatoris desiderium.
- 48 Dummodo relata sint ad gravatum, non ad honoratum.
- 49 Verba autem denotantia consilium non sufficiunt.

- 50 Item quae commendandi aliquem causa prolata fuere.
- 51 Verba dispositiva semper sufficiunt ad inducendum fideicommissum.
- 52 Verba conditionaliter prolata non inducunt dispositionem.
- 53 Fideicommissa & legata, an quocummodo inter se differant tam in modo producendi in esse, quam in effectu.
- 54 Fideicommissa sunt legata, & e contra.
- 55 Et synonyma inter se sunt.
- 56 Legare prohibitus non potest eidem per fideicommissum, aut per institutionem relinquare.

Articulus Primus.

V M de fideicommissis praesertim Vniuersalibus dicere proposuerim, quorum tractatus quantum frequens, & assiduus, ac quantum necessarius, & vtilis sit, nemo est, qui nesciat: opportunum fore arbitratus fui, nonnulla generalia ad rem hanc praefari. Sciendum itaque est, Fideicommissorum quaedam esse vniuersalia, quae quidem appellantur Fideicommissariae hereditates; de quibus agitur. ff. & C. ad Senatufconf. Trebell. & instit. de fideicommissi heredit. Quaedam vero particularia de rebus singulis; de quibus in tit. ff. de legat. & fideicommissi. l. 2. & 3. & C. de fideicommissi. & C. de legat. rebus per fideicommissi relictis; & de legat. Mox uidendum est de quiditate fideicommissi, & Fideicommissariae hereditatis, de ijs, qui fideicommittere possint, & a quibus; ac de fideicommissorum natura, an favorabilia sint, vel non; per quae verba constituuntur; & an sit aliqua differentia inter legata & fideicommissa.

2 Fideicommissum autem vniuersale, seu fideicommissaria hereditas quid sit, non in specie diffinitum reperitur à veteribus legum conditoribus, uti inquit Marzar. in suo epitom. fideicom. q. 1. ubi veritus diffinitionis periculum, ad l. omnis diffinitio. ff. de regul. iur. non diffinire, sed quid sit, describere curauit: putarem ego sic diffiniri posse. Fideicommissaria hereditas est successio in vniuersum ius defuncti per modum obliquum. Fideicommissaria autem substitutio

est

est subrogatio in locū alterius obliquo modo per vicinam voluntatem facta. Hæ autem diffinitiones, quia constant ex genere & differentiis: & præterea cōuertibiles sunt cum suo diffinito, sicuti cuique recte consideranti constabit: ideo recipiendæ sunt, iuxta regulas Dialecticorum in iure nostro receptas. ad l. 1. §. 1. ff. de dolo, per Dec. & Cagnol. in l. omnis diffinitio. ff. de reg. iur.

3 Obliqua autem dicitur fideicommissaria, ad differentiam directæ: nam directa ea est, per quam quis hereditatem capit iure suo absque alicuius ministerio, ueluti, vulgaris in hereditate, pupillaris, exemplaria, & directæ militaris: obliqua autem, cū median-
re factō & ministerio alterius, Bar. & posteriores, in l. Centurio, nu. 14. & 15. ff. de vulg. Bul. in l. fin. nu. 12. & infra. C. de sacrosan. eccles. & est communis declaratio.

4 Addo ego hereditatem tunc directō de ferri instituto vel substituto, vbi hereditas vacat, & iacet. idque in instituto in primo gradu, & in substituto per vulgarem planū est. nam hæc locum habet ante aditam hereditatem. l. post aditam. C. de impub. idem quoque est in pupillari, & exemplaria, nam per has substitutus succedit directō, pupillo, & mente capto. Quorū hereditates per eorum mortem vacant, & iacent: sicuti plenē notatur in l. 2. & in l. ex facto. ff. de vulg. idem quoque est in directā militari, quoniam miles ex suo priuilegio potest facere hæredem ad tempus, & post tempus alium, sicuti plenē notatur ibi & in l. miles ita. §. 1. ff. de testam. mil. ideo substitutus per directam militarem, iure suo, ac propria auctoritate capit: quoniam adueniente substitutionis casu reperit hereditatem vacantem, quia institutus in primo gradu ipso iure desijt esse hæres. Vbi autem versamur in terminis iuris communis, secundum quos, qui semel fuit hæres non potest amplius desinere esse hæres. l. & si sine. §. sed quod Papinia nus. ff. de minor. & l. ei qui soluendo. ff. de hered. instit. proinde substitutio fideicommissaria, quia confertur in casum post aditam hereditatem, vti latius declarauimus in artic. sequente: obliqua est, quia hereditas non vacat: sed est in manu alterius, qui illam agnouit, de cuius manu capi debet, & ab eo actiones hereditariæ per restitutionem hereditatis transferri debent in fideicommissarium, ut plenē in eo Artic. dixi. Et licet quandoque actiones hereditariæ, & iu-

ra, rerumque dominia, ipso iure, in nonnullis casibus, transferantur ab herede in fideicommissarium, de quibus in eo Artic. non tamen hereditas vacat, nec nomen hæredis. immo quædam sunt, quæ in fideicommissarium uniuersalem transponi nequeunt: de quibus plenē dixi in 6. Artic. ac ideo non potest fideicommissarius directō effici hæres, quia eiusdem tituli duo in solidum respectu eiusdē rei compotes esse nequeunt: ad l. si vt certo. §. si duobus. ff. commod. & l. 3. §. ex contrario. ff. de acq. posses. vnde in fero, quod vbi ex patriæ constitutionibus posset testator ad tempus heredem instituire, & alium substituere: is sic substitutus directō succedit, & sic inspectis Hispaniæ legibus, in maioratibus, notauit Perr. de Peralta in l. 3. §. qui fideicommissariam, nu. 27. & infra, ff. de hered. instit.

5 Fideicommissum verō particulare, quia legatum est. l. & fideicommissum. ff. de leg. 3. ideo eidem conuenit diffinitio, quæ & legato, vt sit donatio quædam à defuncto relicta, ab herede præstanda. l. legatum est donatio. ff. de leg. 2.

6 Fideicommissorum autem vsum, principium sumpsisse temporibus Augusti Cæsaris, & quidem frequenter, testatur Iustinianus. Instit. de Fideicommiss. hered. §. 1. ad finem: vbi inquit, tantum eorum fuisse fauorem, vt etiam proprius prætor creatus fuerit, qui de fideicommissis ius diceret: quod etiam prius scriptum reliquerat Pōponius in l. 2. §. post deinde. ff. de orig. iur. Quibus sanē cōtradicere vñ tex. in l. verbis legis. ff. de verb. sig. & quod p̄ illum tex. notauit Bar. in l. 1. nu. 4. ff. de leg. 1. vbi p̄ ea verba legis antiquissimæ duodecim tabularū, vti quisq; legasset suæ rei, ita ius esto: inquit, amplissimam attributam fuisse potestatem hæredes instituendi, legandi, fideicommittendi, & tutores dandi, nil mirū, quia fideicommissum legatum est, veluti supra dixi, ex l. & fideicommissum. ff. de leg. 3. Quæ tamen obiectio facile dissoluitur. nā licet ex auctoritate illius vetustissimæ legis fideicommittendi potestas cōpetere videretur: vsum tamen fideicommissa acceperunt, & efficaciam sub Cæsare Augusto.

7 Fideicommissa verō, qui relinquere possint: in iure diffinitū fuit ab Vlpiano Iurisco. in l. 2. ff. de leg. 1. vbi eos demum fideicommittere posse censuit, qui ius testandi haberet, & in l. 1. §. hoc autem. ff. ad Trebell. vbi sine iure cōi, vel iure militari testetur, quæ qui-

M. Antonij Peregrini

- dem regula nūquam fallit, mortis tempore inspecto: nam siue in testamento, siue in codicillis fideicommissa relicta sint: omni casu oportet fideicommittere tunc tempore mortis siue habuisse testamenti factionem actiuam: alioquin fideicommissum nec etiam ex codicillis deberetur. l. 1. §. 1. ff. de leg. 3. & l. diui, §. codicillos, & l. cōficiuntur. §. codicilli. ff. de iure codic. inspecto autē tempore fideicommissi ordinati, distinguendum est: nam si in testamento, utiq; oportet tunc testandi ius habuisse, alias fideicommissum non conualefcit, d. l. 1. §. 1. si uero in codicillis, equidem adhuc fideicommissum non ualebit: si tñ postea factus testabilis in ea uoluntate durauerit, fideicommissum utique conualebit, d. l. 1. §. 1. ubi quō ad hoc manifesta constituitur differentia, à fideicommissis relictis in testamento, ad relictā in codicillis, nec mirum, quia codicilli sunt minus solemnes. & est notandum, quod uoluntas fideicommitterentis, minus solennis in codicillis, non præsimitur durare, quō ad effectum ut inutile fideicommissum conualefcit: sed requiritur aliquid indicium nouæ uoluntatis, gl. Dyn. Bart. & ceteri omnes in d. §. 1. per tex. in l. qui ex liberis. §. testamentum. ff. de bon. poss. secun. tab. & in §. non tantum, Inst. quib. mod. testa. infir.
- 9 Ampliatur regula ad eos, qui pro alijs testari ualent: nam & hi pro eisdem fideicommittere possunt, prout illi possent, si testari ualerent: ueluti pater pro filio impubere in eius potestate, ad l. si fundum per fideicommissum. §. fin. & ll. seq. ff. de leg. 1. & l. si arrogator. ff. de adoptio. & in specie notauit Aretin. in l. 1. §. fin. col. 4. ff. de uulga. Ripa in d. l. 2. ante nu. 2. ff. de leg. 1.
- 10 Fideicommissa autē relinqui possunt ab ijs, quibus datur, uel non adimittitur, inquit tex. in d. l. 1. §. sciendum. ff. de leg. 3. de primo exempla sunt in heredibus, legatarijs, & fideicommissarijs, beneficiarijs ex testamento, uel ex codicillis, l. ut heredibus. ff. de legat. 2. l. 1. §. fin. C. commun. de legat. l. unica. §. quōd si in medio. C. de caduc. tollend. & d. l. 1. §. hoc autem, & in §. 1. & 2. Inst. de singul. reb. per fideicommiss. relict.
- 11 Item à donatorijs causa mortis fideicommitteri potest, d. §. quod si in medio, quia mortis causa donatio, legatum est. d. l. & fideicommissum, & in ijs Falcidia locum habet. l. si mortis, & l. in donationibus. C. ad leg. Falc. & hoc quidem certum est, cū donatio mortis causa, & substitutio fuit facta à testari uolente, & absq; stipulatione: tunc. n. in fideicommissi causam resoluitur, sicuti post Dyn. declarauit Bart. in l. 1. ff. de donat. causa mor. & notatur in l. 1. C. eo. idem Bart. in d. l. ut heredibus, & est casus in l. cum pater. §. eorum. ff. de leg. 2. & in l. ab eo. C. de fideicommiss. Soc. iun. consi. 185. nu. 6. in 2. cum alijs, ut per Menoch. consi. 85. nu. 2. 9.
- 12 At ubi stipulatio interuenisset, ut quia donatarius promississet substituto, aut notario pro eo stipulanti, uel quia donator substituto, iuxta declarationem Sal. in d. l. 1. C. de donatio. causa mor. hoc quidem secūdo casu, planum est in uim uulgaris substitutionem ualere, quia scilicet non capiente primo, capiet substitutus, & hic est casus in d. l. ut heredibus, in primo autem, quia caperet secundus de manu primi, substitutio non esset directa uulgaris, sed obliqua. sic Pau. Cast. consi. 384. si queritur, col. 1. in princ. & quod de stipulatione dixi, idem intelligo de nudo pacto: nam pactū nudum perficit donationem causa mortis, glo. communiter recepta in l. cum pater. §. Mæui. ff. de leg. 2. ubi Bart. & posteriores. Alex. in d. l. 2. nu. 7. ff. de leg. 1. Ripa in rub. ff. de uerb. oblig. nu. 24. & de hoc neminem dubitare dixit Gabriel. consi. 16. nu. 10. Capiente autem primo, non capiet secundus per fideicommissum, quia fideicommissa contractibus non constituuntur, ad l. uerba contraxerunt. & de uerb. sig. & l. quidam cū filium. ff. de hered. instit. & Trebellianum cessat, uti dixi in 3. art. nu. 15. sed ager substitutus actione ex pacto, uel ex stipulatu, aduersus promissorem, & eius heredes, & forte etiam utili in rem actione, ex l. quoties. C. de donat. quæ sub mo. quam quidem in donatione causa mortis locum habere, & realem producere actionem, plenè probauit Gabr. d. consi. 16. nu. 15. & infra.
- 13 Sed ubi donatio causa mortis facta fuisset ab eo, qui testari nequit, ueluti à filiofamilias cum patris consensu, quo casu iure fideicommissi minime ualere potest, sicuti plenè notarunt glo. Dyn. Bart. & ceteri post eū in d. l. 1. ff. de donat. cau. mor. & in l. 1. C. eo. & in d. l. 2. ff. de leg. 1. hoc quidem casu, si facta fuerit promissio per pactū, uel per stipulationem, à præsentē præsentī, ex pacto agendum erit, & utilis erit substitutio, Crau. consil. 130. nu. 1. utrum autē in materia ista sola præsentia donatarij operetur consensum qui

qui pacti nudi vim assequatur, controuersa est inter Doctores opinio, apud Dec. cōf. fil. 245. num. 3. & infra, Ripa in d. rubri. de verbor. obl. num. 24. & per Gabr. d. consil. 16. num. 9. Didac. in rubr. extra de testam. num. 13. & 14.

14 Si verò facta sit substitutio de aliquo absente, uel non nato, nemine pro eo stipulante; substitutionem inutilem dixit Capra, consil. 92. colum. 1. quoniam in vim fideicommissi, quia a filio familias facta, sustinere nequit: & idem quoque clarissimè Dec. d. consil. 245. col. penul. & ult. Contra uerò respondisse aduertit Alexan. consil. 247. in fin. lib. 6. considerata casus positione. Quæ ramen inaduerter se respondisse existimo: quia sius familias donans causa mortis non potest per fideicommissum substituere: ualebit tamen substitutio, si non iure fideicommissi, iure pacti: ex beneficio d. l. quoties, quam in donatione quoque causa mortis ad fauorem substituti, licet nemine pro eo stipulante, locū habere, post Sali. Pau. Socin. & Ruin. ab eo relatos, consuluit idem Gabriel. in d. consil. num. 20.

15 A donatorijs uerò inter uiuos, aut aliter beneficiatis, per fideicommissum substitui non potest: quia ex cōtractu fideicommissum non constituitur, uti supra dixi: & sic notarunt in l. qui Romæ. §. cohæredes. ff. de verb. obl. per illum tex. Cuius. num. 4. Cast. nu. 2. Alex. sub nu. 4. vers. nec obstat. Soc. nu. 19. & Iaf. nu. 20. Ruin. consil. 214. num. 16. in princ. & consil. 7. nu. 14. in 3. & in eodē casu Dec. consil. 488. nu. 19. Paris. consil. 100. nu. 2. in 4. Alcia. resp. 64. & 65. lib. 9. quos ad hoc commemorauit D. Menoch. consil. 85. nu. 28. in prin. & post eum Rimi. un. consil. 566. ubi infert per pactum non conualidari fideicommissa in testamento inutili constituta.

16 Pacto tamen fieri potest substitutio: ut res donata, uel aliter concessa post recipiētis mortem, aut post aliud tempus in filios illius, aut in alios trāstat, d. l. quoties, & l. si rerum. C. de donat. quæ sub mo. Bar. in d. l. qui Romæ. §. Flauius. vers. ulterius quæro. & sequitur communiter Doct. ibi: Bal. consil. 149. uerba inuestituræ, in 2. vol. Pau. Cast. consil. 347. Quia circa, col. 1. & consil. 384. si queritur, in prin. Iaf. apud Brun. cōf. fil. 8. num. 33. & in l. stipulatio hoc modo. nu. 11. ff. de verb. obl. Dec. cōf. 239. nu. 8. ubi quod in sequentem tranāt rerum do-

miniū ipso iure, & utilis rei uēdicatio competit, sicuti ex pluribus comprobatur, & secuti sunt posteriores: Crauet. consil. 19. nu. 9. Dec. consil. 31. nu. 61. in 1. & cōf. 55. in primis uerbis, uol. 3. Gabriel. consil. 16. nu. 16. supra allegato, Menoch. d. consil. nu. 30. Et hæc substitutio, quæ in contractibus fieri potest, prodest substituto, etiā absenti, nulla interueniente stipulatione, per casum in d. l. quoties, & sic notatur præcitati Doct. & multum assimilatur fideicommissariæ, immo eiusdem est nature: nam & fideicommissaria potest fieri, & fieri solet ad absentis commodum. l. cum pater. §. furdo. ff. de leg. 2. Item ex ea acquiritur personalis, & realis actio. l. 1. C. commu. de leg. & in esse etu nulla est differentia in particularibus, an restitutio facienda sit, per pactum in cōtractu, uel per fideicommissum in testamento: quod summe notandum est.

17 De secundo autem, ut a quibus non adiunetur fideicommissa relinqui possint, exemplum: cum per codicillos testator grauatur uenientes ab intestato, a quibus fideicommissum mittens testando poterat adimere, d. l. conficiuntur. & l. si quis cum nullum. ff. de iure codicil. uel cum pater testatur pro filio im pubere, aut pro eo codicillatur, grauando utroque casu successores ab intestato ipsi pupillo: nam id facere potest, quia scilicet per pupillarem alium penitus extraneum potuisset pupillo substituere: sic tex. in d. l. si fundum per fideicommissum. §. fin. & l. seq. ff. de leg. 1. & notatur in l. si arrogator. ff. de adoptio. quod sane fideicommissum pubertate adueniente expirat, quia in ea ætate pater pro filio testari, & fideicommittere non poterat, ut iura illa dicunt.

18 Aliud exemplum est in herede heredis, uel in hærede legatarij: nā isti grauari possunt fideicommissis, & legatis, prout auctores sui, quorum locum subeūt. l. si fuerit, & l. sed & si sic. ff. de leg. 3. ubi Bart. & posteriores: declarata tamē, cū heres sub nomine appellatiuo hæredis, non cum sub nomine proprio, uel cum legitimi hæredes grauatur: nam in his terminis fideicommissum non ualeret, uti est casus in d. l. si sic. §. 1. & ibi notatur, & latius in l. cum filio familias. ff. de leg. 1. ubi de ratione tantopere laborarunt scribentes. Ripa ibi, nu. 27. Sed ea est ratio, quia primo casu, certum est, hæredem scriptū, aut legatarium post eius mortem habiturum esse hæredē: seu, qui uices

A 3 hæredis

M. Antonij Peregrini

hæredis fungatur. ideo videtur ille habere ex tacito testatoris iudicio, qui eam habitationē, alium substituendo, impedire poterat: quam consequentiam facit tex. in d. l. si fundum. §. si. & in d. l. conficiuntur. cum autem nominatim Titius, uel legitimus hæres grauatur: licet hæredi succedat, rem habet, casu, & fortuna, ac ex facto, uel permissione hæredis, non ex iudicio testatoris: sicuti inquit tex. in l. 1. §. nō solum. ff. ut leg. seu fid. nom. cau. ideoque grauari nequit, per regulam in d. l. ab eo. C. de fideicom.

19 Notandum tamen est, quod hæres hæredis non potest in plus grauari, quam heres ipse, quia eius personam representat. l. hæres & hereditas. ff. de usufructu. §. 1. in Auth. de iureiur. a mor. pref. & quia in eius locū subrogatur, & substituitur non in plus grauari potest, l. qui fundam. §. qui filios. ff. ad leg. Fal. & sic Bar. sentit in d. l. si fuerit. ff. de leg. 3. & plenius dixi in Arti. 12. nu. 23.

20 Præterea aliud quoque exemplū adijci potest in perōis, quibus ex persona hæredis scripti, uel legatarii acquiruntur, ut quia seruus sit uel filius in potestate, aut monachus: nam per fideicommissum grauari poterūt domus, pater, & monasterium, quibus ex eorum personis acquiruntur, & hic est casus in d. l. cum filiofamilias, ubi plenissime in materia: His enim uel datur, aut non admittit.

21 Ab ijs autem, qui neque hæreditatē, neque legatum, nec fideicommissum, aut donationem causā mortis acceperunt, fideicommissi non potest, d. l. ab eo. C. de fideicom. & in d. l. sed si sic. §. 1. ff. de lega. 3. & licet ex testamento quis aliquid capiat nō per pecuniam æstimabile, per fideicommissum grauari nequit: ueluti libertatē, aut quid simile, l. plane qui filium. §. si. ff. de lega. 1. is enim demum, inquit tex. ille, pecuniam ex causā fideicommissi præstare cogendus est, qui aliquid eiusdem generis, uel simile, ex testamento consequitur, & hætenus grauari potest, quatenus cōsequitur, & non ultra, l. ciuitatib. §. si. ff. de lega. 1. & l. Imperator. ff. de lega. 2. & plene dixi in Art. 33. num. 39. intellige, ut etiam si testator rem hæreditariam per fideicommissum reliquerit ab eo, quem in ea re nō honorauit: non ualere fideicommissum, nec ut ualeat, tacitum resultare legatum ad fauorem grauati, ad hoc tex. in l. cum quasi. §. si plures. ff. de fideicom. liber. & in d. l. sed si

fic. §. 1. quamuis Corn. in d. l. ab eo, aliud videatur sensisse concurrentibus alijs coniecturis, & ante eum fuit originalis cōsideratio Pauli Caf. conf. 263. col. 3. uers. Nec obstat, in 2.

22 Ex ijs autem comprobatur traditio illa cōiter recepta: per fideicommissum, filium impuberem ultra paternā bona grauari nō posse in rebus proprijs, l. coheredi. §. cum filij. ff. de vulg. & l. si arrogator. ff. de adop. Bar. in l. 2. ff. de leg. 1. nam hæc non habet a patre testatorem, nec pater testando poterat sibi adimere: secus autem in impuberis hærede, quia testator poterat proximiori hæredi impuberis adimere, alium pupillariter substituendo: sicuti supradixi.

Nec quoque in legitima iure ciuili debita onus fideicommissi iniungi potest, quia eam habet a lege, nec pater illam adimere ualet, l. quoniam in prioribus. C. de inoff. testat. & d. l. si arrogator. notatur in dictis iuribus, & in d. §. cum filij. aut in reb. alijs aliunde quam a testatore habitis, uti latius dixi in Art. 6. num. 1.

23 Sed utrum fideicommissa, & fideicommissi fori materia sit fauorabilis, uel odiosa, uariè locuti sunt maiores nostri: Nonnulli. n. odiosa esse dixerunt relati per Marzar. in Epitome fideicom. q. 1. & ultra adductos per eum, Ceph. cōf. 134. nu. 21. & 379. nu. 44. Bertaz. in cōf. 69. nu. 13. Menoc. cōf. 85. nu. 39. & latius cōf. 150. nu. 1. c. & 11. & 204. nu. 57. & 220. nu. 71. Rim. iun. cōf. 117. nu. 35. & 485. nu. 13. Rationes sunt, quia onus grauato afferunt, d. l. coheredi. §. cum filij, & quia liberam rerum administrationem impediūt, quod iniquum uidetur, l. non usque adeo. ff. si quis a par. man. fu. nec satis reipublicæ expediens, ad idudum. C. de contrah. empt. & l. in re mandata. C. mand. Item quia libertas rerum naturalis est, l. latius. C. de serui. c. nimis. extra de iureiur. & quia sæpè accidit, ut ob ignorantiam fideicommissorij, emptores in pretijs decipiantur, sicque fideicommissa præbeant delinquendi occasionem, quod lege diuina, & humana improbari nemo ignorat. l. conuenire. ff. de pact. dotal. & quia fideicommissa collata post grauati mortem uotum captandæ mortis inducere uidentur, ac ideo ea ratione derestanda, l. fin. C. de pac. & c. ne captandæ, de cōces. preb. in 6.

Contra uerò fauorabilia esse, testatur Iustinian. de fideicommissi. hæredit. in prin. ibi, tan-

ibi, tantusq; eorum fauor factus est. nec mirum, quia publice expedit, supreams hominum voluntates exequi, vel negare, ff. quemadmodum. testam. aper. & quia nihil est, quod magis liberis hominibus debeatur, quam ut suprema voluntatis, postquam amplius velle non possunt, liber sit stilus, liberumq; quod amplius non redit, arbitriti, ut inquit tex. in l. 1. C. de sacrosan. eccle. & quia, si fauor est, inter viuos pro arbitrio de rebus suis disponere: sic quoq; morientibus fauorabile est. Instit. de lege Fuf. Canitoll. §. 1. & ad hoc D. Marzar. dicto loco uarias adduxit maiorum nostrorum sententias. & late D. Mantica de coniect. ult. volunt. lib. 7. tit. 1. nu. 3. 4. Crass. in §. fideicommissum, q. 3.

24 Ego autem fideicommissa fauorabilia esse in dubitater existimo, inspecta principali disponentis intentione, ex qua deducitur, an dispositio sit fauorabilis, uel odiosa; argumento l. si quis nec causam, ff. si cer. pet. & ff. ad l. Rhod. de iactu. l. nauis. ideo Macedonianum odiosum reputatur, quia emanauit in odium creditorum: quauis in fauore filiorum fam. redundet. Velleianum autem fauorabile existimatur, quia in foeminarum fauore prodijt, licet cedat in damnum creditorum: sic eleganter Bar. & Bal. in l. qui exceptionem, ff. de cond. indeb. & ad litteram Calder. cōf. 14. sub tit. de verb. sig. sequitur Alex. conf. 197. visis, col. 1. in 7. Dec. in l. venia. nu. 3. C. de in ius voc. ubi ea ratione infert, statutum excludit foeminas propter agnatos fauorabile esse: attenda principali ratione, quae fuit conseruare bona in familia, & agnatio ne, & est cōis scribentium traditio, ueluti latissimè dissertit Alber. Bru. de statuto exclud. in 4. artic. & plura ad rem hanc adduxit Tiraq. de retract. ligna. §. 30. gl. 1. nu. 4. & 5. ubi inquit, quod actus semper iudicatur a principali intentione agerium. d. l. si quis nec causam, & l. rogasti. ff. si cer. pet. & d. l. qui exceptionem, & l. si quis donationis. ff. de contrah. empt. cum pluribus aliis.

25 Sed praeter eum, & alios addo ego: non considerari odium, quando uenit in necessariam consequentiam concessionis fauorabilis, licet ex oratione, §. si. ff. de excusat. tuto. & not. Bald. in l. quod fauore, in 7. opp. C. de legib. idcirco, quia fideicommissa principaliter ordinantur ad beneficium fideicommissarii, ideo non consideratur onus huiusmodi, aut legatarii grauati, ut eo minus fidei-

commissum destinat esse fauorabile, non enim fideicommissa aliter deberi possunt; nisi proponamus aliquem rogatum. l. Lucius. §. tres haeredes. ff. ad Treb.

26 Punctus est, ut uideamus in quibus consistat fideicommissorum fauor, scilicet, quod ad fideicommissum ipsum constitutendum in esse, quod ad Personas, Res, Causas, Tempora, Iudicia, & alia. Sane quod attinet ad fideicommissum ipsum in esse constitutendum, cum quaeritur an constitutum sit, uel non, nullus in hac re uidetur fideicommissorum fauor, quoniam fideicommissorum allegati onus probandi incumbit, ad regulam in l. ei qui dicit. ff. de probat. nam facti est, ac ideo, probatione indiget. l. in bello. §. facie. ff. de capti. & quia negatis intertio in sola negatiua fundata est. l. actor. C. eod. ideoque reo sufficit dicere, nullum extrare fideicommissum, uel quod substitutio in eo casu non loquatur, sicuti post Old. & Ioan. And. sap. Soc. scripsit, & secuti sunt posteriores per me relati in Art. 1. 1. praesertim sub nu. 37. & est regula satis trita.

27 Item cum agitur de grauandis personis, quia tunc de onere agitur, materia reputatur stricti iuris: & idcirco non fit extensio de persona ad personam, etiam quod alias sub lata significatione contineretur: ac ideo fideicommissum iniunctum filiis, non profertur ad nepotes: quia in materia stricta, & onerosa, filij appellatio nepotem non continet. l. quod si nepotes. ff. de test. tut. §. fin. Instituit. qui testam. tut. da. poss. Bartol. in l. liberos. sub nume. 5. ff. de verb. signific. sic in terminis Pau. Castren. conf. 97. ne impropius. num. 2. vol. 2. & in eodem vol. consilio 131. dubium facit. nume. 2. Dec. consil. 218. nume. 12. & 287. col. 1. & 2. Soc. consilio 104. in princ. vol. 3. pulchre Nat. conf. 191. nume. 10. Rim. iun. consil. 173. num. 34. & 535. num. 57. Ceph. cōf. 168. num. 8.

28 Et eadem ratione prohibitio de alienando relata ad filios, non afficit nepotes. glo. in §. nos igitur, in Auth. de refti. fideicommiss. Bar. in l. Lucius. §. Sempronius. ff. de legat. 3. & in l. filius fam. §. Diui. ff. de leg. 1. in ult. col. & sequuntur communiter Doctores ibi, ut per Alex. num. 25. qui tamen intelligit, & bene, cum prohibitio fuit personaliter relata ad filios, & sequitur Ias. in 1. lect. num. 72. & in 2. nu. 104. Crot. nume. 127.

Ripa

M. Antonij Peregrini

Ripa nu. 106. & infra, vbi duobus modis limitant, sc. cū prohibitio est realis, aut cum adiecta fuit ratio generaliter comprehendens filios, & nepotes. & idē consulendo tenuit Alex. cōf. 56. col. 2. nu. 5. & 140. in prin. vol. 6. Parisi. cōf. 7. nu. 18. in 3. vbi eā limitationē amplectitur. Decia. cōf. 1. nu. 143. vol. 1. & premillas cōclusiones, q̄ fideicommissi onus, ac ē prohibitio de alienando, de filiis, non proferatur ad onus nepotū, probant Natta cōf. 603. nu. 14. et 16. Alc. cōf. 3. 1. nu. 14. & 15. & cōf. 8. 1. nu. 12. li. 9. & idē Alc. in d. l. liberorum, in gl. 1. vbi tñ in 3. col. limitat, nisi filios honorasset, & eōsdē grauasset: nam eo casu, si nepotes in honore sub nosse filiorū succederent: vtiq; & cū onere, quamuis aliud & male senserit Dec. cōf. 2. 18. col. vlt. ab eo reprehensus, qui tñ non merebatur reprehendi, quia Dec. in libro meo id nō dixit.

39 Vera tamen est propositio Alc. & probatur ex doctrina Bal. in l. omni inuouatione, nu. 2. C. de sacrosan. eccle. vbi, qui ex aliqua dispositione fundamentum sumit, ea vti debet, tam pro se, quam contra se, adeo vt de ea contra se obijci possit. sequitur Alex. cōf. 209. col. pen. nu. 12. & in terminis sic sensit Soc. sen. cōf. 250. nu. 4. limita præterea, nisi ex dispositis sumeretur necessaria, aut probabilis coniectura, testatorem etiam de nepotibus sensisse l. liberorum. §. sed & Papirius. ff. de verb. sign. & pulchre Cur. iun. cōf. 111. & 112.

30 Vbi autem agitur de personis honorandis, planū quoq; est, fideicommissum ad personas nominatas restringi, nec fieri extensionem à personā, quia regula iuris est, personam extrinsecam in qualibet materia non subintelligi. l. si ita stipulatus. §. Chrylogonus. ff. de verborum oblig. vbi Ias. nu. 44. ac idcirco pro regula traditur, in substitutionibus non fieri extensionem de personā ad personam. Aret. Soc. Ias. & Moder. in l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de libe. & posthu. & ideo mortuo fideicommissario substituto ante conditionis euentū, non transmittitur fideicommissum ad eius heredem, et si sit filius, quia alia est persona, sicuti nota. in l. vnica. C. de his, qui ante 2 per. tab. & in terminis sic per præmissa iura Alc. tradidit cōf. 3. 1. nu. 14. & 15. & cōf. 8. 1. nu. 12. li. 9. an autē fieri debeat extensio ex lata significatione vocabuli, de filiis ad nepotes, & de filiis ad filias,

- 31 Conclusiue in conditionibus si sine filiis adiectis in testamētis, ad excludēdum substitutū vulgariter, aut per fideicommissū, nepotes, & ultiores cōtinentur masculi, & femine. l. Lucius. ff. de her. inst. & l. 1. C. de cōd. infer. & ab hac conclusione nemo discrepat p̄ casum dictorū iurū. Bal. Ang. Imo. Alex. Aret. & Soc. nu. 4. in §. instituēs. & idē Soc. cōf. 73. nu. 19. in 5. & sic notauit Ceph. cōf. 107. nu. 16. & hæc conclusio locū hēt et in ordinatione facta à transuersali, in quibus terminis loquitur tex. in d. l. Lucius. & de re hac ample scripsi in ar. 25.
- 32 In dispositionibus vero sunt opiniones, prout referunt scribentes in l. Gallus. §. in statuens. ff. de lib. & posthu. & alibi sepe, & cōis traditio vñ esse, q̄ vbi fideicommissum relinquitur filiis, & tēpore cedentis fideicommissi nō extant filii, sed nepotes, locus sit nepotibus. Ias. d. §. instituēs. nu. 23. latissime Soc. iun. cōf. 146. in 2. ego autē plene scripsi i Ar. 22. nu. 47. & de filiabus, an sub filiorū nosse cōtineatur, dixi i Ar. 25. nu. 2.
- 33 Quod autē ad res pertinet fideicommissorū fauor non operatur, ut qđ magis est, debeat, sed quod minimū est, semper sequimur, prout in legatis, quibus fideicommissa sunt ex æquata. l. 1. ff. de leg. 1. casus est in l. apud Iulianū. §. Seio. ff. de leg. 1. & in l. nūmis. ff. de leg. 3. nec mirū, quia capitur p̄sumptio, q̄ testator minus grauauerit heredem suum, qm̄ sibi magis dilectus fuit, quā fideicommissarius, ad legem, unum ex familia. §. si rē. ff. de leg. 2. & sic per has rōnes professi fuere Rom. in l. si plures. ff. de dāno infec. Dec. in l. in testamētis. ff. de reg. iur. Alc. cōf. 35. nu. 17. & cōf. 36. col. 1. lib. 9. & idem repetit in cōf. 46.
- 34 Quam conclusionem intellige, cū sic in terpretatione fideicommissum, & legatum, nō inuile est: ceterū si in minimo, intellectū, intercederet: de toto intelligendū est, ut actus consistat: & hic est casus in l. cogi. in prin. ff. ad Treb. vbi hæres rogatus restituere censum, uel pecuniā testatoris, recusans adire hereditatē, q̄a intelligēdo relictum, non de vniuersa hereditate, sed de pecunia numerata, intercederet fideicommissum. l. si nemo. ff. de reg. iur. præterea ne fideicommissum intercidat, sumitur interpretatio, ut uideatur rogatus de tota hereditate, ac ideo hæres cogi potest adire, & restituere: ideoque si iam hæres adiuiisset, confirmato per aditionem fideicommissi.

commissio, crediderim de pecunia numerata fideicommissum accipiendum esse: nil mirum autē capitur in eo tex. præsumptio illa, quia constabat fideicommissum constitutum fuisse, & an valeat, sumitur illa interpretatiua præsumptio, quæ admodum fauorabilis est. l. quociens. ff. de verborum oblig. & l. quociens. ff. de reb. dub. cum pluribus cōcordantibus adductis per gloss. ibid.

- 35 Adeo vt præsumptio, quæ stat pro actus validitate, cæteris omnib. præualeat. Dec. in l. in testamento. num. 12. C. de testa. mili. & in conf. 289. num. 4. Crauet. conf. 52. & latè Alc. reg. 3. præsumpt. 34.

Rursum quò ad res fideicommissum censeferi non potest materia fauorabilis alio respectu, quia rem onerat, nempe de libera, quæ prius erat, afficitur conditioni fideicommissarie, & sic res oneratur aduersus propriam eius naturam. ad l. altius. C. de serui. & c. nimis. cum materia, ext. de iureiur.

- 36 Similiter quò ad casus, in fideicommissis strictè proceditur, & si casus dispositus non eueniat, fideicommissum non debetur, & alius casus eueniens, qui fuit omisus, habetur pro omisso, quamuis magna præsumptio sit in eum quoc; casum, testatorẽ fideicommittere voluisse. l. ex facto. §. si quis autem. ff. ad Treb. & sic pro regula tradidere Signorol. conf. 201. Ang. conf. fil. 51. & conf. 93. Anch. conf. 267. iste magister. Rom. conf. 131. Anan. conf. 66. Dec. post plures, conf. 89. col. 3. Alc. conf. 44. num. 14. & conf. 50. num. 4. lib. 9. ideo quauis in institutionibus & in dispositionibus fauorabilibus, dispositio facta in vitroque casu simplici, trahatur ad casum mixtum. l. si ita scriptum. ff. de lib. & posthu. attamen fecus est in legatis, & in fideicommissariis ordinationibus. l. in conditionibus. §. si. ff. de cond. & demon. & in specie sic notauit Bar. in l. cum auis. in si. ff. eodem. vbi adducit rationem, quia fideicommissum onus est. d. l. cohæredi. §. cum filie. sequitur Soc. ibi. num. 77. Alex. conf. 87. num. 2. Alc. in dictis cōsilijs. quandoq; tamen fideicommissum profertur ad alium casum, per quẽ idẽ effectus cōtingat, quem testator in casu expresso cōsiderauit, intellecta testatoris mente ex dispositis, sicuti dixi in art. 11. nu. 46.

- 37 Pariter & quò ad tempus fideicommissum relictum sub certa conditione temporis, ueluti si hæres institutus decesserit ante 25. annum, uel si decesserit ante mortẽ

matris suæ, non profertur ad aliud tempus. l. si ita quis. ff. de vulg. quia limitata ad tempus permissio, post illud uidetur denegata. l. si cum reo. & l. epistola. §. fin. ff. de pact. l. statuliberum. §. fin. ff. de leg. 2. & è contra prohibitum ad tempus, post illud uidetur permissum. l. Imperator. ff. de posul. & sic in terminis decidit Alcia. conf. 100. lib. 9. Item prohibitio de alienando facta ad certum tempus eadem ratione, non profertur ad aliud tempus. l. pater filium. §. fundum. ff. de leg. 3. ad hæc etiam optimus tex. in l. hæredib. in prin. ff. ad Treb.

- 38 In decisorijs autem, an in re dubia magis pro fideicommissio, quam contra fideicommissum pronunciantur sit, concertant auctores: plures enim pro fideicommissio sentiunt relati per Marzar. in l. q. quia fideicommissum sit res fauorabilis: nam sic argumentatur Bal. conf. 216. testamentum in quo. vol. 4. & pro ista sententia videtur casus in l. ex facto. §. si quis autem. ff. ad Treb. ibi extirpasse fideicommissi conditionem magis dicendum est: & ad hoc illum text. post Nicol. de Neap. ponderauit Ang. ibi, & ante eos glo. Accurs. in l. qui duos. §. cū in bello. ff. de reb. dub. & sequitur Soc. ibi, col. vlt. vers. quartò infertur, ubi inquit, sic præsumi fauore fideicommissi conseruandis, & Ang. secutus fuit Alex. conf. 39. sub num. 2. in prin. & post eum Philip. Dec. conf. 65. 2. num. 7. & idem Soc. in l. si filius qui patri, sub nu. 25. ff. de vulg. & in suo consil. 249. ante num. 26. Iac. conf. 203. num. 1. & col. 4. vers. non obstat, vol. 2. & idem quocque probauit Zas. & quidã Moder. quos sequutus fuit Marza. per tex. in d. l. cogi. in prin. ff. ad Treb. ibi, ne intercidat fideicommissum, & per text. in §. 1. Insti. de fideicommiss. hæred. quam opinionem maxime procedere in fideicommissis cōstitutis, fauore familiaræ & agnationis, asseruit: nam in his terminis pro fideicommissio a plerisque fuit responsum, quos ipse retulit, & ultra eos Menoc. conf. 95. num. 95. & conf. 97. num. 17. & 150. nu. 57. & 204. num. 60. & 220. num. 48. & 232. num. 29. Rimin. iun. conf. 482. num. 69.

- 39 Alij verò aduersus fideicommissum pronunciantum esse censuerunt, per text. in l. si fuerit. ff. de reb. dub. & in l. sed si alio. ff. eod. arguendo a maiorib; & quia fideicommissum onus est. l. cohæredi. §. cum filie. ff. de vulg. & pro reo potius est pronunciantum.

M. Antonij Peregrini

dum, l. inter pares. ff. de re iud. & pro possessore, §. commodum. Insti. de interd. c. si à fe de, de præben. in 6. & magis pro liberatione, l. Arrianus. ff. de act. & obl. & pro libertate bonorum, ad l. altius. C. de serui. & c. n. mis. ext. de iureiuran. & contra eum, qui se fundat in uerbis, ad l. ueteribus, cum sua materia. ff. de pact. & quia pro hærede præsumitur magis ipsi testatori dilecto, ut grauatus non fuerit, l. unum ex familia, §. si rem. ff. de leg. 2. & sic sæpius responsum fuit, Neui-
zan. conf. 6. nu. 47. Alci. lib. 9. conf. 35. confil. 44. nu. 54. & conf. 60. nu. 11. & conf. 72. Natta conf. 200. in fi. Crau. conf. 180. col. 2. & melius conf. 208. sub num. 3. ubi refert f. senfisse Rot. in antiq. decisio. 864. Gab. conf. 95. nu. 17. & 96. nu. 9. Ceph. cõf. 45. nu. 12. 46. nu. 15. & melius conf. 67. nu. 4. & nu. 27. Menoch. conf. 85. nu. 50. & 233. nu. 26. & 327. nu. 41. Rimin. iun. 50. num. 55. & latius 531. nu. 21. & latè Eugen. Perus. conf. 61. nu. 13. Vincen. Onded. confil. 60. nu. 13. & conf. 78. nu. item 13.

40 Et horum uerior uidetur sententia, per rationes supra breuiter relatas, & per casum in c. si pater, de testam. in 6. ubi substitutio magis præsumitur directa, quam fideicommissaria, & ad tex. in d. l. cogi. in prin. supra respon. nu. 31. cum enim constat, fideicommissum fuisse constitutum, ne pereat, capitur in dubio interpretatio pro eius ualiditate, sed cum fideicommissum suam recepit firmitatem, minus quam possibile est, profertur ad hæredis grauamen, & sic præcisè respondit Crau. d. confil. 208. nu. 4.

41 Ad tex. uerò in d. §. si quis autem, respon. deo, id non contingere fauore fideicommissi, per casum in d. l. sed si alio. & in d. l. si fuerit, prout in specie per ea intra notarunt Alex. in d. §. & par. in d. l. qui duos. §. cum in bello, sed iure & ratione communi, nèpe quia conditio illa, si hæres sine liberis decesserit, satis dicitur purificata, pereuntibus eodem casu hærede, & filio. & est ratio, quia cum appareat liberos non superuississe, fundata est intentio fideicommissarij, hæredem sine liberis decessisse. Sic enim communiter notarunt scribentes in eo tex. Barto. & Soci. in d. §. cum in bello, Didac. varia. resolu. lib. 2. cap. 7. num. 6. & ego plenius scripsi in ar. 43. nu. 27.

42 Non obstat, denique tex. in d. §. 1. Institu. de fideicom. hered. ibi, rãtus eorum fauor, nam fauorem tex. ibi accipit pro frequentia

& usu, qui inualuit, postquam diuus Cæsar fideicommissa, quæ prius à sola fide hæredum pendebant, ad necessitatem iuris deduxit, ut ibi, & in §. fin. in eod. tit.

43 In quibus ergo uersabitur fideicommissorum fauor? Respond. fideicommissa fauorabilia esse, prout generaliter sunt quæque disposita in ultimis uoluntaribus, quæ publicè expedit suum sortiri effectum. ad l. uel negare. ff. quemad. test. aper. ac ideo pro his consequendis de iure plura prodire remedia, tam petitoria, quàm possessoria, de quibus in art. 45. 46. 47. & 48.

44 Præcipuus autem fauor est, quia in fideicommissis uoluntas testatoris etiam minus solennis seruatur, uel respectu testium, quia sufficiunt quinque testes, mares, uel feminae, etiam non rogati, l. fin. §. si. C. de codicil. cum gl. & Doct.

45 Et quia in eis sufficit quæque uoluntas, etiam coniecturata, nedum ex scripto, & expresso, prout plenè exposui infra in ar. 11. sed etiam signis & natu demonstrata. ad tex. in l. nutu. ff. de leg. 3. ubi etiam nutu fideicommissum relinquitur, & l. & in epistola. C. de fideicom. ubi Bald. & ceteri adnotant, & consulendo tradidere grauissimè, ac consultiissimi uiri, Corn. conf. 257. col. ult. nu. 1. Aret. confil. 71. col. 1.

Quæ tamen minus solennis, & coniecturata uoluntas in institutionibus uniuersalibus nequaquam sufficeret, l. heredes palam. ff. de testam. l. iubemus. C. eo.

46 Et præterea omne uerbum significans legitimum testatoris sensum, legare, aut fideicommittere uolentis, sufficit ad inducendum legatum, & fideicommissum: siue sit præceptiuum, ueluti iubeo, præcipio: siue precarium, quale est, rogo, uolo, fideicommitto: sic textus elegans in l. omne uerbum. C. com. de leg. optimus tex. in l. in legatis. C. de legat. ibi, nihil interest qualem uoluntatem casus uerborum exceperit: aut quis loquendi usus effuderit, quod mirabilè uisum fuit nonnullis in quadam graui causa, quòd uerba precaria iuris necessitatem inducerent, ita ut hæres cogerecur inuitus præstare, de quo precarijs uerbis rogatus fuerat: quod ego indubitatim fore interro gatus respondi per illum text. & per text. in §. si. Insti. de singu. reb. per fideic. relict. ubi uerba hæc, peto, rogo, uolo, mando, fideicommitto, in fideicommissis maximè in usu haberi inquit tex. ille. & de uerbo, rogo, quòd

fidei

fideicommissum inducat: est casus. in l. cum pater. §. rogo. ff. de legat. 2. in l. vbi pure. §. te rogo. ff. ad Trebel. in l. rogo. ff. de fideicommissis. lib. & in pluribus alijs legibus.

- 47 Immo verba denotantia desiderium testatoris sufficiunt ad fideicommissum inducendum, qualia sunt: Cupio vt des, opto, exigo, desidero vt des, credo te daturum, scio te daturum. Casus est in l. etiam hoc modo, & in l. & eo modo. ff. de leg. 1. & horum est ratio, quia in fideicommissis sola voluntas spectatur l. pen. ff. de legat. 1. l. hæredes mei. §. cum ita. ff. ad Trebel. l. cum virum. C. de fideicom. cum pluribus cõgestis in artic. 10. Ad hæc etiam notabilis tex. in l. vnum ex familia. §. fin. ff. de leg. 2. vbi verba hæc enunciativæ prolata, quibus testator eauerat, se non dubitare, quæcunque vxor eius hæres instituta cepisset, liberis suis reddituram. pro fideicommissio accipienda ex rescripto Marci Imperatoris legitur, quia patris voluntatem manifestabāt. Cuius exēplo Papinianus acutissimi ingenij Iureconsultus. in l. Pamphilo. in prin. ff. de leg. 3. determinavit: hæc verba, scio Pamphile, oia, que tibi relinquo ad filios meos peruentura, dispositiuam inducere dispositionē. & in l. fideicommissa. §. hæc verba. ff. de leg. 3. collecta testatoris voluntate Vlpianus nobilissimus Iureconsultus respondit, ea verba, te fili rogo, vt prædia, quæ ad te peruenerunt, pro tua diligentia diligas, & curam eorum habeas, vt possint ad filios tuos peruenire, licet non satis expriment fideicommissum, sed magis consilium, quam necessitatem filijs relinquendi; vim tamen fideicommissi de ijs prædijs continere. ad hæc est elegans tex. in l. codicillis. §. matre. ff. de leg. 2. vbi illa verba, habes filios sororum tuarum, quibus relinquas. fideicommissum inducunt, & in l. peto. in princ. ff. de leg. 2. vbi ea verba, peto, vt hæres meus contentus sit illa re, fideicommissum in residuo importat: simili casus legitur in l. ex hac scriptura. ff. de donat. vbi de verbis enunciativæ prolatis: vnde colligitur ex iurib. præmissis, verba omnia, siue sint præceptiua, siue precaria, siue denotent testatoris desiderium, sufficere ad inducendum fideicommissum, quia demonstrant sensum testatoris fideicommittere volentis, d. l. omne verbum, & in fideicommissis sola testatoris voluntas spectatur, vt iam dixi, & ego in omnibus causis, vbi similia occurrerent exempla, ea iura

habenda existimo, sicuti argumētatur tex. in l. apud Iulianum, §. fin. ff. ad Trebel. & probatur in d. l. omne verbum, nec ea iura restringo, vbi verba enunciativa referuntur ad filios tantum, prout in filijs testatoris loquitur tex. in d. l. vnum ex familia. §. fi. & in d. l. Pamphilo. & in d. §. hæc verba: nam generaliter accipio ex mente Bar. & aliorum, per tex. in d. l. ex hac scriptura, & per communem Doct. distinctionem, vt statim dicam, facilius tamen est, vt liberorum fauore verba enunciativa disponant, Bald. consil. 179. in princ. lib. 4. Crau. de antiquit. temp. in 1. par. c. 4. nu. 61.

- 48 Intellige, cum verba deprecatoria, vel denotantia desiderium, aut enunciativa, referuntur ad grauatum: nam non nisi grauandi causa censetur adiecta, ac ideo ne fides, quam de hærede suo testator præsumit, illum decipiat: fideicommissum validum resultat: diuersum est, vbi referuntur ad honoratum: nam dispositionem non inducunt, quia adulatoria existimantur. casus est in l. Iulianus. §. ex his. ff. de lega. 3. in l. generali, in prin. ff. de vfufr. leg. & vtrouque notatur per Bar. & Doct. glof. Bart. & communiter cæteri, in l. peto, in prin. ff. de leg. 2. vbi sic distinguunt: idem Bar. in d. l. ex hac scriptura, col. 2. ff. de donat. & in d. l. fideicommissa. §. hæc verba, & in d. l. Pamphilo, in prin. Socin. consil. 227. col. 2. vers. secundo regu la est, Dec. consil. 23. nu. 4. & est distinctio communiter recepta.

- 49 Verba autem, quæ consilium denotent, quamuis ad hæredem relata, non inducunt necessitatem fideicommissi, quia consilium est hæredis fauor, cui potest renunciare, casus est in l. cum pater. §. mando. ff. de leg. 2. vbi sic notatur glof. Bart. Bal. Alb. Imo. Pau. & omnes, & sentit tex. in d. §. hæc verba. similiter verba potestatis ad hæredem relata onus fideicommissi non inducunt. Bar. in l. fideicommissa. §. si quis ita. ff. de leg. 3.

- 50 Item verba, quæ commendationis alicuius personæ causa proferuntur, vel quia testator personam aliquam hæredi suo commendauerit, fideicommissum non constituunt, d. l. fideicommissa. §. si ita quis.

- 51 Dispositiua autem, & præceptiua verba absq; dubio semper inducunt fideicommissum, siue testator cum grauato loquatur, siue cum honorato, vt est tex. in l. miles ad forem, in princ. & in l. cum pater. §. donationis.

tionis. ff. de legat. 2. & vtrouque notarunt Bar. & Doct. & in dubio, sermo ad heredem referretur, l. si seruus. §. qui margaritam. ff. de leg. 1. Quare ex præmissis satis constat, non mediocrem attributum fuisse fideicommissis fauorem, ut in eis quæque voluntas, non solemnis, vel etiam coniecturata, ac verbis quamuis non præceptiuis, sed precarijs, & desiderij causa expressis, sufficiat pro valida, & efficaci ad iuris etiam necessitatem, explosa iuris antiqui obseruatione.

52 Verba autem conditionaliter prolata etiam in vltimis voluntatibus dispositione non faciunt, ac ideo fideicommissum non inducunt, l. si quis sub conditione. ff. si quis omis. cau. testam. l. si quis ita hæres instituat. ff. de hæred. instit. glo. & communiter Doct. in l. Lucius. ff. eodem, & plene scripsi in art. 28. & est ratio, quia cum conditione prolata sint ad conditionandum, & qualificandum dispositionem in alium collatam, satis est, ut secundum eorum naturam operentur effectum conditionis, nec nulla necessitas cogit, ut operentur effectum dispositionis: ideoque si conditio, & dispositio conditionata ad vnum & eundem relata esset, & dispositio inuálida foret, eo casu verba conditionaliter prolata operarentur effectum dispositionum, per tex. in l. si ita stipulatio. ff. de oper. lib. Alexand. conf. 185. sub nume. 30. in 2. quia dictum fuisset, si hæres meus non dederit. X. Titio. det ei Capitolium. dixi in eo art. num. 9.

53 Cæterum videndum esset de differentijs inter legata, & fideicommissa, & de eorum exæquatione, & an omnimoda exæquatio inducta fuerit de iure Digest. per Vlpia. in l. 1. ff. de legat. 1. an vero per Constitutiones Iustinianij, de quibus in d.l. 1. & 2. C. com. de leg. & in §. sed non vsque, & §. nostra autem, instit. eo. Quæ sanè disputatio potius curiosa, quam utilis est: ideo remittendam duxi ad scripta per antiquos, & Modernos in locis præallegatis: vtile tamen est videre quis sit effectus adæquationis legatorum, & fideicommissorum: & an inter ea sit adhuc aliqua differentia tam circa modum deducendi in esse, quam circa iuris effectus: & an illud, quod est legatum, sit fideicommissum, & è contra: de qua re abun- de scripserunt interpretes omnes in rubr. & in d.l. 1. de leg. 1. & nouissime Pet. Ricciar. Pistoriens. in suis commentar. ad titulum de lega. sanè per d.l. 1. constat, per omnia,

legata fuisse exæquata fideicommissis. Iustinianus autem in d. §. sed non vsque, inuenisse retulit, antiquitatem legata stricte concludentem: fideicommissis autem, quia ex voluntate testatorum magis descendebant, pinguiorem naturam indulgentem: necessarium autem duxisse omnia legata si deicommissis exæquare, ut nulla sit inter ea differentia, sed quod deest legatis, hoc repleatur ex natura fideicommissorum, & è cõtra, si quid amplius in legatis esset, per hoc crescat fideicommissorum natura, & in d.l. 1. C. com. de leg. rectius esse censuit, vnam omnibus tam legatarijs, quam fideicommissarijs naturam imponere, & omnib. tribuere actiones personales, reales, & hypothecarias, quibus valerent, res per quodcumque legati genus, vel per fideicommissum relictas, consequi. & in l. 2. constituit, in legatis, & fideicommissis, omnia verba significata legitimum testatoris sensum legare, aut fideicommittere volentis, siue directa, siue precaria sint, vtilia atque valida esse ad legatum, & fideicommissum: ita ut omnia, quæ naturaliter insunt legatis, ea & fideicommissis inherere intelligatur, & è cõtrario, quicquid fideicommittitur, hoc intelligatur esse legatum, & si quid præterea tale esset, quod non haberet legatorum naturam, hoc ei ex fideicommissis accommodetur, ut sit omnibus perfectus euentus, & ex omnibus proficiantur actiones illæ, & si quid contrarium in legatis & fideicommissis eueniat, id fideicommissis quasi humaniori aggregetur, & secundum illius dirimatur naturam, ex quibus hæc omnia colliguntur: primò, legata, & fideicommissa vicissim in omnibus fuisse exæquata: secundò, nullam esse inter ea differentiam: tertio, vnam esse omnium naturam: quarto, quod vnus erat proprium, communicatum esse alteri: quinto, quod in quibus erant contraria, fideicommissorum naturam præualere, sic ut legata eo iure utantur: sexto, ut legatum fideicommissum sit, & fideicommissum sit quoque legatum: septimò, quod actiones personales, reales, & hypothecariæ, communes sint pro legatis, & fideicommissis: octauò, quod per omnia uerba, ex quibus demonstratur voluntas legare, aut fideicommittere uolentis, constituatur legatum, & fideicommissum: Hæc autem adæquationes intellige ex communibus interpretationibus, cæteris paribus, ut scilicet particularia particularibus uniuert.

vniversalia vniversalibus, sint adæquata. Rursus intellige generaliter, quò ad personas, actiue, & passiue, item quò ad res, denique quò ad modos, vt scilicet ex testamento, in codicillis, in epistola, ac etiam nutu, legata, & fideicommissa relinqui possint.

- 54 Ideoq; quamuis adhuc legata, & fideicommissa, per hæc diuersa nomina nuncupentur, vt in Rubricis ff. & C. de legatis, & de fideicommissis. & in l. huiusmodi, in principio, ff. de leg. 1. & in l. codicillis, & in l. cū pater, §. cum imperfecta, ff. de leg. 2. in l. in legatis, C. de legat. in l. cum uirum, C. de fideicom. & in l. si. C. de falsa cau. ad leg. at tamē discurredo iura scripta, aduertit ego, quamsepiusimē Iurecōsultus accepisse pro legato, qđ testatorem fideicōmissū proposuerat. casus est in l. fideicommissa, §. si quis decē, in l. qui habebat, in l. si mihi messem, §. si. ff. de leg. 3. in l. seruos, ff. de alim. & cib. leg. & in l. Lucius, ff. de auro & arg. leg. & è contra pro fideicommissum, quod testator legasse dixerat, ad hoc tex. i. l. Caius, §. si. ff. de leg. 2. & in l. uxorem, §. felicissimo, ff. de leg. 3. Immo cadē dispositio, legatū, & fideicōmissam nominatur, l. quidam testamēto, in principio, ff. de leg. 1. l. uxorem, §. agri plagā, l. patronus, §. libertis, & l. Paulo Calimaco, §. fin. ff. de leg. 3. Et fideicommissum, legatum dicitur, l. & fideicommissū, & l. sepe, ff. de leg. 3. nec iura distinguūt, à quo sit relictum, & ad quē uerba dirigatur, nā si ad heredem, adhuc legatū denominatur, l. Stichū, qui meus erit, l. huiusmodi, in prin. ff. de leg. 1. l. si ita scriptum, §. fin. ff. de leg. 2. & l. uxorem, §. i. ff. de leg. 3. l. generale, §. i. ff. de vfu leg. & l. si ita scriptum ff. de manum. test. alibi autem fideicōmissum appellatur, l. peto, in principio, & l. Lucius, §. qquis, ff. de leg. 2. & l. fideicommissa, §. si sit, ff. de leg. 3. Et si uerba grauaminis impersonaliter prolata fuerint: quandoq; in iure accipiuntur pro legato, l. si ita relictum, l. testator, §. Seio, ff. de leg. 2. l. liberto, in principio, ff. de ann. leg. quandoque pro fideicommissio, l. Titia Seio, in principio, l. cum pater, §. dulcissimis, ff. de leg. 2. Rursus cum uerba diriguntur ad honoratū, quandoque pro legato accipiuntur, l. si ita legatum, in principio, & §. i. l. si fundum, §. Stichum, ff. de leg. 1. & quandoq; pro fideicommissio, l. Titia cum testamento, §. i. & l. miles ad fororem, §. i. ff. de leg. 2.

55 Ex quibus planē constare uidetur, lega-

ta & fideicommissa, synonyma esse, sicuti Bal. ait conf. 46. & conf. seq. in 1. nullamq; inter ea esse effectualem differentiam, sed uerbalē tantum, sicuti tandem concludat Pau. Ca. in d. l. 1. sub nu. 5. cuius sententia probatur in d. §. sed non vlg. ibi, vt nulla sit inter ea differentia: ac idcirco illa non minum diuersitas, non constituit inter legata, & inter fideicommissa, effectualem, aut substantialem differentiam, ob illam adæquationē vniversalem, & communicationem naturalium vnus ad alterum.

- 56 Proinde indubitata arbitror decisionem Crau. in d. Rub. nu. 275. aduersus Alexand. de statuto prohibente maritum legare vxori, vel extantibus masculis legare filiabus feminis, ultra certam mēsuram, pro vt extat Padux, vt etiam potestas per fideicommissum relinquēdi sit sublata: quia fideicommissum legatum est, d. l. & fideicommissum, cum pluribus supra adductis, quod etiam consulendo probauit Corn. consil. 161. in 1. vol. ubi tamen arguit ex eo statuto prohibēte legare, non uideri prohibitam heredis institutionem. Cuius tamen cōtrarium uerius est ex lata illius uerbi significatione, d. l. uerbis legis, & ex iuris interpretatione, ad tex. in l. filium, §. sed & si portio, ff. de leg. præstati. Et cōclusus sic tenere in d. Rubr. Ruin. & Clarissimus D. Tornie. præceptor meus, nu. 21. His autem sic præmissis.

De Senatusconf. Trebelliano, ratione & effectibus illius.

S V M M A R I V M.

- 1 Trebellianum Senatusconsultum ad fideicommissarias hereditates, non ad res singulas pertinet.
- 2 Quo tempore, & qua de causa factum fuerit.
- 3 Creditor non cogitur mutare seu nouare personam sui debitoris.
- 4 Pegasiani Senatusconsulti auctoritas ex toto translata fuit in Trebellianum.
- 5 Trebellianum Senatusconsultum tria induxit, & tria præsupposuit.
- 6 Fideicommissaria substitutio transfert ab herede in alium, non sic directā.
- 7 Et grauatum, ac succedentem ex iudicio testatoris, alias non debetur.
- 8 Ideo non debetur ex testamento, nullo h. M. Ant. Peregrini. B rede

M. Antonij Peregrini

- rede instituto, nec inserta clausula codicillari.*
- 9 Nec etiam, cum heres scriptus est in capax successionis.
 - 10 Vel cum decessit testator superstitis.
 - 11 Vel si institutionis conditio defecisset.
 - 12 Hæredem non aduntem hereditatem, expirat fideicommissum vniuersale, cum alijs.
 - 13 Nec debetur a venientibus ab intestato.
 - 14 Fideicommissum grauari potest omnis in hereditate successor per ultimam voluntatem: scilicet autem si ex pacto & ex cōuentione succedat.
 - 15 Fideicommissum vniuersale debetur a venientibus ab intestato, si ab eis fuerit repetitum.
 - 16 Idem si in testamento fuerit inserta clausula codicillaris.
 - 17 Clausula codicillaris adiecta in testamento repetit fideicommissa in eo relicta ne dum a venientibus ab intestato, sed etiam a succedentibus ex prioris testamento.
 - 18 Operatur tamen manente testatore in eadem voluntate, non aliter: ideo adiecta in primo, non grauat succedentes ex secundo reuocante primum testamentum.
 - 19 Fideicommissum in testamento ordinatum in compluribus casibus debetur a venientibus ab intestato, & præsertim cum testator heredem instituendo errauit in cōiunctione naturalis aut civilis.
 - 20 Legitimatio facta de aliquo, uti spurio, vel naturali, si inualida sit: inualidam reddit institutionem de eo uti legitimo.
 - 21 Solemnitas in actu interposita, quæ necessaria non sit, & minus legitime, non vitiat.
 - 22 Falsa causa vitiat institutionem.
 - 23 Fideicommissa debentur, vitiatam institutionem ex aliqua falsa causa, declarando, ut ibi.
 - 24 Item cum heres scriptus adire omisit ex testamento, & ait ab intestato.
 - 25 Item cum ex causa præteritionis, aut ex heredationis, rumpitur testamentum.
 - 26 Item cum heredi scripto, uti indigno, auferitur hereditas.
 - 27 Aut cum testator nomina heredum cancellauit, expressa causa, quia indigni sint.
 - 28 Item cum testator iurauit disposita in testamento.
 - 29 Iuramentum habet vim clausula codicillaris, ac omni meliori modo.
 - 30 Item cum testator in defectum institutorum fideicommissa relinquit.
 - 31 Item cum quemcumque futurum sibi heredem onerasset.
 - 32 Item in omnibus casibus, in quibus clausula codicillaris tacite subintelligitur.
 - 33 Clausula codicillaris an tacite subintelligatur in testamentis.
 - 34 Panciroli opinio in consil. 54. reijcitur.
 - 35 Item cum fideicommissum fuit relictum personæ dilectæ, & pietatis causa.
 - 36 Dilectio magna, ac licita, accedente pietatis intuitu facit relictum valere omni meliori modo.
 - 37 Idem in fideicommissis ad pias causas.
 - 38 Idem cum testator relinquit fideicommissa post mortem filij impuberis.
 - 39 Et cum testator iubet fideicommissa persolui etiam hereditate non adita.
 - 40 Militaria testamentaria sunt privilegiata, ut relicta ex eis debeantur, etiam si heres non adierit hereditatem.
 - 41 Fideicommissa repetita a venientibus ab intestato, non aliter debentur, nisi ab eis adita fuerit hereditas.
 - 42 Et oportet, ut per eum, qui est in primo gradu, adeatur hereditas, secundum plerumque: contra tamen decedit auctor.
 - 43 Fideicommissa nominatim ab uno relicta, non censentur ab alio repetita.
 - 44 Fiscus ex bonis uacantibus sibi delatis præstat legata aut fideicommissa.
 - 45 Trebellianum præsupponit heredem institutum grauatum in tota aut quota hereditatis.
 - 46 Legitima an præbeat titulum institutionis, an uero sit quota bonorum.
 - 47 Trebellianum locum habet, cum testator rogat de hereditate sua, non alterius.
 - 48 Testator in dubio de sua hereditate rogasse intelligitur, ac de rebus suis dispositus.
 - 49 Trebellianum induxit, ut facta restitutione hereditatis, actiones hereditariae, actiue, & passiuæ, transeant in, & contra fideicommissarium.
 - 50 Fideicommissarius ex Trebelliano, est loco heredem.
 - 51 Pegasianum Senatusconsultum induxit duos, quæ Trebelliano attributa fuerunt.
 - 52 Hæres grauatus per fideicommissum vniuersale detrahit quartam hereditatis.
 - 53 Trebellianicus hæres qui sit, & quis sit Falcidius.
 - 54 Actiones hereditariae non dantur legatarijs, nec contra legatarios.

- 48 Legatarij, & fideicommissarij particulares non cogunt heredem adire hereditatem. Fideicommissarius autem vniuersalis cogere potest.
- 49 Trebellianum senatusconsultum induxit, de quibus ibi.
- 50 Restitutio hereditatis ex trebelliano, quo ad fideicommissarium operatur eodem effectus, quos operatur aditio hereditatis in persona heredis. Restitutio facta ex tunc transcut in fideicommissarium rerum dominia, & actiones omnes.
- 51 Restitutio hereditatis fieri debet ab herede fideicommissario vniuersali, uti testator iussit, alioquin non transcut actiones. Fideicommissario, absurdum est, plus praestare, quam testator dederit.
- 52 Fideicommissum vniuersale, cedi non potest.
- 53 Restitutio ex trebelliano duplex est, hominis, & legis. Verbalis restitutio que fit.
- 54 Restitutio realis ex trebelliano, duplex est, expressa, & tacita.
- 55 Fideicommissarius, an argere possit heredem ut res hereditarias, quas non possidet, vendat, & sibi restituat.
- 56 Restitutio legalis ex trebelliano pluribus casibus à lege inducitur. Primo cum heres trebellianicus contumaciter abest.
- 57 Secundo, cum heres grauatus decessit sine herede.
- 58 Tercio, cum fideicommissarius fideicommissario restituit, quo casu, maxime dubitatur, an absque alia mora, actiones ipso iure transcutant.
- 59 Fideicommissarius fideicommissario non detrahit quartam trebellianicam, ideo actiones ab uno in alium ipso iure transcutunt, secus in herede.
- 60 Res semel facta transibilis, & alienabilis, de facili durat alienabilis.
- 61 Quarto in alienatis ab herede grauato.
- 62 Quinto in fideicommissis relictis ecclesiis, & locis piis.
- 63 Sexto de iure Canonico.
- 64 Fideicommissario non ante quarantur iura & actiones, nisi prius agnoscat fideicommissum. Lex hoc aliquod ipso iure inducat: astam intelligitur parte volente.
- 65 Fideicommissarius, periculo suo, cum vniuersalis est cogere potest heredem adire, et restituere hereditatem.
- 66 Compellendi adire heredem remedium legale adhuc necessarium est.
- 67 Fideicommissarius vniuersalis quamuis vulgariter substitutus, cogere potest heredem adire, & restituere. Vulgariter, papillariter, & per fideicommissum facta substitutio, cuius sit virtutis.
- 68 Et sic facta, uales iuxta naturam & casus illarum substitutionum, & et sic facta sit per uerba merè directa, uel merè obliqua.
- 69 Fideicommissarius vniuersalis praefertur substituto per vulgarem.
- 70 Fideicommissarius compellere non potest heredem adire, cui dedit facultatem abstinenti declarando, ut ibi.
- 71 Heres excipiens contra fideicommissarium de testamento, an audiatur.
- 72 Et quid si de fideicommissio excipiat.
- 73 Exceptio, tua non interest, potest opponi in uim declinatoria, & peremptoria.
- 74 Exceptio, non esse tale, opponi semper potest.
- 75 Heres omnis quicumque sit per fideicommissum grauatus cogi potest adire, & restituere. Et is qui ex persona heredis grauatus efficitur heres.
- 76 Heres decedens post insumum de aduendo, an se aditam, quo ad confirmandum fideicommissum vniuersale habetur, ac si hereditatem adijisset.
- 77 Heres incapax, an cogi possit à fideicommissario adire.
- 78 Heres qui indignus est rem retinere, cogi potest adire, & restituere.
- 79 Heres omnino incapax non cogitur adire & restituere.
- 80 Qui uero capax est alicuius quota, licet non totius assis, cogitur adire & restituere, non tamen ex trebelliano retinet plus quam capax sit.
- 81 Heres etiam post repudiatam hereditatem, rebus tamen integris, cogitur adire.
- 82 Heres in diem, uel sub conditione, institutus, an cogi possit adire, & restituere. Fideicommissarius in diem, uel sub conditione, an compellere possit heredem.
- 83 Fideicommissarius an cogere possit, cum alius cohæres adiuit.
- 84 Fideicommissarij si plures sint, an unus sine alio heredem cogere possit.
- 85 Fideicommissum ad pias causas patitur de

M. Antonij Peregrini

- tractionem quartæ, quando incertum est, piam causam successuram.
- 86 Hæres adire coactus à pratore tueretur, ne damna aliqua sustineat, ne ve lucra aliqua amittat.
- 87 Hæres coactè adies amittit lucra oia, q̄ habiturus non erat, si hereditatē nō adiuisset.
- 88 Non tamen amittit ea lucra, qua habiturus erat etiam hereditas non adita.
- 89 Hereditate per heredem coactè adita, qui inde nascantur effectus. Hereditate per heredem adita omnis defuncti voluntas confirmatur.
- 90 Fideicommissū expirat nullo existēte herede.
- 91 Fallit in nonnullis casibus. Herede nolente adire quia falcidia sit sibi prohibita, non pereunt legata, nam hereditas deuoluitur legatariis.
- 92 Trebellianicus hæres differt à Falcidio. Trebellianica si prohibita sit heredi, & hoc pretextu nolit hereditatem adire, an cogi possit à fideicommissario, & eo non cogente an fideicommissum.
- 93 Fideicommissaria militaris continet in se taci tam vulgarem.
- 94 Fideicommissum uniuersale, an ualidum sit quò ad Trebellianum effectus, si hereditas sit non soluendo.

Articulus Secundus.

DE Senatufcōsulto Trebelliano, ac de eius ratione, & effectibus tractatum aggredior.

Hoc autem Senatufcōsultum ad hereditates fideicommissarias pertinet, non ad singulares res per fideicommissum relictas. l. 1. in principio, l. mulier. §. fin. ff. eo. l. si quis seruum. §. si. ff. de leg. 2. & Instit. de fideicom. hered. per totā.

Factum autem fuit temporibus Neronis Imperatoris VIII. Calend. Septembris Aeneo Seneca & Trebellio Maximo Consuli bus, sicuti legitur in d. l. 1. ab Adventu Christi Saluatoris nostri anno LVII. circiter.

Causa autem ea fuit, quia cum ex auctoritate Cæsaris Augusti Fideicommissa inciperent habere vim, & efficaciam, uti dixi in Articulo precedente, hæredes cogebantur prestare fideicommissa, qui tamē oncribus hereditariis implicabantur. quādoquidem passiuæ actiones inuitis creditoribus non

egrediantur debitoris personam, quia creditor personā debitoris nouare, aut mutare non cogitur. l. si mandato. ff. mād. l. 2. C. de pact. l. 2. C. de hered. ven. & l. hereditatem. ff. de donation. iō factum fuit Senatus cōs. illud in heredum gratiam, cuius auctoritate actiones actiuæ, & passiuæ, in & contra si deicommissarium uniuersalem, pro qua rata restituitur hereditas, transferuntur, d. l. 1. & plenius dicam infra, nu. 44.

Cæterum, licet actiones transirent, quia tñ hæredes, pro modico, aut nullo lucro, quia in uniuersum grauati, sæpe recusabāt hereditates adire, ac ideo fideicommissa peribant, temporibus Vespasiani Cæsaris anno à Christi aduentu. 73. Pegaso, & Pufione, Consulibus, alio Senatufcōs. prouisum fuit tā heredibus, de quarta retinenda, quā etiam fideicommissariis, de remedio, ut hæredem nolentem adire, cogere possent. Cuius Senatusc. auctoritas, remotis ambagibus, & circuitibus stipulationum inter hæredem, & inter fideicommissarios, in totū attributa fuit senatufcōs. Trebelliano, & adeo ut de Pegasiano ulterius agendum non sit, sicuti Iustinian. auctoritate Cæsarea cē fuit, Instit. de fideicōm. ff. hered. §. sed quia.

Hæc autem Senatufcōsulta, sicuti tria hæc constituerunt, de quibus plene inferius agemus: sic etiam tria principaliter præsupponere: primum, quòd de fideicommissis ipso constat: cum enim de aliquo disputatur, in cæteris præsupponitur habitus, ad l. qui testamento, in prin. ff. de testam. Quibus autem modis de fideicommissis doceatur, dicam in Artic. 43. in princ. Secundum, extare heredem, à quo fideicommissum sit præstandum. Tertium, q̄ hæres rogatus sit de uniuersa hereditate præstanda, tota, aut quora, de quibus duobus, qm̄ utilia & necessaria sunt, prius videndum est.

Præsupponit itaque Senatufcōsultum, heredem extare, à quo testator fideicommissum reliquerit: nec mirum, quia substitutio fideicommissaria differt in hoc à directa, uti dixi in Art. precedente, nu. 3. quoniam per directam substitutus in re sua, siue alicuius ministerio hereditatem, quia vacantem reperit, capit: fideicommissarius verò, quia iam hereditatem ab alio acquisitam consequitur, nec uacans est, ministerio, ac de alteri⁹ manu illā capit. ideoq; fideicommissaria substitutio, trāsitiua, seu trāslatiua, dicitur, quia transfert hereditatē ab uno in

altr-

- alterum, sic eleganter Bal. in l. eam quam, sub nu. 14. C. de fideicom. & in hac locum habet senatusconf. in directis autem substitutionibus nusquam habere locum constar.
- 7 Hæredem autem, ut in eo ius fideicommissi vniuersalis fundari possit: oportet iudicio testatoris uocatum esse, ita ut non sufficiat, cum succedere, præter, uel contra fideicommittentis uoluntatem, ac eius prouidentia, ex beneficio, & auctoritate legis. casus est notandus in hac materia in l. sed si sit. §. 1. ff. de leg. 3. ubi Bar. idem Bar. in d. l. eam quam, col. 2. uers. Ratio igitur Bal. nu. 3. l. as. nu. 10.
- 8 Ideoq; si testator testamentum fecerit, & fideicommissum vniuersale constituat: nullo instituto hærede: quia non est hæredis persona, à qua fideicommissum deberi possit: & sine institutione hæredis, scriptura testamenti, est omnino nulla, & inualida, fideicommissum non debetur. §. in primis. Instit. de fideic. har. l. proxime. ff. de his quæ in test. del. nisi inserta fuerit clausula codicillaribus, ut infra dicam.
- 9 Item si hæredis persona sit pro non scripta, ut quia in rerum natura non sit, uel quia damnatus in metallum, deportatus, frater minor, uel aliter incapax, nec substitutum, aut coniunctum in hereditate habeat, inuti le est, quia non est hæredis persona, in qua consistat, l. si in metallum, ff. de his quæ pro non script. l. quidam referunt. ff. de iure cod. & l. 1. C. de hered. instit. & l. 1. §. in primo C. de cad. toll. Bar. d. l. eam quam, sub nu. 5. Bal. sub num. 18.
- 10 Sic quoque, si testatore superstiti decesserit hæres caduca redditur institutio de eo, d. l. 1. §. pro secundo. C. de cad. toll. & d. l. quidam ref. runt, ac ideo euanesceat institutio, & testamentum, & sic præsupponit tota l. Gallus, ff. de lib. & posth.
- 11 Idem si institutio facta fuerit quasi caduca ut quia hæres sub conditione casuali institutus, interim decesserit, aut conditio decesserit, euanesceat fideicommissum ab hærede relicto, prout ut quoque alia relicta, l. sed & si alio. §. si. ubi Bar. & alij. ff. ad Trebell. & d. l. 1. §. si autem sub conditione. C. de cad. toll.
- 12 Rursus si hæres institutus delatam sibi hereditatem non agnouerit: & decesserit non transformata hereditate ad aliquem, prout regulare est, ad d. l. 1. §. in nouissimo. C. de cad. toll. quia nullus est, qui ex testamento adire pos-

sit, & restituere: petit fideicommissum vniuersale, ac cetera in testamento disposita, d. l. ille à quo §. si de testamento. ff. ad Trebell. d. l. eam quam C. de fideic. §. sed quia Instit. de fideic. har. l. si nemo. ff. de testam. tut. & l. si nemo. ff. de reg. iur. notarunt plenissime gl. & Doctores omnes in d. §. si de testamento, & in d. l. eam quam, & ratio est: quia hærede non aduente non resultat ille quasi contractus, per quem hæres obligatur fideicommissarijs, ad tex. in §. hæres, Instit. de oblig. quæ ex qu. cõtr. sic Bal. d. l. eam quam, nu. 1. l. as. nu. 10.

- 13 Nec in præmissis casibus euanesceat hæredis institutio, & re redacta ad intestati causam, fideicommissaria hereditas debetur à ueniētib; ab intestato, sed penitus expirat, ut in dictis iuribus, quod tamen rōni non satis consentaneū uidetur, quia si hæres scriptos magis sibi dilectos grauauit, fortius ergo grauare noluisse ueniētes ab intestato, credendum est, ad l. Publius. §. 1. ff. de condit. & dem. quo genere argumētū in materia fideicommissaria utuntur sepe Doctores. Dec. in cõf. 205. nu. 8. Ruin. 67. nu. 4. in 2. Paris. 18. nu. 72. li. 2. Crau. cõf. 62. nu. 7. Menoch. cõf. 85. nu. 24. sed ea est ratio, quia non omnis successor, & hæres, fideicommissio tenetur, sed qui ex iudicio testatoris succedit, & ex eius uoluntate, non fortuito, ex legis auctoritate, & prouidentia prout ueniētib; ab intestato, d. l. si fuerit, & dixi supra, nu. 7. post Bar. Bal. & l. as.

- 14 Omnis ergo in hereditate successor, uel de iure ciuili, uel de iure prætorio, & ex cuiusque testamento patris familias, aut filijfamilias, de castreñi pecunio, uel quasi, uel et ab intestato, per codicillos, fideicommissio vniuersali grauari potest, l. 1. §. hoc autē. ff. eo. ubi plene notantur scribētes, ideo quia pacto hereditas non datur, l. heredes. C. de pact. conu. notatur plenē per Doctores in l. C. de pact. & in l. stipulatio hoc modo concepta, ff. de uer. obl. proinde nec fideicommissum pacto constitui potest, l. quidam cum filiū ff. de hered. instit. l. uerba contraxerunt. ff. de uerb. sign. dixi in Artic. præcedente, nu. 8. & nu. 10.

- 15 Propterea euanescente hæredis institutione, si testator in testamento suo repetijset à legitimis heredibus legata, & fideicommissa; quia tunc hereditatem haberent ex defuncti iudicio, deberetur ab illis, fideicommissario, fideicommissaria hereditas, dicta lege, eam quam, secundum

M. Antonij Peregrini

- unum intellectum communiter receptum, & lex testamento C. de fideicom. & l. si iure C. de test. man. l. 1. & l. si C. de codicill. idē esset, si ex testatoris ordinatione referuata esset legitimis hæredibus testata successio, in casu. l. si ita q. hæres instit. ff. de hæ. inst.
- 16 Idem est, quando in testamento reperitur adiecta clausula codicillaris, nam hæc operatur effectum repetitionis relictorum in testamento ab hæredibus scriptis, in causa intestati ab hæredibus legitimis, d. l. ex testamento, & l. si frater, & ubique notatur. & plenius in d. l. eam quam. C. de fideicom. pulchrè Barto. in l. 1. in prima quæst. ff. de iure codicill. Guido Pap. decif. 323. Iaf. d. l. eam quam. nu. 11. Dec. cōf. 320. col. 1. 478. col. 2. & iterum consil. 242. col. 2. ubi quod omnes conditiones fideicommissi fo uniuersali in testamento adiectæ, videntur quoque repetitæ ab intestato, ita ut à legitimis hæredibus, non plus consequatur si fideicommissarius, quam ab hæredibus scriptis. quod etiam tradidit Soci. sen. cōf. 140. sub nu. 7. in primo, & operatur effectū suū, quia præsumitur adiecta sit de uoluntate testatoris, quamuis solita sit à notariis poni, late Menoch. cōf. 37. nu. 30. ubi alios citat.
- 17 Et clausula hæc operatur, nedū in casu, quo hæreditas transit ad uenientes ab intestato, sed etiam si præcessisset aliud testamētum solemne, ex quo hæredes scripti succederent: nam ex ui illius clausulæ quicunq; succedens in hereditate intelligitur rogatus. sic Bar. in d. l. 1. in prima quæst. per tex. in l. si quis cum nullum. ff. de iure codicill. sequitur Alex. in authen. ex causa. ad finem C. de lib. præter. ubi reprehendit Bald. & Imol. aliter tenentes, Guido Pap. in decif. 513. nu. 3. & est communis traditio Socini iun. consil. 106. nu. 37. in 1. cui tamen contradicere uidetur Bart. Theor. in l. si iure. col. ult. ff. de leg. 3. vbi, quodd si in secundo testamento inualida inserta sit clausula codicillaris, & adiecta sit clausula, Cāsās, &c. vult per aditionem legitimorum confirmari illam clausulam, & excludi institutos ex primo, sed eius traditionem improbauit Socin. dicto loco, & iterū Alex. in l. sancimus ad finem. C. de testa. illam tamen probauit Alex. consil. 37. col. 2. in 1. & tuerit Dilect. de Arte test. in tit. de mutat. Test. in 3. cau. rel. ob illam expressā clausulā, Cāsās, &c.
- 18 Notandum tamē est, q. clausula codicillaris demum operatur dictos effectus, manente testatore in eadem uoluntate. ceterum si aliud testamentum fecerit ualidum iure communi, aut priuilegiato, primum in telligitur penitus sublatum, cum omnibus suis clausulis, & adiectionibus, & idcirco clausula codicill. adiecta in 1. nō onerat institutos in 2. Bar. in d. l. 1. in 15. q. Bal. d. l. eā quā. nu. 20. Guido Pap. decif. 323. nu. 3.
- 19 Sunt præterea complures alij casus in iure scripti, in quibus fideicommissa, & legata, præsumuntur repetita à uenientibus ab intestato, quos enumerarunt glos. & Doctores in d. l. eam quam, uidelicet cum testator hæredem instituens errauit in coniunctione sanguinis naturalis, aut ciuiliis, credens eum esse filium, aut proximiorē agnatum, qui non erat, nam uitiatur institutio. l. si pater, & l. nec apud. C. de hæred. institu. fideicommissa autem eo casu debentur à uenientibus ab intestato, quia hæreditas ad eos transit ex præsumpta defuncti uoluntate, quoniam lex præsumit, testatorem uoluisse magis uenientes ab intestato habere hereditatem suam, quam illum, ac ideo capiunt, non fortuito, sed ex iudicio defuncti, ideo fideicommissum illi iniunctum præstare tenentur, hic est casus in d. l. eam quā, secundū lecturam Azonis communiter receptā, Bar. Bal. Ange. Sal. Fulgos. Pau. & Iaf.
- 20 Ideoq; si testator legitimari faciat spurium, aut naturalem, & legitimatio sit inualida aliquo respectu, eumque instituit heredem, & per fideicommissum oneret, licet institutio de eo sit nulla & inualida, ob errorem testatoris circa legitimatio nē, ad tex. in d. l. si pater, & in d. l. nec apud, ualebit tamen fideicommissum, & debebitur à uenientibus ab intestato, sic eleganter Paul. Ca. in d. l. eam quam, num. 4. sequitur Iaf. ibi sub nu. 2. Dec. cōf. 176. per totum, & 288. col. 2. & 320. col. 1. Paris. cōf. 3. nu. 18. in 2. que tamen decifio, quò ad naturalem tantum, qui non existentibus legitimis, ex testamēto etiam citra vinculum legitimationis capere poterat, ad tex. in auri. licet. C. de natur. lib. non tuta uidetur, nā testator in naturali coniunctione non errauit, sed in ciuili, cuius error non uidetur obesse. l. post emancipationē, cū. ff. de leg. 3. Præterea legitimatio facta ad augendum naturalis iura quamuis inualida sit, non debet operari diminutionem iurium ipsius naturalis, ut ea de causa ex testamento capere nequeat, qui aliās capere poterat, nam solem-

nitas

mitas non necessaria in actu, adhibita, & minus solemniter, actum non vitiat, lege 1. in princ. C. de rei vxor. act. glo. notabilis in §. multis, Instit. de liber. in. cum pluribus concordantibus, post Bal. & alios, adductis per Ias. in l. vinum, sub nu. 3. ff. si cer. pet.

- 22 Secundus casus est, in terminis l. finalis, ff. de hæred. insti. quando scilicet ex aliqua falsa causa viatur institutio: tunc enim fideicommissa, & legata in eo testamento relicta, à successore in hæreditate præstantur, de qua materia tetigit Bart. in d. l. si iure, ff. de leg. 3. & est casus satis similis præcedenti, & generale est vt cessante causa institutionis cesset institutio, vt Signorol. tradidit, cons. 254. ex visione. Petr. Pecius, de testament. coniug. lib. 1. c. 19. subsistendum tamé existimo, nam licet ob defectum causæ viatur institutio, non tamen fideicommissa absolute ab omni successore præstata sunt: sed ab eo tantum, qui voluntatem testatoris habet, vel expressam, in casu d. l. final. eam tacitam & præsumptam in casu d. l. eam quam. Nam qui foruit ab intestato succedit legata, & fideicommissa non præstat, d. l. sed & si sic, §. 1. ff. de leg. 3. pulchre Bar. in d. l. eam quam, col. 2. & dixi supra.

- 23 Tertius casus est, cum hæres scriptus fideicommissio oneratus, idemque ab intestato successor, repudiat ex testamento, & ab intestato hæreditatem agnoscit: nam prætoris edicto legata, & fideicommissa præstat: toto tit. ff. & C. si quis omis. cau. test. Verum cum fideicommissarius vniuersalis possit cogere illum adire, & restituere, vt infra dicā, edictum minime sibi necessarium est.

- 24 Quartus casus est: cum ex causa præteritionis, vel ex hæredationis testamentum infirmatur, nam legata, & fideicommissa etiā vniuersalia salua manent, authen. ex causa, & in corpore, vnde sumitur, C. de lib. præter. & in specie Bar. ibi nu. 16. Ias. nu. 11. vbi de comuni, idem Bart. & Imo. in l. filio præterito, ff. de iniur. testamento, & consulendo tradiderunt, Ant. Butr. cons. 15. visis, Ioan. de Ana. cons. 28. visis, & ponderatis, Dec. cons. 86. col. 2. Paris. cons. 60. col. 2. & 3. & cons. 64. vol. 2.

Similis casus est cum contrabulato testamento legata, & fideicommissa præstantur quibusdam priuilegiatis personis, de quibus in tit. ff. de legat. præstandis.

- 25 Quintus casus est: cum hæreditas auferatur hæredi vt in indigno, & fisco, aut alijs

ex lege deferatur, nam fideicommissa & legata salua manent: nil mirum, quia delictum illius, non debet alteri nocere, l. non debet, ff. de reg. iur. & ad hoc sunt plures casus legum, prout ex pluribus causis, in iure hæreditas ab hæredibus scriptis auferitur, l. cum fisco, ff. ad Syllan. l. 1. §. sed fideicommissum, ff. si quis aliq. test. l. Marcellus, §. si. ff. ad Trebell. huc etiam spectat casus in auth. si captiui, C. de epis. & cler. & in authen. liberi, C. de epis. aud. & in auth. idem est, C. de heret. nam in illis authen. hæres excluditur à successione testati, saluis dispositis in testamento ad aliorum commodum.

- 26 Sextus casus est, cum testator hæredum institutiones cancellauit expressa causa, quia eos indignos existimauerit: tunc enim successio ad venientes ab intestato deuoluitur ex eius voluntate, ac idcirco legata, & fideicommissa præstati, l. proxime, ff. de his, quæ in testa. del. l. nostram, C. de testam. & l. hæreditas, C. de hi quib. vt ind. & in dictis iuribus plenè notatur.

- 27 Septimus casus est: cum testator iurauit disposita in testamento. Nam iuramentum habet vim clausulæ codicillariorum, & omni meliori modo, l. cū pater, §. filius, vbi Bar. Bald. & alij, ff. de leg. 2. Bar. post glof. in d. l. eam quam, vbi Ias. plenè, num. 17. Ale. cons. 42. nu. 20. in 1. & 37. nu. 22. in 2.

- 28 Octauus casus est, cum testator in defectum institutorum fideicommissum, nam à venientibus ab intestato videretur repetiisse fideicommissum, l. huius, §. filiam, ff. de leg. 2. vbi Bar. & ceteri norant, Bal. in l. si iure, C. de man. test. Bald. num. 4. & Ias. d. l. eam quam, sub nu. 12.

- 29 Nonus est casus, cum testator quemcumque sibi futurum hæredem grauasset, glof. Bar. & communiter alij, in l. ex duobus, §. 1. ff. de vulga. Iason, dicto loco, intellige nisi testator aliud testamentum fecisset, etiam iure singulari validum, nā ab vniuerso prior iudicio videretur recessisse, l. eum qui, §. fin. ff. de indign. per quem tex. sic eleganter dixit Bal. post antiquos in d. l. eam quam, num. 20. vbi inquit, q. dicta clausula, & alie clausulæ repetitiue, intelligi debent, nisi testatorem eius testamēti penituerit, nā corrumpit cum oibus suis clausulis, dixi supra, nu. 18.

- 30 Decimus est casus: cum in testamento subintelligitur clausula codicillaria, veluti in testamento inter liberos, glof. final. in l. cohæredi, §. cum filiis, ff. de vulg. quam ad-

uenterunt

uerterunt ibi Imola, Alex. Aret. & Iaf. idem Alex. & Iaf. in l. hac. confultiffima, §. ex imperfecto, C. de testam. & est communis opinio, vt idem Iaf. ait, fequitur Dec. cōf. 242. numero 6. & in testamento militis, vt infra numero 6.

Et ideo cum secundum complures, clausula codicillaris, etiam non expresse adiecta à notario in testamento factione, habeatur pro adiecta, eo quia solita est poni in instrumentis testamētorum, & notarius censetur rogatus de clausulis solitis, sicuti ex professo, per hanc rationem consuluic Pancirol. cōf. 54. ideo facto testamento per notariū, indistincte videbantur fideicommissa repetita à venientibus ab intestato, quod quidem magni effectus esset, si verū foret, sed ego non facile consensio, vt clausula hæc subaudiatur, ad transferendum fideicommissi vniuersalis onus, ab herede scripto, ad hæredem legitimū, nam sic violarentur multa iura, in l. ex testamento, in l. si ueritas. d. l. si frater, & in d. l. eam quam, C. de fideicom. & in d. l. fin. C. de codicil. & in terminis aduersus D. Pancirol. extat decisio Gram. 62. num. 23. sequitur Menoch. in cōf. 37. nu. 59. Nec Doctores allegati per D. Pancirol. id satis dicunt, nam Dec. in l. semper in stipulationibus, nu. 11. ff. de reg. iur. ex mente ab eo relatorū, concludit, clausulam uideri appositam de mente, & ex voluntate testatoris, quod etiam tradidit Alex. cōf. 142. nu. 7. in 2. & 125. num. 16. in 1. nec aliter sensit Ripa in l. centurio, nu. 80. ff. de vulga.

32 Vndecimus est casus, cum fideicommissum uniuersale relinquitur personæ ualde dilectæ testatori, licita tamen dilectione, & in qua etiam pietatis ratio sit considerabilis, utrumque enim desiderare uidetur tex. in l. in testamento, ff. de fideicom. libert. quem pro limitatione ad regulam adduxit glossa in d. l. eam quam, Bar. ibi, & late Iaf. in l. non dubium, num. 6. C. de testam. ubi inquit, qđ pietatis, & licitæ affectionis ratio, operatur in his relictis vim clausulæ codicillaris, ut ab intestato uideatur repetita, & pulchre Bal. in d. l. si iure, C. de testam. manum. ubi utramque qualitatem requirit, & præter hos Traqueillus, de pijs causis, priuileg. 92.

33 Duodecimus casus est in relictis ad pias causas, nam quò ad hæc sustinetur testamentum etiam sine institutione hæredis, propter liberam in his causis facultatem disponēdi

à lege attributā, in l. 1. C. de sacrosanc. eccles. Et sic post Bar. in d. l. 1. Paul. de Ca. Abb. Barb. & F. nman. tradidit Tiraq. de priuileg. ca. in priuileg. 15. ideoque si hæres institutus à lire recuset, ut relictā hæc seruentur, bona a se ciuntur, uel pijs personis, & causis, uel alteri, qui caueat de præstandis ijs relictis, & sic in libertate, quæ quidē pia causa numeratur, iure scripto statutum fuit in l. 2. & l. seq. ff. de fideicom. lib. & in l. fin. C. eo. & Insti. de eo cui bona adijc. & sic quoque in relictis, ecclesijs, & pijs locis, statuerdum est, ut aliquis hæreditatem adeat, Iaf. d. l. eam quam, nu. 19. ubi sic ex Bar. Ange. Fulg. Imo. Cumano, & alijs scriptis, & in specie ex facto consuluic Socin. cōf. 116. num. 25. in 1. & infinitos propemodum ad rem hanc cōgerit Tiraq. in priuileg. 31. & 76.

34 Decimus tertius casus est: Cum testator post mortem filij sui impuberis relinquit, nā quia eius impuberis legitimos hæredes, eo in pupillari etate decedente pater grauare potest, l. si fundum per fideicommissum, §. fin. & l. seq. ff. de leg. 1. sic quoque decedente impubere ante hæreditatem aditam, legata & fideicommissa videbuntur à legitimis hæredibus repetita, ut ab eis debeantur, sic eleganter Fulgos. in d. l. eam quam, ubi sic intelligit tex. illum, sequuntur Monte sperell. & Iaf. ibi, col. 1. Soc. d. cōf. 116. nu. 26.

35 Decimus quartus casus est, cum testator iussisset, legata & fideicommissa persolui etiā nō adita per hæredes hereditate, sit ex communi Iaf. d. l. eam quam, col. 1. uers. Decimus casus, sed & hic continetur sub octauo supra relato.

36 Decimus quintus casus est in relictis in testamēto militis, nam si iure communi deberi poterunt, debebuntur, cum iure militari, l. 3. ff. de mil. test. Bar. in l. 1. in 15. quest. ff. de iure codi. iure autem speciali militum constitutum fuit, ut relictā in militis testamento non adita per hæredes hereditate iure directo debeatur legatarijs, & fideicommissarijs, particularibus, aut uniuersalibus, l. miles ita, §. fin. & l. neque enim, §. fin. ubi Bar. sic notauit, ff. de mil. test. & l. Antoninus, ff. de fideicommiss. liber. sequuntur relati infra, nu. 92. & hæc est uera ratio, quare in militum testamentis cessat Falcidia, & Trebellianica, l. in testamento, C. de testam. mil. l. Marcellus, §. quod autem, ff. ad Trebell. nam alias priuilegium redundaret in odium militum, quam etiam rationem aduertit

uerit Ripa in l. 1. §. in filij, nu. 7. & in §. denique, nu. 2. ff. eo. & est verissima ratio, quicquid in re hac fluctuauerit Ias. in d. §. denique, & in d. l. in testamentis, & in militibus ratio est, quia quomodo velint, & possint testari, valēt, & etiam decedere pro parte intestati, d. l. 3. & l. si duobus, §. si ff. de mil. testa.

37 In his autem casibus, & si qui alij similes sint, in quibus fideicommissa videntur repetita ab intestato, ad hoc vt efficaciter debeatur opus est, vt per eos agnoscatur hereditas, alioquin non adita hereditate fideicommissum euanesceat, glos. notabilis in l. qui filio, §. seruo, ff. de hered. instit. quam Bar. ibi aduertit, Bal. in auth. ex causa, C. de lib. prater. Alber. Bal. nu. 4. Paul. & Ias. in d. l. eam quam, nu. 12. Alex. conf. 5. col. ult. vol. 2. & est casus in l. 3. ff. de fideicom. liber. in l. fin. C. de testam. manum. & in tit. de eo cui liber. cau. bona adijc. quæ iura Bar. adducit, & sic quoq; Guido Papæ decif. 323. sub num. 2.

38 Amplius voluerunt, repetito fideicommissio à uenientibus ab intestato, vt per eos, qui sunt in primo successione gradu, adeatur hereditas, alioquin eis repudiantibus, vel aliter exclusis, succedentibus sequentibus in gradu, fideicommissum vniuersale ab illis non debeatur, quasi fortuito, & non ex testatoris iudicio succedant, sicuti clarè notauit glos. in l. non iustam. C. ad Trebell. per tex. in l. 1. §. fin. ff. de leg. 3. sequuntur, Bal. & Ange. ibidem Bar. in l. licet Imperator, vbi Ias. num. 38. ff. de leg. 1. Paul. Ca. in d. §. fin. Angel. Aret. Inst. de codicil. in princ. ubi refert sic practicasse Ias. in authen. ex causa, in fine, C. de lib. prater. & ibidem Corn. quoque.

Horum ramen traditio mihi nunquam placuit, quia cum fideicommissum simpliciter relinquitur à legitimis heredibus, vel ubi inest clausula codicillaris, quæ eundem operatur effectum, à quibuscunque, & in quocunque gradu existentibus, relictum intelligo, per tex. in l. conficiuntur, & in l. si quis cum nullum, ff. de iure codic. cum similibus, ubi indefinite ab heredibus legitimis dicitur rel. etiam, & quia cum simpliciter fideicommissum relinquitur, de facili re petitio conceditur, Bar. in d. l. eam quam, ante num. 7. per illum textum, Ias. ibidem, nu. 4. & 5. & probat tex. ille, iuxta tertium intellectum Iacobi de Are. Nec ob. tex. in d. l. 1. §. fin. nam textus ille præcise loquitur

cum specialiter, & nominatim relinquitur à primo gradu, nam eo casu, non videtur repetitam à secundo gradu, sic glos. & Bar. ibi, idem Bar. in d. l. si quis, cum nullum, & in l. cū pater, §. cū aestimaret, ff. de leg. 2. & in suo conf. 204. Sal. & Paul. in d. l. nō iustā, & sentit Curt. iun. d. auth. ex causa, nu. 73.

39 Nam & aliās, cum nominatim ab instituto relinquitur, non censetur fideicommissum repetitum à substituto, aut à legitimis heredibus, l. Celsus, §. quod alicuius, ff. de leg. 2. l. si plures, ff. de leg. 3. l. 1. §. id quod ex substitutione, ff. ad leg. Falcid. & in specie sic in materia notauit Bar. ipse in d. l. eā quam, ante nu. 7. vbi sic eam legem limitauit, & eadem ratione, sic quoque limitauit Bal. l. finalem, de hered. instit. in d. l. eā quam, sub nu. 13. & sequitur Ias. nu. 4. & 5. de qua relaxatissime scripsi in Artic. 16 nu. 53.

40 Heredibus autem testamentariis, & legitimis non succedentibus, quo casu bona vti vacantia fisco deferantur, toto tit. C. de bonis vacantibus. fiscus quidem ad prestationem fideicommissorum, & legatorum, non tenetur, quia non ex iudicio defuncti succedit, nisi auferat bona uti ab indigno propter aliquod delictum, sic in specie, post antiquos, notarunt Raph. Ale. & Aques. in l. reculare, §. si fisco, ff. ad Trebell. per tex. in l. si nemo, ff. de reg. iur. in l. si nemo, ff. de test. tut. & in d. l. ille à quo, §. si de testamento, ff. ad Trebell. & ad tex. in d. §. si fisco. respondent, vt locum habeat, cum hereditas ab herede uti ab indigno auferatur, secus autem cum bona ob non additionem heredum vacant, & fuit de mente Bar. in d. l. eam quam, vbi Ias. nu. 12. sequitur, & eundem dicit, Ripa in l. ex facto, §. ex facto, nu. 6. ff. ad Trebell. dixi in trac. de iure fisci, in tit. de bonis vacantibus, nu. 26. Quæ omnia nota, quia sunt valde utilia.

41 Tertio principaliter Senatusconf. præsupponit, heredem rogatum de restituenda hereditate testatoris, tota, vel quota hereditaria, casus est in l. ita tamen, Trebellianum, & in l. Paulus, ff. eo. & in l. Titia, ff. ad l. Falc. & in §. nihil autem, Inst. de fideicom. hered. aliās si de rebus certis, aut de certa vniuersitate bonorum, rogatus sit, nō erit locus Trebelliano. l. cogi, §. & generaliter, & §. si quis heres, & §. sed si miles, ff. eo. intellige propositam regulam, siue per verba fideicommissi, siue legati, de hereditate vel eius quota, rogatus sit, nā utroq; casu, Trebelliano locus erit,

erit, l. mulier, §. si. ff. eo. & est rō, quia legata vniuersalia, & parata sunt fideicommissis vniuersalibus, l. i. ff. de leg. 1. & sic cōiter tradiderūt interpretes, Ale. post alios, in d. l. mulier, §. si. Ripa in l. in quartā, nu. 3. & 4. ff. ad leg. Falc. & dixi infra in Art. 5. nu. 16. Hoc autē suppositū in duas scindit partes. prima, vt fideicommissum sit de tota, vel de quota hēditatis: scēda, vt sit de hēditate testatoris. Rō prima est, quia Trebellianū, vt dixi, trāsfert actiones ab hērede in fideicommissariū, ideo toties Trebelliano loc^{us} est, quoties ex natura relictā actiones trāfire pnt, quod est, cū tota, vel quota hēditatis est in restitutione: cū autē actiones trāfire nequeūt, cessat Trebellianū, sic ex auctoritate Metiani argumētatur Vlpianus in d. §. sed & si miles, ubi p. p. ea infert, hēre de rogato restituere res certi loci, seu hēreditatē, in qua testator ab alio institutus fuerat, Trebelliano locū non esse, quia res illę, & hēreditas testatori quę sita, considerātur, uti res particulares testatoris, ad l. cum filius, §. Lucio, ubi Bar. notat, ff. de leg. 2. Diuersum constituit in milite, quia sicut miles testando in rebus certi loci, in hēredem transfert actiones, etiam quō ad alia velit decedere intestatus, l. si certarum, l. si miles ex fundo, ff. de mil. test. sic & hēredem rogando, vt res certi loci restituat, eum Trebelliano teneri facit, & nota Metiani argumentum, ductum ab institutione, ad restitutionem fideicommissariam, in milite absolute procedere potest, quia miles potest pro parte decedere testatus, & pro alia intestatus, l. si duobus, ff. de mil. test.

In pagano autem, absolute militat, quoties fideicommissaria est facta in tota, vel in quota, sed vbi facta est in rebus certis, argumentum absolute consistere non potest, quia institutio ex rebus certis ex testamento pagani facta, non transfert actiones, nisi ex accidente, nullo dato cohērede, ad l. ex facto, ff. de hēred. inst. & l. quoties, C. eo. hoc autē casu, an hērede ex re certa instituto, rogatoque eadē restituere, resoluta institutione in vniuersum, an et fideicommissum reddat. vniuersale, dixi in Art. 5. ff. nu. 24. & 25.

42 Ex his inferitur, an filius in legitima institutus, dicatur institutus in quota hēreditaria, ita vt grauatus teneatur fideicommissum vniuersali, non dico in casu, quo velit legitimam ex testamento habere, nam in ea grauari nequit, ad l. qm̄ in prioribus, C. de inof. test. & in l. cum patronus, ff. de leg. 2. & in

l. patronus, ff. ad Treb. sed in casu quo recusaret ex testamento adire, quo casu legitimam perderet, ad notata in l. quia poterat, ff. eo. & in l. hēres instituta, C. de impub. Nam vi deceretur, q. legitima sit quota hēreditatis, ac ideo grauamē sit ex Trebelliano, sic expresse Ang. in l. ita tamen, §. si patronus, ff. eo. arguendo à legitima patroni, ad legitimam filiorum, sequitur Paul. Ca. ibi, vbi inquit, ita fuisse de mēte Bal. in l. quoties, C. de hēred. inst. & ibi infert, q. filius institutus in legitima, est hēres pro tertia, & pro tertia à creditoribus conueniri posse, pro vt hēres Trebellianicus, l. 1. & 2. C. eo. & licet legitima debeat deducto prius aere alieno, l. Papinianus, §. quarta, ff. de inof. illud quidem verū esse, quō ad finalem effectum, quia creditoribus pręferuntur filii. Ad dō, qd̄ Bal. multum notabiliter in l. pater filium, col. pen. in prin. ff. de inof. dixit, iuccefforem in legitima, succedere in partem vniuersi iuris actiui, quod defunctus habuit tpe mortis, siue in corporibus, siue in nominibus, ideoq; secundū eū, dicitur hēres vniuersalis, pręterquā quō ad onera creditorū, adducit tex. in l. 2. §. si quarta, ff. famil. ercisc. & sic quoq; voluit Berlat. conf. 8. nu. 10. & conf. 59. nu. 13. sequitur, Petra Placent. de prohib. fideicommiss. q. 19. nu. 2. 7. ad hęc facit, quod legitima habetur iure hēreditario, §. 1. in Auth. vt cum de ap. pel. Bar. Ang. & latē Ale. in d. l. quia poterat, nu. 10. & 11. idem Ale. cōf. 142. sub nu. 9. in 2. l. si in l. filium quem, nu. 8. C. fam. ercisc.

Sed cōtra facit, quia legitima filiorū nō est quota hēreditatis, sed bonorum, sicuti posuit Bal. Imol. & cōiter Doctores tenuit Ale. in d. §. si patronus, p. tex. in d. l. Papinianus, §. quarta, & in l. quisquis, §. ad filias, C. ad leg. Iul. ma. & per plura alia, sequitur Crau. cōf. 107. nu. 7. Rolan. cōf. 39. in principio. vol. 3. & latē Berengar. in rep. l. in quartā, nu. 114. putarem distinguendum sicut dixi in Artic. 36. nu. 40. & in Artic. 5. num. 23. & infra.

43 Ex secunda autē suppositi parte, q. fideicommissum debeat esse de hēreditate testatoris tota, vel quota, inferuntur hęc: primum, q. si testator rogauerit hēre de parte hēditatis, ac de Titiana hēditate, ex qua testator ipse institutus fuerat, Trebelliano locus erit, p. p. illam quartam, casus est in d. l. cogi, §. sed si qs. Secundū, q. si testator rogauerit hēredē de restituenda Titiana hēditate, in qua successerat: nō erit locus Trebelliano, quia fideicommissū nō est de quota hēditatis testatoris.

casus

casus est in d. l. ita tamen, §. Trebellianum. & plenè dixi in d. Artic. 5. nu. 3. 2. Tertium, quòd si testator rogauerit hæredem de sua, & de Titiana, ex qua hæres institutus fuerat: siquidem hæres recuset adire: non erit locus Trebelliano, nisi quo ad hereditatem testatoris, non autem quòd ad Titianam: si verò spòte adierit, tenebitur Titianam prestare, pro vt quamlibet aliam particularem hæredis rem, per particulare fideicommissum relictam, d. §. Trebellianum. Quartum, quòd hæres hæredis grauati in quem transmittitur hereditas grauata p fideicommissum vniuersale, non potest cogi adire hereditatem illius hæredis auctoris sui, quã non reperitur grauatus restituere illi fideicommissario: sic & bene Paul. & Alex. in l. ille à quo, §. si de testamento. ff. eo. col. vlt.

Limita in substituto per fideicommissum vniuersale, substituto pupillariter filio imuberi, nã moriente filio in pupillari etate, nò adita per eum paterna hereditate, poterit fideicommissaria ex Trebelliano cogere substitutum pupillarem paternam adire hereditatem, per tacitam vulgarem comprehensionem in expressa pupillari, & confirmatis tabulis, cogere eum, sibi vtramque restituere: l. apud Iulianum, §. idem Iulianus, l. ita tamen, §. à patre. ff. eo. & vtrouique notatur.

44 In dubio autè fideicommissum ordinatum intelligitur de hereditate testatoris, nò hæredis, sic Bar. per illum tex. in l. cum in testamento, ff. de auro & arg. leg. Glof. Bar. & communiter alij, vt ibi per Alex. in l. ex facto, in principio, ff. ad Trebell. Curt. sen. conf. 40. colum. 6. & 7. Cur. iun. conf. 139. nu. 12. plenissime Parif. conf. 51. col. pen. & vlt. in 2. & generaliter in legatis, & fideicommissis, vt de re testatoris videantur relictæ, Ale. & las. post alios in l. legato generaliter, nu. 2. r. ff. de leg. 1.

His autè propositis, descendendo ad Senatusconsulti tractatum. Cum enim, vt iam dixi, ad effectum, vt fideicommissum vniuersale debeat, oporteat prius heredem existere, qui hereditatem adeat, & de cuius manu fideicommissarius capiat: cumq; per aditionem hereditatis omnia iura hereditaria, actiua, & passua, in heredem translata forent, toto tit. C. de hered. action. & l. hereditas, ff. de reg. iur. & qui semel est hæres, non potest amplius, secundum iuris regulas, desinere esse hæres, l. & si sine. §. sed quod Papinianus, ff. de minor. l. ei qui sol-

uendo, ff. de hæred. instit. ideoque cum ex iussione testatoris hereditas restituenda sit fideicommissario, optima ratione Senatus constituit, vt facta restitutione, pro tota, vel pro quota, actiones passiuæ, prout actiuæ, cum bonis, in & contra fideicommissarium transeant: ita vt restitutione facta, hæres p qua parte restituitur, actiuas actiones exercere nequeat: & passuas quoque nec suscipere cogatur, l. in principio, & §. 1. & l. restituta, ff. eo. l. 1. & 2. C. eo. §. restituta, Instit. eo. & l. si quis seruum, §. fin. ff. de leg. 2. consequenter pro quota restituta ex auctoritate Trebelliani, fideicommissarius loco hære dis est: & eius vices, & iura, gerit. casus est in l. qui CCCC. in l. posulante, §. r. in l. ex asse. ff. eo. & l. si filius, ff. quod cum eo. & fideicommissarius vniuersalis ad similitudinem hæredis est, inquit tex. in §. etenim in legatariis, in Auth. de hered. & Falcid. & actiones transeunt, quamuis hereditas sit non soluendo, l. si hæres, ff. eo. nil mirum, quia hereditas etiam sine vilo corpore, iuris habet intellectum, l. hereditas, ff. de petit. hæred.

45 Accessit præterea, ut dixi, Senatusconsultum Pegasianum (cuius auctoritas postea attributa fuit Trebelliano,) quo fauore heredum, & ad eundem hereditatem, allicerentur, constitutum fuit, uti liceret hæredibus grauati, quartam partem hereditatis retinere, atque ex lege Falcidia, ex legatis retinere cõceditur, pro qua tamen quarta teneretur creditoribus, & oneribus hereditariis sic ut pro rata, onera inter heredè, & fideicommissarium diuiderentur, & præterea in fauorem fideicommissariorum promissum fuit: ut si hæres nollet quocunque animi sui motu, vel quia damnosam, aut qua sibi non expedire existimaret adire hereditatem, cogi posset periculo ipsius fideicommissarii illam adire, & restituere: sicuti hæc leguntur in d. §. sed quia hæredes, & in §. sequentibus, Instit. eod. & ind. l. quia poterat, & in l. sed si alio. ff. eo.

46 Vnde p magistrali doctrina colligo duas heredum species, Falcidium scilicet, & Trebellianicum. Falcidius est, qui legatis, & fideicommissis particularibus oneratur: Trebellianicus, qui per fideicommissum vniuersale grauatur, ut in quinto Articulo declarabo. differunt autem inter se. Nam Trebellianicus si totum restituit assem, nulla recte quota hereditatis, non exercet actiones aliquas,

M. Antonij Peregrini

aliquas, nec actiuas, nec passiuas. l. 1. in principio, & §. sublara. ff. eo. Immo etiam si iussu testatoris, reuera certa re hereditaria, etsi illa maximam hereditatis estimationem contineret, hereditate restituta haeres creditoribus non tenetur, nisi in subsidium, sed fideicommissarius vniuersalis. l. 1. §. si heres. ff. eo. ubi plenè notatur. & §. si quis una, Instit. de fideicom. hered. Falcidius autem actiones agit, & actionibus conuenitur.

47 Nil mirum, quia hereditariae actiones non dantur legatariis, nec in legatarios: sicuti plene notatur in d. §. si heres. & est tex. in l. fin. C. de heredit. actio. & in l. 1. C. de hered. instit. in l. cum autem. ff. de leg. 2. in l. eris alieni. C. de donat. in l. si. §. fin. ff. de contr. emp. in quibus iuribus abunde probatur actiones personales non transire aduersus singulares successores. Immo nec in heredem ex re certa scriptum, dato coherede vniuersali, & per eum adita hereditate, uti est casus in d. l. 1. & inde notat Ias. nu. 3. post Bal. & alios, & plene cõsultuit Socin. iun. conf. 45. in. 1. latissime Ias. & Ripa, in d. §. si heres.

48 Ideoq; quia actiones restituta hereditate transeunt in fideicommissarium, recte cõstitutum fuit, ut Trebellianicus cogi possit adire, & restituere, hereditatem: nempe nullum grauamen, uel damnum prestare potest, d. l. 1. in principio, & in §. sublara. Falcidius autem per legatarios & fideicommissarios particulares cogi nequit, l. mulier §. fin. & l. si patroni. §. qui fideicommissaria ff. ad Trebell. l. si quis omnia. ff. si quis omnia, ca. test. quia cum in eos actiones non transeant, dictis in rebus, sed ex lege 12. tabul. in heredes tantum, l. pacto successorum C. de pact. l. ea quae. & l. licet. C. famil. ercis. ideo in dño Falcidius uersari potest. Quare si omnia causa testamenti, ab inte tato adiret: forte quia esset legitimus haeres, legatariis teneretur, p edictu, si quis omnia. cau. testam. & in hoc legatariis & fideicommissariis particularibus cõsultum legitur.

149 Ex his constat, Senatusconstituta hæc in duxisse: primum, ut restituta hereditate, actiones, & iura actiuæ, & passiuæ, transeant in fideicommissarium vniuersalem loco heredis: secundum, ut heres grauatus quartam deducat: quam vulgo Trebellianicam appellamus: Tertium, ut hæres inuitus uolente fideicommissario cogatur adire, & restituere, de quibus singulis Trebelliani effecti

bus uidendum est. Principalior autem effectus est primus. Nam si deficiat primus ille translationis iurium, nunquam locus erit Trebelliano: uti plene dixi in Artic. 5. postest tamè Trebelliano locus esse, licet quarta Trebellianica non detrahatur: sicuti dixi in Artic. seq. ubi casus retuli, in quibus Trebellianica non detrahitur. Rursus Trebelliano potest esse locus, quamuis cesset remedium coactionis, uti in casibus relatis infra, nu. 84. & nu. 93.

50 Capiendo itaque primum, quod restitutionem concernit: prænotandum est, restitutionem hereditatis, quod ad personam fideicommissarii eisdem operari effectus, quos operatur aditio hereditatis in persona heredis sic enim argumentatur Merianus in lege, cogi, §. sed & similes: & §. si seruo. & clare in l. seruo inuito, in principio, & in l. si heres ab eo, ff. eo. Paul. Ca. cõsilio 152. nu. 2. in 2. & ante eum Accurs. in l. 1. ff. de fideic. hered. pet. in glos. 1. ac idcirco sicut adita per heredem hereditate, ex tunc heredi, rerum dominia, iura, & actiones, acquiruntur, licet possessio non, quia factum apprehensionis in ea requiritur, ad tex. in l. cum heredes, ff. de acq. posse. & in l. 1. §. Sce uola. ff. si quis testam. liber. & plene notatur in l. fin. C. de edi. D. Adr. & toto tit. ff. & C. quor. bon. & ante aditam hereditatem iura hæc in hereditate iacent, d. §. Sce uola: Sic quoque ante restitutionem, non queruntur fideicommissario rerum dominia, iura, & actiones, & multo minus possessio reru, quia iura hæc cum hereditate sunt apud heredem, ac ideo ante restitutionem heredi recte soluitur, & ipse recte soluit. l. ante restitutam, ff. de solution. interim autem ante restitutionem non potest fideicommissarius hereditarias actiones peragere. Quia sibi quesita non sunt. l. restituta, ff. ad Trebell. & inde notarunt Imola, Paul. & Ale. nu. 2. Angel. Aretin. in §. restituta, Instit. eo. Roland. conf. 78. nu. 14. lib. 3. Narra conf. 200. col. 1. Fran. Bec. qui alios adducit, conf. 97. nu. 2. ubi quod nec testator contrarium disponere possit. Sequitur Onded. conf. 26. nu. 2. de quo tamen dicto dubitari potest: siquidem in ultimis voluntatibus testatoris potestas latissima sit: & quod disponit, pro lege seruatur, l. uerbis legis, ff. de uerb. sig. & sicut lex sui auctoritate, in compluribus casibus, absque heredis facto, inducit restitutionem, ut infra dicam: sic uidetur, ut testator possit,

nam

nam & alias transmissibile facit, quod transmissibile non est, ut dixi in Artic. 3. r. num. 23. Facta autem restitutiones, ex tunc rerum dominia, iura, & actiones, in fideicommissarium transeunt, *quamvis* adhuc rerum possessionem nactus non sit, etiam quod restitutum sit verbo tantum facta, d. l. restituta, & l. facta, ff. eo. & §. restituta, Instit. eo. Et transeunt actiones utiles, directæ autem remanent apud heredem grauatum, l. 1. in prin. ff. eo. l. fin. ff. de transaction. inefficaces autem sunt apud heredem, quia post restitutam agere nequit, sed earum exercitium acquisitum est fideicommissario, quoniam hæres, restituendo, fideicommissarium loco sui posuit, l. qui 400. ff. eo. Paul. Alex. num. 26. Ripa, nu. 13. in d. l. 1. in prin. ad vnum tamē effectum iuuat directæ, quæ manerunt pene heredem, quia si debitor hereditarius ignorans hereditatem restitutam, soluerit, aut bonafide cum herede transegerit, transactione, & solutione liberatur, d. l. fin. ff. de transac. & ibi communiter notatur per scribentes, & præterea in fideicommissarium transeunt actiones, quales sunt in hereditate, actiue & passiuæ, pure, in diē, aut sub conditione, siue hæres, siue heredis hæres restituta, l. ita trī, §. qui ex Trebelliano, l. quāuis l. postulante, §. sed & in huiusmodi, ff. eo. d. siue naturales, siue ciuiles, sint obligationes. l. si eius, ff. eo. ac ideo sicut heres post aditā hereditatem petitione hereditatis agit, & nō ante, sic etiam fideicommissarius vniuersalis restituta hereditate, & non ante, agit fideicommissaria hereditatis petitione, l. 1. r. ff. de fideicommissis. hered. petit. ubi sic Bar. notauit, à simili ab herede ad fideicommissarium, quia loco heredis fideicommissarius est, d. §. sed & in huiusmodi, & d. l. si filius, ff. quod cum eo, sequitur Natta d. conf. 200. col. 1. Sunt tamen iura quædam, quæ in fideicommissarium non transeunt, de quibus dixi in 6. Articulo.

1 Rursus prenotandum est, ut actiones in fideicommissarium transeant, oportere restitutionem fieri, uti testator rogauit, alioquin non ex Trebelliano transibunt, casus est in l. sed si ante, ff. eo. in l. filiusfamilias, §. Diuus, ff. de leg. 1. in l. unum ex familia, in principio, in l. cum pater, §. hereditatem, & §. à filia pater, ff. de leg. 2. & ff. de leg. 3. l. vxorē, §. Seiam, & plenē scribitur in l. post mortem, C. de fideicom. & per Bar. in d. l. sed si ante, vbi communiter cōcluditur, heredem

post eius mortem rogatum restituere pluribus, vel primo vai, & in eius defectum, alteri, ante casum mortis, non posse restituere, quia non ita restituit, prout testator inquit, & ea restituito posset alteri esse præiudicia his, sicuti ea iura dicunt, & quia absurdum est à prætore plus tribui fideicommissario, quàm testator dederit, uti inquit tex. in l. facta, §. si sub conditione, ff. eo. Sed ubi heres post mortem suam, certæ personæ rogatur restituere, etiam ante casum mortis restituere posse fatentur quamplurimi auctores, quia mortis dilatio in heredis fauorem adiecta sit, perinde ac si cum uolet, fuisset rogatus, sic glos. per illum tex. in d. l. vxorem, §. Scuola, & per textum in d. l. post mortem, C. de fideicom. vbi sic quoque notatur glos. Bal. Angel. Fulgos. & Salic. post Din. Jacob. Butrig. & Martinū Silim. ab eo relatos, & idem quoque tenuerunt Cuman. & Ale. in d. l. sed si ante, ad quod etiam inducitur tex. in l. patrem, ff. de his, quæ infra. cred. & in l. si sponsus, §. si quis rogatus, ff. de don. inter virū, per quæ iura Bal. notanter in Rubr. C. de reuoc. his, q̄ in frau. cred. nu. 11. determinauit, patrem grauatum restituere hereditatem post mortem filijs suis, restituere posse in vita, omnia quarta, & cum fructu beneficio, nec illam restitutionem retractari posse per creditores vti in eorum fraudem factam, securus est Rebuff. conf. 175. nu. 18. & 19. & melius in conf. seq. nu. 20. de quo plenius dicam in seq. Art. nu. 118. Contra verò eam restitutionem fieri non posse, vti ex Trebelliano, sed tantum per viam cessionis, & donationis, in uita ipsius rogati, quæ postea eueniens fideicommissi casu, mutet causam, & transeat in restitutionem ex Trebelliano, post Petr. Iac. de Are. & Cin. firmarunt Bar. Paul. & Ias. in d. l. post mortem, Bar. & Imo. in d. l. sed si ante, & cōmunem dixit Aqueñ. sibi & Monte sper. in d. l. post mortem, & in suo conf. 253. & videtur tex. in d. l. sed si ante, & in d. §. vtrum.

2 Et ex his inferatur ad rationem, quare fideicommissum vniuersale non potest alteri cedi, ita ut cessionarius cogere possit heredem adire, & hereditatem restituere, ad l. mulier, §. hæres ex asse, ff. de iure dot. nam ea ratio est, quia restitutio non fieret prout testator disposuit, & ideo non ex Trebelliano, sic Bar. in l. qui ita, §. primo, ff. eo. & quia iura passiuæ ex contractu in alium transferri non possunt, sic Bal. notabiliter in l. 2. in p.

M. Ant. Peregrini. C opp.

M. Antonij Peregrini

opp. C. de pact. & latè Iafin lege prima, numero octuagesimoquarto, ff. de leg. primo, cum concordantibus adductis à Tiraq. de retract. lignag. §. vigesimo sexto, glos. prima, numero quinquagesimo secundo, & præter eos Natta consilio 200. numero tertio. Et idem est in hæreditate delata, nam ius illam adeundi alteri cedi non potest, Corn. conf. 239. col. 2. & 3. in 4. cum alijs cumulatis per Tiraq. d. loco, nu. 49. & sicut post aditam hæreditas cedi potest, toto tit. ff. de hæredit. vendi. sic post restitutionem fideicommissum, alteri cedi poterit, veluti pulchre docuit Curt. iun. in dicta lege secunda, C. de pactis.

53 Restitutio autem, in proposito hoc, duplex est, hominis, & legis: hominis autem intelligo, quæ factum ipsius desiderat, & hæc duplex est, verbalis, & realis. Verbalis est, cum hæres, pure, vel conditionaliter rogatus, eueniente conditionis casu, verbo, & per actum verbi, iudicalem, aut extrajudicalem hereditatem restituit, d. l. restituta, in principio, & l. postulante, §. sed & in huiusmodi. glo. in §. sed quia heredes, Inst. de fideic. hæred. in verbo restituerit, ubi de hac duplici restitutione.

54 Realis autem est facti, dum scilicet de facto heres grauatus res transfert in fideicommissarium expresse, vel etiam tacite, permitiendo fideicommissarium tenere, & possidere, nã tacite restituisse videtur, Bar. & Alex. in d. l. restituta, vbi per hanc realem restitutionem, etiam quod de vna re facta sit, omnium dominium, ac iura & actiones in fideicommissarium transferri asseuerant, quia habet vim verbalis restitutionis, possessionem autem eius rei tantum, quæ tradita fuit, non aliarum rerum, & sic quoque post Cuman. notauit Socin. in lege prima, in princ. numero primo, ff. eod. Arctin. in conf. 102. columna penultima, vers. Nec potest, & vltra eos Bal. in d. l. pen. §. cum autem, nu. 10. ista autem restitutio facti, per quam rerum possessio transfertur, necessaria est etiam post restitutionem verbalem, & legalem, Bar. in d. l. 1. §. sed & quoties, Bal. in l. & sine. sub numero 4. in fine. C. eo.

55 Et si quidem possessio reperitur penes heredem grauatum, absolutum est: cæterum si alius possideret, vtrum fideicommissarius vltra cessionem verbalem, urgere possit heredem, ut rem vendicat, & de manu sua ipsi fideicommissario restituat, pulchra est quæ-

stio. Nam Paul. Ca. in l. recusare, §. si quis alio, ff. eod. in una lectura, tenuit pro fideicommissario, quia fideicommissa, & legata, de heredis manu capiuntur, Alex. verò sub numero decimoquarto, & decimoquinto, contra tenuit, cum testator simpliciter rogat, secus cum in certo loco restitutionem fieri iubet, & sic intelligit textum illum, & opinio Alex. in fideicommissario vniuersali, dum modo non alienauerit hæres, verior videtur, quia in eum facta verbalis restitutione actiones transeunt, & hoc respectu fideicommissum vniuersale de heredis manu capitur. At in legatario particulari, ut hæres expensis hæreditatis, res legatas, post testatoris mortem inuasas vendicare, & illas legatario præstare, teneatur, ex facto iudicatum uidetur, sed contra, reperti sensisse Rimin. sen. conf. 121. colum. 1.

56 Legalis autem restitutio pluribus modis in iure contingit, primo cum hæres Trebellianicus dolose se absentat, ne restituat hereditatem, siue ante, siue post litem contestatam. hoc enim casu, lex ipso iure restituit, & iura vtiliter in fideicommissarium transeunt, ne in potestate heredis sit deludere fideicommissariam restitutionem, l. pen. §. cum autem, C. ad Trebellian. vbi Bar. Bald. Sal. Paul. & alij. Et hoc casu opus non est, ut iudex ferat sententiam diffinitiuam pro restitutione, formato solemni processu aduersus absentem, sed sufficit, quod iudex faciat in actis redigi, quemadmodum citatus fuit personaliter, & non comparuit, vel quod facta citatione ad eius domum, citatio ad illius aures peruenit, aut quod dum nuncius vellet eum citare, præripuit se, & latuit. in his enim casibus actiones absque alia restitutione ipso iure transeunt in fideicommissarium, & absque alia sententia, facta tamen prius pronuntiatione super facto, illum dolo abesse, ac verum contumacem esse in restituendo, sic Bar. per illum tex. in dicta lege penultima, §. cum autem, sequitur Paul. de Cast. numero tertio, idem Bar. & latè Alexand. in l. stipulatio, §. & habet, ff. de oper. no. nunc. vbi inquit, practicum esse, quod iudex pronunciet heredem verum contumacem, sed opus non est, ut pronunciet, actiones ipso iure translatas, quia id in consequentiam sequitur, Cinn. tamen & Iacob. Butrigar. non requirunt illam pronuntiationem super facto, sed tutior est practica Bartoli ad textum cum materia in lege,

cuius

eius qui, ff. de iure ff. Hic autem casus præsupponit ab hærede aditam fuisse hereditatem, alias in eo contumacia considerari nequiret. Rursus præsupponit fideicommissum purè relictum, aut in vita ipsius hæredis purificatum, & de hoc prout de alijs scripsit Onded. d. conf. 26. nu. 9.

- 57 Secundus casus est, cum hæres grauatus decessit sine hærede, d. §. cum autem, & si hoc constaret, res in aperto esset, ut aut conflare possit, practica est secundum Barto. & Doctores ibi, quòd de mandato iudicis fiat publicum præconium, vt si quis intédit esse hæres Titij defuncti, comparuisse debeat intra terminum dierum quinque, nam nemine comparente videbitur decessisse sine hærede, argumento l. si eo tempore, ff. de remis. pign. & actiones ipso iure transibunt, d. §. cum autem, in 2. responso, absq; etiam aliqua iudicis pronuncia, & sic voluit gloss. ibi, quam ad hoc commendat Cin. Butrigar. Bal. & alij, sequitur Aretin. conf. 37. nu. 10. Iaf. in l. Marcellus, §. res que, num. 14. ff. eo. Aduerte tamen, quòd hic casus præsupponit ab herede aditam fuisse hereditatem, vel saltem iussum fuisse à iudice adire & ante aditam decessisse: nam quòd ad hoc pro adita haberetur, ad d. l. non iustam, C. cod. & quòd notauit gloss. finalis in fine, in l. ille à quo, §. si de testamento, ff. eo. & sic aduerte- runt in d. §. cum autem, Bald. nu. 2. & Paul. Cast. in principio.

- 58 Tertius est casus, cum fideicommissarius primus, qui fideicommissum agnouit, rogatur restituere secundo, nam à primo fideicommissario in secundum transeunt ipso iure actiones, & rerum dominia, absq; alia restitutione verbalis, per textum in d. §. cum autem, in tertio casu, quem sic simpliciter intellexerunt Bar. & Paul. & siue fideicommissum sit purè relictum, vel per aduentum diei, & conditionis purificatum, & siue primus sit in mora restituendi secundo, vel non, quia tex. ille simpliciter loquitur, & ad tex. in l. prima, §. de illo, ff. eo. qui factum restituentis, seu moram in restituendo, videtur in primo præsupponere, respondent, quòd est correctus per d. §. cum autem, & hanc probauit Alex. in d. §. de illo, & Ripa ibidem, num. 7. & quādo primus purè rogatur restituere secundo, minus inest dubitationis, quia uidetur electus, uti nudus minister, & commissarius, quia apud eum nullum remanet commodum, sed cum in diē,

aut sub conditione, relictum est à primo, per euentum diei, & conditionis, videtur, induci quædam tacita interpellatio, quæ quidem sufficere videtur pro interpellatione hominis, sic Bald. in d. §. cum autem, ante numerum 4. per tex. in l. si ex stipulatu, ff. de uerbis obligat. & clare fuit de mente gloss. in d. §. de illo, in uerbo actiones, quatenus intelligit tex. illum in fideicommissario rogato sub conditione, vel in diem, sponte restituentem ante euentum diei, vel conditionis, ut actiones transferat, & valide probatur horum sententia in d. §. cum autem, & videtur casus in l. prima, §. sed & quoties, ff. eod. & inde colligit Ripa in 5. notab.

Contra uerò, quòd à fideicommissario in fideicommissarium non transeant ipso iure actiones, nec ficta restitutio ex lege resultet nisi præcedente mora fideicommissarii grauari, per interpellationem etiam extrajudicialem, tenuit Bar. ipse in d. §. de illo, sequuntur Ang. Imola Roman. Iaf. & Claud. ubi de communi, Petr. Cin. Sal. & communiter alij in d. §. cum autem, quibus in locis dicunt, differentiam quòd ad hoc, inter hæredem, & inter fideicommissarium grauatum, esse: quia in herede requiritur, ut actiones transeant, nò simplex mora, sed vera contumacia, & latratio, uti dixi supra, in primo casu: in fideicommissario autem sufficit simplex mora per interpellationem tamen iudicialem, aut extrajudicialem, & hanc consulendo probauit Cephal. conf. 49. numero decimo octauo, & conf. sequi. ubi propterea infert, fructus interim perceptos à fideicommissario, vel eius hærede ante interpellationem, non deberi, nec restituendos esse sequenti fideicommissario, quod nota, quia est maximi effectus, nam fructus rei dominum sequuntur, l. ex diuerso, §. primo, ff. de rei uendicatione, unde resolutio pendet, an absque alia hominis interpellatione, lex ipso iure transfulerit iura, & actiones, in facto autem obseruatum uidi fructus non deberi, nisi ex die interpellationis, de qua re plenius dixi in Articulo quadragésimo nono, num. nonagesimo primo, 92.

- 59 Ratio autem quare in secundum fideicommissarium actiones ipso iure à priori fideicommissario transeant, est, ut Salic. post antiquos in dicto §. cum autem, ait, quia fideicommissarius, non detrahit Tre-

M. Antonij Peregrini

bellianicam à sequente, lege prima. §. deinde, & l. si patroni, §. qui fideicommissariā, ff. eod. & videtur vera ratio, nam per contrarium, ideo ab hærede in fideicommissarium non transeunt, quia hæres prius Trebellianicam detrachere debet, sic Bar. in l. 1. C. com. de legat. in prima col. ubi hanc adducit rationem. Et licet rationes istæ non sint perpetuæ, sicuti Bar. aduertit in d. §. cum autem, quia fideicommissarius quandoque detrahit Trebellianicam, & hæres quandoque non, uti dixi in tractatu de quarta Trebellianica, attamen satis est regulam attendere, nec enim speciales casus sunt considerandi, l. ius singulare, l. quod verò, & l. nam ad ea, ff. de legib.

59 Aliam autem reddidit rationem Bar. ipse, quia cum semel actiones transierint ab hærede in primum fideicommissarium, facile est, ut à primo transeant in secundum, quia factæ sint transibiles, & deuolubiles, ad tex. in l. pater filium, §. 1. ff. de legat. 3. & quod ibi not. Bar. & idem Bar. post Guliel. de causa semel delegata, in l. 1. ff. de off. eius, & de re semel alienata, per tex. in d. §. 1. Ruin. conf. 113. num. 5. in primo, Soci. iun. conf. 89. num. 11. vol. 3. Tiraquell. de iure primigen. q. 4. nu. 58. & quia ab hærede videtur facta restitutio primo pro se & sequentibus fideicommissariis, ideoque ante restitutionem factam ab hærede, primo fideicommissario, tex. ille locum non haberet, Corn. in conf. 304. nu. 17. lib. 3. sequitur Onded. d. cōf. nu. 14. Vel dicamus, secundum Pau. de Ca. in d. §. cum autem, quod in fideicommissario frustratoria est restitutio secundo, quia iura vtilia penes primum existentia totaliter transeunt in secundum, l. ex asse, ff. eo. & ibi notatur in hærede autem secus est, nam penes illum remanent directe, l. si hæres institutus, ff. eo. nec ante vilia producuntur in esse, quam fiat restitutio, idcirco quò ad heredem, restitutio necessaria est, ex quibus planè patet Senatusconsultum locum quoque habere inter fideicommissarios vniuersales.

60 Quartus casus est in alienatis ab hærede grauato, nam cum horum restitutionem facere nequeat, ipso iure in fideicommissarium transeunt actiones, sic gloss. in d. §. cum autem, per tex. in l. fin. §. sed quia, C. commun. de leg. ubi Bar. Bald. Paul. & Ias. numero 5. sic quoque notarunt, & est communis traditio recepta per Bar. & alios, in d. §. cum au-

tem, idem Bar. & communiter Doctores, in l. Marcellus, §. res quæ, ff. ad Trebell. ubi Alexand. sub num. 8. inquit, & bene, sic in practica seruari, & consulendo sic quoque tradiderunt, Arcet. conf. 37. in ultimis verbis, Socin. iun. conf. 90. ad finem, vol. 3. Bero. conf. 129. num. 15. in 2. Riminal. iun. conf. 190. nu. 31. Menoch. conf. 44. nu. 15. cum alijs adductis ab Onded. d. conf. nu. 16. potest tamen fideicommissarius vrgere grauatum pro rebus fideicommissariis, ab eo alienatis, dixi in Artic. quadragesimo quinto, numero 14.

61 Quintus casus est in fideicommissis, etiā vniuersalibus, relictis, ecclesijs, pijs locis, pauperibus, & alijs priuilegiatis, de quibus in l. si. C. de sacrosan. eccles. conf. nam in eas personas, & causas, iura dominij, & actiones, ipso iure transeunt, etiam absque alia restitutione, quamuis possessio, non: & eam legem etiā in fideicommissis vniuersalibus procedere asseuerauit Ias. ex communi, ibidem nu. 6. & 11. Bar. in sua quæst. incip. filiū ad ultimum, Bal. in l. fin. num. 39. C. de ed. D. Adr. Alex. Socin. & Ias. in d. l. 1. §. sed & quorities, ff. eo. Abb. & Canon. in c. 2. ex. de consuetud. & consulendo Cap. conf. 32. num. 17. Alex. conf. 82. num. 4. in 2. & conf. 123. ad finem, & 40. col. 2. in 3. Ias. conf. 214. colum. pen. vol. 2. & generaliter in omnibus causis, ad quas illius legis final. decisio pretenditur, idem Alex. conf. quarto, numero 35. in 2. latissimè Tiraq. de priuileg. pie causæ, in 39. priuilegio. Ego autem aduerto verum esse in ijs causis, aduersus quas cessat Trebellianicæ detractio, sed cum aduersus ciuitatem, & fiscum, locus sit Falcidicæ & Trebellianicæ, l. 1. §. ad municipum, ff. ad leg. Falcid. l. Marcellus, §. si. & l. reculare, §. item si municipes, ff. ad Trebell. & l. 3. C. eo. ideo quò ad has causas, actiones ipso iure non transire, verius est, per Bar. doctrinam in d. l. 1. col. 1. C. commun. de legat. supra allegatam, numero 58. Immo generaliter existimo actiones ipso iure ac rerum dominia non transire, nisi post fideicommissi agnitionem, per ea quæ statim subiiciam.

62 Sextus casus est de iure canonico. Nam pro equitate illius iuris ad tollendos varios circuitus circa restitutiones istas, actiones absque alia restitutione verbalis ipso iure transeunt in fideicommissarium, & illas exercere potest, sic Bal. originaliter in c. in præsentia, per illum tex. num. 31. ex. de probat. quem

quem illic sequitur Dec. sub nu. 9. & Mant. in 3. col. Guliel. Bened. in rep. c. Raynutius, in verbo, si absque liberis, el. 2. num. 85. vbi dicit, de æquitate iuris Canonici opus non esse aliqua restitutione verbalis aut reali, & hodie cessare multas vanas subtilitates, & circuitus inanes, & sic videtur iudicari in parlamento Tholofano, & subsæcuti sunt Boer. decif. 156. nu. 8. vbi ad hoc induxit tex. in d. c. Raynutius, & in cap. Rainaldus, Rimin. iun. conf. 190. nu. 33. conf. 363. nu. 25. cõsi. 375. nu. 16. & 625. nu. 36. Roland. conf. 78. nu. 20. lib. 3. & nouissime Io. Vincen. Onded. conf. 26. nu. 24. vbi hanc probauit, siue fideicommissarius agat petitorio, aut possessorio, & ego vt alias dixi verbalem restitutionem nunquam practicaui, nec practica-tam vidi.

Sed contra, vt de iure canon. nihil sit immutatum, defendit Bero. d. c. in presentia, nu. 27. & fuit de mète Imo. & Aretini in 3. notab. col. 2. vbi demonstrat tex. illum non probare Bal. assertionem, & sic quoque sentit Paris. ibi, & cõsuluir Bertazol. conf. 116. nu. 52. & fortasse uerior est horum sententia, quia inter ius canonicum, ac ius ciuile, non est constituenda differentia, nisi quatenus auctoritate canonis scripta reperiatur, c. 1. & 2. ex. de op. mo. nunc.

- 63 Hic autem notandum est, quod in omnibus casibus, in quibus actiones ipso iure transeunt & rerum dominia, requiritur tamen, vt prius fideicommissarius declaret, se uellie agnoscere fideicommissam, nam ante non transeunt, sic Paul. de Ca. in l. cogi, §. Metianus, ante nu. 4. ff. eo. Soc. in d. l. 1. §. sed & quoties, sub numero 5. Ripa. ibi sub num. 7. & in d. §. de illo verò. & idem Ripa in l. 1. nu. 50. & §. 1. ff. de leg. 1. Cephal. cõf. 318. nu. 94. & ratio est, quia fideicommissa rursus est loco hæredis, dixi supra, nu. 44. ideo sicut in hærede requiritur aditio hæreditatis, ad effectum, vt inducatur ille quasi contractus obligatorius inter hæredem, legatarios, & creditores, ad tex. in l. lex maleficijs, §. hæres, ff. de action. & obl. declarata per aliquem extrinsecum actum, ad tex. in l. pro hærede, ff. de acq. hered. sic & in fideicommissario uniuersali requiritur agnitio fideicommissi, ex dictis supra, num. 49. nam alias non posset resultare quasi contractus obligatorius, ideoque apud nos practicitur, per mortem primi pronunciare casum fideicommissi in personam secundi, quando fideicõ-

missi casus committitur per mortem grauati, vel per euentum alterius conditionis, nemine citato, & hoc modo fideicommissa agnoscimus, nil mirum quia est declaratio uoluntatis fideicommissarii, non autem petimus pronunciari casum aditionis hæreditatis, quia aditio hæredem concernit, & est actus hæredis, aliàs imperite ageret fideicõmissarius, sicuti aduertit Paul. Ca. in d. l. restituta, in principio, & idem Paul. & Riminal. in l. inter omnes, ff. qui satisf. cog.

- 64 Ratio autem prænotatæ cõclusionis est, quia licet lex aliquid ipso iure inducat, id intelligitur parte uolente, & declarante se uelle, sicuti de compensatione dicitur, in l. fin. C. de compen. ut scilicet compensatio fiat ipso iure, parte tamen uolente, & de testamento, quod præteritione filij ipso iure nullum est, l. filio præterito, ff. de iniusto test. filio tamen sic uolente, l. filio præterito, ff. de iniusto test. & quod de legitime supplemen to dicitur, ut ipso iure fiat, l. scimus, C. de inof. test. parte tamen uolente, ut per gloss. & communiter Doctores ibi, l. as. in l. uniuersa, C. de precib. Imp. off. & in l. cum hi, §. eam, ff. de transact. Rip. in l. 4. §. hoc autem iudicium, ff. de dam. inf. Cephal. d. cõsil. 49. numero 20.

De secundo autem principali Senatuf. consulti effectu, scilicet detractiois quartæ partis assis hæreditarii, quam quidem quartam Trebellianicam denominamus, plenè dicam in Article sequente, ubi particularem Trebellianicæ tractatum edidi.

- 65 Quatenus autem ad tertium effectum, notandum est, quod fideicommissarius periculo suo, hæredem inuitum nolentem adire hæreditatem, cogere potest officio iudicis illam adire, & restituere, d. l. q. poterat, l. sed si actio, l. si legatus, cū glo. & l. omnes, ff. eo. tit. §. sed quia, l. Inst. eo. quicumque sit fideicommissarius, & ex cuiusque testamento, bonæ uel infamatae conditionis, l. sed & qui, ff. eo. & l. mulier, §. non est, & cogitur officio iudicis, quia ante hæreditatis aditionem, nulla est nata actio. l. si tibi homo, §. cum seruus, ff. de leg. 1. sic Bal. in l. & sine, num. 4. C. eod. & in eodem libello sic dicere potest, Bald. in d. l. & sine, dicto 4. loco, & clare dicitur in d. l. quia poterat, & in d. l. sed si alio, quo casu, hæres si deliberare prætendat, aditionem differre nequit, vt sic fideicommissum confirmetur, restitutionem autem utique, ut interim deliberet, an sibi expediat, uti

M. Antonij Peregrini

commodo testamenti, & Falcidiae, an potius se exoneret actionibus hæreditarijs, sic tex. in d. l. sed si alio, in d. l. si legatus, & in d. l. omnes.

- 66 Et remedium compellendi hæredem adire adhuc necessarium esse, casu quo per fideicommissariam tantum facta sit substitutio, notissimum est, quia alias decedente herede, non adita hæreditate, fideicommissum expiraret, ut dixi supra, numero sexto.

- 67 Immo etiam si idem substitutus sit vulgariter, & per fideicommissum, potest hæredem repudiantem cogere adire, licet ex vulgari succedere valeat, quando quidem sibi magis expedire possit ex fideicommissaria, quam ex vulgari hæreditatem habere, vti est casus i. l. reculare, §. Titius, ff. eo. vbi Bar. sic notavit, inferens ad clausulam illam, substituens vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, solitam in substitutionibus apponi, vt per eam uideatur attributa fideicommissario facultas eligendi, repudiante hærede, ex qua succedere velit, & eo moriente in pupillari ætate, si pupillaris casus contingat, etiam ex fideicommissio præterendisse posse, sequuntur Angel. Paul. Alexand. & Claud. Aquis. sibi, idem Bar. in l. i. centurio, columna antepenul. ff. de uulg. & post eum Alex. numero 96. Aret. sub numero 16. & idem Bar. in l. si Titio, ff. de usufr. leg. & consulendo communem dixere Corn. consilio 158. sub numero quarto, & sexto, in 3. Socin. conf. 144. columna secunda, lib. 1. & conf. 290. Beltrand. conf. 352. uiso, uol. 2. Paris. consilio 36. numero 40. & 42. in 2. & sic determinatum fuisse refert D. Guido Pape, q. 532. & communem dixit quoque Ripa, in d. l. centurio, ante numerum 171. pro qua ultra textum in d. §. Titius, adducitur tex. in l. si quis seruo, ff. de manum. test. ubi sic tenuit Bened. de Plumbino, & sic ut ex qualibet capi possit, modo casus eueniat consuluit Decian. consilio quadagesimo primo, numero 11. in primo, & quandoque magis expedit capere ex fideicommissaria docuit Socin. dicto consilio 144. columna secunda.

Sed contra quòd nò sit in electione substituti, sed ea clausula operetur in singula specie, prout casus obtulerit, ut scilicet, si heres repudiet, sit locus vulgari, non fideicommissaria, si sit pupillus, & in pupillari ætate moriatur, sit locus pupillari, & nò fideicom-

missaria: si autem maior factus decedat, sit locus fideicommissariae, tenuerunt Cyn. in l. precibus, in materia compendiosae, C. de impub. Imola, Raph. & Rom. in d. §. Titius, & idem Imola in d. l. centurio, & in c. Raynutus, de testam. quorum opinionem in compendiosa, etiam quòd dictum fuisset uulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, tuetur Dec. in d. lege, precibus, numero 20. quia ea esset expressio eius, quod tacite inerat, secus autem si testator distinctè substituisset per uulgarem, & per fideicommissariam, & sic intelligit tex. in d. §. Titius, cuius distinctionem reiecit Paris. dicto consilio, ex communi intentione sustineri postest, horum sententia quòd testator expressisset casus, quia dixisset, & si filius meus hæres non erit, substituo Titium, & si hæres erit, substituo eundem Titium pupillariter, si in pupillari ætate deciderit, sin autem per fideicommissum, sic Claud. Aquis. in d. §. Titius.

- 68 Et pro corroboratione communis opinionis, adde quòd tanta est uis huius clausulae, vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, ut faciat substitutionem illam ualere, secundum illas tres species substitutionum, dummodo conueniat personis, & casui, siue facta sit per uerba communia, siue per uerba directæ, aut omnino obliqua, nam directum uertitur in obliquum, ut deseruiat fideicommissariae, & obliquum in directum, ut pupillari, & uulgari congruat, nil mirum, quia sic fert uoluntas testatoris, cui uerba seruire debent, uti plenè dixi in Articulo 11. & sic in terminis decidunt Bar. in l. querabatur, ff. de testam. milit. Ripa in d. l. centurio, numero septuagesimo octauo, Socin. iun. numero 242 & 312. & sic post Cagnol. Bologn. & Sfora. tradit Menoch. libro 4. præsumpt. 55. numero 26. & præsumpt. 58. numero quarto, & numero nono, ac insuper operatur, ut adiecta inter personas impares in reciproca, faciat quòd ad pupillum ualere iure pupillaris. Ripa post Imol. in l. Lucius, numero quadagesimosexto, ff. de uulga. sequitur idem Menoch. præsumpt. 60. numero 84.

- 69 Quòd si hæres institutus habeat duos substitutos, alterum uulgariter, alterum uerò per fideicommissum, quis præferatur eo repudiante, an uulgaris, an uerò fideicommissarius, sic ut illum cogere possit adire & sibi restituere uariant maiores nostri. Nam Bar.

Bar. in l. facta, §. Iulianus. ff. eo. summando tex. illum præsupponit fideicommissarium præualere, & clarissimè Paul. Cast. ibi. Din. Barto. Angel. & Alexand. in l. si patroni, §. fin. ff. eo. vbi Alex. de comuni, per tex. in d. §. Iulianus. Et idem Alexand. in l. prima, numero 27. ff. de vulg. post Imol. & alijs ab eo relatis, vbi præterea inducit tex. in d. l. non iustam, C. ad Trebell. & in l. quia poterat, ff. eo. Et quia testator dando substitutum fideicommissarium considerare potuit, quòd habebat facultatem cogendi hæredem adire, & sibi restituere, vnde vulgaris videbitur facta, in casu, si hæres non erit, aut fideicommissarius cum non coegerit, vel amplius cogere non possit.

Sequuntur Socin. & communiter alij, vti testatur Ripa, numero 160. Bald. in d. l. non iustam, vbi quòd dato substituto per fideicommissum videtur ablata heredi facultas abstinendi & repudiandi, & fuit dictum Angeli in l. Papinianus, §. quoniam autem, ff. de inoffic. & sequitur Aret. in d. l. centurio, ante num. 17.

Contra verò pro substituto vulgari, tenuit glos. secundum primum intellectum, in d. l. si patroni, §. fin. sequitur dubitative tamen Bar. in dicta lege prima, numero 25. ff. de vulg. vbi tamen limitat, quando fideicommissum foret repetitum à substituto vulgari, per casum in d. l. non iustam, quam sic intellexit, & in hoc casu concordant communiter Doctores omnes. Ripa verò per contrarium distinxit, vt scilicet, quando fideicommissum non fuit repetitum à substituto vulgari, fideicommissarius præferatur, sed cum repetitum fuit, substitutus vulgariter præferatur, & ab eo fideicommissarius fideicommissum capit cum beneficio Trebellianicæ. conclusus communis opinio optimè probatur per casum in d. §. Iulianus, nam & ibi interesse poterat substituti vulgaris, vt ex vulgari adire posset, & sibi substituto cum beneficio Trebellianicæ hereditatem restituere, est etiam casus, si rectè aduertatur, in d. lege, non iustam, in fine.

70 Intellige, & declara, nisi testator dedisset facultatem heredi scripto, ne cogi posset adire & restituere, nam hoc testator præscribere potest, quia in testamentis testatoris voluntas totum facit, ad l. ex facto, ff. de hered. instit. & quia absurdum est, plus tribui à prætore, fideicommissario, quam testa-

tor ipse voluerit, inquit tex. in d. l. facta, §. si sub conditione, ff. cod. & requiritur, vt testator expresse dicat, ne cogi possit, nam si eum hæredem scripserit, si hæres esse voluerit, non tamen releuatur, quin cogi possit adire & restituere, sic notauit glos. in l. debitor. in fine principij, in verbo, Contra voluntatem, ff. cod. quam ibidem notarunt Angel. & Alexand. numero decimotertio, idem Alex. in d. l. prima, numero 27. ff. de vulg. Dec. d. l. centurio, ante numerum decimumseptimum.

71 Et quia res hæc celeritatem desiderat, ne interim decedente hærede fideicommissum euanescat, summam de ea re prætor decernit reiectis dilatorijs ab hærede propofitis, & si quidem hæres excipiat de inualiditate testamenti, non auditur, dicta lege, ille, à quo, §. si de testamento, nisi notorium forer, testamentum esse nullum, sic Bart. in d. §. si de testamento, per tex. in lege prima, §. secundo, ff. de tab. exhib. cum glos. & in l. si quis legatum, §. primo, ff. de falsis, & quod notatur in l. eam quam, C. de fideicommiss. nā vt supra in principio dixi, oportet prius constare de fideicommissio, & quia lex, & prætor, frustratorie non operantur, l. hæc stipulatio, §. Duius, ff. vt leg. nom. lege prima, §. dixerit aliquis, ff. de publican. vel nisi ipsius excipientis interesseret, quia fortasse successurus esset ab intestato, nā prius examinanda esset exceptio ista, veluti post Bar. declarat Alexand. ibi in penult. colum. si tamen exceptio hæc requireret altiore indagine, interim compulso hærede adire, & confirmato fideicommissio, reseruetur eius exceptionis cognitio in aliud tempus, ad iudicium ordinarium, sicuti Bar. & Doctores ibi explicant, & latè Alexand. numero quarto, & ea reseruatio operabitur, vt si postea in iudicio ordinario apparebit, exceptiones esse veras, & iuridicas, quicquid est factum reuocabitur, & habebitur pro non facto, veluti Barto. ibidem tradidit, per text. in lege, prætor, in principio, & in lege, qui uas, §. primo, ff. de damno infec.

72 Aut uero hæres excipit de uiribus fideicommissi, & tunc aut post repudiatam hereditatem, & eo casu, quia nihil sua interest, non auditur, d. §. si de testamento. unde regulā colligunt Bar. Ange. Imo. Raph. Paul. Alex. & Claud. non auditur excipientem, cuius non interest, ad quod tex. in l. i. ff. de appel.

M. Antonij Peregrini

appell. recipiend. sicut etiam non auditur agens, cuius non interest. l. si. C. de rei vñd. l. loci corpus. §. competit. ff. si fer. uend. notatur in l. vbi pactum. C. de transac. l. fed nec legatarius. ff. de cond. furtiua, & in terminis nostris, ac in materia, est casus in l. si potroni. §. qui fideicommissariam. ff. ad Trebell.

73 Et exceptio hæc, sua non interest: vt obiter dicam, potest quodcumque opponi, tam ad impediendum litis ingressum, quã etiam in meritis in vim peremptoria, sicuti post Bal. Ang. & alios tradidit Alex. ibi in 1. col. & hoc, vbi exceptio hæc non respicit personam tantum, nam tunc posset opponi in vim dilatorie tantum: sicuti post plures distinxit Fel. in c. super his, ex. de accusat. Blanc. de compromiss. q. 4. num. 100. & per Dec. cons. 302. col. 11. Immo etiam si lite pendente quouomodo deficeret interesse actoris, repelleretur ab agendo, veluti post multos docuit Tiraq. de Retr. lignag. §. 1. gloss. 2. nu. 53.

74 Si verò excipiat reus de nullitate, & inualiditate fideicommissi, quia neget fideicommissum factum, vel quia neget vniuersale esse, hoc casu prius de fideicommissio agendũ est, deinde de executione eius, ad l. 4. §. condemnatum. ff. de re iudic. vbi Bar. & las. in prima col. plura ad hoc cumulauit pulchre Bar. in l. 1. §. & parui. col. 2. ff. quod vi aut clam, Fel. in c. cum Ioannes, nu. 35. ex. de fi de instrum. Quod si exceptio hæc latiore requireret indaginem, compelleretur interrim hæres adire, referuata illius cognitione: ex quibus, si recte aduertatur, parum interest inter exceptionem testamenti, & inter exceptionem fideicommissi: nam solum aduertendum esset, an exceptio altiore requiratur indaginem.

75 Porro omnis heres grauatus cogi potest ad fideicommissario vniuersali adire, & restituere, siue ex testamento, siue ab intestato, grauatus sit, etiam magnæ dignitatis, & conditionis, l. fed & qui. ff. eo. sed & fiscus principis, l. Marcellus. §. fin. l. reculare. §. si fisco. ff. eo. Immo & princeps, l. si legatus. §. fin. ff. eo. nam legibus se alligatum profitetur, l. digna vox. C. de legib. Nec solum nominatus hæres, sed & qui ex eius persona factus fuit hæres, veluti pater ex persona filij, dominus per seruum, Monasterium ex persona Monachi, fiscus per delinquentem, hi omnes cogi poterunt adire & restituere, d.

l. reculare. §. meminisse, per totum, & l. cū filiofamilias. ff. de leg. 1. Item hæres hæreditas in omnibus casibus, in quibus hæreditas non adita transmittitur ad hæres, cogi potest, veluti in casu l. cum antiquioribus, l. si infanti. C. de iud. del. l. vnica. C. de his qui ante aper. tab. l. apud hostes. C. de suis, & legit. & si qui alij sunt, de quibus p. Bar. in l. ventre, ff. de acq. hæred. sic pulchrè Bar. ipse, in d. l. l. à quo. §. si de testamento, sub num. 2. & num. 6. idem Bar. in d. l. eam quam, sub num. 4. vbi quoque sequuntur posteriores. Declarando tamen, dummodo hæredis hæres illius hæreditatē agnoscat: tunc enim hæreditatem transmissam cogi posset adire, nempe quia transmittitur uti ad eundem, non uti ad alium, l. si quis filium. §. 1. ff. de acq. hæred. quod si hæreditatem hæredis grauati repudiasset, utique cogi nõ posset adire, nẽpe personam grauatis hæredis non sustinet, sic post Pau. Ca. Ale. & bene in d. §. si de testamento. col. ult. & hæres hæres pro qua parte est hæres, tenetur restituere & similiter si plures sint fideicommissarij, hæredes, pro ratis hæreditarijs fiet restitutio, l. si eius. §. si quis rogatus, ff. eo.

Quod si fortasse contingeret hæredem decedere post iudicis præceptum de ad eundem, ante aditam hæreditatem, æquidẽ quod ad fideicommissarium, & fideicommissum confirmandum, hæreditas haberetur pro agnita, uti est tex. in d. l. nõ iustam. C. ad Trebell. ubi Bar. singularem dixit, & sequantur Doctores communiter ibi, gloss. & scribentes omnes, in d. §. si de testamento, Bart. in d. l. eam quam, uerũ, septimus est casus. Bal. sub num. 15.

Hęc autem procedũt supponendo, heredem grauatum successionis capacem esse, data autem incapacitate, utrum cogi possit adire, & restituere, concertant gloss. Bart. & cæteri in d. l. eam quam. vera autem resolutio est, ut distinguamus inter incapaces, & inter indignos: inter quos multum interest, sicuti ample docui in tit. de indignis, & in tit. de incapacibus. in tract. de iure fisci.

78 Indignus enim capax est habere, sed nõ retinere, quia fiscus aufert: & nullus alius præter fiscum, glo. notabilis, & Bal. ibidem in l. his cõsequenter §. 1. ff. fam. her. hic igitur adire cogitur, & restituere, quia capax est succedere, & acquirere, & eius additione testamentum, & fideicommissum confirmari potest.

potest, & est casus in d.l. Marcellus, §. fin. & sic concludit Bar. in d.l. eam quam, sub. nu. 5. & 6. Bal. nu. 18. Iaf. nu. 22.

- 79 Incapax autem duplicis est considerationis. Nam quandoque est in totum incapax, veluti damnatus in metallum, deportatus, seruus pengu, frater minor. Si enim incapaces sunt successiones, sicuti plenissime disserui in dicto tractatu: & hi quidem cogi non poterunt: quia eorum institutio ab initio est pro non scripta, uel ex post facta caduca, & cum ipsi capere nequeant, additione eorum non potest testamentum confirmari, quia est actus iuris ciuilibus, l. actus legiti. ff. de reg. iur. quorum ipsi incapaces sunt: sic Bar. in d.l. eam quam, sub. nu. 5. per textum infra proxime allegandos, sequitur Iaf. num. 22. Alex. in l. cogi. §. hi qui solidum. ff. ad Trebell. & prater eos, Bald. in d.l. eam quam, nu. 18. Imola in l. hi qui solidum. ff. de hered. institut. In hoc tamen aduertendum est: quod ubi tempore testamenti incapaces sunt, portio ex qua instituti fuerunt, est pro non scripta: ac etiam legata, & fideicommissa omnia, tam particularia, quam vniuersalia, ab eisdem relicta, pro non scriptis censentur, casus est in l. si in metallum. ff. de his, quæ pro non scriptis. & in l. 1. §. in primo. C. de cad. toll. ac ideo vniuersale fideicommissum, eo casu, non deberetur, nec ab instituto, nec a substituto, nec a coniuncto: nam portio hereditatis pro non scripta, tranfit ad substitutum, uel ad coniunctum sine onere, dictis iuribus: secus autem cum a principio relictum fuit ualidum, sed uiuente testatore factum fuit caducum: nam tunc portio illa grauata tranfit ad substitutum, uel ad coniunctum, cum onere fideicommissi vniuersalis, d.l. vnica. §. pro secundo, & sic tenet Bar. in d.l. eam quam, sub. num. 6. ubi tamen non firmat, sed remittit se ad scripta in d.l. 1. §. his ita, & in l. quæ conditio. ff. de cond. & dem. & est pulchra materia, quam ego plece discussi infra in Art. 16. num. 66. & 67. quibus addo optimam declarationem, in Art. 4. nu. 53.

- 80 Quandoque uero est incapax totius, sed tamē capax est alicuius quorū hereditariæ, & hoc casu, institutus in solidum grauari potest per fideicommissum vniuersale, & cogi potest adire, & restituere, non tamen retinet supra quotam à lege concessam, casus est in d. §. hi qui solidum, & inde notarunt communiter omnes. Exemplum secundum

glossam ibi communiter receptam in filio naturali, nam hic extantibus legitimis capax est successionis pro una uncia tantum, l. 2. C. de natur. lib. & est verissimum exemplum, secus in spurio, nam hic omnino incapax est succedere ex testamento patris. §. si uero effusa, in Auth. quib. mod. offic. sui. Et licet Alex. in d. §. hi qui solidum, in spurio admiserit conclusionem in terminis iuris ciuilibus, de iure tamē canonico aliud sensuit: quia eo iure capaces sunt saltem alimentorum, c. cum haberet, ex. de eo qui dux. Dubito tamen, quia in proposito per Bar. & Doctores, capacitas consideratur respectu quorū hereditariæ, & sic respectu tituli hereditarij, non autem respectu extraordinariæ promissionis in causam alimentorum, nam & damnatus in metallum est capax alimentorum, d.l. si in metallum. attamen Bar. per illum tex. & communiter Doctores determinant damnatum in metallum incapacem esse successionem, & pro non scripta habere institutionem de eo, nec non legata, & fideicommissa, ab eodem relicta, pro non scriptis censeri.

- 81 Cogi autem potest hæres a dire, etiā post repudiationem, rebus tamen integris, id est bonis necdum a creditoribus distractis. l. nam quod. §. 1. ff. eo. plane si dum cogitur, petit tempus ad deliberandum, & intra tempus impetratum adierit, non uidebitur coactus adiuisse, sed & si alio. ff. eo.
- 82 Cum autem hæres fuit purè institutus, & purè rogatus, hæc quidem absolute procedunt: sed hunc casum ego nunquam hactenus practicaui: at ubi hæres fuit institutus in diem, uel sub conditione, an ante euentum diei, aut conditionis, cogi possit adire: & pariter an fideicommissarius vniuersalis, in diem, uel sub conditione, cogere possit heredem grauatum: pulchrè, & utiliter, distinguit Bar. in d.l. sed & si alio. ff. ad Trebell. & sequuntur communiter Doctores ibidem. idem Bar. Bald. & alij in l. post mortem. C. de fideicom. tetigi aliqua, sup. nu. 51.
- 83 Si tamen hæres grauatus cohæredem haberet, qui hereditatem adijisset: per cuius additionem testamentum confirmatum foret, non esset opus coactione, quia à coniuncto fideicommissum repetitum uideretur, per regulam in l. si Titio & Meuius, §. Iulianus, ff. de leg. 2. per quam sit decidit tex. in d.l. non iustam, C. ad Trebell. & sunt casus in l. sed cum ab hærede, in l. cogi. §. cum quidam,

M. Antoni j Peregrini

quidam, ff. eo. & in l. apud Iulianum, §. idem Iulianus, & idem est, quando hæres haberet substitutum uulgarem, nam & ab eo fideicommissum videretur repetitum, ad regulam in l. licet Imperator, ff. de leg. 1. & in d. l. nō iustam. Verum quia complures sunt casus, in quibus fideicommissa non censentur repetita, uti plenē habetur in d. l. licet Imperator, & ego plenē dixi in Artic. 16. ideo fideicommissarius tunc rectē cogeret heredem scriptum. Casus est in l. facta, §. Iulianus, ff. eo.

§ 4 Cogere autem potest fideicommissarius, siue in tota, siue in quota hereditatis, sic beneficiarius, quia alia portio alio non succedente, sibi accrescit, ac portio sui, l. 1. §. sed & quoties, l. cogi, §. cum quidam, §. Metianus, & §. idem Metianus, ff. eo. Et si plures sint fideicommissarii, quibus hereditas restitui debeat: alter purē, alter sub conditione, uel in diem, in aliam portionem uocatus, potest qui purē in partem uocatus est heredem cogere, ut adeat, & sibi totam hereditatem restituat, adueniente autem die, uel conditione; ipso iure in fideicommissarium alterius partis transibunt actiones, d. §. sed & quoties, fructus tamen interim à cō fideicommissario percepti nō restituantur, quia nec ab hærede prestarentur, ideoque sufficit qd debet ei ius suum integrum seruari, non etiam meliorem eius conditionem fieri, uti inquit tex. in l. ex assē, ff. eo. portio tamen tertij accrescens auget quoque & portionem fideicommissarii conditionalis, d. l. ex assē, §. fin. Et est ratio, quia portio accrescit portioni, non personæ, l. si totam, ff. de acq. hered. & est casus in materia, in l. Papinianus, ff. eod. Et unionem facit, ac si eodem iure heres, aut fideicommissarius utramque haberet, l. si res aliena, §. si. ff. eo.

Si uerō sint subordinati; solus primus, penes quem non sit remanens quota hereditatis, non potest cogere heredem, etiam qd fructus ex hereditate pro certo tempore percepti, aut res aliqua particulariter relicta, penes eum maneret, sed ad utriusque instantiam. Casus est in d. l. si patroni, §. qui fideicommissarium, ff. eo. & est ratio, quia fideicommissarius, penes quem quota hereditatis non remanet, sed ad fructus, aut res aliqua particularis, habetur pro singulari non universalī fideicommissario, sicuti notari scribentes ibidem Alex. post Bar. Ang. & alios, sub num. 4. Et si primus fideicommissarius

recusaret, posset secundus heredem cogere, & non ante, ut in eo tex. & plenē post Imōl. Ale. in quinto notab. fideicommissarius autem fideicommissarium non cogit, ut ibi. Et nota, quia intelligo textum illum in secundo fideicommissario, cui primus purē, uel in diem certam rogatus fuerat restituere, secus autem in fideicommissario conditionalis, cuius conditio potest se habere ad non esse, nam primus, quia interim quota hereditatis in eum residet, & potest esse ut perpetuo resideat, rectē heredem cogere poterit.

§ 5 Et hanc differentiam, an certum sit hereditatem peruenturam ad secundum fideicommissarium, an incertum sit, ob dubium conditionis euentum, in materia considerauit Roman. conf. 206. licet de communi. col. ult. ubi concludit, regulam iuris, de relictis ad pias causas non detrahi Falcidiam, aut Trebellianicam, auth. similiter, C. ad leg. Falcid. locum habere in relictis purē aut in diem certam, secus in relictis conditionalibus, quorum euentus sit incertus, sequitur Alex. in l. cum dotem, ad leg. Falcid. & conf. 20. col. ult. vol. 3. Socin. conf. 77. num. 9. 78. col. 1. & 80. nu. 7. & 144. col. fin. in d. quo puncto latius dicam in Art. sequen.

§ 6 Quia autem hæres inuitus adire cogitur, & officium cuique suum nemine damnosum esse debet, l. sed & si quis ex signatoribus, ff. quemad. test. aper. nec ad alterius iniuriam aliquid ad alterius commodum decerni debet, ad l. 2. §. merito, & §. si quid à principe, ff. ne quid in loco pub. ideo pretor heredi coactio in pluribus prouidit, primo ut si extra locum aditio, & restitutio, facienda sit, fieri debeat petentis impendijs, l. sed sciendum, ff. eo. Scdō, ut damna oīa, que sibi occurrerent: pariter, & lucra, quæ ob additionem amitteret, sibi restituantur, ita ut damna omnia emergentia, & lucra sibi exinde cessantia, restituantur, d. l. sed sciendum, & sunt casus notabiles, & aperti in l. apud Iulianum, in principio, in l. ita tamen, §. si perceptis, & l. si cui, §. si sub cōditione, & l. debitor, in fine principij, ff. eo. Immo si quod onus aditio subiturus erat, ut adeat, à p̄tore sibi remittitur, l. facta, §. si in danda, ff. eo. Tertiō, ut ex ea coacta additione creditoribus hereditarijs non teneat, l. quia poterat, ff. eo. §. si tamen recuset, & §. sed quia stipulationes, Instit. de fideicommiss. hered. Immo si casu accidisset, post cōpulsionem

& adi.

& aditionem, præcedere fideicommissarium, ante sibi factam restitutionem, nec heredem habeat, prætor ad eum tueri, & permittit creditoribus bona hereditatis venditari, uti est casus in d. l. apud Iulianum. §. vtrum, & §. Antistia. & in l. ille a quo, in principio, & in l. postulante, in fine principij. ff. eo. et heres ipse petere potest separari bona hereditaria a suis. l. i. §. sed si quis, ff. de separar. bon.

- 87 Ex aduerso autem hæres, qui sponte adire contempsit, & coactus adiit, efficitur indignus aliquid capere ex voluntate defuncti, de illius bonis, quoniam suprema defuncti preces destituit, d. l. si patroni, §. qui fideicommissariam. ff. eo. ac ideo generaliter amittit lucra omnia, quæ habiturus non erat si hereditatem non adisset, sic pro regula legitur in l. ita tamen, §. qui suspectam. ff. eo. quia coacta aditio, quod ad eum, qui defuncti preces destituerat, haberetur pro non aditione, etiam legitimam iure nature debitam. l. si postulante, ubi Casr. ff. ad Trebell. ac idcirco si solus erat institutus, & substitutus pupillari eui pupillo, quia eo repudiante pupillaris euauisset, nec ex ea potuisset succedere, l. 2. §. adeo, ff. de uulga. d. l. apud Iulianum, §. idem Iulianus, ff. eo. ideo coactus adiens, ex pupillari non succederet ad sui commodum, nam restitueret fideicommissario, d. §. qui suspectam. secus si cohæredes habuisset, qui hereditatem adisset, nam per illius aditionem tabule pupillares confirmarentur, ac ideo ex pupillari sibi succederet, ut clare præsupponit tex. illi & notantur Bar. Alex. & alii in d. l. ita tamen. §. à patre, per illum textum. Item substitutus pupillo, cum ea adiectione, quisquis mihi heres erit, quia effectuale requirit aditionem, l. qui liberis. §. hæc uerba, ff. de uulga. coactus non capiet ex ea sic ordinata, d. §. qui suspecti. Itē amittit quartam Trebellianicam, quia nec hanc repudiata hereditate habiturus erat, d. l. quia poterat. Item & perceptiones omnes amittit, d. l. ita tamen. §. si perceptis, nec non & restitutiones ex fideicommissum à cohærede, d. §. qui fideicommissariam. nec reacquirat, quia peniteat si repudiasset, casus est in l. nam quod §. qui compulsus ff. eo. fallit in hærede conditionaliter instituto per fideicommissum grauato, compulsio de facto adire, uel etiam in herede pure instituto, & conditionaliter per fideicommissum grauato, interim à fideicommissario adire

compulsio, nam post conditionis aduentum penitere potest, ac sponte adire, & lucra sibi seruire, uti est casus in d. §. qui fideicommissariam, prope finē, & ibidem Alex. sub nu. 7. alias tradidit limitationes, non tamen amittit, quæ implenda conditionis causa non de bonis testatoris habuit, l. qui hæredi. §. i. ff. de condit. & demon.

- 88 Quæ autem lucra habiturus erat, etiam non adita per eum hereditate, non amittit, ueluti legata sibi relicta sub conditione, si hæres non esset, dato sibi cohærede, in demnis enim seruari debet, & legatum illud à fideicommissario prestandum est, casus est in d. l. apud Iulianum, in principio. Itē lucra omnia, quæ ad eorum confirmationem non desiderant hereditatis aditionem, firma manent, ueluti donata inter uiuos, donata causa mortis, donata inter coniuges, donata à patre in filium, gloss. in l. filia. C. familiaris. Bart. in l. in mortis, in fine, ff. de donat. cau. mor. Bart. & Bald. in l. prima ff. de donat. inter uiuum, Bar. in l. sequens questio. ff. de leg. 2. Alex. post alios in l. 2. ff. de leg. 1. l. in l. eam quam. colum. undecima, in §. & 9. casu. C. de fideicommissis.

- 89 Effectus autem aditionis compulsoriæ hi sunt, nam testamentum confirmatur, consequenter fideicommissum uniuersale, ac cetera omnia in testamento disposita constabuntur, dicta lege, nam quod, §. si quis compulsus. Cum enim semel hereditas adita est, omnis defuncti voluntas, rata constituitur, inquit text. in d. l. si patroni. §. qui fideicommissariam. Item per aditionem heres efficitur. d. l. apud Iulianum, in principio, quia voluntas, quamuis coacta, uoluntas est, ac ideo rerum hereditarium dominium in eum transit, & ab eo per subsequentem restitutionem transfertur in fideicommissarium. Casus est in dicta lege, ita tamen, §. primo, ubi Doctores notantur, post coactionem, & aditionem, adhuc necessariam esse restitutionem, ac ideo fructus, & omnes utilitates ex rebus fideicommissariis perceptos, & perceptas, ante moram restitutionis hæres facit suos, perinde ac si sponte adisset, casus est in d. l. ita tamen, §. i. & hoc operatur vis dominij & possessionis, interim penes heredem existentis, & negligentia fideicommissarij in non petendo, pro ut etiam cum hæres sponte adiit, ad mulierem, §. si hæ-

M. Antonij Peregrini

res, ff. eo. non tamen à creditoribus conueniri potest, quia id onus est, & prætor, quem coegit, tuetur, glos. in l. cum hæreditas ex Trebelliano, ff. eo. tex. in l. terminis in l. si postulante, ff. eo. quem aduerit Paul. Ca. sub nu. 3. de qua tamen materia dicam infra in Art. 4. in princ. & dixi supra, nu. 86.

Cum autem nullus est, qui cogi possit
 90 adire & restituere hæreditatem, soluitur, ac inualidū redditur fideicommissum, d. l. ille à quo, §. si de testamento, & d. l. eam quam, cum alijs adductis supra, numero 14. Nec sustinetur, quia hæreditas sit iacens, cui dari possit curator, & compelli hæreditatem adire, nam hæreditas iacens non sustinet vires hæredis, sed defuncti. l. hæres, & hæreditas, ff. de vscup. constat autem testatorem proprijs legatis, & fideicommissis non obligari, ff. de hæred. instit. l. non minus, §. fin. & ff. de leg. 1. l. legatum, §. alienus, & sic pulchrè notauit Bald. in d. l. eam quam, sub numero quinto.

Nisi aliquis subesset specialis casus, in quo fideicommissum vniuersale deberetur, non adita hereditas, per hæres testamentarios, aut legitimos, sic Bar. in d. l. eam quā, ante nu. 5. ubi nonnullos enumerat. primus est, cum hæres recusat adire hæreditatem, propter hoc, quia sibi fuerit prohibita Falcidia, nam locus aperitur fideicommissarijs, legatarijs, & personis numeratis in §. si verò expressim, in Auth. de hæred. & Falcid. sequitur Ias. ibi, col. 9. ubi concordantes adducit, & idem quod de hærede Falcidio dicitur, dicendum quoque videretur in hærede Trebellianico, arguendo de Falcidia ad Trebellianicam, quo argumento utitur tex. in l. Marcellus, §. quod autem, ff. eo.

Sed tamen casus iste non est proportionabilis ad Trebellianicam, nam Falcidius si adire recusat non potest à legatarijs, & fideicommissarijs particularibus compelli adire, dixi supra, nu. 48. ideo prohibita Falcidia, & concessa à lege noua, eius prohibitionem, quam iure Digestorum prohiberi minime concessum erat, l. Scius, & Augerius, ff. ad leg. Falcid. oportuit nouam superinducere prouisionem ad legatariorum commodum, ne alioquin destituito hærede à modo legis Falcidia, nolente eo adire, legata pereant, & sic legatariorum fauore extra ordinem, eo casu, consultum fuit: diuersum est in fideicommissario vniuersali, nam hic hæredem nolentem adire ob Trebellianicæ

prohibitionem compellere potest, vt adeat, & si non fecit, sibi imputandum est, ac ideo eo non cogente, & defuncto hærede, cessante transmissione, periret fideicommissum, sic Iacob. de Beluif. in §. hinc nobis, in Auth. de hæred. & Falcid. sequitur Bar. in l. filium quem habentem, nu. 41. C. famil. ercif. Roman. in d. authen. similiter, in 21. speciali, Ias. dicto loco, Ripa in l. nemo potest, num. 46. ff. de leg. 1. Crot. num. 33. Tex. tamen in d. §. si verò expressim, fouet etiam fideicommissarios vniuersales, dum refert se ad decisionem superiorem, in §. si quis verò nō implens, ideoque fortè dici posset, accedente expressa prohibitionem concessum esse fideicommissario vniuersali, cum ob id hæres declarat se nolle in hæreditate immiscere, recta via omisso circuitu coactionis, hæreditatem ipsam adire.

Alius casus est in eo, cui libertatis causa bona adiiciuntur, de quo Instit. eo. tit. & in l. 2. & ll. seq. ff. de fideicommiss. lib. & in l. fin. C. eo. sed hic non pertinet ad fideicommissarias hæreditates.

Tertius casus est in relictis ad pias causas, de quo supra dixi, nu. 33.

Quartus est etiam casus in testamentis militum, de quo dixi, supra num. 36. Et hic casus commode congruere potest fideicommissario, qui aliquo casu non coegerit hæredem adire, & qui interim decesserit hæreditate non transmissa, & sic præcise casum istū euenisse legitur in l. Antoninus, ff. de fideicom. liber. & in l. neque enim, §. fin. ff. de test. mil. Et nota quod in testamento militis fideicommissaria substitutio directatur, nam tacitam vulgarem continet, prout expressa pupillaris, Bar. Bal. & Ang. in d. l. neque enim, §. fin. idem Bar. in l. 1. num. 32. ff. de vulg. & sequuntur communiter Doctores, Soc. ibi, sub nu. 32. Ias. nu. 57. Ripa, nu. 162. & consulendo Alex. cons. 1. col. 4. in 1. & 188. nu. 5. in 2.

Et idem quoque dici posset in fideicommissis vniuersalibus relictis ad pias causas arguendo à testamentis militum ad causas pias, ueluti argumentatur Din. in l. Lucius, ff. de testam. mil. Tiraq. post plures, de priuileg. piae causæ, in 6. priuileg. Nam relictæ ad pias causas non subsunt solemnitatibus iuris positui, sed tantum iuris diuini, naturalis, & gentium, Bar. Bal. Fulgos. Sal. Ias. & alii in l. 1. C. de sacrosan. Eccle. Cardin. & Abb. in cap. cum esses, ext. de testam. Alex. cons.

conf. 210. in 2. Tiraq. in priuileg. 164. sed contra, ut requiratur aditio hereditatis, tenent relati supra, nu. 34.

- 94 Restat, ut videamus, quid si hereditas soluendo non fit, utrum locus sit Trebelliano, tam ante, quam post aditam, & uidetur, quod non, per textum in l. successores. C. ad leg. Falcid. & in l. si uniuersæ. C. de legat. sed contra est casus expressus in l. si hæres ab eo. ff. ad Trebell. ubi distinguitur inter legatarios, & fideicommissarios particulares, & inter uniuersales, ut primo casu legata, & fideicommissa non ualeant: quia hi non sustinent uices heredis: secundo uero casu, locus sit Trebelliano, quamuis hereditas soluendo non fit, quia fideicommissarius uice heredis fungitur: hereditas autem, etiam si ne ullo corpore, iuris habet intellectum, l. hereditas. ff. de per. hered. unde rectè dicimus, quòd sicut se habet aditio hereditatis in hærede, sic se habet restitutio hereditatis in fideicommissario, uti dixi supra, nu. 50. & sic in specie decidunt, Din. & Bartol. nu. 8. in l. r. ff. de leg. 1. & sequitur communiter Doctores, Ruin. & Tornell. num. 64. ubi dicunt, quòd fideicommissum uniuersale nunquã excedit uires hereditarias. quo circa ad textum in dictis iuribus contra adductis, responde quòd procedant in particularibus relictis. Itẽ in uniuersalibus, quãdo hæres solemniter consumpsit totam hereditatẽ in solutione gr̃is alieni, Bal. in d. l. successores. Vel & tertio, cum hæres pro suis creditis totam occupat hereditatem, nam sua interest non restituere, sic intellexerunt Bar. & Paul. in l. 2. C. ad Trebell.

De Trebellianica, & Falcidia.

S Y M M A R I U M.

- 1 Trebellianica tractatus plura h̃et capita.
- 2 Trebellianica quid sit.
- 3 Trebellianica semper est quarta portionis per fideicommissum uniuersale restituenda.
- 4 Trebellianicam detrahit, qui quoumodo uniuersalis successor est in hereditate, per fideicommissum uniuersale grauatus, titulum heredis habens, siue ex sua, siue ex persona alterius.
- 5 Qui uero titulum heredis non habet, quãuis in hereditate successerit, ueluti fideicommissarius uniuersalis, legatarius hereditatis: Hi quartã Trebellianã nõ detrahunt.

q

- 6 Fideicommissarius uniuersalis, non detrahit falcidiam, uel Trebellianicam nisi in eis rebus ibidem expressis, in quibus falcidia locus est.
- 7 Trebellianicam non detrahit hæres ex re certa institutus, dato cohærede uniuersali qui hereditatem adiuit.
- 8 Hæres ex re certa institutus, dato cohærede uniuersali aduente hereditatẽ, grauatus in eare non detrahit nec Trebellianicam nec falcidia.
- 9 Quia in omnibus, aduente cohærede, loco legatarij habetur, ac ideo de sic particulariter relictis detrahitur falcidia.
- 10 Ideo creditoribus hereditarijs non tenetur pro ut nec legatarius.
- 11 Hæres institutus in quota bonorũ existente cohærede in hereditate, grauatus restituere non restituit ex Trebelliano.
- 12 Trebellianica deducitur a substitutis per fideicommissum uniuersale tantum non ab alijs substitutis.
- 13 Itẽ a legatarijs uniuersalibus hereditatis.
- 14 Falcidia autem deducitur de relictis particularibus.
- 15 Trebellianica nomen iure Canonico inuentum fuit.
- 16 Falcidia appellatione largo modo continetur Trebellianica.
- 17 Trebellianica appellatione non ænit falcidia.
- 18 Trebellianica nõ deducitur ab hærede, qui non ex testamento, sed ex pacto restituere promissit.
- 19 Nec quoque eam debuit fiduciarius hæres. & quis is sit.
Fiduciarius hæres quis sit: & hic non detrahit Trebellianicam.
- 20 Nec is, qui nõ uti hæres, sed uti comodum ex hereditate sentiens rogatus fuit restituere.
- 21 Trebellianica est quarta hereditatis, que restituitur, siue hæres sit in tota, siue in quota.
- 22 Hæres falcidius, ac ẽ Trebellianicus titulum heredis habet in quarta, quam detrahit.
- 23 Hereditas etiam siue ullo corpore rerum iuris habet intellectum.
- 24 Hæres nudum nomen, etiam absque corporibus hereditarijs iure sape operatur.
- 25 Trebellianica debita est tempore restitutionis fideicommissi & non ante.
Hæres per fideicommissum conditionale grauatus ante fideicommissi casum, an citatis fideicommissarijs si filius sit possit deducere cre-

M. Ant. Peregrini. D dita

M. Antonij Peregrini

- disa sua, legisimā et Trebellianicā. n. 23.
- 26 Trebellianica quibus in rebus deducatur.
- 27 Et potest testator iubere, ut deducatur in mobilibus.
- 28 Trebellianica in deductione qua imputanda sint, & que in falcidia.
- 29 Imputatur plura in Trebellianicam quam in falcidiam.
Trebellianica plura admittit imputanda, quam Falcidia.
- 30 Habita ex contractu inter viuos non imputantur in falcidiam, aut Trebellianicam.
- 31 Etiam si testator iussisset: nisi contractus pro sui natura esset reuocabilis.
- 32 Trebellianica non intelligitur prohibita, si testator iusserit in eam imputari, qua heres imputare non tenetur.
- 33 I. si debitor. ff. ad leg. falcid. declaratur.
- 34 Datum inter viuos, eo actō, ut imputetur in quartam, imputabitur.
- 35 Idem est si simpliciter datum fuerit: Quid autem in datis donationis causa.
- 36 Imputatur in virāq; quartam, qua iure testamenti capiuntur, sic iubente testatore.
- 37 Itē omnia qua iure institutionis capiuntur.
- 38 Praelegata pro parte iure institutionis imputantur heredi in virāque quartam.
L. in quartam ff. ad leg. falcid. declaratur.
- 39 L. Titia ff. ad leg. falcid. declaratur.
- 40 Praelegata in totum imputatur heredi, cum agitur de detrahenda falcidia, vel Trebellianica aduersus eum, a quo praelegatum pro parte capitur.
- 41 Mutuae praestationes hincinde cōpensantur.
- 42 Accepta a legatarijs & fideicommissarijs non in figura conditionis, computantur in Trebellianicam, & in falcidiam, & amplius in vnam, quam in altam.
- 43 Conditionis implēde causa data, an computentur in falcidiam, & Trebellianicam, & an in legitimam.
- 44 Legitima non sibi imputat, quae aliunde filius habuit nō ex bonis paternis, quamvis ex patris ordinatione, & implēde conditionis causa data.
- 45 Haec tamen in Trebellianicam imputantur iuxta communem intentionem.
- 46 Trebellianica non sibi imputat, quae heres capit ex testatoris iudicio post fideicommissum restitutum.
- 47 Imputantur omnia in detractionibus quae in fideicommissi restitutione cadunt: negatīe autem non procedit argumentum.
- 48 Imputantur, quae effectualiter heres resit-
- net: non quae alij restitutus est.
- 49 Legitima imputatur in falcidiam et Trebellianicam, pure debitas.
- Filius fideicommissio vniuersali grauatus pure, vnam tantum quartam detrahit.
- 50 Vel legitimam, vel Trebellianicam, prout sibi utilius est.
- Trebellianicam deducere quandoque utilius est quam legitimam.
- 51 Sub conditione vero grauatus, virāq; detrahit: de iure Can. & de consuetudine: imo et inspectis regulis, et legibus iuris civilis.
- 52 Filius pure per fideicommissum censetur grauatus ad impediendum detractionem duarum quartarum, quando eodem tempore defertur hereditas, & cedit dies fideicommissi.
- 53 Ascendentes nō detrahunt virāq; quartā.
- 54 Descendentes omnes virāque quartam. Sed in Trebellianicam imputant fructus, exceptis filijs primi gradus.
- 55 Falcidiam vltra legitimam detrahunt filij primi gradus de legatis conditionalibus.
- 56 Filij pro numero eorū detrahūt semissem pro legitima, detrahūt et Trebellianicā. Trebellianicam de fideicommissio paterno conditionalis detrahunt filij, quamvis pro legitima semissem capiant.
- 57 Trebellianicam compensant filij in legitimā si pater hoc iusserit.
- 58 Trebellianica confunditur cum vero filij credito si testator sic iusserit.
- Filius in re propria grauatus compescat grauenam illud cum Trebellianica.
- 59 Trebellianica ex lege cessat, quando heres egis, ut fideicommissum interire daret.
- 60 Trebellianica non detrahitur de fideicommissis militaribus.
- Milites quando in testando utantur priuilegijs militaribus.
- 61 Militum priuilegia, an iure nouo, quō ad falcidiam, & Trebellianicam sublata sint.
- 62 Falcidia non detrahitur de relictis ad pias causas.
- 63 Trebellianica non detrahitur de relictis in causas pias.
- Et quae sit, quo ad hoc causa pia.
- 64 Etiam si mediante alio successura sit.
- 65 Secus si incertū sit, an pia cā successura sit.
- 66 Eueniente tamen casu fideicommissi, quod de tractu interim fuit: an sit restituendum, quaestio est.
- 67 L. mita, quando fideicommissum relictū est uni pro parte in causa pia, et pro parte nō.

L. mita

- 68 *Limita secundo, cum fideicommissum fuisset relin-
ctum in opus pium pro quo dotrans sufficeret.
nam quadrans per heredem retineri posset.*
- 69 *Limita tertio, cum pia causa heres instituta
grauata esset versus piam causam.*
- 70 *Privilegiatus in specie de qua agitur utitur pri-
uilegio suo aduersus priuilegiatum in genere.*
- 71 *Trebellianica detrahatur de fideicommissis
suo relicto proprio filio testatoris.*
- 72 *Trebellianica cessat ubi heres priuatur ha-
reditate, quia neglexit adimplere disposita
a testatore.*
- 73 *Trebellianica an amittatur ob non confe-
sionem inuentarii, pro ut falcidia, negati-
ue determinatur. an. 72.*
- 74 *Heres per fideicommissum vniuersale gra-
uatus tenetur reddere rationem fideicommis-
sario substituto, & inuentarium conficere.*
- 75 *Non tamen inuentarium solemne, de quo in l.
fi. c. de iure delib. sed bonorum descriptionem.*
- 76 *S. Hinc nobis, in Auth. de hered. & falcid.
declaratur.*
- 77 *Fideicommissum vniuersale nunquam egre-
ditur vires hereditatis.*
- 78 *Heres Trebellianicus, ac heres falcidianus,
in pluribus conueniunt, et in multis differunt.*
- 79 *Heres tenetur conficere inuentarium peren-
te fideicommissario, nedum primo sed et ul-
terioris gradus fideicommissario.*
- 80 *Cuius autem expensis, ponitur ibi.*
- 80 *Heres in inuentario dolose omittens descri-
bere res aliquas, an cadat a beneficio fal-
cidia & Trebellianica.*
- 81 *Fisco non opponente non potest alius de iure
fisci excipere.*
- 82 *Heres subtrahens rem aliquam heredita-
riam, an in totum cadat a beneficio inuentarii.*
- 83 *Pena priuationis iuris sui locum non habet
nisi in casibus in iure expressis.*
- 84 *Trebellianica iure veteri prohiberi non po-
terat.*
- 85 *Iure nouo prohiberi potest.*
- 86 *Trebellianica iure nouo, an detrahatur con-
tra voluntatem defuncti.*
- 87 *Trebellianica ut videtur prohibita, an ne-
cessaria sit expressa prohibitio.*
- 88 *Trebellianica videtur prohibita cum te-
stator iubet omnia bona restituere.*
- 89 *Expressum cum aliquid fieri lex requirit,
non sufficiunt verba generalia.*
- 90 *Integrum, non admissis aliquam diminutionem.*
- 91 *Trebellianica de rebus alienari prohibitis
an detrahatur.*
- 92 *Expressum dicitur, quod ex vi & natura
verborum continetur.*
- 92 *Heres cui in penam auferitur hereditas,
an Trebellianica detrahatur.*
- 93 *Prohibitio de non alienando non impedit Tre-
bellianicam detrahi in casibus, in quibus
Trebellianica prohiberi nequit.*
- 94 *Pleno iure, verba hac non significant prohi-
bitionem Trebellianicam.*
- 95 *Plenum dicitur, cui nihil potest addi, vel
minui.*
- 96 *Liberum & plenum, aequipollentia sunt.*
- 96 *Pleno iure, verba hac varios habent signifi-
catus, pro subiecta materia.*
- 97 *Trebellianica, an ob clausulam, omni melio-
ri modo, videatur prohibita.*
- 98 *Item ex eo, quia directo quis sit substitutus.*
- 99 *Item quia fideicommissarius iussus fuerit
non molestare heredem.*
- 100 *Item quia dictum fuerit, quod bona sine
aliquo onere perueniant.*
- 101 *Vel quia iussisset restituere hereditatem cer-
tis rebus retentis, quibus noluit heredem
esse contentum.*
- 102 *Vel quia heredem aliquo casu hereditate pri-
uasset, ita ut haberetur pro non instituto.*
- 103 *Vel quia aliquem instituisset usufructua-
rium in vita sua tantum, & post eius
mortem alium instituisset heredem.*
- 104 *Trebellianica ut detrahatur, oportet here-
dem fuisse rogatum uti heredem restituere.*
- 105 *Quid si iussisset Trebellianicam in legiti-
mam imputari.*
- 106 *Aut grauauerit heredem in re propria vel
in suo vero credito.*
- 107 *Trebellianica, an possit prohiberi filijs pri-
mi gradus.*
- 108 *Filij primi gradus, an Trebellianica prohi-
beri possint.*
- 108 *Liubemus. C. ad Trebellian. non est correctio.
Pulchre declaratur lex illa.*
- 109 *Falcidia an possit prohiberi filijs primi gra-
dus.*
- 110 *Privilegio filiorum primi gradus in corpore
iuris clauso non derogatur per legem generaliam.*
- 111 *Modis omnibus, quae sit huius clausule uirtus.*
- 112 *Fructus non imputantur filijs in quarta Tre-
bellianica et quando detrahunt duas quartas,
ac etiam quando restituunt extraneis.*
- 113 *Trebellianica potest prohiberi filijs primi
gradus de portione fratris pupilli, cui per
pupillarem successit.*
- 114 *Filij non imputant fructus in quarta Tre-
bellianica, etiam quando extraneis restituunt.*
- 115 *Filij legitimati per rescriptum detrahunt*

M. Antonij Peregrini

duas quartas, nec fructus in Trebellianicam imputant.

- 116 *Naturales non detrahant duas quartas.*
- 117 *Nepotes detrahunt duas quartas, sed in Trebellianicam fructus computant.*
- 118 *Approbatio filij de testamento paterno per simplicem aditionem hereditatis, non facit, ut Trebellianica prohibitioni assensuerit.*
- 119 *Diuersum est in expressa approbatione, cō currente prohibitionē in testamēto patris.*
- 120 *Approbatio de testamento non impedit detractionem Trebellianicæ, quæ nō reperitur in testamento prohibita.*
- 121 *Trebellianica an possit valide in codicillis prohiberi.*
- 122 *Trebellianica prohibita uni non videtur prohibita alteri.*
- 123 *Trebellianicam prout Falcidiam heres remittere potest.*
- 124 *Et remissa videbitur, facta restitutione fideicommissi sine deductione Trebellianicæ.*
- 125 *Et remitti potest in fraudem & damnum creditorum.*
- 126 *Trebellianica, & Falcidia, minuunt reliqua volente herede, & non aliter.*
- 127 *Herēs ante casum fideicommissi, an possit restituere hereditatem fideicommissario, cum fructibus in creditorū prauudiciū.*
- 128 *Legitima detractionem an filius remittere possit in prauudiciū suorum creditorū. Fideicommissum vniuersale includit etiā portionem, quæ iure legitima deducitur.*
- 129 *Legitima commutabiliter debetur, non incommutabiliter.*
- 130 *Legitima an contineatur sub vniuersali bonorum filij hypothea.*
- 131 *Legitima differt a Falcidia & Trebellianica, quò ad filij creditores.*
- 132 *Legitima non includitur in fideicommissio vniuersali filio iniuncto.*
- 133 *Filius ante deductionem certarum rerum, non habet dominium, & possessionem ex causa legitima.*

Articulus Tertius.

1 **H**AERES per fideicommissum vniuersale grauatus, ex Pegasiiani auctoritate, attributa Trebelliano, detrahere potest quartam, quam uulgo Trebellianicam appellamus, & est secundus principalis Tre-

belliani effectus, uti dixi in superiore Articulo, per tex. in §. sed quia heredes, Insti. de fideicom. hered. circa quam materiam, quæ frequentissima est, de his videre expedir, primo quid sit quarta ista. Secundo, quis detrahat, & a quo. Tertio, quanta sit. Quarto, quo tpe detrahatur. Quinto, quæ in eâ imputentur. Sexto, quibus in casibus cesset.

2 Circa primum, auctores dicunt, Trebellianicam esse quartam eius, quod per fideicommissum vniuersale restituitur, sic Andr. Sicul. conf. 58. lib. 3. sequitur Dec. consilio 236. nu. 12. Gabriel. conf. 93. num. 8. Cephal. conf. 189. num. 29. & ultra hos Paris. conf. 25. num. 3. in 2. Hæc descriptio patitur nonnullas difficultates. primo enim perpetua non est, quia quandoq; sit restitutus, tamen nihil detrahatur, ueluti cum heres in vniuersum institutus rogatur restituere trientem, semissem, aut dodrantem: nam cum quadrantem habeat, nihil deducit, uel cum rogatur restituere, deducta re aliqua, quæ eius quadrantem impleat, §. si quis una, & §. nihil interest, Insti. eo. quare suppleendum est, ut sit quarta hereditaris, ex qua heres institutus, rogatus fuit restituere simpliciter absque ulla deductione.

3 Secundo obijcit, nam si heres rogatus sit fideicommissum vniuersali, & fideicommissis, ac legatis particularibus, detrahit de vniuersali, & de particularibus, unam quartam, & particularia relicta contribunt, uti est casus in l. qui 400. in l. Marcellus, in principio, & in §. idem Pomponius, ff. eo. & latissime dixi in Articulo sequente. igitur perpetuum non est, ut sit quarta eius, quod per fideicommissum restituitur. Solutio. Immo Trebellianica semper est quarta portionis per fideicommissum restituendæ, nam quarta, quæ detrahatur ex legatis particularibus, relictis, eodem tempore, cum fideicommissum vniuersali Falcidia est, & Falcidiæ naturam habet, Bar. & posteriores, in d. §. idem Pomponius, & dixi in eod. Articulo. Quare cõis descriptio uera est, pro qua adduco tex. in leg. liberto, §. filium, ff. de ann. leg.

4 Quò ad secundum, Trebellianicam detrahit heres grauatus per fideicommissum vniuersale, d. §. sed quia, & est indubitatum, ut Ias. inquit in Rubr. ff. eo. numero tertio, ideo prohibitio, uel permissio Trebellianicæ, indicium est fideicommissi, Cast. consil. 343. columna prima, in primo, Guido Pap. q. 531. ad finem, Menoch. consil. 424. nu. 16.

& 434.

& 434. numero tertio, & quod dicitur de hærede, idem est in bonorum possessore, l. prima, §. bonorum, ff. eo. quia est loco hæredis, §. quos autem, Instit. de bon. posses. & in eo, qui quocumque vniuersalis successor est, ex testamento, aut abintestato, per vniuersale fideicommissum grauatus, d. l. 1. §. de illo, & l. filiusfamilias, ff. ad leg. Falcid. & idem quoque est in eo, qui ex persona hæredis instituti, factus fuit hæres, puta pater per filium, dominus per seruum, monasterium per monachum, l. cum filiofamilias, ff. de leg. 1. vbi plenissime notatur. item hæres heredis in quem transmittitur hæreditas grauata, nam & in eum transferitur ius deducendi quartas defuncto competentes, l. quamquam, C. ad leg. Falc. vbi Bar. Bal. Sal. Paul. Corn. & alij. Dec. conf. 81. in prin. Paris. conf. 25. nu. 29. lib. 2. & conf. 1. nu. 8. lib. 3. Port. Imo. conf. 9. nu. 7. Burlat. conf. 19. nu. 37. in 1. Fiscus, qui ab indigno abstulit hereditatem grauata, aut per publicationem bonorum in condemnati iuribus successit, nam & ipse de fideicommissis quartas detrahit ex iure confiscati, Bald. conf. 8. in 4. Natta conf. 528. col. pen. Clar. lib. 5. §. fin. q. 78. num. 8. Roland. conf. 31. nu. 33. in 1. Menoch. conf. 77. col. vlt. dixi in tract. de iure fis. in tit. de public. bonor. nu. 79.

Qui autem titulum hæredis non habet, quamuis ex alio titulo in vniuersitate successerit, veluti legatarius hæreditatis, totius, vel partis: Fideicommissarius vniuersalis, hi si rogati sint restituere hereditatem, non detrahunt à sublegatarijs, & subfideicommissarijs, quartam Trebellianicam, quia non vti hæredes rogati sunt, casus est in l. 1. §. inde Neratius, in l. cogi, §. Merianus, in l. mulier, §. si, & in l. ex asse, ff. eo. & sic per ea iura Romana, tradidit Celsus, 206. nu. 2. Crau. conf. 131. nu. 11. & idem est in Falcidia, nam legatarius à sublegatario Falcidiam non detrahit, l. lex Falcidia, §. nunquam, ff. ad leg. Falcid. ratio est, quia licet primi, legatarius, aut fideicommissarius, rem capere nolint, aut non possint, non tamen percuti relictæ ab eis, nam remanent penes hæredem grauatum, cum onere restituendi sequentibus, vbi est casus in l. Celsus, in principio, in l. si alienus, in l. eum pater, §. cum pater, ff. de leg. 2. in l. si ab eo, ff. de usufr. leg. & in l. unica, §. pro secundo, C. de cad. toll. & plenissime scripsi in Artic. 15. numero 22. & in fideicommissario, etiam quod sit de filijs, vt à subfideicom-

missario quartam non detrahat, signanter scriptis Cephal. conf. 563. num. 39. Onded. conf. 59. numero 44. & nec à legatarijs, vel fideicommissarijs particularibus, Rom. con filio 239. in fine, & in donatorio causa mortis per fideicommissum grauato, Alex. conf. 247. in fine, lib. 6.

Sunt tamen nonnulli casus, in quibus fideicommissarius vniuersalis quartam detrahit, videlicet, cum hæres in eius gratiam quartam non detraxit, d. l. 1. §. inde Neratius, quod in dubio præsumerem, cum restituisset filio, aut sibi coniuncto, non leui amicitia, alijs secus, vt ibi per gloss. & Doctores, vel etiam cum hæres compulsus adiuit, nam perdit beneficium quartæ, & eo casu, illam detrahit fideicommissarius, d. l. qui 400. & d. l. Marcellus, & l. si patroni, §. qui fideicommissariam, ff. eo. non tamen detrahit à suo confideicommissario, l. cogi, §. Merianus, & l. ex asse, ff. eo. pariter nec à subfideicommissario sibi substituto, d. l. si patroni, §. qui fideicommissariam, nec de legatis ab ipso nominatim relictis, l. 1. §. si is qui 400. & §. fin. ff. eo. detrahit itaque de legatis relictis ab hærede coacto adire, aut simpliciter relictis. Casus est in d. l. qui 400. & in d. l. Marcellus, & in d. l. §. qui fideicommissariam, vbi Bar. & alij sic notarunt, & in l. facta, §. si cum suspecta, ff. eod. & declarauit Bart. in sua distinctione, in dicta lege prima, §. denique, & hoc casu, quarta, quam detrahit fideicommissarius de legatis, non est proprie Trebellianica, sed Falcidia, & in omnibus Falcidie naturam seruat, uti idem Bar. aduertit in d. §. Pomponius, in fine.

Quare autem fideicommissarius à confideicommissario vniuersali, aut à subfideicommissario similiter vniuersali quartam non detrahat, crederem eam esse rationem, quia & isti ius cogendi habebant, veluti latè exposui in Articulo antecedente, sub numero 83. legatarij autem iure cogendi carent, ac idcirco ex facto fideicommissarij cogentis immediatum assequitur beneficium confirmationis legatorum.

Hinc consequitur, ut ex re certa institutus, rogatusque restituere, quia dato cohære de vniuersali, eo tamen aduente, loco legatarij est, quartam non detrahit Trebellianicam, quia tunc hæredis vniuersalis nomen non habet, ad plene notata in l. quoties, C. de hæred. insti. & in l. ex facto, ff. eod. & sic præcisè notauit Ias. in d. l. quoties, num. 3.

D 3 Idem

Idem Iaf. in l. filium quem habentem, num. 10. C. famil. ercisc. post Bal. nu. 33. & sic expresse voluit glos. in l. quoties, C. famil. ercisc. Abb. in c. Raynuitius, num. 27. ex. de testam. & consuluit idem Bald. Conf. 46. in 2. vbi in filiis, & idē Bald. conf. 22. 1. in 5. Raph. Cam. conf. 133. filius à patre, & Raph. Fulgosi. conf. 6. 1. ad primum, Pau. Caf. cōf. 468. col. 2. vers. nec videtur, & conf. 341. nu. 2. & 3. in primo, Corn. conf. 40. nu. 7. in 3. Parif. conf. 17. nu. 25. & conf. 18. nu. 104. in 2. Socin. iun. in filio, conf. 122. in primo dubio, & 136. in princ. vol. 1. & conf. 49. num. 16. in 3. idem Parif. conf. 43. nu. 45. in 3. & licet Cur. iun. conf. 160. contra tenuerit, attamen falsa est eius assertio, quia sic institutus cohæredede adeunte, non habet exercitium actionum hereditariarum, actiue, aut passiue, ideoque in eo omnino cessat Trebelliani auctoritas, & sic ex pluribus contra Cur. communem defendit Aimo Crau. cōf. 13. 1. nu. 13. & 186. col. 1. & 2. sequitur Gabriell. conf. 16. num. 30. Cephal. conf. 153. nu. 64. Decian. conf. 18. num. 25. in 2. Menoch. conf. 40. 1. nu. 141. Biretta conf. 122. nu. 6. vbi declarat fideicommissum vniuersale esse, etiam in rebus particulariter legatis contentis in fideicommissio ipso.

8 Et eadem ratione, nec etiam Falcidiam detrahit, quia & hanc nullus detrahit, nisi hæres vniuersalis, d. l. lex Falcidia, §. nunquam, ff. ad leg. Falcid. Corn. conf. 40. col. 3. vol. 3. Crau. d. conf. 160. colum. 1. & vltra hos Alex. d. conf. 247. in fine, in 6.

9 Et adeo institutus ex re certa ad eū cohæredede vniuersali, loco legatarij habetur, vt disposita in legatarijs locum habeant in sic institutis, ac idcirco fideicommissum ordinatum in legatis, locum habet in institutionibus particularibus, Corn. conf. 87. in 2. Et sicut Falcidia detrahitur de legatis, sic & de particularibus institutionibus, Bal. conf. 46. in 2. Paul. Ca. in l. cogi, §. inde queritur, ff. ad Trebell. Corn. in conf. 87. in 2. & conf. 236. & idem Corn. in d. l. quoties, Aretin. conf. 12. in causā, in 3. dubio, quia tanquam legatarius videtur rogatus, Bald. conf. 121. proponitur, nu. 3. in 5. & idem Bal. cōf. 140. in 1. & vtroque loquitur in filio instituto ex re certa, dato cohæredede.

10 Et sicut legatarius à creditoribus conueniri nequit, nec per eos legata minuuntur, vbi hæreditas soluendo est, l. fin. C. de hæred. actio. l. æris alieni, C. de dona. sic quo-

que institutus ex re certa, Iaf. d. l. quoties, num. 4. latissime Socin. iun. conf. 45. in 1. teneatur tamen pro re sibi relicta defuncti factum præstare, Cur. iun. conf. 55. num. 11. nam & legatarius pro re legata loco hæredis est, l. in tempus, ff. de vlticap.

11 Eisdem rationibus inferitur, hæredem institutum in quota bonorum, tertias, aut quartas, dato alio cohæredede vniuersali illā ad eū re, grauatoque illam quotam restituere, nō posse ex ea quota, Trebellianicam, aut Falcidiam deducere, quia loco legatarij existimatur, Bar. in l. si quis seruum, §. si. ff. de leg. 2. colum. vlt. vers. sed quem. sic per hanc rationem decidunt, Bal. in l. filium quem habentem, nu. 33. Iaf. num. 10. Coraf. nu. 34. C. famil. ercisc. idem Iaf. in l. centurio, nu. 25. ff. de vulg. & in l. 1. §. denique, nu. 8. ff. ad Treb. Soc. iun. conf. 122. nu. 3. & nu. 7. lib. 1. cum alijs adductis à Ludou. Mol. de Hispan. primigen. lib. 1. c. 17. nu. 22.

12 A quo autem Trebellianica detrahitur, ex dictis in primo quæsto planè patet, scilicet à fideicommissario vniuersali, & de fideicommissio, quod vniuersale sit. Nam ab eo, qui directo substitutus sit, per vulgarem, per pupillarem, aut per directam militarem seu loci consuetudinariam, Trebellianicam non detrahi constat, quia non capiunt sic substituti hereditatem de manu alterius, ad hoc tex. in l. si quis ad declinandam, C. de episc. & cle. ubi sic notauit Pau. Ca. & idem Paul. in l. fin. num. 2. C. de sacrosan. eccles. Ertian. Accosta. in rep. C. si pater, de testam. in 6. par. 2. vers. absque deductione, num. 1. Lud. Mol. dicto loco, sub nu. 3. ubi plenè disputat, an de maioratibus, ad usum Hispanorum constitutis ad onus hæredis, vniuersalibus, aut particularibus, detrahi possit Trebellianica, aut Falcidia.

13 Trebellianica itaque detrahitur per heredem grauatum fideicommissio vniuersali, uel etiam legato vniuersali, de hereditate relicto, nempe legata vniuersalia exequata sunt fideicommissis vniuersalibus, Bar. & communiter ceteri, in l. 1. ff. de leg. 1. & in d. l. si quis seruum, §. fin. & ad hoc videtur consensus in l. mulier, §. fin. ff. ad Trebell. ubi latè Alex. post alios, & in specie notauit Ripa in l. in quartam, num. 4. ff. ad leg. Falcid. & est communis traditio, uti in specie admonuit Siluef. Aldobrand. in suis adnotation. Insti. de lege Falcid. super glos. in verbo, legare, Ricciard. Pistoriens. in §. sed non usque, Insti. de legat.

de legat. num. 53. Intellige etiam quod fideicommissa, & legata uniuersalia, ipso iure absque traditione heredis transferantur, in casibus relatis in Artic. præced. nisi alio respectu Trebellianica cessaret, glos. in uerbo, ipso iure, in l. pen. §. cum autem, C. ad Trebell. & sequuntur Doctores cõmuniter ibi, & ubique Molina d. loco nu. 10.

- 14 Derelictis autem particularibus, nõ Trebellianica, sed Falcidia detrahitur, toto tit. ff. & C. ad leg. Falcid. Socin. & Ias. in Rubr. ff. ad Trebellian. & pro casuum contingetia scripserunt Rub. Alex. conf. 72. in fine. Cephal. conf. 153. num. 61. & præter eos Pau. Cast. cõf. 459. in 2. ubi notabiliter uoluit, legato uxori usufructu omnium bonorum, heredem in proprietate institutum, iure Falcidie diminueri posse pro quarta relicto usufructu, sequitur Paul. Pic. in rep. §. Titia cum nuberet, nu. 82. & fuit traditio Bar. in l. uxori, ff. de usufr. leg. non tamen inhæreo. Nam Pic. ipse sub num. 65. dubitauit, sed hæc obiter dicta sint, cum autem quarta detrahitur, tam de uniuersali, quam etiam de legatis particularibus, tunc respectu legatorum, quarta Falcidia est, & de ea in omnibus, prout de Falcidia, censetur, Bar. in d. l. Marcellus, §. idem Pomponius, & sequitur communiter Doctores, tunc enim in quartæ detractione ad fauorem heredis concurrunt duæ leges, seu auctoritas duarum legum, scilicet Falcidie, & Senatusc. Trebelliani, ideo que uis utriusque seruatur, quod non inconuenire indicat tex. in l. Gallus, §. ille casus, ff. de lib. & posth. At ubi cum fideicommissio uniuersali committitur, & adiunguntur fideicommissa particularia, potest hæres de utrisque quartam eodem iure retinere, uti est casus in §. sed quia heredes, uers. ex singulis, Insti. de fideicom. hered. ibi eadem retentio, & sic post Cuman. determinauit Socin. in Rubr. ff. ad Trebel. Quare ex his non satis aduertisse constat D. Decian. d. conf. 18. nu. 23. in 2. quatenus dixit quartam detrahi tantum de fideicommissio uniuersali, non de particulari.

- 15 Sed contra prædicta facit, nã iura dicunt de fideicommissio uniuersali Falcidiam detrahi, casus est in l. cum filiofamilias, ff. de leg. 1. in l. filiusfamilias, & l. Titia, ff. ad leg. Falcid. & in l. qui 400. in l. Marcellus, in l. si patroni, §. qui fideicommissariam, ff. ad Trebell. & in l. iubemus, C. eod. & in pluribus alijs legib. Solutio, de iure ciuili nullibi fit

explicita mentio de quarta Trebellianica, sed de iure canonico, in c. Raynaldus, ex. de testamen. de iure autem ciuili appellatur quarta pars bonorum ex Trebelliano, ad l. 1. §. si hæres, ff. eo. cum autem huius quartæ detractione adinuente, & concessa fuerit ad exemplum legis Falcidie, d. §. sed quia hæres.

- 16 Iccirco Falcidia, in eis iuribus, longè & improprie accipitur pro quarta Trebellianica, & sic exposuit glos. in d. l. filiusfamilias, melius autem & apertius glos. in authen. unde si parēs, C. de inoff. test. ubi inquit, quod Falcidia quandoque accipitur proprie pro quarta iure institutionis debita heredi Falcidig, quandoque improprie pro Trebellianica debita heredi Trebellianico, aliquando improprie pro legitima debita iure nature, & sequuntur Bar. Bal. Sal. Fulg. Pau. & Ias. & idem Ias. post alios, in d. l. Marcellus, nu. 22. & 23. ff. eo.
- 17 Trebellianica autem appellatione, non reperitur iure cautum, ut Falcidia contineatur, sic Cephal. d. conf. 153. nu. 64. post Alex. in l. in ratione, §. quod uulgo, ff. ad leg. Falc. nu. 12. à simili facit, quod de adoptione, & arrogatione, dicitur in §. adoptio, Insti. de adoptionib. Vnde prohibita Falcidia uidebitur prohibita Trebellianica, sed non e contra, cuius tamen contrarium decidit Iason in d. l. Marcellus, in principio, nu. 45.
- 18 Sed iterum contra prædicta, uidentur casus plurium legum, in quibus hæres fuit grauatus, & tamen non detrahit quartam Trebellianicam, & primo tex. in l. quidam cum filium, ff. de hered. insti. Solutio: tex. ille non loquitur in hærede grauato per fideicommissum ex testamento, sed in eo, qui extra testamentum fidem suam interposuit, de restituendo hereditatem. hic enim non ex Trebelliano, sed ex pacto restituit, ac iccirco quartam Trebellianicam non detrahit, Bal. in rubr. C. de reuoc. his, que in fra. cred. ad finem Roman. in l. stipulatio ista, §. inter certam, ff. de uerb. obli. Alex. d. conf. 247. in primis uerbis, uol. 6. & in addition. ad Bar. in d. l. quidam cum filium, Cur. iun. conf. 15. col. 3. Crau. conf. 130. nu. 11. Decian. conf. 41. nu. 19. in 1. Ludou. Moli. dicto loco, nu. 19. & indifferenter sic omnes tenuere, & est casus in d. l. ubi Bar. signanter inquit, quod aut heres scriptus dedit fidem testatori, & fideicommissario, & tenebitur actione mandati: aut testatori tantum, & tenebitur actione

aut actione negotiorum gestorum, vel etiam poterit conueniri actione ex testamento, quia tacitam fidem interposuit de restituendo, per tex. in l. fin. C. de fideicom. & Barr. sequuntur Ang. & Imola, & precise consuluit Paul. Cast. cōf. 395. nu. 1. cauendum tamen esset in eo casu, heredi scripto, ne alioquin additione hereditatis implicet se ipsū in oneribus hereditarijs. indubitata autem est Bal. traditio, ubi restitutio ex pacto non fieret de hereditate, uel quota hereditaria, ad dicta supra, nu. 121. & infra.

19 Secundo obstat videntur tex. in l. Seius Saturninus, ff. ad Trebell. & in l. in fideicommissi. §. cū Pollidius, ff. de usufr. Solutio, iura illa loquuntur in herede fiduciario, est autem fiduciarius heres, qui non sui contemplatione, sed alterius gratia institutus, eidem restituere hereditatem, post diem certam, uel incertam, rogatus proponitur: hic enim nec fructus interim perceptos, suos facit, nec quartam detrahit, & ille fideicommissarius, quamuis ante diem decedat fideicommissum transmittit in suos heredes, casus est in dictis iuribus, & sic notauit Bal. in l. post mortem. C. de fideicom. nu. 7. & in d. rubr. C. de reuocand. his, nu. 14. idem Bal. & Angel. in d. §. cum Pollidius. ubi quod nec fructus, nec quartam retinet, Ange. Paul. & Alex. in d. lege, Seius Saturninus, gloss. Rom. Imo. Alex. & Ripa in l. in fideicommissaria. §. fin. ff. eo. nu. 8. Fiduciam autem habitam, & fiduciarium heredem designant causa, & uerba testamenti, uti Bal. colligit in d. §. cū Pollidius. hæc autem necessaria uidetur primū, quia fideicommissarius sit de liberis testatoris, scdm q̄ agatur de hereditate, non de particulari relicto. Tertium, q̄ heres scriptus sit amicus testatoris, de quo fiduciam habuerit. Quartum, q̄ conditio fideicommissarij præbuerit causam dilationis, quia impubes vel aliter male dispositus, sic clare deducitur ex illis iurib⁹, & sic notarūt Ang. Imola, Paul. & Alex. in d. l. Seius, in 1. col. His concurrentibus, heres scriptus potius uti custos & minister, quam uti heres, electus cēsetur, sicuti gloss. dixit in d. l. in fideicommissaria, §. si. & sequuntur communiter alij in d. l. Seius, quibus accedit elegans tex. in l. liberto, §. filium. ff. de ann. lega. & in l. cum ex filio. in princ. ff. de vulga. cum gloss. sed quamuis iura illa loquantur in descendentibus, & in testamento ascendens: idem quoque videtur in alio ualde à testatore dilecto, in

cuius gratiam hereditatis restitutio prolata uideri possit, per tex. in l. Lucius. §. heredum, ff. ad Trebell. & in l. cum ira, §. Pegasus, ff. de leg. 2. & ex facto de fiduciario herede consuluit Bertazo. cōf. s. & cons. seq. de eo, qui omisso filio sibi ualde dilecto, instituto fratre, rogauerat, ut moriente fratre intestato, bona ipsius testatoris ad filium suum peruenirent: nam ex his, & nonnullis alijs circumstantiis, fiduciam colligit. ego autem fiduciarius um heredem praticatum uidi, super testamento cuiusdam nobilis Patruini, qui relicta legitima filio suo dilapidatori rerum suarum instituit sibi duobus cōsanguineis, grauauerat eos, ut natis ex eo filio, filijs legitimis eisdem hereditatem restituerent: nam decusum fuit eos, uti fiduciariorum heredes, ac uti ministros hereditatis electos, totam restituere, nulla detracta Trebellianica, & recte: nam legum decisiones, ad ceteras causas, in quibus simile exemplū occurrit, proferendæ sunt, ut inquit tex. in l. apud Iulianum, in fine, ff. eo. tit.

20 Tertiō obstat uidetur tex. in l. cum filio familias, ff. de leg. 1. ubi pater, uel dominus rogati restituere hereditatem filio, uel seruo, heredibus institutis, cum sui iuris erunt, ex quorum persona hereditatis cōmodum perceperant, non detrahunt Trebellianicā, Secus autem si extraneo restituat. Solutio, cum extraneo restitunt, nil mirum, Trebellianicam detrahunt, quia etiam heredes instituti illam detraxissent, non igitur grauatur fideicommissarius extraneus, si eius conditio melior non fiat, ut inquit tex. in l. ex asse, ff. eo. cum uero restitunt heredibus ipsis scriptis, non detrahunt, non quidem ex persona ipsorum heredum, quia ex persona sua nemo sibi ipsi obligatur, ut inquit tex. ille, ac ideo heres sibi ipsi nō detrahit: non etiam, ut commodum sentientes, quia nemo ex hereditate commodum sentiens detrahit Trebellianicam, nisi sit heres scriptus, & uti heres rogatus, l. mulier. §. si. ff. eo. & sic pulchrè declarauit Bal. in l. iubeamus, nu. 13. & 14. C. eo. ubi aperit intellectum d. l. cum filio. ideoque si pater institutus fuisset heres, & rogatus filio restituere, Trebellianicus esset, & quartā deduceret: sic post glo. infert Bal. dicto loco, per tex. clarum in d. l. iubeamus, & sic quoque, ut oporteat, herede rogatū fuisse uti heredē, notauit Alcia. d. l. cū filios, nu. 3. Ceph. cōf. 148. nu. 14. & præter eos Roman. d. conf. 206. nu. 2.

Circa

21 Circa tertium, quanta sit Trebellianica, iam constat ex dictis supra in primo quaestio. nempe est quarta hereditatis, quam haeres per fideicommissum restituit, & si totam restituit, est quarta totius, si verò institutus sit in quota hereditaria, detrahit quartam de illa quota, casus est in d.l. liberto, §. filiū, ff. de ann. leg. & in §. nihil autem interest, & in §. quae autem diximus, Inst. de fideicommissis hered. & idem quoque est in quarta Falcidia, §. 1. & §. 2. Insti. de lege Falcid. & l. 1. in princ. ff. cod.

22 Ex quibus infertur, quod vterque haeres, Falcidius, & Trebellianicus, capit utramque quartam titulo, & iure hereditario, casus est in l. pater filiam, in princ. ff. ad leg. Falc. & ex tunc cum haeres est hereditatemque agnouit, factus est dominus pro indiuiso, quarta, sibi pro vno, vel alio iure spectatis.

23 Et licet quarta ista titulo institutionis habeantur, & quae semel est haeres, non possit amplius desinere esse haeres, l. & si sine, §. sed quod Papinianus, ff. de minor. attamen remitti possunt, ut infra dixi sub num. 114. nec propterea regula illa offenditur, quia haeres retinet titulum, & nomen heredis, quod etiam in solo iure, sine villo rerum corpore sustinetur, l. hereditas, ff. de pecit. haered. l. nihil aliud, ff. de verb. sign. Et in Falcidia absolutum est, quia in legatarios non transeunt iura & actiones, sicuti piene dixi in Artic. antecedente, nu. 47.

In Trebellianico autem maior videtur difficultas, quia restituendo totum omnes actiones actiue & passiuę transeunt in fideicommissarium vniuersalem, uti abunde exposui in eodem Articulo, numero 50. Verum licet bona & actiones in fideicommissarium transeant, adhuc tamen heredis titulus in eo consistit. Et nudum heredis nomen ad multa prodest, l. qui heredi, §. cum hereditas, ff. de cond. & dem. ubi Bar. Paul. Cuman. & Socin. sic notarunt, per illum tex. & preterea multa sunt, quae per restitutionem non transeunt in fideicommissarium, sed apud heredem manent, veluti actiones directae, iura sepulcrorum, iura familiaria, & quaedam personalia, de quibus infra in 6. Art. nu. 35. 36. 37. 38. & 39.

24 Circa quartum, quo tempore Trebellianica debeatur, planum est, ubi fideicommissum purum & simplex est, statim deberi ac ideo heredem grauatum per iudicium fam.

bonorum, fideicommissarium vniuersalem, ad tex. in l. 2. circa principium, & in l. 1. & puto, §. 1. ff. famil. ercisc. & in l. ita tamen, §. si ex Trebelliano, ff. eo. si verò fideicommissum conditionale est, aut in diem, quia interim ante aduentum diei, vel conditionis, restitutio fieri non potest ex Trebelliano, put testator iussit, sed si alio. ff. ad Trebell. & ibi plene notatur: iccirco videtur, ut nec etiam Trebellianica ex Trebelliano ipso, cui adhuc locus non est, deduci possit, ac idcirco fideicommissarius, ante tempus restitutionis, frustra in iudicio prouocetur, ad l. non quemadmodum, ff. de iudic. & sic decidit Bal. in d.l. filium quem habentem, sub numero 35. in fine, C. famil. erciscun. ubi etiam in filio primi gradus, Paul. de Ca. in l. iubemus, columna prima, C. ad Trebell. clarè etiam Bar. in l. quamquam, C. ad leg. Falcid. ubi inquit, quod filius grauatus per fideicommissum conditionale, detrahit legittimam, pure & tempore mortis, Trebellianicam autem tempore restitutionis, & sic in diuerso tempore, sequitur Paul. de Cast. ibi & ante eos, sic dixit glossa in l. Papinianus, §. meminisse, in verbo, Falcidie, ff. eod. quam ibi adducit Paul. ipse glo. & canon. in cap. Raynaldus, ex. de testam. Assist. decis. 367. num. quarto, Cephal. conf. 189. num. 25. in 2. & consilio 320. nu. 37. in 3. ubi ad hoc inducit tex. in l. quia poterat, ff. ad Trebell. ibi, nec quartæ commode heres in restitutione utetur, & 645. numero 43. Pancirol. consilio 181. numero 10. & Rimin. iun. consilio 148. numero 51. in 2. sed ultra præallegatos addo ego eundem Bal. in l. iubemus, sub numero 4. ubi inquit, filium à parte per fideicommissum conditionale grauatum, citato fideicommissario petere posse separationem pro sua legitima, quia pure est sibi debita, quo autem ad Trebellianicam, in 3. columna, in uer. Deinde, inquit, quod existente fideicommissi conditione separabitur portio pro Trebellianica, & sic quoque notarunt Bal. ipse numero 4. Sal. in 4. questione, in l. scimus, C. de inoffic. testam. & Paul. de Ca. in d.c. quoniam in prioribus, C. eo. ubi sic expresse in Trebellianica, sequitur Alex. consilio 185. post num. 12. lib. 2. In legitima autem, & in alijs creditis per heredem contractis, detractionem admittunt citatis fideicommissarijs substitutis, quod etiam placuit Baldo in l. debitor, nu. 3. C. de pact. Paul. Ca. d. consilio 186. num. 2. in 2. Ruin.

M. Antonij Peregrini

in 2. Ruin. conf. 57. columna ult. in 2.

- 25 Horum autem opinio, in hærede conditionaliter grauato, in cuius Trebellianicam fructus interim percepti computarentur, ad l. in fideicommissariam, ff. ad Trebell. verissima est, quia per fructuum imputationem, euenire potest, vt consumatur. At in filijs primi gradus, in quorum Trebellianicam fructus non imputantur, d. l. iubemus, alia videtur ratio, nam Iacob. de Beluif. in Auth. de restitut. & ea quæ par. tenuit, filium citato fideicommissario detrahare posse legitimam, & Trebellianicam, cum certum sit, quartam illam sibi spectare, siue contingat, siue non fideicommissi casus, & sensu Ripa in l. in quartam, numero 96. & sic de facto sæpius seruatum vidi, non contradicentibus fideicommissarijs, sed eis aduersantibus, quid secundum iuris regulas statuendum foret. Crederem, hæredem non rectè agere, ex his primò quia interest fideicommissarij, ne quarta ante casum restitutionis detrahatur, propter deteriorationes, & peremptiones rerum casu, aut natura contingentes, quæ quidem communes sunt ad eum, & ad hæredem, pro suis ratis, nam posthac periculo solius fideicommissarij eederent in rebus declaratis, fideicommissarijs. & licet eadem consideratio per contrarium cadat in rebus retentis per hæredem pro quarta, adeo vt læsio non videatur considerabilis, ad l. de fideicommissio, C. de transact. atamen negari non potest, quod hæres non eandem curam habiturus sit circa res merè fideicommissarias, qualem circa res communes. Secundò, quia inspecto præfenti statu, constat quidem Trebellianicam non esse debitam, immo euenire posset, ut non deberetur, facto fideicommissio caduco, ideo res secundum statum præsentem iudicanda est, ad regulam in l. hæc venditio, §. si. ff. de contrah. emp. in l. moueor, C. de ser. expor. cum alijs cumulatis per Crau. conf. 325. col. 2. vers. sed hæc ita. inde fit, vt hæres pendente fideicommissi cõditiõne possit res fideicommissarias alienare, & interim valet alienatio, l. fin. §. si. naurem, & C. emptor, C. com. de leg. Tertiò, quia prematura est petitio, ante quam quarta debeatur, inquit tex. in l. 1. §. si impuberi, ff. de coll. bon. Quarto, quia iudicium super futuro fundari non potest, text. in l. non quemadmodum, ff. de iudic. vbi Bar. sic summat, & sequuntur cæteri Doctores. Item qui ante diem agit, male agit, l. 1.

ad finem, ff. quando dies vsus fr. leg. ced. l. 2. §. si quis ita, ff. de eo quod cer. lo. & l. eum qui Calendis, ff. de verb. oblig. Sextò, quia sicut fideicommissarius, ante fideicommissi casum ad restitutionem agere nequit, per supradicta, igitur & per contrarium, nec hæres aduersus eum pro detractiõne Trebellianicæ, cum per rerum retentionem, sibi abunde consultum sit, si tamen casus de facto occurreret, consulere fideicommissarium de re hac non controuertere, immo gratias hæredi acturum, quia factis detractiõnibus, eueniente fideicommissi casu, de facili rerum possessionem obtinebit, alioquin cum hæredibus de detractiõnibus, per plures annos, extra possessionem, sibi litigandum erit, sicuti in facto quam sæpius expertus sum.

- 26 Sed in quibus rebus detrahatur Trebellianica, non est omitenda questio hæc, quæ Bar. reassignat in d. l. in quartam, num. 9. Bal. in l. filium quem habentem, nu. 16. C. fam. l. ercisc. breuiter, si hæres percepit fructus ex iudicio testatoris, & non sit de liberis primi gradus, tenetur illos imputare, l. in fideicommissariam, ff. ad Trebell. Item si alienauit aliqua ex rebus hæreditarijs, ne emptor vexetur, ea sic alienata imputabuntur, ad notata per glo. & Doctores, in l. Marcellus, §. res quæ, ff. ad Trebell. & dixi ego in Artic. 39. Item si testator aliqua legauit, aut dedit, vt imputarentur, ea quidem imputabuntur, l. quod autem, l. cum quo, §. fin. & l. quæbatur, §. si. ff. eo. His remotis, si quidem partes conueniant, poterit in re vna fieri assignatio, l. potest, ff. de leg. 1. l. 1. §. si conueniat, ff. de pos. De iure autem stricto, Trebellianica, prout Falcidia, debetur in singulis corporibus, l. lineam margaritarum, ff. eo. l. 2. C. eo. nisi indiuisibiles sint, quia in vna tantum debebitur, l. sed si non seruus, & l. si fædus mihi, ff. eo. Sed de æquitate iudex fam. l. erciscunda officio suo, ne patrimonium comminuatur, poterit Trebellianicam assignare in vna, vel duabus rebus, d. l. potest, & l. 2. C. quan. & quib. quarta pars, lib. 10. non autem est in facultate hæredis eligere, quia in communi diuidendo, non magis vni, quam alij conceditur electio. Et si testator, in uita, rem aliquam filio in peculium concessisset, quem deinde per fideicommissum grauasset, officio iudicis conueniret, ut rem illam, in qua pater viuens eum dilexit, profectus patris uoluntatem, assignet filio in Trebellianicam, & ne dura separatio à filio fieri

lio fieri cōtingat, possessionis quam ipse pro prijs laboribus coluit: & hic est casus in d.l. filium quem habentem, iuxta antiquorum lectionem: & sequuntur communiter Doctores. de hac autē re latissime scripsit Ripa in d.l. in quartam, nu. 92. & infra, & Pari. conf. 45. nu. 19. in 2. ubi quod assignatio fieri debet arbitrio boni viri.

27 Planum autem est, testatorem iubere posse, ut hæres grauatus deducat Trebellianicā in certis rebus, puta mobilibus. Idem autem. l. cum quo, §. fin. l. quærebatur. l. acceptis. ff. ad leg. falc. & l. deducta, §. nummis. ff. ad Trebellian. & sic tradidit Ripa in l. in fideicommissarium, nu. 36. Roderic. in l. quoniam in prioribus, nu. 17. C. de inoffic. testa. ubi in filijs: & sic indicatum vidi.

28 Venio ad quintum: scilicet ad materiam imputātorum in quartam Trebellianicam, quæ admodum scabrosa est, & diffuse pertractata per Bart. & alios in l. in quartam. ff. ad leg. Falc. per Bal. & posteriores in d.l. filium quem habentem, qua in re vtiliter procedēdo constituam nonnullas regulas, seu cōclusiones, ac vno eodemque tempore differam an in re hac sit differentia aliqua inter Falcidiam, & inter Trebellianicam.

29 Prima ergo regula sit: ea quæ non imputantur in quartam Trebellianicam, non etiam imputantur in Falcidiam, sic negatiue Doctores arguunt post Bart. d.l. in quartam, Ripa ibi nu. 29. Picus, nu. 9. & ratio: quia imputatio in Trebellianicam, latior est, quàm in Falcidiam, d.l. in quartam. igitur, quod in Trebellianicam nō imputatur, multo minus in Falcidiam, & latius scribit Bereng. in rep. d.l. Arti. 2. num. 44.

30 Secunda regula est: quæ capiuntur a testatore ex contractu inter viuos, in neutram imputantur quartam. l. pater filiam. ff. ad leg. Falcid. l. in imponenda, & l. iuratum. C. eo. Bar. & communiter Doctores. in d.l. in quartam, & sic contra lectionem Azon. communiter tradidere scribentes in d. l. filium quem habentem. etiam quod data fuissent ex ritu, reuocabili, per tex. in l. sequens quæst. ff. de leg. 2. & ista nec etiam clauduntur in fideicommissio vniuersali, uti ample dixi in 6. Art. in 1. reg. Ex hac cōclusionē inferitur, dotē pro filia datam, & eidem acquisitam, nec non & donationem propter nuptias, non imputari in quartam Trebellianicam. sic Corn. conf. 298. col. 1. vol. 4. Item inferitur, lucrum dotis, quod maritus ex pacto dotali, aut ex le-

ge assequitur, nō imputari in quartā Trebellianicā, si ab vxore institutus sit cū grauamine fideicommissi. sic Bened. Cap. conf. 143. in vlt. dubio. idē Cor. cōf. 93. lib. 3. sic etiā qd caput filius ex beneficio legis, hac edictali. C. de sec. nup. non imputabitur. Ripa in d.l. in quartam, num. 85. Item dos debita vxori hæredi institutæ, non imputatur in Falcidiā, aut Trebellianicam. l. si vñsfructus. §. si dos. ff. ad leg. falcid.

Sic etiam feudalia, & emphyteutica, quæ beneficio domini concedentis filio ex stipulatione paterna, vel auita, eidem quæritur, nō imputantur in quartam, sibi debitam in fideicommissio paterno, quia hæc extra causam testamenti capiuntur. Ang. Imola, & Alex. in l. si patroni, in prin. ff. ad Trebel. Ripa d.l. in quartam, nu. 84. & plenē scripsi in d. Art. 6.

31 Ampliatur conclusio, etiam quod testator imputari iusserit, d. l. pater filiam. & cum contractus irrevocabilis est, pro ut dotis contractus, de plano procedit conclusio, per illum textum, quoniam perfectio contractu, nō licet postea aliquid adjicere. l. perfectam. C. de donat. quæ sub mo. & est tex. in d.l. si vñsfructus. §. 1. si autem contractus esset reuocabilis, veluti donatio causa mortis, donatio in coniugem, aut in filium facta, hæc quidem per eam iussione uidebuntur reuocari, uel saltem modificari, ita ut imputetur. Ripa dicto loco, nu. 39. adducit, quia uti licet, quod plus est, igitur & quod minus. l. non debet. ff. de reg. iur. c. cui licet. de reg. iur. num. 6. Sed ultra eum addo ego, quod ubi donator de rebus reuocabilibus donatis disponit in testamento suo, uidetur donationem reuocasse, ut in testamento disposita valeant. Dec. conf. 631. nu. 5.

32 Sed contra ampliationem virget ratio, nam testator potest grauare heredem in re sua, & in re sibi debita, prout in re propria testatoris, ad l. vnum ex familia, §. si rem. ff. de leg. 2. & notatur in l. cum a matre, C. de rei vendi. igitur grauamen valebit, nec obstare, quod sic per indirectum auferatur beneficium quartæ Falcidiæ, & Trebellianicæ: nam replicatur, quod licet, eo iure, ante Iustinianum non liceret has quartas prohibere, ad l. Seius, & Augerius, ff. ad leg. Falcid. & infra dicitur, attamen post nouellam Iustiniani in Auth. de hered. & Falcid. in §. si verò expressim, permissa est detractiois prohibitio, qua ratione Picus, d.l. in quartam, num. 17. admisit correctionem esse dictā

l. pater

M. Antonij Peregrini

1. pater filiam, cuius sententiam improba-
uit Ripa, nu. 3 2. tum quia in filijs primi gra-
dus, in quibus terminis ea lex loquitur, du-
bitabile admodum est, an prohibitio valeat,
vt inferius dicitur: tum quia expressa requi-
ritur Falcidiae prohibitio, vt valeat, d. §. si
uerò expressum. ex eo autem, quòd iusserit,
hæredem rem propriam in Falcidiam im-
putari, apparet fuisse concessam, modum
autem imputationis illegitime electum, ac
ideo testatori rectè posse obijci, quod po-
tuit, noluit, quod uoluit, adimplere nequi-
uit, ad rex. in l. multum interest, C. si quis
alt. uel sibi. & ut plurimū euenit, quod una
via fieri permittitur, alia concessum nō sit.
quare cōcludit & rectè, legem illam adhuc
in correctam esse, ad regulam in l. præcipi-
mus, C. de appell.

33 Sed adhuc obstat text. in l. si debitor, ff.
ad leg. Falc. ubi si debitor, creditore hære-
de infirmo, perierit, ut in ratione legis Fal-
cidie, creditum suum non deducat, defun-
cti voluntas seruabitur, attamen per hunc
modum indirectum hæres, Falcidie fraudari
videtur. Pro solutione, varijs modis, se in-
uoluunt glo. & Doctores, in d. l. pater filiā,
in d. l. si debitor, & in d. l. in quartam, Ripa
ibi. nu. 75. putarem sic dici posse, testatorē
iubere non posse, ut heres in suas quartas
computer, quæ ex contractu extra causam
testamenti habuit, quia hæc non sunt in hæ-
reditate, Falcidia autem & Trebellianica,
sunt quartæ hereditatis, vt dixi supra in
prima, & secunda, quæstionibus. rectè autē
iubere potest, vt creditum non deducat,
quia ea iussio non tollit quartam bonorum
in hereditate reperorum, sed hæredis cre-
ditum, per quod quarta minuebatur, & hæc
inter se penitus diuersa sunt, & rationem
quoque diuersam habent.

34 Limitatur conclusio, cum testator viuēs
dedisset heredi, ex contractu, hoc actō, ut
in Falcidiam, ac Trebellianicā imputaret,
Ripa post Angel. num. 3 1. nil mirum, quia
adiectio illa ex pacto ius quæreretur, quod q-
dem cum hereditate, prout cetera iura, tran-
siret ad hæredem, ac ideo exceptione doli
repelleretur apud arbitrum Falcidie, ut in-
quit text. in d. l. si debitor, & est casus in l.
etiam, §. sed & si mortis, ff. de bon. lib. & in
l. si quando, §. & generaliter, C. de inoffic.
testa. & generale id est in pactis omnibus
adiectis in traditione rei nostræ, ut seruan-
da sint, l. legem, C. de pactis.

35 Idem est, si tacite id actum fuerit, ueluti
cum, nō expressa aliqua causa obligatoria,
testator præcurrens tempus mortis, tantum
hæredi dedisset, quantum suppleret ad illius
quartam. casus est in l. cum quo, §. fin. ff. ad
leg. Falc. quem sic intellexit Bar. ibi, & in
d. l. in quartam, quibus in locis uoluit, datū
simpliciter in vita, causa non expressa, in
dubio darum accipi animo imputandi in
quartas, Falcidiam, Trebellianicam, ac etiā
in legitimam, quod etiam scriptis Bar. in l.
1. §. si vel parens, ff. si a par. quis fuer. man.
& si rectè aduertatur, Bar. in d. §. si uel pa-
rens, in quæstione de moniali, non uult, vt
datum tantum esse debeat, quod sufficiat
ad quartam, nam simpliciter uoluit, exposi-
tum in altari imputari in legitimam, & à cō-
muniter accidentibus, ea non tanti esse so-
lent, ut legitimam impleant, sequitur Alex.
d. l. in quartam, num. 2 4. & post eum Picus,
num. 176. & consil. 1 17. col. fin. in 6. & 154.
ad finem, uol. 7. distinxit tamen Bar. in di-
ctis locis, an datum fuerit aliquo titulo, &
non imputetur in illas quartas, an simplici-
ter, & imputetur, & eius distinctionem pro-
barunt Alex. consil. 1 42. in 3. dubio, uol. 2. &
consil. 50. nu. 15. in 6. Socin. sen. consil. 18.
num. 1 1. in 4. & loquitur in imputatione in
legitimam, sequitur Caccialup. consil. seq.
& post eos, communem dicens, Vaf. in l.
omnimodo, §. imputari, nu. 254. C. de inof-
fic. test. Adde, q- idem Alex. & Dec. in l. il-
lud, C. de collation. in pen. colum. uidentur
uelle, datum simpliciter, etiam quòd quar-
tam non impleat, in eam imputari, quæcun-
que sit: datum uerò ex causa donationis, si
tatum sit, imputari, per tex. in d. l. cum quo.
§. si aliàs non imputari, p. tex. in l. si quādo,
§. & generaliter. & sequitur Ias. ibi in pri-
ma col. in 2. & 3. limitat. & sic in legitima
communem dicens, cōsultuit Franc. Becius
consil. 29.

36 Tertia est conclusio: testator iubere po-
test, vt omnia, quæ ex causa testamenti ca-
piuntur, in ambas quartas imputentur. l. q-
autem, ff. ad leg. Falc. glo. in verbo, heredita-
ria, in d. l. filium quem habentem. Bald. ibi-
dem, nu. 1 2. nil mirum, quia in testamentis
testatoris voluntas totum facit, inquit text.
in l. ex facto, ff. de hered. insti.

37 Quarta est conclusio: Quæ capiuntur iu-
re hereditario siue in totum, siue pro parte,
imputantur in utramque quartam, d. l. in
quartam, d. l. quod autem, & lid autem, ff.
cod. &

eo. & l. deducta. §. nummis. ff. ad Trebellia. & est indubitata conclusio, limitanda tamen per casum in l. Titia. ff. ad leg. Falc. de qua statim dicā, ideoq; prælegata, acceptiones, perceptiones, deductiones, retentiones ex ordinatione testatoris concessæ, nullo dāo cohærede, quia iure institutionis capiuntur, semper imputabuntur in utraq; quartā in totum, et quod testator reliquisset prælegata cum plena potestate disponendi, nā imputatio non videretur remissa, Riminal. iun. conf. §. 90. col. ult.

- 38 Quarta est conclusio, prælegata consistencia in corporibus hereditariis, quia pro ea parte, pro qua prælegatarius est hæres, capiuntur iure institutionis, l. si Titius. ff. de leg. 3. l. in fideicommissariam. §. si. ff. ad Trebellian. quoniam a seipso sibi ipsi legari nō potest, l. legatum est. §. i. ff. de leg. 1. & pro aliis partibus cohæredum capiuntur iure legari, dictis iuribus, & l. cum pater, in principio. ff. de leg. 2. & l. deducta. §. nummis. ff. ad Trebellia. idcirco huiusmodi prælegata quatenus iure legari capiuntur in neutram quartam imputantur, sed quatenus iure institutionis, in utramque imputabuntur. casus est de Falcidia, in d. l. quod autem, & in d. l. id autem, & in Trebellianica, in l. Titia, ff. eod. in d. l. cum pater, in principio, & in d. l. deducta. §. nummis, ubi est casus de rogato restituere hereditatem, & in d. l. in quartam, vers. sed in fideicommissaria, ubi generaliter scribitur, in fideicommissaria hereditate restituenda, siue fideicommissum, siue legatum datū sit hæredi, siue percipere, vel retinere, aut deducere, in usus sit: in quartam id imputatur, pro ea verò parte, quam a cohærede accepit, extra quartam id est, quod a cohærede accipitur: hæc sunt formaliæ verba textus, ex quibus planè deprehenditur, legata, fideicommissa, perceptiones, retentiones, deductiones, imputari quidem hæredi per fideicommissum vniuersale grauato pro ea parte, quam a seipso capit, non pro parte cohæredum, & est uerissima intelligentia, ex qua cessant dubitationes. Ripa ibidem, sub. nume. 15. & 16. solummodo restat dubitatio: quia adiectio illa, vti Picus aduertit, videtur ociose stare, cum supra satis id expressum fuerit de cohæredum portionibus, cui obiectioni occurrere potest, nam quandoque in legibus, dubitationis tollendæ causa, reiterata expressio permittitur, ad l. quæ dubitationis. ff. de regu. iur. cap. super

questionum, ext. de offi. deleg. Addo ego Martianum in primo responso eiusdem legis, vsum fuisse iteratione, ibi, Nam hæ in quartam non imputantur. nam supra id satis expresserat: quia dixerat, in quartam hæ reditatis, quam per legem Falcidiam hæres habere debet, imputantur res, quas iure hereditario, non quas iure legati, vel fideicommissi, vel implendæ conditionis causa accepit: rationes huius conclusionis reddidit Bald. in d. l. filium quem habentem, sub num. 9. & ea est solidior ratio, quia partem, quam iure prælegati hæres grauatus capit, percipit ex causa diuersa a causa hereditaria, d. l. si Titius, ideo non fit imputatio totius rei, ne duæ diuersæ causæ confundantur in imputatione conformi. & licet aduersus hanc communem traditionem senserit D. Mattheacius in d. suo tractatu, sub nu. 1 §. 16. 17. & infra, non tamen resoluit text. in d. l. Titia, in fine, nec quodque euacuat inductionem de tex. in d. §. nummis, ubi textus præcise loquitur de hærede rogato restituere hereditatem, & ibi Falcidia necessario accipitur pro Trebelliana, & in versic. Diuersa est causa, manifesta constituitur differentia inter quantitates genericam, & inter corpus hereditarium: Nec etiam secutus Duaren. iuste euadit obiectum de d. l. in quartam, in versic. pro ea uero. nam aduersatiua, & sermonis continuatio, ac uicina scriptura, demonstrant, particulam illam loqui de Trebellianica, non de Falcidia legatorum, pro vt etiam sequens particula, sed si accepta: de eadem quarta fideicommissaria loquitur, sicuti ex rescripto Diui Pij designatur.

- 39 Conclusio hæc de imputatione totius partis, iure institutionis de prælegatis perceptæ, in utramque quartam: limitatur per tex. notabilē in d. l. Titia, ff. ad leg. Falcid. videlicet in casu, cum hæres pro parte institutus rogatus retenta quarta restituere hereditatem: ex qua institutus fuit, factis sibi post iniunctum fideicommissum, prælegatis, de corporibus hereditariis: quo casu, sicut ibi præsupponitur, & clarè aduerterunt Bartol. & communiter Doctores, prælegata non continentur in fideicommissio vniuersali: nam in quartæ computationem nō tota hereditaria portio, sed quartæ tantum imputatur: & hoc ideo, quia quarta secundum voluntatem testatoris deducitur. sic decidit sollemnis ille text. pulcherrime de M. Ant. Peregrini. E clara.

M. Antonij Peregrini

claratus à Bal. in d. l. filium, quem. nu. 13. & in l. cum virum, nu. 17. C. de fideicom. Cuius decusio in suis terminis stricte accipi debet, ac ideo extra prælegata locum non habet: veluti cum hæres non retetæ quarta iubetur restituere hereditatem, uel cum solus fuisset infans heres, factis sibi prælegatis: quo casu, prælegata sunt nullius valoris, d. l. legatum §. 1. Item nec locum haberet, cum prælegatum præcessisset fideicommissi gravamen, nam eo casu, in fideicommissio tota hereditaria portio contineretur. d. l. in fideicommissariam, §. fin. & notarunt Bart. & ceteri in d. l. Titia. quare autem permissio retentionis quartæ a testatore expressa operetur in eo casu, ut tota hereditaria portio non imputetur, ultra rationes a Doctoribus adductas, addo ego, quod sicut prohibitio a testatore expressa, solet plurimum operari ultra legis prohibitionem, §. sanctissimas, in Auth. de alien. & emph. & notarunt Bart. & communiter alij post eum, in l. filiusfamilias, §. diui ff. de leg. 1. sic & per contrarium, expressa permissio hominis, ultra legis permissionem, debet aliquid operari: & quia in prælegato, quod in restitutionem fideicommissi non venit operari quidem potest, quia tunc de imputatione tantum agitur: ideo eo casu operatur, cum uero prælegatum restituitur in totum, aut pro parte hereditaria, frustra de imputatione queritur, an in totum vel pro parte, facienda sit: & est vera declaratio ad illum tex. quam etiam sensu Bal. in d. l. filium quem habent. nu. 14. qui quidem licet loquatur in quarta fideicommissaria, locum quoque habet in quarta falcidia de particularibus relictis Ripa ibi, nu. 43. & etiam iure nouo locum sibi quoque vendicat, sicuti idem Ripa scripsit, num. 47.

40 Limitatur quoque conclusio in parte de prælegatis non imputandis pro parte legatorum, in casu, cum agitur de deducendo falcidiam ab eo, a quo hæres legatū capit, nam legati portio compensaretur in quartam, quam hæres ab illo deduceret: licet non quod ad alios legatarios, casus est in l. Nefennius, & in l. filio, ff. ad leg. falcid. quæ iura proprie loquuntur in falcidia iure institutionis. Et idem quoque est in quarta Trebellianica coheredi grauato debita, ut prælegatum a coherede fideicommissario acceptum imputetur ex toto, sic Bart. & Pau. in d. l. deducta §. nummis, ubi post Iac.

de Arena intelligit vers. diuersa causa, ut eo casu restitutio non fiat coheredi: quia integra prædia tunc imputaret, & Bar. sententia uidetur magis communiter recepta, ut per Ripam, d. l. in quartam, nu. 40.

Contra uero tenuerunt Ang. Imola, Raph. & Alex. in d. §. nummis, & idem Alex. in l. in quartam, sequitur Matheslan. in repet. d. l. filium quem habentem, relatus per Ripam, mouentur per tex. in d. §. nummis, in dicto versiculo, qui cum aduersatiue continetur, uti que retentis eisdem terminis continuatio sumi debet, iuxta Bald. doctrinam, satis notam in l. omnes populi ff. de iust. & iure. quæ sequitur Ias. in l. 1. col. 3. ff. ne quis eum qui, & sic expresse voluit gloss. ibi in verbo diuersa, & ad text. in l. Nefennius, respondent, ut non loquatur in corpore hereditario, sed in pecunia, aut in corpore non hereditario. In hac ambiguitate, placet mihi Bart. sententia, per tex. in d. l. Nefennius, qui absolute loquitur de prælegato, ac per text. in d. l. filio, qui de domo prælegata expressè dicit.

41 Item per rationem, quia ubi occurrunt mutue præstationes, quod recompensatur, non videtur abesse. sed si hoc, §. pen. ff. de cond. & dem. hab. omnibus, §. a Titio, in ratione sui, ff. de leg. 1. & facit in argumentum tex. in l. de fideicommissio, C. de transact. & in l. si pater puella, C. de inoff. test. & fuit ratio Bal. in d. l. filium quem habent, §. sub nu. 10. quam etiam probauit Alex. in d. l. Nefennius, col. 2. Et quia sic pleniora legata præstantur, ad uoluntatem testatoris. l. in testamentis, ff. de regul. iur. & ad text. in d. §. nummis, responde cum Barto. uel Ripa, nume. 41. & pro hac sententia uidetur casus in d. l. filium quem habentem, ibi, compensato præterea.

42 Sexta est conclusio, in quartam Trebellianicam computat hæres, quæcunque in quantitate aut in re non hereditaria, non in figura expressæ conditionis, habuit a fidei commissario, siue extraneus sit, siue coheres. sic enim ex rescripto Diui Pij sancitum fuit in hærede, quia pecunia accepta a coherede, vel alio fideicommissario, hereditatem restituere iussus fuit, d. l. in quartam, versic. sed si accepta, & l. acceptis, ff. eod. ubi quod in dubio uidetur actum, ut grauatus de hereditate deducat, & illic Papinianus de illo rescripto meminit, & in l. cum pater, in principio, ff. de legat. 2. & in d. l.

in d.l. de ducta, §. nūmis, ff. ad Trebell. ubi
tex. eam imputationem fieri uult, etiam cū
à fideicommissario nummos accipit: tãquã
si ex bonis retenturus fuisset: quã tamen im
putationem, cū temperamento, fieri uoluit
tex. in d.l. acceptis, modò ea quantitas pe
nes heredem subfederit: secus aut si de ea re
stituenda, licet post tempus rogetur: & quod
de quantitate dicitur, idem quoq; esse fate
tur communiter interpretes, post Bar. in d.l.
in quartam, & Bal. in d.l. filium, nu. 9. cum
fideicommissarius dat fundum non heredi
tarium, quia vniformiter in totum, & ex ead
em causa, illius dominium hæres assequi
tur. Hæc autem cōclusio, nullam in Trebel
lianico habet dubitationem, tum per iura
premissa, tum propter naturam recompen
sationis. Addo ego, quod ubi hæres non in
figura conditionis, aliquo recepto, iubetur
hereditatem restituere, quod accipit, quo
dammodo loco precij est, nil mirum in vni
uersalibus istis imputatio fit in quartam hæ
reditariam, ad quod est casus apertus in l.
in ratione, §. tamen si, ff. ad leg. Falcid. Con
clusio autem hæc in Falcidio quoq; locum
habet, nam saltem ex vi recompenstationis,
quod à legatario accipit, computabit in
quartã ab eo detrahendam, non tamē profi
ciet alijs legatarijs, d.l. Nefennius, & l. filio.

Vnde crederem, quod heres rogatus re
stituere duobus fideicommissarijs, acceptis
centum ab uno, computaret quidem cen
tum illa in Trebellianicam, de portione il
lius, sed non de portione alterius fideicom
missarij, quia iura supra allegata præcise lo
quuntur, cum ab eo cui restituit, quantita
tem accipit. pro hoc etiam adduco tex. in
d.l. filium quem habentem, ibi, compensa
to præterea, quod à cohæredibus vice mu
tua percepit, nam dicit à cohæredibus, non
à cohærede. communiter tamen Docto
res volunt totum, quod capitur, modo non
dissormiter capitur, veluti corpus heredi
tarium, imputari in quartam Trebelliani
cam ad omnium utilitatem, in Falcidiam
verò ad commodum dantis tantum. sed hæc
differentia inter has duas quartas, quod ad
hæc, non satis uidetur tuta.

- 43 Septima est conclusio, datum causa con
ditionis implenda, aut ex causa legati, &
fideicommissi, non imputatur in Falcidiam
legatorum, d.l. in quartam, in primo, & in
ultimo, respōsis, & in l. in ratione, §. tamen si,
& in l. id autem, & in l. quod autem, ff. eo.

nisi res hereditaria sit: nam etiam imple
di conditionis causa data, quò ad dantem
imputabitur, d.l. quod autem. Ratio est
secundum Bald. d.l. filium quem, num. 7.
quia Falcidia est quarta bonorum existen
tium tempore mortis defuncti, nempe sta
tim tūc Falcidia exercet auctoritatē suam,
refecat, & minuit legata, l. prima, in princi
pio, in uersiculo, secundo capite, & l. li
neam margaritarum, ff. eo. nec recipit aug
mentum, uel diminutionem, quia postea he
reditas augeatur, uel minuat, d.l. in ratio
ne, in principio, & l. in quantitate, ff. eo. &
plenè dixi in Artículo 10.º num. 3. 6.º circa
data causa conditionis implende, in quar
tam non imputantur, quia tempore mortis
non erant in hereditate, quòd si de hæ
reditate fuissent, utique imputarentur, d.l. id
autem.

- 44 Simile est in legitima, in qua licet lega
ta, fideicommissa, & quæ filius capit de pa
ternis bonis, ex illius iudicio, in eã imputē
tur, l. quoniã nouella. l. omnimodo, & l. sci
mus, C. de inoff. test. latissime Bar. & alij, d.
l. in quartam. non tamen imputantur, quæ
causa implenda conditionis, non de pater
nis bonis data fuere, l. scimus, §. repletionē,
C. de inoff. test. & est ratio, quia legitima
statim debetur tempore mortis, nec admit
tit interuallum temporis, nec ex alterius vo
luntate pendet, prout dandum causa con
ditionis implenda, sic Bal. in d.l. filium quẽ
habentem, nu. 10. sequuntur Sal. & Iaf. nu.
item 10. quid autem fit in datis de bonis
paternis dicam in Artículo trigésimosexto,
nu. 81. 82.

- 45 In Trebellianicam autem implendẽ cõ
ditionis causa datum legata, & fideicom
missa de re non hereditaria in totum impu
tari, explicat text. in d.l. in quartam, in se
cundo responso, & in uers. sed & quod im
plenda, & in d.l. filium quem habentem,
iuxta vñm intellectum communiter recep
tum, & ratio potest esse, quia Trebelliani
ca non debetur, nisi tempore restitutionis,
ut dixi supra, numero uigésimosexto, ideo
que non præcurrit datum causa conditio
nis implenda, sed antea datur. Et licet da
tum non sit de re hereditaria, quia tamen
restitutio ex Trebelliano, est de uniuersita
te hereditatis, quæ pro sui natura recipit au
gmentum, & diminutionem, l. item ue
niunt, §. item non solum, ff. de petit. hered.
& subrogationem unius rei loco alterius, l.

M. Antonij Peregrini

Imperator. §. fin. & ll. sequent. ff. de legat. 2. ideo facile est, ut sic data in quartam hanc imputentur, quasi aucta hereditate ex iudicio testatoris, & sic fuit de mente Bal. in d. l. filium, nu. 7. & hæ diuersitatis rationes inter Falcidiam, & inter Trebellianicam, veriores videtur, quam redditæ per Bar. Ripā & alios in d. l. in quartam. Et in his Trebellianica quoque iuxta communem intentionem differt a Falcidia, nempe in Trebellianicam ad omnium commodum data implendæ conditionis causa imputantur. Sed contra, quod quadrans pro Trebellianica in rebus hereditarijs, & dodrans in eisdem restituatur, videtur casus apertus in l. iubeamus. C. ad Trebel. per quæ, sic eum restringendo in filijs primi gradus, determinauit Bal. in d. l. filium quem nu. 8. videtur etiam textus apertus, cum in figura conditionis relinquitur, in d. l. in ratione §. tametsi. est etiam ratio: quia tempore mortis testatoris hæc non erant in hereditate, igitur non cadunt in fideicommissum, Bar. in l. si heres pecuniæ. ff. ad Trebel. ergo nec etiam imputanda, & ad tex. in d. l. in quartam. responderi posset, ut imputatio fiat respectu dantis. cogitandum tamen est: nam sic vt supra declarado nulla esset differentia inter Falcidiam & inter Trebellianicam, uti Cuiacius voluit, Obseruat. lib. 8. cap. 4. acriter tamen reprehensus a D. Mattheacio, dicto loco, num. 21. & nu. 22. nam quo ad data causa conditionis implendæ, legata & fideicommissa de corporibus non hereditarijs, videtur constituta differentia inter has duas quartas, per casum in d. l. in quartam, sed hæc pro nunc satis sint.

46 **Ostaua est conclusio:** quæcunque capit hæres a legatario post legatum tradita, seu a fideicommissario post fideicommissum restitutum, non imputantur in aliquam quartam, casus est in l. si a me ff. ad leg. falc. quem texum intelligo etiam in quarta Trebellianica: quia tempus restitutionis debet inspicere in ea quarta, & quia superueniens cominodum post restitutionem, & casum fideicommissi in fideicommissio illo non includitur, quod tamen aliis includeretur. Dec. consil. 80. col. 2. Ripa in §. cum ita. nu. 49. dixi in Artic. 7. nu. 54. igitur nec imputabitur.

47 Hæc tamen secunda argumentatio non satis videtur tuta: quia licet verum sit affirmatiue: omnia restituenda imputabilia esse quia compensare in Trebellianicam, vel re-

stituere, eiusdem esse ætus sunt, ut inquit Pau. Cast. in d. l. filium quem. col. 2. post glo. ibi & ante eum Bal. nu. 15.

Negatiue tamen non videtur argumentatio hæc procedere: nam data causa conditionis implendæ, in quantitate, vel in corpore non hereditario, in Trebellianicam imputantur, nec tamen ex Trebelliano restituntur, quia non sunt de hereditate, vt ample scripti in 6. Art. & dixi supra, nu. 43. Itæ prelegata pro parte non hereditaria remanent penes grauatum, nec restituntur: attamen quod ad commodum fideicommissarij dantis imputantur. negatiue tamen argumentatum reperi Alex. in l. deducta §. ante diem ff. eod.

48 **Nona conclusio.** Heres in utramque quartam imputat, quod efficaciter retinet: non quod alteri, etiam post tempus, restituere compellitur. d. l. acceptis ff. ad leg. Falc. & ibi notatur per Barto. & alios in d. l. in quartam, in oppositionibus, & in distinctione Bal. d. l. filium quem. sub nu. 21.

Decima est conclusio, Fructus imputari in quartam Trebellianicam: sed hic non prosequor, nam latissime de hac re scripti in Articulo de fructibus, in ordine. 49.

49 **Vndecima conclusio,** legitima debita heredi grauato ex iuris dispositione, imputatur in quartam Falcidiam, consequenter in quartam Trebellianicam. l. 1. §. interdum ff. si cui plusquam per leg. Falc. vbi sic deciditur in legitima parono debita. Et Bar. & Ang. inferunt ad filium purè per fideicommissum grauatum, ut unam tantum quartam detrahat, quando una imputatur in aliam: & idè Bart. in l. quamquam. C. ad leg. Falcid. & sequuntur posteriores ibi, & idem Bar. & Bald. post glo. per textum illi, in l. Papinianus, §. meminisse. ff. de inoff. test. quibus in locis exemplum reddit: veluti, quia testamentum, in quo fit institutus hæres cum clausula, si non valet iure testamenti, valeat iure codicillorum: ruptum sit præteritione filij. nam ex vi clausulæ codicillaris testamentum in ius codicillorum resoluitur, & filius per fideicommissum hereditatè heredi scripto restituere tenetur, & hoc casu, filius ius habet detrahendi unam quartam, vel legitimam, vel Trebellianicam, nam duas detrahere non posset, quia quod ex una detraheret, in aliam imputaretur, si quidem in legitimam imputetur, quicquid capitur ex bonis defuncti quocunque tit. l. omnimodo & l.

& l. scimus, C. de inoff. test. & est casus in d. l. Papinianus, §. quarta. in Falcidiam verò, & multo magis in Trebellianicam, imputatur, quod capitur iure successionis, d. l. in quartam, & d. §. interdum, & cum Bar. transeunt ubique Doctores, velati latè diff. rit. Cagnol. ibi, Al. x. & posteriores omnes, in d. l. in ratione, §. quod vulgo, Bal. d. l. filium què, nu. 30. & seq. C. fam. etc. & ibi laf. nu. 6. inquit, quod totus mundus sic obseruat: Canon. omnes, in c. Raynurius, & in c. Rainaldus, ex. de testam. & in hac specie sic consuluit Bar. ipse, conf. 6. viso testamento, & in conf. 12. si quis instituitur, Alex. conf. 142. num. 9. in 2. & plures alij relati per Crau. conf. 200. col. vlt. & per Bero. conf. 16. nu. 31. & conf. 17. nu. item 31. in 2. Guido Papæ in decis. 52. & 53. vbi sic seruatum refert, & pro hac communi traditione videtur casus apertus in l. liberto, §. filium, ff. de ann. leg.

50 Et hoc casu, in facultate grauati est, deducere hanc, vel illam: nam quandoque propter imputationes, vtilius est deducere Trebellianicam, quam legitimam, Oldrad. conf. 205. Bal. in d. l. filium quem, num. 31. & idem Bar. Bal. & Pau. Castr. in d. l. quamquam. nam in legitimam multa imputantur inter viuos habita, veluti dotes, & donata, ad text. in l. quoniam nouella, & in l. omnimodo, C. de inoff. test. & quod notat Bar. & posteriores, in d. l. in quartam: quæ tamen in Trebellianicam non imputantur, l. pater filiam, in principio, ff. ad leg. Falc. & dixi supra, num. 31. & sic quoque Corn. tradidit conf. 22. nu. 11. in 4. Picus, d. l. in quartam, nu. 179. & 180. Et ego semel expertus fui, vtilius fuisse de fideicommissio purè relicto detrahere Trebellianicam, quam legitimam, quia legitima per habita ex contractu fuerat impleta.

51 Vbi verò fideicommissum conditionale est, filium rogatum duas quartas detrahere, iure canonico, decum legitur in c. Raynurius, in c. Rainaldus, ex. de testam. & sic post illas decretales, in iudicijs, & in scholis, in vtroque foro, absque controuersia receptum, & vsitatum fuit. quid autem sic secundum iuris ciuili rationes, & iura, variè à maioribus nostris scriptum legitur. Nam Cin. & Fulgos. in l. quamquam, C. ad leg. Falcid. dixere, eas decretales, ex falso iuris, & legum intellectu emanasse, quod etiam prius dixit Oldrad. conf. 205. & Corn. in d. l. quamquam.

vtquam deductionem propulsandam, ac fugandam ex terris Regum, & Principum, suasisse, secutus est Angel. Mattheac. i suo elegantissimo tract. de via & rei iur. lib. 2. c. 25. vbi ex pluribus post Cuiacium, demonstrare nititur, differentiam in hoc inter ius ciuile, & inter ius Canonicum, ac Canonistarum errorem, & ante eum Menchaca, de success. progress. lib. 3. §. 26. nu. 34. & Emil. Ferrett. in l. filium quem habentem, C. fam. etc. Conf. Contra verò differentiam non esse, docere studuit Emanuel Acofta, in rep. cap. si pater, de testamen. in 6. in 1. parte, in verbo, absque deductione, nu. 1. 1. Quamuis autem disputatio hæc potius curiosa videatur, quam vtilis: quâdoquidem ubi de iure ciuili dubium est aliquod, & id iure Canonum decum reperitur, standum sit determinationi iuris Pontificij, ad text. & quod ibi notatur, in c. 1. & 2. ex. de oper. no. nunc. Attamen in re adeo graui addendo aliorum dictis, crederem ego decretales illas optimo iure constitutas, nec rationibus, & legibus iuris ciuili aduersari: am quod iure ciuili inspecto una tantum quarta per filium rogatum fideicommissio conditionali detratur, inducuntur iura hæc, text. in d. l. filium quem habentem, C. fam. etc. ibi, supra quartam habens reddere compellitur, & in l. iubemus, in principio, C. ad Trebell. ibi, retenta quarta ex auctoritate Trebelliani, dodrans restituatur, & in l. 1. §. interdum, ff. si cui plusquam per leg. arguendo de legitima patroni ad legitimam filiorum. quarto, quia ex lege Falcidia cuius Romanis licebat de hereditate sua legare usque ad dodrantem, retento per heredem quadrante, non ergo licebat ultra quadrantem Falcidium alium iure legitimæ detrahere, quia de dodrante Romanus ciuis non potuisset testari. Ad hæc, omiffis aliorum solutionibus, dico ego, quod usque ad tempora nouissima Iustiniani, licet filio heredi uniuersaliter instituto & per fideicommissum grauato, deberetur legitima, in eam tamen fructus medij temporis percepti imputabatur, per textum, ubi est casus, in l. Papinianus, §. unde si quis, ff. de inoff. test. prout etiam in Trebellianicam, & Falcidiam, ut ibi, & in l. quod de bonis, §. fructus, ff. ad leg. Falcid. & l. in fideicommissariam, ff. ad Trebell. Quocirca ratione imputationis fructuum, siue fideicommissum esset purè relictum, uel sub conditione, inspecto tempore ante Iustinianum,

M. Antonij Peregrini

uno & eodem tempore eueniente fideicommissi casu agebatur de detractōne utriusque quartæ, quæ tunc erant cōuales in quantitate, quia legitima longè post per Iustinianum fuit aucta, in Authen. de triente, & semis. in principio, ac ideo una aliam per imputationem impediēbat, siquidem duæ lucrativæ causæ, in eadem personā, respectu eiusdem rei, non videbantur posse concurrere, ad l. Meuius, §. duobus, cum sua materia, ff. de leg. 2. & in his terminis rectè procedit decisio d. l. filium quem habentem, d. l. iubemus, cum alijs supra adductis; nam eadem ratio occurrit, & indubitanter, d. l. iubemus, nam cum ex illa constitutione, singulari favore filiorum primi gradus, cōcessum eis fuerit, ne fructus interim percepti imputarentur in quartam Trebellianam, & in legitimam usque ad Zenonis, illius constitutionis auctoris, tempora, de fructibus in legitimam non imputandis, nihil novatum fuisse, proinde de fideicommissio illo cōditionali quarta tantum Trebelliana erat retinenda, non quarta legitima, uel quia in fructibus consumpta, uel quia si non in totum, pro ea parte, quæ detrahenda supererat, cōcurrebat detractio legitimæ eodem tempore cū detractōne Trebellianæ, ac ideo per concursum hæ duæ lucrativæ causæ se impediēbant. Iustinianus autem, post illas cōstitutiones, duo de nouo in proposito cōstituit: primum, quod legitima, purè, remota omni dilatione, & conditione, ex die mortis patris filijs ipsis, ipso iure, debeat: secundum, quod debeat in corporibus, & de substantia paterna, non per fructuum imputationem, sicuti hæc leguntur in l. quoniam in prioribus, & in l. scimus, in principio, & in §. repletionē, C. de inoff. test. Quamobrem statim secuta morte patris lex ipso iure resecat, & separat portionem iure legitimæ filio debitam in corporibus paternis, cū fructuum utilitate, ut in dictis iuribus, ac idcirco nec fructus postea percepti, nec quarta Trebellianica detrahenda de fideicommissio cōditionali in eam amplius imputari possunt, quia debitum exactum non admittit compensationem, sic pulchrè idem Bald. in d. l. scimus, numero quinto, Ripa in d. l. in fideicommissariam, numero trigessimono, cum concordantibus adductis in Articulo 36. numero 90. & infra, & in Artic. 49. num. 40. Vnde statim mortuo patre, ex dictis legibus, filijs debita est legiti-

ma, quæ etiam intellectualliter intelligitur euulsa de corpore patrimonij, antiquata lege antiqua de qua in d. §. vnde si quis, in d. l. Papinianus. de fideicommissio autem cōditionali, quia restitutio in aliud tempus collata est, detrahitur adueniente fideicommissi conditione quarta Trebelliana, quæ non ante pro sui natura detrahi potest, ut dixi supra, nu. 22. & eo tempore non potest agi de compensatione legitimæ, ratione supradicta, & in Trebellianica est casus in d. l. iubemus. Nō etiam impedit Trebellianæ deductionem ratio de duabus causis lucrativis, quia duæ causæ lucrativæ, etiam circa eandem rem, diuersis temporibus concurrere possunt, l. existimo, ff. de verb. obl. Bar. & communiter alij, in d. l. Meuius, §. duobus. Ex quibus placet patet, iure ciuili, & rationibus eius inspectis, attentis nouis Iustiniani constitutionibus, duas quartas de fideicommissio paterno cōditionali filios detrahare potuisse, ac ideo decretales illas nō aduersus ius ciuile, nec contra illius regulas, quicquam in hac re statuisse. Nec nouū videri debet, sicuti magnificiebatur Cuacius, cur magis succurratur filio per fideicommissum conditionale grauato, quam ubi purum est, cum tamē ex hoc in plus grauetur. Nam ratio est satis manifesta: nā ubi fideicommissum est purum, obstat detractōni duarum, duplex ratio: vna imputationis, & compensationis, vnius quartæ in alteram, quoniam ambe eodem tempore detraherentur: Altera, concursus duarum causarum lucrativarum. Quamobrem distinctioni vndique receptæ, etiam in utroque iure, ac in utroque foro, acquiescendum est.

§2 Vnde Bald. notabiliter in dicta l. filium, numero trigesimoquarto, inferebat, quod facto testamento, præterito posthumo, cum clausula, si non valet, uel non valebit, natus posthumus vigore illius clausulæ cōditionaliter grauatus, detrahet vtramque quartam, & idem Bald. & Angel. in d. §. meminisse, sequuntur Alex. d. consilio 142. columna sexta, in prin. Ias. in d. l. filium quem, sub numero undecimo, Guliel. Bened. in rep. cap. Raynurius, in glos. in eodem testamento, num. 43.

Intelligendo tamen, cum posthumus nascitur testatore iā mortuo, secus si eo supersite, sicuti rectè aduertit Alex. d. conf. nam hoc casu purè videretur rogatus, & vna tan-

eum quarta detraheretur: sequitur Gabriel, conf. 113. nu. 5. quinimmo etiam, quod possumus nascatur post testatoris mortem, unam tantum quartam detrahi verius est: quia statim cum nascitur, fideicommissio tenetur, ac uno & eodem tempore cedit dies detractionis legitimæ uel Trebellianicæ: sic idē Bal. conf. 156. col. 1. in 2. Pau. Ca. conf. 15. col. 2. in 2. & Aimo Crau. conf. 242. nu. 4. quos ultra alios ad hoc inducit Gabr. in dicto loco, & recte: quia in hac materia detractionis duarum quartarum id solum inspicitur: an eodem, vel diuerso tempore cedat dies detractionis utriusque, & intellige illas decretales in terminis, pro ut loquuntur, quando fideicommissum confertur sub conditione, vel in diem incertam: secus si sub die certa. sic Panormitan. in d. c. Raynurius, sub nu. 26.

- 33 Sed quid in ascendentibus. Bald. in l. si a milite §. fin. ff. de testam. mil. sensit per ea iura, quæ de filijs expresse loquuntur, nihil immutatum esse in ascendētibz, ac ideo unam tantum quartam detrahi posse; sequitur Alexan. in d. §. quod vulgo. nu. 11. Additio magna ad Abbat. in d. c. Raynurius, Ias. in d. l. filium quē, nu. 9. Coras. ibidem, nu. 44. Idē Ias. in auth. si qua mulier C. de sac. sanct. eccles. & in l. qui se patris, col. pen. C. unde lib. & in l. generaliter §. cum autem. C. de instit. & subit. Soc. in l. cum auus, col. 7. uers. septimo adducit. ff. de cōd. & demōstr. Beltrand. conf. 19. in tertio dubio, Pic. in repe. d. l. in quartam. nu. 233. Anto. Padilla in auth. res quæ, nu. 36. C. comm. de leg. Contra uerō te nuerūt Angel. & Cum. in d. l. si a milite §. si. Barbat. in d. c. Raynurius, in carta penultima. Crott. & alij quos sequitur Crau. in cōf. 110. in primo dubio. vbi quoque huius opinionis recensuit Capr. conf. 99. cōf. Paul. de Cast. conf. 366. in sec. dubio. vol. 1. & male, quia loquuntur in matre detrahente legitimam ex persona filij, & hanc pro ascendētibz uti magis a Modernioribus receptam probauit Crassus loco præallegato, quam et probauit Couar. Orosc. Gregor. & Eman. Acoſta, quos sequitur Ludou. Molin. de Priuog. Hispan. c. 17. num. 5. Mihi prior relata opinio magis placet. uenimus corrigi. & offendantur regulæ iuris ciuilis, & quia non licet argumentari a descendētibz, ad ascendētes, ueluti constat ex pluribus adductis in Artic. 49. num. 44.

- 34 Sed quid in nepotibus? & videtur, iura

illa ad alios ultra filios nō extendi, sicuti dicitur de Iubemus. C. ad Trebell. uti aduertit Bal. ibi. col. 4. Verum inductio de illa lege nihil obstat: quoniam expresse per illam legem prohibita fuit extensio ad alias personas, quare veritas est, nepotes & alios vltiores tenentes primum locum grauatos per fideicommissum conditionale detrahere utramque quartam, compensatis fructibus in Trebellianica, quos tamen filij primi gradus nō computant, d. l. iubemus. vbi Angel. notauit, & in hoc nepotes differunt a filijs: sic Bar. in l. quod de bonis §. quod auus ff. ad leg. Falc. & sequitur Doctores ibi. Ias. conf. 108. col. penult. vol. 4. Roland. consil. 30. in principio. lib. 1. Cagnol. d. §. meminif se, nu. 13. Mantua conf. 291. col. vlt. & ultra hos Alex. conf. 201. nu. 17. in 6. Beret. conf. 142. nu. 42. dixi in Artic. 49. num. 66.

- 55 Sed vtrum iura illa canonica de duobus quartis locum habeant in Falcidia, ita ut filius grauatus legatis conditionalibus possit primò detrahere legitimā, deinde adueniente legatorum conditione, Falcidiam: variarent auctores. Fulgos. in d. l. quamquam, sensu negatiuum, quem secutus fuit Alex. in d. l. in ratione §. quod vulgo. sub nu. 12. moti, quia iura illa sunt correctoria iuris ciuilis. item quia non reperitur, quod appellatione Trebellianicæ, de qua iura illa loquuntur, contineatur Falcidia, pro ut est contra: & huius quoque sententiæ post Lancell. Polit. ab eo relatum, fuit Socin. iun. conf. 136. nu. 12. in 1. Alciar. conf. 154. lib. 9. Ceph. 153. nu. 61. Mōtica de coniect. vlt. vol. lib. 7. titu. 2. col. vlt. Couar. de testam. §. 11. nu. 7.

Contrarium expresse uoluit Bald. in d. l. quamquam, & idem Bald. conf. 46. in 2. & ex professo Vincēti consuluat Fulgos. cōf. 26. præterquam in legatis ad pias causas, & idem etiam in legitimato consuluat Alexan. conf. 139. col. 1. in 1. sequuntur Corn. in d. l. quamquam, Socin. conf. 93. sub nu. 8. in 1. Aretin. conf. 18. col. 3. & conf. sequenti, col. pen. Paris. in eodem casu, contra Socin. iunior. conf. 43. nu. 7. in 3. vbi huius opinionis adducit Pau. de Cast. in d. l. cogi. §. inde queritur. nu. 4. ff. ad Tribel. & consulendo probauit Gabriel. conf. 16. nu. 28. & 29. vbi eiusdem quoque opinionis recensuit Vinc. Hercul. in d. §. quod vulgo. col. 20. & præter supra relatos sic quoque senserunt Ioan. de Imo. in d. l. in ratione §. quod vulgo. nu. 15. Signorol. conf. 66. nu. 1. Ang. cōf. 1. Eman. Acoſta

M. Antonij Peregrini

Acoſta & alij quos ſequit̃ Ludou. Molin. de primog. H. ſpan. li. 1. c. 17. nu. 6. & hæc iudicio meo fuit de mēte Bar. in d.l. Pap. §. quarta. vbi notat, Falcidiā non poſſe concurrere cum legitima, deinde remittit ſe ad dicēda per eum in §. meminiffe. ubi diſtinguit inter relicta pura, & conditionalia. igitur clare conſtat, mentem Bar. fuiſſe, ut idē ſit de Falcidia, quod in Trebellianica. & idem Bar. in d.l. 1. §. interdum. ff. ſi cui plus quā per leg. Falcid. vbi argumentum ſumit ab eo text. qui de legatis particularibus, & de lege falcidia loquitur: nec ſine ratione, quia Falcidia arctius debetur, quā Trebellianica, ad dicta ſupra, nu. 26. item quia Falcidia in origine & inuentione præceſſit Trebellianicam, quæ ad eius inſtar poſtea permiſſa fuit, ideo quæ declaratio iuris canonici circa Trebellianicam deducendā, vltra legitimam, de fideicommiſſis conditionalibus, facile porrigenda eſt ad Falcidiam in legatis conditionalibus: nam vna & eadem in utraq; eſt legis intentio. Nec ob. ratio D. Mantice, quod fructus imputentur filiis primi gradus in Falcidiam, ideo hanc vltra legitimam, nō poſſe detrahi, nam antecedens non eſt tutum, conſequens verō eſt falſum. nam nepotes grauati vltra legitimam, deducunt Trebellianicam, attamen in hanc computant fructus, vti ſupra dixi, nu. 75.

- 56 Limita communem traditionem de duabus quartis detrahendis: vt locum non habeat, cum ob numerum filiorum pro legitima deducitur ſemis: nam ne plus ſit in detractionibus, quam in fideicommiſſo, Trebellianica non deducetur vltra legitimam, ſicut ea ratione Bald. conſultuit, conſil. 94. punctus quæſtionis. lib. 2. a quo auſus non fuit recedere Crau. conſ. 50. Mod. Parif. ad Alexan. conſ. 2. in 7. Padill. in auct. res quæ. nu. 41. & expreſſe ſecutus fuit Pancirol. cōf. 69. nu. 15. & 124. nu. 11. Mattheac. in ſuo tract. de via & ratione iuris, lib. 2. cap. 25. nu. 35.

Horum opinio reiſcienda eſt ex pluribus. primò, quia aliàs ſequeretur abſurdum, quod de fideicommiſſo paterno pro legitima & Trebellianica, quia ſemiſſem caput tantum de traheret vnus filius, quantum quinque, & plures, quod tamen eſt contra propoſitum legis, quæ ob pluralem filiorum numerum, eorum legitimam augere voluit, in Auth. de triente & ſemiſ. in princ. Secundo, quia legitime augmentum ſuam propriam habet cauſam, ideo non impedit Trebelliani-

cam iure comuni debitam. Tertio, quia iura canonica de duabus quartis detrahendis indiſtincte loquuntur. Quarto, quia cōis traditio tam in lecturis, quā in conſilijs Trebellianicam & hoc caſu admittit Bar. conſ. 22. Homo Accurſoli, idem Bal. conſil. 101. in 2. Angel. conſ. 287. Bened. Capra, conſ. 103. Alex. conſ. 68. col. 4. in 4. & clarius cōſil. 3. nu. 3. vol. 7. Corn. conſ. 197. nu. 2. in 1. & 182. col. 4. & 238. col. 3. in 2. Curt. ſen. conſ. 51. nu. 25. & cōf. 75. col. 4. verſ. ſed quid plus, Cagnol. d.l. Papinianus §. meminiffe, nume. 19. Cuccus in Tract. de legitima, in cap. legitima & Trebellianica ſimul coniuncta. Picus, in d.l. in quartam, nu. 232. Marzar. in ſuo Epitome, Q. 51. & in ſuo conſ. 11. Franc. Becius, conſ. 23. vbi ponderat Bald. in d.l. iubemus. col. 2. contrarium ſenſiſſe, Alba cōf. 41. vbi ex pſſo Bal. reprehēdit, Ceph. conſ. 506. in ſi. Decian. conſil. 106. in 1. Borgnin. Caualcant. in tract. de vſuſu. nu. 96. Rimin. iun. conſ. 227. nu. 19. Rota Aui-nionenſ. in deciſ. 147. vbi ſic practiaci reſert. & idem ex cōmuni tradidit Eugen. Peruſ. conſil. 111. num. 9. Beret. conſ. 122. nu. 4. Craſ. de Trebellian. q. 4. Ludo. Molin. dicto loco, nu. 7. & ſic ego quoq; practiaci vidi ſuper fideicommiſſo Clariffimi Iuriſconſ. & Aduocat. D. Lucæ Gallina Parauiini: & pro confirmatione addo, quod vbi ex ſtatuto aucta ſuit legitima, adhuc vltra eam deducitur Trebellianica, ſic ſenſit Soci. d. conſ. 93. ſub. nu. 8. clare autem Thom. Doct. conſil. 60. ſub. nu. 7. & 8.

- 57 Limita ſecūdo, quando teſtator iuberet Trebellianicam in legitimam imputari, nā iuſſio hæc ualeret: ſic poſt Barto. de Pratis, & Nicol. de Mattar. determinauit Bal. in l. quoniam in prioribus, ad finē. C. de inoffic. teſta. moti, quia ſicut teſtator poteſt Trebellianicam confundere cum uero heredis credito, uri eſt caſus in d.l. ſi debitor. ff. ad leg. Falcid. & in l. cum pater §. Titio. ff. de leg. 2. & in d.l. quod de bonis §. cum fideicommiſſum. ff. ad leg. falc. & in l. Lucius. §. maritus. ff. ad Trebell. ſic & a fortiori, quomodo quaſi debitor: & ſic quoque tenere, Dyn. Rayn. Nico. de Neap. Alber. Imola. & Cuma. in d. §. maritus. Alex. in d.l. ſi debitor. ſub. nu. 4. & in l. Marcellus. ſub. nu. 9. vbi inquit, patrē iubere filium poſſe, vt Trebellianicam compenſet in legitimam ſibi debitam: quod etiam plenius firmavit in d.l. quod de bonis §. cū fideicommiſſum, ſequitur Iaſen d.l. ſilium

quæ

quæ habent. sub nu. 11. in 3. limitatione, Paris. consil. 17. nu. 24. & consil. 18. nu. 103. in 2. & est aduertendum, quia Alex. in d. locis, præsertim in d. Marcellus, sic uoluit, & retet a opinione Bal. & aliorum, quod Trebellianica non possit prohiberi filiis primi gradus, & præcise sequitur Ruin. consil. 135. nu. 6. & 7. in 1. & idem Alex. consil. 5. col. penult. vel. latissime Picus, in rep. l. in quartam. sub nu. 228. quod est notandum in practica, & magis communem dicit Gabriel. lib. 4. conclus. 1. nu. 10. si autem legitima extra testamentum detracta fuisset, iussio hæc nullus esset effectus.

- 58 Passus est ualde notabilis, & quidē clarum est, quod licet ante Iustinianum Falcidia, & Trebellianica prohiberi nō possint, l. Seius & Augerius ff. ad leg. Falcid. & infra dicam: attamen poterat testator hæredem iubere, ne in calculo Falcidiæ hæres sibi debitum deduceret, pro concurrenti quantitate cum quarta Falcidiæ, d. l. si debitor. Itē grauando hæredem in re propria, vel sibi debita, grauamen cum quarta Trebellianica compellabatur, d. §. cum fideicom. d. l. Lucius. §. maritus, & d. l. cum pater §. Titio. ubi Bar. sic notauit, & per hæc iura, Bald. notabiliter, in d. l. filium quem. col. 6. dixit, quod licet testator non posset prohiberi detractio nem illarum quartarum, poterat tamen circa earum deductionem, & imputationem, alterare iuris ordinem, & ea iura locū quoque habere in Falcidia debita filiis primi gradus, probat rex. in d. §. cum fideicommissum. ideoque per illum tex. confunditur cōsideratio Pici, loco præallegato, dum præmissa iura procedere dixit in hærede extraneo, non in filiis primi gradus, ut per eum, fol. l. col. 1. quod etiam asseruerunt Socii. ium. consil. 131. nu. 68. in 1. & male. Dubium est, inspectis legibus posterioribus: nam fauore filiorum primi gradus, uidetur quod Trebellianica nec etiā per indirectum prohiberi eis possit, per casum in d. l. iubemus, quia ratione, sic post multa conclusit Picus loco supraallegato, cui consensit Rolan. cōsil. 5. col. pen. in 4. Putarem ad euitandam legum correctionem, sic dici posse, primò, quod l. iubemus, minime correctæ sit, etiam quod Trebellianica prohiberi posset filiis primi gradus, de quo infra dicā, ita ut ea lex eundem locum indubitanter habeat, cum testator non expresse prohibuit Trebellianicam: sic Rota Cassad. in decis. 2. sub ru-

brica de testa. Alex. in d. l. quod de bonis, §. quod auis. sentit Picus, d. l. in quartā, sub nu. 228. & clare, nu. 232.

Secundo crederem, patrem iubere posse ut in Trebellianicam per filium, detrahendam compensetur uerum eius credi. ū, per casum in d. l. quod de bonis §. cum fideicōmissum, ne alioquin tex. ille correctus dicatur, etiā quod Trebellianica prohiberi non possit filio primi gradus, nam id erat ius commune in tempore illo.

Tertio circa difficultatem principalem, an testator iubere possit filium in suam Trebellianicam compensare legitimam, crederem communem sententiam esse recipiendam, quia illud non est onus in legitima, nā pure illā detrahit: sed onus est in Trebellianica, in qua grauari potest filius, ut uerum debitum compenset: sic Alex. in d. §. cum fideicommissum, ante num. 2. Nec obstat, quod Trebellianica non possit prohiberi filiis primi gradus: nam nec etiā de iure Dig. prohiberi poterat, tamen iussiones illæ ualebant. Non etiam obstat, q̄ in legitima tale onus imponi nequeat, ad l. quoniam in prioribus, C. de inoff. test. quia legitima arctiori iure debetur, quā Falcidia, aut Trebellianica. unde communem traditionem recte defendi posse arbitror, quæ nota, quia sunt maxime utilitatis in practica, & diligenter aduertenda, & hæc addenda sunt ad ea quæ infra dicam de Trebellianica, an possit prohiberi filiis primi gradus.

- 59 Venio ad sextum principale quæsitū de casibus, & causis, in quibus cessat Trebellianicæ detractio. Dico, cessare cum reperitur remissa, aut a lege, aut a testatore, aut ab hærede ipso grauato, extra hos casus debetur, a lege autem reperitur remissa sub quibusdam considerationibus, quas sub certis regulis collegi. Quarum prima est, ubicūque hæres aliquo modo fideicōmissum euertire curauit, aut legata relicta, ex lege indignus existimatur Trebellianicam, aut Falcidiam deducere: casus est in l. beneficio ff. ad leg. falcid. & ibi gloss. & scribentes exemplificant in eo, qui deleuit, celauit, aut cæcelauit legatum fideicommissum, eundem est in hærede, qui ex testamento recusauit adire hæreditatem, & compulsus adiuit, nam & hic defuncti preces destituerat, ac ideo Trebellianica indignus existimatur, l. si patroni. §. qui fideicommissarium. ff. ad Trebell. idem est in hærede, qui intra annum mortuus,

M. Antonij Peregrini

nitus, non implens a defuncto disposita, hæreditate priuatur. nam omne commodum Falcidiæ aut Trebellianicæ amittit, §. si quis autem nō implens, vers. si verō nulla, in Auth. de hæred. & falcid. Alia est regula, Trebellianicam non detrahit, qui fidem præstitit de restituendâ hæreditatem alicui incapaci. d. l. beneficio, & l. si tacitum ff. eod. & l. cum tacitum. ff. de iure fsi.

Tertia autem principalis regula est, q̄ in quorum testamento falcidia cessat, in eisdē cessat quoque Trebellianica. sic text. in l. Marcellus §. quod autem ff. ad Trebell. vbi propterea infert,

60 Quod ex quo in militis testamento falcidia cessat. l. in testamēto. C. de testam. mil. & l. in testamento. C. ad leg. falcid. sic etiam cesset quarta ex Trebellianicâ, gloss. & communiter scribētes in d. §. in filij. Nota tamē quia miles demum fuitur priuilegio, cum in castris est, desertus in militia, & in castris testatur, & priuilegium iuuat etiā post missionem intra annum. l. si post missionē. l. si miles, in primo respōso, ff. ad leg. falc. & l. si certarum §. fin. de testamen. mil. factum verō antequam miles esset, priuilegium non vitur. l. fin. ff. ad leg. Falcid. l. Tribunus, & l. Titius ff. de testam. mil. vel etiam post missionem a militia, l. ad veterani. d. l. si miles, in 2. respōso ff. eo. & d. l. si certarum §. si. & d. l. Tribunus. & consuluit Aret. conf. 12. in primo dubio. Hic autem Ias. post alios in d. l. in testamento. C. de testam. mil. dubium mouet, quia non videtur priuilegium militis, vt falcidia, uel Trebellianica, non deducatur de legatis, an fideicommissis ab eo relictis: nam sic non adita eorum hæreditate, quam hæredes scripti ob nullum, uel minimum lucrum, adire recusarent, perirent eorū voluntates. Solut ipse: sed ego aliter notum dissolui in Articulo præced. nu. 35.

61 Sed vtrum militum priuilegia adhuc durēt, sunt opiniones. nam Ang. Raph. & Soc. in l. 1. §. in filij, ff. ad Trebell. Ripa ibidem sub nu. 7. quos sequitur Aretin. dicto loco, sentiunt priuilegia hæc adhuc perseverare: contra verō tenuit glo. in verbo, militari, in §. fin. in Auth. de hæred. & falcid. quam sequuntur Docto. communiter, Bar. & alij in d. §. in filij. Alex. in l. precibus. nu. 15. Ias. in d. l. in testamento. C. de test. mil. adeo ut hodie inuentario confecto detrahatur Falcidia, & Trebellianica: non confecto autem inuentario iura antiqua prima manent, &

hanc post Galiaul. Berengar. & Sfor. probauit Crass. in Cap. de Trebellian. q. 5.

62 Quarta est regula, quod vbiunque fauore honorati lex iubet in relictis nullam intercedere falcidiam, aut omnem cessare falcidiam, Trebellianica quoque cessat: & est ratio, quia concurrente eadem ratione fauoris, vniuersalis locutio affirmatiue & minus magis negatiue prolata, includit & prohibet: quæ etiam sub lata significatione vocalibus continentur: latissime omnium, Rol. Val. consil. 2. in 4. Vnde infertur, quod ex quo in relictis ad pias causas nulla intercedit falcidia, in eisdem quoque cesset Trebellianica. Antecedens probatur per tex. in l. si quis ad declinandam, in fine C. de epile. & cler. & in §. sin autem hæres, in Auth. de eccles. tit. ex quo sumpta est authent. similiter, C. ad leg. falcid. vbi sic notat omnes, quamuis per iura anteriora de his relictis Falcidia detraheretur. l. 1. §. ad municipium. ff. ad leg. falcid. & sic habet communis omnium traditio, tam in scholis, quam in palatijs, vt de relictis particularibus ad pias causas Falcidia non detrahatur, sicuti plenissime notantur Maiores nostri in dictis iuribus, & in d. l. Marcellus §. quod autem, etiam quod si filij fuissent institui & grauati. sic enim ex communi tradidit Cagno. in l. Papinianus, §. meminisse. nu. 18. ff. de inoff. test.

63 Consequens autem deducitur ex regula proposita, quod in quibus dispositionibus nulla permittitur Falcidia, in eisdē cessat Trebellianica, per text. in d. l. si quis ad declinandam, ibi, nulla falcidia, & ibi, hæreditatem, uel legatum, & in d. §. sin autem hæres, ibi, omni falcidia cessante, quæ quidem verba vniuersalia negatiua Trebellianicam quoque designant: Nam Trebellianica sub falcidiæ nomine continetur, l. pater filiam, l. filius familias. l. Titia. ff. ad leg. Falc. & l. iubemus, C. ad Trebell. & quia textus in d. §. sin autem, continuatiue sequitur ad §. præcedentem, qui loquitur de hæreditate, & legato, pro hoc quia Trebellianica refecat fideicommissa vniuersalia, sicut falcidia, particularia, §. sed quia, & §. restituta. Instit. de fideicom. hered. & sic per has & plures alias rationes, post gloss. tradidit Bar. in d. l. Marcellus §. quod autem, sequuntur Angel. Sal. Cum. Paul. Alex. Socin. & denique Ias. & Claud. Aquenf. & dicit ibidem Ang. quod sic communiter practicaunt. Abb. & communiter Canon. in c. Raynaldus, ex de testamēta.

flamen late Cor. conf. 330. ad finem, in 1. Decius 299. nu. 4. Crau. 1. 7. nu. 13. Gabriel. in tit. ad Trebell. concl. 1. adeo ut testamentarium esset ab hac recedere, Crau. q. 6. cum alijs cumularijs per Tiraq. usque ad sua tempora, de priuileg. piz. causæ, priuileg. 26. & vltra per eum adductos, addo Beret. confil. 104. nu. 8. On. fed. conf. 64. nu. 67. Eugenium in suo conf. decisiuo. 6. nu. 21. & conclusio locum habet etiam in filijs grauatis, Bar. conf. 6. & conf. 56. Alex. in conf. 12. ad finem, & conf. 20. col. vlti. in 3. Dec. confil. 299. nu. 4.

Et nota, quia in hac materia sufficit, reliquum fuisse in causam piam, quamuis locus non sit pius, sic Paul. Caltr. conf. 167. præsupposito, in 2. Ang. & Imola, in l. si feruus, ff. ad leg. falc. vbi in legato alimentorum, sequitur Alex. in d. l. Marcellus, ante num. 8. etiam quod pia causa non immediate substituta foret heredi grauato, sed mediate, scilicet post primum, vel secundo substituto.

Contra tamen tenuerunt plerique relati per Ias. d. l. Marcellus, nu. 29. principaliter per tex. in c. si pater, de testam. in 6. Bar. soluit, argumentum in eo textu non esse sumendum a contrario sensu, quia resisteret prauis intellectus, contra iura ciuilia, supra relata. Ias. dicto loco, nu. 30. replicat, sic intelligendo, vanam fuisse dubitationem Sum. Pontifici: an substitutio foret directa, aut fideicommissaria, si Trebellianica cessaret, cui tamen obiecto replicatur, in fideicommissaria pupillo iniuncta non contineri propria eius pupilli bona, l. coheredi, §. cum filia, ff. de vulg. sed in directa pupillari vtrique, l. sed si plures, §. ad substitutos, ff. de vulg. & hoc respectu, dubitationem non fuisse inutilem.

- 64 Tenendo communem, quam in practica apud nos vidi receptam, dubium est, an Trebellianica indistincte cesset, siue heres immediate rogetur restituere piz. causæ, uel etiam mediate post alios fideicommissarios. distingue duos casus, aut certum est pia causa successuram, aut est incertum: primo casu, veluti quia testator rogauerit heredem restituere Titio, Titium autem ecclesie vel hospitali, hoc quippe casu Trebellianica cessat, quia non Titij primi capientis persona considerari debet, sed piz. causæ, penes quam res est casura, ad hoc tex. in l. aui. §. Titio, vbi sic Bal. & Angel. ff. de cond. & de monstr. optimus text. in l. cum dotem, ff. ad leg. falcid. vbi sic notarunt, Paul. & Alex. &

idem quoque per illum text. tradidit Rom. in d. auth. similiter, in 40. speciali piz. causæ, & idem Roman. in d. l. Marcellus, sequitur Alex. nu. 6. Ias. nu. 3. & idem Roma. c. 6. fil. 206. licet de communis, vbi etiam pro hoc allegat tex. in l. 3. §. sed si pponas, ff. de leg. preli. & sic quoque consuluit Pau. Caf. confil. 86. nu. 10. in 1. Aret. conf. 67. col. penul. cum alijs, vt per Tiraq. priuileg. 26.

- 65 Secundo casu, cum incertum est, veluti quia ecclesia substituta sit Titio primo fideicommissario, sub conditione, si decesserit sine filijs, vel in defectum descendentium à Titio, & hoc casu heres detrahit Trebellianicam, quam quidem detractionem, non poterit Titius primo substitutus reculare, quia nullo priuilegio uuarur. non etiam pia causa, quia incertum est, an sit successura, ad l. sufficit, ff. de cond. ind. & quia res secundum statum presentem diiudicanda est, l. moueor, ff. de ser. export. sic Bal. consuluit, conf. 407. in quaestione, in 2. dubio, vol. 1. Paul. Cast. conf. 267. & 231. visis. col. 2. in 2. & precise sic distinguendo tradiderunt Rom. Alex. & Ias. in locis præalleg. Cagnol. in d. l. Papi nianus, §. meminisse, nu. 18. & consulendo Socin. conf. 144. col. vlti. in 1. Corn. in confil. 17. nu. 25. in 4. & idem Corn. in d. auth. similiter, vbi refert se alias consuluisse cum D. Baldo de Bartolinis, & alijs Doctoribus, & verum dixit: nam eius consilium habetur in 2. vol. 186. & apud Soci. senior. in primo vol. conf. 78. & 80. in quo casu idem consuluerunt Socin. ipse, conf. 77. & Alex. confil. 79. & consilium illud Alexandri reperitur apud eum, 120. nu. 14. in 3. 17. in 6. & 26. in 7. & sic quoque responderunt, Aret. confil. 67. in 5. dubio, Ruin. conf. 133. nu. 8. in 3. & 140. col. fin. in 5. idem Corn. conf. 17. nu. 16. & infra, in 4.

- 66 Punctus est, an Trebellianica sic detractione restituenda sit pio loco, eueniente postea per longa tempora, fideicommissi casu, plerique sensere pro pia causa, ac idcirco heres dem cauere oportere de restituendo, eueniente fideicommissi casu, per tex. in l. in lege falcidia non habetur, ff. ad leg. falcid. i. l. l. ff. vt leg. nom. cau. sic Alexan. in d. l. Marcellus, nu. 7. & in d. l. cum dotem, & in d. confil. 217. ante finem, in 6. securus est Ruin. conf. 135. nu. 8. in 3. & idem voluit quoque Cap. confil. 71. col. vlti. Tiraq. d. priuileg. 26. Eugen. in d. confil. 6. decisiuo, nu. 39. & vltra hos addo Corn. conf. 330. ad finem, in

M. Antonij Peregrini

nem, in 1. Soci. in d. l. Marcellus, §. quod autem, Anto. Gabriel. lib. 4. conclus. 1. 1. nu. 6. Decia. conf. 44. nu. 90. in 3. & Onded. conf. 64. num. 70.

Contra tamen explicite determinarunt Bal. d. conf. 407. & Paul. Castr. d. conf. 327. quia semel legitime excepta Trebellianica rursus in fideicommissum non recidit, ad l. solita providentia, C. de remiss. pign. & sic quandoque vidi iudicatum. Vidi quoque iudicatum, quod ex quo per filium primò grauatum nec per eius descendentes Trebellianica fuerat excorporata de reliquo dodrante, ob id veniente postea fideicommissi casu, non potuisse detrahi Trebellianicā aduersus piā causam. certe Alex. conclusio videtur magis stabilis. nam cum hæres teneatur cauere de fideicommissis prestandis etiam incertis, & conditionalibus, uti dixi in Artic. 40. nu. 6. relinquitur, vt cautio sit prestanda iuxta fideicommissi naturam.

67 Limita conclusionem, quando fideicommissum vniuersale esset relictu vni pro parte in causam piā, & pro parte nō: nam de ista parte, integram Trebellianicā, etiam respectu alterius partis infalscabilis, hæres deduceret, ad exemplum legatorum relictorum vni & eidē, quorum vnum pro sui natura fit defalcabile, alterum non, ad text. in l. si seruus, ff. ad leg. falcid. ubi sic notarūt Ang. Imola, & Alex. idem Alex. in d. l. Marcellus, ante nu. 8. Anto. Gabriel. dicto loco, nu. 9. & 10. ubi restringit & bene, quando fideicommissum est relictu uni, & eidem partim ad causas piās, & partim non.

68 Secundo limita, quando fideicommissum vniuersale ordinatum fuisset in certū opus piū: nā si dodrans sufficeret, quadrans per hæredem pro Trebellianica iuste retineretur, sic Ang. per illum text. in l. decem, ff. de fideic. lib. sequitur Alex. d. l. Marcellus, sub nu. 7. & recte, quia quadrans superabundat piā causam, ac ideo priuilegium piæ causæ cessat.

69 Tertio limita, cum pius locus hæres grauatur dare pio loco: nam tunc pia causa sub stituta, vel legataria nō vteretur priuilegio ad impediendum detractionem Falcidiæ, aut Trebellianicæ, sic sub dubio tamē, dixit Ange. in §. sed hoc presenti, in Auth. de sanctis. Episc. per illum textum, clarè autē Co. mens. in l. 1. §. ad municipium, ff. ad leg. falc. vbi refert sic consuluisse Dyn. Salic. in auth. qui rē, C. de sac. san. eccl. Alber. Ros. in l. si

quis ad declinandam, col. 1. C. de Episc. & cleric. Capra conf. 68. in 3. dub. Abb. in c. in presentia, nu. 37. & illic Philip. Dec. nu. 54. ext. de probat. & communem dixit Ruin. conf. 89. nu. 7. in 3. adducunt, quia par fauoris ratio excludere debet priuilegium piæ causæ substituitur, ad text. in simili, in l. non solum, ff. de ritu nupt. & plures pro, & contra adduxit Gabriel. d. loco, nu. 8.

Contrarium firmavit Roman. in d. auth. similiter. in 40. speciali piæ causæ, inter vltimas voluntates, sequuntur Alex. in d. l. prima, §. ad municipium, & idem Alex. in d. l. Marcellus, sub nu. 5. Ias. sub nu. 35. Franc. in c. si pater, carta penult. de testam. in 6. & plenissime consuluit Ioan. de Monte Sperel. in conf. 106. vbi reprehendit d. Abb. & refert sic fuisse consultum per D. Franc. de Alberg. adducunt.

70 Quia priuilegiatus in specie de qua agitur, vtitur priuilegio suo aduersus priuilegiatum in genere, per text. in l. fina. ff. ex quib. cau. ma. notat Bart. per illum text. in auth. quas, actiones, colum. 2. C. de sac. sanct. eccl. Abb. in c. ad aures, per textum ibi. in sec. notab. ext. de prescription. & idē Abb. in c. cum pro causa. in sec. notab. ext. de sent. excom. & vltra eos addo ego, quod limitatio de falcidia non detrahenda de relictis ad piās causas, per d. auth. similiter, indefinita est quod ad hæredē, igitur indistincte capienda. l. de pretio. ff. de public. A cōmuni tamen limitatione non esse recedendum, puta, quia text. in d. §. sed & hoc presenti, satis insinuat, mētem legum latōrum esse, vt priuilegia pijs causis concessa non exerceant vires suas, quando alia concurret causa piā, ideoque in terminis. d. §. sed & hoc extra casus ibi expressos, adhuc cōmuniter Doctores concludunt, piā causam substitutam, quæcūque sit, præualeat monasterijs. sic dos licet priuilegiata aduersus aliā dotis causam nō vtitur priuilegijs suis, de qua re plene scripsi in Art. 28. nu. 74.

71 Quid si filius sit fideicommissarius, an poterit in hoc, priuilegio piæ causæ, ut aduersus eum non detrahatur falcidia seu Trebellianica. Areti. conf. 12. in causa, concludit pro negatiua, & bene.

72 Quinta est regula, vbicunq; in odium, & præiudicium hæredis, lex prohibet falcidiam detrahi, & materia congruere potest etiam relictis vniuersalibus, quia de eis dispositio loquatur, Trebellianica quoque disuidebitur

uidebitur prohibita, casus est in §. si qs autem non implens, & in §. si verò nulla, in Authent. de hæred. & Falcid. vbi hæres iudicialiter monitus per annum negligens adimplere à testatore disposita, priuatur hæreditatis commodo, & defertur substitutis cõiunctis, fideicommissariis vniuersalibus, & deinde particularibus, nihil penitus, nec per falcidiæ occasione, nisi per aliam causam eo percipere ualente, excepta legitima, si de illis sit, quibus debeatur, sic tex. ibi, & in auth. hoc amplius, C. de fideicommiss. ex quo Trebellianicam prohibitam esse in eo casu, satis constat.

73. Dubium quam maximum est, vbi lex prohibet falcidiæ in materia, de legatis, & fideicommissis particularibus, veluti quia inuentarium cõfectum nõ sit, ut in eadem Authent. in §. si uerò non fecerint, nam plerique senserunt etiam Trebellianicam uideri prohibitam, quoniam lex præsumit, hæredem tantum subtraxisse, quod impleat quantam, dicto §. & huius opinionis Ias. in d. l. Marcellus, numero 52. comm. morauit Alber. Galeotti, Oldra. Ricar. Malumb. Ci. Bar. sibi contrarios, Sal. Imo. Cuman. Fulgosi. Roman. Florian. Angel. Aretin. Marchesi. Petri. de Matheslan. & Soci. & ultra hos relos, addo plures sic tenentes etiam aduersus filios primi gradus, Bar. conf. 51. & 234. Lena, Paul. Ca. conf. 188. colum. ult. 445. colum. 2. in 2. Corn. conf. 22. in hac, col. 1. & conf. 303. in 5. dubio, vol. 2. & 168. in 3. dubio, lib. 3. Dec. conf. 480. colum. pen. & 236. in 5. dubio, vbi latissime, Corfetti. in tract. de Trebellian. in 4. dubio, Grat. cõf. 160. in 2. Ruin. conf. 118. num. 27. in 3. vbi de communi, Paris. conf. 1. num. 88. in 1. & conf. 16. nu. 65. & conf. 18. nu. 107. & conf. 26. nu. 39. & conf. 93. nu. 52. lib. 2. Didac. in c. Raynaldus, §. vltimus, nu. 10. ex de testam. decif. Pedem. 147. Anto. Gabriel. in titulo ad Trebell. conclus. 10. M. noch. cõf. 164. nu. 3. 2. & 272. nu. 81. & 472. num. 12. Oued. conf. 59. numero 42. & latius, conf. 63. numero 111.

Horum opinio h'is fuscitur rationibus, primò, quia perditur falcidia, ergo etiã Trebellianica, d. l. Marcellus, §. quod autem. Secundo, quia falcidiæ appellatione continetur Trebellianica, d. l. Marcellus, & sapius supra dictum fuit. Tertio, quia ratio præsumptæ subtractionis bonorum, propter quam

Falcidia amittitur, concurrat etiam in Trebellianica, sic arguebat Sal. in d. auth. fed cum testator. Quarto, quia in cõfectione inuentarij etiam fideicommissarius vniuersalis est citandus, vt clare exprimit tex. in §. sancimus, in vers. illo adiecto, in Authen. de hæred. & falcid. igitur fideicommissario nõ citato, multo magis inuentario non factò, lex illa noua de falcidiæ amissione locum quòq; habebit aduersus fideicommissariũ. Quintò, quia hæres per fideicommissum vniuersale grauatus tenetur reddere rònem fideicommissario, consequenter inuentariũ cõficere, quod quidem caput est rationum reddendarum, sic Iacob. de Are. Bal. Imo. & Cuman. in l. cum tale, §. 1. ff. de cond. & dem. Bal. in d. l. filium quem habentem, nu. 35. C. famil. ercif. Ruin. conf. 159. nu. 25. in 3. Cephal. conf. 296. col. vlt. Marzar. in suo epitom. q. 54. Crauet. conf. 295. ad finem, & 316. col. vlt. Sextò, quia Trebellianica detrahitur ad instar falcidiæ, sed quia. Instit. de fideic. hæred. Septimò videtur tex. in d. §. si verò non fecerit, qui etiam locum habere uidetur in fideicommissario vniuersali, iuncto §. hinc nobis.

74. Contra uerò, quòd nõ amittatur, tenuerunt quamplurimi alij relati per Ias. d. l. Marcellus, numero 50. quorum opinionem tandem ipse sequitur, Rosfedi. Iacob. Beluif. Oltrad. Io. Andr. Bart. in lecturis, & consilijs Bal. quoque, Ang. Imo. Pau. Anan. Alex. & nonnulli alij, & hanc dixit communem Ias. ibi, & idem Ias. consilio 84. numero 4. lib. 1. & conf. 114. col. ult. in 4. & hanc de consuetudine receptam dixerunt, Bal. cõf. 403. in 2. & 101. in quarto, Corn. consilio 180. in 8. dubio, uolum. 4. & expresse Rota Cassiod. sub Rubr. de testam. decif. 3. quam etiam uti usu in iudicialibus receptã, secuti sunt Soci. iun. consilio 137. col. pen. in 1. ubi in re hac edidit consilium decisum, Nenizan. consilio primo, Crau. conf. 17. Roland. consilio 26. numero 26. in 3. & in trac. de inuentar. in 5. parte, in §. quia in præcedenti, Phanuc. in eodem tract. in septima par. numero 25. Simon de Prætis de interpret. ult. uolunt. libro tertio, dubitar. 5. solut. 6. numero 9. ubi hanc Ferraria, de consuetudine seruari dixit, & D. Decia. magnus practicus, & Clariss. iurif. consilio ultimo, uolumine secundo, dixit, nunquam uidisse iudicari pro amissione Trebellianicæ, ob non cõfectum inuentarium, M. Ant. Peregrini. F & hanc

M. Antonij Peregrini

& hanc nouissime probarunt, Nonius conf. 39. colum. vlt. Rimi. iun. conf. 187. vbi latissimè, Phannuc. in tract. de inuent. par. 7. numero 31.

Et in filijs primi gradus minus inest dubitationis, Bald. d. consilio 101. in 4. Rubens Alexand. conf. 43. numero 9. Mantua consilio 43. colum. pen. in 2. Socin. iun. 88. numero 7. in 4. & in curia Delfinali sic seruatum testatur Guido Pape decif. 53. & apud Allobrogos in filijs, & descenditibus, decif. Pedem 147. colum. vltima, & in alijs locis Hieron. Gabr. consilio 121. nu. 51. & sic Ferrariæ iudicatum fuisse, & secundum loco per Consiliarios iustitiæ, retulit Bertazol. consilio 79. numero 5. & per totum orbem sic seruati testatur Cagnol. in d.l. Papinianus, §. meminisse, sub numero 15. subsecuti sunt Cephal. conf. 20. num. 29. 719. numero 16. & 740. num. 8. Menoch. 178. numero 29. And. Gail. practic. obseruat. libro 2. obseruat. 238. num. 9. ubi inquit, iudicem ab hac in iudicando recedere non debere, & Ioseph. Mascard. de probatio. lib. 2. Conclus. 851. Craſ. q. 7. & sic quoque sæpissime practicaui, & practicum vidi, & sic quoque decisi respondit Euge. Perus. conf. 6. num. 64. & consilio 33. numero 58. & consilio 35. num. 23. & subscripserunt quàmplurimi alij iur. consulti.

Huius opinionis fundamētalis ratio est, quia nulla lex est, quæ ob omissionem inuentarij pœnam amissionis Trebellianicæ heredi iniungat, igitur ea pœna plecti non debet, l. ar si quis, §. Diuus, ff. de religioſ. §. cū aut, in Auth. de nō elig. fec. nub. Scdō, quia in pœnalibus non fit extēſio per identitatem, aut maioritatem rationis, sicuti plenè notatur in authē. quas actiones, C. de sac. san. eccle. Tertiō, quia leges, de Trebellianica loquentes non reperiuntur correctæ, igitur stare non prohibentur, sed vltra rationem istas à Doctoribus traditas, addo ego nonnullas efficaces considerationes.

75 Et primò. Nam tenentes, inuentarium requiri, non intelligit de formali & solemnino inuentario, de quo in l. fi. C. de iure delib. & in Authen. de hæred. & falcid. sed sufficere dicunt, descriptionem bonorum in inuentario redactam, ad tex. in d.l. cum tale, §. Titius, ff. de cond. & dem. vbi Pau. Ca. sic notauit, Ale. in l. in ratione, §. quod uulgo, numero 14. ff. ad leg. falcid. Corn. cons.

303. plura, col. pen. in 1. Paris. conf. 25. nu. 51. in 2. Soci. iun. conf. 132. num. 2. in 1. Pancirol. conf. 138. num. 3. pulchrè Guido Pape, q. 351.

Quicquid contra attentauerit Didac. loco præalleg. attamen constat huiusmodi inuentarium non formale, & non solumne non releuare hæredem, quò ad Falcidiam, legatarios, & creditores, nec hæredem Trebellianicum, quò ad creditores, vti est casus in §. sancimus, iuncto §. fi verò non fecerint, in Auth. de hære. & falc. ideoq; iura ista noua, de solemnino inuentario ob eius omissionem, inferre non possunt ad amissionem Trebellianicæ, quia in hærede Trebellianico sufficit quò ad fideicommissariū alia inuentarij forma, cuius omisso nō infert amissionem quartæ.

76 Secundò considero, quòd constitutio illa tota, in Auth. de hered. & falcid. tria principaliter prouidet, & ordinat, primo circa hæredes, qui præceptum testatoris à iudice moniti implere intra annum neglexerunt, vt hi hereditate priuentur, vocatis coniunctis, substitutis, fideicommissarijs, & legatarijs, inter quos fideicommissarius vniuersalis continetur, adeo vt prima huius constitutionis pars fideicommissarium quoque complectatur, & hoc casu verum est hæredem amittere beneficium Falcidiæ, & Trebellianicæ. In secunda parte, in §. hinc nobis, sequitur tractatus de ijs, qui inuentarium solumne non conceperunt, sed simpliciter hereditatem agnouerunt, & in hac parte Imperator non meminit de fideicommissarijs vniuersalibus, sed de legatarijs, & fideicommissarijs particularibus, sicuti clarè indicant verba illa, sed complebit legatarios, & fideicommissarios, licet purè substantiæ morientis transcendat mensuram legatorum datio. Nempe transgressus vltra mensuram substantiæ morientis considerabilis est, cum agitur de relictis particularibus, & de detractiōe Falcidiæ, non autem cū agitur de fideicommissio vniuersali, & de detractiōe Trebellianicæ.

77 Quoniam fideicommissum vniuersale nunquam egreditur mensuram substantiæ defuncti, quia refertur ad ius vniuersale hereditatis, cum suis oneribus, & honoribus, l. si hæres ab eo, ff. ad Trebell. Ias. d.l. Marcellus, numero 57. Ruin. consilio quinquagesimo septimo, numero 4. in 2. Tornell. in rubr. ff. de leg. 1. num. 64. nil mirum, quia per

per Trebellianum fideicommissarius in hæredis locum substituitur, sicuti plenè dixi in Artic. præced. nu. 44.

Proinde cum uerba textus in dicta secunda parte, ac eius decisio, pertineant ad heredem Falcidium, non ad heredem Trebellianicum, idcirco non pertinet ad amissionem quartæ Trebellianicæ in præiudiciũ hæredis Trebellianici, de quo littera illa nõ loquitur, l. 4. §. toties, ff. de dam. inf. c. in dem nitaribus, de elect. in 6. adeo ut textus ille nihil obstat. In tertia autem parte in §. si uerò expressum, constitutio illa permittit testatorem prohibere posse quartam Falcidiam, quid autem sit in quarta Trebellianica, dicam infra.

78 Tertiò considero, nam de iure Digest. hæres Falcidius, & hæres Trebellianicus, in his procedebant à pari, nam ambo tenebantur in solidum creditoribus hæreditarijs, etiam ultra vires hæreditarias. Item ambo tenebantur legatarijs particularibus, & fideicommissarijs uniuersalibus, pro uiribus hæreditarijs. De Trebellianico est notum, & supra dixi, de hærede falcidii est casus in l. in quantitate, §. fin. & in l. in ratione, §. quod vulgo, ff. ad leg. falcid. & in l. si vniuersa, C. de lega. Item ambo aduersus legatarios, & fideicommissarios vniuersalem, detrahebant æs alienum solum creditoribus de suo. Item credita sua in hæreditate, nec non & legata de re sua soluta, in impendenda, l. irritum, C. ad leg. Falcid. l. cum hæres, l. Lucius, §. Titia, & §. filiam, ff. ad Trebell. Item ambo detrahebant quartam hæreditatis, in cuius tamen imputationibus dispares erant, d. l. in quartam, & latius supra dixi, per iura autem noua, si ambo solum inuentarium faciunt, in iuribus suis veteribus conseruantur, & quod amplius est, tenentur creditoribus intra, non supra, vires hæreditarias: si verò inuentarium non faciunt, hæres Falcidius tenetur creditoribus, & legatarijs in solidum, etiam ultra vires, & ideo aduersus eos non deducit credita sua, d. §. si verò non fecerit. & quia integra legata perfoluere cogitur, idcirco in necessariam consequentiam beneficium falcidiæ amittit. Trebellianicus verò ob non confectum inuentarium, equidem tenetur creditoribus in solidum etiam supra vires hæreditatis, prout etiam de iure Dig. tenebatur: Fideicommissario autem tenetur pro uiribus, nam restituit hæ-

reditatem, qualis est, detrahit æs alienum per eum solum, nec non & sibi debitũ, & legata soluta, sicuti in specie notarunt Cuman. & Paul. in l. debitor, Paul. & Alexand. in l. ita tamen, §. ex Trebelliano, ff. ad Trebellian. Bald. & alij in l. debitori, C. de pact. & ego plenius dixi in Articulo 35. in principio, & sic frequentissime seruatum vidi, cum itaque Trebellianicus non facto inuentario seruatur in suis iuribus antiquis, nulla necessitas vrget, vt amittat Trebellianicã, pro vt in Falcidio necessitas cogit, ut falcidiam amittat. ex quibus abunde patet, ob non confectum inuentarij, de iure Trebellianicam non videri prohibitam, quia uis falcidiam sic, & constat etiam de clara ratione differentie inter vnam, & aliam.

Contraria autem non obstant, nam ad tex. in d. l. Marcellus, §. quod autem, optimè post glos. respondet Bar. ibi. Ad 2. resp. falcidiæ appellatione in ea constitutio significari falcidiam, quæ de particularibus relictis detrahitur, de quibus tex. ille loquitur. Ad 3. respondet Ias. d. l. Marcellus, numero quinquagesimo quinto. Ad 4. idem Ias. numero quinquagesimo tertio. Ad 6. idem Ias. post Alexand. vbi dicunt, quod in correctorijs non est licita extensio, etiam ex maiori ratione, per notata in athen. quas adiones. Ego addo quòd in hac materia non est eadem proportio, & similitudo, uti supra declarauim. Ad tex. in §. hinc nobis, iuncto, §. si verò non fecerit, plenè respondi supra, numero septuagesimo sexto.

79 Ad illud, quòd hæres teneatur facere inuentarium: respond. verum esse petente fideicommissario vniuersali, sic enim loquitur Doctores præcitati supra, numero 91. & in specie Paul. Castr. in d. l. cum tale, §. 1. Clare Ruin. consilio 159. numero 25. in 3. Guido Papæ, decis. 351. Corn. consil. 303. columna vltima, in primo, Socin. sen. consilio 51. in 3. Cephal. consilio 296. columna vltima.

Intellige, siue postulet substitutus in primo gradu, siue etiam sequentes: nam omnium interest, prout etiam ad instantiam cuiuslibet cauere tenetur, inter omnes, ff. qui satisf. cog. ubi sic notarunt Iac. de Rau. Alber. & Ias. in secun. notab. & plenè Bero. q. 118. Alcia. consilio 30. libro nono, vbi sic concludit, siue fideicommissum sit purum, aut conditionale, & ultra hos Ro-

M. Antonij Peregrini

lan. Val. in trac. de inuentar. in 1. par. q. 19. Eridem quoque est in vñfructuario omnium bonorum, vt ad instantiam proprietarij heredis repertorium bonorum facere teneatur, Alex. conf. 8. in 3. Picus in rep. §. Titia cum nuberet, num. 126. ff. de leg. 2. Et teneatur heres grauatus, vel etiam vñfructuarius, ex pensis petentis, inuentarium fieri facere, sic Borgnin. post plures in trac. de vñfruc. nu. 74. & vltra eum Guido Papæ, in d. decis. sequitur Roland. in trac. de inuent. in prima parte, q. 19. Quod tamen dictum apud me valde dubitabile est: nam cum heres grauatus teneatur petente fideicommissario conficere inuentarium, videtur, vt expensis hereditatis teneatur, ad l. suo victu, ff. de oper. lib. & sicut dicitur de solemnī inuentario, in l. fi. C. de iure delib. ideoque formaliter soluitur argumentum, vt heres postulante fideicommissario inuentarium facere cogatur, eo autem non postulante, non teneatur, nihilque obijci potest, ita vt à beneficio Trebellianicæ cadat. quid autem detrimenti patiatur heres, quia inuentarium non fecerit, scripti abunde in Articulo 35, numero 27.

- 80 Quid autem, si heres à testatore iussus, vel etiam non iussus, inuentarium faciat, & supprimat scilicet, & dolose, res aliquas hereditarias, an amittat beneficium falcidiæ, & Trebellianicæ. de hac re variè per maiores nostros scriptum fuit, sicuti legere est apud Bar. Paul. Alex. & alios, in l. Paulus, ff. ad leg. Falc. & apud Bar. Bal. Sal. Pau. Alex. & Ias. in l. fin. §. licentia, C. de iure delib. & omnium ferè opiniones recensuit Roland. in trac. de inuent. in vlt. par. in quæst. incip. Quid si heres. sed vltra eum, quòd Trebellianica amittatur, addo huius opinionis Mandos. consi. 103. numero 12. Menoch. consilio 272. numero 32. 75. & 76. puto aduertendum esse ad iura poenalia de re hac disponentia, sicuti ex facto in causa nō leuis ponderis, dixi, & allegaui. Nam ex legibus Dig. heres pro re subtrahita in eo puniebatur, quia de ea ad præiudicium legatariorum non detrahebat Falcidiam, & falcidia, quam ipse amittebat, fiscus capiebat, l. rescriptum, ff. de indign. l. Paulus, & l. beneficio, ff. ad leg. falcid. adeo vt legatarij exinde nullum sentiebant commodū. Creditores autem quoad hoc, in nulla erāt consideratione, quia eo iure, ex sola hereditatis additione, heres illis tenebatur info-

lidum. Quòd autem ad quartam Trebellianicam, eo iure nihil de hoc reperitur decisum, sed tantum quòd heres teneatur fideicommissario de dolo & lata culpa, d. l. mulier, §. sed etenim, ff. ad Trebell. quòd si velimus ea iura protendere ad quartam Trebellianicam, adhuc fideicommissario quartæ ablatio nihil proderit, sed fisco.

- 81 Quia regula est, quòd vbi fiscus aufert ab aliquo, uti ab indigno, si fiscus non agat, res remanet apud illum, nec tertius de eius indignitate opponens auditur, glos. notabilis, quam Bal. & ceteri notant in l. his consequenter, §. 1. ff. famil. ercif. & plenè dixi in trac. de iure fisci in tit. de indign. nu. 7. & 8.

De iure uerò Cod. per l. finale, §. illo, C. de iure delib. quæ quidem solemnī inuentarij formulam fauore heredum introduxit, vt secundum illam agnoscentes defuncti hereditatem non teneantur creditoribus vltra vires hereditatis, sicuti ex antecedentibus legibus tenebantur, quia lex illa in fauorem heredum emanauit ad præiudicium creditorum. nec enim quòd ad legatarios lex illa aliquid noui constituit, sicuti in ea legitur, & testatur clarè Iustinian. ipse in Auth. de hered. & salin §. sancimus, vers. fiat igitur, & in §. Et hoc dicimus. ideo constitutum fuit, quòd si heres in factiōe inuentarij, celauerit, aut suppresserit res aliquas hereditarias, teneatur duplicatū precii in hereditate refundere ad beneficium creditorum, casus est in d. §. de illo, ubi Bar. & communiter Doctor. adeo ut heres ob dolosam rerum hereditariarū suppressionem ab inuentarij beneficio non cadat, per illum tex. & sic etiam concludit Rol. Val. loco præcitato: in herede autem, qui nullum confecit inuentarium, tex. ille equidem locum non habet, quia uerba legis ei nō conueniunt, l. 4. §. toties, ff. de dam. inf. ac ideo in eo uetera iura seruabuntur, ut inquit text. in dicta lege fin. §. cum enim gemini.

- 82 Post hæc iura, Iustinianus in §. hinc nobis, in ead. Auth. de hered. & Falcid. nouam edidit constitutionem, legatariorum fauore, ut siquidem heredes potiri uelint beneficio quartæ Falcidiæ, puram seruent legis ordinationem, de solemnī inuentario, & non per ea, quæ forte surripiunt, aut malignantur, falcidiā introducere pertentēt, cū utiq; si nihil malignati essent, non forte cōpeteret, ideoq; cōstituit, si hīs inuentariū solemnē

solemne nō fecerit, secundum formam ibi præscriptam, non retinebit falcidiam, sed cōplebit legatarios, & fideicommissarios, licet purē substantię morientis transcendat mensuram legatorum datio. Vnde tex. ille duo cōstituit: primum, quod heres non cōficiens inuentarium indistinctē falcidiam amittat, quod etiam in certo casu cōstitutum fuerat, in d. l. fin. §. si quis autem temerario. Secundum, quod teneatur legatarijs supra vires bonorum. In eo autem tex. glo. in verbo, non lucrari, querit, quid addat cōstitutio hæc ad l. Codicis. Respond. addere, quod heres non factō inuentario teneatur etiam legatarijs solida legata præstare. Secundo, quod legatarij sint citandi in cōfectione inuentarij. Item heredes furripientes carent toto, in ea verò l. in §. illo, puniebantur in duplum. Vnde glo. illa sen sit, quod heres furripiciens rem aliquam, in totum cadat a beneficio inuentarij, & quod ad falcidiam, clare sic voluit glo. in eodē textu, in verbo, non forte, & illas glo. secutus est Bar. in l. rescriptum, ff. de indig. & in l. Paulus, ff. ad leg. Falc. Bal. d. l. fin. §. cum igitur, nu. 8. vbi quod in totum cadat à beneficio inuentarij, etiam respectu creditorum, & secuti sunt quamplurimi, quos retulerūt, & secuti sunt Crau. conf. 3. 48. num. 2. 6. lib. 3. Crot. conf. 2. 0. t. u. 2. 3. in 2. Natra 574. num. 13. Cephal. 506. nu. 12. Menoch. 39. nu. 146. Rimin. iun. 417. num. 24. omnium latissimē, qui ceteros omnes retulit, Ioan. Vincen. Onded. conf. 34. per totum, & præsertim, nu. 3. vbi præter hos, huius opinio nis commemorat Abb. Vinc. Herculan. Fran. Herculan. Guid. Pap. Massuer. Bertrachin. Rimin. sen. Alciar. Hier. Alban. & cōprobauit in cons. seq. quam etiam vti communem, & in iudicando sequendam, dixit, ac defendit Phanuc. de inuent. par. 3. num. 53. si itaque heres ob fraudatum inuentarium in aliqua re, cadit in totum ab eius beneficio, tam respectu falcidis, quàm etiam respectu creditorum, fortius amittet beneficium Trebellianicæ.

83. Ego autem non facile cōcedo, hæredem ob supressionem aliquarum rerum in totū cadere ab inuentarij beneficio, nam legales penæ nūquam locum habent, nisi quatenus lex aliqua dicat, d. l. si quis, §. Diuus, ff. de relig. & sump. fun. §. cum igitur, in Auth. de non elig. & in pena priuationis alius iuris, not. glo. communiter recepta,

in c. fin. ex. de iure patron. Bal. in auth. ex testamento, colum. pen. ver. modo iuxta prædicta, C. de sec. nup. Alex. in l. etiā, §. licet, colum. 2. ff. sol. matr. Dec. conf. 381. num. 10. Quocirca cum lex scripta, fauore creditorum, hæredem fraudantem inuentarium mulctet in precio duplicato rei subtrahat, vti legitur in d. l. fin. §. illo, Nec posterior cōstitutio, in §. Hinc nobis, supra allegato, quicquam quod ad creditores, de nouo statuatur, sed tantum legatariorum fauore, vti litera illius textus clare insinuat. Et declarauit expresse Imperator ibi, in ver. Et hoc dicimus. Igitur ex eo textu non rectē potest argui pro creditoribus, vt alia penā heredes mulctentur, ultra cōstitutam in d. §. illo. Quò autem ad legatarios, equidem cōstitutio illa prouidet, vt hæres falcidiam non lucretur, illamque amittat, quia malignatus sit in cōfectione inuentarij res aliquas furripiendo, & hoc respectu complebit legatarios, & fideicommissarios, legatis, & fideicommissis minime per falcidiam diminutis. Et in hoc de nouo satis cōstituit Iustinianus, nam secundum leges veteres hæres amittebat beneficium quartæ in re subtrahata tantum, & quod ipse amittebat, capiebat fiscus. l. rescriptum, ff. de indignis, l. Paulus, ff. ad leg. Falc. per nouellam autem Iustiniani. amittit totam falcidiam ad legatariorum commodum. Quare heres cum beneficio inuentarij subtrahens rem aliquam, sicut non teneatur creditoribus supra vires hæreditatis, sic nec etiam & multo minus legatarijs, ad horum autē fauorē amittit falcidiam, ad creditorum autem duplicatum rei pretium in hæreditate refundit. d. §. illo. & sic se habet magis communis Doctorum traditio. Odoff. c. yn. Salic. Fulgof. Paul. Alex. Corn. & Ias. in d. l. fin. §. licet. ubi Ias. de communi. Imola, Ang. Paul. & Alex. in d. l. Paulus, Bellon. consil. 10. nu. 6. Port. Imol. conf. 50. nu. 7. cum pluribus adductis a Rolan. in tract. de inuentar. in 4. parte, in §. quid si heres. Monticul. in suo elegantī tract. de inuent. ad interpretationem l. fin. num. 154. & ultra hos, Roman. Angel. Areti. Guliel. Bened. Alex. del Nuuo Villalob. Benincas. Rota Genuens. & alij relati ab Onded. in d. suo conf. num. 2. qui de communi attestatur. & ultra eum D. Menoch. in suo conf. 471. ubi in eodem casu contra consuluit & hanc ostendit esse magis ueram & communem opinionem:

M. Antonij Peregrini

Et hæc in dubio uti benignior accipienda est. Hæres enim per aditionem hæreditatis factus fuit dominus illius rei; nullibi autem in iure reperitur, quod per inficiationem per dominum circa rem suam commissam, teneatur supra ipsius rei precium. Nec quicquam obest, quod hæres non conficiens inuentarium amittat Falcidiam, d. §. si uerò non feceris, quoniam in re hac magis delinquit, qui ex toto omittit inuentarium facere, quam is, qui inuentarium in aliqua parte fraudat. Casus est in d. l. fin. in d. §. illo, iuncto §. finautem. Quod autem ad Trebellianicam attinet, Ego quidem sustineri facile posse puto, aliud esse, quia tex. in d. §. hinc nobis. unde glos. sumit argumentum, loquitur in hærede Falcidio, non in Trebellianico, idcirco non est facienda extensio, ut Trebellianicus, per subtractionem alicuius rei hæreditariæ, amittat quartam Trebellianicam, quia in penalibus, & priuatorijs iuris sui, non sit protensio de casu ad casum, nec priuatio, aut pena, locum habet, ubi lex non constituit, d. l. ac si quis, §. Diuus, ff. de relig. §. cum autem, in Auth. de non elig. sec. nub. & sic poss. supra adductos arguit Bart. in d. l. Marcellus, §. quod autem, in ult. uerbis. & quia si Trebellianicus, ob non confectum inuentarium non amittit quartam Trebellianicam, ut supra comprobauimus, ergo multo minus, quia res aliquas celauerit, quoniam hoc minus est delictum, ut clare probat tex. in d. l. fin. §. illo, & in §. finautem, & supra proxime dixi. Questio hæc punctualiter occurrit super fideicommissio d. Baptiste à Biretino, qui quidem filijs institutis, iusserat fieri inuentarium bonorum suorum, ordinans, quod mobilia imputarentur in quartam Trebellianicam, constituto fideicommissio ad fauorem descendendum masculorum ab eis, & in eorum defectum substitutis filiabus testatoris, & descendentibus ab illis. Nam mortuo testatore filij inuentarium fecerunt, scienter tamen omiserunt describere pecunias, in summa duc. 700. & ultra, & alia mobilia, frumenta, & uina. Cum autem fideicommissi casus euenisset, fuit disputatum de amissione Trebellianicæ, & deducta causa coram arbitris per tres in prima instantia pronunciatam fuit pro amissione, in causa autem appellationis, assumptis iudicibus Clarissimis Menochio, Pancirolio, & Discalzio, defensa causa per me pro hæredibus, demon-

strata patris uoluntate, pro Trebellianicæ detractioe, dicebam Trebellianicam amissionem non fuisse ob non descriptionem illarum rerum, per superscripta, & per permissionem patris, & in hanc opinionem deuenit Clariss. Menoch. Alij duo secuti deumtiam factam, contra filios una cum prioribus pronunciarunt, & sic fuit executum: sed an recte, ex iam dictis liquere potest.

84 Sequitur, ut videamus de prohibitione testatoris. & quidem de iure Dig. & Cod. Falcidia prohiberi non poterat, l. Seius, & Augerius, ff. ad leg. Falc. ubi quod nec etiã coarctari, vel minui, quod etiam legitur in l. quod de bonis, §. fin. ff. eo. immo nec etiã per pactum in uita testatoris remitti poterat, d. l. quod de bonis, §. l. & idem quoque in quarta Trebellianica, eo iure constitutum fuerat, nam detrahebatur contra uoluntatem testatoris, l. Titia, ff. ad leg. Falc. nec prohiberi expresse poterat, l. 1. §. deinde, vers. inde Neratius, ff. ad Trebell. nec etiam minui, l. si ut allegas, C. ad leg. Falcid. & est ratio, quia qui non potest tollere, non potest etiam in partem diminueri, l. si optio, quoque & a quib. in Trebellianica autem, ut prohiberi iure Dig. posset, suadere videtur, quia fideicommissarius uniuersalis cogere poterat hæredem adire, & sibi fideicommissariam hæreditatem restituere, l. quia poterat, cum multis alijs, ff. ad Trebell. ideo ob prohibitionem Trebellianicæ, dubitari non poterat de peremptione totius testamenti, prout prohibita Falcidia, qua ratione, Falcidia olim prohiberi non potuisse, tradiderunt Bar. & communiter Doc. in l. nemo potest, ff. de leg. 1. Ripa, num. 42. Solutio, potestas deducendi quartam ad fauorem hæredis, per fideicommissum grauati, fuit prius induta ex auctoritate Trebelliani, ad exemplum Falcidie, ne uniuersale fideicommissum, uolente hærede, ob nullum, vel minimum lucrum, hæreditatem adire, facile periret, §. sed quia hæredes, Instit. de fideicommiss. he red. postea superuenit Pegasianum, quod quidem facultatem cogendi hæredem adire, fideicommissario tulit, & cum nihil de nouo statuerit circa potestatem inhibendi detractioem quartæ, Trebellianum in sua auctoritate, quod ad quartæ detractioem, mansit.

85 Ceterum Iustinianus per nouellam in §. si uerò expressim, in Auth. de hered. & Falc. relatum in authen. sed cum testator, C. ad leg.

leg. falcid. permittit falcidiam expressim prohiberi posse, quia per prohibitionem falcidiae non advenit herede hereditatem, non tamē perit testamentū, ut ibi, & declaravit Bart. in d.l. nemo potest. nu. 4. Quid autem sit in Trebellianica, contendunt auctores: communis opinio est, ut prohiberi possit: sic enim tenuerunt Glos. Odofr. Iacob. de Are. Petr. Cyn. Rayn. Bar. Bal. Ang. Sal. Ni. col. de Neap. Imola. Cuma. Mathesl. Soci. Alex. Aret. & alij relati a Ias. in d.l. Marcellus, nu. 38. sequitur Ang. Aretin. in d. §. sed quia, ubi eam communem dicit: Dec. conf. 8. r. in 4. dubio. Mantua, conf. 29 r. col. vlti. Claud. Aquesf. in d.l. Marcellus, Ripa in l. nemo potest, nu. 42. ff. de leg. 1. Didac. in d. c. Raynaldus. §. 3. sub nu. 6. Gabriel. in spē dicto loco, in d. conclus. & hanc in practica sepiissime receptam vidi, & est verissima sententia. nam in quorum testamentis cessat falcidia, cessat quoque Trebellianica, sic pro regula sumitur in d. l. Marcellus, §. quod autem. item Falcidia favorabilior est, ac arctiori vinculo debetur, quā Trebellianica, ut supra de imputationibus dictum fuit. ita que si falcidia locus non est ob prohibitionem testatoris, igitur nec Trebellianicę. tertio quia ratio expressa in §. si uerō expressim. quia heres satis lucratur, si pie agendo defuncti voluntatem implet: locum quoque habet in herede Trebellianico. Quarto, quia falcidia nomen Trebellianicam quoque continet, d. l. si ut allegas. d.l. 1. §. deinde, & d.l. Marcellus, & in infinitis propemodum alijs legibus: & dixi supra, num. 12. Ex quibus rationibus inferitur prohibita Falcidia, videri prohibitam Trebellianicam. immo & e contra prohibita Trebellianica videbitur prohibita falcidia. sic Ias. in d.l. Marcellus, in principio. num. 45. de quo puncto dixi supra, nu. 17.

36 Ex hoc autem, quod Trebellianica prohiberi possit, inferunt plerique, Trebellianicam hodie non detrahi aduersus defuncti voluntatem, qui eam prohibere poterat, & non prohibuit, sic post Imolā, Barbat. Curt. Dec. & Picum, tradidit Ripa, in d.l. nemo potest. nu. 45.

Sed cōtra, quod etiam hodie Trebellianica contra voluntatem defuncti detrahatur, ponderatur tex. in c. Rainaldus, ex. de testam. & inde notauit d. Abb. ibi in vlt. notab. nu. 16. Alex. in d.l. Titia. nu. 5. per illum textum, verum tex. ille adducitur per tenen-

tes trebellianicam prohiberi non posse, pro casu ad hoc. Sed male: quia in c. Raynaldus, quarta, de qua ibi in fine, deducēda de legatis cōtra uoluntatem defuncti, proprie falcidia est: quam hodie prohiberi posse cōstat. Quare conclusiue dicendum est: Quartam falcidiam, ac trebellianicam, ex uoluntate testatoris deduci, quando expresse illarum detractionem permittit: & hæc permittio multū prodesse potest: ueluti in casu d.l. Titia. Quando uerō testator expresse prohibet: eo casu clarū esse, tractari de deductione aduersus testatoris uoluntatem. Vbi autem testator vniuersale in bonis suis constituit fideicommissum, vel supra dodrantem legat. Falcidia, ac Trebellianica, deducitur contra eius uoluntatem tacitam, quoniam uerba, hereditatem omnem, & omnia bona, continent: sed quia prohibere poterat, & non prohibuit: permittit in arbitrio heredis potestas detrahendi quartam, uide tur remissa, secundum veterum legum auctoritatem, & ad hoc potest trahi Bar. traditio in d.l. nemo potest, num. 5. sed de hac re statim plene dicam.

37 Hic autem uidendum est, quæ expressa prohibitio requiratur, an necessaria sit indiuidualis, & formalis prohibitio, vel etiam aliter facta sufficiat, ueluti per uerba æquipollentia, per uerba generalia, ac etiam ex coniecturis collecta. Hanc autem questionem plenissime petra tractauit D. Mantica. de coniect. vlt. vol. lib. 7. tit. 12. ubi copiose & abunde, diuersas, ac discordes, maiorum notorum sententias retulit, & ante eum Anton. Gabriel. lib. 4. in tit. ad Trebell. concl. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. & 9.

Ego in re hac diutius considerato negotio animaduerti, quod secundum iura uetera ante Iustinianum, siue testator expresse falcidiam prohibuisset, siue iussisset legata, & fideicommissa integraliter, & sine diminutione, uel aliqua detractione preflari, locus erat falcidiae, & senatusconsulto de quarta Trebelliana, sic etiam si totam hereditatem, uel uniuersa, aut omnia bona, restitui rogasset: in his omnibus casibus, Falcidia, ac Trebellianicę, locus erat: quoniam has quartas testator minuire non poterat. l. qd. de bonis, §. 1. l. Seius, & Augerius. ff. ad leg. falcid. l. 1. §. inde Neratius. l. nam quod, §. fin. & ll. seq. l. qui totam, & l. si hæres ab eo. §. 1. ff. ad Trebell. dixi supra, nu. 79. post has autem leges superuenit Iustinianus, qui in d. §. si

M. Antonij Peregrini

d. §. si uero expressim, de nouo constituit, si testator expressim prohibeat Falcidiā, eius detractionem cessare, & quod ibi de falcidia dicitur, de Trebellianica quoq; dictum intelligitur. itaque lex ista superueniens correctoria iuris antiqui in casu expressæ prohibitionis ad casum suum restringenda est, sic ut non protēdatur ad casus, quos uerba expressim non designant, & sic censuit originaliter Oldrad. conf. 248. in 4. quæst. Angel. in d. §. si uero expressim. & in d. auri. sed cum testator, & in l. 2. §. ad filiorum. C. quan. & quib. quar. pars. lib. 10. & idem Angel. in §. illud, in auth. de trien. & semis. Roman. in auth. similiter, col. vlt. C. ad leg. Falcid. & in conf. 75. 79. & 239. Angel. Areti. Insti. de lege Falcid. in prin. Ias. in l. prætor ait. nu. 7. ff. de ope. no. nunc. & in conf. 146. num. 5. in 4.

88 Quocirca licet uerba hæc & huiusmodi, omnem, totam, vniuersam, hæreditatē, omnia bona, vniuersa bona, in sui generalitate videantur cōtinere prohibitionem Trebellianicā, quoniam detracta quarta, non tota non omnis, non vniuersa hæreditas restituitur: item non omnia bona, nō vniuersa bona restituntur: sicuti magis communiter censuere Doctores relati in Mārica in loco præallegato, pro quorum sententia consuluit Natta, conf. 21. nu. 6. & 7. & probauit Crass. in cap. de Trebellian. q. 8. Zanc. in §. cum ira. nu. 46. attamen difficultas non consistit in hoc. sed an satisfactum sit constitutioni Iustiniani quæ correctoria iuris cōmunis expressam prohibitionem requirit: & in hoc consistit difficultatis vis: Quāobrem parcissime in re hac agendum esse puto: adeo ut nisi uerba specialiter, uel de necessitate, inferāt prohibitionem, locum esse Falcidiæ & Trebellianæ, sicuti docuit Pau. Cast. conf. 28. nu. 2. & in d. auri. sed cum testator. quem ibi sequuntur Montespe rel. & Corn. Areti. in l. Centurio, sub num. 10. & 11. & in conf. 12. col. pen. & vlti. Bened. Cap. conf. 36. & conf. 33. Corn. conf. 207. col. 5. in 2. Marian. sen. conf. 14. col. vlti. & conf. 33. nu. 16. in 1. Ruin. conf. 59. col. vlt. & 163. nu. 2. in 2. & 146. sub num. 17. & 159. in 3. Socin. iun. conf. 170. num. 34. & infra, in 2. & communē dixit Bellon. conf. 67. Eugen. Perus. conf. 6. nu. 48. idco ex illis uerbis, totam hæreditatem, vniuersa bona, omnia bona, non resulare prohibitionem Trebellianicā a Iustiniano requisi-

tam sentio: quia Iustinianus particulariter requirit, q. falcidia expressim prohibeatur. 89 At ubi lex requirit aliquid expressim fieri, requiritur specialis expressio, nec sufficit, id per uerba generalia declarari, l. fin. §. omnem. C. de adm. tut. ubi Bart. sic notauit Angel. Areti. Insti. de vulga. sub tit. in 2. col. Alex. conf. 129. col. 2. in 1. aut id colligit a consequenti, seu ab antecedenti: nam tacitum est, quod sic colligitur. Aret. per illum tex. in l. licet certi, C. de test. mil. Ripa in d. l. in quartam. nu. 3. Et in materia, quo modo verificetur lex, quæ requirit aliquid expressim fieri, uidetur esse Fely. in cat. rā. lato, ext. de constit. ubi latissime dicitur hac cuius doctrinam formaliter sequitur Curt. iun. conf. 159. nu. 1. Quocirca cum uerba a testatore possunt uideri dicta in aliū sensum, quā prohibendi Trebellianicā, non operatur effectum prohibitionis, secus si alium effectum importare non possent, & sic post Paul. & alios supra relatos tradiderunt Beltrand. conf. 144. sub nu. 19. in 3. Eugen. d. conf. nu. 56 & 57. & est consilium decissum. Quāobrem uerba hæc, sine diminutione, sine detractione, de necessitate eorū, Trebellianicæ deductionem importare una cum communi traditione absque dubio sentio: Galul. in l. Centurio, nu. 399. Paris. conf. 9. nu. 9. in 3. Alciat. conf. 66. nu. 33. lib. 9. Crau. 174. nu. 2. Quia satis expressam prohibitionem significant, ut infra dicam, num. 9. & sic quoque apud Hispanos resoluit Ludou. Molin. de primog. Hispan. cap. 17. sub nu. 15. lib. 1. Crederem tamen hæredem promittentem restituere omnia bona, totam hæreditatem: uigore horum uerborum uideri remississe Trebellianicā, per illam vulgatam regulam, qui omne dicit, nihil excludit. l. Iulianus, ff. de leg. 3. & sicuti de marito dicitur, qui omnem, aut totam dotem, promisit restituere: ut lucrum dotale remississe videatur, sicuti post Angel. & Imolam, scripsit Alex. conf. 133. col. 2. in 5. & 201. colum. 2. in 6. Roland. Val. de lucro dotis. q. 38. nam in his sumus extra casum expressæ prohibitionis a Iustiniano requisitæ.

90 Difficultas est, cum testator iussisset totam & integram hæreditatem restitui, vel cum de integro legato dixisset. nam uis huius uocis, integrum, ex sui natura, diminutionem aliquam non consentit, l. nomen filiarum, §. fin. ff. de leg. 3. l. 1. §. cum dicitur, ff. si cui

ff. si cui plusquam per leg. falcid. l. decem, ff. de fideic. libert. l. fin. C. ad leg. falcid. & l. 2. C. quādo & quib. quar. pars deb. libro 10. ad hoc etiam textus in c. commissum. ext. de decim. vbi cum decima integra promittitur, aut debetur, expensæ non deducuntur, quæ tamen deducuntur, cum de decima simpliciter dictum fuisset. Nec tantam vim, quod ad hoc, habet verba hæc, totam, vniuersam, omnia, quia possunt verba hæc totalitatem denotantia, videri adiecta ad differentiam partis, ita vt res tota sit relicta, non pars. l. dotale, §. prædij. ff. de fundo dot. l. plane, la 1. §. fin. ff. de leg. 1. Nec etiam officit, quod notarunt glof. & Bal. in l. Neratius, ff. de religiof. & fump. fun. nam plene respondet Alex. d. conf. 133. col. 2. & 201. nu. 14. Et præfertim cum dictum fuisset, de plena & integra hereditate restituenda, ad ea, quæ in pulchro casu scripsit Rebuff. in conf. 182. nu. 55. & 56.

Sic etiam cum testator prohibet alienationem bonorum, falcidiæ, ac Trebellianicæ detractio prohibita necessario videtur: quia si hæres illam detraheret, vtique proportionem detracta alienatio esset: hic est casus in §. si quando, in Auth. vt sponsal. larg. desumpto in auth. sed & in ea. C. ad leg. falcid. & cum ex natura & ex vi prohibitionis de alienando, includatur detractio falcidiæ, aut Trebellianicæ, quæ est alienationis species, satis eo casu dicitur expressa Trebellianicæ prohibitio, quia vbi natura verbi de necessitate unum importat, illud dicitur satis expressum. Bar. in l. si fideiusor, §. meminisse, ff. de leg. 1. & in l. vxorem. §. agri plagam. ff. de leg. 3. Ruin. conf. 146. nu. 14. in 3. illam autem authen. Roma. conf. 206. licet de communi, sub nu. 5. restrinxit ad casum, quādo res fuit prohibita alienari fauore certarum personarum, citra simplex fideicommissum, secus autem cum vltra fideicommissum addita fuit prohibitio, non tamen in hoc multum insistit, & bene, nā contra tenuit additio ad Bald. in d. auth. sed in ea. Claud. Aquef. in §. Diui. num. 11. ff. de leg. 1.

Secundo restringunt alij ad casum, cum legatarius aut fideicommissarius, prohiberetur rem sibi relictam alienare fauore aliorum: nam tunc procedit ratio illius text. vt hæres falcidiam non detrahat, quia falcidiæ detractio est alienationis species: sic

glof. sentit in d. auth. sed in ea. secus autem cum hæres grauatus p fideicommissum vniuersale prohibetur rem alienare, fauore fideicommissarij, nam prohibitio vbi fideicommissio annexa restringitur ad fideicommissi causam, quatenus scilicet ex Trebelliano deducta quarta, sit in fideicommissio, ad l. cū pater. §. dulcissimis. ff. de leg. 2. & sic arguit Aret. conf. 19. col. pen. vers. venio nunc, & maxime quando in prohibitione non fuisset dictum, quod prohibebatur res alienari fauore fideicommissariorum, nam pro quanto capit Trebellianica, præceptum de non alienando eo casu esset nudum, & secundū horum opinionem, tex. in d. authen. loquens de falcidia, & in legatarijs, & fideicommissarijs, prohibitis alienare, non habebit locū in Trebellianica, & in herede alienare prohibito, quam etiam differentiam abunde probauit Socin. iun. conf. 170. nu. 40. & infra, in 2. & in eodem casu Alciat. conf. 113. lib. 9. Ceph. conf. 320. nu. 28. & 43. & quod illa authen. non habeat locum in fideicommissis vniuersalibus, sed tantum in re particulariter relicta alienari prohibita, præsupponit & pro expedito habuit Curt. iun. cōfil. 217. col. 2. quod etiam clare determinauit Bero. conf. 99. num. 15. in 2. vbi expresse voluit illam authen. locum habere in relictis particularibus, nō autem cum omnia bona alienari prohibentur, nam eo casu, lo cum esse ait detractio falcidiæ, & Trebellianicæ, & sic quoq. sentit Galiau. in d. l. Centurio. nu. 404. & consulesdo firmavit Rolan. conf. 9. nu. 15. in 4. vbi huius quoq. opinionis recensuit Emilian. conf. 39. nu. 54. & Vincent. ab Ocha. in subscriptione illius consilij, num. 79.

Sed contra, vt etiam in Trebellianica lo cum habeat, expresse decidunt, Bal. & Sali. in d. auth. sed in ea. Alex. ibidem, in additione. Ange. in §. si verò expressim, in Authen. de hæred. & falcid. Roman. d. conf. 206. nu. 6. Cardin. conf. 113. respondeo, Aret. conf. 18. col. 3. & clarius conf. 37. col. pen. Corn. conf. 22. nu. 30. & conf. 182. nu. 8. in 2. Guido Pape. q. 51. Ruin. conf. 119. nu. 4. lib. 3. Curt. iunior. conf. 160. nu. 2. Rub. conf. 43. ante nu. 12. Corsett. in tract. de Trebellian. mihi nu. 7. Crott. in rep. §. Diui. nu. 21. Pic. in rep. l. in quartam, nu. 109. Paris. conf. 9. nu. 15. conf. 16. nu. 74. conf. 93. nu. 48. in 2. & conf. 29. nu. 30. & iterum conf. 32. nu. 11. & 12. lib. 3. Mantua conf. 291. nu. 7. & hæc receptor

M. Antonij Peregrini

receptor est, etiam in filijs primi gradus: ut scilicet operetur prohibitionem. sed an in eis valeat, alia est quæstio, de qua infra, & ad hoc plures adducit concordantes Mantica, loco præallegato, sub nu. 19. & infra.

In hoc perdifficili articulo putarẽ sic distinguendum esse, considerando tres casus: primus est, quando hæres fuit prohibitus alienare, & in casu alienationis in eius penã testator alium heredem fecit, vel hereditatem suam in alium trãstulit: quibus casibus Trebelliano locus est; vti dixi in Artic. 5. num. 14.

- 92 His sanẽ casibus hæres, in cuius penã per fideicommissum auferetur hereditas, detrachere potest quartam Trebellianicam, sicuti cõmuniter concludunt maiores nostri, Raph. Cuna. in l. 1. ff. de his quæ penã nom. Imola, in l. paterfamilias, ff. de hæred. institu. & post eos Rimin. senior. conf. 258. & idem Imola, & Alex. in l. 1. item si ita, ff. ad leg. falcid. Innoc. Burr. & Abbas, num. 15. in c. Raynaldus, ext. de testam. per illum tex. Aret. conf. 18. col. 3. vers. & sic in effectu, & conf. 19. col. pen. Ruin. conf. 47. col. ult. in 2. Alciat. conf. 97. col. 1. lib. 9. Ceph. conf. 282. num. 13.

Et est verior opinio, quamvis cõtra senserit, gloss. in d. c. Raynaldus. Capra consil. 163. col. vlt. & iudicio meo indubitata: Nã si hæres ob inobseruatum testatoris præceptum per fideicommissum ex Trebelliani auctoritate tenetur restituere hereditatẽ, ergo & ad eius commodum locus erit Trebelliano, quoad quartæ retentionem: cum ea retentio nullo iure reperitur prohibita. Hoc itaque casu, quia fideicommissum cõmittitur per factum alienationis prohibite, arbitror ex præmissis Trebellianicam posse detrahi: moderando tamen, nisi per uerba expressa a testatore hæres ob inobseruatum testatoris præceptum caderet a titulo, & nomine hæredis, nam hoc casu Trebellianicam videri ex verbis prohibitam, arguit Ruin. in conf. 47. col. vlt. & conf. 48. col. item vlt. in 2. ex Bar. auctoritate, conf. 19. proponitur, & dicam infra, nu. 102. & 103. Secundus casus est, cum testator realem fecit prohibitionem, vel cum nedum heredem, sed substitutos, primos, & vteriores, prohibuit bona sua immobilia alienare: & hoc casu Trebellianica videbitur prohibita, nam si detrahi posset, pro ea parte alienarentur contra expressam dispositionem

testatoris: & in his terminis uerior est Bal. Sal. Ang. & sequaciũ opinio. nam proprie verificatur ratio in d. §. si quando. cum glo. ibi, & in d. auth. sed in ea, & huius sententię in his terminis fuit Soci. iun. cõf. 49. nu. 21. in 3. Federic. Scot. cõf. 52. nu. 25. tomo 2. Mantua, præceptor meus, conf. 291. nu. 10. Tertius casus est, cum testator post mortẽ hæredis substituit aliquem, vel legat rem aliquam, nec ad alios substitutionum gradus procedit, prohibet autem heredem alienare, quo casu prohibitio fauore substitutioni videtur facta. in his sanẽ terminis arbitror ego locum esse Falcidiæ, & Trebellianicæ, quia litera textus in d. §. si quãdo, in Auth. vt sponsal. larg. nõ adaptatur huic casui, cõsequẽter nec eius dispositio. d. l. 4. §. toties. ff. de dam. inf. c. indẽnitatibus, de elec. in 6.

- 93 Præmissis adde, qd prohibitio de nõ alienando, non impedit detractiõnẽ Falcidiæ, & Trebellianicæ, in illis casibus & personis, quibus harũ quartarũ detractio inhiberi nequit: veluti in liberis primi gradus, secũdũ cõplurimã opinionẽ ut statim dicã, sic Rom. d. conf. 206. Alex. d. cõf. 5. col. vlt. in 3. Aret. d. conf. 18. & 19. Curt. iun. d. conf. 160. col. vlt. Paris. conf. 43. nu. 20. vol. 3. Rol. d. conf. 9. nu. 12. & 13. in 4. & est verissima propositio, supposita antecedentis veritate, quam probauit Eugenius in d. conf. 6. nu. 40. Berretta, conf. 18. nu. 20.

- 94 Maior difficultas inest, cum testator reliquit pleno iure, plenum legatum, plenã hereditatem, vel libere, an per hæc verba videatur inhibita detractio Falcidiæ, & Trebellianicæ. In hoc autem puncto sunt contrariæ opiniones, nam Oldrad. d. conf. 248. in 4. quæst. dixit, ex his verbis non inferri prohibitionem Trebellianicæ, quia uerba hæc non ampliã restitutionem, sed eorum, quæ restituntur, plenam & integram dominij translationem significant, per tex. in l. raptores, §. bona. C. de epif. & cler. & sequitur Alberi. ibi. cuius quoque opinionis fuit Rom. in dictis suis consilij, 75. 79. & 239. Paul. Cast. in d. authen. sed cum testator, & in d. suo conf. decif. 28. in 2. Bened. Capra conf. 36. & conf. 83. quibus in locis dicunt, verba hæc, pleno iure, libere, non necessariò importare effectum prohibitionis Trebellianicæ, quo possint exponi in alium sensum, scilicet, libere & pleno iure, quod ad ius directi dominij, & vtilis, vsusfructus & possessionis, & sine aliqua contradiciõne, sequuntur

sequuntur Cor. in d. auth. sed cum testator. Ruin. conf. 59. colum. vlt. in 2. Beltran. conf. fil. 244. sub nu. 19. in 3. Gualdens. in tit. de substitut. Caut. 31. Boer. decif. 44. num. 33. Capic. decif. 96. Anto. Gabriel. de Trebellian. conclus. 4. nu. 1. & nouissime Eugen. Perus. in dicto suo decifio conf. 6. nu. 49. & nu. 56. & 57. ubi etiam, quod testator iussisset omnia sua bona pleno iure restitui.

95 Contra determinarunt Bal. in d.l. precibus, nu. 44. Ange. conf. 125. substitutiones, col. fi. quibus in locis volunt, idem sit dicere, pleno iure, & sine diminutione, sequitur Alex. conf. 208. nu. 7. in 2. duplicato in 7. vol. conf. 140. idem Alex. conf. 201. sub nu. 7. in 6. per tex. in l. si post missionem, ff. ad leg. falc. ubi legata in testamento militis in castris relicta, plena præstantur: post missio nem verò relicta, cum diminutione legis Falcidie: ideoq; plena sunt legata, quæ falcidie diminutione non patiuntur, & hæc sentit Ripa in d.l. Centurio. nu. 134. Claud. Aquef. nu. 33. Rebuff. conf. 182. num. 56. Et pro horum sententia facit, quia plenum dicitur, cui nihil potest addi, & a quo nihil potest minui, vti Bal. ait, conf. 293. nu. 3. lib. 4. per tex. in c. Apofolica, de preben. in 6. & c. bene quidem 86. distinct. & ff. de alim. leg. l. alio, & pulchre idem Bal. conf. 383. in 3. sequuntur Socii. iun. conf. 1. num. 17. in 4. Rolan. conf. 85. nu. 53. lib. 4. & idem est, si dictum fuisset, liberum: nam idem importat, quod pleno iure. nil mirum, quia plenum, & liberum, æquipollentia sunt, l. fideicommissa, §. quamquam, ff. de leg. 3. Bar. in d.l. alio. Bal. in l. & si post tres, ff. si quis cautio. Alex. d. conf. 208. nu. 8. Ruin. conf. 219. nu. 3. in 1.

96 Puto a priori opinione non esse recedendum, quia ex illis verbis necessaria non inferatur ad prohibitionem Falcidie, & Trebellianicæ, quandoquidem aliud significare possunt, vt supra post Oldr. Rom. & Paul. dictum fuit: nempe verba illa, pleno iure, diuersos habent significatus, & pro materia subiecta accipiuntur, sicuti post Alex. Gozadi nus scripsit, conf. 58. nu. 22. Ruin. cõf. 167. nu. 8. 168. nu. 7. lib. 2. Menoch. conf. 21. nu. me. 26. in 1. & ante eos sic post Bal. tradidit Angel. in l. Iulianus, ff. de rei vendic. in proposito autè duplex potest capi significatus, primus, ut hæres restituat hereditatem pleno iure, id est totam & plenam hereditatem sine diminutione, & in hunc sensum acceperunt Bal. & Angel. volentes, quod illa adie-

ctio, pleno iure, ad res referatur, secus est, vt referatur ad ius, vt scilicet hereditas, que in restitutione est, pleno iure restituitur quod ad iuris effectus, scilicet quod ad translationem dominij, & possessionis: pinguius, ac minus, pro vt materia subiecta patitur, nam quandoque significat rei translationem quod ad proprietatem, & vsum fructum, cum potestate disponendi, uti est casus in l. semi næ. §. illud, C. de sec. nup. & inde Bald. nota uis, dicens texum illum singularem; sequitur Socin. conf. 53. nu. 14. in 1. Dec. in consil. 468. nu. 10. & 498. nu. 8. Ias. conf. 128. nu. 4. in 4. Quandoque designant proprietatem & vsum fructum, l. si, §. similique modo. C. de bon. quæ liber. l. mater, & inde colligunt, Bal. Angel. & Pau. C. ad Tertull. Alex. conf. 56. nu. 2. lib. 3. non tamen important necessario dominium, adeo stabili iure, sic ut auocari non possit: sic per tex. in d.l. mater, adnotauit Bald. ibi, & per tex. in d.l. Iulianus, ff. de rei vendic. §. in, iuncta l. seq. ubi quis pleno iure dicitur rem habere, qui eam possidet respectu proprietatis, & vsum fructus, quauis euiet. oni & restitutioni subiecta sit: & sic quoq; notauit Bal. Ang. ibi, & ibi Bal. in specie plura significata refert de hac clausula, pleno iure, sequitur Alex. consil. 163. nu. 5. lib. 6. Tirac. de retrac. conu. §. 2. glos. 1. nu. 38. & idem quoq; clare uoluit Bal. ipse in l. voluntas, ad finem, C. de fideicom. ubi querit, an res, quam alienare non possum, sit mea pleno iure, & responderet, q. sic, si iure proprietatis & vsum fructus possideatur, per tex. in l. generaliter, ff. qui & a quib. secutus est Felyn. in c. auditus, num. 7. ext. de prescription. Ruin. in dictis consil. 167. 168. ubi insert, quod clausula hæc, ad habendum, tenendum, & pleno iure possidendum, adiecta in instrumento diuisionis, non insert remissionem fideicommissi. Ad hæc etiam pulchra Ang. traditio, conf. 156. ad finem, ubi quod uerba illa importat dominij directum, dominium vtile, & quod quis non capiat de manu alterius, sequitur Ater. conf. 156. mihi col. 7. ideoque si fieri potest, verba illa operantur, vt substitutio potius sit directa, quam fideicommissaria, Bal. & Angel. in d.l. Iulianus, idem Bald. in auth. hæc usus prefatio. C. de fac. san. eccl. & idem Angel. d. conf. 125. sequitur Ferrat. Caut. 32. & plura in proposito scripsit Beretta conf. 69. Quocirca ista adiectio operabitur, vt hereditas restituitur pleno iure, ita ut do-

M. Antonij Peregrini

ut dominium directum, dominium utile, cum usufructu & possessione in fideicommissarium transeat, ita ut etiam manu sua capiat, non ut Trebellianica detrahi non possit, & idem si dictum fuisset libere, & pleno iure, nam illa adiectio, libere, exponeretur sine alicuius contradictione, Alex. ex pluribus, cōf. 2. 4. nu. 2. in 6. And. Sicul. 1. in 2.

Quod si testator plenam hereditatem, plenum legatum, præstari iussisset, arbitror absque diminutione Falcidie præstationem fieri, quia plenitudo ad rem fuit relata, & sic intelligo tex. in d. l. si post missionem. & quia plenum est, quod augeri & minui non potest, sicuti dixi supra, nu. 108.

97 Ex præmissis autem deciduntur plures casus, in quibus dubitari potest, an Trebellianica fuerit prohibita. primus est, an ob clausulam codicillarem, & omni meliori modo, uideri possit prohibita, quam prohibita uideri censuit Ruin. consil. 146. num. 70. & nu. 16. in 3. & minus bene, quia cum ea clausula uideri possit adiecta ad plenioris validitatem, & ad confirmationem relictorum in testamento, quatenus iure testamenti ualere non possent, non potest necessaria colligi cōsecutura, ut Trebellianica fuerit prohibita, sic præcise Eugen. d. consil. 6. num. 61.

98 Secundus est, cum testator per uerba mere directæ substituit, quæ postea obliquatur, nam Trebellianica secundum aliquos uidebitur prohibita. Alij uero contra, ut per Matic. loco præallegato, nu. 26. secunda opinio iudicio meo uerior est, quia si directæ obliquatur, ita ut locus sit Trebelliano ad fauorem fideicommissarii, igitur & ad fauorem heredis, ut quarta deducatur, pro materia subiecta.

99 Tertius est, cum testator iubet heredem, ne molestat fideicommissarium in rebus fideicommissis, nam non uidebitur prohibita Trebellianica, sicuti aduersus Crott. deciderit Matica in eodem loco, nu. 25. & bene, quia præceptum illud intelligitur, ne molestat eum in eo, quod iure fideicommissi fideicommissario debetur.

100 Quartus est, cum testator iussisset, ut bona omnia sua sine aliquo onere peruenirēt ad fideicommissarium. nā Trebellianica non uideretur prohibita, sicuti idem Mantica, nu. 30. determinauit post Beltrand. & Ant. Gabriel. quorum decisio non satis tuta uidetur, nempe quia quartæ detractio onus

est fideicommissario, quoniam fideicommissum minuit. Solutio, uerba illa sine ullo onere, commode intelligi possunt de onere legatorum, aut fideicommissorum particularium, ideo non inferunt remissionem Trebellianicæ.

101 Si autem grauasset heredem restituere hereditatem, deductis, vel recensis, quibusdam rebus particularibus, quibus ordinauit heredem suum remanere contentum: hoc quidem casu Trebellianicæ uideretur prohibita, sicuti in terminis decidit Curt. iun. consil. 91. nu. 1.

102 Et idem est, cum testator aliquo casu heredem priuasset, ita ut haberetur pro non instituto, & hereditatem suam in alium peruenire iussisset: sic post Ruin. & Anton. Gabr. Mantica dicto loco, num. 18. dixi supra sub nu. 92. & comprobatur, ex dicendis in proximo sequenti casu.

103 Quid si testator instituisset usufructuariam in uita sua uxorem, & post eius mortem instituisset fratrem, uel alium, quo casu secundum magis communem sententiam institutio de uxore in usufructu trahitur ad uenerisum, & ceterum rogata restituere post eius mortem fratri, uti dixi in Artic. 5. nu. 15. utrum quo casu locus erit Trebelliano quod ad quartæ detractiōnem. In hac autem specie, ob directam de fratre institutionem Trebellianica uidebitur prohibita, iuxta opinionem relatorum supra, nu. 91. sed in terminis sic expresse constituit Mandos. d. consil. 103. ubi sic deducit ex mente testatorum, qui uoluit uxorem habere usufructum tantum: item ex uerbis.

104 Nam ut Trebelliano locus sit ad quartæ retentionem, opus est ne dum ut hæres grauetur, sed uti hæres, adducit Roman. consil. 206. nu. 2. Soci. iun. consil. 132. nu. 75. in 1. & ultra hos, Alci. in l. cū filiis familias. nu. 3. ff. de leg. 1. considera, quia si institutio de fratre conuertitur in causam fideicommissi uniuersalis, uidetur in omnibus locus esse Trebelliano, & in specie quod ad effectum Trebellianicæ, sic senserit relati a me in Artic. 5. nu. 2. 1.

105 Item si testator iussisset Trebellianicam in legitimam imputari, satis uideretur prohibita, ex dictis supra, nu. 57.

106 Aut cum iussisset Trebellianicam in uero heredis credito compensari, aut cum heredem in re propria grauasset, ut ibi, & sub numero 58.

Non

Non tamen videbitur prohibita, ex eo, quòd testator iussit in eam imputari quæ imputanda non sint: dixi supra, nu. 1.

107 Communis propositio limitatur in filiis primi gradus, vt Trebellianica prohiberi nequeat, per casum in d.l. iubemus. C. ad Trebell. vbi sic notarunt Bal. Salic. Fulgof. Paul. Corn. & Cato Saccus, Roman. Iaf. Rain. & Claud. in d.l. Marcellus, in prin ff. eod. limitatio hæc est multum controuersa, nam hinc, & hinc, sunt opiniones pro affirmatiua, & pro negatiua, & pariter quoque contraria emanant indicia, adeo vt Cur. iunior cõf. 154. prudẽter dixerit, q̃ questio hæc indigeret suprema decisione principis, nam ultra præallegatos, negatiua tenuerunt relati per Soc. iun. conf. 131. in 1. vbi sic cõsuluit Verone, & cõem dicitur eius opinio- nem vltra relatas cõmemorauit Alex. And. Sicul. Ioan. de Anan. Guido Papæ, Dec. Crot. Galiau. & Paul. Pic. cui subscripsit Paul. Paris. in conf. seq. vbi inquit, quòd legendo, & consulendo tenuit hanc opinio- nem, quam æquiorẽ, ac humaniorem esse dixit: & secundum illam consultationẽ fuit iudicatum, vti idẽ Soci. refert conf. 137. nu. 7. in eo. vol. hanc etiam tenuerunt Ripa in l. nemo potest. nu. 52. & 53. & in §. Diui. nu. 3. Mantua conf. 10. Gratius, 160. in 2. Cagnol. in l. Papinianus, §. meminisse. nu. 11. ff. de inoff. test. vbi inquit quòd opinio hæc negatiua est verior, æquior, & commu- nior, & quod uidit in practica semper serua- ri. Alban. conf. 1. nu. 14. Natta, conf. 145. nu. 23. & 528. nu. 35. Bero. in c. in presẽtia. nu. 445. ext. de probatio. Mandel. de Alba- conf. 7. nu. 6. Port. Imol. conf. 92. in 4. du bio. R. min. iun. conf. 9. nu. 118. & cõf. 131. nu. 30. 510. nu. 55. & 595. nu. 64. Clar. §. te- stamentum. q. 63. Rolan. conf. 12. in 1. vbi in statu Montisferati sic seruari, & conf. 5. & conf. 9. lib. 4. Gabriel. conf. 9. num. 5. & infra, ubi inquit sic communiter receptum est, Barlat. conf. 44. sub nu. 19. vbi testatur de obseruantia in senatu Mantuæ, & in curia Deslinatus sic seruari reulit Guido Pa- pe q. 51. Cephal. conf. 188. nu. 23. in 2. De- cian. conf. 58. nu. 38. in 1. & conf. 49. in 2. Iac. sunt autẽ omnium sic consuluit Mar- cus Antonius Eugenius Perus. conf. 3. cui subscripsit Philip. de Vbald. Io. Paul. Lanceliorus, Marcus Antonius Bartolinus, Aronius Massa, Ioan. Dilectus Gualdẽs, Bernardinus Lauinius, Ioan. Lascas, Io.

Paulus Venerius, Petrus Philippus, Ma- theus, Ioan. Danzetta, Lucas Herculanus, & Raynald. Rodulphus, omnes iure consul- ti, ex præstantioribus Italia, & idẽ Eugẽ- nius in conf. seq. vbi plures alios huius opi- nionis recensuit: quam etiam probauit Ber- tazol. conf. 79. col. 1. & secundum hanc ne- gatiua opinionẽ obtinuit ex iudicio decisi- uo Clarissimi Deciani pro nobilibus Bim- biolis, quam etiã probauit Biret. conf. 122. Affirmatiua uerò tenuerunt plures alij, Cyn. in d.l. iubemus, Cuna. in l. coheredi. §. cum filia, ff. de vulg. Paul. Cast. conf. 416. nu. 2. in 1. & 239. ad finem, in 2. Alex. & So- cin. in d.l. Marcellus, idẽ Alex. conf. 67. in 1. & 29. nu. 3. in 5. Curt. iun. conf. 120. nu. 12. ubi de cõmuni, Dec. conf. 480. Gozad. conf. 45. nu. 21. Paris. conf. 18. nu. 97. & cõ- sil. 93. col. pen. in 2. & conf. 1. num. 8. in 3. Corfett. in tract. de Trebellian. ubi de com- muni, Bellon. conf. 9. nu. 19. ubi quoque de communi, Marzar. in suo Epit. fideicommissi. q. 49. vbi in Rota Roma. sic bis iudicatum fuisse refert, & sic quoque iudicatum fuit in casu relato per Nonium, cõf. 9. vbi pro hac parte pro qua consuluit quoq; Onded. con- sil. 59. nu. 37. vbi sic iudicatum refert: quam etiam partem secutus fuit Menoch. confil. 272. nu. 15. vbi plures quoque alios huius opinionis recensuit, & in conf. 277. nu. 60. & 61. & sic ex facto iudicauit idẽ Meno- ch. in quadam causa sibi ex oppido Citra- delle transmissa, & rursus in suo conf. 472. nu. 11. & pro & contra plurimos reulit Ga- briel. dicto loco, conclus. 1. num. 5. in practi- ca, in causis hic Paduæ agitatis, frequens iu- diciorum vsus præualuit pro negatiua, & ego, pluries, & pluries, pro detractioe iudi- cium vidi, & signanter aduersus cõsiliũ Menoch. super fideicommissum in d. Aloy- sij de Rido, Paduæ, & in Excell. cõf. de 40. iudicatum fuit pro altera parte: pro qua re- sponderat Clariss. Decian. in præallegato conf. 49. Difficultas autẽ sub hoc ser. sta- tu, ecundum plerosque, subtila videtur ex parte capta in excelso Decemuirum consi- lio 1578. dum prouisum fuit, quòd confis- catis delinquentium bonis, subiectis fidei- commissis, medietas absque aliquo impedi- mento & difficultate aliqua sit, & intelliga- tur infiscata pro legitima, & Trebellianica, & si id est, cum de fisci comm. do agitur, i- dem quoque statuendum est, cum de priua- torum causa quæritur, nempe fiscus iure cõ-

M. Ant. Peregrini. G muni

M. Antonij Peregrini

munī vitur, uti abunde dixi in tract. de iure
 fil. in tit. de priuile. fil. num. 1.
 108 Circumscriptis autem maiorum nostro-
 rum auctoritatibus, & curiarum consuetu-
 dinibus, quid secundum leges scriptas decer-
 nendum sit, difficile est in re admodum ar-
 dua, decernere. Mihi tamen, si inter tantos
 licet meam proferre sententiam, arbitror
 pro filijs veriolem esse opinionem, per ca-
 sum in d. l. i. iubemus, quam quidem non esse
 correctam ex communi Doctorum interio-
 ne constat: Bal. Angel. & Com. ibi, Alex. in
 l. quod de bonis, §. quod auus. ff. ad leg. falci-
 cid. Rota Cassiod. sub Rubr. de testa. decif.
 2. Pic. in rep. l. in quarta, sub nu. 238. 232.
 Soci. iun. d. conf. 13. r. nu. 25. & 30. Eugen.
 d. conf. 33. nu. 24. & nu. 30. & 81. Illa autē
 lex duo presupponit, & duo de nouo indu-
 cit ad fauorem filiorū primi gradus. primò
 enim presupponit, Trebellianicam prohi-
 beri tunc iure communi non potuisse, nedū
 filijs primi gradus, sed nec etiam heredibus
 extraneis per fideicommissum grauatis: pro
 vt nec etiam Falcidia eo iure prohiberi po-
 terat, sicuti de vtraque quarta sunt casus le-
 gum in l. quod de bonis, §. 1. in l. Scius &
 Augerius, in l. Titia, ff. ad leg. falcid. & in l.
 si ut allegas, C. eo. Secundo presupponit, iu-
 re communi, in Trebellianicam heredi per
 fideicommissum conditionale grauato, fru-
 ctus interim iudicio testatoris perceptos
 imputari, per casum in l. in fideicommissa-
 riam, ff. ad Trebell. Tertiò autem de nouo
 inducit, ut filij primi gradus modis omni-
 bus cōsequantur quartam Trebellianicam
 in rebus hereditarijs, non per fructuum im-
 putationem. Quarto addit, etiam si parens
 sic iussisset: & hæc in particulare filiorum
 primi gradus priuilegium constituta fuere,
 adeo ut filij primi gradus, in Trebellianica,
 sint redacti ad ius, & cōditionem legitimæ.
 nam sicut legitima in corporibus non per
 fructuum imputationem, etiam si parens ius-
 sisset, contra eius votum filijs debetur: sic
 quoque in Trebellianica Zeno Imperator
 per illam legem constituit: ideoque filij de
 fideicommissis genitorum, quadrantem to-
 tius assis consequuntur, & residuū dodrans
 restituitur, & sic decedit solēnis illa Zeno-
 niana cōstitutio; ex qua, si mentē eius inter-
 nam inspiciamus, dum prohibita fuit Tre-
 bellianicæ diminutio per fructuum imputa-
 tionem, etiam si pars sic expresse iussisset,
 colligitur a fortiori prohibitum esse ne pa-

rens Trebellianicæ deductionem filio aufer-
 re, & prohibere possit: sic Socin. iun. d. conf.
 nu. 2. r. vbi rationes adducit, quia qui non po-
 test diminui, multominus potest tollere.
 l. videamus, ff. de in lit. iur. l. si optio, ff. qui
 & a quib. & quia si pater quartam prohibe-
 re posset, modis omnibus non detraheretur,
 vt inquit tex. ille, id autem specialiter non
 fuit expressum in filijs, quia tunc ius cōmu-
 ne quò ad omnes erat: sed ex mente legis
 abunde constat, quod satis est, nam ex lege
 est, quod ex verbis, vel ex legis sententiā de-
 ducitur, l. nominis & rei, §. verbum ex legi-
 bus, ff. de verb. sign. vbi Alciat. notauit, ad
 quod inducit text. in l. prætor ait, in princi-
 pio, ff. de oper. nu. nunc. in l. cum mulier, ff.
 sol. matr. & quod notatur per glos. & Docto-
 res, in l. quamuis, C. de fideic. per Paul. de
 Cast. in l. non dubium. C. de legib. Confir-
 matur inductio: nam si testator iubere filio
 non potest, ut in quartam Trebellianicam
 fructus imputet, quod minus est, igitur nec
 eidem Trebellianicam prohibere poterit,
 quia plus est, c. cui non licet, de reg. iur. in
 6. mirum autem videri non debet, quare si
 lijs primi gradus, eiusmodi priuilegium cō-
 cessum sit: nam & alia in iure inducta sunt,
 quæ nepotibus, & cæteris descendentibus,
 communia non sunt, l. Diuo Marco, C. de
 quæstion. l. honor. & l. decurionū, C. de po-
 nis, glos. in l. sed & si in conditione, §. nepo-
 tes, ff. de hæred. inst. Et ex his soluitur vnū
 argumentum, quo Rota Rom. & plures alij
 videntur, relati per Merzar. dicto loco, & ab
 Eugen. d. confil. 33. nu. 1. r. nam si pater po-
 test relicta filio legitimā, pro arbitrio de re-
 siduo disponere, cur non poterit, honorato
 filio, in toto assē onus fideicommissi adijce-
 re, cum prohibitione Trebellianicæ. Nam
 argumentū hoc, quod in se quandam appa-
 rentiam habet, tollitur inenitabiliter per d.
 Iubemus, nam institutum filium in vnuer-
 sum, & per fideicommissum grauatum, non
 potest pater onerare, vt fructus in quartam
 Trebellianicam imputet.

109 Non etiam obstat, quòd iure nouo Falci-
 dia prohiberi possit, etiā in filijs primi gra-
 dus. §. si vero expressim, in Authent. de hæ-
 red. & Falcid. auth. sed cum testator, C. ad
 leg. falci. quæ iura, in distincte & generaliter
 loquuntur, unde etiam filios hæredes insti-
 tutos continere videntur, l. 1. §. & generaliter,
 ff. de leg. præstan. l. in fraudem, §. si. ff. de
 test. mil. Et si hoc est in falcidia, igitur & in
 Trebellia-

Trebellianica, quia communiter Doctores, per text. in d. §. si verò expressim, arguunt, quod sicut falcidia prohiberi potest, sic quoque Trebellianica prohiberi valeat, sicuti plenius dixi supra, nu. 85. & sic argumentatur Menoch. d. conf. 272. nu. 7.

Nam respond. vim huius argumenti præsupponere dispositionem d. l. iubemus, non habere locum, cum de retinenda falcidia agitur, quod tamen videtur contra verba illius legis apertissima, ibi, idemque in retinenda legis falcidiæ portione obtinere videamus, quæ quidem diuerſi nequeant, licet glo. in sensum Trebellianicæ verba illa conuertat, ac idcirco l. iubemus, in falcidia locum habere, vt in eam fructus filij primi gradus non imputentur, conclusi in Artic. 49. nu. 60. ac ideo argumentum ex aduerso deductum radicitus euellitur.

- 110 Non etiam obstat, quod text. in d. §. si verò expressim generaliter, & indistinctè loquatur, ac idcirco in ea parte, etiam filios hæredes institutos includat, sicut in alijs partibus illius constitutionis, veluti in §. si quis autem non implens, & in §. si verò non fecerint, in quibus constat filios contineri. Nam in illis partibus in contrarium adductis, nihil prius singulari filiorum privilegio per leges anteriores cõtra statutum fuerat, nil mirum legi indistincte, & generaliter loquens filiorum personas includit, d. l. in fraudem, §. si diuersum est in materia §. si verò expressim. nã filij, speciali privilegio in corpore iuris clauso, per d. l. iubemus, in tempore anteriorem, præhonorati fuerant, cui nõ censetur derogatum per legem generalem subsequenter, glo. 1. in l. decurionibus, C. de silentiar. lib. 12. & quia lex noua posterior generaliter disponens distinguitur per legem priorem specialiter aliquid in ea materia disponentem, glo. & Doct. in l. sciendum, ff. qui satisd. cog. & sic latissime respondit Soc. iun. d. conf. 13. nu. 30. & infra, & post eum Eugen. d. conf. 53. nu. 33. & infra. Nec denique obstat, quod Soc. dicebat in d. l. Marcellus, quod termini prohibet Trebellianicæ, diuersi sint à materia l. iubemus, quia illa præsupponit Trebellianicæ posse detrahi de fructuum autem imputatione tractari, ac ideo de vno ad aliud non posse inferri, ad l. Papinianus exuli, ff. de minor. & l. inter stipulantem, §. sacram, ff. de verb. obl. Ampliatur, quia testator poterat circa Trebellianicam duobus vti medijs, vel eã

prohibere, quo casu locus esset legibus, de quarta Trebellianica prohibita, vel eam permittere, & imputationes iubere, & eo casu locus foret legibus loquentibus de imputandis in quartam Trebellianicam, & quam testator elegerit viã, ea sibi patebit, l. mulier, §. fin. ff. quod me. cau. Nam respondetur, argumentum ex illa l. rectè deduci, quia Imperator in filijs primi gradus condicionali fideicomisso grauatim constituit, modis omnibus quartam ex auctoritate Senatuse. in rebus hæreditarijs dei, ac detrahi possem, & patri abstulit potestatem disponendi de fructibus in eam imputandis, igitur multo magis ex ea lege ablata est potestas prohibendi quartam, nam omnibus modis non deduceretur.

- 111 Ideo ad argumentum formaliter respondetur, quod constitutio illa necum prouidit de fructibus non imputandis, sed etiam de Trebellianica modis omnibus detrahenda, & sic in quocumque casu, siue prohibita sit, siue nõ. Nam adiectio illa, modis omnibus, in lege expressa omnes, & quoscumque modos includit, l. i. iuncta glof. ff. de alien. iud. mut. ca. fac. Socin. iun. per illum tex. d. conf. nu. 22. & seq. & necessitate ipso iure inducit, d. §. si quis autem non implens, ibi, modis omnibus, & in Auth. vt de funct. fun. §. sancimus, ibi, modis omnibus, & notat Alberic. in suo dictionario, in verbo, omnibus, quæ iura ad hoc induxit Rinal. Perus. in subscriptione ad consilium Eugen. nu. 139. Vnde soluitur, quod dicebatur, legem illam præsupponere, quartã Trebellianicam tunc prohiberi non potuisse. Nã licet sic constitutum præsupponatur, constituit tamen Trebellianicã modis omnibus posse detrahi.

- 112 Nõ ẽ deniq; obstat assertio quorundã, ut dispositio legis, iubemus, locum quippe habeat, cum una tantum quarta detrahitur, ibi, dodrans restituatur, secus autem cũ due detrahuntur quartæ, legitima & Trebellianica, prout iure Canon. in filijs fideicomisso condicionali grauatim decusum est, d. c. Raynuius, & c. Raynaldus, ex. de testam. nam nulla lex est, quæ in casu deductionis duarum quartarũ inhibeat fructus in quartam Trebellianicã imputari, sic originaliter voluit Paul. Ca. in l. mulier, §. cum proponeretur, ff. ad Trebel. in l. quod de bonis, §. fructus, ff. ad leg. falcid. & in l. scimus, in princ. C. de inoff. test. & in suo conf. 183.

G 2 quia

M. Antonij Peregrini

quia dubia, ad finem, in 2. Alex. conf. 250. nu. 5. vol. 6. Curt. sen. conf. 51. colum. pen. Corn. conf. 187. vol. 1. conf. 22. col. 8. in 2. & 207. col. 5. in 3. Dec. conf. 480. num. 13. Decian. conf. 44. nu. 87. in 3. cum pluribus concessis ab Onded. conf. 63. nu. 115.

Quorum assertio illegitima est, quia vis totius negotij pender à d. l. iubemus, quæ precise loquitur in filio grauato per fidei- com- cõditionale, quo casu, absolute sup- ponitur, locum esse detractiõni legitimæ, veluti declarauit supra, nu. 51. ideoque d. l. locum habere, etiam cum duæ quartæ detra- huntur, cõmuniter fenserunt auctores, Bar. & Alex. contra Paul. in d. l. quod de bonis. §. quod auus. ff. ad leg. Falc. Sal. & Paul. sibi contrariis, in d. l. iubemus. Ang. conf. 124. Iolus. Roma. d. conf. 206. prope finem, Iaf. conf. 146. col. pen. in 4. Corn. 180. nu. 13. in 4. Gabriel. plures adducens, in sepe dicto loco, conclus. 1. nu. 11. & 12. & plurimi alij relati a Rol. Val. conf. 12. in vlt. dub. vol. 1. pro qua opinio est casus in d. c. Raynal- dus, quem ad hoc inducit Claud. Aque- ns. in d. §. cum proponeretur. Et quia alias illa l. iubemus, feruiret de vento, quia de fidei- commissio paterno conditionali constat fi- lium deducere legitimam: & sic aduertit A- lexand. in d. §. quod auus, & ad hoc etiam plurimos concordantes concessit Eugen. in d. suo conf. nu. 45. & ego habeo plura recol- lecta consilia Dec. Rui. Soci. iun. Paris. & complurium, & in practica receptum est, fi- lium de fideicommissio conditionali grau- atum in quartam Trebellianicam minime fructus interim perceptos imputare.

- 113 Limitatur communis traditio, ut Trebel- lianica non possit prohiberi filiis primi gra- dus, in ea portione, ex qua fuerunt institu- ti: sed si duo sint filij, & vnus per pupillarem substitutus alteri, potest quidem in hac por- tione grauari, ita ut non detrahat Trebellia- nicã, & præterea fructus ex portione illius pupilli percepti imputarentur, & cessaret di- spositio l. iubemus, sic in specie utrumque habes apud Paul. Cast. conf. 239. col. vlti. nu. 1. & Corn. conf. 158. nu. 6. vol. 3. dixi in Artic. 8. nu. 38.

- 114 Ampliatur decisio l. iubemus, etiam cū filius rogatus restituere extraneo, nedū de scēdentibus a testatore, in quibus terminis loquitur lex illa, & ampliatio hæc a maiori- tate rationis deducitur. Salic. & Paul. in d. l. iubemus. Imola, & Alex. in d. §. quod auus,

glos. Bar. & Ripa. in d. l. in fideicommissaria, nu. 29. Paul. Pic. in l. in quartam, col. penul. Corn. conf. 108. col. 1. in 4. Paris. conf. 25. col. 10. lib. 2. Ruin. conf. 163. col. 5. & 6. in 2. & conf. 218. col. 6. in 2. Hier. Gabr. confil. 93. nu. 3. Franc. Marzar. conf. 24. in vlt. du- bio. Eugen. conf. 34. nu. 8.

Contra verò tenuerunt Fulgos. Corn. & Motesperel. in d. l. iubemus. Alex. & Claud. Aque- ns. in d. l. in fideicommissariam, col. 2. vbi de cõmuni, Cuman. conf. 124. in fine, Corn. conf. 321. nu. 11. in 3. ubi refert Ro- mæ sic fuisse iudicatum, sequuntur Ruin. cõ- fil. 84. col. 3. & conf. 91. nu. 5. in 3. Paris. con- fil. 92. col. pen. in 2. conf. 21. col. vlt. in 3. & in eo. vol. conf. 25. nu. 57. Rolan. a Val. con- fil. 30. ad finem. & conf. 78. nu. 11. in 1. Car- tel. Cotta in suis memorial. in verbo, Tre- bellianica, Rimin. iun. conf. 23. nu. 337. in 1. Decia. conf. 120. nu. 25. in 3. Onded. qui plures retulit, conf. 63. num. 114. adducunt quia lex, iubemus, prohibet extēsiõnem ad alias personas & casus. Solutio, verum est ad alias personas honoratas, sed non ad gra- uatas, concurrēte rationis maioritate, sic re- spondent tenētes priorem opinionem, quæ in iudicijs apud nos possum recepta fuit.

- 115 Ampliatur etiam ad filios legitimatos p- rescriptum, sic sensit Alex. in l. ex facto, §. si quis rogatus, nu. 29. ff. ad Trebell. Ripa in l. nemo potest. nu. 55. ff. de leg. 1. Paris. confil. 1. num. 19. in 2. consuluit Decian. super tes- tamēto d. Aloyfi de Rido, qui instituto Za- nino legitimato per rescriptum, fideicom- missum vniuersale constituerat, in suo con- sil. 49. lib. 2. & secūdo eius consilium fuit iudicatum Paduæ, & in Excell. conf. de 40. & ego sic quoq; in alia causa obtinui pro Iacobo Athalasio filio legitimato. adduxi quia leges etiam exorbitantes loquentes de filiis locum quoque habent in legitima- tis per rescriptum, sicuti ex nonnullis tradit Ceph. conf. 194. col. vlti. & ego ex pluribus alijs comprobaui in Artic. 23. nu. 26. & 27. & in Artic. 49. nu. 61.

Contra verò sensit Ang. in d. l. iubemus, secutus est Ruin. conf. 84. nu. 3. & 61. nu. 6. in 3. Alex. conf. 139. col. 1. in 1. Crat. conf. 17. nu. 17. in 2. Ant. Gabriel. lib. 4. conclus. 1. num. 16. Menoch. conf. 164. nu. 34. in 2. & 272. nu. 34. in 3. vbi in eadem specie fa- cti consuluit, in qua Decian. prior opinio magis placet, quæ vt dixi, in practica præua- luit: Intellige in plene legitimatis, secus au-

tem